

SYSOPEN OYJ:n
julkinen ostotarjous
NOVO GROUP OYJ:n
osakkeista

Sysopen Oyj ("Tarjouksen tekijä" tai "SysOpen") ja Novo Group Oyj ("Novo Group") sopivat yhdistyvänsä ("Yhdistyminen") 25.9.2003 tehdyllä yhdistymissopimuksella ("Yhdistymissopimus"). SysOpen tarjoutuu tämän tarjousasiakirjan ja listalleottoesitteen ("Tarjousasiakirja") mukaisin ehdoin ostamaan kaikki Novo Groupin osakkeet sekä maksamaan vastikkeen käteisvastikkeen ja SysOpenin uusien osakkeiden yhdistelmänä ("Tarjous"). Kaupparekisteriin merkitty Novo Groupin osakemäärä Tarjousasiakirjan päivämääränä oli 40 822 571 osaketta.

Tarjouksen hyväksynyt Novo Groupin osakkeenomistaja saa yhdellä (1) Novo Groupin osakkeella käteisvastikkeena 1,90 euroa ("Käteisvastike") sekä 0,545 SysOpenin uutta osaketta ("Osakevastike" ja yhdessä Käteisvastikkeen kanssa "Tarjousvastike"). Mikäli Novo Group päättää maksaa osinkoa osakkeenomistajilleen, Novo Groupin osakkeesta maksettavaa Käteisvastiketta pienennetään osakekohtaisen osingon määrällä. Yhdistymissopimuksen mukaisesti Novo Groupin hallitus esittää ennen Tarjousajan (määritelty alla) päättymistä viimeistään 7.11.2003 pidettävälle ylimääräiselle yhtiökokoukselle enintään 0,50 euron suuruisen osakekohtaisen osingon maksamista ennen Tarjouksen toteuttamista kuitenkin siten, että kyseisen osingonmaksun täsmäytyspäivän tulee olla viimeistään seitsemäntenä pankkipäivänä Tarjousajan päättymisestä lukien.

Tarjous alkaa 6.10.2003 klo 10.00 (Suomen aikaa) ja päättyy 7.11.2003 klo 16.00 (Suomen aikaa), ellei tarjousaikaa jatketa ("Tarjousaika").

Tarjouksen toteuttamisen edellytyksenä on tämän Tarjousasiakirjan kohdassa "Tarjouksen ehdot – Tarjouksen toteuttamisen ehdot" kuvattujen ehtojen toteutuminen. Tarjouksen tekijä pidättää itsellään oikeuden luopua mistä tahansa Tarjouksen toteuttamisen ehdosta. Tietyistä ehdoista luopuminen edellyttää kuitenkin myös Novo Groupin hyväksyntää. Nämä ehdot kuvataan tarkemmin Tarjousasiakirjan kohdassa "Tarjouksen ehdot – Tarjouksen toteuttamisen ehdot". Jos Tarjous toteutetaan, SysOpen tulee ryhtymään jäljelle jäävien Novo Groupin osakkeiden ja optio-oikeuksien hankkimiseksi tarvittaviin toimenpiteisiin.

SysOpenin ja Novo Groupin hallitusten lausunnot: SysOpenin ja Novo Groupin hallitukset katsovat, että yhdistyvien yhtiöiden liiketoiminnat täydentävät toisiaan ja liiketoimintojen yhdistämisellä saavutetaan vahvempi ja kilpailukykyisempi kokonaisuus. Kummankin yhtiön hallitukset katsovat, että on molempien yhtiöiden ja niiden osakkeenomistajien etujen mukaista yhdistää SysOpenin ja Novo Groupin liiketoiminnat. SysOpenin hallitus suosittelee SysOpenin osakkeenomistajille, että he äänestäisivät Yhdistymisen kannalta tarpeellisten päätösehdotusten hyväksymisen puolesta ennen Tarjousajan päättymistä viimeistään 7.11.2003 pidettävässä SysOpenin ylimääräisessä yhtiökokouksessa, joka tullaan kutsumaan koolle tätä tarkoitusta varten. Novo Groupin hallitus suosittelee Novo Groupin osakkeenomistajille Tarjouksen hyväksymistä sekä Yhdistymisen kannalta tarpeellisten päätösehdotusten hyväksymistä ennen Tarjousajan päättymistä viimeistään 7.11.2003 pidettävässä Novo Groupin ylimääräisessä yhtiökokouksessa, joka tullaan kutsumaan koolle tätä tarkoitusta varten.

Keskeisten osakkeenomistajien tuki: SysOpenin keskeiset osakkeenomistajat Kari Karvinen, Jorma Kylätie ja Matti Savolainen, jotka omistavat yhteensä 50,5 prosenttia SysOpenin osakepääomasta ja kaikkien osakkeiden tuottamasta äänimäärästä lukuun ottamatta yhtiön hallussa olevia omia osakkeita, ovat ennakkoon ilmoittaneet tukevuksensa ehdotettua yhdistymistä. Lisäksi sanotut osakkeenomistajat ovat sitoutuneet tiettyihin osakkeidensa luovuttamista koskeviin rajoituksiin sekä kilpailukieltoon. Novo Groupin keskeisistä osakkeenomistajista Etra-Invest Oy Ab, Keskinäinen Eläkevakuutusyhtiö Tapiola ja tietyt sen lähipiiriin kuuluvat yhtiöt, Vakuutusosakeyhtiö Henki-Sampo ja tietyt sen lähipiiriin kuuluvat yhtiöt, Alfred Berg Omaisuudenhoito Oy ja sen asiakkaat, sekä Etera Keskinäinen Eläkevakuutusyhtiö, jotka omistavat yhteensä 32,9 prosenttia Novo Groupin osakepääomasta ja kaikkien osakkeiden tuottamasta äänimäärästä lukuun ottamatta yhtiön hallussa olevia omia osakkeita, ovat tietyn edellytyksin sitoutuneet hyväksymään Tarjouksen omistamiensa ja hallinnoimiensa Novo Groupin osakkeiden osalta, mikäli Novo Groupin hallitus ei ole Yhdistymissopimuksen mukaisesti muuttanut Novo Groupin osakkeenomistajille antamaansa suositusta hyväksyä Tarjous.

SysOpenin osakkeet noteerataan Helsingin Arvopaperi- ja johdannaispörssi, selvitysyritys Oy:n ("Helsingin Pörssi") päälisalla tunnuksella "SYS1V". SysOpenin osakkeiden virallinen päätöskurssi Helsingin Pörssissä 29.9.2003 oli 3,55 euroa osakkeelta. Novo Groupin osakkeiden virallinen päätöskurssi Helsingin Pörssissä 29.9.2003 oli 3,61 euroa osakkeelta. Tarjouksen toteuttamiseksi liikkeeseen laskettavia SysOpenin osakkeita tarjotaan ainoastaan Novo Groupin osakkeenomistajille.

Tarjouksen hyväksymistä harkitsevia Novo Groupin osakkeenomistajia pyydetään tutustumaan erityisesti Tarjousasiakirjan kohtaan "Sijoituspäätöksessä huomioon otettavia seikkoja".

TIETTYJEN VALTIOIDEN LAINSÄÄDÄNTÖ SAATTAA ASETTAA RAJOITUKSIA TARJOUKSEN TEKEMISELLE SEKÄ TARJOUSASIAKIRJAN JA MUUN TARJOUKSEEN LIITTYVÄN INFORMAATION LEVITTÄMISELLE. TARJOUSASIAKIRJAA JA MUUTA TARJOUKSEEN LIITTYVÄÄ INFORMAATIOTA EI SAA LEVITTÄÄ TAI JULKISTAA VALTIOISSA TAI MUUTOIN OLOSUHTEISSA, JOISSA TARJOUKSEN TEKEMINEN EI OLE SALLITTUA TAI SE OLISI LAINVASTAISTA. TIETYN POIKKEUKSIN TARJOUSTA EI TULLA TEKEMÄÄN AUSTRALIASSA, ETELÄ-AFRIKASSA, HONGKONGISSA, JAPANISSA, YHDISTYNEESSÄ KUNINGASKUNNASSA TAI YHDYSVALLOISSA.

Tarjouksen järjestäjä

Nordea Securities Corporate Finance Oy

TÄRKEITÄ TIETOJA

Tämä Tarjousasiakirja on laadittu Suomen arvopaperimarkkinalain (495/26.5.1989, muutoksineen), valtiovarainministeriön listalleottoesitteestä antaman asetuksen (539/19.6.2002), Rahoitustarkastuksen kannanottojen (K/41/2002/PMO, K/44/2002/PMO ja K/45/2002/PMO) sekä Rahoitustarkastuksen myöntämän poikkeusluvan mukaisesti. Tarjousasiakirjaan ja Tarjoukseen sovelletaan Suomen lakia, ja kaikki niitä koskevat riidat ratkaistaan yksinomaan suomalaisissa tuomioistuimissa.

Viittauksella "SysOpen" tarkoitetaan Sysopen Oyj:tä ja sen tytäryhtiöitä (konserni) tai Sysopen Oyj:tä (emoyhtiö) asiayhteydestä riippuen. Viittauksella "Novo Group" tarkoitetaan Novo Group Oyj:tä ja sen tytäryhtiöitä (konserni) tai Novo Group Oyj:tä (emoyhtiö) asiayhteydestä riippuen. Tämän Tarjousasiakirjan sisältämissä Novo Groupin tilinpäätöstiedoissa viittauksella "Novo-konserni" tai "Novo Group –konserni" tarkoitetaan Novo Group Oyj:tä ja sen tytäryhtiöitä (konserni).

Tämä Tarjousasiakirja on saatavilla suomen- ja englanninkielisenä. Jos kieliversioiden välillä on eroavaisuuksia, suomenkielinen versio on ratkaiseva.

Rahoitustarkastus on hyväksynyt tämän Tarjousasiakirjan suomenkielisen version, mutta ei vastaa siinä esitettyjen tietojen oikeellisuudesta. Rahoitustarkastuksen poikkeusluvan diaarinumero on 88/271/2003.

Tarjousasiakirja on saatavilla 6.10.2003 alkaen Nordea Pankki Suomi Oyj:n ("Nordea Pankki") omaisuuspalvelukonttoreista, Nordea Securities Corporate Finance Oy:n ("Nordea Securities") toimipaikasta, osoitteessa Pohjoisesplanadi 33 A, Helsinki, HEX Gate:sta, osoitteessa Fabianinkatu 14, Helsinki sekä Internetistä, osoitteissa www.nordea.fi, www.nordeasecurities.com, www.sysopen.fi ja www.novogroup.com. Englanninkielinen versio tästä Tarjousasiakirjasta on saatavilla pyynnöstä veloituksetta Nordea Securitiesin toimipaikasta osoitteessa, Pohjoisesplanadi 33 A, Helsinki sekä HEX Gate:sta, osoitteessa Fabianinkatu 14, Helsinki.

Tiettyjen valtioiden lainsäädäntö saattaa asettaa rajoituksia tämän Tarjousasiakirjan levittämiseksi, Tarjouksen tekemiselle ja SysOpenin osakkeiden tarjoamiselle. SysOpen ei ole muualla kuin Suomessa ryhtynyt toimenpiteisiin julkisen ostotarjouksen tekemiseksi ja SysOpenin osakkeiden tarjoamiseksi yleisölle tai Tarjousasiakirjan julkistamiselle yleisesti. Tarjousasiakirja ei ole tarjous tai pyyntö ostaa tai merkitä osakkeita sellaisessa valtiossa, jossa Tarjous tai tarjouspyyntö olisi lainvastainen. Henkilöiden, jotka saavat Tarjousasiakirjan haltuunsa, tulee hankkia tiedot mahdollisesti sovellettavista rajoituksista ja noudattaa niitä. SysOpen ei ota vastuuta kenenkään yksityis- tai oikeushenkilön mainittujen rajoitusten vastaisista toimista riippumatta siitä, onko kyseinen henkilö Novo Groupin osakkeenomistaja. Tätä Tarjousasiakirjaa tai mitään muuta Tarjousta koskevaa asiakirjaa tai SysOpenin osakkeiden liikkeeseenlaskua tai tarjoamista koskevaa asiakirjaa ei saa luovuttaa Yhdistyneessä Kuningaskunnassa muille kuin vuoden 2000 rahoituspalvelu- ja markkinalain (Financial Services and Markets Act 2000) 49 (a)-(d) artiklan (Financial Promotion) ja sen nojalla annetun vuoden 2001 määräyksen mukaisille vastaanottajille tai henkilöille, joille Tarjousasiakirjan tai muun edellä mainitun asiakirjan voi muuten lain mukaan luovuttaa tai toimittaa.

Tätä Tarjousasiakirjaa ei täydennetä eikä päivitetä minkään Novo Groupin tämän Tarjousasiakirjan päivämäärän jälkeen julkistaman taloudellisen informaation tai pörssitiedotteiden perusteella, eikä Tarjouksen tekijä tiedota erikseen tällaisen taloudellisen informaation tai pörssitiedotteiden julkistamisesta, ellei arvopaperimarkkinalain 2 luvun 3 §:n mukaisesta esitteen päivitysvelvollisuudesta muuta johdu.

Tärkeitä päivämääriä

Alla on lueteltu Tarjoukseen liittyviä tärkeitä päivämääriä olettaen, että Tarjous toteutetaan ja ettei Tarjousaikaa ole jatkettu Tarjouksen ehtojen mukaisesti:

30.9.2003	Tarjousasiakirja julkistetaan
6.10.2003	Tarjousaika alkaa
Viimeistään 7.11.2003	SysOpenin ylimääräinen yhtiökokous, joka päättää muun muassa SysOpenin uusien osakkeiden liikkeeseen laskemisesta
Viimeistään 7.11.2003	Novo Groupin ylimääräinen yhtiökokous, joka päättää muun muassa yhtiöjärjestyksen lunastuslausekkeen poistosta ja mahdollisen ylimääräisen osingon jakamisesta
7.11.2003*	Tarjousaika päättyy, ellei Tarjousaikaa ole jatkettu
Arviolta 10.11.2003*	Tarjouksen alustavan tuloksen julkistaminen
Arviolta 19.11.2003*	Tarjouksen lopullisen tuloksen julkistaminen
Arviolta 21.11.2003*	Novo Groupin osakkeiden kaupan toteuttaminen Helsingin Pörssissä
Arviolta 24.11.2003*	SysOpenin uusien osakkeiden toimittaminen arvo-osuustileille ja SysOpenin uusien osakkeiden omistusoikeuden siirtyminen Tarjouksen hyväksyneille osakkeenomistajille
Arviolta 24.11.2003*	SysOpenin uusien osakkeiden kaupankäynti Helsingin Pörssin päälistalla alkaa
Arviolta 24.11.2003*	SysOpenin uusien osakkeiden murto-osien myynti Helsingin Pörssissä
Arviolta 24.11.2003*	Käteisvastikkeen maksu Novo Groupin osakkeista
Arviolta 28.11.2003*	Maksu SysOpenin uusien osakkeiden murto-osista

*Päivämäärä tulee muuttumaan, jos SysOpen jatkaa Tarjousaikaa.

SysOpenin ja Novo Groupin ylimääräisten yhtiökokousten päivämäärät tullaan tiedottamaan viimeistään 17.10.2003.

Lisätietoja Tarjouksen hyväksymisestä

Novo Groupin osakkeenomistajat saavat lisätietoa Tarjouksen ehdoista ja hyväksymismenettelystä Tarjouksen alkamisesta tarjousvastikkeen toimittamiseen saakka puhelimitse suomeksi puh. 0200 11303 (pvm/mpm) ja ruotsiksi puh. 0200 11353 (pvm/mpm) pankkipäivinä ma-pe klo 8-21. Palvelun tuottaa Sysopen Oyj:n toimeksiannosta Nordea Pankki Suomi Oyj:n Asiakaspalvelu.

Novo Groupin osakkeenomistajat saavat lisätietoja Tarjouksesta myös omalta tilinhoitajayhteisöltään, omaisuudenhoitajaltaan tai Nordea Pankin omaisuuspalvelukonttoreista.

TARJOUKSEN TEKIJÄN HALLITUKSEN VAKUUTUS

SysOpen vastaa tähän Tarjousasiakirjaan sisältyvistä tiedoista. SysOpenin hallituksen jäsenet vakuuttavat, että heidän parhaan ymmärryksensä mukaan tässä Tarjousasiakirjassa esitetyt tiedot vastaavat tosiseikkoja eikä tiedoista ole jätetty pois mitään asiaan todennäköisesti vaikuttavaa. Lisäksi SysOpenin hallituksen jäsenet vakuuttavat, että Tarjousasiakirjasta ei ole jätetty pois mitään SysOpenin tiedossa olevaa Tarjouksen edullisuuden arviointiin olennaisesti vaikuttavaa tietoa.

Kaikki Tarjousasiakirjassa esitettävät Novo Groupia koskevat tiedot perustuvat yksinomaan julkisesti saatavilla oleviin tietoihin. SysOpen eivätkä SysOpenin hallituksen jäsenet vastaa tällaisista tiedoista millään tavalla lukuun ottamatta niiden oikeaa uudelleen esittämistä Tarjousasiakirjassa.

Helsingissä, 30.9.2003

Sysopen Oyj:n hallitus

*Kari Karvinen
Matti Savolainen
Jorma Kylätie
Risto Linturi*

TARJOUKSEN TEKIJÄ JA KOHDE SEKÄ NEUVONANTAJAT

Tarjouksen tekijä:

Sysopen Oyj
Hiomotie 19
00380 Helsinki
puh. +358 (0)424 20201

Tarjouksen tekijän Tarjouksen yhteydessä käyttämä taloudellinen neuvonantaja ja Tarjouksen järjestäjä:

Nordea Securities Corporate Finance Oy
Pohjoisesplanadi 33 A
00100 Helsinki
puh. +358 (0)9 4785 031

Tarjouksen tekijän Tarjouksen yhteydessä käyttämä oikeudellinen neuvonantaja:

White & Case LLP
Eteläranta 14
00130 Helsinki
puh. +358 (0)9 228 641

Tarjouksen kohde:

Novo Group Oyj
Valimotie 17
00380 Helsinki
puh. +358 (0)205 6686

Tarjouksen kohteen Tarjouksen yhteydessä käyttämä taloudellinen neuvonantaja:

Mandatum & Co Oy
Eteläesplanadi 8
00130 Helsinki
puh. +358 (0)10 236 5450

Tarjouksen kohteen Tarjouksen yhteydessä käyttämä oikeudellinen neuvonantaja:

Asianajotoimisto Hannes Snellman Oy
Eteläranta 8
00130 Helsinki
puh. +358 (0)9 228 841

TILINPÄÄTÖKSIIN LIITTYVIÄ JA ERÄITÄ MUITA TIETOJA

SysOpenin tilinpäätökset on laadittu Suomessa voimassa olevien kirjanpitosäännösten mukaisesti. Euroopan komission kesäkuussa 2002 hyväksymän kansainvälisten tilinpäätösstandardien ("IAS/IFRS") käyttöönottoa koskevan asetuksen mukaisesti SysOpen laatii konsernitilinpäätöksensä IAS/IFRS-säännösten mukaisesti viimeistään tilikaudelta 2005. Suomessa voimassa olevat kirjanpitosäännökset poikkeavat eräin merkittävien osin IAS/IFRS-säännöksistä. Lisätietoja Suomessa voimassa olevien kirjanpitosäännösten ja IAS/IFRS-säännösten eroista on kohdassa "Liite V: Yhteenveto eräistä merkittävistä eroista Suomen kirjanpitosäännösten ja IAS/IFRS:n välillä".

Tämä Tarjousasiakirja sisältää tilintarkastamattomia pro forma -tietoja, joissa esitetään yhdistyneen yhtiön tulos tilikaudelta 2002 ja vuoden 2003 kuudelta ensimmäiseltä kuukaudelta sekä yhdistyneen yhtiön tase 30.6.2003 tilanteen mukaisesti. Tilintarkastamattomat pro forma -konsernituloslaskelmatiedot vuodelta 2002 ja vuoden 2003 kuudelta ensimmäiseltä kuukaudelta kuvaavat Tarjouksen toteutumista ja SysOpenin sekä Novo Groupin Yhdistymistä ikään kuin Yhdistyminen olisi tapahtunut vuoden 2002 lukujen osalta 1.1.2002 ja vuoden 2003 lukujen osalta 1.1.2003. Tilintarkastamattomat pro forma -konsernitasetiedot 30.6.2003 on laadittu olettaen, että Yhdistyminen olisi tapahtunut 30.6.2003. Tilintarkastamattomat pro forma -tiedot vuodelta 2002 perustuvat SysOpen-konsernin tilintarkastettuun tilinpäätökseen tilikaudelta 2002, Novo Group -konsernin vuosikertomuksessa 2002 esitettyyn tilinpäätökseen tilikaudelta 2002 sekä Yhdistymisen toteuttamiseen liittyviin tilintarkastamattomiin pro forma -oikaisuihin. Tilintarkastamattomat pro forma -tiedot vuoden 2003 kuudelta ensimmäiseltä kuukaudelta perustuvat tilintarkastamattomiin SysOpen-konsernin ja Novo Group -konsernin osavuosikatsauksiin sekä Yhdistymisen toteuttamiseen liittyviin tilintarkastamattomiin pro forma -oikaisuihin. Tilintarkastamattomat pro forma -tiedot on annettu ainoastaan havainnollistamistarkoituksessa, eivätkä ne luonteensa vuoksi sellaisenaan välttämättä anna oikeaa kuvaa yhdistyneen yhtiön taloudellisesta tuloksesta yllä mainittuina ajanjaksoina eivätkä viitteitä yhdistyneen yhtiön tulevasta liiketoiminnan tuloksesta tai taloudellisesta asemasta.

Tässä Tarjousasiakirjassa esitetyt Novo Groupia koskevat taloudelliset ja muut tiedot perustuvat yksinomaan Novo Groupin vuosikertomuksessa 2002 esittämään tilinpäätökseen 31.12.2002 päättyneeltä tilikaudelta, Novo Groupin vuosikertomuksessa 2001 esitettyihin tilinpäätöstietoihin 31.12.2001 ja 31.12.2000 päättyneiltä tilikausilta, Novo Groupin julkistamaan osavuosikatsaukseen 30.6.2003 päättyneeltä kuuden kuukauden jaksolta, Novo Groupin julkistamiin pörssitiedotteisiin, kaupparekisterimerkintöihin, Novo Groupin 23.9.2003 päivättyyn osaksluetteloon, Novo Groupin 26.9.2003 päivättyyn sisäpiirirekisteriotteeseen ja muihin julkisesti saatavilla oleviin tietoihin. Tarjouksen tekijä ei vastaa millään tavalla tällaisista tiedoista lukuun ottamatta niiden oikeaa uudelleen esittämistä tässä Tarjousasiakirjassa.

Tässä Tarjousasiakirjassa on esitetty Novo Groupin tilinpäätös 31.12.2002 päättyneeltä tilikaudelta ja Novo Groupin tilinpäätöstiedot 31.12.2001 ja 31.12.2000 päättyneiltä tilikausilta sen sisältöisinä kuin ne ovat sisältyneet Novo Groupin vuosikertomuksiin vuosina 2002 ja 2001. Vuosikertomuksiin sisältyvissä tilinpäätöstiedoissa markkamääräiset tilinpäätöstiedot on muunnettu euromääräisiksi ja lisäksi luvuissa esiintyy tiettyjä pyöristyseroja virallisiin tilinpäätöksiin verrattuna. Edellä kuvattujen erojen vuoksi Novo Groupin vuosikertomuksissa esitetyt tilinpäätökset eivät ole Novo Groupin virallisia tilintarkastettuja tilinpäätöksiä, jotka ovat 31.12.2002, 31.12.2001 ja 31.12.2000 päättyneiltä tilikausilta KHT Arto Kuusiolan ja tilintarkastusyhteisö Ernst & Young Oy:n, päävastuullisena tilintarkastajanaan KHT Mikael Holmström, tarkastamia siten kuin heidän tilinpäätöksiin sisältyvissä tilintarkastuskertomuksissaan on kerrottu. Tähän Tarjousasiakirjaan sisältyvät Novo Groupin tilintarkastuskertomukset on annettu Novo Groupin virallisista tilinpäätöksistä.

Tämän Tarjousasiakirjan taulukoissa esitetyt tilinpäätös- ja muut tiedot on pyöristetty. Siten sarakkeen tai rivin lukujen summa ei aina vastaa tarkalleen sarakkeen tai rivin loppusummana esitettyä lukua. Lisäksi tietyt prosenttiluvut, mukaan lukien kausien välisiä muutoksia koskevat prosenttiluvut, on laskettu tarkoilla luvuilla ennen pyöristystä ja ne eivät siten välttämättä vastaa prosenttilukuja, joihin olisi päästy, mikäli lukujen laskenta olisi perustunut pyöristettyihin lukuihin.

Ennen vuotta 1999 SysOpen julkisti tilinpäätöksensä Suomen markoissa. Euroopan unionin yhteisvaluutan euron käyttöönoton seurauksena SysOpen alkoi julkistaa tilinpäätöksensä euroissa 1.1.1999 alkaneesta tilikaudesta lukien. SysOpenin tilinpäätökset tilikausilta ennen 1.1.1999 on muunnettu euroiksi käyttäen Euroopan unionin jäsenmaiden 1.1.1999 määrittelemää kiinteää muuntokerrointa €1,00 = FIM 5,94573. Suomen markan muututtua euron alayksiköksi 1.1.1999 alkaen Suomen markan valuuttakurssi muihin valuuttoihin verrattuna on voitu johtaa vain euron ja kyseisten muiden valuuttojen valuuttakurssista.

SysOpen julkistaa vuosikertomuksensa sekä tilinpäätöstiedot vuosittain. Lisäksi SysOpen julkistaa konsernia koskevan tilintarkastamattoman osavuosikatsauksen neljännesvuosittain kunkin vuoden kolmelta ensimmäiseltä vuosineljännekseltä. Tilinpäätökset julkistetaan sekä suomeksi että englanniksi.

SysOpenin ja Novo Groupin taloudellisen raportoinnin päivämäärät

Sekä SysOpen että Novo Group ovat aiemmin ilmoittaneet julkistavansa osavuositarkastuksensa 30.9.2003 päättyvältä yhdeksän kuukauden jaksolta 30.10.2003 (julkistuspäivämäärät voivat myöhemmin vielä muuttua).

LÄHTEET

Ellei toisin ole mainittu, tässä Tarjousasiakirjassa esitetyt tietotekniikkapalvelumarkkinoita koskevat tiedot perustuvat SysOpenin johdon arvioihin sekä seuraavien tutkimuslaitosten ja organisaatioiden julkistamiin tutkimuksiin: AMR Research, European Information Technology Observatory (EITO), Gartner Dataquest, International Data Corporation (IDC), Market-Visio Oy ja OECD.

SISÄLLYSLUETTELO

1.	YHTEENVETO	9
2.	TARJOUKSEN EHDOT.....	24
3.	YHTEENVETO YHDISTYMISSOPIMUKSESTA.....	29
4.	SIJOITUSPÄÄTÖKSESSÄ HUOMIOON OTETTAVIA SEIKKOJA	33
5.	SYSOPENIN JA NOVO GROUPIN YHDISTYMINEN	37
6.	PÄÄOMARAKENNE JA VELKAANTUMINEN.....	41
7.	MARKKINATIEDOT JA OSINKOPOLITIIKAT	42
8.	SYSOPENIN JA NOVO GROUPIN OMISTUSRAKENTEET	46
9.	SYSOPENIN KONSERNITILINPÄÄTÖSTIETOJA	49
10.	NOVO GROUPIN KONSERNITILINPÄÄTÖSTIETOJA.....	53
11.	TILINTARKASTAMATTOMAT PRO FORMA –TILINPÄÄTÖSTIEDOT	55
12.	SUOMEN TIETOTEKNIKKAPALVELUMARKKINAT	58
13.	TIETOJA SYSOPENISTA	60
14.	SYSOPENIN HALLITUS, JOHTO JA HENKILÖSTÖ	66
15.	SYSOPENIN LIIKETOIMINNAN TULOS, TALOUDELLINEN ASEMA JA TULEVAISUUDEN NÄKYMÄT	71
16.	TIETOJA NOVO GROUPISTA	80
17.	NOVO GROUPIN HALLITUS, JOHTO JA HENKILÖSTÖ.....	88
18.	NOVO GROUPIN LIIKETOIMINNAN TULOS, TALOUDELLINEN ASEMA JA TULEVAISUUDEN NÄKYMÄT	92
19.	SYSOPENIN OSAKKEET JA OSAKEPÄÄOMA	93
20.	NOVO GROUPIN OSAKKEET JA OSAKEPÄÄOMA.....	96
21.	OSAKKEENOMISTAJIEN OIKEUKSISTA.....	99
22.	SUOMEN ARVOPAPERIMARKKINAT.....	101
23.	VEROTUS	104
24.	TILINTARKASTAJAT	107
25.	TILINPÄÄTÖSTEN SISÄLLYSLUETTELO	108

LIIKTEET

LIITE I	TILINTARKASTAJIEN LAUSUNTO TILINPÄÄTÖKSISTÄ JA PRO FORMA –LASKELMISTA
LIITE II	YHDISTYMISSOPIMUS
LIITE III	SYSOPEN OYJ:N YHTIÖJÄRJESTYS
LIITE IV	NOVO GROUP OYJ:N YHTIÖJÄRJESTYS
LIITE V	YHTEENVETO ERÄISTÄ MERKITTÄVISTÄ EROISTA SUOMEN KIRJANPITOSÄÄNNÖSTEN JA IAS/IFRS:N VÄLILLÄ

1. YHTEENVETO

Seuraava yhteenveto tulisi lukea yhdessä muualla tässä Tarjousasiakirjassa, kuten konsernitilinpäätöstiedoissa, tilintarkastamattomissa osavuosikatsaustiedoissa ja tilintarkastamattomissa pro forma -konsernitilinpäätöstiedoissa esitettyjen tarkempien tietojen kanssa. Kohdassa "Sijoituspäätöksessä huomioon otettavia seikkoja" käsitellään asioita, jotka Tarjouksen hyväksymistä harkitsevien tulisi erityisesti ottaa huomioon.

1.1 Tarjouksen tausta

Yleistä

SysOpen ja Novo Group sopivat yhdistyvänsä 25.9.2003 tehdyllä Yhdistymissopimuksella. SysOpen tarjoutuu ostamaan kaikki Novo Groupin osakkeet Tarjouksen ehtojen mukaisesti. Tarjouksen toteuttamisen ehtojen täytyttyä SysOpen toteuttaa Tarjouksen ja tekee arvopaperimarkkinalain edellyttämän lunastustarjouksen kaikista jäljellä olevista Novo Groupin osakkeista ja optio-oikeuksista, jotka eivät vielä ole SysOpenin tai Novo Group –konsernin hallussa. Lisäksi SysOpen tulee lunastamaan osakeyhtiölain mukaisessa lunastusmenettelyssä kaikki jäljellä olevat Novo Groupin osakkeet edellyttäen, että SysOpen omistaa enemmän kuin yhdeksän kymmenesosaa Novo Groupin osakkeista ja kaikkien osakkeiden tuottamasta äänimäärästä. Yhdistymissopimuksen sisältöä on kuvattu kohdassa "Yhteenveto Yhdistymissopimuksesta".

SysOpen on tietotekniikan asiantuntijapalveluja ja ohjelmistoja tarjoava yhtiö, jonka toiminta-alueena ovat asiakasratkaisut ja ohjelmistotuotteet sekä näitä tukeva tietotekniikkalähtöinen konsultointi ja teknologiakehitys. Keskeisessä asemassa on liiketoimintakriittisten tietojärjestelmien kehittäminen osaksi uusia mobiili- ja internet-ratkaisuja. SysOpen on johtavia integroitujen sähköisten liiketoimintaratkaisujen, Integrated eSolutions, toimittajia Suomessa. SysOpen-konsernin liikevaihto vuonna 2002 oli 29,0 miljoonaa euroa ja liikevoitto ennen liikearvopoistoja 3,2 miljoonaa euroa eli 11,2 prosenttia liikevaihdosta. SysOpenin liiketoiminta-alueita ovat Asiakasratkaisut (86 prosenttia liikevaihdosta vuonna 2002) ja Ohjelmistotuotteet (14 prosenttia liikevaihdosta vuonna 2002). Henkilöstön määrä SysOpen-konsernissa vuoden 2002 lopussa oli 323 henkilöä. SysOpen on Suomessa rekisteröity julkinen osakeyhtiö ja sen osakkeet ovat julkisen kaupankäynnin kohteena Helsingin Pörssin päälistalla.

Novo Group on yksi Suomen suurimpia tietotekniikan kokonaispalvelua tarjoavia yrityksiä. Novo Group -konsernin liikevaihto vuonna 2002 oli 308,5 miljoonaa euroa ja liikevoitto ennen liikearvopoistoja 15,2 miljoonaa euroa eli 4,9 prosenttia liikevaihdosta. Novo Groupin liiketoiminta-alueita ovat ohjelmistopalvelut, joihin kuuluvat ohjelmistotuoteratkaisut ja asiakaskohtaiset ratkaisut (osuus vuoden 2002 liikevaihdosta 42 prosenttia), käyttö- ja verkkopalvelut (21 prosenttia liikevaihdosta vuonna 2002) sekä laitepalvelut (38 prosenttia liikevaihdosta vuonna 2002). Vuoden 2002 lopussa Novo Group -konsernissa työskenteli 2 372 työntekijää. Novo Group on Suomessa rekisteröity julkinen osakeyhtiö ja sen osakkeet ovat julkisen kaupankäynnin kohteena Helsingin Pörssin päälistalla.

SysOpenin ja Novo Groupin Yhdistymisen merkittävimmät edut

- **Siirtyminen kohti läheisiä ja pitkäaikaisia kumppanuuksia.** Korkean jalostusarvon asiakaskohtaisten tietojärjestelmien toteuttaminen vahvistaa asemaansa yhdistyneen yhtiön ydinliiketoiminnoissa, sillä Yhdistyminen kasvattaa yhdistyneen yhtiön voimavaroja merkittävästi juuri tällä alueella. Yhdistyneen yhtiön odotetaan olevan entistä varteenotettavampi vaihtoehto myös suuryritysten ja muiden suurten organisaatioiden tietotekniikkapalveluiden läheiseksi ja pitkäaikaiseksi kumppaniksi entistä syvemmän toimialatuntemuksensa, laajemman teknologisen osaamisensa ja kasvaneiden voimavarojensa ansiosta.
- **Yksi johtavista suomalaisista tietotekniikkapalveluyrityksistä.** Yhdistynyt yhtiö vahvistaa asemaansa yhtenä Suomen suurimpana korkean jalostusarvon tietotekniikkapalveluita tarjoavana yrityksenä sekä liikevaihdolla että henkilöstön määrällä mitattuna. Yhdistynyt yhtiö on myös tietotekniikka-alan suurin pääasiassa suomalaisomistuksessa oleva yritys. Yhdistynyt yhtiö on tietotekniikan kokonaispalveluja tarjoava vahva toimittaja, jolla on laaja, kansallisesti merkittävien yksityisen sektorin ja julkisen hallinnon toimialojen asiakkaista koostuva asiakaskunta. Yhdistyvien yhtiöiden nykyiset asiakaskunnat täydentävät hyvin toisiaan ja markkinaosuus suurimmilla kotimaisilla toimialoilla vahvistuu.
- **Kannattava kasvu.** SysOpenin ja Novo Groupin keskittyminen korkean jalostusarvon liiketoimintaan sekä merkittävä markkina-asema yhdessä luovat pohjan toimintamallien tehokkaalle yhdistämiselle. Toimintojen ja

parhaiden toimintamallien yhdistämisen kautta yhdistyneen yhtiön odotetaan pystyvän edelleen vahvistamaan kilpailukykyään yhdyntävillä ja kansainvälistyvillä kotimarkkinoilla sekä parantamaan tuloksentekeykyään kasvaneiden toimintavolyymien myötä.

- **Synergiat.** Yhdistyvien yhtiöiden nykyiset asiakaskunnat täydentävät hyvin toisiaan, joten palvelu- ja tuotetarjonnan laajenemisen arvioidaan lisäävän myyntiä osalle yhdistyvien yhtiöiden nykyisistä asiakkaista. Yhdistymisellä odotetaan lisäksi saavutettavan noin 1,6 miljoonan euron vuotuiset kulusäästöt.
- **Vahva toimija vastaamaan tulevaisuuden haasteisiin.** Yhdistyneen yhtiön odotetaan pystyvän entistä paremmin vastaamaan tietotekniikan nopeaan kehitykseen, asiakkaiden ja asiakastoimialojen alati muuttuviin ja kehittyviin palvelutarpeisiin sekä yleisiin markkinaolosuhteisiin. Yhdistyneen yhtiön entistä laajemmat voimavarat ja suurempi koko mahdollistavat yhdistyneen yhtiön toiminnan myös uusilla kasvavilla ja potentiaalisilla teknologia-alueilla.

SysOpenin ja Novo Groupin hallitusten lausunnot

SysOpenin ja Novo Groupin hallitukset katsovat, että yhdistyvien yhtiöiden liiketoiminnat täydentävät toisiaan ja liiketoimintojen yhdistämisellä saavutetaan vahvempi ja kilpailukykyisempi kokonaisuus. Kummankin yhtiön hallitukset katsovat, että on molempien yhtiöiden ja niiden osakkeenomistajien etujen mukaista yhdistää SysOpenin ja Novo Groupin liiketoiminnat.

SysOpenin hallitus suosittelee SysOpenin osakkeenomistajille, että he äänestäisivät Yhdistymisen kannalta tarpeellisten päätösehdotusten hyväksymisen puolesta ennen Tarjousajan päättymistä viimeistään 7.11.2003 pidettävässä SysOpenin ylimääräisessä yhtiökokouksessa, joka tullaan kutsumaan koolle tätä tarkoitusta varten. SysOpenin ylimääräiselle yhtiökokoukselle tullaan ehdottamaan muun muassa osakepääoman korottamista ja osakeannin suuntaamista Novo Groupin osakkeenomistajille, yhtiöjärjestyksen muuttamista vähimmäis- ja enimmäispääoman osalta sekä yhtiön hallituksen kokoonpanon muuttamista Yhdistymissopimuksen mukaisesti.

Novo Groupin hallitus suosittelee Novo Groupin osakkeenomistajille Tarjouksen hyväksymistä sekä Yhdistymisen kannalta tarpeellisten päätösehdotusten hyväksymistä ennen Tarjousajan päättymistä viimeistään 7.11.2003 pidettävässä Novo Groupin ylimääräisessä yhtiökokouksessa, joka tullaan kutsumaan koolle tätä tarkoitusta varten. Novo Groupin ylimääräiselle yhtiökokoukselle tullaan Yhdistymissopimuksen mukaisesti ehdottamaan muun muassa yhtiöjärjestyksen 16 §:n mukaisen lunastuslausekkeen poistamista, ylimääräisen osingon jakamista sekä yhtiön hallituksen kokoonpanon muuttamista. Novo Groupin hallitus hyväksyi Yhdistymissopimuksen äänestyksen jälkeen.

Keskeisten osakkeenomistajien tuki

SysOpenin keskeiset osakkeenomistajat Kari Karvinen, Jorma Kylätie ja Matti Savolainen, jotka omistavat yhteensä 50,5 prosenttia SysOpenin osakepääomasta ja kaikkien osakkeiden tuottamasta äänimäärästä lukuun ottamatta yhtiön hallussa olevia omia osakkeita, ovat ennakkoon ilmoittaneet tukevansa ehdotettua yhdistymistä. Lisäksi sanotut osakkeenomistajat ovat sitoutuneet kilpailukieltoon 31.3.2005 saakka sekä siihen, että he eivät luovuta enempää kuin 10 prosenttia omistamistaan SysOpenin osakkeista ennen 31.3.2004, eivätkä enempää kuin 50 prosenttia tämän jälkeen omistamistaan SysOpenin osakkeista ennen 30.9.2004.

Novo Groupin keskeisistä osakkeenomistajista Etra-Invest Oy Ab, Keskinäinen Eläkevakuutusyhtiö Tapiola ja tietyt sen lähipiiriin kuuluvat yhtiöt, Vakuutusosakeyhtiö Henki-Sampo ja tietyt sen lähipiiriin kuuluvat yhtiöt, Alfred Berg Omaisuudenhoito Oy ja sen asiakkaat, sekä Etera Keskinäinen Eläkevakuutusyhtiö, jotka omistavat yhteensä 32,9 prosenttia Novo Groupin osakepääomasta ja kaikkien osakkeiden tuottamasta äänimäärästä lukuun ottamatta yhtiön hallussa olevia omia osakkeita, ovat tietyin edellytyksin sitoutuneet hyväksymään Tarjouksen omistamiensa ja hallinnoimiensa Novo Groupin osakkeiden osalta, mikäli Novo Groupin hallitus ei ole Yhdistymissopimuksen mukaisesti muuttanut Novo Groupin osakkeenomistajille antamaansa suositusta hyväksyä Tarjous.

Vertailevia markkinahintatietoja

Seuraavassa taulukossa esitetään:

- SysOpenin osakkeiden ja Novo Groupin osakkeiden viralliset päätöskurssit Helsingin Pörssissä Tarjouksen julkistamista edeltävänä päivänä 24.9.2003 sekä

- Novo Groupin osakkeesta tarjotun Tarjousvastikkeen laskennallinen käteisarvo, joka on Käteisvastikkeen ja Osakevastikkeen summa. Osakevastikkeen arvoa laskettaessa on käytetty SysOpenin osakkeen päätöskurssia Helsingin Pörssissä Tarjouksen julkistamista edeltävänä päivänä 24.9.2003.

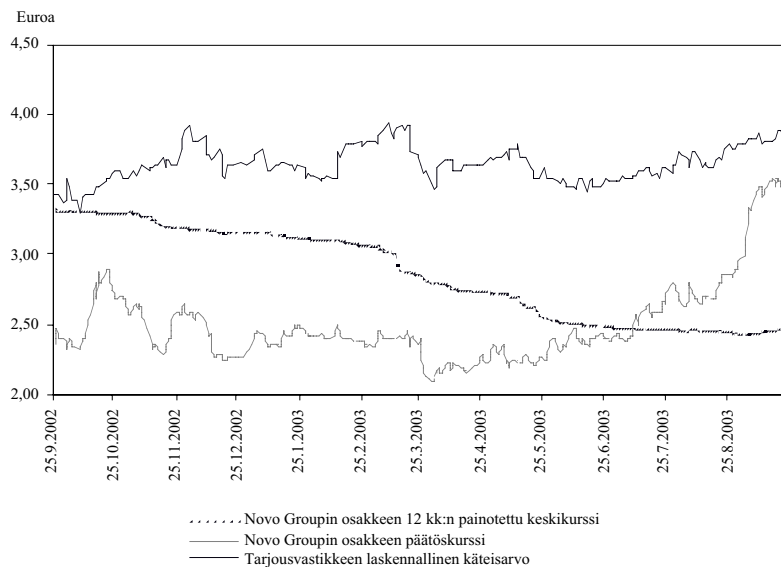
	SysOpenin osake	Novo Groupin osake	Tarjousvastikkeen laskennallinen käteisarvo Novo Groupin osakkeelta
	euroa	euroa	euroa
Osakkeen päätöskurssi 24.9.2003	3,47	3,55	3,79

Tarjouksen hyväksymistä harkitsevia kehoitetaan tutustumaan tuoreisiin Novo Groupin ja SysOpenin osakkeiden noteerauksiin ennen Tarjouksen hyväksymistä koskevan päätöksen tekemistä.

Novo Groupin osakkeen kaupankäyntihinnat

Alla olevassa taulukossa on esitetty 25.9.2002 ja 24.9.2003 välisenä aikana:

- Tarjouksessa kustakin Novo Groupin osakkeesta tarjottavan Tarjousvastikkeen (Käteis- ja Osakevastikkeen summa) laskennallisen käteisarvon kehitys (Osakevastikkeen arvoa laskettaessa on käytetty SysOpenin osakkeen päätöskurssia Helsingin Pörssissä),
- Novo Groupin osakkeen 12 kuukauden kaupankäyntimäärillä painotetun keskihinnan kehitys Helsingin Pörssissä ja
- Novo Groupin osakkeen päätöskurssin kehitys Helsingin Pörssissä.

Tarjouksen ehtojen mukaisesti SysOpen tarjoaa jokaisesta Novo Groupin osakkeesta käteisvastikkeena 1,90 euroa sekä 0,545 SysOpenin uutta osaketta. SysOpenin osakkeen virallinen päätöskurssi Helsingin Pörssissä välittömästi ennen Tarjouksen julkistamista 24.9.2003 oli 3,47 euroa. SysOpenin tarjoaman Tarjousvastikkeen laskennallinen arvo Novo Groupin osakkeelta samana päivänä oli 3,79 euroa, eli noin 7 prosenttia yli Novo Groupin osakkeen virallisen päätöskurssin Helsingin Pörssissä samana päivänä sekä noin 53 prosenttia yli Novo Groupin osakkeen kaupankäyntimäärillä painotetun keskihinnan (2,48 euroa) Helsingin Pörssin päällystämällä Tarjouksen julkistamista edeltävän 12 kuukauden ajalta (aikavälillä 25.9.2002 - 24.9.2003).

Mikäli Novo Group päättää maksaa osinkoa osakkeenomistajilleen, Novo Groupin osakkeesta maksettavaa Käteisvastiketta pienennetään osakekohtaisen osingon määrällä. Novo Groupin hallitus esittää ennen Tarjousajan päättymistä viimeistään 7.11.2003 pidettävälle ylimääräiselle yhtiökokoukselle enintään 0,50 euron suuruisen osakekohtaisen osingon maksamista ennen Tarjouksen toteuttamista kuitenkin siten, että kyseisen osingonmaksun täsmäytyspäivän tulee olla viimeistään seitsemäntenä pankkipäivänä Tarjousajan päättymisestä lukien.

Tarjouksen rahoittaminen

Tarjouksen tekijä rahoittaa Tarjouksen laskemalla liikkeeseen SysOpenin uusia osakkeita sekä lisäksi kassavaroin ja ulkoisin lainajärjestelyin. Tarjouksen tekijä aikoo nostaa ulkoista lainarahoitusta vasta Tarjouksen muututtua ehdottomaksi. SysOpen on saanut ulkoiseen lainarahoitukseen liittyvän sitoumuksen, jonka mukaan vieraan pääoman ehtoisen lainarahoituksen nostaminen on mahdollista, kun Tarjouksen ehdot ovat toteutuneet. Tarjoukseen liittyvien rahoitusjärjestelyjen ei odoteta merkittävästi vaikuttavan yhdistyneen yhtiön tai Novo Groupin kykyyn harjoittaa liiketoimintaa tai vastata velvoitteistaan yhdistyneen yhtiön vahvan kassavirran vuoksi. Katso "Sijoituspäätöksessä huomioon otettavia seikkoja – On mahdollista, että yhdistyneen yhtiön nettovelan pienentäminen kestää odotettua pidempään".

Tarjouksen rahoittamista varten otetaan arviolta 75,8 miljoonaa euroa vierasta pääomaa, josta arviolta 20,0 miljoonaa euroa on lyhytaikaista vierasta pääomaa ja arviolta 55,8 miljoonaa euroa pitkäaikaista vierasta pääomaa. Vieraan pääoman rahoituskustannukseksi on arvioitu 5,1 prosenttia.

1.2 Eräitä Tarjouksen aiheuttamia seuraamuksia ja Tarjouksen tekijän tulevaisuudensuunnitelmia

Lunastustarjoukset ja vähemmistöosakkeiden ja optio-oikeuksien lunastusmenettely

Tarjouksen tekijän tarkoituksena on hankkia omistukseensa kaikki Novo Groupin osakkeet ja optio-oikeudet, jotka eivät ole Novo Groupin tai sen tytäryhtiöiden hallinnassa. Jos Tarjous toteutetaan, SysOpen tulee ryhtymään jäljelle jäävien Novo Groupin osakkeiden ja optio-oikeuksien hankkimiseksi tarvittaviin arvopaperimarkkinalain ja osakeyhtiölain mukaisiin toimenpiteisiin. Novo Groupin yhtiöjärjestyksen 16 §:n lunastusvelvollisuutta koskevan määräyksen osalta Novo Group ja SysOpen ovat Yhdistymissopimuksessa sopineet, että Tarjouksen toteuttamisen ehtona on muun muassa Novo Groupin edellä mainitun lunastusvelvollisuutta koskevan määräyksen poistaminen yhtiöjärjestyksestä. Seuraavassa on esitetty yhteenveto Novo Groupin tämän Tarjousasiakirjan päivämääränä voimassaolevan yhtiöjärjestyksen ja arvopaperimarkkinalain sekä osakeyhtiölain lunastukselle asettamista puitteista.

Yhtiöjärjestyksen mukainen lunastusvelvollisuus

Mikäli Novo Groupin ylimääräinen yhtiökokous ei ole Yhdistymissopimuksen mukaisesti poistanut Novo Groupin yhtiöjärjestyksen lunastusvelvollisuutta koskevaa 16 §:ää ja SysOpen siitä huolimatta toteuttaa Tarjouksen, SysOpen on velvollinen Novo Groupin yhtiöjärjestyksen 16 §:n mukaan lunastamaan muiden osakkeenomistajien vaatimuksesta näiden osakkeet ja niihin osakeyhtiölain mukaan oikeuttavat arvopaperit, jos SysOpenin osuus Novo Groupin kaikista osakkeista taikka niiden tuottamasta äänimäärästä saavuttaa tai ylittää 33 1/3 prosenttia tai 50 prosenttia (katso Liite IV). Yhtiöjärjestys sisältää määräykset lunastukseen sovellettavasta lunastushinnasta. Yhtiöjärjestyksen mukainen lunastushinta on korkein joko (A) Novo Groupin osakkeen kaupankäyntimäärillä painotetusta keskikurssista Helsingin Pörssissä kymmenen (10) päivän aikana ennen sitä päivää, jolloin Novo Group sai tiedon lunastusvelvollisuuden syntymisestä, (B) Novo Groupin osakkeen lukumäärällä painotetusta keskihinnasta, jonka SysOpen on maksanut Helsingin Pörssissä hankkimastaan Novo Groupin osakkeesta 12 kuukauden aikana ennen edellä mainittua päivämäärää tai (C) siitä korkeimmasta yksittäisestä hinnasta, jonka SysOpen on maksanut ostamastaan tai muuten vastikkeellisesti hankkimastaan Novo Groupin osakkeesta 12 kuukauden aikana ennen edellä mainittua päivää. Osakkeen lunastushinnan määrittelyperusteita sovelletaan soveltuvin osin myös Novo Groupin optio-oikeuksiin. SysOpenin tulee seitsemän (7) päivän kuluessa lunastusvelvollisuuden syntymisestä ilmoittaa tästä kirjallisesti Novo Groupin hallitukselle, jonka tulee puolestaan julkistaa asiasta tieto osakkeenomistajille 45 päivän kuluessa lunastusvelvollisuuden syntymisestä. Lunastukseen oikeutetun osakkeenomistajan tulee puolestaan kirjallisesti vaatia SysOpenia lunastamaan osakkeet ja niihin oikeuttavat arvopaperit 30 päivän kuluessa hallituksen antamasta ilmoituksesta. SysOpenin on maksettava lunastushinta lunastusta vaativalle Novo Groupin osakkeenomistajalle 14 päivän kuluessa siitä, kun SysOpen sai tiedon lunastusvaatimuksesta.

Arvopaperimarkkinalain mukainen lunastustarjous

Arvopaperimarkkinalain 6 luvun 6 §:n mukaan SysOpenin on tarjouduttava lunastamaan loputkin Novo Groupin liikkeeseen laskemat osakkeet ja niihin osakeyhtiölain mukaan oikeuttavat arvopaperit, jos SysOpenin osuus kasvaa yli kahden kolmasosan Novo Groupin osakkeiden äänimäärästä. Mikäli SysOpenin omistusosuus Tarjouksen toteuttamisen seurauksena kasvaa yli kahden kolmasosan Novo Groupista, SysOpenin on julkistettava lunastustilanteen syntyminen välittömästi, tehtävä lunastustarjous kuukauden kuluessa Tarjousajan päättymisestä ja laadittava ja julkistettava lunastustarjousta koskeva tarjousasiakirja. SysOpenin on maksettava arvopaperien lunastusvastikkeena arvopaperimarkkinalain 6 luvun 7 §:n mukainen käypä hinta. Arvopaperimarkkinalain mukaan lunastustarjouksessa maksettavaa käypää hintaa määritettäessä on otettava huomioon (i) lunastusvelvollisuuden syntymistä edeltävän 12 kuukauden aikana julkisessa kaupankäynnissä arvopaperista maksettujen hintojen kaupankäyntimäärällä painotettu keskiarvo ja (ii) lunastusvelvollisen tai muun arvopaperimarkkinalain 6 luvun 6 §:ssä tarkoitetun henkilön, yhteisön tai säätiön samana aikana mahdollisesti maksama, sanottua keskiarvoa korkeampi hinta sekä (iii) muut erityiset olosuhteet. Yllä kohtaan (ii) liittyen, Rahoitustarkastuksen 30.9.2002 antamassa lausunnossa (diarinumero 2/263/2002) esitetyn perusteella SysOpenin Tarjouksen yhteydessä ostamat Novo Groupin osakkeet otettaisiin huomioon Novo Groupin osakkeiden ostona. Jotta pystyttäisiin määrittämään, oliko ostojen yhteydessä maksettu laskennallinen käteishinta korkeampi kuin yllä kohdan (i) mukaisesti määritelty Novo Groupin osakkeen 12 kuukauden kaupankäyntimäärällä painotettu keskiarvo, Rahoitustarkastuksen lausunnossa esitettyjen periaatteiden mukaan Tarjouksessa tarjotut SysOpenin osakkeet tulisi arvostaa siihen alempaan hintaan, joka saadaan käyttämällä joko SysOpenin osakkeen kaupankäyntimäärällä painotettua keskihintaa suhteellisen lyhyellä ajanjaksolla ennen Tarjousajan päättymistä (esimerkiksi viisi kaupankäyntipäivää) tai SysOpenin osakkeiden ennen Tarjouksen julkistamista vallinnutta markkinahintaa. Tarjousvastikkeen laskennallinen käteisarvo välittömästi ennen Tarjouksen julkistamista oli 3,79 euroa. Mikäli Tarjouksen arvo soveltaen edellä mainittua arvonmäärittäystä olisi enemmän kuin vähäisesti korkeampi kuin Novo Groupin osakkeiden Tarjousajan päättymistä edeltävä 12 kuukauden kaupankäyntimäärällä painotettu keskiarvo, kyseinen Tarjouksen korkeampi arvo tulisi ottaa huomioon käypää hintaa määritettäessä. Rahoitustarkastuksen lausunnossa esitettyjen periaatteiden mukaan SysOpenille ei kuitenkaan syntyisi velvollisuutta maksaa korkeampaa käteisluonastushintaa edellä mainitun kohdan (ii) perusteella, mikäli SysOpen tarjoaa Novo Groupin jäljelle jääville osakkeenomistajille lunastustarjouksen yhteydessä vastikkeen samoin ehdoin kuin Tarjouksessa, jolloin Novo Groupin osakkeenomistajilla olisi mahdollisuus valita joko käteisestä ja SysOpenin osakkeista koostuva vastike tai käteisluonastushinta.

Mikäli SysOpenin omistusosuus Tarjouksen toteuttamisen seurauksena kasvaa yli kahden kolmasosan Novo Groupista ja Novo Group on ennen Tarjouksen toteuttamista maksanut ylimääräisen osingon, tämä ylimääräinen osinko tullaan ottamaan huomioon yllä kohdassa (iii) tarkoitettuna erityisenä olosuhteena, joka alentaa käteisluonastushintaa. Selventääkseen arvopaperimarkkinalain tulkintaa muun muassa ylimääräisen osingon suhteen, SysOpen haki Rahoitustarkastukselta asiaan liittyvää lausuntoa. Rahoitustarkastus totesi 30.9.2003 antamassaan lausunnossaan (diarinumero 3/263/2003), että ylimääräisen osingon maksu tulee voida vähentää täysimääräisesti julkisessa ostotarjouksessa tarjotusta hinnasta. Lisäksi Rahoitustarkastus totesi, että ennen julkisessa ostotarjouksessa annettavan vastikkeen maksamista jaettu ylimääräinen osinko tulee voida ottaa huomioon yllä kohdassa (iii) tarkoitettuna erityisenä olosuhteena. Lunastusvastikkeen hinnassa ylimääräinen osinko tulee korjauksena huomioida lähtökohtaisesti täysimääräisesti, mikäli se ei näy osakkeen 12 kuukauden keskihinnassa. Samaan aikaan tulee kuitenkin ottaa huomioon mahdollisesti muutoin maksettuna korkeampana hintana myös ostotarjouksessa käytetty hinta.

Rahoitustarkastus totesi lisäksi 30.9.2003 antamassaan lausunnossa, että arvopaperimarkkinalain mukaisen lunastustarjouksen kanssa samaan aikaan toteutettavassa yhtiöjärjestyksen mukaisessa lunastuksessa mahdollisesti maksettava korkeampi lunastushinta ei vaikuta arvopaperimarkkinalain mukaisen lunastusvastikkeen määräytymiseen. Yhtiöjärjestyksen mukaisella lunastushinnalla ei siten ole vaikutusta arvopaperimarkkinalain mukaiseen lunastushintaan siinäkään tapauksessa, että Novo Groupin ylimääräinen yhtiökokous ei ole Yhdistymissopimuksen mukaisesti poistanut Novo Groupin yhtiöjärjestyksen lunastusvelvollisuutta koskevaa 16 §:ää ja SysOpen siitä huolimatta toteuttaa Tarjouksen.

Ne Novo Groupin osakkeenomistajat, jotka eivät hyväksy Tarjousta, ja/tai optio-oikeuksien haltijat voivat hyväksyä arvopaperimarkkinalain mukaisen lunastustarjouksen omistamiensa osakkeiden ja/tai optio-oikeuksien osalta, mikäli SysOpenin omistusosuus Novo Groupissa kasvaa yli kahden kolmasosan osakkeiden äänimäärästä.

Osakeyhtiölain mukainen vähemmistöosakkeiden lunastus

Osakeyhtiölain 14 luvun 19 §:n mukaan SysOpenilla on oikeus käyvistä hinnasta lunastaa muiden Novo Groupin osakkeenomistajien osakkeet, jos sen omistusosuus Novo Groupissa ylittää yhdeksän kymmenesosaa yhtiön osakkeista ja kaikkien osakkeiden tuottamasta äänimäärästä. Osakkeenomistajalla, jonka osakkeet SysOpen olisi oikeutettu lunastamaan, on myös oikeus vaatia Novo Groupin osakkeidensa lunastamista SysOpenin toimesta. Osakeyhtiölaissa on säännökset lunastusmenettelystä.

Mikäli SysOpen saa omistukseensa enemmän kuin yhdeksän kymmenesosaa Novo Groupin kaikista osakkeista ja niiden tuottamasta äänimäärästä, tulee SysOpen esittämään Novo Groupin osakkeenomistajille osakeyhtiölain mukaisen lunastusvaatimuksen. Tällöin ne Novo Groupin osakkeet, joita ei ole tarjottu Tarjouksen mukaisesti tai vaadittu lunastettaviksi ja lunastettu yhtiöjärjestyksen 16 §:n mukaisella tavalla taikka tarjouduttu lunastamaan ja lunastettu arvopaperimarkkinalain mukaisessa lunastusmenettelyssä, tullaan lunastamaan osakeyhtiölain 14 luvun 19 - 21 §:ien säätämällä tavalla. SysOpen tulee tarvittaessa hakemaan osakeyhtiölain edellyttämällä tavalla Helsingin käräjäoikeudelta edunvalvojan määräämistä valvomaan poissa olevien osakkeenomistajien etua sanotun lunastusmenettelyn aikana.

Novo Groupin vuoden 1998 optio-oikeuksien ehtojen mukaan tilanteessa, jossa osakkeenomistajalle syntyy osakeyhtiölain tarkoittama lunastusoikeus muiden osakkeenomistajien osakkeisiin, optio-oikeuden haltijoille tulee antaa osakkeenomistajien kanssa yhdenvertainen mahdollisuus myydä omia optio-oikeuksiaan lunastusvelvolliselle osakkeenomistajalle. Novo Groupin vuoden 1999, 2000 ja 2001 optio-oikeuksien ehdossa on määräys, jonka mukaan osakeyhtiölain 14 luvun 19 §:n mukaisessa tilanteessa hallitus päättää ylimääräisestä merkintäajasta, jonka aikana optio-oikeuksien haltijat voivat merkitä Novo Groupin osakkeita. Mikäli merkintää ei ylimääräisen merkintäajan kuluessa tehdä, optio-oikeudet jäävät voimaan sellaisenaan niiden ehtojen mukaisen merkintäajan loppuun saakka, jonka jälkeen ne raukeavat.

Novo Groupin osakkeiden ja optio-oikeuksien poistaminen julkisesta kaupankäynnistä

Tarjouksen tekijän tarkoituksena on, että Novo Group hakee osakkeidensa poistamista Helsingin Pörssin päälistalta mahdollisimman pian Tarjouksen toteuttamisen jälkeen sekä lisäksi, että Novo Group hakee kaikkien listattujen optio-oikeuksiensa poistamista julkisesta kaupankäynnistä Helsingin Pörssissä.

Vaikutukset Novo Group -konsernin liiketoimintaan ja omaisuuteen

SysOpen ja Novo Group tulevat Tarjouksen toteuttamisen jälkeen yhdessä laatimaan yksityiskohtaisen integraatiosuunnitelman, jonka mukaisesti SysOpenin ja Novo Groupin liiketoiminnot tullaan yhdistämään. Yhdistynyt yhtiö jatkaa toimintaansa nimellä Sysopen Oyj.

Tarjouksen ei odoteta merkittävästi vaikuttavan yhdistyneen yhtiön tai Novo Groupin kykyyn harjoittaa liiketoimintaa tai vastata velvoitteistaan yhdistyneen yhtiön vahvan kassavirran vuoksi.

Yhdistyvien yhtiöiden johdon ja työntekijöiden asema Yhdistymisen seurauksena

Yhdistyneen yhtiön toimitusjohtajana jatkaa SysOpenin toimitusjohtaja Arto Sahla. Myös SysOpenin ja Novo Groupin muu johto ja työntekijät tulevat olemaan tärkeässä asemassa uudessa yhdistetyssä organisaatiossa, jonka uudistaminen toteutetaan kuuden kuukauden kuluessa Yhdistymisestä. Novo Groupin nykyinen toimitusjohtaja Jorma Kielenniva jatkaa yhdistyneessä yhtiössä johtajana. Hänen tehtävänsä on osallistua yhdistymisprosessin toteuttamiseen. Siirtymäajan jälkeen hän siirtyy eläkkeelle.

SysOpenin ylimääräinen yhtiökokous

Tarjouksen yhteydessä SysOpenin hallitus tulee kutsumaan koolle ylimääräisen yhtiökokouksen, joka pidetään ennen Tarjousajan päättymistä viimeistään 7.11.2003. Yhtiökokouksessa SysOpenin osakkeenomistajia pyydetään Tarjouksen toteutumiselle ehdollisena, muun muassa:

- Päättämään Tarjouksen toteuttamisen edellyttämästä Novo Groupin osakkeenomistajille suunnatusta osakeannista sekä tekemään tarvittavat muutokset SysOpenin yhtiöjärjestykseen vähimmäis- ja enimmäispääoman osalta; ja

- Päättämään SysOpenin uuden hallituksen jäsenten lukumäärästä ja valitsemaan SysOpenin uudet hallituksen jäsenet.

Hallituksen jäsenten lukumäärästä päättäminen ja hallituksen jäsenten valinta tulee tapahtua yksinkertaisella enemmistöllä ylimääräisessä yhtiökokouksessa annetuista äänistä. Muut edellä mainitut asiakohdat tulee hyväksyä kahden kolmasosan enemmistöllä ylimääräisessä yhtiökokouksessa annetuista äänistä ja kokouksessa edustetuista osakkeista.

Novo Groupin ylimääräinen yhtiökokous

Tarjouksen yhteydessä Novo Groupin hallitus tulee kutsumaan koolle ylimääräisen yhtiökokouksen, joka pidetään ennen Tarjousajan päättymistä viimeistään 7.11.2003. Yhtiökokouksessa Novo Groupin osakkeenomistajia pyydetään päättämään enintään 0,50 euron suuruisen osingon jakamisesta, sekä Tarjouksen toteutumiselle ehdollisena, muun muassa:

- Päättämään yhtiöjärjestyksen 16 §:n mukaisen lunastuslausekkeen poistamisesta ja
- Päättämään yhtiön hallituksen kokoonpanon muuttamisesta Yhdistymissopimuksen mukaisesti.

Osingon jakamisesta päättäminen ja hallituksen jäsenten valinta tulee tapahtua yksinkertaisella enemmistöllä ylimääräisessä yhtiökokouksessa annetuista äänistä. Yhtiöjärjestyksen muuttaminen tulee hyväksyä kahden kolmasosan enemmistöllä ylimääräisessä yhtiökokouksessa annetuista äänistä ja kokouksessa edustetuista osakkeista paitsi yhtiöjärjestyksen 16 §:n mukaisen lunastuslausekkeen poistaminen, joka tulee hyväksyä kolmen neljäsosan enemmistöllä ylimääräisessä yhtiökokouksessa annetuista äänistä ja kokouksessa edustetuista osakkeista.

SysOpenin ja Novo Groupin osakkeenomistajien omistusosuus yhdistyneessä yhtiössä

Jos Tarjous hyväksytään kokonaisuudessaan, tulevat SysOpenin osakkeenomistajat omistamaan yhteensä 30,0 prosenttia ja Novo Groupin osakkeenomistajat yhteensä 70,0 prosenttia yhdistyneestä yhtiöstä, pois lukien yhdistyneen yhtiön hallussa olevat omat osakkeet sekä SysOpenin ja Novo Groupin liikkeeseen laskemat optio-oikeudet.

Suomen tuloveroseuraamukset

Tätä Tarjousta ei katsota elinkeinotulon verottamisesta annetun lain 52 f §:n mukaiseksi osakevaihdoksi. Siten Tarjouksen hyväksyminen voi aiheuttaa veroseuraamuksia Novo Groupin osakkeenomistajille. Katso "Verotus".

Tarjouksen tekemistä koskevat rajoitukset

Tarjous tehdään henkilöille, joiden kotipaikka tai rekisteröity osoite on Yhdistyneessä Kuningaskunnassa tai Yhdysvalloissa, ainoastaan Yhdistyneen Kuningaskunnan tai Yhdysvaltain arvopaperimarkkinalainsäädännön mukaisissa poikkeustapauksissa (institutionaalisille sijoittajille tehtävä niin sanottu private placement).

Tarjousta ei tehdä sellaisissa valtioissa tai alueilla, joiden lainsäädäntö asettaa rajoituksia tämän Tarjousasiakirjan levittämiseksi ja Tarjouksen tekemiseksi. Tällaisia maita ja alueita ovat muun muassa Australia, Etelä-Afrikka, Hongkong ja Japani. Henkilöiden, jotka saavat Tarjousasiakirjan haltuunsa, tulee hankkia tiedot mahdollisesti sovellettavista rajoituksista ja noudattaa niitä. SysOpen ei ota vastuuta kenenkään yksityis- tai oikeushenkilön mainittujen rajoitusten vastaisista toimista riippumatta siitä, onko kyseinen henkilö Novo Groupin osakkeenomistaja.

Niiden henkilöiden, joille Tarjousta ei tehdä, omistamat Novo Groupin osakkeet tullaan kuitenkin lunastamaan osakeyhtiölain 14 luvun 19-21 §:ien mukaisessa lunastusmenettelyssä.

Mikäli syntyy osakeyhtiölain 14 luvun 19 §:n mukainen tilanne, jossa jollakin on yli 90 prosenttia Novo Groupin osakkeista ja kaikkien osakkeiden tuottamasta äänimäärästä ja siten lunastusoikeus ja -velvollisuus loppuja osakkeita koskien, varataan Novo Groupin vuoden 1999, 2000 ja 2001 optio-oikeuden haltijoille tilaisuus käyttää merkintäoikeuttaan hallituksen asettamana määräaikana. Mikäli Novo Groupin osakkeenomistajalle syntyy osakeyhtiölain tarkoittama lunastusoikeus muiden Novo Groupin osakkeenomistajien osakkeisiin, tulee Novo Groupin vuoden 1998 optio-oikeuden haltijoille antaa osakkeenomistajien kanssa yhdenvertainen mahdollisuus myydä omistamiaan optio-oikeuksia lunastajalle.

Sijoituspäätöksessä huomioon otettavia seikkoja

Tarjouksen hyväksymistä harkitsevien Novo Groupin osakkeenomistajien tulisi huolellisesti tutustua kohdassa "Sijoituspäätöksessä huomioon otettavia seikkoja" esitettäviin seikkoihin sekä muihin tässä Tarjousasiakirjassa esitettäviin tietoihin.

1.3 Tilinpäätökseen liittyviä ja eräitä muita tietoja

Eräitä SysOpenin konsernitilinpäätöstietoja

Seuraava yhteenveto SysOpenin konsernitilinpäätöstiedoista perustuu SysOpenin tilintarkastettuihin tilinpäätöksiin ja tilintarkastamattomiin osavuositarkastuksiin ja tulisi lukea yhdessä tähän Tarjousasiakirjaan sisältyvien SysOpenin tilinpäätöstietojen kanssa. SysOpenin tilinpäätökset on laadittu Suomessa voimassa olevien kirjanpitosäännösten mukaisesti. Euroopan komission kesäkuussa 2002 hyväksymän asetuksen edellytysten mukaisesti SysOpen laatii konsernitilinpäätöksensä IAS/IFRS-säännösten mukaisesti viimeistään tilikaudelta 2005. Suomessa voimassa olevat kirjanpitosäännökset poikkeavat eräin merkittävien osin IAS/IFRS-säännöksistä. Lisätietoja Suomessa voimassa olevien kirjanpitosäännösten ja IAS/IFRS-säännösten eroista on esitetty kohdassa "Liite V: Yhteenveto eräistä merkittävistä eroista Suomen kirjanpitosäännösten ja IAS/IFRS:n välillä".

(tuhatta euroa, lukuun ottamatta tiettyjä tunnuslukuja)	31.12. päättynyt tilikausi					30.6. päättynyt kuuden kuukauden jakso	
	2002	2001	2000	1999	1998	2003	2002 ⁽¹⁾
TUOSLASKELMATIETOJA							
Liikevaihto	28 996,8	30 756,4	22 995,6	10 832,6	7 927,7	13 596,0	15 121,5
Liikevoitto ennen liikearvopoistoja	3 237,4	4 108,5	3 214,8	1 767,6	2 613,9	1 086,9	1 514,1
Liikevoitto liikearvopoistojen jälkeen	2 895,0	3 816,3	2 911,4	1 652,5	2 597,1	950,7	1 339,0
Voitto ennen satunnaisia eriä	2 196,4	3 660,9	2 994,3	2 114,6	2 760,6	1 041,0	139,9
Voitto ennen veroja ja vähemmistöosuuksia	2 196,4	3 660,9	2 994,3	2 114,6	2 755,6	1 041,0	139,9
Välittömät verot	-284,9	-1 180,7	-988,3	-646,8	-787,3	-141,4	-123,0
Vähemmistön osuus	-25,8	-101,6	-76,9	-1,1	-127,7	-20,6	7,9
Tilikauden voitto	1 885,7	2 378,6	1 929,0	1 466,7	1 840,5	879,1	24,8
RAHOITUSLASKELMATIETOJA⁽²⁾							
Liiketoiminnan rahavirta	5 465,5	2 812,5	1 919,5	2 541,4	2 353,2	1 601,8	2 121,1
Investointien rahavirta	-306,9	-2 712,2	-1 699,1	-986,0	-280,7	28,7	-120,6
Rahoituksen rahavirta	-2 044,9	-1 080,6	-1 282,9	1 675,0	-396,6	-3 518,8	-2 041,5
Taseen mukainen rahavarojen vähennys (-), lisäys (+)	+ 3 113,7	-980,3	-1 062,5	+ 3 230,4	+ 1 675,8	-1 888,3	-41,0

(tuhatta euroa, lukuun ottamatta tiettyjä tunnuslukuja)	31.12. päättynyt tilikausi					30.6. päättynyt kuuden kuukauden jakso	
	2002	2001	2000	1999	1998	2003	2002 ⁽¹⁾
	(tilintarkastamaton)						
TASETIETOJA							
Pysyvät vastaavat yhteensä	4 059,2	5 151,2	4 522,3	3 312,6	887,9	3 507,6	4 710,0
Vaihtuvat vastaavat yhteensä	13 623,3	12 904,1	12 246,9	10 108,1	5 189,8	12 111,4	11 321,0
Vastaavaa yhteensä	17 682,5	18 055,2	16 769,3	13 420,8	6 077,7	15 618,9	16 031,0
Oma pääoma yhteensä	13 354,5	13 496,4	12 689,6	10 123,4	4 570,4	10 713,8	11 483,4
Vähemmistöosuus	191,6	160,6	82,2	5,3	145,2	137,6	145,5
Tilinpäätössiirtojen kertymä	0,0	0,0	0,0	0,0	13,1	0,0	0,0
Vieras pääoma							
Pitkäaikainen							
Korollinen	-	-	76,6	185,0	-	-	-
Koroton	-	-	-	24,1	-	-	-
Pitkäaikainen vieras pääoma yhteensä	-	-	76,6	209,1	-	-	-
Lyhytaikainen							
Korollinen	2,5	9,5	0,0	24,3	0,0	0,0	0,0
Koroton	4 134,0	4 388,7	3 920,9	3 058,6	1 349,0	4 767,6	4 402,2
Lyhytaikainen vieras pääoma yhteensä	4 136,4	4 398,2	3 920,9	3 082,9	1 349,0	4 767,6	4 402,2
Vieras pääoma yhteensä	4 136,4	4 398,2	3 997,5	3 292,0	1 349,0	4 767,6	4 402,2
Vastattavaa yhteensä	17 682,5	18 055,2	16 769,3	13 420,8	6 077,7	15 618,9	16 031,0
TUNNUSLUKUJA							
Liikevoitto ennen liikearvopoistoja liikevaihdosta (%) ⁽³⁾	11	13	14	15	33	8	10
Liikevoitto liikearvopoistojen jälkeen liikevaihdosta (%) ⁽⁴⁾	10	12	13	15	33	7	9
Korollinen nettovelka ⁽⁵⁾	-8 416	-5 294	-6 209	-7 138	-4 117	-6 530	-5 263
Nettovelkaantumisaste (%) ⁽⁶⁾	-62	-39	-49	-70	-87	-60	-45
Omavaraisuusaste (%) ⁽⁷⁾	77	76	76	77	78	74	73
Sijoitetun pääoman tuotto (%) ⁽⁸⁾	16	27	26	28	70	17	2
Oman pääoman tuotto (%) ⁽⁹⁾	14	19	18	20	50	15	0
Tulos/osake, € ⁽¹⁰⁾	0,20	0,26	0,21	0,18	0,23	0,09	0,00
Osinko/tulos (%) ⁽¹¹⁾	187	85	52	62	108	-	-
Osinko/osake, € ⁽¹²⁾	0,38	0,22	0,11	0,11	0,22	-	-
Efektiivinen osinkotuotto (%) ^{(13) (15)}	12	5	2	1	-	-	-
Hinta/voitto suhde, (P/E) ^{(14) (15)}	17,19	18,74	25,55	113,25	-	31,2	3 568
Osakkeiden keskimääräinen lukumäärä ⁽¹⁶⁾	9 262 914	9 191 756	9 129 364	8 293 838	8 002 248	9 262 914	9 262 914
Osakkeiden lukumäärä kauden lopussa ⁽¹⁷⁾	9 262 914	9 262 914	9 243 904	8 300 533	8 002 248	9 262 914	9 262 914

- (1) SysOpen-konsernissa noudatettiin 12 vuoden ajan vuoden 2002 loppuun asti lomapalkkavarausten osalta purkumenettelyä, jossa lomapalkkavaraukset purettiin ja lomapalkat maksettiin kesäkuussa. Vuoden 2003 alusta lomapalkkavarausten purkukäytäntöä on muutettu vastaamaan paremmin todellisia lomakausaikoja. Vertailun helpottamiseksi 30.6.2002 päättyneen kuuden kuukauden jakson tuloslaskelma ja tunnusluvut sekä tase 30.6.2002 on tässä Tarjousasiakirjassa muutettu vastaamaan nykykäytäntöä.
- (2) SysOpen muutti vuoden 2002 tilinpäätökseen rahoituslaskelman esitystavan vastaamaan informatiivisempaa IAS/IFRS 7 suositusta. Yllä olevassa taulukossa vuoden 2001 rahoituslaskelma on muutettu vastaamaan uutta esitystapaa. Vuosien 2000-1998 rahoituslaskelmat ovat näiden vuosien tasekirjojen mukaiset.
- (3)
$$\text{Liikevoitto ennen liikearvopoistoja liikevaihdosta (\%)} = \frac{\text{Liikevoitto} + \text{liikearvopoistot}}{\text{Liikevaihto}} \times 100$$
- (4)
$$\text{Liikevoitto liikearvopoistojen jälkeen liikevaihdosta (\%)} = \frac{\text{Liikevoitto}}{\text{Liikevaihto}} \times 100$$
- (5) Korollinen nettovelka = Korollinen vieras pääoma – rahat ja pankkisaamiset
- (6)
$$\text{Nettovelkaantumisaste (\%)} = \frac{\text{Korollinen vieras pääoma} - \text{rahat ja pankkisaamiset}}{\text{Oma pääoma} + \text{vähemmistöosuus} + \text{vapaaehtoiset varaukset ja poistoero laskennallisella verovelalla vähennettynä}} \times 100$$

(7)	Omavaraisuusaste (%)	=	$\frac{\text{Oma pääoma + vähemmistöosuus + vapaaehtoiset varaukset ja poistoero laskennallisella (lykättyllä) verovelalla vähennettynä}}{\text{Taseen loppusumma – saadut ennakot}}$	X 100
(8)	Sijoitetun pääoman tuotto (%)	=	$\frac{\text{Voitto tai tappio ennen satunnaisia eriä, varauksia ja veroja + korko- ja muut rahoituskulut}}{\text{Taseen loppusumma - korottomat velat (keskiarvo)}}$	X 100
(9)	Oman pääoman tuotto (%)	=	$\frac{\text{Voitto tai tappio ennen satunnaisia eriä, varauksia ja veroja - verot}}{\text{Oma pääoma + vähemmistöosuus, vapaaehtoiset varaukset ja poistoero laskennallisella (lykättyllä) verovelalla vähennettynä (keskiarvo)}}$	X 100
(10)	Tulos/osake	=	$\frac{\text{Tulos ennen satunnaisia eriä, varauksia ja veroja - verot +/- vähemmistöosuus}}{\text{Tilikauden keskimääräinen osakeantioikaistu osakkeiden lukumäärä}}$	X 100
(11)	Osinko/tulos (%)	=	$\frac{\text{Osakekohtainen osinko}}{\text{Osakekohtainen tulos}}$	X 100
(12)	Osinko/osake	=	$\frac{\text{Kokonaisosinko}}{\text{Tilikauden lopussa olevien osakkeiden osakeantioikaistu lukumäärä}}$	
(13)	Efektiiivinen osinkotuotto (%)	=	$\frac{\text{Osakekohtainen osinko}}{\text{Osakeantioikaistu tilikauden viimeinen kaupantekokurssi}}$	X 100
(14)	Hinta/voitto suhde (P/E)	=	$\frac{\text{Osakeantioikaistu tilikauden viimeinen kaupantekokurssi}}{\text{Osakekohtainen tulos}}$	
(15)	SysOpenin osakkeet ovat olleet julkisen kaupankäynnin kohteena Helsingin Pörssin Pelistalla 27.9.1999 lähtien, NM-listalla 29.9.1999 lähtien ja päälistalla 3.9.2001 lähtien.			
(16)	Osakkeiden keskimääräinen painotettu antioikaistu lukumäärä ilman hankittuja omia osakkeita.			
(17)	Osakkeiden antioikaistu lukumäärä ilman hankittuja omia osakkeita.			

Erätü Novo Groupin konsernitilinpäätöstietoja

Suuraava yhteenveto Novo Groupin konsernitilinpäätöstiedoista perustuu Novo Groupin vuosikertomuksessa 2002 esitettyihin tilinpäätöstietoihin ja tilintarkastamattomiin osavuosikatsauksiin ja tulisi lukea yhdessä tähän Tarjousasiakirjaan sisältyvien Novo Groupin tilinpäätöstietojen kanssa. SysOpen ei vastaa millään tavalla tällaisista tiedoista lukuun ottamatta niiden oikeaa uudelleen esittämistä tässä Tarjousasiakirjassa.

Novo Groupin tilinpäätökset on laadittu Suomessa voimassaolevien kirjanpitosäännösten mukaisesti. Suomessa voimassa olevat kirjanpitosäännökset poikkeavat eräin merkittävin osin IAS/IFRS-säännöksistä. Lisätietoja Suomessa voimassa olevien kirjanpitosäännösten ja IAS/IFRS-säännösten eroista on esitetty kohdassa "Liite V: Yhteenveto eräistä merkittävistä eroista Suomen kirjanpitosäännösten ja IAS/IFRS:n välillä".

(miljoonaa euroa, lukuun ottamatta tiettyjä tunnuslukuja)	31.12. päättynyt tilikausi					30.6. päättynyt kuuden kuukauden jakso ⁽¹⁾	
	2002	2001	2000	1999	1998	2003	2002
	(tilintarkastamaton)						
TUOSLASKELMATIETOJA							
Liikevaihto	308,5	295,0	319,4	312,0	261,6	152,1	152,9
Liikevoitto ennen liikearvopoistoja	15,2	13,5	6,1	16,5	14,1	4,7	8,4
Liikevoitto liikearvopoistojen jälkeen	9,3	8,6	1,7	13,0	12,5	1,3	5,5
Voitto ennen satunnaisia eriä	10,5	9,9	2,7	13,7	13,4	1,5	6,0
Voitto ennen veroja	8,1	9,9	2,7	13,7	13,4	1,5	5,5
Tilikauden voitto	6,3	6,8	1,3	9,1	9,6	0,3	4,0

(miljoonaa euroa, lukuun ottamatta tiettyjä tunnuslukuja)	31.12. päättynyt tilikausi					30.6. päättynyt kuuden kuukauden jakso ⁽¹⁾	
	2002	2001	2000	1999	1998	2003	2002
	(tilintarkastamaton)						
TASETIETOJA							
Taseen loppusumma	149,7	133,7	144,4	147,6	118,0	148,8	152,1
TUNNUSLUKUJA⁽²⁾							
Liikevoitto ennen liikearvopoistoja liikevaihdosta (%)	4,9	4,6	1,9	5,3	5,4	3,1	5,5
Liikevoitto liikearvopoistojen jälkeen liikevaihdosta (%)	3,0	2,9	0,5	4,2	4,8	0,9	3,6
Sijoitetun pääoman tuotto (%) ⁽³⁾	13,0	12,2	4,4	18,9	21,5	4,9	14,8
Oman pääoman tuotto (%) ⁽⁴⁾	11,4	9,2	1,6	13,7	16,1	0,7	11,9
Oman varaisuusaste (%) ⁽⁵⁾	54,0	58,2	49,7	50,5	55,4	49,9	51,6
Quick ratio ⁽⁶⁾	1,4	1,6	1,3	1,4	1,5	1,3	1,4
Nettovelkaantumisaste (Gearing) (%) ⁽⁷⁾	-14,8	-7,5	3,4	-4,0	-22,3	-33,2	-25,7
Tulos/osake, € ⁽⁸⁾	0,22	0,20	0,04	0,29	0,30	0,01	0,12
Osinko/osake, € ⁽⁹⁾	0,12	0,12	0,06	0,12	0,12	-	-
Osinko/tulos (%) (osakeantioikaistu) ⁽¹⁰⁾	53,8	59,3	149,3	41,6	40,0	-	-
Oma pääoma/osake, € ⁽¹¹⁾	1,9	2,2	2,0	2,1	2,0	1,8	1,9
Efektiiivinen osinkotuotto (%) ⁽¹²⁾	5,2	4,8	2,0	1,3	1,8	-	-
Hinta/voitto suhde, (P/E) ⁽¹³⁾	10,4	12,5	74,6	33,3	22,6	-	-
Osakkeiden osakeantioikaistu keskimääräinen lukumäärä, 1000 kpl ⁽²⁾	38 779	33 830	33 420	31 599	31 715	-	-
Osakkeiden lukumäärä kauden lopussa ⁽²⁾	39 738	34 988	33 626	32 316	31 360	-	-

(1)	Novo Group ei ole ilmoittanut puuttuvia tietoja osavuositarkastuksessaan 30.6.2003.		
(2)	Tunnuslukuja laskettaessa omien osakkeiden lukumäärä on vähennetty kokonaisosakemäärästä ja rahastoarvo omasta pääomasta.		
(3)	Sijoitetun pääoman tuotto (%)	=	$\frac{\text{Tulos ennen satunnaiseriä + korko- ja muut rahoituskulut}}{\text{Taseen loppusumma - korottomat velat (keskimäärin)}} \times 100$
(4)	Oman pääoman tuotto (%)	=	$\frac{\text{Tulos ennen satunnaiseriä - verot}}{\text{Oma pääoma + vähemmistöosuus (keskimäärin)}} \times 100$
(5)	Omavaraisuusaste (%)	=	$\frac{\text{Oma pääoma + vähemmistöosuus}}{\text{Taseen loppusumma - saadut ennakot}} \times 100$
(6)	Quick ratio	=	$\frac{\text{Rahoitusomaisuus}}{\text{Lyhytaikaiset velat - lyhytaikaiset saadut ennakot}} \times 100$
(7)	Nettovelkaantumisaste (%)	=	$\frac{\text{Korolliset velat - rahat, pankkisaamiset ja rahoitusarvopaperit}}{\text{Oma pääoma + vähemmistöosuus}} \times 100$
(8)	Tulos/osake	=	$\frac{\text{Tulos ennen satunnaiseriä - verot - vähemmistöosuus}}{\text{Osakkeiden keskimääräinen osakeantioikaistu lukumäärä}}$
(9)	Osinko/osake (osakeantioikaistu)	=	$\frac{\text{Tilikauden osinko osaketta kohden jaettuna asianomaisen tilikauden jälkeen tapahtuneiden osakeantien oikaisukertoimilla}}{\text{Osakeantioikaistu osakkeiden lukumäärä kauden lopussa}}$
(10)	Osinko/tulos (%)	=	$\frac{\text{Osinko/osake}}{\text{Tulos/osake}} \times 100$
(11)	Oma pääoma/osake	=	$\frac{\text{Oma pääoma}}{\text{Osakeantioikaistu osakkeiden lukumäärä kauden lopussa}} \times 100$
(12)	Efektiiivinen osinkotuotto (%)	=	$\frac{\text{Osinko/osake}}{\text{Tilinpäätöspäivän päätöskurssi}} \times 100$
(13)	Hinta/voitto suhde (P/E)	=	$\frac{\text{Osakeantioikaistu tilinpäätöspäivän päätöskurssi}}{\text{Tulos/osake}}$

Eräitä tilintarkastamattomia pro forma –konsernitilinpäätöstietoja

Seuraavat pro forma -konsernitilinpäätöstiedot on esitetty antamaan lukijalle parempi käsitys yhdistyneen yhtiön tuloksesta ja taloudellisesta asemasta olettaen, että Yhdistyminen olisi tapahtunut aiempaan ajankohtana. Tämä tieto annetaan ainoastaan Yhdistymisen vaikutusten havainnollistamiseksi, eikä se pyri esittämään, mikä yhdistyneen yhtiön liiketoiminnan tulos tai taloudellinen asema olisi, jos yhtiöt olisivat todellisuudessa yhdistyneet sanottuna ajankohtana. Tämä tieto ei myöskään havainnollista, mikä yhdistyneen yhtiön liiketoiminnan tulos ja taloudellinen asema on tulevaisuudessa.

Tilintarkastamattomat pro forma -konsernituloslaskelmatiedot 31.12.2002 päättyneeltä tilikaudelta ja 30.6.2003 päättyneeltä kuuden kuukauden katsauskaudelta on laadittu olettaen, että Yhdistyminen olisi tapahtunut vuoden 2002 lukujen osalta 1.1.2002 ja vuoden 2003 lukujen osalta 1.1.2003. Tilintarkastamattomat pro forma -konsernitasetiedot 30.6.2003 on laadittu olettaen, että Yhdistyminen olisi tapahtunut 30.6.2003.

Tilintarkastamattomissa pro forma -konsernituloslaskelmatiedoissa 31.12.2002 päättyneeltä tilikaudelta esitetyt yhdistynyttä yhtiötä koskevat tiedot perustuvat SysOpenin ja Novo Groupin historiallisiin konsernitilinpäätöstietoihin, jotka on esitetty toisaalla tässä esitteessä. Tilintarkastamattomissa pro forma -konsernituloslaskelmatiedoissa 30.6.2003 päättyneeltä kuuden kuukauden katsauskaudelta ja konsernitasetiedoissa 30.6.2003 esitetyt yhdistynyttä yhtiötä koskevat tiedot perustuvat SysOpenin ja Novo Groupin tilintarkastamattomaan osavuositarkastukseen 30.6.2003 päättyneeltä kuuden kuukauden katsauskaudelta.

Tilintarkastamattomissa pro forma -konsernituloslaskelmatiedoissa on käytetty seuraavia oletuksia:

- Tasetta laadittaessa on oletettu, että kustakin Novo Groupin osakkeesta maksettu vastike koostuu 1,90 euron käteissuorituksesta ja 0,545 SysOpenin uudesta osakkeesta.
- Novo Groupin osakkeiden kokonaishankintameno on edellä mainittuja oletuksia käyttäen 157,7 miljoonaa euroa, joka sisältää arviolta 3,3 miljoonaa euroa Yhdistymisen toteuttamisessa mukana olleiden neuvonantajien ja asiantuntijoiden palkkioita.
- SysOpen ja Novo Group yhdistetään hankintamenomenetelmällä.
- SysOpenin osakekurssiksi on hankintamenolaskelmassa oletettu 3,63 euroa/osake, mikä oli SysOpenin osakkeen viiden päivän painotettu keskiarvo Helsingin Pörssissä ennen Tarjouksen julkistamista ajalta 18.-24.9.2003. Novo Groupin osakekurssiksi on oletettu Tarjousvastikkeen laskennallinen käteisarvo 3,79 euroa/osake, joka sisältää kutakin Novo Groupin osaketta kohden 1,90 euroa käteistä ja 0,545 SysOpenin uutta osaketta. Tarjousvastikkeen laskennallista käteisarvoa laskettaessa on käytetty SysOpenin osakkeen päätöskurssia Helsingin Pörssissä Tarjouksen julkistamista edeltävänä päivänä 24.9.2003.
- Tarjous hyväksytään täysimääräisesti ja Novo Groupin ulkona olevista osakkeista ostetaan 100 prosenttia. Novo Groupin hallussa olevat omat osakkeet on laskelmassa eliminoitu.
- Konserniaktiivaa ei ole kohdistettu Novo Groupin omaisuuserille, vaan se on kokonaisuudessaan käsitelty liikearvona, joka poistetaan kahdessakymmenessä vuodessa. Poistoajan on arvioitu vastaavan sen taloudellista vaikutusaikaa. Liikearvoa laskettaessa on käytetty Novo Groupin oman pääoman määrää 30.6.2003.
- Tarjouksen rahoittamista varten otetaan arviolta 75,8 miljoonaa euroa vierasta pääomaa, josta arviolta 20,0 miljoonaa euroa on lyhytaikaista vierasta pääomaa ja arviolta 55,8 miljoonaa euroa pitkäaikaista vierasta pääomaa.
- Yhdistymisen aiheuttamat arvioidut vieraan pääoman rahoituskulut ja verovaikutus vallitsevan veroasteen mukaan on huomioitu. Vieraan pääoman rahoituskustannukseksi on kullakin jaksolla arvioitu 5,1 prosenttia, mikä on Tarjouksen rahoittamiseen otettavan lainan keskimääräinen kustannus. Laskelmassa ei ole huomioitu mahdollisten lainan lyhennysten vaikutuksia rahoituskustannuksiin.
- Laskelmissa ei ole huomioitu synergiaetuja.

Tilintarkastamattomia pro forma –konsernitilinpäätöstietoja

Tilintarkastamattomia pro forma –tuloslaskelmatietoja

1.1.2002 – 31.12.2002

(miljoonaa euroa)	SysOpen	Novo Group	Oikaisut	Yhdistynyt yhtiö
Liikevaihto	29,0	308,5	-	337,5
Liiketoiminnan muut tuotot	0,2	0,8	-	1,0
Liikevoitto ennen liikearvopoistoja	3,2	15,2	-	18,5
Poistot liikearvosta	-0,3	-6,0	-4,3 ⁽¹⁾	-10,6
Liikevoitto liikearvopoistojen jälkeen	2,9	9,3	-	7,9
Rahoitustuotot ja -kulut	-0,7	1,3	-3,9 ⁽²⁾	-3,3
Satunnaiset kulut	0,0	-2,5	-	-2,5
Tulos ennen veroja	2,2	8,1	-8,2	2,1
Välittömät verot	-0,3	-1,7	1,1 ⁽³⁾	-0,8
Vähemmistön osuus	-0,0	-0,0	-	-0,1
Tilikauden tulos	1,9	6,3	-7,0	1,2

Tilintarkastamattomia pro forma –tuloslaskelmatietoja

1.1.2003 – 30.6.2003

(miljoonaa euroa)	SysOpen	Novo Group	Oikaisut	Yhdistynyt yhtiö
Liikevaihto	13,6	152,1	-	165,7
Liiketoiminnan muut tuotot	0,1	0,3	-	0,4
Liikevoitto ennen liikearvopoistoja	1,1	4,7	-	5,8
Poistot liikearvosta	-0,1	-3,4	-2,1 ⁽¹⁾	-5,6
Liikevoitto liikearvopoistojen jälkeen	1,0	1,3	-2,1	0,2
Satunnaiset kulut	0,0	0,0	-	0,0
Rahoitustuotot ja -kulut	0,1	0,2	-1,9 ⁽²⁾	-1,6
Tulos ennen veroja	1,0	1,5	-4,1	-1,6
			0,6 ⁽³⁾	
Välittömät verot	-0,1	-1,3	-	-0,8
Vähemmistön osuus	0,0	0,1	-	0,1
Tilikauden tulos	0,9	0,3	-3,5	-2,3

Tilintarkastamattomia pro forma –tasetietoja

30.6.2003

(miljoonaa euroa)	SysOpen	Novo Group	Oikaisut ⁽¹⁰⁾	Yhdistynyt yhtiö ⁽¹⁰⁾
VASTAAVAA				
Pysyvät vastaavat				
Aineettomat hyödykkeet	1,0	31,2	-	32,2
Yhdistymisen liikearvo	-	-	85,8 ⁽⁴⁾	85,8
Aineelliset hyödykkeet	1,3	18,3	-	19,6
Sijoitukset	1,2	-	-	1,2
Omat osakkeet	0,0	3,5	-3,5 ⁽⁵⁾	0,0
Muut sijoitukset	0,0	7,1	-	7,1
Vaihtuvat vastaavat				
Vaihto-omaisuus	0,0	4,3	-	4,3
Saamiset	5,6	52,5	-	58,1
Rahoitusarvopaperit	1,6	18,1	-	19,7
Rahat ja pankkisaamiset	4,9	13,8	-3,3 ⁽⁶⁾	15,4
VASTAAVAA YHTEENSÄ	15,6	148,8	79,0	243,4
VASTATTAVAA				
Oma pääoma	10,7	75,4	3,2 ⁽⁷⁾	89,3
Vähemmistöosuus	0,1	0,3	-	0,4
Pakolliset varaukset	-	0,9	-	0,9
Vieras pääoma				
Pitkäaikainen vieras pääoma	-	5,7	55,8 ⁽⁸⁾	61,5
Lyhytaikainen vieras pääoma	4,8	66,5	20,0 ⁽⁹⁾	91,3
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	15,6	148,8	79,0	243,4

(1) Yhdistymisessä syntyvän konserniliikearvon vuotuinen poisto.

- (2) Tarjouksen rahoitukseen liittyvän vieraan pääoman arvioidut rahoituskulut.
- (3) Rahoituskulujen verovaikutus.
- (4) Yhdistymisessä syntyvä konserniliikearvo.
- (5) Omien osakkeiden eliminointi.
- (6) Neuvonantajakulut.
- (7) Kohteen oma pääoma (75,4 miljoonaa euroa) on eliminoitu ja liikkeeseen laskettava uusi osakepääoma (78,6 miljoonaa euroa) on lisätty.
- (8) Tarjouksen rahoituksessa käytettävä pitkäaikainen vieras pääoma.
- (9) Tarjouksen rahoituksessa käytettävä lyhytaikainen vieras pääoma.
- (10) Mikäli Novo Group päättää maksaa osinkoa osakkeenomistajilleen, Novo Groupin osakkeesta maksettavaa Käteisvastiketta pienennetään osakekohtaisen osingon määrällä. Novo Groupin hallitus esittää ennen Tarjousajan päättymistä viimeistään 7.11.2003 pidettävälle ylimääräiselle yhtiökokoukselle enintään 0,50 euron suuruisen osakekohtaisen osingon maksamista ennen Tarjouksen toteuttamista kuitenkin siten, että kyseisen osingonmaksun täsmäytyspäivän tulee olla viimeistään seitsemäntenä pankkipäivänä Tarjousajan päättymisestä lukien. Jos Novo Groupin viimeistään 7.11.2003 pidettävällä ylimääräinen yhtiökokous päättäisi jakaa ylimääräisen osingon, osingonjako vähentää Novo Groupin oman pääoman määrää jaetun osingon määrällä sekä vähentää rahojen ja pankkisaamisten määrää ja/tai lisää vieraan pääoman määrää yhteensä jaetun osingon määrällä.

2. TARJOUKSEN EHDOT

Tarjouksen kohde

SysOpen tarjoutuu jäljempänä mainituin ehdoin ostamaan kaikki Novo Groupin liikkeeseen laskemat osakkeet.

Tarjous ei koske Novo Groupin tai sen osakeyhtiölain mukaisten tytäryhtiöiden omistamia Novo Groupin liikkeeseen laskemia osakkeita. Tarjous ei koske myöskään Novo Groupin optio-oikeuksia.

Tarjousvastike

Tarjousvastike on yhtä (1) Novo Groupin osaketta kohden 1,90 euroa käteistä ("Käteisvastike") ja 0,545 SysOpenin uutta osaketta ("Osakevastike" ja yhdessä Käteisvastikkeen kanssa "Tarjousvastike").

Novo Groupin yhtiökokous voi päättää maksaa enintään 0,50 euron osakekohtaisen osingon Novo Groupin osakkeenomistajille ennen Tarjouksen toteuttamista. Osingonmaksun täsmäytyspäivän tulee olla viimeistään seitsemäntenä (7.) pankkipäivänä Tarjousajan päättymisestä lukien. Mikäli Novo Groupin yhtiökokous päättää tällaisesta osingonmaksusta, Novo Groupin osakkeesta maksettavaa Käteisvastiketta pienennetään osakekohtaisen osingon määrällä.

SysOpen laskee liikkeeseen Tarjouksen yhteydessä ainoastaan kokonaisia SysOpenin osakkeita. Siltä osin, kun Novo Groupin osakkeenomistajien kaupassa saamien SysOpenin osakkeiden määrä ei ole kokonaisluku, kyseiset murto-osat yhdistellään muiden osakkeenomistajien murto-osien kanssa kokonaisiksi osakkeiksi ja myydään Helsingin Pörssissä murto-osiin oikeutettujen Novo Groupin osakkeenomistajien lukuun. Murto-osien myynnistä saatavat tulot tilitetään murto-osiin oikeutetuille osakkeenomistajille keskimääräisen myyntihinnan mukaan vähennettynä välittömällä kaupankäyntikuluilla.

Vastikkeena annettavilla SysOpenin uusilla osakkeilla on sama oikeus osinkoon kuin SysOpenin muilla osakkeilla.

Tarjouksen voimassaoloaika

Tarjousaika alkaa 6.10.2003 klo 10.00 (Suomen aikaa) ja päättyy 7.11.2003 klo 16.00 (Suomen aikaa), ellei Tarjousaikaa jatketa Tarjouksen ehtojen mukaisesti, ("Tarjousaika").

SysOpen pidättää oikeuden jatkaa Tarjousaikaa myöhemmin määriteltävän ajan, kuitenkin niin, että Tarjousaika on kokonaisuudessaan enintään kolme (3) kuukautta. Mikäli Tarjouksen toteuttamiselle on kuitenkin erityisiä esteitä, kuten esimerkiksi vireillä olevat yrityskauppaprosessit, SysOpen voi jatkaa Tarjousaikaa siihen asti, kunnes kyseiset erityiset esteet ovat poistuneet ja SysOpenilla on ollut kohtuullisesti aikaa ottaa kyseinen tilanne huomioon. Mikäli Tarjousta ei ole toteutettu viimeistään 27.2.2004 mennessä, on Novo Groupilla kuitenkin oikeus irtisanoa Yhdistymissopimus. Tarjouksen hyväksymistä harkitsevia Novo Groupin osakkeenomistajia kehoitetaan tutustumaan alla olevaan kohtaan "Tarjouksen toteuttamisen ehdot". SysOpen ilmoittaa pörssitiedotteella mahdollisesta Tarjousajan jatkamisesta viimeistään 10.11.2003.

Tarjouksen toteuttamisen ehdot

Tarjouksen toteuttamisen ehdot ovat seuraavat:

- (a) Tarjous hyväksytään siinä laajuudessa, että SysOpen tulee Tarjouksen toteuduttua omistamaan yli 90 prosenttia Novo Groupin osakkeista ja kaikkien osakkeiden tuottamasta äänimäärästä eikä hyväksymisiä ole peruutettu;
- (b) SysOpenin ylimääräinen yhtiökokous hyväksyy SysOpenin hallituksen ehdotukset (i) osakepääoman korotuksesta, joka on tarpeen Tarjouksen ja arvopaperimarkkinalain mukaisen lunastustarjouksen toteuttamiseksi, (ii) SysOpenin yhtiöjärjestyksen muuttamisesta vähimmäis- ja enimmäispääoman osalta, (iii) SysOpenin uuden hallituksen jäsenten lukumäärästä sekä (iv) Yhdistymissopimuksen kohdan 2.7 mukaisesti nimettyjen henkilöiden nimittämisestä hallitukseen;
- (c) SysOpenin sopima Tarjouksen lainarahoitus on edelleen SysOpenin käytettävissä, eikä lainarahoituksen ehdoissa ole tapahtunut olennaisen kielteistä muutosta;

- (d) SysOpenin ja Novo Groupin välillä olevaa Yhdistymissopimusta ei ole irtisanottu ja se on edelleen voimassa;
- (e) SysOpen saa Tarjouksen toteuttamiseksi tarvittavat yrityskauppaluvat kilpailuviranomaisilta ja muut viranomaisluvut siten, että lupaehdoissa mahdollisesti asetetut olennaiset ehdot ovat SysOpenin ja Novo Groupin hyväksyttävissä; ja
- (f) Arvopaperimarkkinalain mukaisessa lunastustarjouksessa SysOpen ei joudu Rahoitustarkastuksen lausunnon dnro 2/263/2002 periaatteiden mukaisesti laskettuna maksamaan arvopaperimarkkinalain 6 luvun 6 §:n 5 momentissa tarkoitettua hyvitystä Tarjouksen hyväksyneille Novo Groupin osakkeenomistajille.

SysOpen pidättää itsellään oikeuden luopua mistä tahansa Tarjouksen toteuttamisen ehdosta. SysOpen ei kuitenkaan voi luopua yllämainituista ehdoista (a), (b), (c), (e) ja (f) ilman Novo Groupin hyväksyntää.

Arvopaperimarkkinalain 6 luvun 6 §:n 5 momentin hyvityssäännöstä on kuvattu tarkemmin Tarjousasiakirjan kohdassa "Suomen arvopaperimarkkinat - Hyvitysmenettely julkisissa ostotarjouksissa".

Ilmoitus ja hyväksymenettely

Tarjouksen hyväksyneet Novo Groupin osakkeenomistajat eivät Tarjousajan päätyttyä voi peruuttaa Tarjouksen hyväksymistään, vaikka Tarjouksen toteuttamisen ehto (a) ei täytyisikään. Arvopaperimarkkinalain 6 luvun 5 §:n nojalla, mikäli SysOpen päättää toteuttaa Tarjouksen vaikka Tarjouksen toteuttamisen ehto (a) ei ole täyttynyt, SysOpen sitoutuu ilmoittamaan Tarjouksen hyväksyneille Novo Groupin osakkeenomistajille 12 kuukauden kuluessa Tarjousajan päättymisestä Novo Groupin osakkeista mahdollisesti maksamansa tai saamansa korkeamman hinnan ja maksamaan tämän hinnan ja Tarjousvastikkeen välisen erotuksen (ilmoitus- ja hyvitysvelvollisuus). Tarjouksen toteuttamisen ehdosta (a) luopuminen edellyttää kuitenkin Novo Groupin hyväksyntää. Mikäli SysOpen kuitenkin päättää olla toteuttamatta Tarjousta, SysOpenin ilmoitus- ja hyvitysvelvollisuus raukeaa. Rahoitustarkastuksen lausunnossa dnro 2/263/2002 esitettyjen periaatteiden mukaan ilmoitus- ja hyvitysvelvollisuutta ei myöskään synny SysOpenin ostaessa Novo Groupin arvopapereita Tarjouksen toteuttamisen jälkeen ja perusteella tehtävässä arvopaperimarkkinalain 6 luvun 6 §:n mukaisessa lunastustarjouksessa. Rahoitustarkastuksen lausunnossa esittämien periaatteiden mukaan ilmoitus- ja hyvitysvelvollisuutta ei myöskään synny tilanteessa, jossa SysOpen 12 kuukauden kuluessa Tarjousajan päättymisestä muutoin ostaa Novo Groupin osakkeita samoilla ehdoilla kuin Tarjouksessa.

Tarjouksen hyväksymismenettely

Hyväksynnän Tarjoukseen voi antaa osakkeenomistaja, joka on rekisteröity Novo Groupin osakasluetteloon Tarjouksen voimassaoloaikana. Hyväksynnän antavalla osakkeenomistajalla on oltava rahatili suomalaisessa rahalaitoksessa.

Tilinhoitajayhteisöt ja omaisuudenhoitajat postittavat asiakkainaan oleville Novo Groupin osakkeenomistajille menettelyohjeet ja Tarjouksen hyväksymislomakkeen. Mikäli Novo Groupin osakkeenomistaja ei saa tilinhoitajayhteisöltään tai omaisuudenhoitajaltaan menettelyohjeita tai hyväksymislomaketta (esimerkiksi Suomen Arvopaperikeskus Oy), osakkeenomistaja voi hakea hyväksymislomakkeen myös Nordea Pankki Suomi Oyj:n ("Nordea Pankki") omaisuuspalvelukonttoreista sekä Internetistä osoitteista www.nordea.fi, www.nordeasecurities.com, www.sysopen.fi ja www.novogroup.com.

Novo Groupin osakkeenomistajan, joka hyväksyy Tarjouksen, tulee toimittaa hyväksymislomake asianmukaisesti täytettynä arvo-osuustiliään hoitavalle tilinhoitajayhteisölle tai omaisuudenhoitajalle tämän antamien ohjeiden mukaisesti. Mikäli Novo Groupin osakkeenomistajan oma tilinhoitajayhteisö tai omaisuudenhoitaja (esimerkiksi Suomen Arvopaperikeskus Oy) ei vastaanota hyväksymislomaketta, osakkeenomistaja voi palauttaa lomakkeen vaihtoehtoisesti Nordea Pankin omaisuuspalvelukonttoriin. SysOpen pidättää itsellään oikeuden hylätä virheellisesti tai puutteellisesti täytetyt hyväksymislomakkeet.

Hyväksymislomakkeiden ja muiden vaadittavien asiakirjojen toimittaminen on osakkeenomistajien vastuulla ja nämä asiakirjat katsotaan palautetuiksi vasta, kun asianomainen omaisuudenhoitaja tai Nordea Pankin omaisuuspalvelukonttori on ottanut ne vastaan. Asiakirjojen toimittamiselle tulee riittävästi aikaa kaikissa tapauksissa ja niiden toimittamisessa on noudatettava oman omaisuudenhoitajan antamia ohjeita.

Hyväksymislomakkeen tulee olla perillä Tarjousajan viimeisenä päivänä klo 16.00 eli alustavasti viimeistään 7.11.2003 klo 16.00 (Suomen aikaa). Tilinhoitajayhteisö tai omaisuudenhoitaja saattaa pyytää osakkeenomistajaa palauttamaan hyväksymislomakkeen edellä mainittua aiemmin.

Niiden Novo Groupin osakkeenomistajien, joiden osakkeet on rekisteröity hallintarekisterin pitäjän (tai muun säilytysyhteisön) nimiin ja jotka haluavat hyväksyä Tarjouksen, tulee hyväksyä Tarjous hallintarekisterinpitäjän antamien ohjeiden mukaisesti. SysOpen ei lähetä hyväksymislomaketta tai muita Tarjoukseen liittyviä asiakirjoja näille Novo Groupin osakkeenomistajille.

Osakkeenomistaja, joka on pantannut omistamansa Novo Groupin osakkeet, voi hyväksyä Tarjouksen vain pantinhaltijan suostumuksella.

Hyväksyntä Tarjoukseen on annettava arvo-osuustilikohtaisesti. Tarjouksen hyväksyminen koskee kaikkia Novo Groupin osakkeita, jotka ovat osakkeenomistajan hyväksymislomakkeessa mainitulla arvo-osuustilillä sillä hetkellä, kun Novo Groupin osakkeet vaihdetaan Novo Groupin väliaikaiseksi arvo-osuuslajiksi. Hyväksyminen raukeaa, jos SysOpen ilmoittaa pörssitiedotteella Tarjouksen peruuttamisesta. Hyväksymislomakkeen palautuksella Novo Groupin osakkeenomistaja valtuuttaa Nordea Pankin, omaisuudenhoitajansa tai arvo-osuusrekisteritietojansa ylläpitävän tilinhoitajayhteisön merkitsemään arvo-osuustililleen Novo Groupin osakkeiden luovutusrajoituksen sekä muut tarvittavat kirjaukset ja ryhtymään muihin osakkeiden myynnin kannalta tarpeellisiin teknisiin toimiin, toteuttamaan osakkeiden myynnin SysOpenille näiden ehtojen mukaisesti, merkitsemään SysOpenin uudet osakkeet sekä myymään murto-osaiset SysOpenin osakkeet osakkeenomistajan lukuun näiden ehtojen mukaisesti.

Nordea Pankki toteuttaa Tarjouksen ja Novo Groupin osakkeiden kaupan SysOpenin toimeksiannosta kohdan "Maksuehdotus ja selvitys" mukaisesti.

Vetäytyminen

Novo Groupin osakkeenomistaja voi peruuttaa Tarjouksen hyväksymisen milloin tahansa ennen Tarjousajan päättymistä. Hyväksymisen peruutus on toimitettava kirjallisesti sille tilinhoitajayhteisölle tai omaisuudenhoitajalle, jolle alkuperäinen hyväksymisilmoitus on toimitettu. Hyväksymisen peruuttamisessa on toimittava oman tilinhoitajayhteisön tai omaisuudenhoitajan antamien ohjeiden mukaisesti. Tilinhoitajayhteisöillä on oikeus veloittaa Novo Groupin osakkeenomistajaa tehdyistä peruutuksista osapuolten välisen sopimuksen mukaisesti. Lisäksi Novo Groupin osakkeenomistaja voi peruuttaa Tarjouksen hyväksymisen ennen Tarjousajan päättymistä ilman vetäytymisestä aiheutuvia kuluja, mikäli Novo Groupin hallitus on peruuttanut tai muuttanut Yhdistymissopimuksen mukaisesti antamaansa suositustaan tai asettanut sille ehtoja. Novo Groupin hallituksen suosituksen mahdollisesta peruuttamisesta, muuttamisesta tai suositukselle asetetuista ehdoista ilmoitetaan pörssitiedotteella.

Hyväksymisensä peruuttaneella Novo Groupin osakkeenomistajalla on oikeus hyväksyä Tarjous uudelleen ennen Tarjousajan päättymistä.

Arvo-osuusjärjestelmään siirtämättömät Novo Groupin osakkeet

Osakkeenomistajan, joka ei ole vielä vaihtanut osakekirjojaan arvo-osuuksiksi, on siirrettävä Novo Groupin osakkeensa arvo-osuusjärjestelmään joko Nordea Pankin tai muun tilinhoitajayhteisön välityksellä ennen kuin Tarjouksen hyväksyminen on mahdollista. Osakkeenomistajan on tällöin luovutettava Novo Groupin osakkeita koskevat osakekirjansa omalle omaisuudenhoitajalleen tai arvo-osuuslajituksen järjestäjäpaikkaan alkuperäisinä sekä esitettävä näistä tarvittaessa asianmukainen saantoselvitys.

Tarjouksen tekninen toteutus

Kun tilinhoitajayhteisö, omaisuudenhoitaja tai Nordea Pankin omaisuuspalvelukonttori on vastaanottanut Tarjouksen ehtojen mukaisen hyväksymisen, merkitään Tarjouksen hyväksyneen osakkeenomistajan arvo-osuustilille Novo Groupin osakkeiden luovutusrajoitus. Kun SysOpen ilmoittaa Tarjouksen toteuttamisesta, Novo Groupin osakkeiden luovutusrajoitus poistetaan ja Novo Groupin osakkeet vaihdetaan vaihtosuhteella 1:1 Novo Groupin väliaikaiseksi arvo-osuuslajiksi, jotka kirjataan Tarjouksen hyväksyneiden Novo Groupin osakkeenomistajien arvo-osuustileille. Novo Groupin osakkeita, joihin on kirjattu luovutusrajoitus, sekä Novo Groupin väliaikaisia arvo-osuuslajeja ei voi luovuttaa tai pantata ennen niiden vaihtamista SysOpenin osakkeiksi. Tarjouksen toteuttamiskaupan selvityksen yhteydessä Novo Groupin väliaikaiset arvo-osuuslajit vaihdetaan arvo-osuusjärjestelmässä SysOpenin osakkeiksi Tarjouksen mukaisella vaihtosuhteella ja niille

maksetaan myös Käteisvastike sekä mahdollinen SysOpenin osakkeiden murto-osien myynnistä kertyvä osuus (katso "Maksuehdot ja selvitys"). Mikäli SysOpen peruuttaa Tarjouksen, luovutusrajoitukset Novo Groupin osakkeista poistetaan arviolta kolmen (3) pankkipäivän kuluessa SysOpenin ilmoituksesta. Tällöin Novo Groupin osakkeenomistajille ei makseta mitään korvausta, eikä heiltä veloiteta luovutusrajoituksen poistamisesta mitään palkkiota tai maksuja.

Ilmoitus Tarjouksen tuloksesta

Tarjouksen alustava tulos ilmoitetaan viipymättä pörssitiedotteella Tarjousajan päättymistä seuraavana (1.) pankkipäivänä eli alustavasti 10.11.2003. Tämä tiedote julkistetaan myös SysOpenin kotisivuilla www.sysopen.fi sekä Novo Groupin kotisivuilla www.novogroup.com. Alustavan tuloksen ilmoituksen yhteydessä ilmoitetaan, toteutetaanko Tarjous vai jatketaanko Tarjousaikaa. Tarjouksen lopullinen tulos ilmoitetaan arviolta Tarjousajan päättymistä seuraavana kahdeksantena (8.) pankkipäivänä eli alustavasti 19.11.2003. Lopullisen tuloksen ilmoituksen yhteydessä vahvistetaan niiden Novo Groupin osakkeiden määrä, joiden osalta Tarjous on hyväksytty.

Maksuehdot ja selvitys

Tarjouksen toteutuskauppa tehdään kaikkien Tarjouksen asianmukaisesti hyväksyneiden osalta Tarjousajan päättymistä seuraavana kymmenentenä (10.) pankkipäivänä eli alustavasti 21.11.2003.

Tarjouksen toteutuskauppa tehdään Helsingin Pörssin kautta.

Osakevastike toimitetaan Tarjouksen hyväksyneen osakkeenomistajan arvo-osuustilille arviolta viimeistään Tarjousajan päättymistä seuraavana yhdenentoista (11.) pankkipäivänä eli alustavasti 24.11.2003 kaupan kohteena olevien Novo Groupin osakkeiden luovutusta vastaan. Käteisvastike maksetaan Tarjouksen hyväksyneen osakkeenomistajan arvo-osuustiliin liitetulle rahatilille (hoitotili) arviolta viimeistään Tarjousajan päättymistä seuraavana yhdenentoista (11.) pankkipäivänä eli alustavasti 24.11.2003. Mahdollisten SysOpenin osakkeiden murto-osien myynnistä kertyvä osuus maksetaan Tarjouksen hyväksyneen osakkeenomistajan arvo-osuustiliin liitetulle rahatilille (hoitotili) arviolta viimeistään Tarjousajan päättymistä seuraavana viidentenentoista (15.) pankkipäivänä eli alustavasti 28.11.2003.

Omistusoikeuden siirtyminen

Omistusoikeus Novo Groupin osakkeisiin, joiden osalta Tarjous on hyväksytty, siirtyy SysOpenille Tarjousvastikkeen maksua vastaan.

Tarjouksen hyväksymiseen liittyvät maksut

Osakkeenomistajalta ei veloiteta mitään palkkioita tai maksuja Tarjouksen hyväksymisen edellyttämistä arvo-osuuskirjauksista, Tarjouksen hyväksymiseen liittyvien luovutusrajoitusten kirjaamisista tai poistoista, tarjottujen osakkeiden kaupoista tai tarjoushinnan maksamisesta. Muista Tarjouksen yhteydessä tarjotuista palveluista omaisuudenhoitajalla on oikeus veloittaa osakkeenomistajan ja omaisuudenhoitajan välisen sopimuksen mukaan. Tällaisia Novo Groupin osakkeenomistajan maksettavaksi kuuluvia kustannuksia ovat muun muassa arvo-osuusrekisteriin siirtämättömien osakkeiden arvo-osuustilin avaukseen ja arvo-osuuksien rekisteröintiin liittyvät maksut sekä hyväksynnän peruuttamisesta aiheutuvat maksut. Mikäli Novo Groupin osakkeenomistajan hyväksynnän peruuttaminen kuitenkin perustuu Novo Groupin hallituksen Yhdistymissopimuksen mukaisesti antaman suosituksen peruuttamiseen, muuttamiseen tai ehtojen asettamiseen, osakkeenomistajan vetäytymisestä aiheutuvista maksuista vastaa SysOpen. SysOpen vastaa Tarjouksen hyväksymisestä mahdollisesti aiheutuvasta Suomessa maksettavasta varainsiirtoverosta.

Kaupankäynti SysOpenin uusilla osakkeilla

Tarjouksessa annettavat SysOpenin uudet osakkeet on tarkoitus hakea julkisen kaupankäynnin kohteeksi Helsingin Pörssin päälistalla arviolta Tarjousajan päättymistä seuraavana yhdenentoista (11.) pankkipäivänä eli alustavasti 24.11.2003 lukien, minkä jälkeen uudet SysOpenin osakkeet on mahdollista myydä Helsingin Pörssin kautta.

Tarjouksen tekemistä koskevat rajoitukset

Tarjous tehdään henkilöille, joiden kotipaikka tai rekisteröity osoite on Yhdistyneessä Kuningaskunnassa tai Yhdysvalloissa, ainoastaan Yhdistyneen Kuningaskunnan tai Yhdysvaltain arvopaperimarkkinalainsäädännön mukaisissa poikkeustapauksissa (institutionaalisille sijoittajille tehtävä niin sanottu private placement).

Tarjousta ei tehdä sellaisissa valtioissa tai alueilla, joiden lainsäädäntö asettaa rajoituksia Tarjousasiakirjan levittämiseksi tai Tarjouksen tekemiselle. Tällaisia maita ja alueita ovat muun muassa Australia, Etelä-Afrikka, Hongkong ja Japani. Henkilöiden, jotka saavat Tarjousasiakirjan haltuunsa, tulee hankkia tiedot mahdollisesti sovellettavista rajoituksista ja noudattaa niitä. SysOpen ei ota vastuuta kenenkään yksityis- tai oikeushenkilön mainittujen rajoitusten vastaisista toimista riippumatta siitä, onko kyseinen henkilö Novo Groupin osakkeenomistaja.

Muut seikat

Muista Tarjoukseen liittyvistä seikoista päättää SysOpenin hallitus tai määräämänsä.

3. YHTEENVETO YHDISTYMISSOPIMUKSESTA

Tämä yhteenveto ei ole tyhjentävä kuvaus kaikista Yhdistymissopimuksen ehdoista. Tässä yhteenvedossa pyritään kuvaamaan Yhdistymissopimuksen ehdot siinä laajuudessa kuin niillä voi olla olennaista vaikutusta Novo Groupin osakkeenomistajan suorittamaan arviointiin siitä, hyväksyykö tämä Novo Groupin osakkeita koskevan Tarjouksen. Yhdistymissopimus tai tämä yhteenveto ei tuota mitään oikeuksia tai velvollisuuksia muille tahoille kuin SysOpenille ja Novo Groupille. Yhdistymissopimus on tämän Tarjousasiakirjan liitteenä II.

Yhdistymissopimuksen taustaa

SysOpen ja Novo Group (yhdessä jäljempänä "Osapuolet" ja kumpikin erikseen "Osapuoli") solmivat 25.9.2003 Yhdistymissopimuksen, jonka mukaan SysOpen tekee Tarjouksen Novo Groupin osakkeenomistajille. Kummankin yhtiön hallitukset suosittelevat osakkeenomistajilleen Yhdistymisen hyväksymistä.

Tarjousvastike

Tarjousvastike on yhtä (1) Novo Groupin osaketta kohden 1,90 euroa käteistä ja 0,545 SysOpenin uutta osaketta.

Novo Groupin yhtiökokous voi päättää maksaa enintään 0,50 euron osakekohtaisen osingon Novo Groupin osakkeenomistajille ennen Tarjouksen toteuttamista. Mikäli Novo Groupin yhtiökokous päättää tällaisesta osingonmaksusta, Novo Groupin osakkeesta maksettavaa Käteisvastiketta pienennetään osakekohtaisen osingon määrällä.

SysOpen laskee liikkeeseen Tarjouksen yhteydessä ainoastaan kokonaisia SysOpenin osakkeita. Siltä osin, kun Novo Groupin osakkeenomistajien kaupassa saamiin SysOpenin osakkeiden määrä ei ole kokonaisluku, kyseiset murto-osat yhdistellään muiden osakkeenomistajien murto-osien kanssa kokonaisiksi osakkeiksi ja myydään Helsingin Pörssissä murto-osiin oikeutettujen Novo Groupin osakkeenomistajien lukuun. Murto-osien myynnistä saatavat tulot tilitetään murto-osiin oikeutetuille osakkeenomistajille keskimääräisen myyntihinnan mukaan vähennettynä välittömällä kaupankäyntikuluilla.

Vastikkeena annettavilla SysOpenin uusilla osakkeilla on sama oikeus osinkoon kuin SysOpenin muilla osakkeilla.

Hallitusten suositukset

Novo Groupin hallitus suosittelee Novo Groupin osakkeenomistajille, että he omistamiensa osakkeiden osalta hyväksyisivät Tarjouksen Yhdistymissopimuksen sekä sen liitteessä A kuvattujen Tarjouksen keskeisten ehtojen mukaisesti ja että he äänestäisivät Yhdistymissopimuksessa mainittujen Yhdistymisen kannalta tarpeellisten päätösehdotusten hyväksymisen puolesta Novo Groupin ylimääräisessä yhtiökokouksessa, joka tullaan kutsumaan koolle muun ohella tätä tarkoitusta varten.

Novo Groupin hallitus voi milloin tahansa ennen Tarjouksen toteuttamista muuttaa tai peruuttaa suosituksen tai asettaa suositukselle ehtoja sekä lisäksi ryhtyä ennen tarjouksen toteuttamista sellaisiin toimenpiteisiin, joka on ristiriidassa sen aikaisemmin antaman suosituksen kanssa, jos: (i) Novo Groupin hallitus katsoo, että muuttuneiden olosuhteiden johdosta Tarjouksen hyväksyminen ei olisi enää Novo Groupin ja/tai sen osakkeenomistajien edun mukaista; (ii) Novo Groupin hallitus on saanut riippumattoman hyvämaineisen asiantuntijan lausunnon, jonka mukaan suosituksen muuttaminen tai peruuttaminen tai ehtojen asettaminen tai sen kanssa ristiriitaisiin toimenpiteisiin ryhtyminen on Novo Groupin ja/tai sen osakkeenomistajien edun mukaista; (iii) Novo Groupin hallitus on antanut SysOpenin hallitukselle kohtuullisen mahdollisuuden neuvotella Novo Groupin hallituksen kanssa tässä kappaleessa mainituista toimenpiteistä; ja (iv) mikäli tässä kappaleessa sallittu toimenpide liittyy SysOpenin Tarjouksen kanssa kilpailevaan, Novo Groupin hallituksen käsityksen mukaan parempaan tarjoukseen, Novo Groupin hallitus on antanut SysOpenille kohtuullisen mahdollisuuden parantaa Yhdistymissopimuksen mukaista Tarjousta.

SysOpenin hallitus suosittelee SysOpenin osakkeenomistajille, että he äänestäisivät Yhdistymisen kannalta tarpeellisten päätösehdotusten hyväksymisen puolesta SysOpenin ylimääräisessä yhtiökokouksessa, joka tullaan kutsumaan koolle muun ohella tätä tarkoitusta varten.

SysOpenin hallitus voi milloin tahansa ennen Tarjouksen toteuttamista muuttaa tai peruuttaa suosituksen tai asettaa suositukselle ehtoja sekä lisäksi ryhtyä ennen tarjouksen toteuttamista sellaisiin toimenpiteisiin tai antaa sellaisen lausunnon, joka on ristiriidassa sen aikaisemmin antaman suosituksen kanssa, jos: (i) SysOpenin hallitus katsoo, että

muuttuneiden olosuhteiden johdosta Tarjouksen tekeminen ei enää olisi SysOpenin ja/tai sen osakkeenomistajien edun mukaista; (ii) SysOpenin hallitus on saanut riippumattoman hyvämaineisen asiantuntijan lausunnon, jonka mukaan suosituksen muuttaminen tai peruuttaminen tai ehtojen asettaminen taikka suosituksesta poikkeavan lausunnon antaminen tai sen kanssa ristiriitaisiin toimenpiteisiin ryhtyminen on SysOpenin ja/tai sen osakkeenomistajien edun mukaista; ja (iii) SysOpenin hallitus on antanut Novo Groupin hallitukselle kohtuullisen mahdollisuuden neuvotella SysOpenin hallituksen kanssa tässä kappaleessa mainituista toimenpiteistä.

Toteuttamisedellytykset

Tarjouksen toteuttamisen ehdot ovat seuraavat:

- (a) Tarjous hyväksytään siinä laajuudessa, että SysOpen tulee Tarjouksen toteuduttua omistamaan yli 90 prosenttia Novo Groupin osakkeista ja kaikkien osakkeiden tuottamasta äänimäärästä, eikä hyväksymisiä ole peruutettu;
- (b) SysOpenin ylimääräinen yhtiökokous hyväksyy SysOpenin hallituksen Yhdistymissopimuksen kohdan 2.3 ensimmäisessä kappaleessa mainitut ehdotukset;
- (c) SysOpenin sopima Tarjouksen lainarahoitus on edelleen SysOpenin käytettävissä, eikä lainarahoituksen ehdoissa ole tapahtunut olennaisen kielteistä muutosta;
- (d) SysOpenin ja Novo Groupin välillä olevaa Yhdistymissopimusta ei ole irtisanottu ja se on edelleen voimassa;
- (e) SysOpen saa Tarjouksen toteuttamiseksi tarvittavat yrityskauppaluvat kilpailuviranomaisilta ja muut viranomaisluvut siten, että lupaehdoissa mahdollisesti asetetut olennaiset ehdot ovat SysOpenin ja Novo Groupin hyväksyttävissä; ja
- (f) arvopaperimarkkinalain mukaisessa lunastustarjouksessa SysOpen ei joudu Rahoitustarkastuksen lausunnon dnro 2/263/2002 periaatteiden mukaan laskettuna maksamaan arvopaperimarkkinalain 6 luvun 6 pykälän 5 momentissa tarkoitettua hyvitystä Tarjouksen hyväksyneille Novo Groupin osakkeenomistajille.

SysOpen pidättää itsellään oikeuden luopua mistä tahansa Tarjouksen toteuttamisen ehdosta. Luopuminen yllämainitusta ehdoista (a), (b), (c), (e) ja (f) vaatii molempien Osapuolten hyväksynnän.

Yhdistymisen toteuttaminen käytännössä

Yhdistymisen seurauksena Novo Groupista tulee muodollisesti SysOpenin tytäryhtiö. Mikäli kaikki Novo Groupin osakkeenomistajat hyväksyvät heille tehtävän Tarjouksen, tulevat SysOpenin osakkeenomistajat omistamaan yhteensä 30,0 prosenttia ja Novo Groupin osakkeenomistajat yhteensä 70,0 prosenttia yhdistyneen konsernin emoyhtiöstä eli Sysopen Oyj:stä, pois lukien yhdistyneen yhtiön hallussa olevat omat osakkeet sekä SysOpenin ja Novo Groupin liikkeeseen laskemat optio-oikeudet.

Osapuolten tarkoituksena on, että vuoden 2004 varsinaisen yhtiökokouksen päättymiseen saakka yhdistyneen konsernin emoyhtiön hallitukseen kuuluu kuusi jäsentä, joista kolme (mukaan lukien hallituksen puheenjohtaja) nimeää Yhdistymistä edeltävä Novo Groupin hallitus ja kolme (mukaan lukien hallituksen varapuheenjohtaja) Yhdistymistä edeltävä SysOpenin hallitus. Lisäksi Osapuolten suositus on, että SysOpenin uusi hallitus jatkaa tässä kokoonpanossa myös SysOpenin vuoden 2004 varsinaisen yhtiökokouksen päättymisen ja vuoden 2005 varsinaisen yhtiökokouksen päättymisen välisen ajan ellei olennaisella tavalla muuttuneista olosuhteista muuta johdu.

Yhdistyneen konsernin emoyhtiö jatkaa toimintaansa nimellä Sysopen Oyj. Emoyhtiön toimitusjohtajana jatkaa SysOpenin toimitusjohtaja Arto Sahla. Yhdistyneen yhtiön uusi hallitus tulee järjestämään yhdistyneen konsernin hallinnon. SysOpen ja Novo Group ovat sopineet perustavansa Tarjouksen toteutuessa yhteisen integraatiotyöryhmän varmistamaan Yhdistymisen tehokasta läpiviemistä.

Yhtiökokoukset

SysOpenin hallitus kutsuu koolle ylimääräisen yhtiökokouksen, jossa SysOpenin osakkeenomistajia pyydetään ehdollisena Tarjouksen toteuttamiselle: (i) hyväksymään osakepääoman korotus, joka on tarpeen Tarjouksen ja arvopaperimarkkinalain

mukaisen lunastustarjouksen toteuttamiseksi, (ii) muuttamaan SysOpenin yhtiöjärjestyksestä vähimmäis- ja enimmäispääoman osalta, (iii) päättämään SysOpenin uuden hallituksen jäsenten lukumäärästä sekä (iv) valitsemaan SysOpenin hallitukseen Tarjouksen toteuttamisesta lähtien Yhdistymissopimuksen mukaan nimetyt henkilöt.

Novo Groupin hallitus kutsuu koolle ylimääräisen yhtiökokouksen, jossa Novo Groupin osakkeenomistajia pyydetään ehdollisena Tarjouksen toteuttamiselle: (i) valitsemaan Novo Groupin hallitukseen samat henkilöt kuin edellä SysOpenin hallitukseen ja tekemään Novo Groupin yhtiöjärjestyksen tämän edellyttämät muutokset ja (ii) poistamaan Novo Groupin yhtiöjärjestyksestä lunastusvelvollisuutta koskeva 16 §. Lisäksi tässä yhtiökokouksessa voidaan päättää yhteensä enintään 0,50 euron suuruisen osakekohtaisen osingon maksamisesta ennen Tarjouksen toteuttamista kuitenkin siten, että kyseisen osingonmaksun täsmäytyspäivän tulee olla viimeistään seitsemäntenä pankkipäivänä Tarjousajan päättymisestä lukien. Mikäli Novo Group päättää maksaa osinkoa osakkeenomistajilleen edellä mainitulla tavalla, Käteisvastiketta pienennetään osakekohtaisen osingon määrällä.

Lunastustarjoukset ja Novo Groupin arvopapereiden julkisen kaupankäynnin lopettaminen

SysOpenin tarkoituksena on tehdä kaikki tarvittavat toimet toteuttaakseen niin pian kuin mahdollista Tarjouksen toteuttamisen jälkeen (i) lunastustarjouksen, mikäli SysOpen on hankkinut Tarjouksen kautta yli kaksi kolmasosaa (2/3) kaikista Novo Groupin osakkeista ja äänivallasta; (ii) yhtiöjärjestyksen lunastusmenettelyn, mikäli SysOpen on hankkinut Tarjouksen kautta yli 33 1/3 prosenttia tai yli 50 prosenttia kaikista Novo Groupin osakkeista ja äänivallasta eikä Novo Groupin ylimääräinen yhtiökokous ole Yhdistymissopimuksen mukaisesti poistanut Novo Groupin yhtiöjärjestyksen lunastusvelvollisuutta koskevaa 16 §:ää ja SysOpen siitä huolimatta toteuttaa Tarjouksen; ja (iii) osakeyhtiölain lunastusmenettelyn, mikäli SysOpen on hankkinut yli 90 prosenttia kaikista silloin liikkeeseen lasketuista Novo Groupin osakkeista ja niiden tuomasta äänivallasta.

Osapuolten tarkoituksena on lopettaa julkinen kaupankäynti Novo Groupin osakkeella ja muilla arvopapereilla Helsingin Pörsissä niin pian kuin se soveltuvien lakien ja säännösten perusteella on mahdollista.

Transaktioiden neuvottelukielto

Kumpikaan Osapuoli ei ennen Tarjouksen toteuttamista tule pyytämään ehdotuksia tai tarjouksia, jotka voisivat johtaa kilpailevaan tarjoukseen tai muuhun vaihtoehtoiseen transaktioon tai jotka voisivat muutoin vaikuttaa epäedullisesti Yhdistymissopimuksessa sovittujen transaktioiden toteuttamiseen tai ryhdy kilpailevaa tarjousta tai muuta vaihtoehtoista transaktiota koskeviin neuvotteluihin ellei jomman kumman Osapuolen hallitus ole: (A) (i) peruuttanut Yhdistymissopimuksen mukaisesti suositustaan yhdistymiselle; tai (ii) asettanut suositukselle sellaisia ehtoja, muuttanut suositusta siten, tai ryhtynyt suositukseen nähden sellaisiin ristiriitaisiin toimenpiteisiin, että suosituksen voidaan asiallisesti katsoa peruuntuneen tai (B) ryhtynyt edellä sanottuihin neuvotteluihin selvittääkseen, onko sanotun Osapuolen hallituksella asialliset perusteet ryhtyä alakohdan (A) tarkoittamiin toimenpiteisiin. Kummankin Osapuolen tulee ilmoittaa toiselle Osapuolelle, mikäli sille tehdään ennen Tarjouksen toteuttamista jokin tarjous tai yhteydenotto koskien kilpailevaa transaktiota tai mikäli se käynnistää alakohdan (B) tarkoittamat neuvottelut.

Osapuolten sitoumukset

Yhdistymissopimus sisältää muita sitoumuksia liittyen muun muassa seuraaviin asioihin:

- Yhdistymisen toteuttamisen kannalta tarvittava myötävaikuttaminen;
- pidättäminen liiketoimintaan tai sen ja/tai osakkeiden arvoon olennaisesti vaikuttavista toimenpiteistä
- tietyistä tapahtumista ilmoittaminen;
- oikeus saada tietoa toiselta osapuolelta ja päästä yhtiöitä koskeviin tietoihin;
- salassapito; ja
- tiedottaminen.

Yhdistymissopimuksen irtisanominen

Yhdistymissopimus voidaan irtisanoa välittömästi lakkaavaksi seuraavilla perusteilla milloin tahansa ennen Tarjouksen toteuttamista:

(i) molemminpuolisella kirjallisella suostumuksella, jonka sekä SysOpenin että Novo Groupin hallitukset ovat asianmukaisesti valtuuttaneet antamaan;

(ii) SysOpenin tai Novo Groupin toimesta, toisen Osapuolen olennaisen sopimusrikkomuksen johdosta;

(iii) SysOpenin tai Novo Groupin toimesta, jos Yhdistymissopimuksen allekirjoittamisen jälkeen ilmenee muutos, tapahtuma tai tilanne, jonka voidaan kohtuudella odottaa vaikuttavan olennaisen kielteisesti toisen Osapuolen konsernin liiketoimintaan, varoihin, taloudelliseen asemaan tai liiketoiminnan tulokseen tai, jonka muutoksen, tapahtuman tai tilanteen voidaan kohtuudella olettaa estävän tai olennaisesti hidastavan tai vaikeuttavan Yhdistymissopimuksen täyttämistä.

(iv) joko SysOpenin tai Novo Groupin toimesta, jos Tarjousta ei ole toteutettu 31.12.2003 mennessä tai, mikäli Tarjousta ei ole voitu toteuttaa kilpailuviranomaisten puuttuvan luvan vuoksi, 27.2.2004 mennessä.

(v) Novo Groupin toimesta, jos: (a) SysOpenin omistusrakenteessa tapahtuu ennen Tarjouksen toteuttamista muutos, jonka seurauksena yli 33,3 prosenttia SysOpenin kaikista liikkeeseen lasketuista osakkeista on yhden osakkeenomistajan tai yhdessä toimivien osakkeenomistajien omistuksessa; (b) SysOpenin Yhdistymissopimuksen allekirjoittamispäivänä Novo Groupille antaman Tarjouksen rahoitusta koskevan selvityksen ehdot olennaisesti muuttuvat rahoitusta koskevassa lopullisessa sopimuksessa tavalla, joka voisi vaikuttaa tai olisi omiaan vaikuttamaan olennaisen kielteisesti yhdistyvän yhtiön liiketoimintaan, varoihin, taloudelliseen asemaan tai liiketoiminnan tulokseen; tai (c) SysOpenin Tarjouksen johdosta koolle kutsuttava ylimääräinen yhtiökokous ei tee Yhdistymissopimuksen edellyttämiä päätöksiä.

(vi) SysOpenin toimesta, jos Novo Groupin Tarjouksen johdosta koolle kutsuttava ylimääräinen yhtiökokous ei tee Yhdistymissopimuksen edellyttämiä päätöksiä.

(vii) SysOpenin tai Novo Groupin toimesta, jos Osapuolen toisesta Osapuolesta tekemässä due diligence –tarkastuksessa on ilmennyt jokin seikka, muutos tai olosuhde, josta Osapuoli ei ennen Yhdistymissopimuksen allekirjoitusta ole ollut tietoinen ja joka voisi vaikuttaa tai olisi omiaan vaikuttamaan olennaisen kielteisesti Osapuolen konsernin liiketoimintaan, varoihin, taloudelliseen asemaan tai liiketoiminnan tulokseen.

(viii) SysOpenin tai Novo Groupin toimesta, jos jomman kumman Osapuolen hallitus on Yhdistymissopimuksen mukaisesti: (a) peruuttanut suosituksensa; tai (b) asettanut suositukselleen sellaisia ehtoja, muuttanut suositustaan siten, tai ryhtynyt suositukseen nähden sellaisiin ristiriitaisiin toimenpiteisiin, että suosituksen voidaan asiallisesti katsoa peruuntuneen.

(ix) SysOpenin tai Novo Groupin toimesta, mikäli tuomioistuin tai viranomainen kieltää Tarjouksen toteuttamisen tai asettaa sen toteuttamiselle ehtoja, jotka jomman kumman Osapuolen kannalta merkitsevät olennaista epäedullista muutosta Yhdistymisen taloudellisen lopputuloksen kannalta tai muutoin merkitsee Yhdistymisellä tavoitellun tuloksen olennaista menettämistä.

SysOpenilla on oikeus peruuttaa Tarjous, mikäli Yhdistymissopimus irtisanotaan.

Sovellettava laki

Yhdistymissopimukseen sovelletaan Suomen lakia.

4. SIJOITUSPÄÄTÖKSESSÄ HUOMIOON OTETTAVIA SEIKKOJA

Ennen kuin Novo Groupin osakkeenomistajat päättävät Tarjouksen hyväksymisestä, heidän tulisi huolella tutustua tässä Tarjousasiakirjassa esitettäviin tietoihin ja erityisesti seuraavaksi esitettäviin seikkoihin.

4.1 Tarjoukseen liittyviä riskejä

On mahdollista, että SysOpenin osakkeiden arvo laskee Tarjousajan alkamisen ja Tarjouksen toteuttamisen välisenä aikana. Koska Tarjouksessa tarjotaan osana Tarjousvastiketta kiinteää määrää SysOpenin osakkeita, eikä kiinteää arvoa, Tarjouksen toteutuessa vastikkeena tarjottavien SysOpenin osakkeiden arvo voi olla alhaisempi kuin samojen SysOpenin osakkeiden arvo tämän Tarjousasiakirjan päivämääränä tai hetkellä, jolloin Novo Groupin osakkeenomistaja hyväksyy Tarjouksen.

Tarjouksen ehtojen mukaisesti Novo Groupin osakkeenomistajille tarjotaan kutakin Novo Groupin osaketta kohden 1,90 euroa käteistä ja 0,545 SysOpenin uutta osaketta. Tarjottavien SysOpenin osakkeiden määrä on kiinteä, eikä riipu niiden arvosta. Koska SysOpenin osakkeiden markkinahinta voi vaihdella, määräytyy Tarjouksen päättyessä vastaanotettavien SysOpenin osakkeiden arvo niiden sen hetkisten markkinahintojen mukaan. Arvo voi siis muuttua huomattavasti vastaavien osakkeiden arvosta tämän Tarjousasiakirjan päivämääränä. SysOpenin osakekurssi saattaa laskea esimerkiksi kasvaneen velkaantumisen seurauksena, kun yhtiö rahoittaa osan Tarjousta lainarahoituksella. Tarjouksen ehtoja ei oikaista SysOpenin osakkeiden markkinahinnan vaihteluiden, eikä SysOpenin ja Novo Groupin suhteellisen taloudellisen tuloksen perusteella. Tästä syystä Tarjouksen päättyessä vastaanotettavien SysOpenin osakkeiden markkinahinta voi olla merkittävästi pienempi kuin vastaavien osakkeiden markkinahinta Tarjouksen julkistamishetkellä tai tämän Tarjousasiakirjan päivämääränä tai hetkellä, jolloin Novo Groupin osakkeenomistaja hyväksyy tarjouksen.

Tarjouksen julkistamista välittömästi edeltävä SysOpenin osakkeen virallinen päätöskurssi Helsingin Pörssissä 24.9.2003 oli 3,47 euroa, jonka mukaan kunkin Novo Groupin osakkeen vastaava arvo olisi 3,79 euroa, perustuen Tarjousvastikkeeseen, joka sisältää kutakin Novo Groupin osaketta kohden 1,90 euroa käteistä ja 0,545 SysOpenin uutta osaketta. SysOpenin osakkeiden hinta voi muuttua johtuen liiketoiminnan muutoksista, SysOpenin tai yhdistyneen yhtiön liiketoiminnasta tai tulevaisuuden näkymistä, markkinoiden arvioimista Yhdistymisen vaikutuksista, yleisistä markkina- ja talousolosuhteista, tietotekniikka-alaan vaikuttavista yleisistä tekijöistä tai muista tekijöistä. Novo Groupin osakkeenomistajia kehoitetaan ennen Tarjouksen hyväksymistä selvittämään SysOpenin ja Novo Groupin osakkeiden tuoreet noteeraukset.

4.2 Yhdistyneen yhtiön liiketoimintaan liittyviä riskejä

On mahdollista, että SysOpenilla ja Novo Groupilla on vaikeuksia liiketoimintojensa integroinnissa ja Yhdistymisestä syntyviksi odotettujen synergiahyötyjen ja muiden etujen toteuttamisessa.

Yhdistymiseen liittyy kahden tällä hetkellä erillään toimivan liikeyrityksen integrointi. Ei ole varmaa, että SysOpen ja Novo Group pystyvät saavuttamaan odotettuja synergiahyötyjä ja muita Yhdistymisen etuja tai että ne pystyvät saavuttamaan ne suunnitellussa aikataulussa. SysOpen ja Novo Group eivät ole viime vuosina toteuttaneet uudelleenorganisointia, joka olisi kokonsa tai monimutkaisuutensa perusteella verrattavissa Yhdistymiseen liittyvään integraatioon. Yhdistyneellä yhtiöllä saattaa olla vaikeuksia toteuttaa liiketoimintojensa ja henkilöstönsä integrointi tehokkaasti ja odotetussa aikataulussa. Yhdistyneellä yhtiöllä saattaa erityisesti olla vaikeuksia yhtiöiden tietojärjestelmien, tuotekehityksen, markkinointi- ja myyntitoimintojen ja muiden toimintojen integroinnissa. Yhdistymiseen liittyvä epävarmuus saattaa aiheuttaa epävakautta SysOpenin tai Novo Groupin henkilöstössä. Yhdistyneen yhtiön kilpailijat voivat myös pyrkiä hyötymään mahdollisista integrointiongelmista hankkiakseen asiakkaita tai henkilöstöä. Ei ole varmuutta siitä, että edellä mainitut seikat ja muut integraatioon liittyvät seikat eivät viivytä tai heikennä Yhdistymisessä syntyviksi arvioitujen synergiahyötyjen ja muiden etujen saavuttamista.

On mahdollista, että yhdistynyt yhtiö ei pysty säilyttämään kilpailukykyään eikä toteuttamaan strategiaansa, ellei se pysty palkkaamaan ja pitämään palveluksessaan päteviä työntekijöitä.

Yhdistyneen yhtiön kilpailukykyyn säilyttäminen ja strategian toteuttaminen vaativat pätevää henkilöstöä ja erityistä asiantuntemusta. Kilpailu pätevistä henkilöstöstä tietotekniikka-alalla on edelleen tiukkaa. Yhdistyneen yhtiön kyky palkata ja pitää palveluksessaan pätevää henkilöstöä riippuu merkittävästi myös siitä, pystyykö yhdistynyt yhtiö tarjoamaan

henkilöstölleen työtehtäviä kilpailukykyisin ehdoin. Jos yhdistynyt yhtiö ei pysty palkkaamaan ja pitämään palveluksessaan päteviä työntekijöitä, se saattaa rajoittaa sen mahdollisuuksia kehittää kasvavia ja uusia liiketoiminta-alueita tai säilyttää kilpailukykyinsä perinteisillä liiketoiminta-alueilla. Lisäksi yhdistynyt yhtiö on erityisen riippuvainen tietyistä johtoon kuuluvista avainhenkilöistä, joiden vastuulla on yhtiöiden integraation hallinnointi sekä yhdistyneen yhtiön strategian luominen ja toteuttaminen. SysOpenin ja Novo Groupin yhdistymisprosessi voi kuitenkin aiheuttaa näiden ja muiden avainhenkilöiden menettämisen.

On mahdollista, että yhdistynyt yhtiö ei pysty säilyttämään kaikkia asiakkaitaan.

Vaikka SysOpenin tai Novo Groupin asiakaskunnat ovat pääasiassa toisiaan täydentäviä ja vain rajoitetussa määrin päällekkäisiä, ei ole varmaa, että yhdistynyt yhtiö pystyy säilyttämään kaikki SysOpenin ja Novo Groupin asiakkaat myös Yhdistymisen jälkeen. Asiakkailla voi olla oikeus vetäytyä asiakassuhteesta Yhdistymisen johdosta tai asiakkaat saattavat muista Yhdistymiseen liittyvistä syistä olla jatkamatta asiakassuhteitaan. Tiettyjen merkittävien asiakkaiden menettäminen voi vaikuttaa epäedullisesti yhdistyneen yhtiön liiketoimintaan, taloudelliseen asemaan ja liiketoiminnan tulokseen.

On mahdollista, että yhdistyneen yhtiön liiketoiminnat kohtaavat kiristyvää kilpailua, mikä voi aiheuttaa hintojen ja katteiden alenemista.

Yhdistyneellä yhtiöllä tulee olemaan useita merkittäviä liiketoiminta-alueita. Näillä kaikilla on toisistaan poikkeavat kilpailuasetelmat. Yhdistyneen yhtiön uskotaan kohtaavan entisestään kiristyvää kilpailua, mikä yhdessä uusien suurten kansainvälisten toimijoiden mahdollisen Suomen markkinoille tulon kanssa saattaa johtaa kasvavaan hintapaineeseen koko tietotekniikka-alalla. Myös yleisen taloudellisen ja maailmanpoliittisen tilanteen mahdollisesti jatkuvan epävarmuuden aiheuttama yritysten investointihalukkuuden vähäisyys voi osaltaan aiheuttaa hintojen ja katteiden alenemista koko tietotekniikka-alalla ja siten myös yhdistyneellä yhtiöllä.

On mahdollista, että yhdistynyt yhtiö ei kykene maksamaan osinkoja samassa määrin kuin mitä SysOpen ja Novo Group ovat jakaneet aikaisempien tilikausien osalta.

SysOpen on pyrkinyt noudattamaan aktiivista osinkopolitiikkaa. Mahdollisten yhdistyneen yhtiön tulevaisuudessa jakamien osinkojen määrä riippuu yhdistyneen yhtiön tuloksesta, taloudellisesta asemasta, nettovelan määrästä, pääoman tarpeesta ja muista tekijöistä. Osakeyhtiölain ja suomalaisen käytännön mukaisesti osinkoa pyritään maksamaan kerran vuodessa varsinaisen yhtiökokouksen vahvistettua yhtiön tilinpäätöksen ja päätettyä mahdollisesta osingonjaosta yhtiön hallituksen osingonjakoehdotuksen perusteella. Ei ole varmuutta siitä, että yhdistynyt yhtiö tulee tulevaisuudessa jakamaan osinkoja siinä määrin kuin mitä SysOpen ja Novo Group ovat jakaneet päättyneiden tilikausien osalta.

On mahdollista, että yhdistyneen yhtiön nettovelan pienentäminen kestää odotettua pidempään.

Yhdistymisen toteuttamisen seurauksena yhdistyneen yhtiön nettovelka tulee olemaan huomattavasti korkeampi kuin SysOpenin ja Novo Groupin yhdistetty nettovelka viime vuosina johtuen Tarjouksen rahoittamiseksi otetun ulkopuolisen lainarahoituksen määrästä. Yhdistyneen yhtiön pro forma korollinen nettovelka Yhdistymisen toteutuessa olisi 48,6 miljoonaa euroa ja velkaantumistaso 54 prosenttia 30.6.2003 tilanteen mukaisesti. SysOpenin ja Novo Groupin korolliset nettovelat olivat negatiiviset 30.6.2003. Katso "Pääomarakenne ja velkaantuminen". Yhdistyneen yhtiön kyky pienentää nettovelkaansa riippuu merkittävästi sen kyvystä harjoittaa kannattavaa liiketoimintaa. Mikäli yhdistynyt yhtiö ei onnistu suunnitelmissaan pienentää nettovelkaansa tai nettovelan pienentäminen kestää odotettua pidempään, yhdistyneen yhtiön rahoituskustannukset saattavat olla suunniteltua korkeammat.

On mahdollista, että viranomaiset asettavat Yhdistymiselle ehtoja, jotka voivat vähentää Yhdistymisen arvioituja hyötyjä.

Tarjouksen toteuttamisen ehtona on eri viranomaisten, kuten kilpailuviranomaisten, suostumus tai hyväksyntä. Vaikka SysOpenin tai Novo Groupin asiakaskunnat ovat pääasiassa toisiaan täydentäviä ja vain rajoitetussa määrin päällekkäisiä, eikä yhdistyneellä yhtiöllä ole millään liiketoiminta-alueellaan määräävää markkina-asemaa, viranomaiset voivat pyrkiä asettamaan Yhdistymiselle ehtoja, kuten toiminnallisia rajoituksia tai omaisuuserien myyntiehtoja. Näiden ehtojen täyttäminen voi vaarantaa tai vähentää etuja, joita Yhdistymisen odotetaan tuovan, ja/tai vaikuttaa epäedullisesti yhdistyneen yhtiön toimintaan ja taloudelliseen asemaan.

On mahdollista, että Suomen kirjanpitosäännösten ja IAS/IFRS:n väliset erot vaikuttavat tilinpäätöstietojen arviointiin.

Tarjousasiakirjassa esitetyt tilinpäätöstiedot on laadittu Suomessa voimassa olevien kirjanpitosäännösten mukaisesti. Suomessa voimassa olevat kirjanpitosäännökset poikkeavat eräin merkittävin osin IAS/IFRS-säännöksistä, millä voi olla merkitystä tässä Tarjousasiakirjassa esitettyihin tilinpäätöstietoihin nähden. SysOpen ei ole pyrkinyt määrittämään näiden erojen vaikutusta. Tarjouksen hyväksymistä harkitseva Novo Groupin osakkeenomistaja kehoitetaan kääntymään omien neuvonantajien puoleen Suomessa voimassa olevien kirjanpitosäännösten ja IAS/IFRS-säännösten eroihin ja niiden mahdollisiin vaikutuksiin Tarjousasiakirjassa esitettyihin tilinpäätöstietoihin liittyvissä kysymyksissä.

4.3 Riskejä, jotka liittyvät siihen, että Novo Groupin osakkeenomistaja ei hyväksy Tarjousta

Mikäli Novo Groupin osakkeenomistaja ei hyväksy Tarjousta, hän voi hyväksyä arvopaperimarkkinalain mukaisen lunastustarjouksen tai osallistua osakeyhtiölain mukaiseen lunastusmenettelyyn. Mikäli Novo Groupin ylimääräinen yhtiökokous ei ole Yhdistymissopimuksen mukaisesti poistanut Novo Groupin yhtiöjärjestyksen lunastusvelvollisuutta koskevaa 16 §:ää ja SysOpen siitä huolimatta toteuttaa Tarjouksen, Novo Groupin osakkeenomistaja, joka ei hyväksy Tarjousta, voi myös osallistua Novo Groupin yhtiöjärjestyksen mukaiseen lunastusmenettelyyn. On mahdollista, että näiden menettelyjen seurauksena saatava käteisvastike saattaa olla alhaisempi tai korkeampi kuin Tarjouksen yhteydessä saatavan Tarjousvastikkeen arvo.

• Lunastustarjous

Arvopaperimarkkinalain 6 luvun 6 §:n mukaan siinä tapauksessa, että SysOpenin omistusosuus kasvaa Tarjouksen toteuttamisen tuloksena yli kahden kolmasosan Novo Groupin osakkeiden äänimäärästä, SysOpenin on tarjouduttava kuukauden kuluessa Tarjousajan päättymisestä lunastamaan loputkin Novo Groupin osakkeista ja optio-oikeuksista. Vaikka SysOpen voi tällaisen lunastustarjouksen yhteydessä jatkaa käteisen ja SysOpenin osakkeiden yhdistelmän tarjoamista vastikkeena Novo Groupin osakkeista, ei sillä ole siihen mitään velvollisuutta ja SysOpenin tulee joka tapauksessa tarjota lunastusvastikkeena jäljellä olevista Novo Groupin osakkeista ja optio-oikeuksista “käypää hintaa” myös käteisenä. “Käyvän hinnan” määrittämisen lähtökohtana on Tarjousajan päättymistä edeltävän Novo Groupin osakkeen ja soveltuvin osin optio-oikeuksien 12 kuukauden kaupankäyntimäärillä painotettu keskiarvo. Koska “käypä hinta” ei ole tiedossa ennen Tarjousajan päättymistä, mitään takuita ei voida antaa siitä, mikä on mahdollisessa tulevassa lunastustarjouksessa maksettavan käteislunastushinnan määrä ja siitä, onko hinta alhaisempi tai korkeampi kuin Novo Groupin osakkeesta Tarjouksen yhteydessä maksettava Tarjousvastike.

• Yhtiöjärjestyksen mukainen lunastusmenettely

Mikäli Novo Groupin ylimääräinen yhtiökokous ei ole Yhdistymissopimuksen mukaisesti poistanut Novo Groupin yhtiöjärjestyksen lunastusvelvollisuutta koskevaa 16 §:ää ja SysOpen siitä huolimatta toteuttaa Tarjouksen, Novo Groupin yhtiöjärjestyksen 16 §:n mukaan SysOpenin omistaessa enemmän kuin yhden kolmasosan tai puolet Novo Groupin osakkeista ja kaikkien osakkeiden yhtiökokouksessa tuottamasta äänimäärästä sillä on velvollisuus muiden Novo Groupin osakkeenomistajien vaatimuksesta lunastaa näiden osakkeet ja optio-oikeudet. Lunastushintana pidetään korkeinta joko (i) Novo Groupin osakkeen tai soveltuvin osin optio-oikeuksien kaupankäyntimäärillä painotetusta keskiarvosta Helsingin Pörssissä 10 päivän aikana ennen sitä päivää, jolloin Novo Group sai tiedon lunastusvelvollisuuden syntymisestä, (ii) Novo Groupin osakkeen tai soveltuvin osin optio-oikeuksien lukumäärällä painotetusta keskihinnasta, jonka SysOpen on maksanut Helsingin Pörssissä hankkimastaan Novo Groupin osakkeesta tai optio-oikeudesta 12 kuukauden ennen edellä mainittua päivää, tai (iii) siitä korkeimmasta yksittäisestä hinnasta, jonka SysOpen on maksanut ostamastaan tai muuten vastikkeellisesti hankkimastaan Novo Groupin osakkeesta tai optio-oikeudesta 12 kuukauden aikana ennen edellä mainittua päivää. Koska tällaiset hinnat eivät ole tiedossa ennen lunastusvelvollisuuden syntymistä, mitään takuita ei voida antaa siitä, onko lunastushinta sama kuin Novo Groupin osakkeesta Tarjouksen tai sen jälkeen mahdollisesti aloitettavan arvopaperimarkkinalain mukaisen lunastustarjouksen yhteydessä maksettava vastike.

• Osakeyhtiölain mukainen lunastusmenettely

Osakeyhtiölain 14 luvun 19 §:n mukaan SysOpenin omistaessa enemmän kuin yhdeksän kymmenesosaa Novo Groupin osakkeista ja kaikkien osakkeiden yhtiökokouksessa tuottamasta äänimäärästä, sillä on oikeus lunastusmenettelyssä “käyvistä hinnasta” lunastaa muiden Novo Groupin osakkeenomistajien osakkeet. Lunastusoikeutta sekä lunastushinnan määrää koskevat erimielisyydet on annettava Keskuskauppakamarin valitsemien yhden tai useamman välimiehen ratkaistaviksi osakeyhtiölaissa säädetyssä järjestyksessä. Osakeyhtiölain mukaan välimiehillä on laajat valtuudet päättää sekä arvonmääritysmenetelmästä tai -menetelmistä, joiden perusteella kohdeyhtiön osakkeiden “käypä arvo” määritetään,

että “käyvän hinnan” lopullisesta suuruudesta. Tämä johtuu siitä, että osakeyhtiölaki ei sisällä vastaavia säännöksiä kuin edellä yksityiskohtaisemmin kuvatut arvopaperimarkkinalain säännökset lunastustarjouksen “käyvän hinnan” määrittämisestä. Tämän johdosta mitään takuita ei voida antaa siitä, mikä on mahdollisessa tulevassa lunastusmenettelyssä maksettavan lunastushinnan määrä ja siitä, onko hinta alhaisempi tai korkeampi kuin Novo Groupin osakkeesta Tarjouksen tai sen jälkeen mahdollisesti aloitettavan arvopaperimarkkinalain mukaisen lunastustarjouksen tai Novo Groupin yhtiöjärjestyksen mukaisen lunastusmenettelyn yhteydessä maksettava vastike. Osakeyhtiölain mukaan kohdeyhtiön osakkeenomistajat voivat lisäksi valittaa välimiesten lunastushintaa koskevasta päätöksestä, minkä johdosta lunastushinnan lopullinen määrä voi ratketa vasta pitkällisen oikeudenkäynnin jälkeen.

On mahdollista, että Tarjouksen toteuttamisen jälkeen Novo Groupin osakkeiden likviditeetti markkinoilla vähenee ja Novo Groupin osakkeiden arvo laskee.

Tarjouksen toteutuessa Novo Groupin osakkeenomistajien lukumäärä ja kaupankäynnin kohteena olevien Novo Groupin osakkeiden määrä alenee oleellisesti. Tämä voi vaikuttaa kielteisesti kaupankäynnin kohteena edelleen olevien Novo Groupin osakkeiden likviditeettiin ja markkina-arvoon.

4.4 Tulevaisuutta koskevat lausumat

Tämä Tarjousasiakirja sisältää tulevaisuutta koskevia lausumia. Lausumat, jotka eivät kuvaa historiallisia tosiasioita, kuten lausumat koskien SysOpenin ja Novo Groupin oletuksia ja odotuksia, ovat tulevaisuutta koskevia ennusteita. Luonteensa mukaisesti tulevaisuutta koskeviin lausumiin sisältyy riskejä ja epävarmuutta, koska ne liittyvät tuleviin tapahtumiin ja niiden toteutuminen riippuu siksi tulevista olosuhteista. Muun muassa seuraavat seikat voivat aiheuttaa sen, että tulokset poikkeavat oleellisesti tulevaisuutta koskevissa lausumissa esitetystä:

- SysOpenin ja Novo Groupin odotuksia koskevat riskit ja epävarmuudet liittyen:
  - Tarjouksen toteuttamiseen;
  - Tarjouksessa tarjotun Tarjousvastikkeen arvoon;
  - markkina-asemiin;
  - SysOpenin ja Novo Groupin Yhdistymisestä odotettuihin etuihin;
  - yhdistyneen yhtiön strategian toteuttamiseen; ja
  - yhdistyneen yhtiön osingonjakopolitiikkaan;
- tietotekniikkapalveluiden kysyntä;
- kilpailun vaikutukset;
- muut taloudelliset, liiketoiminnalliset, kilpailulliset ja/tai sääntelyyn liittyvät tekijät, jotka vaikuttavat SysOpenin ja Novo Groupin toimintaan yleisesti, mukaan lukien tietotekniikkapalveluiden markkinoihin vaikuttavat tekijät; ja
- muut kohdassa “Sijoituspäätöksessä huomioon otettavia seikkoja” mainitut asiat.

SysOpen ei tule päivittämään tai muuttamaan tämän Tarjousasiakirjan sisältämiä tulevaisuutta koskevia lausumiaan uuden tiedon perusteella tai tulevien tapahtumien valossa tai muusta syystä.

5. SYSOPENIN JA NOVO GROUPIN YHDISTYMINEN

5.1 SysOpenin ja Novo Groupin Yhdistymisen tausta ja edut

SysOpen ja Novo Group arvioivat molempien yhtiöiden nykyisen markkina-aseman ja strategisen yhteensopivuuden perusteella, että Yhdistyminen parantaa Yhdistymisessä syntyvän yhtiön kykyä vastata asiakkaiden kasvaviin tietotekniikkapalveluiden tarpeisiin ja vahvistaa kilpailukykyä yhdentyvillä ja kansainvälistyvillä tietotekniikan palvelumarkkinoilla. Yhdistymisen odotetaan myös mahdollistavan entistä nopeamman kasvun sekä kannattavuuden parantamisen toiminnan tehostumisen kautta. Yhdistyneen yhtiön kyky tarjota asiakkailleen entistä laajempia palvelukokonaisuuksia sekä strategisesti merkittävämpiä ja suurempia hankkeita tarjoaa myös henkilöstölle entistä haasteellisempia työtehtäviä ja kehittymismahdollisuuksia yhdistyneen yhtiön palveluksessa.

Yhdistymisen merkittävimmät edut ovat:

- **Siirtyminen kohti läheisiä ja pitkäaikaisia kumppanuuksia.** Korkean jalostusarvon asiakaskohtaisten tietojärjestelmien toteuttaminen vahvistaa asemaansa yhdistyneen yhtiön ydinliiketoiminnoissa, sillä Yhdistyminen kasvattaa yhdistyneen yhtiön voimavaroja merkittävästi juuri tällä alueella. Tämä vähentää samalla yhdistyneen yhtiön riippuvuutta alemman jalostusarvon liiketoiminnoista. Yhdistyneen yhtiön odotetaan olevan entistä varteenotettavampi vaihtoehto myös suuryritysten ja muiden suurten organisaatioiden tietotekniikkapalveluiden läheiseksi ja pitkäaikaiseksi kumppaniksi entistä syvemmän toimialatuntemuksensa, laajemman teknologisen osaamisensa ja kasvaneiden voimavarojensa ansiosta.

Yhdistyneen yhtiön odotetaan pystyvän ydinliiketoimintojen vahvistumisen ja osaamisen kasvun myötä syventämään asiakassuhteitaan entisestään. Tämän arvioidaan näkyvän positiivisesti asiakassopimusten kestossa ja laajuudessa sekä mahdollistavan näin ydinliiketoimintojen entistä nopeamman liikevaihdon kasvun ja parantuneen tehokkuuden myötä paremman kannattavuuden.

- **Yksi johtavista suomalaisista tietotekniikkapalveluyrityksistä.** Yhdistynyt yhtiö vahvistaa asemaansa yhtenä Suomen suurimpana korkean jalostusarvon tietotekniikkapalveluita tarjoavana yrityksenä sekä liikevaihdolla että henkilöstön määrällä mitattuna. Yhdistynyt yhtiö on myös tietotekniikka-alan suurin pääasiassa suomalaisomistuksessa oleva yritys.

Yhdistynyt yhtiö on tietotekniikan kokonaispalveluja tarjoava vahva toimittaja, jolla on laaja, kansallisesti merkittävien yksityisen sektorin ja julkisen hallinnon toimialojen asiakkaista koostuva asiakaskunta. Yhdistyvien yhtiöiden nykyiset asiakaskunnat täydentävät hyvin toisiaan ja markkinaosuus suurimmilla kotimaisilla toimialoilla vahvistuu.

SysOpen ja Novo Group pystyvät yhdistyessään entistä paremmin palvelemaan asiakkaitaan. Kokonaispalvelutoimittajana yhdistyneen yhtiön kyky tarjota laajasti palveluita ja tuotteita korostuu asiakkaiden keskittäessä ostojaan yhä harvemmille palveluntarjoajille. Ydinliiketoimintojen kasvaneen koon myötä yhdistynyt yhtiö voi toteuttaa asiakkailleen entistä laajempia kokonaisuuksia ja yhdistyneen yhtiön odotetaan kilpailevan entistä vahvempana alan muiden toimijoiden kanssa. Yhdistynyt yhtiö on houkutteleva kumppani myös sen yhteistyökumppaneille, kuten kansainvälisille ohjelmisto- ja laitevalmistajille.

- **Kannattava kasvu.** SysOpenin ja Novo Groupin keskittyminen korkean jalostusarvon liiketoimintaan sekä merkittävä markkina-asema yhdessä luovat pohjan toimintamallien tehokkaalle yhdistämiselle. Tällä yhdessä vahvistuneiden ydinliiketoimintojen kanssa tähdätään ensivaiheessa kannattavaan kasvuun kotimaassa, minkä onnistuminen mahdollistaa jatkossa kansainvälistymisen. Toimintojen ja parhaiden toimintamallien yhdistämisen kautta yhdistyneen yhtiön odotetaan pystyvän edelleen vahvistamaan kilpailukykyään yhdentyvillä ja kansainvälistyvillä kotimarkkinoilla sekä parantamaan tuloksentelekykyään kasvaneiden toimintavolyymien myötä.
- **Synergiat.** Yhdistymisellä odotetaan saavutettavan merkittäviä synergiaetuja. Yhdistyvien yhtiöiden nykyiset asiakaskunnat täydentävät hyvin toisiaan, joten palvelu- ja tuotetarjonnan laajenemisen arvioidaan lisäävän myyntiä osalle yhdistyneen yhtiön nykyisistä asiakkaista. Yhdistyneen yhtiön hallintorakenteiden keventämisellä, tilankäytön tehostamisella, toimintamallien yhdistämisellä ja päällekkäisten toimintakulujen karsimisella odotetaan saavutettavan lisäksi noin 1,6 miljoonan euron vuotuiset kulusäästöt. Ydinliiketoimintojen kasvaneen koon avulla

yhdistyneen yhtiön suhteelliset teknologian kehityskulut alenevat ja osaamista voidaan tarjota entistä laajemmalle joukolle asiakkaita.

- **Vahva toimija vastaamaan tulevaisuuden haasteisiin.** Yhdistyneen yhtiön odotetaan pystyvän entistä paremmin vastaamaan tietotekniikan nopeaan kehitykseen, asiakkaiden ja asiakastoimialojen alati muuttuviin ja kehittyviin palvelutarpeisiin sekä yleisiin markkinaolosuhteisiin. Yhdistyneen yhtiön entistä laajemmat voimavarat ja suurempi koko mahdollistavat yhdistyneen yhtiön toiminnan uusilla kasvavilla ja potentiaalisilla teknologia-alueilla.

Asiakkaiden kansainvälistyminen ja ostojen keskittäminen yhä harvemmille ja suuremmille tietotekniikkapalveluiden tarjoajille tulevat arvioiden mukaan muuttamaan sekä tietotekniikkapalveluita tarjoavia yhtiöitä että niiden omistusrakenteita. Yhdistynyt yhtiö on aitiopaikalla Suomen yhdentyvillä tietotekniikkapalvelumarkkinoilla, joka tekee siitä varteenotettavan kumppanin myös tulevissa toimialajärjestelyissä.

5.2 Yhdistynyt yhtiö

Yhdistynyt yhtiö tulee jatkamaan toimintaansa nimellä Sysopen Oyj. Yhdistynyt yhtiö on yksi Suomen suurimmista tietotekniikkapalveluita tarjoavista yrityksistä sekä liikevaihdolla että työntekijämäärällä mitattuna. Yhdistyneen yhtiön yhteenlaskettu pro forma -liikevaihto oli 337,5 miljoonaa euroa ja liikevoitto ennen liikearvopoistoja 18,5 miljoonaa euroa vuonna 2002. Yhdistyneen yhtiön yhteenlaskettu pro forma -liikevaihto oli 165,7 miljoonaa euroa ja liikevoitto ennen liikearvopoistoja 5,8 miljoonaa euroa 30.6.2003 päättyneellä kuuden kuukauden jaksolla. Yhdistyneen yhtiön yhteenlaskettu henkilöstömäärä oli 2 661 työntekijää 30.6.2003.

Yhdistyneellä yhtiöllä on Suomessa maankattava palveluverkko ja ulkomaiset tytäryhtiöt Isossa-Britanniassa, Alankomaissa, Saksassa, Virossa, Kiinassa ja Yhdysvalloissa. Yhdistyneen yhtiön selkeä kotimarkkina on Suomi, joka edusti 94 prosenttia liikevaihdosta vuonna 2002. Yhdistyneen yhtiön palvelut kattavat asiakaskohtaisten ohjelmistojen ja valmisohjelmistojen lisäksi myös ohjelmistojen käytönaikaiset tuki- ja tuotantopalvelut sekä laitteisiin liittyvät palvelut. Yhdistynyt yhtiö on yksi markkinoiden suurimmista asiakaskohtaisten ratkaisujen ja käytönaikaisten tuki- ja tuotantopalveluiden toimittajista Suomessa. Lisäksi yhdistyneen yhtiön laitepalvelutoiminnot ovat markkinaosuudeltaan kahden suurimman toimijan joukossa kotimaassa.

Yhdistynyt yhtiö toimii tietotekniikan kokonaispalveluja tarjoavana kumppanina asiakkailleen kaikilla merkittävillä toimialoilla Suomessa. Yhdistynyt yhtiö on markkinajohtaja kuntien ja perusterveydenhuollon tietojärjestelmissä Suomessa ja kahden suurimman toimittajan joukossa julkishallinnon sekä pienten ja keskisuurten yritysten tietotekniikkaprojektien toimittamisessa. Muilla merkittävillä asiakastoimialoilla yhdistyneen yhtiön markkina-asema vaihtelee kolmen suurimman toimittajan joukossa. Yhdistynyt yhtiö tavoittelee merkittävää asemaa myös suuryritysten ja muiden suurten organisaatioiden tietotekniikkaprojektien toimittamisessa.

Yhdistyneen yhtiön liiketoimintojen kotimaisuuden lisäksi yhdistyneen yhtiön osakeomistus on vahvasti kotimaisten sijoittajien käsissä. Yhdistyneen yhtiön osakkeista arviolta 85 prosenttia on kotimaisten sijoittajien omistuksessa SysOpenin ja Novo Groupin omistusrakenteisiin 31.8.2003 perustuen. Jos Tarjous hyväksytään kokonaisuudessaan, tulevat SysOpenin osakkeenomistajat omistamaan yhteensä 30,0 prosenttia ja Novo Groupin osakkeenomistajat yhteensä 70,0 prosenttia yhdistyneestä yhtiöstä, pois lukien yhdistyneen yhtiön hallussa olevat omat osakkeet sekä SysOpenin ja Novo Groupin liikkeeseen laskemat optio-oikeudet.

Alustavat toimintalinjaukset

Yhdistyneen yhtiön hallitus tulee laatimaan yhdistyneelle yhtiölle strategian. SysOpenin ja Novo Groupin tarkoituksena on, että yhdistyneen yhtiön ensisijainen tehtävä on tuottaa osakkeenomistajilleen lisäarvoa varmistamalla nykyisten liiketoimintojen kannattavuus sekä tuottavuuden ja toiminnan laadun jatkuvan parantamisen että huolellisesti tehtävien toimintaa tukevien investointien avulla.

Alustavien linjausten mukaan Yhdistynyt yhtiö toteuttaa tehtäväänsä seuraavasti:

- **Yhtiö keskittyy liiketoiminnan tuloksellisuuteen.** Yhdistynyt yhtiö korostaa toiminnassaan tuloksellisuutta, joka merkitsee osakkeenomistajille sijoituksen tuottavuutta, antaa asiakkaille turvan palveluiden jatkuvuudesta ja niiden laadun jatkuvasta kehittämisestä sekä tuottaa yhteisiin päämääriin sitoutuneille työntekijöille arvostettua työtä ja

mahdollisuuden kehittyä. Yhtiölle menestyminen tuloksenteossa merkitsee liikkumavapautta ja riskinottoa liiketoiminnan kehittämisessä.

- **Yhtiö rakentaa asiakkailleen menestystä tietojärjestelmien avulla.** Kokonaispalvelutoimittajana yhdistynyt yhtiö tuottaa asiakkailleen laajan valikoiman asiakkaiden tarvitsemia tietojärjestelmäpalveluja ja -tuotteita, joiden avulla asiakkaat voivat saavuttaa omalle liiketoiminnalleen asettamansa tavoitteet ja päämäärät. Yhdistynyt yhtiö haluaa olla asiakkailleen osaava, luotettava, pitkäaikainen ja hyvin palveleva toimittaja.
- **Yhtiö vahvistaa markkina-asemaansa kotimarkkinoillaan.** Yhdistynyt yhtiö tavoittelee ensi vaiheessa vahvaa asemaa kotimaassa tärkeimpien toimialojen keskeisten asiakkaiden läheisenä ja pitkäaikaisena yhteistyökumppanina. Vahva markkina-asema mahdollistaa yhtiön liiketoimintojen laajentamisen myöhemmin myös kotimarkkina-alueen ulkopuolelle.

Hallintorakenne

Yhdistyneen yhtiön toiminnot jatkuvat aluksi nykyisiin yhtiöihin perustuen. Kannattavuuden ja tehokkuuden parantamiseksi tullaan yhdistyneen yhtiön liiketoimintamallit analysoimaan huolellisesti Yhdistymisen jälkeen. Lopullisen päätöksen yhdistyneen yhtiön liiketoiminta-alueista ja organisoitumisesta tekee yhdistyneen yhtiön hallitus. Organisaation uudistaminen toteutetaan kuuden kuukauden kuluessa Yhdistymisestä. Yhdistyneen yhtiön hallitus tulee myös päättämään johtamisen toimintamallista, joka tulee perustumaan pörssiyrityiltä edellytettävään hyvään hallintotapaan.

Yhdistyneen yhtiön toimitusjohtajana jatkaa SysOpenin toimitusjohtaja Arto Sahla, jolla on kokemusta yhdistyneen yhtiön kaikista pääliiketoiminta-alueista. Novo Groupin nykyinen toimitusjohtaja Jorma Kielelenniva jatkaa yhdistyneessä yhtiössä johtajana. Hänen tehtävänsä on osallistua yhdistymisprosessin toteuttamiseen. Siirtymäajan jälkeen hän siirtyy eläkkeelle.

SysOpenin ja Novo Groupin hallitukset esittävät, että Yhdistymisen toteutuessa yhdistyneen yhtiön uuteen hallitukseen valitaan seuraavat henkilöt:

- Veikko Kasurinen, s. 1946, kauppatieteiden tohtori, dosentti, Novo Groupin nykyisen hallituksen puheenjohtaja, Altia Oyj:n pääjohtaja;
- Kari Karvinen, s. 1959, filosofian maisteri, SysOpenin nykyisen hallituksen päätoiminen puheenjohtaja;
- Ilkka Hallavo, s. 1956, ekonomi, Novo Groupin nykyisen hallituksen varapuheenjohtaja, Sampo Oyj:n johtaja ja Sampo Pankki Oyj:n toimitusjohtaja sekä johtokunnan jäsen;
- Jorma Kylätie, s. 1959, filosofian maisteri, SysOpenin nykyisen hallituksen jäsen, hallitusammattilainen ja itsenäinen sijoittaja;
- Risto Parjanne, s. 1946, yhteiskuntatieteiden maisteri, Novo Groupin nykyisen hallituksen jäsen, Suomen Kuntaliiton toimitusjohtaja; ja
- Matti Savolainen, s. 1948, filosofian maisteri, SysOpenin nykyisen hallituksen varapuheenjohtaja, SysOpenin hallintojohtaja.

SysOpenin ja Novo Groupin hallitukset esittävät, että Novo Groupin nykyisen hallituksen puheenjohtaja Veikko Kasurinen toimii yhdistyneen yhtiön hallituksen puheenjohtajana ja SysOpenin nykyisen hallituksen puheenjohtaja Kari Karvinen toimii varapuheenjohtajana. Lisäksi SysOpenin ja Novo Groupin suositus on, että SysOpenin uusi hallitus jatkaa tässä kokoonpanossa myös SysOpenin vuoden 2004 varsinaisen yhtiökokouksen päättymisen ja vuoden 2005 varsinaisen yhtiökokouksen päättymisen välisen ajan, ellei olennaisella tavalla muuttuneista olosuhteista muuta johdu.

5.3 Yhdistyneen yhtiön osinkopolitiikka

Yhdistyneen yhtiön yhtiökokous päättää yhdistyneen yhtiön osingonjaosta hallituksen esityksen pohjalta. Yhdistyneen yhtiön hallitus tulee laatimaan yhdistyneelle yhtiölle osinkopolitiikan. Tarkoituksena on, että yhdistynyt yhtiö noudattaa aktiivista osinkopolitiikkaa. Yhdistynyt yhtiö ei kuitenkaan voi taata vuotuista osinkojen maksua tai osinkojen suuruutta. Yhdistyneen yhtiön tulevat osingot ja niiden suuruus määräytyvät muun muassa seuraavien tekijöiden perusteella:

- yhdistyneen yhtiön tulos ja taloudellinen tila;

- yhdistyneen yhtiön nettovelan määrä ja lainanhoitotarve;
- yhdistyneen yhtiön pääoma- ja kehitystarpeet;
- yhdistyneen yhtiön liiketoiminnan kassavirta;
- osakeyhtiölain osingonjakoa koskevat rajoitukset; ja
- muut yhdistyneen yhtiön hallituksen olennaisiksi katsomat tekijät.

5.4 SysOpenin ja Novo Groupin hallitusten lausunnot

SysOpenin ja Novo Groupin hallitukset katsovat, että yhdistyvien yhtiöiden liiketoiminnat täydentävät toisiaan ja liiketoimintojen yhdistämisellä saavutetaan vahvempi ja kilpailukykyisempi kokonaisuus. Kummankin yhtiön hallitukset katsovat, että on molempien yhtiöiden ja niiden osakkeenomistajien etujen mukaista yhdistää SysOpenin ja Novo Groupin liiketoiminnat.

SysOpenin hallitus suosittelee SysOpenin osakkeenomistajille, että he äänestäisivät Yhdistymisen kannalta tarpeellisten päätösehdotusten hyväksymisen puolesta ennen Tarjousajan päättymistä viimeistään 7.11.2003 pidettävässä SysOpenin ylimääräisessä yhtiökokouksessa, joka tullaan kutsumaan koolle tätä tarkoitusta varten. SysOpenin ylimääräiselle yhtiökokoukselle tullaan ehdottamaan muun muassa osakepääoman korottamista ja osakeannin suuntaamista Novo Groupin osakkeenomistajille, yhtiöjärjestyksen muuttamista vähimmäis- ja enimmäispääoman osalta sekä yhtiön hallituksen kokoonpanon muuttamista Yhdistymissopimuksen mukaisesti.

Novo Groupin hallitus suosittelee Novo Groupin osakkeenomistajille Tarjouksen hyväksymistä sekä Yhdistymisen kannalta tarpeellisten päätösehdotusten hyväksymistä ennen Tarjousajan päättymistä viimeistään 7.11.2003 pidettävässä Novo Groupin ylimääräisessä yhtiökokouksessa, joka tullaan kutsumaan koolle tätä tarkoitusta varten. Novo Groupin ylimääräiselle yhtiökokoukselle tullaan ehdottamaan muun muassa yhtiöjärjestyksen 16 §:n mukaisen lunastuslausekkeen poistamista, ylimääräisen osingon jakamista sekä yhtiön hallituksen kokoonpanon muuttamista Yhdistymissopimuksen mukaisesti. Novo Groupin hallitus hyväksyi Yhdistymissopimuksen äänestyksen jälkeen.

5.5 Keskeisten osakkeenomistajien tuki

SysOpenin keskeiset osakkeenomistajat Kari Karvinen, Jorma Kylätie ja Matti Savolainen, jotka omistavat yhteensä 50,5 prosenttia SysOpenin osakepääomasta ja kaikkien osakkeiden tuottamasta äänimäärästä lukuun ottamatta yhtiön hallussa olevia omia osakkeita, ovat ennakkoon ilmoittaneet tukevansa ehdotettua yhdistymistä. Lisäksi sanotut osakkeenomistajat ovat sitoutuneet kilpailukieltoon 31.3.2005 saakka sekä siihen, että he eivät luovuta enempää kuin 10 prosenttia omistamistaan SysOpenin osakkeista ennen 31.3.2004, eivätkä enempää kuin 50 prosenttia tämän jälkeen omistamistaan SysOpenin osakkeista ennen 30.9.2004.

Novo Groupin keskeisistä osakkeenomistajista Etra-Invest Oy Ab, Keskinäinen Eläkevakuutusyhtiö Tapiola ja tietyt sen lähipiiriin kuuluvat yhtiöt, Vakuutusosakeyhtiö Henki-Sampo ja tietyt sen lähipiiriin kuuluvat yhtiöt, Alfred Berg Omaisuudenhoito Oy ja sen asiakkaat, sekä Etera Keskinäinen Eläkevakuutusyhtiö, jotka omistavat yhteensä 32,9 prosenttia Novo Groupin osakepääomasta ja kaikkien osakkeiden tuottamasta äänimäärästä lukuun ottamatta yhtiön hallussa olevia omia osakkeita, ovat tietyin edellytyksin sitoutuneet hyväksymään Tarjouksen omistamiensa ja hallinnoimiensa Novo Groupin osakkeiden osalta, mikäli Novo Groupin hallitus ei ole Yhdistymissopimuksen mukaisesti muuttanut Novo Groupin osakkeenomistajille antamaansa suositusta hyväksyä Tarjous.

5.6 Palkkiot

SysOpenin johto arvioi, että Tarjouksesta SysOpenille aiheutuvat SysOpenin taloudellisille, oikeudellisille ja muille neuvonantajille maksetut palkkiot sekä muut kulut ovat arviolta noin 1,8 miljoonaa euroa. Tämän lisäksi Novo Groupin taloudellisille, oikeudellisille ja muille neuvonantajille maksetut palkkiot sekä muut kulut ovat arviolta noin 1,5 miljoonaa euroa.

6. PÄÄOMARAKENNE JA VELKAANTUMINEN

Seuraavassa taulukossa esitetään SysOpen-konsernin pääomarakenne ja velkaantuminen 30.6.2003, Novo Group-konsernin pääomarakenne ja velkaantuminen 30.6.2003 sekä yhdistyneen yhtiön pääomarakenne ja velkaantuminen oikaistuna SysOpenin Novo Groupin osakkeenomistajille suuntaamalla osakeannilla sekä Tarjouksen toteuttamista varten nostettavalla ulkoisella lainarahoituksella. Taulukkoa tulisi lukea yhdessä tässä Tarjousasiakirjassa esitettävien tilinpäätöstietojen ja tilintarkastamattomien osavuosisikastaustietojen sekä niiden liitetietojen kanssa.

(miljoonaa euroa)	30.6.2003		
	Toteutunut		Oikaistu ⁽¹⁾
	(tilintarkastamaton)		
	SysOpen	Novo Group	Yhdistynyt yhtiö (pro forma)
Rahat ja pankkisaamiset sekä rahoitusarvopaperit	6,5	31,9	35,1
Korollinen vieras pääoma	0,0	7,9	83,7
Koroton vieras pääoma	4,8	64,3	69,1
Vieras pääoma yhteensä	4,8	72,2	152,8
Korolliset nettovelat	-6,5	-24,0	48,6
Oma pääoma ⁽²⁾			
Osakepääoma	0,9		
Ylikurssirahasto	7,1		
Edellisten tilikausien voitto	1,8		
Tilikauden voitto	0,9		
Oma pääoma yhteensä	10,7	75,4	89,3
Vähemmistöosuus	0,1	0,3	0,4
Pääoma yhteensä	10,8	75,7	89,7

(1) Pro forma –tilinpäätöstietojen laadintaperiaatteet ja tilinpäätöseriin tehdyt oikaisut on esitetty kohdassa “Tilintarkastamattomat pro forma –tilinpäätöstiedot”.

(2) Novo Group ei ole ilmoittanut puuttuvia tietoja osavuosisikastuksessaan 30.6.2003.

Yhdistyneen yhtiön pro forma -omavaraisuusaste oli 37 prosenttia konsernitasolla 30.6.2003. Tilinpäätöksen 31.12.2002 mukaan yhdistyneen yhtiön emoyhtiönä jatkavan Sysopen Oyj:n jakokelpoiset varat olivat 4,8 miljoonaa euroa ja SysOpen-konsernin jakokelpoiset varat 5,3 miljoonaa euroa. Kevään 2003 yhtiökokouksen päätöksen mukaisesti näistä varoista jaettiin osinkoa yhteensä 3,5 miljoonaa euroa. 30.6.2003 päättyneellä kuuden kuukauden jaksolla SysOpen Oyj:n tilikauden tulos oli 0,9 miljoonaa euroa ja SysOpen-konsernin tilikauden tulos 0,9 miljoonaa euroa.

SysOpenin ja Novo Groupin jakokelpoisista varoista kerrotaan kohdassa “Markkinatiedot ja osinkopolitiikat”.

7. MARKKINATIEDOT JA OSINKOPOLITIIKAT

7.1 Markkinatiedot

SysOpen

SysOpenin osakkeet ovat olleet julkisen kaupankäynnin kohteena Helsingin Pörssin Prelistalla 27.9.1999 lähtien, Helsingin Pörssin NM-listalla 29.9.1999 lähtien ja Helsingin Pörssin päälislistalla 3.9.2001 lähtien. SysOpenin osakkeiden kaupankäyntitunnus on "SYS1V", ISIN-koodi on FI0009007983 ja pörssierä 50 osaketta. Alla olevassa taulukossa on esitetty Helsingin Pörssin ilmoittamat ylimmät ja alimmat SysOpenin osakkeen kurssit Helsingin Pörssissä mainittuina ajanjaksoina.

		Osakkeen hinta	
		Ylin	Alin
		euroa	euroa
1999			
	Kolmas neljännes (27.9. lähtien)	10,94	9,10
	Neljäs neljännes	20,80	9,30
2000			
	Ensimmäinen neljännes	26,00	14,00
	Toinen neljännes	15,50	7,75
	Kolmas neljännes	10,50	7,10
	Neljäs neljännes	9,50	4,85
2001			
	Ensimmäinen neljännes	6,75	5,01
	Toinen neljännes	6,90	5,10
	Kolmas neljännes	6,10	4,50
	Neljäs neljännes	5,50	4,10
2002			
	Ensimmäinen neljännes	6,35	4,50
	Toinen neljännes	5,93	3,42
	Kolmas neljännes	3,85	2,52
	Neljäs neljännes	3,75	2,57
2003			
	Ensimmäinen neljännes	3,79	2,95
	Toinen neljännes	3,45	2,83
	Kolmas neljännes (29.9. saakka)	3,97	2,95

Novo Group

Novo Groupin osakkeet ovat olleet julkisen kaupankäynnin kohteena Helsingin Pörssin meklarilistalla 21.7.1997 lähtien ja Helsingin Pörssin päälistalla 24.9.1997 lähtien. Novo Groupin osakkeiden kaupankäyntitunnus on "NOV1V", ISIN-koodi on FI0009801245 ja pörssierä 50 osaketta. Alla olevassa taulukossa on esitetty Helsingin Pörssin ilmoittamat ylimmät ja alimmat Novo Groupin osakkeen kurssit Helsingin Pörssissä vuodesta 1999 alkaen oikaistuna Novo Groupin 20.4.2000 rekisteröidyllä osakesplitillä, jossa yksi osake jaettiin viiteen osakkeeseen.

	Osakkeen hinta	
	Ylin euroa	Alin euroa
1999		
Ensimmäinen neljännes	7,40	5,81
Toinen neljännes	6,80	6,00
Kolmas neljännes	6,60	4,17
Neljäs neljännes	9,80	4,54
2000		
Ensimmäinen neljännes	16,40	7,81
Toinen neljännes	13,80	6,25
Kolmas neljännes	6,95	4,30
Neljäs neljännes	5,20	2,60
2001		
Ensimmäinen neljännes	3,20	2,45
Toinen neljännes	4,30	2,90
Kolmas neljännes	3,47	2,05
Neljäs neljännes	2,82	2,20
2002		
Ensimmäinen neljännes	3,98	2,54
Toinen neljännes	4,25	3,20
Kolmas neljännes	3,99	2,26
Neljäs neljännes	3,00	2,17
2003		
Ensimmäinen neljännes	2,53	2,08
Toinen neljännes	2,49	2,10
Kolmas neljännes (29.9. saakka)	3,79	2,38

Novo Groupin osakkeista Tarjousasiakirjan julkistamista 30.9.2003 edeltävän 12 kuukauden aikana aikavälillä 30.9.2002 – 29.9.2003 Helsingin Pörssissä maksettujen hintojen kaupankäyntimäärillä painotettu keskiarvo oli 2,51 euroa.

Novo Groupin vuoden 2001 optio-ohjelmien nojalla liikkeeseen lasketuilla Novo Groupin 2001 A-optio-oikeuksilla käydään kauppaa Helsingin Pörssissä. Novo Groupin vuoden 1998, 1999 ja 2000 optio-ohjelman nojalla liikkeeseenlasketuilla optio-oikeuksilla ja Novo Groupin vuoden 2001 optio-ohjelman nojalla liikkeeseenlasketuilla Novo Groupin B-, C- ja D-optio-oikeuksilla ei käydä kauppaa Helsingin Pörssissä. Novo Groupin hallitus on päättänyt hakea vuoden 2001 B-optio-oikeuksien ottamista Helsingin Pörssin päälistalle siten, että listaus alkaa arviolta 1.10.2003.

7.2 Osinkopolitiikat

Osakeyhtiölain mukaan osakeyhtiö voi maksaa osinkoa ainoastaan yhtiökokouksen vahvistaman tilinpäätöksen perusteella ja yhtiökokouksen päätöksen mukaisesti. Vallitsevan käytännön mukaan suomalaisten yhtiöiden osakkeille maksetaan osinkoa pääsääntöisesti vain kerran vuodessa. Näin ollen osingonjako edellyttää annettujen äänien enemmistöllä tehtyä päätöstä varsinaisessa yhtiökokouksessa tai tilinpäätöksen vahvistamisen jälkeisessä ylimääräisessä yhtiökokouksessa.

Muulla kuin Suomessa asuvat osakkeenomistajat joutuvat tällä hetkellä lähtökohtaisesti maksamaan osinkotulosta 29 prosentin lähdeveron. Verosopimukset saattavat kuitenkin alentaa sovellettavaa verokantaa. Katso "Verotus".

SysOpen

SysOpen on ilmoittanut, että sen tavoitteena on harjoittaa aktiivista osingonjakopolitiikkaa.

Tarjouksen yhteydessä liikkeeseen laskettavilla SysOpenin uusilla osakkeilla on sama osinko-oikeus kuin tällä hetkellä SysOpenin liikkeeseen laskemilla SysOpenin osakkeilla eli oikeus tilikaudelta 2003 ja sitä seuraavilta tilikausilta mahdollisesti jaettavaan osinkoon.

Seuraavassa taulukossa on kuvattu SysOpenin jakamien osakekohtaisten osinkojen määrä ja osingot suhteutettuna tulokseen esitetyiltä tilikausilta.

31.12. päättynyt tilikausi	Osinko/osake euroa	Osinko/tulos (%)
1998	0,22	108
1999	0,11	62
2000	0,11	52
2001	0,22	85
2002	0,38	187

Osakeyhtiölain mukaan SysOpen voi jakaa osinkona eräin rajoituksin enintään emoyhtiö Sysopen Oyj:n tai SysOpen-konsernin edellisessä vahvistetussa tilinpäätöksessä esitettyjä jakokelpoisia varoja vastaavan määrän, sen mukaan kumpi on alempi. Sysopen Oyj:llä oli 31.12.2002 jakokelpoisia varoja yhteensä 4,8 miljoonaa euroa ja SysOpen-konsernilla 5,3 miljoonaa euroa. SysOpenin yhtiökokous päätti 20.3.2003 hallituksen esityksen mukaisesti jakaa tilikauden 2002 osinkona 0,38 euroa osaketta kohti eli yhteensä 3 519 907,32 euroa.

Novo Group

Novo Group on ilmoittanut, että sen tavoitteena on noudattaa tulosta myötäilevää osinkopolitiikkaa pyrkien kuitenkin säilyttämään vuosittain maksettavan osingon määrä tasaisena. Tavoitteena on jakaa vähintään 25 prosenttia tuloksesta verojen jälkeen osinkona osakkeenomistajille. Jaettavan osingon määrä on kuitenkin riippuvainen Novo Group Oyj:n ja Novo Group –konsernin tulevasta taloudellisesta asemasta sekä muista hallituksen olennaisina pitämistä tekijöistä, ja viime kädessä Novo Groupin yhtiökokouksen päätöksistä.

Seuraavassa taulukossa on kuvattu Novo Groupin jakamien osakekohtaisten osinkojen määrä ja osingot suhteutettuna tulokseen esitetyiltä tilikausilta.

31.12. päättynyt tilikausi	Osinko/osake	Osinko/tulos
	euroa	(%)
1998	0,12	40
1999	0,12	42
2000	0,06	149
2001	0,12	59
2002	0,12	54

Osakeyhtiölain mukaan Novo Group voi jakaa osinkona eräin rajoituksin enintään emoyhtiö Novo Group Oyj:n tai Novo Group -konsernin edellisessä vahvistetussa tilinpäätöksessä esitetyjä jakokelpoisia varoja vastaavan määrän, sen mukaan kumpi on alempi. Novo Group Oyj:llä oli 31.12.2002 jakokelpoisia varoja yhteensä 32,9 miljoonaa euroa ja Novo Group -konsernilla 34,3 miljoonaa euroa. Novo Groupin yhtiökokous päätti 19.3.2003 hallituksen esityksen mukaisesti jakaa tilikauden 2002 osinkona 0,12 euroa osaketta kohti eli yhteensä 4 768 592,52 euroa.

8. SYSOPENIN JA NOVO GROUPIN OMISTUSRAKENTEET

8.1 SysOpenin omistusrakenne

SysOpenin rekisteröity osakepääoma 30.9.2003 oli 936 291,40 euroa, joka muodostui 9 362 914 kappaleesta 0,10 euron nimellisarvoisia osakkeita. Kukin osake tuottaa omistajalleen yhden äänen yhtiökokouksessa. Kymmenellä suurimmalla osakkeenomistajalla oli yhteensä 61,80 prosenttia SysOpenin osakkeiden tuottamista äänistä. Seuraavassa taulukossa esitetään SysOpenin kymmenen suurimman suoraan rekisteröityneen osakkeenomistajan osakeomistukset 23.9.2003.

Osakkeenomistaja	Osakkeiden lukumäärä	Omistusosuus (%)
Kari Karvinen	1 586 309	16,9
Matti Savolainen	1 570 659	16,8
Jorma Kylätie	1 520 659	16,2
EQ Pikkujättiläiset / EQ Rahastoyhtiö Oy	240 000	2,6
Etera Keskinäinen Eläkevakuutusyhtiö	191 450	2,0
Olli Ahonen	185 550	2,0
Vakuutusosakeyhtiö Suomi	147 600	1,6
Sijoitusrahasto Sampo Suomi Osake	124 350	1,3
Seppo Sneck	112 950	1,2
Yrjö Toiviainen	107 002	1,1
Kymmenen suurinta yhteensä	5 786 529	61,8
Hallintarekisteröidyt osakkeenomistajat	42 745	0,5
SysOpenin hallussa olevat omat osakkeet	100 000	1,1
Muut osakkeenomistajat	3 433 640	36,7
Yhteensä	9 362 914	100,0

8.2 Novo Groupin omistusrakenne

Novo Groupin rekisteröity osakepääoma 30.9.2003 oli 6 939 837 euroa, joka muodostui 40 822 571 kappaleesta kirjanpidolliselta vasta-arvoltaan 0,17 euron arvoisia osakkeita. Kukin osake tuottaa omistajalleen yhden äänen yhtiökokouksessa. Kymmenellä suurimmalla osakkeenomistajalla oli yhteensä 28,87 prosenttia Novo Groupin osakkeiden tuottamista äänistä. Seuraavassa taulukossa esitetään Novo Groupin kymmenen suurimman suoraan rekisteröityneen osakkeenomistajan osakeomistukset 23.9.2003.

Osakkeenomistaja	Osakkeiden lukumäärä	Omistusosuus (%)
Etra-Invest Oy	4 227 250	10,4
Keskinäinen eläkevakuutusyhtiö Tapiola	1 656 050	4,1
Vakuutusosakeyhtiö Henki-Sampo	910 750	2,2
Sampo Rahoitus Oy	909 185	2,2
Sijoitusrahasto Aktia Secura	769 000	1,9
Tapiola keskinäinen vakuutusyhtiö	768 200	1,9
Etera Keskinäinen Eläkevakuutusyhtiö	728 150	1,8
Keskinäinen vakuutusyhtiö Kaleva	654 650	1,6
Valtion eläkerahasto	627 500	1,5
Keskinäinen henkivakuutusyhtiö Tapiola	536 550	1,3
Kymmenen suurinta yhteensä	11 787 285	28,9
Hallintarekisteröidyt osakkeenomistajat	8 645 155	21,2
Novo Groupin hallussa olevat omat osakkeet	1 084 300	2,7
Muut osakkeenomistajat	19 305 831	47,3
Yhteensä	40 822 571	100,0

8.3 Ristiinomistukset

Tämän Tarjousasiakirjan päivämääränä SysOpen, sen tytäryhtiöt, tai muut Suomen arvopaperimarkkinalain 6 luvun 6.2 §:ssä tarkoitetut tahot eivät omistaneet yhtään Novo Groupin osaketta tai muita arvopapereita, jotka osakeyhtiölain mukaan oikeuttavat merkitsemään Novo Groupin osakkeita. SysOpen ja sen tytäryhtiöt sekä muut Suomen arvopaperimarkkinalain 6 luvun 6.2 §:ssä tarkoitetut tahot eivät ole Tarjousajan alkamista edeltävän 12 kuukauden aikana hankkineet Novo Groupin osakkeita ja optio-oikeuksia julkisessa kaupankäynnissä taikka muutoin maksaneet Novo Groupin osakkeista julkisessa kaupankäynnissä samana aikana maksettujen hintojen kaupankäyntimäärillä painotettua keskiarvoa korkeampaa hintaa.

SysOpenin tietojen mukaan Novo Group ei omista yhtään SysOpenin osaketta tai osakkeeseen oikeuttavaa arvopaperia.

8.4 Yhdistyneen yhtiön omistusrakenne

Olettaen, että Tarjous hyväksytään kokonaisuudessaan, yhdistyneen yhtiön osakepääoma on 3 102 027,10 euroa ja se koostuu 31 020 271 osakkeesta. SysOpenin osakkeenomistajat tulevat omistamaan yhteensä 30,0 prosenttia ja Novo Groupin osakkeenomistajat yhteensä 70,0 prosenttia yhdistyneen yhtiön liikkeeseen lasketuista osakkeista Tarjouksen toteuttamisen jälkeen, pois lukien yhdistyneen yhtiön hallussa olevat omat osakkeet sekä SysOpenin ja Novo Groupin liikkeeseen laskemat optio-oikeudet.

Seuraavassa taulukossa esitetään omistusrakenne yhdistyneessä yhtiössä SysOpenin ja Novo Groupin 23.9.2003 omistusrakenteiden mukaisesti olettaen, että Tarjous hyväksytään kokonaisuudessaan:

Osakkeenomistaja	Osakkeiden lukumäärä	Omistusosuus (%)
Etra-Invest Oy	2 303 851	7,4
Kari Karvinen	1 586 336	5,1
Matti Savolainen	1 570 659	5,1
Jorma Kylätie	1 520 740	4,9
Keskinäinen vakuutusyhtiö Tapiola	902 547	2,9
Etera keskinäinen eläkevakuutusyhtiö	588 291	1,9
Vakuutusosakeyhtiö Henki-Sampo	496 358	1,6
Sampo Rahoitus Oy	495 505	1,6
Sijoitusrahasto Aktia Secura	419 105	1,4
Tapiola keskinäinen vakuutusyhtiö	418 669	1,3
Kymmenen suurinta yhteensä	10 302 061	33,2
Hallintarekisteröidyt osakkeenomistajat	4 754 354	15,3
Yhdistyneen yhtiön hallussa olevat omat osakkeet	100 000	0,3
Muut osakkeenomistajat	15 863 856	51,1
Yhteensä	31 020 271	100,0

9. SYSDOPENIN KONSERNITILINPÄÄTÖSTIETOJA

Seuraava yhteenveto SysOpenin konsernitilinpäätöstiedoista perustuu SysOpenin tilintarkastettuihin tilinpäätöksiin ja tilintarkastamattomiin osavuositarkastuksiin ja tulisi lukea yhdessä tähän Tarjousasiakirjaan sisältyvien SysOpenin tilinpäätöstietojen kanssa. SysOpenin tilinpäätökset on laadittu Suomessa voimassaolevien kirjanpitosäännösten mukaisesti. Euroopan komission kesäkuussa 2002 hyväksymän asetuksen edellytysten mukaisesti SysOpen laatii konsernitilinpäätöksensä IAS/IFRS-säännösten mukaisesti viimeistään tilikaudelta 2005. Suomessa voimassa olevat kirjanpitosäännökset poikkeavat eräin merkittävien osin IAS/IFRS-säännöksistä. Lisätietoja Suomessa voimassa olevien kirjanpitosäännösten ja IAS/IFRS-säännösten eroista on esitetty kohdassa "Liite V: Yhteenveto eräistä merkittävistä eroista Suomen kirjanpitosäännösten ja IAS/IFRS:n välillä".

(tuhatta euroa, lukuun ottamatta tiettyjä tunnuslukuja)	31.12. päättynyt tilikausi					30.6. päättynyt kuuden kuukauden jakso	
	2002	2001	2000	1999	1998	2003	2002 ⁽¹⁾
						(tilintarkastamaton)	
TUOSLASKELMATIETOJA							
Liikevaihto	28 996,8	30 756,4	22 995,6	10 832,6	7 927,7	13 596,0	15 121,5
Liiketoiminnan muut tuotot	165,7	68,1	108,8	78,4	77,3	116,1	113,7
Materiaalit ja palvelut	-901,8	-1 682,7	-770,1	-199,7	-140,8	-591,4	-465,3
Henkilöstökulut	-16 863,0	-16 935,8	-13 064,7	-6 055,1	-3 736,6	-8 155,7	-8 975,8
Poistot ja arvonalennukset	-1 224,8	-1 072,2	-863,4	-407,5	-173,3	-461,5	-560,1
Liiketoiminnan muut kulut	-7 277,8	-7 317,4	-5 494,8	-2 596,2	-1 357,1	-3 552,9	-3 895,0
Liikevoitto	2 895,0	3 816,3	2 911,4	1 652,5	2 597,1	950,7	1 339,0
Rahoitustuotot ja -kulut	-698,6	-155,4	82,8	462,1	163,5	90,4	-1 199,1
Voitto ennen satunnaisia eriä	2 196,4	3 660,9	2 994,3	2 114,6	2 760,6	1 041,0	140,0
Satunnaiset erät	0,0	0,0	0,0	0,0	-5,0	0,0	0,0
Voitto ennen veroja ja vähemmistöosuuksia	2 196,4	3 660,9	2 994,3	2 114,6	2 755,6	1 041,0	140,0
Välittömät verot	-284,9	-1 180,7	-988,3	-646,8	-787,3	-141,4	-123,0
Vähemmistön osuus	-25,8	-101,6	-76,9	-1,1	-127,7	-20,6	7,9
Tilikauden voitto	1 885,7	2 378,6	1 929,0	1 466,7	1 840,5	879,1	24,8
RAHOITUSLASKELMATIETOJA⁽²⁾							
Liiketoiminnan rahavirta	5 465,5	2 812,5	1 919,5	2 541,4	2 353,2	1 601,8	2 121,1
Investointien rahavirta	-306,9	-2 712,2	-1 699,1	-986,0	-280,7	28,7	-120,6
Rahoituksen rahavirta	-2 044,9	-1 080,6	-1 282,9	1 675,0	-396,6	-3 518,8	-2 041,5
Taseen mukainen rahavarojen vähennys (-), lisäys (+)	+ 3 113,7	-980,3	-1 062,5	+ 3 230,4	+ 1 675,8	-1 888,3	-41,0

(tuhatta euroa, lukuun ottamatta tiettyjä tunnuslukuja)	31.12. päättynyt tilikausi					30.6. päättynyt kuuden kuukauden jakso	
	2002	2001	2000	1999	1998	2003	2002 ⁽¹⁾
	(tilintarkastamaton)						
TASETIETOJA							
Pysyvät vastaavat							
Aineettomat hyödykkeet	1 321,0	2 007,6	1 909,6	1 141,1	24,2	1 031,9	1 753,0
Aineelliset hyödykkeet	1 547,7	1 916,4	1 393,9	1 087,5	360,3	1 284,7	1 759,4
Sijoitukset	1 190,5	1 227,1	1 218,9	1 084,1	503,4	1 191,1	1 197,5
Pysyvät vastaavat yhteensä	4 059,2	5 151,2	4 522,3	3 312,6	887,9	3 507,6	4 710,0
Vaihtuvat vastaavat							
Vaihto-omaisuus	-	-	-	104,8	-	-	-
Lyhytaikaiset saamiset	5 205,0	7 599,5	5 962,1	2 656,0	1 072,8	5 581,4	6 057,5
Rahoitusarvopaperit	1 524,4	1 826,9	1 968,4	5 356,0	2 531,2	1 580,8	1 613,2
Rahat ja pankkisaamiset	6 894,0	3 477,6	4 316,5	1 991,4	1 585,8	4 949,3	3 650,4
Vaihtuvat vastaavat yhteensä	13 623,3	12 904,1	12 246,9	10 108,1	5 189,8	12 111,4	11 321,0
Vastaavaa yhteensä	17 682,5	18 055,2	16 769,3	13 420,8	6 077,7	15 618,9	16 031,0
Oma pääoma							
Osakepääoma	936,3	787,4	777,4	698,0	25,2	936,3	936,3
Ylikurssirahasto	7 091,3	7 241,2	7 209,0	5 743,8	0,0	7 091,3	7 092,2
Edellisten tilikausien voitto	3 441,3	3 089,2	2 774,2	2 214,9	2 704,7	1 807,1	3 430,0
Tilikauden voitto	1 885,7	2 378,6	1 929,0	1 466,7	1 840,5	879,1	24,8
Oma pääoma yhteensä	13 354,5	13 496,4	12 689,6	10 123,4	4 570,4	10 713,8	11 483,4
Vähemmistöosuus	191,6	160,6	82,2	5,3	145,2	137,6	145,5
Tilinpäätössiirtojen kertymä	0,0	0,0	0,0	0,0	13,1	0,0	0,0
Vieras pääoma							
Pitkäaikainen							
Korollinen	-	-	76,6	185,0	-	-	-
Koroton	-	-	-	24,1	-	-	-
Pitkäaikainen vieras pääoma yhteensä	-	-	76,6	209,1	-	-	-
Lyhytaikainen							
Korollinen	2,5	9,5	0,0	24,3	0,0	0,0	0,0
Koroton	4 134,0	4 388,7	3 920,9	3 058,6	1 349,0	4 767,6	4 402,2
Lyhytaikainen vieras pääoma yhteensä	4 136,4	4 398,2	3 920,9	3 082,9	1 349,0	4 767,6	4 402,2
Vieras pääoma yhteensä	4 136,4	4 398,2	3 997,5	3 292,0	1 349,0	4 767,6	4 402,2
Vastattavaa yhteensä	17 682,5	18 055,2	16 769,3	13 420,8	6 077,7	15 618,9	16 031,0
TUNNUSLUKUJA							
Liikevoitto ennen liikearvopoistoja liikevaihdosta (%) ⁽³⁾	11	13	14	15	33	8	10
Liikevoitto liikearvopoistojen jälkeen liikevaihdosta (%) ⁽⁴⁾	10	12	13	15	33	7	9
Voitto ennen satunnaisia erä liikevaihdosta (%)	8	12	13	20	35	8	1
Voitto ennen veroja ja vähemmistöosuuksia liikevaihdosta (%)	8	12	13	20	35	8	1
Korollinen nettovelka ⁽⁵⁾	-8 416	-5 294	-6 209	-7 138	-4 117	-6 530	-5 263
Nettovelkaantumisaste (%) ⁽⁶⁾	-62	-39	-49	-70	-87	-60	-45
Omavaraisuusaste (%) ⁽⁷⁾	77	76	76	77	78	74	73
Bruttoinvestoinnit taseen pysyviin vastaaviin	477	1 690	1 117	986	283	88	264
Bruttoinvestoinnit taseen pysyviin vastaaviin suhteessa liikevaihtoon (%)	2	5	5	9	4	1	2
Tutkimus- ja kehitystoiminnan aktiivoinnit ⁽⁸⁾	-	31	214	0	0	54	21
Tutkimus- ja kehitystoiminnan aktiivoinnit suhteessa liikevaihtoon (%) ⁽⁸⁾	-	0	1	-	-	0	0
Sijoitetun pääoman tuotto (%) ⁽⁹⁾	16	27	26	28	70	17	2
Oman pääoman tuotto (%) ⁽¹⁰⁾	14	19	18	20	50	15	0
Henkilöstö keskimäärin	328	341	267	117	77	302	336

(tuhatta euroa, lukuun ottamatta tiettyjä tunnuslukuja)	31.12. päättynyt tilikausi					30.6. päättynyt kuuden kuukauden jakso	
	2002	2001	2000	1999	1998	2003	2002 ⁽¹⁾
	(tilintarkastamaton)						
OSAKEKOHTAISIA TUNNUSLUKUIJA							
Tulos/osake, € ⁽¹¹⁾	0,20	0,26	0,21	0,18	0,23	0,09	0,00
Osinko/osake, € ⁽¹²⁾	0,38	0,22	0,11	0,11	0,22	-	-
Osinko/tulos (%) ⁽¹³⁾	187	85	52	62	108	-	-
Oma pääoma/osake, € ⁽¹⁴⁾	1,44	1,46	1,37	1,22	0,55	1,16	1,24
Efektiivinen osinkotuotto (%) ⁽¹⁵⁾⁽¹⁶⁾	12	5	2	1	-	-	-
Hinta/voitto suhde, (P/E) ⁽¹⁶⁾⁽¹⁶⁾	17,19	18,74	25,55	113,25	-	31,2	3 568
Osakkeen kurssikehitys ⁽¹⁷⁾							
Keskikurssi, € ⁽¹⁷⁾	4,5	5,8	12,8	9,9	-		
Alin kurssi, € ⁽¹⁷⁾	2,5	4,1	4,9	9,1	-		
Ylin kurssi, € ⁽¹⁷⁾	6,4	6,9	26	20,8	-		
Kurssi kauden lopussa, € ⁽¹⁷⁾	3,2	4,85	5,8	20	-	3,0	3,5
Muutos kauden aikana (%) ⁽¹⁷⁾	-34,2	-16,4	-71	100	-	-9,5	-27,8
HEX-indeksin muutos kauden aikana, % ⁽¹⁷⁾	-34,4	-32,4	-10,6	162,0	68,5	-8,8	-31,1
Osakkeiden markkina-arvo kauden lopussa ⁽¹⁷⁾	29 868	44 925	53 615	162 621	-	27 511	32 770
Osakkeiden vaihdon kehitys ⁽¹⁷⁾							
Osakkeiden vaihto Helsingin Pörssissä, 1 000 kpl ⁽¹⁷⁾	1 102	2 396	3 883	3 389	-	-	-
Osuus osakkeiden painotetusta keskiarvosta (%) ⁽¹⁷⁾	12	26	43	41	-	-	-
Osakkeiden keskimääräinen lukumäärä ⁽¹⁸⁾	9 262 914	9 191 756	9 129 364	8 293 838	8 002 248	9 262 914	9 262 914
Osakkeiden lukumäärä kauden lopussa ⁽¹⁹⁾	9 262 914	9 262 914	9 243 904	8 300 533	8 002 248	9 262 914	9 262 914

(1) SysOpen-konsernissa noudatettiin 12 vuoden ajan vuoden 2002 loppuun asti lomapalkkavarausten osalta purkumenettelyä, jossa lomapalkkavaraukset purettiin ja lomapalkat maksettiin kesäkuussa. Vuoden 2003 alusta lomapalkkavarausten purkukäytäntöä on muutettu vastaamaan paremmin todellisia lomajaksoja. Vertailun helpottamiseksi 30.6.2002 päättyneen kuuden kuukauden jakson tuloslaskelma ja tunnusluvut sekä tase 30.6.2002 on tässä Tarjousasiakirjassa muutettu vastaamaan nykykäytäntöä.

(2) SysOpen muutti vuoden 2002 tilinpäätökseen rahoituslaskelman esitystavan vastaamaan informatiivisempaa IAS/IFRS 7 suositusta. Vuoden 2001 rahoituslaskelma on muutettu vastaamaan uutta esitystapaa. Vuosien 2000-1998 rahoituslaskelmat ovat näiden vuosien tasekirjojen mukaiset.

(3) Liikevoitto ennen liikearvopoistoja liikevaihdosta (%) = $\frac{\text{Liikevoitto} + \text{liikearvopoistot}}{\text{Liikevaihto}} \times 100$

(4) Liikevoitto liikearvopoistojen jälkeen liikevaihdosta (%) = $\frac{\text{Liikevoitto}}{\text{Liikevaihto}} \times 100$

(5) Korollinen nettovelka = Korollinen vieras pääoma – rahat ja pankkisaamiset

(6) Nettovelkaantumisaste (%) = $\frac{\text{Korollinen vieras pääoma} - \text{rahat ja pankkisaamiset}}{\text{Oma pääoma} + \text{vähemmistöosuus} + \text{vapaaehtoiset varaukset ja poistoero laskennallisella verovelalla vähennettynä}} \times 100$

(7) Omavaraisuusaste (%) = $\frac{\text{Oma pääoma} + \text{vähemmistöosuus} + \text{vapaaehtoiset varaukset ja poistoero laskennallisella (lykättyllä) verovelalla vähennettynä}}{\text{Taseen loppusumma} - \text{saadut ennakot}} \times 100$

(8) Vuodesta 2002 lähtien kaikki tutkimus- ja kehitystoiminta on kirjattu suoraan kuluksi. Aikaisempina vuosina osa tutkimus- ja tuotekehitysmenoista aktivoitiin taseeseen, osa kirjattiin suoraan kuluksi. Tässä Tarjousasiakirjassa on esitetty vain taseeseen aktivoituiden tutkimus- ja tuotekehityskulujen kunkin vuoden osalta.

(9) Sijoitetun pääoman tuotto (%) = $\frac{\text{Voitto tai tappio ennen satunnaisia eriä, varauksia ja veroja} + \text{korko- ja muut rahoituskulut}}{\text{Taseen loppusumma} - \text{korottomat velat (keskiarvo)}} \times 100$

(10) Oman pääoman tuotto (%) = $\frac{\text{Voitto tai tappio ennen satunnaisia eriä, varauksia ja veroja} - \text{verot}}{\text{Oma pääoma} + \text{vähemmistöosuus, vapaaehtoiset varaukset ja poistoero laskennallisella (lykättyllä) verovelalla vähennettynä (keskiarvo)}} \times 100$

(11) Tulos/osake = $\frac{\text{Tulos ennen satunnaisia eriä, varauksia ja veroja} - \text{verot} \pm \text{vähemmistöosuus}}{\text{Tilikauden keskimääräinen osakeantioikaistu osakkeiden lukumäärä}}$

(12)	Osinko/osake	=	$\frac{\text{Kokonaisosinko}}{\text{Tilikauden lopussa olevien osakkeiden osakeantioikaistu lukumäärä}}$	
(13)	Osinko/tulos (%)	=	$\frac{\text{Osakekohtainen osinko}}{\text{Osakekohtainen tulos}} \times 100$	
(14)	Oma pääoma/osake	=	$\frac{\text{Oma pääoma}}{\text{Osakeantioikaistu osakkeiden lukumäärä kauden lopussa}} \times 100$	
(15)	Efektiivinen osinkotuotto (%)	=	$\frac{\text{Osakekohtainen osinko}}{\text{Osakeantioikaistu tilikauden viimeinen kaupantekokurssi}} \times 100$	
(16)	Hinta/voitto suhde (P/E)	=	$\frac{\text{Osakeantioikaistu tilikauden viimeinen kaupantekokurssi}}{\text{Osakekohtainen tulos}}$	
(17)	SysOpenin osakkeet ovat olleet julkisen kaupankäynnin kohteena Helsingin Pörssin Prelistalla 27.9.1999 lähtien, NM-listalla 29.9.1999 lähtien ja päälistalla 3.9.2001 lähtien.			
(18)	Osakkeiden keskimääräinen painotettu antioikaistu lukumäärä ilman hankittuja omia osakkeita.			
(19)	Osakkeiden antioikaistu lukumäärä ilman hankittuja omia osakkeita.			

10. NOVO GROUPIN KONSERNITILINPÄÄTÖSTIETOJA

Seuraava yhteenveto Novo Groupin konsernitilinpäätöstiedoista perustuu Novo Groupin vuosikertomuksessa 2002 esitettyihin tilinpäätöstietoihin ja tilintarkastamattomiin osavuosikatsauksiin ja tulisi lukea yhdessä tähän Tarjousasiakirjaan sisältyvien Novo Groupin tilinpäätöstietojen kanssa. SysOpen ei vastaa millään tavalla tällaisista tiedoista lukuun ottamatta niiden oikeaa uudelleen esittämistä tässä Tarjousasiakirjassa.

Novo Groupin tilinpäätökset on laadittu Suomessa voimassaolevien kirjanpitosäännösten mukaisesti. Euroopan komission kesäkuussa 2002 hyväksymän asetuksen mukaisesti Novo Group laatii konsernitilinpäätöksensä IAS/IFRS-säännösten mukaisesti viimeistään tilikaudelta 2005. Suomessa voimassa olevat kirjanpitosäännökset poikkeavat eräin merkittävin osin IAS/IFRS-säännöksistä. Lisätietoja Suomessa voimassa olevien kirjanpitosäännösten ja IAS/IFRS-säännösten eroista on esitetty kohdassa "Liite V: Yhteenveto eräistä merkittävistä eroista Suomen kirjanpitosäännösten ja IAS/IFRS:n välillä".

(miljoonaa euroa, lukuun ottamatta tiettyjä tunnuslukuja)	31.12. päättynyt tilikausi					30.6. päättynyt kuuden kuukauden jakso ⁽¹⁾	
	2002	2001	2000	1999	1998	2003	2002
	(tilintarkastamaton)						
TUOSLASKELMATIETOJA							
Liikevaihto	308,5	295,0	319,4	312,0	261,6	152,1	152,9
Liikevoitto ennen liikearvopoistoja	15,2	13,5	6,1	16,5	14,1	4,7	8,4
Liikevoitto liikearvopoistojen jälkeen	9,3	8,6	1,7	13,0	12,5	1,3	5,5
Voitto ennen satunnaisia eriä	10,5	9,9	2,7	13,7	13,4	1,5	6,0
Voitto ennen veroja	8,1	9,9	2,7	13,7	13,4	1,5	5,5
Tilikauden voitto	6,3	6,8	1,3	9,1	9,6	0,3	4,0

(miljoonaa euroa, lukuun ottamatta tiettyjä tunnuslukuja)	31.12. päättynyt tilikausi					30.6. päättynyt kuuden kuukauden jakso ⁽¹⁾	
	2002	2001	2000	1999	1998	2003	2002
	(tilintarkastamaton)						
TASETIETOJA							
Taseen loppusumma	149,7	133,7	144,5	147,6	118,0	148,8	152,1
TUNNUSLUKUJA							
Liikevoitto ennen liikearvopoistoja liikevaihdosta (%)	4,9	4,6	1,9	5,3	5,4	3,1	5,5
Liikevoitto liikearvopoistojen jälkeen liikevaihdosta (%)	3,0	2,9	0,5	4,2	4,8	0,9	3,6
Voitto ennen satunnaisia eriä liikevaihdosta (%)	3,4	3,4	0,8	4,4	5,1	1,0	3,9
Voitto ennen veroja liikevaihdosta (%)	2,6	3,4	0,8	4,4	5,1	1,0	3,6
Sijoitetun pääoman tuotto, % ⁽²⁾	13,0	12,2	4,4	18,9	21,5	4,9	14,8
Oman pääoman tuotto (%) ⁽³⁾	11,4	9,2	1,6	13,7	16,1	0,7	11,9
Omavaraisuusaste (%) ⁽⁴⁾	54,0	58,2	49,7	50,5	55,4	49,9	51,6
Quick ratio ⁽⁵⁾	1,4	1,6	1,3	1,4	1,5	1,3	1,4
Nettovelkaantumisaste (Gearing) (%) ⁽⁶⁾	-14,8	-7,5	3,4	-4,0	-22,3	-33,2	-25,7
Bruttoinvestoinnit käyttöomaisuuteen	26,0	18,2	16,4	31,6	22,6	4,5	5,8
Bruttoinvestoinnit käyttöomaisuuteen suhteessa liikevaihtoon (%)	8,4	6,2	5,1	10,1	8,6	3,0	3,8
Henkilöstö keskimäärin	2 257	2 016	2 026	1 762	1 279	2 320	2 159

(euroa, lukuun ottamatta tietyjä tunnuslukuja)	31.12. päättynyt tilikausi					30.6. päättynyt kuuden kuukauden jakso ⁽¹⁾	
	2002	2001	2000	1999	1998	2003	2002
	(tilintarkastamaton)						
OSAKEKOHTAISIA TUNNUSLUKUJA⁽⁷⁾							
Tulos/osake, € ⁽⁸⁾	0,22	0,20	0,04	0,29	0,30	0,01	0,12
Osinko/osake, € ⁽⁹⁾	0,12	0,12	0,06	0,12	0,12	-	-
Osinko/tulos-% (osakeantioikaistu) ⁽¹⁰⁾	53,8	59,3	149,3	41,6	40,0	-	-
Oma pääoma/osake, € ⁽¹¹⁾	1,9	2,2	2,0	2,1	2,0	1,8	1,9
Efektiivinen osinkotuotto (%) ⁽¹²⁾	5,2	4,8	2,0	1,3	1,8	-	-
Hinta/voitto suhde, (P/E) ⁽¹³⁾	10,4	12,5	74,6	33,3	22,6	-	-
Osakkeen kurssikehitys						-	-
Keskikurssi, €	3,2	2,9	9,9	6,0	6,7	-	-
Alin kurssi, €	2,2	2,1	2,6	4,2	4,2	-	-
Ylin kurssi, €	4,3	4,3	16,4	9,8	8,9	-	-
Kurssi kauden lopussa, €	2,3	2,5	3,0	9,6	6,9	-	-
Osakekannan markkina-arvo kauden lopussa, MEUR	92,6	88,2	100,9	310,2	215,2	-	-
Osakkeiden vaihdon kehitys						-	-
Osakkeiden vaihto Helsingin Pörssissä, 1 000 kpl	33 672	15 533	54 521	8 958	14 962	-	-
Osuus osakekannasta (%)	86,8	45,9	163,1	28,3	47,2	-	-
Osakkeiden osakeantioikaistu keskimääräinen lukumäärä, 1000 kpl ⁽⁷⁾	38 779	33 830	33 420	31 599	31 715	-	-
Osakkeiden lukumäärä kauden lopussa ⁽⁷⁾	39 738	34 988	33 626	32 316	31 360	-	-

(1) Novo Group ei ole ilmoittanut puuttuvia tietoja osavuositarkastuksissaan 30.6.2003.

(2) Sijoitetun pääoman tuotto (%)	=	$\frac{\text{Tulos ennen satunnaiseriä + korko- ja muut rahoituskulut}}{\text{Taseen loppusumma - korottomat velat (keskimäärin)}} \times 100$
(3) Oman pääoman tuotto (%)	=	$\frac{\text{Tulos ennen satunnaiseriä - verot}}{\text{Oma pääoma + vähemmistöosuus (keskimäärin)}} \times 100$
(4) Omavaraisuusaste (%)	=	$\frac{\text{Oma pääoma + vähemmistöosuus}}{\text{Taseen loppusumma - saadut ennakot}} \times 100$
(5) Quick ratio	=	$\frac{\text{Rahoitusomaisuus}}{\text{Lyhytaikaiset velat - lyhytaikaiset saadut ennakot}} \times 100$
(6) Nettovelkaantumisaste (%)	=	$\frac{\text{Korolliset velat - rahat, pankkisaamiset ja rahoitusarvopaperit}}{\text{Oma pääoma + vähemmistöosuus}} \times 100$
(7) Tunnuslukuja laskettaessa omien osakkeiden lukumäärä on vähennetty kokonaisosakemäärästä ja rahastoarvo omasta pääomasta.		
(8) Tulos/osake	=	$\frac{\text{Tulos ennen satunnaiseriä - verot - vähemmistöosuus}}{\text{Osakkeiden keskimääräinen osakeantioikaistu lukumäärä}}$
(9) Osinko/osake (osakeantioikaistu)	=	$\frac{\text{Tilikauden osinko osaketta kohden jaettuna asianomaisen tilikauden jälkeen tapahtuneiden osakeantien oikaisukertoimilla}}{\text{Osinko/osake}}$
(10) Osinko/tulos (%)	=	$\frac{\text{Tulos/osake}}{\text{Osinko/osake}} \times 100$
(11) Oma pääoma/osake	=	$\frac{\text{Oma pääoma}}{\text{Osakeantioikaistu osakkeiden lukumäärä kauden lopussa}} \times 100$
(12) Efektiivinen osinkotuotto (%)	=	$\frac{\text{Osinko/osake}}{\text{Tilinpäätöspäivän päätöskurssi}} \times 100$
(13) Hintavoitto suhde (P/E)	=	$\frac{\text{Osakeantioikaistu tilinpäätöspäivän päätöskurssi}}{\text{Tulos/osake}}$

11. TILINTARKASTAMATTOMAT PRO FORMA –TILINPÄÄTÖSTIEDOT

Seuraavat pro forma -konsernitilinpäätöstiedot on esitetty antamaan lukijalle parempi käsitys yhdistyneen yhtiön tuloksesta ja taloudellisesta asemasta olettaen, että Yhdistyminen olisi tapahtunut aiempaan ajankohtana. Tämä tieto annetaan ainoastaan Yhdistymisen vaikutusten havainnollistamiseksi, eikä se pyri esittämään, mikä yhdistyneen yhtiön liiketoiminnan tulos tai taloudellinen asema olisi, jos yhtiöt olisivat todellisuudessa yhdistyneet sanottuna ajankohtana. Tämä tieto ei myöskään havainnollista, mikä yhdistyneen yhtiön liiketoiminnan tulos ja taloudellinen asema on tulevaisuudessa.

Tilintarkastamattomat pro forma -konsernituloslaskelmatiedot 31.12.2002 päättyneeltä tilikaudelta ja 30.6.2003 päättyneeltä kuuden kuukauden katsauskaudelta on laadittu olettaen, että Yhdistyminen olisi tapahtunut vuoden 2002 lukujen osalta 1.1.2002 ja vuoden 2003 lukujen osalta 1.1.2003. Tilintarkastamattomat pro forma -konsernitasetiedot 30.6.2003 on laadittu olettaen, että Yhdistyminen olisi tapahtunut 30.6.2003.

Tilintarkastamattomissa pro forma -konsernituloslaskelmatiedoissa 31.12.2002 päättyneeltä tilikaudelta esitetyt yhdistynyttä yhtiötä koskevat tiedot perustuvat SysOpenin ja Novo Groupin historiallisiin konsernitilinpäätöstietoihin, jotka on esitetty toisaalla tässä esitteessä. Tilintarkastamattomissa pro forma -konsernituloslaskelmatiedoissa 30.6.2003 päättyneeltä kuuden kuukauden katsauskaudelta ja konsernitasetiedoissa 30.6.2003 esitetyt yhdistynyttä yhtiötä koskevat tiedot perustuvat SysOpenin ja Novo Groupin tilintarkastamattomaan osavuositarkastukseen 30.6.2003 päättyneeltä kuuden kuukauden katsauskaudelta.

Tilintarkastamattomissa pro forma -konsernituloslaskelmatiedoissa on käytetty seuraavia oletuksia:

- Tasetta laadittaessa on oletettu, että kustakin Novo Groupin osakkeesta maksettu vastike koostuu 1,90 euron käteissuorituksesta ja 0,545 SysOpenin uudesta osakkeesta.
- Novo Groupin osakkeiden kokonaishankintameno on edellä mainittuja oletuksia käyttäen 157,7 miljoonaa euroa, joka sisältää arviolta 3,3 miljoonaa euroa Yhdistymisen toteuttamisessa mukana olleiden neuvonantajien ja asiantuntijoiden palkkioita.
- SysOpen ja Novo Group yhdistetään hankintamenomenetelmällä.
- SysOpenin osakekurssiksi on hankintamenolaskelmassa oletettu 3,63 euroa/osake, mikä oli SysOpenin osakkeen viiden päivän painotettu keskimääräinen kurssi Helsingin Pörssissä ennen Tarjouksen julkistamista ajalta 18.-24.9.2003. Novo Groupin osakekurssiksi on oletettu Tarjousvastikkeen laskennallinen käteisarvo 3,79 euroa/osake, joka sisältää kutakin Novo Groupin osaketta kohden 1,90 euroa ja 0,545 SysOpenin uutta osaketta. Tarjousvastikkeen laskennallista käteisarvoa laskettaessa on käytetty SysOpenin osakkeen päätöskurssia Helsingin Pörssissä Tarjouksen julkistamista edeltävänä päivänä 24.9.2003.
- Tarjous hyväksytään täysimääräisesti ja Novo Groupin ulkona olevista osakkeista ostetaan 100 prosenttia. Novo Groupin hallussa olevat omat osakkeet on laskelmassa eliminoitu.
- Konserniaktiivaa ei ole kohdistettu Novo Groupin omaisuuserille, vaan se on kokonaisuudessaan käsitelty liikearvona, joka poistetaan kahdessa kymmenessä vuodessa. Poistoajan on arvioitu vastaavan sen taloudellista vaikutusaikaa. Liikearvoa laskettaessa on käytetty Novo Groupin oman pääoman määrää 30.6.2003.
- Tarjouksen rahoittamista varten otetaan arviolta 75,8 miljoonaa euroa vierasta pääomaa, josta arviolta 20,0 miljoonaa euroa on lyhytaikaista vierasta pääomaa ja arviolta 55,8 miljoonaa euroa pitkäaikaista vierasta pääomaa.
- Yhdistymisen aiheuttamat arvioidut vieraan pääoman rahoituskulut ja verovaikutus vallitsevan veroasteen mukaan on huomioitu. Vieraan pääoman rahoituskustannukseksi on kullakin jaksolla arvioitu 5,1 prosenttia, mikä on Tarjouksen rahoittamiseen otettavan lainan keskimääräinen kustannus. Laskelmassa ei ole huomioitu mahdollisten lainan lyhennysten vaikutuksia rahoituskustannuksiin.
- Laskelmissa ei ole huomioitu synergiaetuja.

Tilintarkastamattomia pro forma –konsernitilinpäätöstietoja

Tilintarkastamattomia pro forma –tuloslaskelmatietoja 1.1.2002 – 31.12.2002

(miljoonaa euroa)	1.1.2002 – 31.12.2002			
	SysOpen	Novo Group	Oikaisut	Yhdistynyt yhtiö
Liikevaihto	29,0	308,5	-	337,5
Liiketoiminnan muut tuotot	0,2	0,8		1,0
Materiaalit ja palvelut	-0,9	-121,6	-	-122,5
Henkilöstökulut	-16,9	-108,6	-	-125,5
Poistot ja arvonalentumiset	-0,9	-10,3	-	-11,2
Liiketoiminnan muut kulut	-7,3	-53,6	-	-60,9
Liikevoitto ennen liikearvopoistoja	3,2	15,2		18,5
Poistot liikearvosta	-0,3	-6,0	-4,3 ⁽¹⁾	-10,6
Liikevoitto liikearvopoistojen jälkeen	2,9	9,3	-4,3	7,9
Rahoitustuotot ja -kulut	-0,7	1,3	-3,9 ⁽²⁾	-3,3
Satunnaiset kulut	0,0	-2,5	-	-2,5
Tulos ennen veroja	2,2	8,1	-8,2	2,1
Välittömät verot	-0,3	-1,7	1,1 ⁽³⁾	-0,8
Vähemmistön osuus	-0,0	-0,0	-	-0,1
Tilikauden tulos	1,9	6,3	-7,0	1,2

Tilintarkastamattomia pro forma –tuloslaskelmatietoja 1.1.2003 – 30.6.2003

(miljoonaa euroa)	1.1.2003 – 30.6.2003			
	SysOpen	Novo Group	Oikaisut	Yhdistynyt yhtiö
Liikevaihto	13,6	152,1	-	165,7
Liiketoiminnan muut tuotot	0,1	0,3	-	0,4
Liiketoiminnan kulut	-12,6	-147,7	-	-160,3
Liikevoitto ennen liikearvopoistoja	1,1	4,7	-	5,8
Poistot liikearvosta	-0,1	-3,4	2,1 ⁽¹⁾	-5,6
Liikevoitto liikearvopoistojen jälkeen	1,0	1,3	-2,1	0,2
Rahoitustuotot ja -kulut	0,1	0,2	-1,9 ⁽²⁾	-1,6
Satunnaiset kulut	0,0	0,0	-	0,0
Tulos ennen veroja	1,0	1,5	-4,1	-1,6
Välittömät verot	-0,1	-1,3	0,6 ⁽³⁾	-0,8
Vähemmistön osuus	0,0	0,1	-	0,1
Tilikauden tulos	0,9	0,3	-3,5	-2,3

Tilintarkastamattomia pro forma –tasetietoja 30.6.2003

(miljoonaa euroa)	30.6.2003			
	SysOpen	Novo Group	Oikaisu ⁽¹⁰⁾	Yhdistynyt yhtiö ⁽¹⁰⁾
VASTAAVAA				
Pysyvät vastaavat				
Aineettomat hyödykkeet	1,0	31,2	-	32,2
Yhdistymisen liikearvo			85,8 ⁽⁴⁾	85,8
Aineelliset hyödykkeet	1,3	18,3	-	19,6
Sijoitukset	1,2	-	-	1,2
Omat osakkeet	0,0	3,5	-3,5 ⁽⁵⁾	0,0
Muut sijoitukset	0,0	7,1	-	7,1
Vaihtuvat vastaavat				
Vaihto-omaisuus	0,0	4,3	-	4,3
Saamiset	5,6	52,5	-	58,1
Rahoitusarvopaperit	1,6	18,1	-	19,7
Rahat ja pankkisaamiset	4,9	13,8	-3,3 ⁽⁶⁾	15,4
VASTAAVAA YHTEENSÄ	15,6	148,8	79,0	243,4
VASTATTAVAA				
Oma pääoma	10,7	75,4	3,2 ⁽⁷⁾	89,3
Vähemmistöosuus	0,1	0,3	-	0,4
Pakolliset varaukset	-	0,9	-	0,9
Vieras pääoma				
Pitkäaikainen vieras pääoma	-	5,7	55,8 ⁽⁸⁾	61,5
Lyhytaikainen vieras pääoma	4,8	66,5	20,0 ⁽⁹⁾	91,3
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	15,6	148,8	79,0	243,4

- (1) Yhdistymisessä syntyvän konserniliikearvon vuotuinen poisto.
- (2) Tarjouksen rahoitukseen liittyvän vieraan pääoman arvioidut rahoituskulut.
- (3) Rahoituskulujen verovaikutus.
- (4) Yhdistymisessä syntyvä konserniliikearvo.
- (5) Omien osakkeiden eliminointi.
- (6) Neuvonantajakulut.
- (7) Kohteen oma pääoma on eliminoitu (75,4 miljoonaa euroa) ja liikkeeseen laskettava uusi osakepääoma (78,6 miljoonaa euroa) on lisätty.
- (8) Tarjouksen rahoituksessa käytettävä pitkäaikainen vieras pääoma.
- (9) Tarjouksen rahoituksessa käytettävä lyhytaikainen vieras pääoma.
- (10) Mikäli Novo Group päättää maksaa osinkoa osakkeenomistajilleen, Novo Groupin osakkeesta maksettavaa Käteisvastiketta pienennetään osakekohtaisen osingon määrällä. Novo Groupin hallitus esittää ennen Tarjousajan päättymistä viimeistään 7.11.2003 pidettävälle ylimääräiselle yhtiökokoukselle enintään 0,50 euron suuruisen osakekohtaisen osingon maksamista ennen Tarjouksen toteuttamista kuitenkin siten, että kyseisen osingonmaksun täsmäytyspäivän tulee olla viimeistään seitsemäntenä pankkipäivänä Tarjousajan päättymisestä lukien. Jos Novo Groupin viimeistään 7.11.2003 pidettävä ylimääräinen yhtiökokous päättäisi jakaa ylimääräisen osingon, osingonjako vähentää Novo Groupin oman pääoman määrää jaetun osingon määrällä sekä vähentää rahojen ja pankkisaamisten määrää ja/tai lisää vieraan pääoman määrää yhteensä jaetun osingon määrällä.

12. SUOMEN TIETOTEKNIKKAPALVELUMARKKINAT

Vallitseva markkinatilanne

Yleisen taloustilanteen heikkeneminen on vaikuttanut myös yritysten tietotekniikkainvestointeihin. Gartner Dataquest arvioi 21.3.2003 tutkimuksessaan "Vertical Market Trends: Western Europe, 2001-2006" tietotekniikkapalvelumarkkinoiden laskeneen Suomessa vuoden 2002 aikana 0,2 prosenttia vuoteen 2001 verrattuna. Yleisen taloudellisen tilanteen heikentyessä ja yritysten hakiessa kustannussäästöjä myös tietotekniikan osalta on alettu entistä tiukemmin tarkastella kustannuksia. Gartner Dataquest uskoo tilanteen jatkuvan edelleen haastavana tietotekniikkamarkkinoiden kaikilla osa-alueilla. Asiakkaiden suhtautuminen tietotekniikkainvestointeihin säilyy edelleen kriittisenä.

Asiakkaiden halukkuuteen investoida tietotekniikkapalveluihin vaikuttavat palveluja ostavien henkilöiden näkemys tietotekniikan tuomasta lisäarvosta ja tuotosta, tietotekniikan kehityksen nopeus sekä nykyisten tietotekniikkasovellusten ja -laitteiden vanheneminen. Kahta ensimmäistä tekijää on erityisesti heikentänyt yleinen taloudellinen epävarmuus. Myös osin odotuksia alhaisemmat liiketoiminnan tehokkuusparannukset tietotekniikkainvestointien avulla ovat lisänneet päätöksentekijöiden kriittisyyttä tietotekniikkainvestointeja kohtaan. Taloudellinen epävarmuus on saanut yritykset lykkäämään tietotekniikkainvestointejaan tulevaisuuteen ja selviytymään nykyisillä tietojärjestelmillään epävarmojen aikojen yli. Yritysten haluttomuus investoida tietotekniikkaan on jättänyt vain hyvin vähän tilaa kokeiluille ja innovaatioille.

Gartner Dataquest arvioi, että tietotekniikkabudjetit, sisältäen panostukset tietotekniikkapalveluihin, alkavat kasvaa maasta riippuen vasta vuoden 2004 toiselta puoliskolta 2005 vuoden alkupuolelle. Elpymistä ajaa lisääntyvä luottamus talouteen ja kasvava tarve ylläpitää kilpailukykyisiä tietojärjestelmiä sekä alentaa niiden kustannuksia.

Tietotekniikkapalvelumarkkinat

Heikosta yleisestä taloustilanteesta huolimatta tietotekniikkamarkkinoiden arvioidaan kasvavan tulevaisuudessa. Gartner Dataquestin arvioiden mukaan tietotekniikan palvelumarkkinoiden koko Suomessa vuonna 2002 oli 2 450 miljoonaa Yhdysvaltain dollaria. Gartner Dataquest arvioi tietotekniikkamarkkinoiden koon vuonna 2002 olleen Suomessa 6 335 miljoonaa Yhdysvaltain dollaria.

Gartner Dataquest arvioi Suomen tietotekniikan palvelumarkkinoiden keskimääräiseksi vuotuiseksi kasvuksi 4,8 prosenttia vuodesta 2002 vuoteen 2006. Suomen tietotekniikkamarkkinoiden keskimääräiseksi vuotuiseksi kasvuksi Gartner Dataquest arvioi samalla aikavälillä 4,5 prosenttia. Gartner Dataquest odottaa tietotekniikan palvelumarkkinoiden vuotuisen arvon kasvavan Suomessa vuoteen 2006 mennessä 2 957 miljoonaan Yhdysvaltain dollariin ja koko tietotekniikkamarkkinoiden 7 552 miljoonaan Yhdysvaltain dollariin.

Market-Visio Oy:n tekemän tutkimuksen "IT-konsultointi Suomessa 2003-2004" mukaan IT-konsultointipalvelumarkkinat Suomessa ovat arviolta 500 miljoonaa euroa. Markkinoiden kasvu vuonna 2003 on tutkimuksen mukaan jäämässä hyvin pieneksi (2,3 prosenttia). IT-konsultoinnin kysynnän arvioidaan Suomessa kasvavan hitaammin suurissa, vähintään 500 miljoonan euron liikevaihdon yrityksissä kuin sitä pienemmissä. Julkisen sektorin kysynnän arvioidaan kasvavan noin 5 prosenttia vuonna 2003 yksityisten toimialojen kysynnän jäädessä vajaaseen 2 prosenttiin.

Pohjoismaiden osalta Gartner Dataquest arvioi tietotekniikan palvelumarkkinoiden koon olleen 14,1 miljardia Yhdysvaltain dollaria vuonna 2002. Gartner Dataquestin arvion mukaan markkinat kasvavat keskimäärin 4,8 prosenttia vuosittain saavuttaen 17 miljardin Yhdysvaltain dollarin vuotuisen arvon vuonna 2006. Ruotsin osuus Pohjoismaiden markkinoista oli Gartner Dataquestin mukaan noin 44 prosenttia vuonna 2002.

Trendit tietotekniikkapalveluiden markkinoilla

SysOpenin johdon näkemyksen mukaan seuraavat trendit vallitsevat tietotekniikkapalveluiden markkinoilla:

Informaation digitalisoituminen. Tietotekniikan kehityksen ja informaation määrän kasvun myötä yhä suurempi osa informaatiosta sekä tuotetaan, jaellaan että kulutetaan digitaalisena. Prosessointitehon ja siirtonopeuksien edelleen kasvaessa digitalisoidun tiedon osuuden kaikesta informaatiosta odotetaan edelleen nousevan. Kehitystä vauhdittaa myös tietotekniikan ja tietoliikenteen laitteiden sekä näillä tarjottavien tuotteiden ja palveluiden yhdentyminen. Digitaalisen informaation ja tietotekniikan tunkeutuessa yhä syvemmälle yhteiskunnan ja yritysten prosesseihin myös

tietotekniikkapalveluiden kysyntä kasvaa edelleen. Monimutkaistuneet ja laajemmat tietojärjestelmät asettavat kuitenkin kasvavan haasteen tietotekniikkapalveluita tarjoaville yrityksille.

Muutos ostajien käyttäytymisessä ja ostokriteereissä. Tietotekniikan yleistyessä tietotekniikan ostopäätökset ovat alkaneet siirtyä yhä enenevässä määrin tietohallinnolta liiketoimintayksiköille. Tämän seurauksena tietotekniikkainvestointeja on myös alettu verrata muihin investointeihin tuoton ja kustannusvaikutusten osalta. Sama kustannustietoisien ajattelutavan leviäminen näkyy myös käytettävien tietotekniikkatoimittajien määrän supistumisena. Yhä useampi asiakas on ilmoittanut keskittävänsä ostojaan vain muutamalle entistä suuremmalle tietotekniikkakumppanille. Tietotekniikan levittyä kaikkialle yritysten prosesseihin on yhteensopivuus eri järjestelmien välillä ensiarvoisen tärkeää ja kehityshankkeiden laajuuden vuoksi projektin hallinnan merkitys korostuu.

Ulkoistus. Yritysten keskittyminen ydinliiketoimintoihinsa ja ydinosamisalueisiinsa on luonut kasvumahdollisuuksia tietotekniikkapalveluita tarjoaville yrityksille. Keskittymisen vuoksi asiakkaat ovat alkaneet ulkoistaa tietojärjestelmiensä ylläpitoa ja kehitystä tietotekniikan palveluyrityksille. Ulkoistamalla asiakasyritykset siirtävät vastuun tietojärjestelmiensä hoitamisesta tietotekniikkapalveluyritykselle, joka korkean osaamisensa ja suurten tietotekniikkaresurssiensa avulla pystyy hoitamaan tehtävän asiakasyritystä tehokkaammin.

Verkkopalvelut. Teknologian kehitys ja kustannussäästöjen etsintä ovat siirtäneet kasvavan osan yritysten välisestä kaupasta tai sen osista tietoverkkoihin. Ihmisten orastava ostokäyttäytymisen muutos on tuonut kuluttajia verkkokauppojen sivuille ja yhä useampi kuluttaja saa paperilaskujensa sijaan pankkitililleen verkkolaskun. Myös julkinen sektori on alkanut tarjota asiointipalveluitaan kansalaisille tietoverkoissa. Tietotekniikan edelleen yleistyessä ja muuttuessa helpokäyttöisemmiksi tulevat yritykset ja yksityishenkilöt tulevaisuudessa lisäämään sähköisten kauppapaikkojen ja asiointipalveluiden käyttöä.

Tietotekniikkapalveluyritysten asiakkaille sähköisen kaupan kasvu ja perinteisen kaupan osien sähköistyminen luovat paineita tietojärjestelmien päivittämiseen ja uusimiseen vastaamaan asiakkaidensa kasvaneita ja uudistuneita tarpeita. Tämän lisäksi kustannustehokkuuden hakeminen lisää yritysten sisäisten ja yritystenvälisen tietojärjestelmien uusimista ja päivittämistä.

Globalisaatio. Tietotekniikkapalveluyritykset kohtaavat globalisaation aiheuttamat muutokset kahta kautta. Toisaalta kilpailu kotimarkkinoilla kiristyy ulkomaisten kilpailijoiden rantautuessa maahan asiakkaidensa perässä ja toisaalta kotimaisten palveluntarjoajien asiakkaat kansainvälistävät toimintojaan ja vaativat tietotekniikkapalveluita myös uusilla markkina-alueillaan. Tietotekniikkapalveluyrityksille globalisaatio näkyy lisääntyvänä kilpailuna ja tarpeena kansainvälistyä asiakkaidensa mukana.

Tietotekniikkamarkkinoiden yhdistyminen. Asiakkaiden yhdistyminen sekä laajenevat ja monimutkaistuvat tietotekniikkaprojektit ovat asettaneet yhä suurempia haasteita tietotekniikkapalveluita toimittaville yrityksille. Uudet teknologiat ja asiakkaiden kehittyvät tarpeet vaativat toimittajilta korkeaa osaamista ja suurta osaajien määrää. Asiakasyritysten kansainvälistyminen asettaa myös haasteita palveluntarjoajien maantieteelliselle ulottuvuudelle. Vastatakseen asiakkaiden ja kehittyvän teknologian asettamiin haasteisiin tietotekniikkatoimialan yritykset ovat alkaneet yhdistää voimavarojaan palvelukseen asiakkaitaan niiden haluamalla tavalla.

13. TIETOJA SYSOPENISTA

13.1 Tarjouksen tekijä lyhyesti

Tarjouksen tekijä SysOpen on vuonna 1990 perustettu Suomessa 23.1.1991 kaupparekisteriin rekisteröity julkinen osakeyhtiö, jonka yritys- ja yhteisötunnus on 0831312-4. Tarjouksen tekijän rekisteröity kotipaikka on Helsinki ja sen pääkonttori sijaitsee Helsingissä Pitäjänmäessä osoitteessa Hiomotie 19, 00380 Helsinki (SysOpen Tower).

Tarjouksen tekijän yhtiöjärjestyksen mukaan sen toimialana on suorittaa tietotekniikka-alan, liikkeenjohdon, atk-tarkastuksen, sisäisen tarkastuksen ja riskienhallinnan konsultointia, koulutusta ja palveluksia, myydä alaan kuuluvaa kirjallisuutta, ohjelmistoja ja laitteita sekä muu näihin liittyvän liiketoiminnan harjoittaminen. Lisäksi yhtiö harjoittaa markkinointi-, myynti- ja hallintopalvelua. Tarjouksen tekijä voi omistaa erilaisia arvopapereita, kiinteistöjä ja kulkuneuvoja, käydä niillä kauppaa ja vuokrata niitä.

13.2 Yleiskuvaus

SysOpenin toiminta-ajatuksena on tarjota asiakkailleen heidän liiketoimintaansa tehostavia tietotekniikan asiantuntijapalveluja ja ohjelmistoja. SysOpenin toiminta-alueena ovat asiakasratkaisut ja ohjelmistotuotteet sekä näitä tukeva tietotekniikkalähtöinen konsultointi ja teknologiakehitys. Keskeisessä asemassa on liiketoimintakriittisten tietojärjestelmien kehittäminen osaksi uusia mobiili- ja internet-ratkaisuja. SysOpen on johtavia integroitujen sähköisten liiketoimintaratkaisujen, Integrated eSolutions, toimittajia Suomessa.

SysOpenin visio on olla johtava sähköisten liiketoimintaratkaisujen integraattori kotimaassa ja toimia valituilla ohjelmistoratkaisuilla myös globaaleilla markkinoilla. Kotimaisessa pääliiketoiminnassa eli asiakasratkaisussa valittujen toimialojen ja asiakassegmenttien markkinaosuutta on tavoitteena nostaa nykyisestä merkittävästi. Liiketoiminnan kasvu pyritään toteuttamaan orgaanisen kasvun lisäksi kohdistetuilla pääliiketoimintaa tukevilla yritysostoilla ja aktiivisella osallistumisella alan rakennejärjestelyissä.

SysOpen-konsernin liikevaihto vuonna 2002 oli 29,0 miljoonaa euroa ja liikevoitto ennen liikearvopoistoja 3,2 miljoonaa euroa eli 11,2 prosenttia liikevaihdosta. Liikevoitto liikearvopoistojen jälkeen oli 2,9 miljoonaa euroa eli 10,0 prosenttia liikevaihdosta vuonna 2002. SysOpen-konsernin taseen loppusumma 31.12.2002 oli 17,7 miljoonaa euroa. Henkilöstön määrä SysOpen-konsernissa vuoden 2002 lopussa oli 323 henkilöä. SysOpen-konsernin liikevaihto 30.6.2003 päättyneellä kuuden kuukauden jaksolla oli 13,6 miljoonaa euroa ja liikevoitto ennen liikearvopoistoja 1,1 miljoonaa euroa eli 8,0 prosenttia liikevaihdosta. Liikevoitto liikearvopoistojen jälkeen oli 1,0 miljoonaa euroa eli 7,0 prosenttia liikevaihdosta 30.6.2003 päättyneellä kuuden kuukauden jaksolla. SysOpen-konsernin taseen loppusumma 30.6.2003 oli 15,6 miljoonaa euroa ja henkilöstön määrä 294 henkilöä.

SysOpenin liiketoiminta-alueita ovat Asiakasratkaisut (86 prosenttia liikevaihdosta vuonna 2002) ja Ohjelmistotuotteet (14 prosenttia liikevaihdosta vuonna 2002). SysOpenin päämarkkina-alue on Suomi. SysOpenin strategiana on keskittyä kotimaassa liiketoiminta-alueisiin, joissa konsernin kokonaiskannattavuuden ja kasvun arvioidaan säilyvän hyvinä ja ylittävän selvästi markkinoiden keskimääräisen tason. Kansainvälisen liiketoiminnan osuus liikevaihdosta oli 4 prosenttia vuonna 2002.

SysOpenilla on toimipaikat Helsingissä, Tampereella, Kuopiossa, Jyväskylässä ja Varkaudessa sekä tytäryhtiöt Isossa-Britanniassa Birminghamin ja suur-Lontoon alueilla. SysOpenin kaikki toiminnot kattavalle laadunhallintajärjestelmälle on myönnetty ISO 9001:2000 -standardin mukainen sertifiointi.

13.3 Historia

SysOpen perustettiin kesällä 1990, kun sen nykyiset suurimmat osakkeenomistajat Kari Karvinen, Matti Savolainen ja Jorma Kylätie perustivat systeemyöhön erikoistuneen tietotekniikkapalveluita tarjoavan yrityksen. SysOpen toimi aluksi Suomessa pääkaupunkiseudulla, mutta pian perustamisen jälkeen yhtiöryhmä aloitti toiminnan myös Tampereella ja Ruotsissa Tukholmassa.

Vuonna 1991 SysOpen osti silloiselta Nokia Data Oy:ltä tuotannonohjaus- ja materiaalinhallintaohjelmisto Primakseen liittyneen liiketoiminnan, ja samalla seitsemän Nokia Datan työntekijää siirtyi SysOpeniin.

Vuonna 1992 SysOpen aloitti toimintansa tulostuksenhallinta-alueella solmimalla australialaisen CLS Research Pty Ltd:n kanssa yksinoikeudellisen edustussopimuksen CLS:n sähköiseen lomaketulostukseen erikoistuneista ohjelmistotuotteista Pohjoismaissa. Myöhemmin 1990-luvulla SysOpen ja CLS syvensivät yhteistyötään myös omistuksellisesti. CLS:n liiketoiminnat siirrettiin pääosin Yhdysvaltoihin, jolloin SysOpen tuli toimintaa jatkaneen yhtiön, Create!Form International Inc:n, osakkaaksi. SysOpen ilmoitti 17.9.2003 pörssitiedotteella myyvänsä kaikki omistamansa Create!Form International Inc:n osakkeet yhdysvaltalaiselle Bottomline Technologies Inc:lle. SysOpenin osakkeenomistus Create!Formista oli ennen kauppaa 15,5 prosenttia.

Vuonna 1999 SysOpen aloitti kasvu- ja kansainvälistymisstrategiansa mukaisesti toiminnan Kuopiossa ja samana vuonna perustettiin Dartfordiin suur-Lontoon alueelle tytäryhtiö, Sysopen Limited. Kuopion ja Lontoon yksiköiden toimintakonseptina oli laajentaa SysOpenin toimintoja paikallisesti, ja samaan pyrkivät myös Tampereen ja Tukholman yksiköt. SysOpen perusti samana vuonna yhdessä kahdeksan tunnetun suomalaisten olioteknologia-asiantuntijan kanssa yhteisyrityksen, joka nykyisin on nimeltään Sysopen Object Team Oy. SysOpen omistaa yrityksestä tällä hetkellä 90 prosenttia ja yhtiön avainhenkilöt omistavat loput 10 prosenttia. Vuonna 1999 SysOpen osti myös Commit; Material Automation Oy:n koko osakekannan. Commit; Material Automationin hankinta tuki SysOpenin strategisia päämääriä erityisesti logistiikan ja asiakashallinnan tietojärjestelmien osalta. Yritysjärjestelyjen jälkeen 6. syyskuuta 1999 SysOpen-konsernin henkilöstön määrä oli 142 henkilöä. Myöhemmin syyskuussa 1999 SysOpen listautui Helsingin Pörssiin, aluksi NM-listalle. Loppuvuonna 1999 SysOpen osti Dycom Oy:n koko osakekannan. Dycomin hankinta tuki SysOpenin kasvutavoitteita erityisesti telekommunikaatioalan tietojärjestelmähankkeissa. Dycomin oston myötä SysOpen sai omistukseensa 49 prosenttia puhelinvaihteiden tavoitettavuusjärjestelmiä rakentavasta Callcom Oy:stä ja seuraavan vuoden alussa SysOpen osti loput Callcomin osakekannasta Siemens Osakeyhtiöltä. Edelleen vuonna 1999 SysOpen osti EP-Logistics Oy:n koko osakekannan. EP-Logisticsin hankinta tuki SysOpenin tavoitteita rakentaa laajaa osaamista logistiikan kokonaisjärjestelmiin.

Vuonna 2000 SysOpen osti QL-Systems Oy:n koko osakekannan. QL-Systemsin hankinta liittyi edelleen logistiikan kokonaisjärjestelmien osaamisen rakentamiseen. SysOpen osti samana vuonna myös Benefect Oy:n koko osakekannan. Benefectin hankinta vahvisti SysOpenin osaamista järjestöjen tietojärjestelmäratkaisuissa. Loppukevällä 2000 SysOpen osti Sypal Oy:n koko osakekannan. Sypalin hankinta vahvisti SysOpenin kapasiteettia tietojärjestelmäratkaisujen tarjoajana sekä laajensi toimintaa Varkauteen. Syksyllä 2000 SysOpen osti Tietovalmis Group Oy:n koko osakekannan. Tietovalmis Groupin hankinta vahvisti edelleen SysOpenin kapasiteettia tietojärjestelmäratkaisujen tarjoajana sekä laajensi sen toimintaa Jyväskylään.

Vuoden 2001 syksyllä SysOpen osti 51 prosenttia Isossa-Britanniassa, Birminghamin alueella toimivasta Intellectech Ltd:stä. Intellectechin hankinta laajensi SysOpenin kansainvälistä toimintaa ja sen oli määrä tukea erityisesti ilmailualalle SysOpenin OpenID-tuotteiden myyntiä. Ilmailualan vaikeuksista johtuen tavoitteet eivät kuitenkaan ole täyttyneet. Intellectech toimii nykyisin nimellä Sysopen UK Limited, josta SysOpen omistaa tällä hetkellä 83,1 prosenttia. Syksyllä 2001 SysOpenin osakkeiden kaupankäynti siirtyi Helsingin Pörssiin päällyställe ja SysOpen muutti pääkonttorinsa Helsingin Pitäjänmäkeen, SysOpen Toweriin. Loppuvuonna 2001 SysOpen lopetti kannattamattomana Tukholman yksikkönsä liiketoiminnan.

Vuonna 2002 markkinatilanne oli tietotekniikkatoimialalla alan historian vaikeimpia ja SysOpen päätti keskittyä entistä tarkemmin omaan, kannattavaan ydinliiketoimintaansa. Ydinliiketoimintaan kuulumattomia osia myytiin, rakenteita selkeytettiin ja toimintaa tehostettiin. Tytäryhtiöiden rahoitusehtoja tiukennettiin ja kannattamattomien osakkuusyhtiöiden lisärahoitus lopetettiin. Edellä mainitun päätöksen merkittävimminä seurauksina SysOpen myi helmikuussa 2002 Logistiikan konsultointipalvelu –liiketoimintaryhmän eli entisen EP-Logisticsin liiketoiminnan kyseisen liiketoimintaryhmän toimivalle johdolle sekä tammikuun alussa 2003 tytäryhtiönsä Callcom Oy:n osake-enemmistön. SysOpenin omistusosuus Callcomissa on vielä 10 prosenttia, mutta kaupan ehtojen mukaan loputkin osakkeet siirtyvät ostajina olleille Callcomin työntekijöille vuoden 2004 loppuun mennessä.

13.4 Emoyhtiö ja merkittävimmät tytäryhtiöt

Sysopen Oyj on SysOpen-konsernin emoyhtiö. Oheisessa taulukossa on esitetty SysOpenin merkittävimmät tytäryhtiöt. Kaikki esitetyt tytäryhtiöt ovat suoraan emoyhtiö Sysopen Oyj:n omistuksessa. Sysopen Partners Oy toimii SysOpenin hallussa olevien optio-oikeuksien hallinnointiyhtiönä. Tämän Tarjousasiakirjan päivämääränä muista tytäryhtiöistä liiketoimintaa harjoittavat vain Sysopen Object Team Oy, Sysopen Limited ja Sysopen UK Limited.

<u>Yhtiön nimi</u>	<u>Kotipaikka</u>	<u>SysOpenin omistusosuus (%)</u>
Sysopen Design Oy	Helsinki	100
Sysopen Limited	Dartford, Iso-Britannia	100
Sysopen Object Team Oy	Helsinki	90
Sysopen Partners Oy	Helsinki	100
Sysopen Project Oy	Helsinki	100
Sysopen Sweden AB	Tukholma, Ruotsi	100
Sysopen Tools Oy	Helsinki	100
Sysopen UK Limited	Warwick, Iso-Britannia	83

13.5 Strategia

SysOpenin keskeiset vahvuudet perustuvat pitkäaikaisiin ja luottamuksellisiin asiakassuhteisiin, asiakkaiden tarpeet täyttäviin korkealaatuisiin asiantuntijapalveluihin ja ohjelmistotuotteisiin sekä osaavaan ja motivoituneeseen henkilöstöön.

SysOpen keskittyy liiketoiminta-alueisiin, joissa SysOpen-konsernin kokonaiskannattavuuden ja kasvun arvioidaan säilyvän hyvänä sekä ylittävän selvästi markkinoiden keskimääräisen tason. Onnistuminen kannattavuuden ja kasvun tavoitteiden toteuttamisessa mahdollistaa SysOpenin liiketoimintojen kansainvälistymisen.

SysOpen painottaa pitkän tähtäimen suunnitelmassa määriteltäviä kannattavuuden, kasvun ja kansainvälistymisen päämääriä seuraavasti:

- **Kannattavuus.** SysOpenin ensisijainen tehtävä on tuottaa osakkeenomistajilleen lisäarvoa varmistamalla nykyisten liiketoimintojen kannattavuus sekä tuottavuuden ja toiminnan laadun jatkuvan parantamisen että huolellisesti tehtävien toimintaa tukevien investointien avulla. Hyvä kannattavuus mahdollistaa SysOpenin tavoitteleman kasvun ja on edellytys kansainvälistymisen onnistumiselle.
- **Kasvu.** Kasvu pyritään toteuttamaan ensisijaisesti kasvattamalla SysOpenin nykyisten palveluiden ja tuotteiden markkina-asemaa valituilla toimialoilla ja asiakassegmenteillä. Asiakaskohtaisten ohjelmistojen liiketoiminta-alueella SysOpenilla on kotimaassa jäljellä merkittävää potentiaalia markkina-aseman kasvattamiseen olemassaolevilla asiakkaillaan sekä hyvät mahdollisuudet kasvaa kotimaisen uusasiakashankinnan kautta. SysOpenin nykyiset tuoterungot ja –komponentit parantavat SysOpenin kilpailuasemaa ja tehostavat SysOpenin toimintaa kehitettäessä valituille toimialoille ja asiakkaille heidän tarpeitaan tyydyttäviä uusia ohjelmistotuotteita ja -ratkaisuja. Kasvu pyritään toteuttamaan pääosin orgaanisena kasvuna, jota tuetaan hyvin kohdistetuilla ja ydinliiketoimintaa tukevin yritysostoin ja -liittoutumin koti- ja ulkomailla. Mahdollisissa yritysosto- ja liittoumajärjestelyissä painotetaan omistaja-arvoon keskeisesti vaikuttavien tekijöiden edistämistä ja liiketoimintojen strategista yhteensopivuutta, jolloin luodaan entistä vahvempia kokonaisuuksia asiakkaiden tietotekniikkatarpeiden tyydyttämiseksi.
- **Kansainvälistyminen.** Kansainvälistymisstrategiaa toteutetaan maltillisesti asteittain ja hyödyntäen mahdollisuuksia valituilla kohdemarkkina- ja tuotealueilla. Kansainvälistyminen perustuu keskeisimmiltä osin omien ohjelmistotuotteiden, tuoterunkojen ja komponenttien vientiin sekä niitä tukevan paikallisen toimitus- ja palveluorganisaation rakentamiseen tai yhteistyöhön muiden toimijoiden kanssa. Kohdemarkkina-alueena on ensisijaisesti Eurooppa.

Toteuttaakseen pitkän tähtäimen suunnitelmassa määritellyt kannattavuuden, kasvun ja kansainvälistymisen päämäärät SysOpen on määritellyt toimintansa johtamiseksi seuraavat toiminnalliset strategiat:

- **Asiakkuusstrategia**, joka määrittelee tarkemmin valitut toimialat ja kohdeasiakkaat sekä kasvutavoitteet ja toimenpidesuunnitelmat asiakkuuksien kehittämisen suhteen.
- **Palvelu- ja tuotestrategia**, joka määrittelee keskeiset palvelu- ja tuotealueet sekä niiden jatkokehittämisen toimenpidesuunnitelmat.
- **Kotimaan aluestrategia**, joka määrittelee SysOpenin toiminnan kullakin maantieteellisellä toiminta-alueella sekä kunkin alueyksikön identiteetin lähteen (tuote, palvelu, teknologia).

- **Konsultointi- ja keihäänkärkistrategia**, jossa määritellään ne tietotekniikan konsultointiosaamisen erityisalueet, joissa SysOpenin osaaminen edustaa toimialan huippua sekä toimenpidesuunnitelman osaamisen tarjoamiseksi asiakkaille.
- **Kansainvälistymisstrategia**, joka määrittelee tavoitteet kansainvälistymisen osalta sekä sisältää toimenpidesuunnitelman sen toteuttamiseksi.
- **Yritysosto- ja liittoutumastrategia**, joka luo pohjan orgaanista kasvua nopeammalle liiketoiminnan kehittämislle.
- **Henkilöstöstrategia**, joka määrittelee keskeiset odotusarvot tulevaisuuden osaamistarpeista sekä toimenpidesuunnitelman tavoitteen mukaiseen osaamisprofiiliin pääsemiseksi.

13.6 Liiketoiminnat

SysOpen tarjoaa asiakkailleen heidän sähköistä liiketoimintaansa tehostavia asiantuntijapalveluja ja sovellusohjelmistoja. Liiketoiminnan pääosan muodostaa asiakaskohtainen ohjelmistokehitys, joka siihen läheisesti liittyvien integraatio-, arkkitehtuuri- ja sovelluskehityksen menetelmäpalveluiden kanssa muodosti 86 prosenttia SysOpenin liikevaihdosta vuonna 2002. Järjestöille tarkoitettujen toimialatuotteiden sekä aluehallinnan ohjelmistotuotteiden osuus oli 14 prosenttia liikevaihdosta vuonna 2002. Kansainvälisen liiketoiminnan osuus liikevaihdosta oli 4 prosenttia vuonna 2002 ja sen painopiste on lentoliikenteen matkustamon myyntijärjestelmäohjelmistojen toteutuksessa.

13.7 Palvelut ja tuotteet

Asiakaskohtainen ohjelmistokehitys

SysOpenin palvelut kattavat *asiakaskohtaisesti kehitetyn ohjelmiston* koko elinkaaren määrittelyvaiheesta ylläpitoon saakka. Konsultit määrittelevät, suunnittelevat ja toteuttavat asiakkaille liiketoiminnassa tarvittavia operatiivisia tietojärjestelmiä. SysOpen kehittää myös ohjelmistoja asiakkaiden omiin tuotteisiin. Ohjelmistotyön tuottavuutta parantava *OpenFrame*-sovelluskehitys voi toimia yksittäisen järjestelmän pohjana. Se soveltuu myös yritystasoiseksi sovelluskehikseksi, jolla rakennetaan määrämuotoisella tavalla pitkän elinkaaren sovelluskokonaisuuksia Java-tekniikan pohjalla. *OpenID*-ohjelmisto soveltuu muun muassa automaattiseen tunnistukseen perustuvien asiakaspalvelu- ja logistiikkaratkaisujen toteutukseen.

Integraatiopalvelut

Integraatiopalvelut soveltuvat asiakkaalle, joka liittyy tietojärjestelmänsä yhteen kokonaisvaltaiseksi ratkaisuksi. SysOpenin palveluihin kuuluvat integraatoratkaisun suunnittelu, järjestelmäliittymien rakentaminen ja integraatioon liittyvien toimintamallien kehittäminen. SysOpenin asiantuntijat auttavat löytämään asiakkailleen parhaiten soveltuvan ratkaisun.

Arkkitehtuuripalvelut

Palvelulla tuotetaan asiakkaalle suunnitelma liiketoiminnan tarpeita vastaavasta tietojärjestelmäarkkitehtuurista. Arkkitehtuurikonsultit ovat asiantuntijoita, jotka jäsentävät laajoja tietotekniikkakokonaisuuksia ja tuntevat syvällisesti käytettävissä olevat teknologiat. Näin mahdollistetaan vakaa pohja tietojärjestelmähanketta käynnistävän asiakkaan kauaskantoisille arkkitehtuuriratkaisuille.

Sovelluskehityksen menetelmäpalvelut

Sovelluskehityksen menetelmäpalvelut soveltuvat asiakkaille, jotka käyttävät oliomenetelmiä tietojärjestelmähankkeissaan tai haluavat vakioda tavan, jolla näitä menetelmiä sovelletaan projekteissa. Palvelu sisältää sovelluskehitysmenetelmän määrittelyn ja menetelmän sovittamisen asiakkaan ympäristöön. *OpenMethod* on SysOpenin luoma tietojärjestelmien kehittämistyön ohjeisto, joka tarjoaa ratkaisumallit vaatimusmäärittelyyn, määrittelyyn, suunnitteluun, toteutukseen ja testaukseen.

Tuotteet

SysOpenin ohjelmistotuotteet ovat seuraavat:

- *OpenAdmin* on keskitetty käyttöoikeuksien hallintaratkaisu web-ympäristöissä.
- *OpenDora* on ammattiliittojen jäsenyhdistyksien toimihenkilöiden sekä luottamushenkilöiden jäsenpalveluohjelmisto.
- *OpenFrame* on skaalautuva ja suorituskykyinen sovelluskehys portaalien ja tiedon jakeluun tarkoitettujen sovellusten toteuttamiseen ja integraatioon web- ja mobiiliympäristöissä.
- *OpenID* on tiedonvälitysohjelmisto, jota käytetään muun muassa automaattisen tunnistuksen ja tiedonkeruun ratkaisuisissa.
- *OpenPoint* on järjestöjen jäsenhallinto-ohjelmisto.
- *OpenZone*-aluehallintajärjestelmä on tehdas- ja varastoalueiden valvonta-, opastus- ja tunnistustehtävien hoitamiseen tarkoitettu järjestelmä.
- *Lyyti ja Alli* ovat ammattiliittojen ja muiden järjestöjen jäsenpalvelujärjestelmiä.
- *Tytti* on työttömyyskassojen jäsenten etuuksien laskenta- ja maksatusjärjestelmä.

13.8 Myynti ja asiakkaat

SysOpenin päämarkkina-alueena on Suomi, minkä lisäksi toimintaa on Isossa-Britanniassa Birminghamin ja suur-Lontoon alueilla. Liiketoimintayksiköiden johto vastaa omassa yksikössään palveluiden ja tuotteiden myynnistä omille nimettyjen toimialojen asiakkailleen. Koko SysOpenin tasolla myyntiä koordinoi liiketoiminnan johtoryhmä. Prosessin tavoitteena on myyntityön oikea kohdistaminen sekä henkilövoimavarojen käytön tehokas suunnittelu ja hyödyntäminen.

SysOpenin suurimmat asiakkaat vuonna 2002 olivat FD Finanssidata Oy, HEX/APK Oyj, Lindström Oy, Metso Oyj, Nokia Oyj, Radiolinja Oy, Sampo Oyj, Sonera Oyj (TeliaSonera-konserni), Stockmann Oyj ja Suomen Posti Oyj. Vuonna 2002 uusia sopimuksia solmittiin muun muassa Tieto-Tapiola Oy:n/Tapiola-ryhmän, Suomen Asiakastieto Oy:n, LEL Työeläkekassan, Metso Paper Oy:n, Fennian, Stora Enson Veitsiluodon tehtaiden, Outokumpu Zinc Oy:n, Kemira Oyj:n Harjavallan tehtaiden, Kuntien Tekniset KTK ry:n sekä Opetusalan Ammattijärjestön sekä usean teollisuustoimialan yrityksen kanssa.

Vuoden 2003 ensimmäisten kuuden kuukauden aikana SysOpen sopi useita jatkokehityshankkeita olemassa oleville asiakkailleen sekä solmi uusia asiakkuuksia ja sopimuksia muun muassa Puolustusvoimien kanssa. SysOpen vastaa Puolustusvoimien Asevelvollisuusalan ja operatiivisen johtamisen tietojärjestelmän (AVT-OPJO) teknisestä toteuttamisesta ja käytettävästä menetelmästä. Tilauksen arvo on noin 2,5 miljoonaa euroa. Puolustusvoimien ja SysOpenin yhteisen rakentamisprojektin työmäärä on yhteensä noin 5 500 henkilötyöpäivää. Uusi AVT-OPJO -tietojärjestelmä otetaan käyttöön vuoden 2005 aikana.

13.9 Merkittävimmät sijoitukset

SysOpen ilmoitti 17.9.2003 pörssitiedotteella myyvänsä kaikki omistamansa Create!Form International Inc:n osakkeet yhdysvaltalaiselle Bottomline Technologies Inc:lle yhdessä muiden Create!Formin osakkeenomistajien kanssa. SysOpenin osakkeenomistus Create!Formista oli ennen kauppaa 15,5 prosenttia. Katso "Viimeaikaiset merkittävät omaisuuserien myynnit".

SysOpenilla on muun muassa kiinteistöomaisuuteen liittyviä sijoituksia. Katso "SysOpenin tilinpäätös 31.12.2002 päätyneeltä tilikaudelta ja tilinpäätöstietoja 31.12.2001 ja 31.12.2000 päätyneiltä tilikausilta; Tilinpäätöksen liitetiedot; Emoyhtiön muut osakkeet ja osuudet".

13.10 Asiakaspalvelu ja markkinointi

Vuoden 2003 alusta alkaen SysOpenin liiketoimintayksiköt ovat: Kauppa ja palvelut, Telekommunikaatio ja teollisuus, Finanssi, Järjestöt ja liiketoiminnan kehittäminen, Kotimaan alueet sekä Sysopen Object Team Oy. Organisaatorakenteen tavoitteena on hyödyntää asiakaslähtöisyyttä ja suunnata markkinointi ja myynti toimialapohjaisesti. Ohjelmistotuoteliiketoiminnan sulauttaminen toimialapohjaisiin liiketoimintayksiköihin tehostaa merkittävästi SysOpenin omiin tuotteisiin, tuoterunkoihin ja komponentteihin perustuvien ratkaisujen myyntiä toimialayksiköissä sekä vahvistaa Järjestöjen merkitystä toimialapohjaisen tuotteisiin perustuvan liiketoiminnan ytimenä.

13.11 Oikeudenkäynnit ja viranomaismenettelyt

SysOpenilla tai sen tytäryhtiöillä ei ole vireillä merkittäviä oikeudenkäyntejä, välimiesmenettelyjä tai muita vastaavia prosesseja, jotka olisivat omiaan olennaisesti vaikuttamaan SysOpenin osakkeen arvoon. SysOpenin johdolla ei ole tietoa mistään muista merkittävistä ristiriidoista asiakkaiden, päämiesten, henkilöstön tai muiden osapuolien kanssa.

14. SYSOPENIN HALLITUS, JOHTO JA HENKILÖSTÖ

14.1 SysOpenin hallinto

Osakeyhtiölain sekä SysOpenin yhtiöjärjestyksen (katso Liite III) mukaisesti SysOpenin päätöksenteko, hallinto ja johto on jaettu yhtiökokouksessa edustettuina olevien osakkeenomistajien, hallituksen sekä toimitusjohtajan välillä.

Yhtiökokous valitsee osakkeenomistajien ehdottamista henkilöistä hallitukseen yhtiöjärjestyksen mukaan vähintään kolme, mutta enintään seitsemän jäsentä. Pyrkimyksenä on, että hallituksen jäsenet eivät ole työsuhteessa SysOpeniin. Hallitus valitsee keskuudestaan puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan. Kaikkien hallituksen jäsenten toimikausi päättyy vaalia seuraavan varsinaisen yhtiökokouksen päättyessä. Hallituksen jäsenten vastuut määräytyvät osakeyhtiölain mukaisesti.

Hallitus huolehtii SysOpenin hallinnosta ja toiminnan asianmukaisesta järjestämisestä. Osakeyhtiölaissa asetettujen tehtävien lisäksi hallitus päättää SysOpenin toiminta-ajatuksista, visiosta, keskeisistä tavoitteista ja arvoista sekä vahvistaa niiden saavuttamiseksi asetetut strategiat, budjetit ja toimintasuunnitelmat. Lisäksi hallitus päättää SysOpenin toimintaan nähden merkittävistä asioista, kuten johdon ja henkilöstön palkkiojärjestelmistä, optio-oikeuksien allokoinnista, riskienhallinnasta, yritys- ja liiketoimintakaupoista sekä investoinneista.

Hallitus valvoo SysOpenin toimintaa ja taloudellista kehitystä kokouksissaan, joissa toimitusjohtaja raportoi SysOpenin toiminnasta ja tuloskehityksestä budjettiin ja ennusteisiin nähden. Hallitus kokoontuu säännöllisesti kuukausittain sekä lisäksi tarpeen mukaan.

Hallituksen puheenjohtaja huolehtii SysOpen-konsernin yritysosto- ja liittoumajärjestelyistä sekä corporate governance -kehitystyöstä. Lisäksi hallitus on keskuudessaan määritellyt kaikkien hallitusten jäsenten erityisalueet, mutta asioiden käsittelyyn ja päätöksentekoon osallistuu koko hallitus. Mikäli hallituksen jäsenellä on eturistiriita käsiteltävässä asiassa, ei kyseinen hallituksen jäsen osallistu asian käsittelyyn ja päätöksentekoon.

Hallituksen jäsenten palkkioista ja kustannusten korvausperusteista päättää varsinainen yhtiökokous. SysOpen on siirtymässä käytäntöön, jossa hallituksen jäsenet eivät enää ole työsuhteessa yhtiöön. Siirtymä-aikana yhtiössä vielä vakituudessa työsuhteessa työskenteleville hallituksen jäsenille ei makseta kokouspalkkioita tai muuta korvausta hallitustyöskentelystä. Hallituksen jäsenille voidaan maksaa kohtuullista korvausta erillisten toimeksiantojen perusteella suoritetuista tehtävistä. Hallituksen jäsenille mahdollisesti myönnettävistä optio-oikeuksista päättää yhtiökokous.

Toimitusjohtaja huolehtii SysOpenin juoksevasta hallinnosta ja operatiivisesta liiketoiminnasta hallituksen antamien ohjeiden ja määräysten sekä osakeyhtiölain mukaisesti. Toimitusjohtaja toimii johtoryhmän puheenjohtajana. Toimitusjohtaja ei kuulu SysOpenin hallitukseen. SysOpenin hallitus nimittää toimitusjohtajan sekä päättää toimitusjohtajalle maksettavista palkasta, palkkioista, optio-oikeuksista ja muista etuisuuksista. Toimitusjohtajan kokonaispalkkaus on sidottu SysOpen-konsernin tulokseen ja hänen tulospalkkionsa maksetaan SysOpenin osakkeina. Toimitusjohtajan palvelussuhteen keskeiset ehdot on määriteltä kirjallisesti.

14.2 Hallitus

Tämän Tarjousasiakirjan päivämääränä hallitukseen kuuluivat seuraavat henkilöt:

Kari Karvinen, s. 1959, filosofian maisteri (tietojenkäsittelyoppi)

Hallituksen puheenjohtaja. SysOpenin perustajaosakas, hallituksessa vuodesta 1990, varapuheenjohtaja 1999-2002 ja puheenjohtaja vuodesta 2002. Erityisalueena SysOpen-konsernin yritysosto- ja liittoumajärjestelyt sekä corporate governance -kehitystyö. Toimii päätoimisena hallituksen puheenjohtajana SysOpenissa. Toiminut SysOpenin toisena varatoimitusjohtajana 1990-1999, suunnittelujohtajana 1999-2000 ja päätoimen ohella laatupäällikkönä 1994-1997. Toiminut aiemmin toimitusjohtajana ja tuotepäällikkönä Sycon-yhtiöihin kuuluneessa Helsingin PC-Konsultit Oy:ssä (1988-1990) sekä tuotepäällikkönä, atk-suunnittelijana ja ohjelmoijana Sycon Oy:ssä (1982-1988).

Matti Savolainen, s. 1948, filosofian maisteri (tilastotiede)

Hallituksen varapuheenjohtaja. SysOpenin perustajaosakas, hallituksessa vuodesta 1990, puheenjohtaja 1990-2001 ja varapuheenjohtaja vuodesta 2002. Erityisalueena hallinto ja henkilöstö. Toimii hallintojohtajana

SysOpenissa. Toiminut SysOpenin toimitusjohtajana 1990-1997 ja sen jälkeen päätoimisena hallituksen puheenjohtajana vuoteen 2001 asti. Toiminut aiemmin muun muassa toimitusjohtajana Sycon Oy:ssä (1982-1990) sekä systeeminuovottelijana, projektipäällikkönä ja järjestelmäpäällikkönä Systek Oy:ssä (1973-1982). Tietotekniikan Palveluliiton TIPAL ry:n hallituksen jäsen 1994-1997. Kuopion teknologiakeskus Teknia Oy:n hallituksen jäsen 1997-2003.

Jorma Kylätie, s. 1959, filosofian maisteri (tietojenkäsittelyoppi), CISA (non-practicing 2003)

Hallituksen jäsen. SysOpenin perustajaosakas, hallituksessa vuodesta 1990, puheenjohtaja 2001-2002. Erityisalueena markkinat ja tuotantomenetelmät. Toimii nykyisin hallitusammattilaisena ja itsenäisenä sijoittajana. Toiminut SysOpenin toisena varatoimitusjohtajana 1990-1997, toimitusjohtajana 1997-2001, päätoimisena hallituksen puheenjohtajana vuoteen 2002 asti, ja sen jälkeen Senior Advisorina kevääseen 2003 saakka. Toiminut aiemmin Sycon-yhtiöihin kuuluneessa Sylog Oy:ssä toimitusjohtajana (1985-1990) sekä ohjelmoijana ja asiantuntijana Sycon Oy:ssä (1982-1985). Tietotekniikan Liitto ry:n hallituksen jäsen 1998-2002 ja varapuheenjohtaja 1999-2002. MicroLink AS, Viro, hallituneuvoston jäsen vuodesta 2003. Nixu Oy:n ja Tietojärjestelmien tarkastus ja valvonta ry:n hallituksen jäsen vuodesta 2003. Hallitusammattilaiset ry:n jäsen vuodesta 2003.

Risto Linturi, s. 1957, diplomi-insinööri

Hallituksen jäsen vuodesta 1999. Erityisalueena arvioida yhteiskunnallisten ja teknologisten muutosten vaikutuksia. Toimii itsenäisenä konsulttina perheyhtiössään R. Linturi Oyj:ssä (1983-) kouluttaen ja konsultoiden muun muassa kansainvälisiä suuryrityksiä ja poliittisia päättäjiä tulevaisuussuuntautuneisuuteen. Näkyvin konsulttitoimeksianto on ollut toimiminen Helsingin Puhelimen teknologiajohtajana 1995-1998. Ennen yrittäjäksi ryhtymistään toimi Tietotehtaalla (nykyinen TietoEnator) osastopäällikkönä. Toiminut hallitustehtävissä useissa R. Linturi Oyj:n nykyisissä ja aiemmissa konserni-, osakkuus- ja intressiyhtiöissä, joista esimerkkeinä mainittakoon Novosys, FCS Partners, Lonix, Tietovalta, Tieturi ja Sycon-yhtiöihin kuulunut Helsingin PC-Konsultit.

Hallituksen jäsenistä vain Matti Savolainen on vakituudessa työsuhteessa SysOpeniin. Kari Karvisen luottamustoimi hallituksen puheenjohtajana on kuitenkin päätoiminen. Hallituksen jäsenten osoite on c/o Sysopen Oyj, Hiomotie 19, 00380 Helsinki.

14.3 Konsernin johtoryhmä

Tämän Tarjousasiakirjan päivämääränä SysOpen-konsernin johtoryhmään kuuluivat seuraavat henkilöt:

- *Arto Sahla (s. 1957, Yo-merkonomi, MBA)*, SysOpenin toimitusjohtaja vuodesta 2001, sitä ennen SysOpenin varatoimitusjohtaja. Vastaa yrityksen operatiivisesta liiketoiminnasta ja raportoi SysOpenin hallitukselle. Toiminut aiemmin muun muassa TietoEnator Corporation Oyj:n metsäteollisuusyksikön johdossa nimikkeellä Vice President, Process & Manufacturing, Forest (2000-2001), Tieto Corporation Oyj -konsernin toimitusjohtajalle raportoitavana kehitysjohtajana nimikkeellä Senior Vice President, Development (1996-2000), VTKK-Käyttöpalvelu Oy:n toimitusjohtajana (1995-1996) ja myyntijohtajana (1994-1995), sekä Suomen Atk-varakeskus Oy:n toimitusjohtajana (1990-1994) sekä vuosina 1980-1990 Oy International Business Machines Ab:llä (IBM) eri tehtävissä, viimeksi pankkiyksikön myyntipäällikkönä.
- *Kari Harmanen, Johtaja, Kauppa ja palvelut -liiketoimintayksikkö*
- *Repe Harmanen, Kehitysjohtaja, Järjestöt ja liiketoiminnan kehittäminen -liiketoimintayksikkö*
- *Kristiina Härkönen, Talousjohtaja*
- *Ari Kemppainen, Johtaja, Finanssi-liiketoimintayksikkö*
- *Pekka Kähköpuro, Teknologiajohtaja*
- *Tomi Merenheimo, Lakimies*

- *Eija Nikkanen, Laatujohtaja*
- *Timo A. Rantanen, Johtaja, Kotimaan alueet –liiketoimintayksikkö*
- *Matti Savolainen, Hallintojohtaja*
- *Matti Vilmi, Johtaja, Sysopen Object Team Oy*
- *Hannu Vähäsaari, Johtaja, Telekommunikaatio ja teollisuus –liiketoimintayksikkö*

14.4 Johdon työsopimukset

SysOpen-konsernin johtoryhmän jäsenet ovat työsuhteessa SysOpeniin ja heidän työsopimuksensa sisältävät tavanomaisia työsuhdetta koskevia ehtoja koskien muun muassa palkkaa ja työsuhteen päättymistä. Näiden työsopimusten mukaisesti johtajille maksetaan peruspalkka luontoisetuineen ja heille voidaan maksaa lisäksi tulokseen sidottu vuosittainen tulospalkkio. SysOpenin hallitus on lisäksi myöntänyt toimitusjohtajalle ja johtoryhmän jäsenille optio-oikeuksia.

14.5 Palkkiot ja hallituksen jäsenten sekä johtoryhmän omistusosuus SysOpenissa

SysOpenin yhtiökokous 20.3.2003 päätti, että hallitustyöskentelystä maksetaan palkkiona hallituksen jäsenille 1 500 euroa kuukaudessa ja hallituksen puheenjohtajalle 6 500 euroa kuukaudessa, kuitenkin niin, että jos henkilö on vakituudessa työsuhteessa SysOpeniin, hänelle ei työsuhteen ajalta makseta hallitustyöskentelystä erillistä rahapalkkiota. Lisäksi päätettiin, että yhtiökokouksen hyväksymästä uudesta optio-ohjelmasta annetaan optio-ohjelman ehtojen mukaisesti optioihin oikeutetuille hallituksen jäsenille Risto Linturille ja Timo Tiihoselle kummallekin 6 000 kpl optio-oikeuksia 2003B. Timo Tiihonen, joka toimii CapManin Senior Advisorina, erosi omasta pyynnöstään SysOpenin hallituksesta 30.5.2003. Syynä eroon oli Tiihosen muuttunut tilanne. Hänet valittiin CapManin hallinnoimien rahastojen ehdottamana henkilönä toisen pörssilistatun ja SysOpenin kanssa kilpailevaa liiketoimintaa harjoittavan tietotekniikkayhtiön hallitukseen.

Vuonna 2002 hallituksen jäsenille Kari Karviselle ja Jorma Kylätielle maksettiin hallituksen jäsenyyteen liittyvässä työsuhteessa tehdystä työstä palkkaa. Nämä palkalliset työsuhteet päättyivät 20.3.2003. SysOpenin hallintojohtajana toistaiseksi työskentelevälle Matti Savolaiselle ei maksettu vuonna 2002 hallituksen jäsenyyteen liittyvää palkkaa tai palkkioita. SysOpenin ulkopuolisille hallituksen jäsenille Risto Linturille ja Timo Tiihoselle maksettiin vuonna 2002 hallitustyöstä palkkioita. Toimitusjohtaja Arto Sahlalle maksettiin toimitussuhteessa tehdystä työstä palkkaa ja tulospalkkiota. Yhteensä nämä kaikki palkat ja palkkiot olivat 239 061,76 euroa vuonna 2002. SysOpen ei ole myöntänyt lainoja tai takauksia hallituksen jäsenille tai toimitusjohtajalle.

Seuraavassa taulukossa on esitetty SysOpen-konsernin hallituksen jäsenten osakkeenomistukset SysOpenissa 26.9.2003:

SysOpenin hallituksen jäsenten osakkeenomistus	Osakkeet	Omistusosuus (%)
Kari Karvinen	1 586 309	16,94
Matti Savolainen	1 570 659	16,78
Jorma Kylätie	1 520 659	16,24
Risto Linturi ⁽¹⁾	23 400	0,25

(1) Suoraan ja määräysvalta yhteisönsä kautta.

Seuraavassa taulukossa on esitetty SysOpen-konsernin johtoryhmän jäsenten osakkeenomistukset SysOpenissa 26.9.2003:

SysOpenin johtoryhmän jäsenten osakkeenomistus	Osakkeet	Omistusosuus (%)
Arto Sahla	500	0,01
Kari Harmanen	-	-
Repe Harmanen	-	-
Kristiina Härkönen	-	-
Ari Kemppainen	-	-
Pekka Kähköpuro	52 720	0,56
Tomi Merenheimo	-	-
Eija Nikkanen	2 722	0,03
Timo A. Rantanen	150	0,00
Matti Savolainen	1 570 659	16,78
Matti Vilmi	7 639	0,08
Hannu Vähäsaari	-	-

Hallituksen ja toimitusjohtajan omistus SysOpenissa oli yhteensä 4 701 527 osaketta 26.9.2003. Nämä osakkeet edustivat 26.9.2003 SysOpenin osakemäärästä yhteensä 50,2 prosenttia ja kaikkien osakkeiden tuottamista äänistä 50,8 prosenttia, jos SysOpenin hallussa olevien 100 000 oman osakkeen tuottamia ääniä ei oteta huomioon.

SysOpenin optio-ohjelmien ehtojen mukaan optioita ei voida antaa henkilöille, jotka omistavat SysOpenin osakkeista yli 10 prosenttia. Näin ollen SysOpenin hallituksen jäsenillä Kari Karvisella, Jorma Kylätiellä ja Matti Savolaisella ei ole optio-oikeuksia. Muille hallituksen jäsenille optio-oikeuksia on annettu. Hallituksella ja toimitusjohtajalla oli yhteensä 85 655 optio-oikeutta 26.9.2003. Kullakin optio-oikeudella voi merkitä yhden osakkeen, joten näiden optio-oikeuksien myötä hallituksen ja toimitusjohtajan osuus voi nousta yhteensä 50,7 prosenttiin SysOpenin osakemäärästä ja 51,2 prosenttiin kaikkien osakkeiden tuottamista äänistä, jos SysOpenin hallussa olevan 100 000 oman osakkeen tuottamia ääniä ei oteta huomioon.

14.6 Työntekijät ja kannustinohjelmat

SysOpen-konsernin henkilöstön määrä oli 30.6.2003 yhteensä 294 henkilöä, jossa oli laskua 8 prosenttia edellisen vuoden vastaavaan ajankohtaan (30.6.2002: 319). Lasku johtui suurelta osin Callcom Oy:n myynnistä ja SysOpenin sisäisen it-tuen ulkoistuksesta vuoden 2003 alussa sekä kesäkuussa 2003 YT-neuvottelujen jälkeen toteutetuista henkilöstön vähennyksistä. Keskimäärin henkilöstöä oli 30.6.2003 päättyneellä kuuden kuukauden jaksolla 302 (30.6.2002: 336). Henkilöstön lähtövaihtuvuus oli 30.6.2003 päättyneellä kuuden kuukauden jaksolla 7,5 prosenttia (30.6.2002: 5,6 prosenttia). SysOpenin henkilöstö jakautui 30.6.2003 toiminnoittain seuraavasti: asiakasratkaisut 79 prosenttia, ohjelmistotuotteet 9 prosenttia, hallinto ja johto 9 prosenttia ja kansainväliset toiminnot 3 prosenttia. SysOpenin henkilöstö jakautui toiminnoittain keskimäärin seuraavasti 30.6.2003 päättyneellä kuuden kuukauden jaksolla: asiakasratkaisut 79 prosenttia, ohjelmistotuotteet 8 prosenttia, hallinto ja johto 9 prosenttia ja kansainväliset toiminnot 4 prosenttia.

SysOpen-konsernin henkilöstön määrä oli vuoden 2002 lopussa 323, jossa laskua oli 9 prosenttia edellisen vuoden vastaavaan ajankohtaan (31.12.2001: 355 henkilöä ja 31.12.2000: 303 henkilöä). Lasku johtui suurelta osin Logistiikan konsultointipalvelu -liiketoimintaryhmän myynnistä helmikuussa 2002. Keskimäärin henkilöstöä oli vuoden 2002 aikana 328 (31.12.2001: 341 ja 31.12.2000: 267). Henkilöstön lähtövaihtuvuus vuonna 2002 oli 9,0 prosenttia (2001: 12,2 prosenttia). SysOpenin henkilöstö jakautui 31.12.2002 toiminnoittain seuraavasti: asiakasratkaisut 66 prosenttia, ohjelmistotuotteet 17 prosenttia, hallinto ja johto 13 prosenttia ja kansainväliset toiminnot 4 prosenttia.

SysOpenissa on käytössä kaksi toisiaan täydentävää lyhyen aikavälin palkkiojärjestelmää, joiden tavoitteena on vuosittain kannustaa johtoa ja henkilöstöä toimimaan SysOpenin hallituksen asettamien tavoitteiden saavuttamiseksi. 1) Tulospalkkiojärjestelmään kuuluvat toimitusjohtaja, muu johto ja erikseen määritellyt avainhenkilöt. 2) Laatupalkkiojärjestelmään kuuluu muu henkilöstö.

Molemmissa palkkiojärjestelmissä palkkiota voi pääsääntöisesti saada vain, jos SysOpen-konsernin kannattavuustavoite saavutetaan. SysOpenin hallitus voi käyttää harkintaansa päättäessään palkkioista.

Tulospalkkiojärjestelmässä palkkion saaminen edellyttää omien taloudellisten tavoitteiden saavuttamista sekä SysOpenin arvojen ja laatu politiikan noudattamista. Palkkion suuruus määräytyy SysOpen-konsernin kannattavuuden mukaisesti. Kaikkien järjestelmään kuuluvien osalta huomioidaan SysOpen-konsernin tulos. Lisäksi myynti- ja tulosvastuussa olevien osalta huomioidaan oman yksikön liikevaihto ja tulos.

Laatupalkkiojärjestelmässä palkkion saaminen edellyttää omien laatu tavoitteiden saavuttamista sekä SysOpenin arvojen ja laatu politiikan noudattamista. Palkkion suuruus on kiinteä etukäteen määritelty summa. Järjestelmään kuuluvien osalta huomioidaan tehtävästä riippuen eri tekijöitä, muun muassa tehtävistä suoriutuminen, ammattimaisuus, palveluhenkisyys, täsmällisyys, omasta työstä saatu asiakaspalaute ja sovittujen prosessien noudattaminen.

Vuonna 2002 ei saavutettu SysOpen-konsernin kannattavuus- ja kasvutavoitteita. Erityisen hyvin tehtävistään suoriutuneille henkilöille maksettiin kuitenkin hallituksen päätöksellä harkinnanvaraista tulospalkkiota yhteensä 60 000 euroa. Vastaavasti harkinnanvaraisia laatupalkkiota maksettiin erinomaisista suorituksista yhteensä 60 000 euroa.

SysOpenissa on lisäksi käytössä pitkän aikavälin kannustinjärjestelmänä optio-ohjelmat, joiden tavoitteena on kannustaa erityisesti johtoa ja avainhenkilöitä toimimaan pitkäjänteisesti SysOpenin arvon kasvattamiseksi.

14.7 Yhteistoimintaneuvottelut

SysOpen ilmoitti koko konsernia koskevista työn tilapäisestä vähenemisestä johtuvista YT-neuvotteluista 19.5.2003. Neuvottelut päättyivät 9.6.2003. Loppukevällä 2003 toteutuneen tietotekniikkapalveluiden kysynnän nopean laskun vuoksi SysOpen päätti sopeuttaa toimintansa vallitsevaan markkinatilanteeseen irtisanomalla 9 henkilöä ja lomauttamalla enintään 90 päivän määräajaksi 89 henkilöä eli 30 prosenttia henkilöstöstään. Irtisanomiset toteutettiin kesäkuussa ja kohdistuivat pääosin hallintoon. Lomautukset toteutetaan pääosin heinä-lokakuussa 2003 ja ne kohdistuvat pääosin henkilöstöön, joka palveluiden normaalissa kysyntätilanteessa olisi laskutettavassa asiakastyössä. Lomautusten pituudet vaihtelevat yksiköstä ja lähiajan markkinanäkymistä riippuen ja ovat lyhimmillään yksi viikko ja pisimmillään 90 päivää.

Neuvottelujen tuloksena SysOpen päätti myös yhdistää Varkauden yksikön Kuopion yksikköön. Toimenpide parantaa konsernin toimintaedellytyksiä ja kustannustehokkuutta kyseisellä alueella. Neuvottelujen aikana löydettiin myös muita keinoja varmistaa kannattavuuden ja kilpailukyvyyn säilyminen.

Päätettyjen toimenpiteiden avulla SysOpen arvioi saavuttavansa yhteensä noin 0,6 - 1,0 miljoonan euron kulusäästöt vuonna 2003. Lomautusten ja irtisanomisten säästövaikutukset näkyvät kolmannen ja neljännen vuosineljänneksen tuloksessa. Henkilöstövähennyksistä aiheutuneet kertaluontoiset irtisanomiskulut on kirjattu katsauskauden 1.1.-30.6.2003 tulokseen. Rakenteellisten sopeuttamistoimien osalta kulusäästöt kohdistuvat myös tuleviin vuosiin. Vuoden 2003 säästöjen lopullinen määrä riippuu siitä, kuinka laajoina lomautukset lopulta toteutuvat. Mikäli SysOpenin tietotekniikkapalvelujen kysyntä normalisoituu, ei lomautuksia toteuteta määrältään suunnitellun suuruisina, eikä kestoiltaan nyt arvioidun mittaisina.

YT-neuvottelujen päättymisen jälkeen on SysOpenin palveluiden kysyntä parantunut, ja toistaiseksi 25.9.2003 mennessä on lomautettu tai ollaan lomauttamassa eri pituisiksi ajoiksi 57 henkilöä eli 20 prosenttia henkilöstöstä.

14.8 Tilintarkastajat

SysOpenin yhtiöjärjestyksen mukaan yhtiöllä tulee olla 1-2 varsinaista tilintarkastajaa, joista vähintään toinen on Keskuskauppakamarin hyväksymä tilintarkastusyhteisö. Lisäksi yhtiöllä on yksi varatilintarkastaja. Yhtiökokous valitsee tilintarkastajat tehtävänsä toistaiseksi ja päättää tilintarkastajien palkkioista ja kustannusten korvauserusteista.

SysOpenin tilintarkastajana toimii tilintarkastusyhteisö KPMG Wideri Oy Ab, päävastuullisena tilintarkastajanaan KHT Ari Ahti. Varatilintarkastaja on KHT Mauri Palvi. Tilintarkastajien osoite on c/o KPMG Wideri Oy Ab, Mannerheimintie 20 B, 00100 Helsinki.

15. SYSOPENIN LIIKETOIMINNAN TULOS, TALOUDELLINEN ASEMA JA TULEVAISUUDEN NÄKYMÄT

15.1 Yleistä

Yleiskatsaus vuoteen 2002 ja 30.6.2003 päättyneeseen kuuden kuukauden jaksoon

SysOpenin liikevaihto vuonna 2002 oli 29,0 miljoonaa euroa. Laskua edelliseen vuoteen verrattuna oli 5,7 prosenttia. Liikevaihdon lasku johtui Logistiikan konsultointipalvelu-liiketoimintaryhmän myynnistä kyseisen ryhmän toimivalle johdolle helmikuussa 2002. SysOpenin liikevaihto 30.6.2003 päättyneeltä kuuden kuukauden jaksolta oli 13,6 miljoonaa euroa ja laski 1,5 miljoonaa euroa eli 10 prosenttia verrattuna vuoden 2002 vastaavaan jaksoon. Vuoden 2003 alussa sekä edellisenä vuonna tehdyt kannattamattomien liiketoimintojen myynnit vaikuttivat 5 prosenttia liikevaihtoa alentavasti. Muu osa liikevaihdon laskusta johtui yleisen taloudellisen epävarmuuden aiheuttamista asiakasprojektien aloitusten viivästyksistä.

Asiakasratkaisut –liiketoiminnan osuus SysOpenin koko liikevaihdosta vuonna 2002 oli 86 prosenttia ja 30.6.2003 päättyneellä kuuden kuukauden jaksolla 94 prosenttia. Loput liikevaihdosta koostui ohjelmistotuotteiden ylläpito- ja lisenssimaksuista.

SysOpenin kannattavuus vuonna 2002 ylitti selvästi tietotekniikkatoimialan keskimääräisen tason Suomessa, vaikka vuonna 2002 voitto ennen satunnaisia eriä ja veroja laski 1,5 miljoonaa euroa eli 40 prosenttia verrattuna vuoteen 2001. Lasku johtui pääosin tappiollisten tytäri- ja osakkuusyhtiöiden osakepääomien, pääomaehtoisten erien ja saatavien sekä rahoitusomaisuusarvopapereiden alaskirjauksista vuonna 2002. Edellä mainittujen alaskirjausten johdosta konsernin nettorahoitustuotot ja -kulut olivat -0,7 miljoonaa euroa. 30.6.2003 päättyneellä kuuden kuukauden jaksolla SysOpenin tulos ennen satunnaisia eriä ja veroja oli 1,0 miljoonaa euroa, jossa oli kasvua edellisen vuoden vastaavaan ajanjaksoon 644 prosenttia.

SysOpenin voitto vuodelta 2002 oli 1,9 miljoonaa euroa. Laskua verrattuna edelliseen vuoteen oli 21 prosenttia. SysOpenin voitto 30.6.2003 päättyneellä kuuden kuukauden jaksolla oli 0,9 miljoonaa euroa, jossa oli kasvua edellisen vuoden vastaavaan ajanjaksoon 3 416 prosenttia. Kasvu johtui pääosin siitä, että SysOpen alaskirjasi vuoden 2002 ensimmäisten kuuden kuukauden aikana tappiollisten tytäri- ja osakkuusyritysten myyntisaatavat, osakepääomat sekä pääomaluonteisia eriä yhteensä 1,0 miljoonaa euroa sekä rahoitusarvopapereiden arvonalennuksia 0,2 miljoonaa euroa. Vuoden 2003 ensimmäisten kuuden kuukauden aikana minkäänlaisia alaskirjauksia ei ole suoritettu.

Tärkeimmät laskentaperiaatteet

SysOpenin konsernitilinpäätökseen kuuluvat emoyhtiö Sysopen Oyj ja kaikki ne tytäryritykset, joista emoyhtiö suoraan tai välillisesti omistaa yli 50 prosenttia kaikkien osakkeiden tuottamasta äänimäärästä. Vuoden aikana myydyt tytäryhtiöt on yhdistelty myyntihetkeen asti. Konserniyritysten keskinäinen osakkeenomistus on eliminoitu käyttäen hankintamenomenetelmää, jolloin tytäryritysten tuloksesta hankinta-ajankohdan jälkeen syntynyt tulos sisältyy konsernin omaan pääomaan. Osakevaihdolla hankitun tytäryrityksen hankintamenona on käytetty emoyhtiön taseeseen merkittyä osakkeen hankintamenoa. Osakkuusyritykset on yhdistelty konserniin pääomaosuusmenetelmällä.

Ulkomaanrahanmääräiset liiketapahtumat kirjataan tapahtumapäivän kurssiin. Konsernitilinpäätöksessä ulkomaisten konserniyritysten tuloslaskelmat muunnetaan euroiksi käyttäen kuukauden lopun keskikurssien perusteella laskettuja vuoden keskikursseja. Taseet muunnetaan tilinpäätöspäivän keskikurssien mukaan. Hankintamenomenetelmän soveltamisesta aiheutuvat muuntoerät käsitellään konsernin omaa pääomaa oikaisevina erinä. Syntyneet kurssivoitot ja -tappiot on kirjattu tuloslaskelmaan. Johdannaissopimuksia ei ole käytetty.

Henkilötyö tuloutetaan suorituksen etenemisen mukaan ja ylläpitomaksut tuloutetaan sopimusajalle. Pitkäaikaiset projektit tuloutetaan valmiusasteen perusteella. Valmiusaste on laskettu toteutuneiden menojen ja kokonaiskustannusarvion perusteella.

Eläketurvajärjestelyt on hoidettu suomalaisen käytännön mukaisilla eläkejärjestelyillä. Tytäryhtiöiden eläketurva on järjestetty paikallisen käytännön mukaan.

Tutkimus- ja kehityksenot samoin kuin leasingmaksut on käsitelty vuosikuluina. Konsernissa ei ole merkittäviä rahoitusleasingkohteita.

Tuloslaskelmaan on tuloveroina kirjattu konserniyhtiöiden tilikauden tuloksia vastaavat arvioidut verot sekä aikaisempien tilikausien verojen oikaisut, samoin kuin laskennalliset verot. Laskennallinen verosaaminen on laskettu verotuksen ja tilinpäätöksen välisille väliaikaisille eroille käyttäen tilinpäätöshetkellä vahvistettua seuraavien vuosien verokantaa.

Käyttöomaisuus on merkitty taseeseen vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla. Suunnitelman mukaiset poistot on muutettu vastaamaan EVL:n sallimia maksimipoistoja. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu seuraavasti:

Rakennukset ja rakennelmat	menojäännös	4 prosenttia/ vuosi
Koneet	menojäännös	25 prosenttia/ vuosi
Kalusto	menojäännös	25 prosenttia/ vuosi
ATK-ohjelmat	tasapoisto	5 vuotta
Muut pitkävaikutteiset menot	tasapoisto	5 vuotta
Konserniliiketoiminta	tasapoisto	5 vuotta

Rahoitusomaisuusarvopaperit on arvostettu hankintameno- tai sitä alemman jälleenhankinta-arvoon.

Liiketoiminnan muihin tuottoihin ja kuluihin sisältyvät varsinaiseen liiketoimintaan kuulumattomat liiketapahtumat kuten tavanomaiset käyttöomaisuuden myyntivoitot ja -tappiot sekä vuokratuotot.

Yhtiön hallussa on 31.12.2002 ollut omia osakkeita 100 000 kappaletta. Nämä vastaavat noin 1,1 prosenttia yhtiön osakekannasta. Yhtiön hallussa olevilla omilla osakkeilla ei ole äänioikeutta eikä niille makseta osinkoa.

Tulevaisuuden näkymät

Yleisen taloudellisen tilanteen epävarmuus sekä asiakkaiden omien tuotteiden ja palveluiden heikentynyt kysyntä ovat vaikuttaneet laskevasti myös SysOpenin odotuksiin tietotekniikkapalveluiden ja -tuotteiden lähiajan kysynnästä.

Erittäin haasteellisesta markkinatilanteesta huolimatta SysOpen on saanut uusia potentiaaaliltaan merkittäviä asiakkuuksia, joiden uskotaan kasvattavan SysOpenin palveluiden kysyntää loppuvuodesta 2003 ja vuonna 2004. SysOpen-konsernissa jatketaan edelleen ponnisteluja myynnin kasvattamiseksi ja kiinnitetään jatkossakin erityistä huomiota kustannusten hallintaan. Strategian toteutuksessa keskitytään kannattavien ja kasvavien liiketoiminta-alueiden vahvistamiseen.

SysOpen arvioi, että mikäli markkinoilla ei tapahdu edelleen heikkenemistä, konsernin vuoden 2003 voitto säilyy vuoden 2002 tasolla. Kuluvaan vuoteen liikevaihto jäänee noin 10-15 prosenttia vuoden 2002 tasosta. Tämä johtuu osin tietotekniikka-alan palveluiden kysynnän heikkoudesta ja osin toteutetuista SysOpenin kannattamattomien liiketoimintojen myynnistä.

Mahdollisissa yritysosto- ja liittoumajärjestelyissä painotetaan liiketoimintojen strategista yhteensopivuutta ja omistaja-arvoon keskeisesti vaikuttavien tekijöiden edistämistä.

SysOpen ilmoitti 17.9.2003 pörssitiedotteella myyvänsä kaikki omistamansa Create!Form International Inc:n osakkeet yhdysvaltalaiselle Bottomline Technologies Inc:lle yhdessä muiden Create!Formin osakkeenomistajien kanssa. SysOpen kirjaa osakkeidensa myynnistä yli 550 000 euron myyntivoiton vuoden 2003 kolmannen vuosineljänneksen tulokseensa. Kauppa nostaa SysOpenin vuoden 2003 tulosta yli 400 000 eurolla eli noin 2 prosentilla arvioidusta liikevaihdosta. SysOpen arvioi vuoden 2003 tuloksensa säilyvän vuoden 2002 tasolla osavuositarkastuksen yhteydessä 30.6.2003. Kaupan arvioidaan parantavan osavuositarkastuksen yhteydessä arvioitua SysOpenin vuoden 2003 osakekohtaista tulosta noin 0,05 eurolla.

Tarjouksen hyväksymistä harkitsemalla kehoitetaan tutustumaan SysOpenin päivitettyihin liiketoiminnan tulevaisuuden näkymiin SysOpenin osavuositarkastuksessa 30.9.2003 päättyvältä yhdeksän kuukauden jaksolta, jonka SysOpen on aiemmin ilmoittanut julkistavansa 30.10.2003 (julkistuspäivämäärä voi myöhemmin vielä muuttua).

Kilpailu

Market-Visio Oy:n tekemän tutkimuksen "IT-konsultointi Suomessa 2003-2004" mukaan SysOpenin pääkilpailijoiksi luetaan seuraavat yhtiöt: *Accenture, Bearing Point (entinen KPMG Consulting), Cap Gemini Ernst & Young, Eterra (nykyisin Ementor), Fujitsu Invia, IBM, Novo Group, TietoEnator ja WM-data.*

1990-luvulla alkanut ja uuden vuosituhatvuoden alussa jatkunut kotimarkkinayritysten yhdistymiskehitys on muuttanut SysOpenin kilpailuasetelmaa voimakkaasti. Yritysostojen kautta laajentuneet TietoEnator ja Novo Group hallitsevat kotimarkkinoita Suomessa. TietoEnatorin osuus Suomen tietotekniikan palvelumarkkinoista on suurempi kuin minkään muun maan kotimarkkinoilla toimivan palveluyrityksen osuus omista kotimarkkinoistaan.

Kansainväliset yritykset, erityisesti IBM ja HP, ovat vuosien 2002 aikana ja 2003 alussa olleet erittäin vahvoja kilpailijoita tietotekniikkapalvelujen ulkoistusmarkkinoilla saaden suuria ulkoistuskauppoja suurilta suomalaisilta yrityksiltä kuten M-Real, Finnair ja Sonera. Ulkoistuskauppojen myötä asiakkaan sovellusten jatkokehitys- ja ylläpitovastuu siirtyy usein ulkopuoliselle palveluntarjoajalle vaikeuttaen samalla SysOpenin mahdollisuuksia tarjota palveluja asiakkaille.

Kotimarkkinoiden palveluyritysten yhdistyminen ja kansainvälisen kilpailun voimakas lisääntyminen ovat merkittävimmät viimeaikaiset SysOpenin toimintaan vaikuttaneet kilpailukentän muutokset. Kehityksen oletetaan jatkuvan saman suuntaisena myös lähitulevaisuudessa.

Viimeaikaiset yritysostot ja sijoitukset

SysOpen hankki marraskuussa 2001 Isossa-Britanniassa matkustaja- ja tavaraliikenteen tietojärjestelmiä kehittävän Intellectech Ltd:n osakepääomasta 51 prosenttia. SysOpenilla on myöhemmin oikeus lunastaa loppuosa yhtiöstä sen avainhenkilöiltä. Kauppa toteutettiin osakevaihtona. Intellectechin osakkeenomistajat merkitsivät yhteensä 119 010 SysOpenin uutta osaketta. Intellectechin hankinta laajensi SysOpenin kansainvälistä toimintaa ja sen oli määrä tukea erityisesti SysOpenin OpenID-tuotteiden myyntiä ilmailualalle. Ilmailualan vaikeuksista johtuen tavoitteet eivät kuitenkaan toistaiseksi ole täyttyneet. Intellectech toimii nykyisin nimellä Sysopen UK Limited, josta SysOpen omistaa tämän Tarjousasiakirjan päivämääränä 83,1 prosenttia.

SysOpen hankki marraskuussa 2000 omistukseensa Tietovalmis Group Oy:n koko osakekannan. Vuonna 1989 perustettu Jyväskylässä sijaitseva Tietovalmis Group on asiakaskohtaisten sovellusten kehittämiseen ja integrointipalveluihin erikoistunut ohjelmistotalo. Yhtiön asiakkaita ovat kaupan ja teollisuuden suuryritykset, joille yhtiö suunnittelee ja toteuttaa liiketoimintakriittisiä sovelluksia. Kauppa toteutettiin osakevaihtona. Suunnatussa annissa Tietovalmis Groupin omistajat merkitsivät yhteensä 375 000 SysOpenin uutta osaketta ja SysOpen sai apporttina Tietovalmis Groupin koko osakekannan.

SysOpen hankki toukokuussa 2000 omistukseensa Sypal Oy:n koko osakekannan. Vuonna 1986 perustettu Sypal on Varkaudessa ja Kuopiossa sijaitseva ohjelmistotalo, joka on erikoistunut räätälöityjen sovellusten kehittämiseen vaativille asiakkaille. Kauppa toteutettiin osakevaihtona. Sypalin omistajat merkitsivät yhteensä 172 140 SysOpenin uutta osaketta. Osakkeet tarjottiin apporttiomaisuutta vastaan, joka muodostui Sypalin koko osakekannasta.

SysOpen hankki huhtikuussa 2000 omistukseensa Benefect Oy:n koko osakekannan. Benefect erikoistuu ammattiliittojen ja työttömyyskassojen operatiivisiin sovelluksiin ja tarjoaa asiakkailleen myös sähköisen asioinnin mahdollistavia tuotteita ja palveluita. Kauppa toteutettiin osakevaihtona. Benefectin omistajat merkitsivät yhteensä 324 496 SysOpenin uutta osaketta. Osakkeet tarjottiin apporttiomaisuutta vastaan, joka muodostui Benefectin koko osakekannasta.

SysOpen hankki maaliskuussa 2000 omistukseensa QL-Systems Oy:n koko osakekannan. QL-Systems on erikoistunut vaativien logistiikkasovellusten kehittämiseen erityisesti Internet- ja Windows-alustoille. Yrityksen päätuote on WayBill-tuotepöytä, jonka avulla kuljetukset voidaan integroida kiinteäksi osaksi yritysten ydinprosesseja. Kauppa toteutettiin osakevaihtona. QL-Systemsin omistajat merkitsivät yhteensä 62 500 SysOpenin uutta osaketta. Osakkeet tarjottiin apporttiomaisuutta vastaan, joka muodostui QL-Systemsin osakekannasta.

SysOpen hankki maaliskuussa 2000 Siemens Osakeyhtiöltä kokonaan omistukseensa Callcom Oy:n, josta se oli aiemmin omistanut 49 prosenttia. Kauppa oli jatkoa SysOpenin joulukuussa 1999 tekemälle Dycom Oy:n ostolle ja panostukselle telekommunikaatioalan osaamiseen sekä langattomiin teknologioihin. Kauppa toteutettiin pääosin osakevaihtona. Siemens merkitsi yhteensä 9 235 SysOpenin uutta osaketta. Osakkeet tarjottiin apporttiomaisuutta vastaan, joka muodostuu 51 prosentista Callcomin osakekannasta. Kesällä 2000 SysOpen myi noin 15 prosenttia Callcomin osakkeista. Kauppahintaa ei julkistettu.

SysOpen hankki joulukuussa 1999 omistukseensa EP-Logistics Oy:n koko osakekannan. EP-Logistics on Suomen johtavia ja kokeneimpia logistiikka-alueen konsultointiyhtiöitä, joka tarjoaa monipuolisia logistiikan asiantuntijapalveluita teollisuudelle, kaupalle, satamille sekä julkiselle sektorille. Yrityskauppa toteutettiin osakevaihtona. Osakevaihdossa EP-Logisticsin omistajat merkitsivät yhteensä 169 500 SysOpenin uutta osaketta apporttomaaisuutta vastaan, joka muodostui EP-Logisticsin koko osakekannasta.

Viiimeaikaiset liiketoimintojen myynnit

SysOpen myi tammikuussa 2003 puhelinvaihteisiin tavoitettavuusohjelmistoja kehittävän tytäryhtiönsä Callcom Oy:n noin 85 prosentin osake-enemmistön. Ostajina olivat viisi kyseisen tytäryhtiön henkilöstöön ja johtoon kuuluvaa henkilöä. SysOpenin omistusosuus Callcomista on tämän Tarjousasiakirjan päivämääränä vielä 10 prosenttia, mutta kaupan ehtojen mukaan loputkin osakkeet siirtyvät ostajille vuoden 2004 loppuun mennessä. Callcomin liiketoimintojen osuus SysOpen-konsernin kokonaisliikevaihdosta oli noin 2 prosenttia vuonna 2002. Kauppahintaa ei osapuolten sopimuksesta julkistettu.

SysOpen luopui kokonaan WayBill-lähetysten käsittelyohjelmistoon liittyvästä asiakaskohtaisesta liiketoiminnasta myymällä liiketoimintaosuudet Suomen Postille kesäkuussa 2002 ja Kiitolinjalle syyskuussa 2002. Kauppahintoja ei osapuolien sopimuksesta julkistettu. WayBill-liiketoiminnalla ei ollut merkittävää liikevaihtoa vuonna 2001.

SysOpen myi helmikuussa 2002 Logistiikan konsultointipalvelu-liiketoiminnot kyseisen liiketoimintaryhmän toimivalle johdolle. SysOpen tuli 10 prosentin vähemmistöosuudella mukaan uuteen yhtiöön. Myydyin liiketoiminnon 25 työntekijää siirtyivät uuteen yhtiöön vanhoina työntekijöinä 1.3.2002 lukien. Kauppahintaa ei osapuolien sopimuksesta julkistettu. Logistiikan konsultointipalvelu-liiketoimintojen osuus SysOpen konsernin liikevaihdosta oli noin 7 prosenttia vuonna 2001. Tammikuussa 2003 SysOpen myi 10 prosentin vähemmistöosuutensa uuden yhtiön toimivalle johdolle.

Viiimeaikaiset merkittävät omaisuuserien myynnit

SysOpen ilmoitti 17.9.2003 pörssitiedotteella myyvänsä kaikki omistamansa Create!Form International Inc:n osakkeet yhdysvaltalaiselle Bottomline Technologies Inc:lle yhdessä muiden Create!Formin osakkeenomistajien kanssa. SysOpenin osakkeenomistus Create!Formista oli ennen kauppaa 15,5 prosenttia. SysOpen kirjaa osakkeidensa myynnistä yli 550 000 euron myyntivoiton vuoden 2003 kolmannen vuosineljänneksen tulokseensa. Kauppahinta muodostuu sekä käteisvastikkeesta että Bottomline Technologies Inc:n osakkeista. SysOpen saa kaupassa käteisenä yli 350 000 euroa ja lisäksi 59 739 kappaletta Nasdaqissa noteerattavan Bottomline Technologies Inc:n osaketta. Edellä mainitun vastikkeen lisäksi SysOpen saa yli 30 000 euroa käteistä ja 27 549 Bottomline osaketta, jotka ovat tavanomaisten kauppaehtojen mukaisesti myyjien ostajalle antamien sitoumusten vakuutena (escrow). Nämä vakuutena olevat osakkeet vapautuvat vuoden kuluttua kaupanteosta ja vakuutena oleva käteisosuus kolmen vuoden kuluttua kaupanteosta. Edelleen on sovittu lisäkauppahinnasta, joka riippuu Create!Form International Inc:n kuluvan tilikauden liikevaihdosta ja tuloksesta. Mahdollisena lisäkauppahintana SysOpen voi saada korkeintaan 62 000 Bottomline osaketta. SysOpen on muiden Create!Formin osakkeenomistajien tavoin sitoutunut olemaan myymättä vastikkeena saamia Bottomline osakkeita lock-up -sopimuksella, joka päättyy kokonaisuudessaan kahden vuoden kuluttua kaupasta. Kauppa nostaa SysOpenin vuoden 2003 tulosta yli 400 000 eurolla eli noin 2 prosentilla arvioidusta liikevaihdosta. SysOpen arvioi vuoden 2003 tuloksensa säilyvän vuoden 2002 tasolla osavuositarkastuksen yhteydessä 30.6.2003. Kaupan arvioidaan parantavan osavuositarkastuksen yhteydessä arvioitua SysOpenin vuoden 2003 osakekohtaista tulosta noin 0,05 eurolla.

Investoinnit käyttöomaisuuteen ja muut investoinnit

Konsernin bruttoinvestoinnit käyttöomaisuuteen olivat 0,5 miljoonaa euroa vuonna 2002. Vuonna 2001 käyttöomaisuusinvestoinnit olivat 1,7 miljoonaa euroa. Käyttöomaisuusinvestointien lisäksi konserni panostaa jatkuvasti palveluiden ja omien ohjelmistokomponenttien tuotekehitykseen. Kaikki nämä kehityskulut on kirjattu vuosina 2002 ja 2003 suoraan kuluksi.

15.2 Liiketoiminnan tulos

30.6.2003 päättyynyt kuuden kuukauden jakso verrattuna 30.6.2002 päättyneeseen kuuden kuukauden jaksoon

Liikevaihto

SysOpenin liikevaihto 30.6.2003 päättyneellä kuuden kuukauden jaksolla oli 13,6 miljoonaa euroa (1.1.-30.6.2002: 15,1 miljoonaa euroa), laskua viime vuoden vastaavasta ajankohdasta 1,5 miljoonaa euroa eli 10 prosenttia. Vuoden 2003 alussa

sekä edellisenä vuonna tehdyt kannattamattomien liiketoimintojen myynnit vaikuttivat 4 prosenttia liikevaihtoa alentavasti. Muu osa liikevaihdon laskusta johtui yleisen taloudellisen epävarmuuden aiheuttamista asiakasprojektien aloitusten viivästymisistä.

Asiakasratkaisut –liiketoiminnan osuus SysOpenin koko liikevaihdosta oli 30.6.2003 päättyneellä kuuden kuukauden jaksolla 93,9 prosenttia. Loput liikevaihdosta koostui ohjelmistotuotteiden ylläpito- ja lisenssimaksuista. Kansainvälisen liiketoiminnan osuus liikevaihdosta oli 2,3 prosenttia (1.1.-30.6.2002: 3,9 prosenttia).

Liiketoiminnan kulut

Henkilöstökulut

Henkilöstökulut olivat 30.6.2003 päättyneellä kuuden kuukauden jaksolla 8,2 miljoonaa euroa, laskua viime vuoden vastaavasta ajankohdasta 0,8 miljoonaa euroa. Keskimääräiset henkilöstökulut työntekijää kohden pysyivät edellisen vuoden tasolla, huolimatta 0,2 miljoonan euron kertaluonteisista, henkilöstön vähentämiseen liittyvistä kuluista.

Poistot ja arvonalennukset

Suunnitelman mukaiset poistot olivat 30.6.2003 päättyneellä kuuden kuukauden jaksolla 0,5 miljoonaa euroa (1.1.-30.6.2002: 0,6 miljoonaa euroa), joista liikearvopoistoja oli 0,1 miljoonaa euroa (1.1.-30.6.2002: 0,2 miljoonaa euroa). Poistot ovat 3,4 prosenttia liikevaihdosta (1.1.-30.6.2002: 3,7 prosenttia).

Muut liiketoiminnan tuotot ja kulut

Muut liiketoiminnan tuotot olivat 30.6.2003 päättyneellä kuuden kuukauden jaksolla yhteensä 0,1 miljoonaa euroa (1.1.-30.6.2002: 0,1 miljoonaa euroa) sisältäen käyttöomaisuuden myyntivoittoja, vuokratuottoja ja muita liiketoiminnan muita tuottoja, kuten markkinointituottoja.

Muut liiketoiminnan kulut olivat 30.6.2003 päättyneellä kuuden kuukauden jaksolla yhteensä 3,6 miljoonaa euroa (1.1.-30.6.2002: 3,9 miljoonaa euroa). Muut liiketoiminnan kulut sisältävät vapaaehtoisia henkilösivukuluja, toimitilakuluja, kone- ja kalustokuluja, matkakuluja, markkinointikuluja ja muita hallinnollisia kuluja. Myynnin luottotappioita ei ollut 30.6.2003 päättyneellä kaudella. Vuotta aiemmin luottotappioita kirjattiin 0,1 miljoonaa euroa.

Liikevoitto ennen liikearvopoistoja (EBITA)

Liikevoitto ennen liikearvopoistoja (EBITA) 30.6.2003 päättyneellä kaudella oli 1,1 miljoonaa euroa eli 8,0 prosenttia liikevaihdosta. Viime vuoden vastaavan ajankohdan vertailukelpoinen liikevoitto ennen liikearvopoistoja oli 1,5 miljoonaa euroa eli 10,0 prosenttia. Liikevoiton ennen liikearvopoistoja lasku johtuu pääosin vallitsevan haasteellisen markkinatilanteen aiheuttamasta liikevaihdon laskusta sekä lisäksi 0,2 miljoonan euron kertaluonteisista, henkilöstön vähentämiseen liittyneistä kuluista. Liiketoiminnan kulut yhteensä olivat 30.6.2003 päättyneellä kaudella 12,6 miljoonaa euroa (1.1.-30.6.2002: 13,7 miljoonaa euroa) eli laskivat 8,0 prosenttia.

Liikevoitto liikearvopoistojen jälkeen

Liikevoitto liikearvopoistojen jälkeen 30.6.2003 päättyneellä kaudella oli 1,0 miljoonaa euroa eli 7,0 prosenttia liikevaihdosta. Viime vuoden vastaavan ajankohdan vertailukelpoinen liikevoitto liikearvopoistojen jälkeen oli 1,3 miljoonaa euroa eli 8,9 prosenttia liikevaihdosta.

Rahoitustuotot ja –kulut

Rahoitustuotot ja kulut 30.6.2003 päättyneellä kuuden kuukauden jaksolla olivat 0,1 miljoonaa euroa sisältäen osinkotuottoja, korkotuottoja ja –kuluja sekä rahoitusarvopapereiden arvonalennuksia. Viime vuoden vastaavana ajanjaksona rahoitustuotot ja –kulut olivat yhteensä -1,2 miljoonaa euroa johtuen tappiollisten tytäri- ja osakkuusyhtiöiden osakepääomien ja muiden pääomaluonteisten erien alaskirjauksista (yhteensä 1,0 miljoonaa euroa) sekä rahoitusarvopapereiden arvonalennuksista (0,2 miljoonaa euroa).

Maksuvalmius

Konsernin maksuvalmius oli 30.6.2003 päättyneellä kaudella erittäin hyvä. Rahoitusomaisuusarvopaperit sekä rahat ja pankkisaamiset olivat 6,5 miljoonaa euroa 30.6.2003 (5,3 miljoonaa euroa 30.6.2002).

Investoinnit käyttöomaisuuteen ja osakkeisiin

Konsernin bruttoinvestoinnit taseen pysyviin vastaaviin olivat 0,1 miljoonaa euroa 30.6.2003 päättyneellä kaudella. Viime vuoden vastaavana ajanjaksona SysOpen-konsernin bruttoinvestoinnit taseen pysyviin vastaaviin olivat 0,3 miljoonaa euroa.

Liiketoiminnan tulos 31.12. päättyneiltä tilikausilta 2002, 2001 ja 2000

Liikevaihto

Konsernin liikevaihto vuonna 2002 oli 29,0 miljoonaa euroa, vuonna 2001 30,8 miljoonaa euroa ja vuonna 2000 23,0 miljoonaa euroa. Liikevaihdon kasvu 33,7 prosenttia vuodesta 2000 vuoteen 2001 oli sekä orgaanista että yritysostoista johtuvaa kasvua. Konsernin liikevaihto laski 6 prosenttia vuodesta 2001 vuoteen 2002. Lasku johtui helmikuussa 2002 toteutetusta Logistiikan Konsultointipalvelut -liiketoimintaryhmän myynnistä kyseisen ryhmän toimivalle johdolle. Liikevaihdon jakautuminen liiketoiminta-alueittain:

<u>Liikevaihto</u>	<u>2002</u>	<u>2001</u>	<u>2000</u>
Asiakasratkaisut (%)	86	84	85
Ohjelmistotuotteet (%)	14	16	15

Kansainvälisen liiketoiminnan osuus liikevaihdosta oli 4 prosenttia vuonna 2002. Kansainvälisen liiketoiminnan osuus oli 2 prosenttia vuonna 2001 ja 2,5 prosenttia vuonna 2000.

Liiketoiminnan kulut

<u>Henkilöstökulut, tuhatta euroa</u>	<u>2002</u>	<u>2001</u>	<u>2000</u>
Henkilöstökulut	16 863	16 936	13 065
Henkilöstö kauden lopussa	323	355	303
Henkilöstö keskimäärin	328	341	267

Henkilöstökulut sisältävät palkkoja, tulos-, laatu- ja muita palkkiota sekä eläke- ja muita sosiaalikuluja.

<u>Liiketoiminnan muut kulut, tuhatta euroa</u>	<u>2002</u>	<u>2001</u>	<u>2000</u>
Liiketoiminnan muut kulut yhteensä	7 278	7 317	5 495

Liiketoiminnan muut kulut sisältävät vapaaehtoisia henkilösivukuluja, toimitilakuluja, kone- ja kalustokuluja, viestintäkuluja sekä muita hallinnollisia kuluja.

Poistot ja arvonalennukset

Suunnitelman mukaiset poistot vastaavat EVL:n mukaisia maksimipoistoja. Poistot aineellisista hyödykkeistä olivat 0,9 miljoonaa euroa vuonna 2002, 0,8 miljoonaa euroa vuonna 2001 ja 0,6 miljoonaa euroa vuonna 2000.

Konsernin liikearvojen suunnitelman mukainen poisto aika on viisi vuotta. Liikearvopoistot olivat 0,3 miljoonaa euroa vuonna 2002, 0,3 miljoonaa euroa vuonna 2001 ja 0,3 miljoonaa euroa vuonna 2000.

Muut liiketoiminnan tuotot

Liiketoiminnan muut tuotot, tuhatta euroa	2002	2001	2000
Käyttöomaisuuden myyntivoitot	34	10	2
Avustukset	-2	42	114
Muut tuottoerät	134	17	-7
Liiketoiminnan muut tuotot yhteensä	166	69	-109

Osuus osakkuusyhtiöiden tuloksesta

SysOpen-konserniin on vuosina 2000-2002 kuulunut seuraavat osakkuusyhtykset: Oy Ideos Ltd, Midecraft Oy ja Visy Oy. Konsernin omistusosuus Oy Ideos Ltd:stä on vuosien 2000-2002 aikana ollut 25,3 prosenttia ja osuus Midecraft Oy:stä 50,0 prosenttia. Konsernin osuus Visy Oy:stä oli vuonna 2001 25 prosenttia ja vuonna 2000 27,7 prosenttia. Vuonna 2002 konsernin omistusosuus Visy Oy:stä laski alle osakkuusyhtiörajaa 12,5 prosenttiin. Visy Oy:tä ei yhdistelty vuonna 2002 konsernilukuihin. Oy Ideos Ltd hakeutui lokakuussa 2002 konkurssiin. Yhtiön varat eivät enää riittäneet kattamaan velvoitteita. SysOpen omisti yhtiöstä 25 prosenttia. SysOpen kirjasi alas vuonna 2002 kaikki Ideokseen liittyvät saatavat ja pääomaluonteiset erät. SysOpen hakee tällä hetkellä Ideoksen konkurssipesältä 53 000 euron saatavaa.

Osuus osakkuusyhtiöiden tuloksesta sisältyy konsernin rahoitustuottoihin ja -kuluihin. Vuonna 2002 osuus osakkuusyhtiöiden tuloksesta oli -35 000 euroa, vuonna 2001 -57 000 euroa ja vuonna 2000 -294 000 euroa.

Liikevoitto ennen liikearvopoistoja (EBITA)

SysOpen-konsernin liikevoitto ennen liikearvopoistoja (EBITA) ylitti vuosina 2000-2002 selvästi tietotekniikkatoimialan keskimääräisen tason Suomessa. Konsernin liikevoitto ennen liikearvopoistoja oli 3,2 miljoonaa euroa vuonna 2002, mikä vastasi 11,2 prosenttia kyseisen tilikauden liikevaihdosta. Liikevoitto ennen liikearvopoistoja oli 4,0 miljoonaa euroa vuonna 2001 (13,4 prosenttia liikevaihdosta) ja liikevoitto ennen liikearvopoistoja oli 3,2 miljoonaa euroa vuonna 2000 (14,0 prosenttia liikevaihdosta). Vuonna 2000 merkittävien kertaluonteinen kuluera aiheutui peruuntuneesta yritysostosta Isossa-Britanniassa. Vuonna 2001 merkittävien kertaluonteinen kuluera aiheutui ensimmäisen vuosineljänneksen kertaluonteisista toteutumattomaan kotimaiseen yrityskauppaan liittyneistä suorista kertakuluista (0,24 miljoonaa euroa). Vuoden 2001 lopulla SysOpen Tower -toimistorakennukseen muuton myötä kasvaneet toimitila- ja laitekulut heikensivät kannattavuutta tilivuonna 2002 verrattuna edelliseen vuoteen. Samanaikaisesti markkinoiden heikentyessä jäätiin ennustetusta liikevaihdon kasvusta, minkä johdosta kannattavuus heikkeni huolimatta muissa liiketoiminnan kuluissa aikaan saaduista säästöistä.

Liikevoitto liikearvopoistojen jälkeen

Konsernin liikevoitto liikearvopoistojen jälkeen vuonna 2002 oli 2,9 miljoonaa euroa, mikä vastasi 10 prosenttia kyseisen tilikauden liikevaihdosta. Vuonna 2001 liikevoitto liikearvopoistojen jälkeen oli 3,8 miljoonaa euroa (12,4 prosenttia liikevaihdosta) ja vuonna 2000 liikevoitto liikearvopoistojen jälkeen oli 2,9 miljoonaa euroa (12,7 prosenttia liikevaihdosta).

Rahoitustuotot ja -kulut

Rahoitustuotot ja -kulut, tuhatta euroa	2002	2001	2000
Osinkotuotot	28	35	1
Korkotuotot	128	164	75
Tuotot sijoitusrahastoista	-	-	301
Rahoitustuotot yhteensä	156	199	377
Arvon alentumiset pysyvien vastaavien sijoituksista	-229	-	-
Arvon alentumiset vaihtuvien vastaavien arvopapereista	-289	-291	-
Osuus osakkuusyhtiön tuloksesta	-35	-57	-294
Korkokulut ja muut rahoituskulut	-303	-6	-
Rahoituskulut yhteensä	-821	-354	-294
Rahoitustuotot ja kulut yhteensä	-699	-155	83

Vuosina 2001 ja 2002 arvonalentumiset vaihtuvien vastaavien arvopapereista sisälsivät rahoitusomaisuusarvopapereiden arvostamisen markkinahintaan. Vuonna 2002 arvonalentumiset pysyvien vastaavien sijoituksista sisälsivät tappiollisten tytär- ja osakkuusyhtiöiden osakepääomien ja pääomaluonteisten erien alaskirjaukset. Vuonna 2002 korko- ja muut rahoituskulut sisälsivät korkokulujen lisäksi osakkuusyhtiöiden saatavien alaskirjaukset.

Tuloverot

Tuloslaskelmaan on tuloveroina kirjattu konserniyhtiöiden tilikauden tuloksia vastaavat arvioidut verot sekä aikaisempien tilikausien verojen oikaisut, samoin kuin laskennalliset verot. Laskennallinen verosaaminen on laskettu verotuksen ja tilinpäätöksen välisille väliaikaisille eroille käyttäen tilinpäätöshetkellä vahvistettua seuraavien vuosien verokantaa.

Vuoden 2001 aikana konsernirakennetta yksinkertaistettiin keskittämällä kannattavia tytäryhtiöitä emoyhtiöön. Tällöin emoyhtiölle syntyi tytäryhtiöiden purkamiseen liittyvää verotuksessa vähennyskelpoista purkutappiota yhteensä 7,3 miljoonaa euroa. Verottajan vahvistettua marraskuussa 2002 purkutappioiden määrän ne tulevat verottajan hyväksymänä poistoaikana vuoden 2005 loppuun saakka vähentämään yhtiön tuloksestaan maksamien verojen määrää 423 000 euroa vuodessa. Verosaatavaa purkutappioista ei ole kokonaisuudessaan kirjattu, vaan se otetaan huomioon kunkin vuoden verolaskelmassa.

Tilikauden ja aikaisempien tilikausien verot, tuhatta euroa	2002	2001	2000
- verot tilikauden tuloksesta	248	1 401	1 160
- verot aikaisemmilta vuosilta	-179	-5	-
Laskennalliset verot	216	-215	-171
Konsernin tuloslaskelmaan kirjatut verot	285	1 181	988

Maksuvalmius

Konsernin maksuvalmius oli vuosina 2000-2002 erittäin hyvä. Rahoitusomaisuusarvopaperit sekä rahat ja pankkisaamiset olivat 8,4 miljoonaa euroa 31.12.2002, 5,3 miljoonaa euroa 31.12.2001 ja 6,3 miljoonaa euroa 31.12.2000.

Investoinnit käyttöomaisuuteen ja osakkeisiin

Konsernin bruttoinvestoinnit taseen pysyviin vastaaviin olivat 0,5 miljoonaa euroa vuonna 2002, 1,7 miljoonaa euroa vuonna 2001 ja 1,1 miljoonaa euroa vuonna 2000.

Vuonna 2001 SysOpen hankki omia osakkeitaan, ja vuosien 2001 ja 2002 lopussa yhtiöllä oli omia osakkeita yhteensä 100 000 kappaletta. Osakkeiden keskimääräinen hankintahinta oli 6,10 euroa osakkeelta.

Riskien hallinta

Operatiivisten riskien hallinta SysOpenissa kuuluu johtoryhmälle. Muun muassa seuraavat riskit on tunnistettu ja riskeihin on pyritty varautumaan asianmukaisesti:

- *Valuutta- ja maariski:* SysOpen-konsernin liikevaihdosta 96 prosenttia tuli kotimaasta vuonna 2002, joten konsernilla ei ole ollut sellaisia valuutta- tai maariskejä, joilla olisi ollut huomattavaa merkitystä konsernin liikevaihtoon tai tulokseen.
- *Korkoriski:* SysOpen-konsernilla ei ole ollut merkittäviä rahoitussopimuksia tai pitkäaikaisia kaupallisia sopimuksia, joten korkojen muutoksella ei ole ollut konsernille merkittävää kassavirta- tai käyvän arvon vaikutusta.
- *Kurssiriski:* SysOpenin rahoitusomaisuusarvopaperit sisältävät suomalaisia pörssiosakkeita ja koti- ja ulkomaisia sijoitusrahastoja, joissa kurssiriski on olemassa. Rahoitusomaisuusarvopaperit arvostetaan neljännesvuosittain markkina-arvoon.
- *Luottotappioriski:* Luottotappioriskiä hallitaan aktiivisella myyntisaatavien perinnällä, eikä merkittäviä asiakkaista johtuvia saatavien menetyksiä ole ollut.

- *Asiakasriski:* Asiakasriskiä hallitaan aktiivisella asiakasrakenteen seurannalla. SysOpen-konsernin asiakkaat toimivat eri toimialoilla, eikä yhdenkään asiakkaan liikevaihto-osuus ylittänyt 15 prosenttia liikevaihdosta vuonna 2002. Kymmenen suurimman asiakkaan liikevaihto kattoi 60 prosenttia konsernin liikevaihdosta vuonna 2002.
- *Tietoturvariski:* Tietoturvariskejä pyritään hallinnoimaan jatkuvalla tietoturvaa parantavien toimintamallien kehittämisellä.
- *Projektiriski:* Ohjelmistotoimitusten riskejä pyritään hallinnoimaan SysOpenin sertifoituun laatujärjestelmään kuuluvilla toimintamalleilla.

Tutkimus- ja kehitystoiminta

SysOpen panostaa jatkuvasti myös omien ohjelmistokomponenttiansa kehittämiseen. Vuodesta 2002 lähtien kaikki tutkimus- ja kehitystoiminta on kirjattu suoraan kuluksi. Vuosina 2000 ja 2001 osa tutkimus- ja tuotekehitysmenoista aktivoitiin taseeseen, osa kirjattiin suoraan kuluksi.

16. TIETOJA NOVO GROUPISTA

Tässä Tarjousasiakirjassa esitetyt Novo Groupia koskevat taloudelliset ja muut tiedot perustuvat yksinomaan Novo Groupin vuosikertomuksessa 2002 esittämään tilinpäätökseen 31.12.2002 päättyneeltä tilikaudelta, Novo Groupin vuosikertomuksessa 2001 esitettyihin tilinpäätöstiетoihin 31.12.2001 ja 31.12.2000 päättyneiltä tilikausilta, Novo Groupin julkistamaan osavuosikatsaukseen 30.6.2003 päättyneeltä kuuden kuukauden jaksolta, Novo Groupin julkistamiin pörssitiedotteisiin, kaupparekisterimerkintöihin, Novo Groupin 23.9.2003 päivättyyn osakaslueteloon, Novo Groupin 26.9.2003 päivättyyn sisäpiirirekisteriotteeseen ja muihin julkisesti saatavilla oleviin tietoihin. Vuosikertomuksiin sisältyvissä tilinpäätöstiedoissa markkamääräiset tilinpäätöstiedot on muunnettu euromääräisiksi ja lisäksi luvuissa esiintyy tiettyjä pyöristyseroja virallisiin tilinpäätöksiin verrattuna. Edellä kuvattujen erojen vuoksi Novo Groupin vuosikertomuksissa esitetyt tilinpäätökset eivät ole Novo Groupin virallisia tilintarkastettuja tilinpäätöksiä, jotka ovat 31.12.2002, 31.12.2001 ja 31.12.2000 päättyneiltä tilikausilta KHT Arto Kuusiolan ja tilintarkastusyhteisö Ernst & Young Oy:n, päiväsuullisena tilintarkastajanaan KHT Mikael Holmström, tarkastamia siten kuin heidän tilinpäätöksiin sisältyvissä tilintarkastuskertomuksissaan on kerrottu. Tarjouksen tekijä ei vastaa millään tavalla tällaisista tiedoista lukuun ottamatta niiden oikeaa uudelleen esittämistä tässä Tarjousasiakirjassa.

16.1 Novo Group lyhyesti

Novo Group on Suomessa 29.6.1990 kaupparekisteriin rekisteröity julkinen osakeyhtiö, jonka yritys- ja yhteisötunnus on 0804371-8. Novo Groupin rekisteröity kotipaikka on Helsinki ja sen pääkonttori sijaitsee Helsingissä Pitäjänmäessä osoitteessa Valimotie 17 (PL 38), 00380 Helsinki.

Novo Groupin yhtiöjärjestyksen mukaan sen toimialana on tuottaa ja markkinoida atk-ohjelmia ja laitteita sekä niihin liittyviä tietoteknisiä palveluja ja harjoittaa niiden tuontia ja vientiä.

16.2 Yleiskuvaus

Novo Group on yksi Suomen suurimpia tietotekniikan kokonaispalvelua tarjoavia yrityksiä. Novo Group -konsernin liikevaihto vuonna 2002 oli 308,5 miljoonaa euroa ja liikevoitto ennen liikearvopoistoja 15,2 miljoonaa euroa eli 4,9 prosenttia liikevaihdosta. Liikevoitto liikearvopoistojen jälkeen oli 9,3 miljoonaa euroa eli 3,0 prosenttia liikevaihdosta. Novo Group -konsernin taseen loppusumma 31.12.2002 oli 149,7 miljoonaa euroa. Vuoden 2002 lopussa Novo Group -konsernissa työskenteli 2 372 henkeä. Novo Groupin liiketoiminta-alueita ovat ohjelmistopalvelut, joihin kuuluvat ohjelmistotuoteratkaisut ja asiakaskohtaiset ratkaisut (osuus vuoden 2002 liikevaihdosta 42 prosenttia), käyttö- ja verkkopalvelut (21 prosenttia liikevaihdosta vuonna 2002) sekä laitepalvelut (38 prosenttia liikevaihdosta vuonna 2002). Novo Group -konsernin liikevaihto 30.6.2003 päättyneellä kuuden kuukauden jaksolla oli 152,1 miljoonaa euroa ja liikevoitto ennen liikearvopoistoja 4,7 miljoonaa euroa eli 3,1 prosenttia liikevaihdosta. Liikevoitto liikearvopoistojen jälkeen oli 1,3 miljoonaa euroa eli 0,9 prosenttia liikevaihdosta. Novo Group -konsernin taseen loppusumma 30.6.2003 oli 148,8 miljoonaa euroa ja henkilöstön määrä 2 367 henkilöä.

Novo Groupin liikevaihdosta vuonna 2002 hieman yli puolet tuli yrityksiltä, noin kolmannes kunnallishallinnosta ja loput valtionhallinnosta ja terveydenhuollosta. Pisimmät asiakassuhteet ovat vuosikymmenten mittaisia. Novo Groupin päämarkkina-alue on tällä hetkellä Suomi. Novo Groupilla on maankattava palveluverkko Suomessa ja ulkomaiset tytäryhtiöt Isossa-Britanniassa, Alankomaissa, Saksassa, Virossa, Kiinassa ja Yhdysvalloissa. Vuonna 2002 ulkomaisten toimintojen osuus konsernin liikevaihdosta oli 4,8 prosenttia ja ulkomaan toiminnoissa työskenteli 118 henkilöä. Novo Groupin tavoitteena on kasvaa kannattavasti ja kansainvälistyä. Kansainvälisillä markkinoilla tarjotaan erikoisosaamista, erityisesti myynnin mobiiliratkaisuja, henkilöresurssien optimointijärjestelmiä ja paikkatietoratkaisuja.

16.3 Historia

Novo Groupin taustalla on Novo Groupin 11.11.2002 julkistaman lehdistötiedotteen mukaan kaksi yhtiötä: pääkaupunkiseudun isot kunnat muodostivat oman kuntainliiton (Ptk-tietokeskus), ja runsas 300 muuta kuntaa ja kunnallista keskusjärjestöä perustivat yhteisen atk-yhtiön, Kunnallistieto Oy:n. Näistä jälkimmäinen merkittiin kaupparekisteriin 10.11.1972, mistä Novo Groupin historia lasketaan alkaneeksi. Kunnallistieto ja Ptk-tietokeskus fuusioituivat vuonna 1990 KT-Tietokeskukseksi. Yrityksen nykyinen nimi, Novo Group Oyj, otettiin käyttöön 1997, jolloin Novo Group myös listautui Helsingin pörssiin. Seuraavassa on esitetty Novo Groupin historian olennaisia vaiheita perustamisesta lähtien:

Vuonna 1972 Kunnallistieto Oy merkittiin kaupparekisteriin 10.11.1972.

Vuonna 1977 Pääkaupunkiseudun tietokeskuskuntainliitto, Ptk-tietokeskus, aloitti toimintansa.

Vuonna 1989 Kunnallistieto Oy:n ja Ptk-tietokeskuksen sulautumisesta tehtiin sopimus.

Vuonna 1990 Kunnallistieto ja Ptk-tietokeskus fuusioituivat KT-Tietokeskukseksi. KT-Tietokeskus aloitti toimintansa 1.7.1990.

Vuonna 1991 KT-Tietokeskus osti Novosys Oy:n ja 51 prosenttia Tukiset Yhtiöiden osakekannasta (omistusta lisättiin 100 prosenttiin tammikuussa 1993). KT-Tietokeskus osti myös Tietovoima Oy:ltä liiketoimintoja. Konsernin liikevaihto oli 409 miljoonaa markkaa (69 miljoonaa euroa).

Vuonna 1993 KT-Tietokeskus osti Sophistics Oy:n liiketoiminnat, Novocenter Oy:n koko osakekannan sekä Sypress Oy:n liiketoimintoja. Koko konserni muutti uuteen pääkonttoriin Pitäjänmäelle. Liikevaihto oli 548 miljoonaa markkaa (92 miljoonaa euroa).

Vuonna 1995 KT-Tietokeskus osti Optimi Ohjelmistot Oy:n liiketoiminnat ja Tietosavo Oy:n liiketoimintoja. Konsernin liikevaihto oli 816 miljoonaa markkaa (137 miljoonaa euroa).

Vuonna 1996 KT-Tietokeskus osti Engel Oy:ltä kiinteistönpidon tietojärjestelmätoiminnat, TT-Unic Oy:ltä kiinteistönpidon tietojärjestelmätoiminnat sekä VTKK Toimistojärjestelmät Oy:n koko osakekannan. Konsernin liikevaihto ylitti miljardi markkaa (168 miljoonaa euroa).

Vuonna 1997 otettiin käyttöön yhtiön uusi nimi, Novo Group Oyj, jolloin yritys myös listautui Helsingin Pörssin päälistalle 24.9.1997. Henkilökunnan määrä ylitti tuhannen rajan. Novo Group allekirjoitti siihenastisen yrityshistoriansa suurimman kaupan, kun Tielaitos ulkoisti atk-toimintonsa.

Vuonna 1998 Englannista Inn Ventory Computers Ltd (Ivc Ltd) –nimiseltä yhtiöltä ostettu liiketoiminta yhtiötettiin Novo Ivc Ltd -nimiseksi tytäryhtiöksi. Liiketoimintoja laajennettiin Virossa. Novo Eesti AS osti kahden virolaisen tietotekniikkayrityksen, AS Andremarin ja Baltic Computer Systemsin, ohjelmistotoiminnat. Novo Group osti tietotekniikkasältöiseen liikkeenjohdon konsultointiin erikoistuneen HM&V Research Oy:n osakkeista 60 prosenttia. Novo Group merkitsi 60 prosenttia Maanmittauslaitoksen satelliittikuvakeskuksen toimintaa jatkamaan perustun yhtiön osakkeista, joka jatkoi toimintaansa nimellä Novosat Oy. Lisäksi Novo Group osti paikkatietoratkaisuihin erikoistuneen Meridian Systems Oy:n (Novo Meridian Oy) osakekannan.

Vuonna 1999 Novo Group osti Siemens Business Services Oy:ltä Pegasos- ja Fenix-ohjelmistotuotteiden liiketoiminnat. Kaupan myötä Novo Groupin henkilöstö kasvoi noin 200 henkilöllä. Joensuussa toimiva ohjelmistoyhtiö Karjalan Tietovalta Oy hankittiin Novo Group -konserniin. Novo Group osti myös ohjelmistoyhtiö Citisoft Oy:n. Novo Group perusti Pekingiin Beijing Novo Information Technology Co. Ltd –nimisen yhteisyrityksen Kiinan maanmittaus- ja karttalaitoksen kanssa. Novo Group hankki Internet-liiketoimintaratkaisuja tarjoavan SuperWeb Oy:n ja Profit Mediat Oy:n.

Vuonna 2000 Novo Group osti hollantilaisen työvuorosuunnittelujärjestelmiin keskittyvän Cetec B.V:n, joka jatkoi toimintaansa nimellä Novo Cetec. Novostore, SuperWeb ja Profit Mediat yhdistettiin Novo Extend –yhtiöksi. Lisäksi Novo Group hankki Internet-yhtiö WebSite Oy:n maaliskuussa ja perusti Saksaan ja Kiinan Guanzhou'iin tytäryhtiöt. Kiinteistönpito- ja vesilaskutusliiketoiminnat siirrettiin Komartek Oy:lle.

Vuonna 2001 Novo Group, Varma-Sampo, Suomen valtio ja Teollisuusvakuutus Oy perustavat yhdessä henkilöstöpalveluja tarjoavan yrityksen Silta Oy:n. Novo Group hankki Donelta Unikko-Soft Jyväskylä Oy:n. Novo Group hankki Solteq-konsernilta pk-yritysten yleisjärjestelmien sekä henkilöstö- ja taloushallinnon ohjelmistoliiketoimintoja.

Vuonna 2002 Novo Group hankki omistukseensa tytäryhtiönsä Novosat Oy:n koko osakekannan 17.1.2002. Novosat on paikkatietoaineistoihin ja -palveluihin keskittynyt yhtiö, jossa työskenteli tuolloin 22 paikkatieto-osaajaa (Lehdistötiedote 17.1.2002). Novo Group teki 21.1.2002 sopimuksen Stonesoft e-solutions Oy:n koko osakekannan hankinnasta Stonesoft Oyj:ltä. E-solutions on erikoistunut yritysten toimintaprosessien ja niitä tukevien tietojärjestelmien konsultointiin, kehittämiseen ja integrointiin. Kaupan myötä Novo Groupiin siirtyi 160 tietotekniikan ammattilaista (Pörssitiedote 21.1.2002). Novo Group hankki 24.1.2002 Oyj Liinos Abp:ltä sen terveydenhuollon ja sairaanhoidon materiaalihallinnan ohjelmistojen liiketoiminnat (Lehdistötiedote 24.1.2002). Novo Group hankki 25.3.2002 Empower-konsernin tietojärjestelmäpalveluyhtiö Power-IT:ltä sen talous- ja henkilöstöhallinnon järjestelmiin sekä työasema- ja työryhmäjärjestelmiin liittyvän liiketoiminnan (Lehdistötiedote 25.3.2002). Novo Group teki 17.6.2002 sopimuksen Major

Blue Oy:n koko osakekannan hankinnasta ruotsalaiselta Resco AB:ltä (publ) ja Rescon tytäryhtiöiltä. Major Blue on pääosin Suomessa toimiva ohjelmistotalo päätuotteinaan henkilöstöhallinnon, asiakkuudenhallinnan ja toiminnanohjauksen ohjelmistotuotteet sekä asiakaskohtaiset ratkaisut. Kaupan myötä Novo Groupin henkilöstömäärä kasvoi noin 170 hengellä (Pörssitiedote 17.6.2002). Novo Group hankki 4.9.2002 turvallisuusalan tietojärjestelmiin erikoistuneen Mertor Oy:n koko osakekannan. Mertor Oy on hätäkeskus- ja valvomojärjestelmiin erikoistunut ohjelmistotalo, jonka tuotevalikoimaan kuuluvat myös karttapohjaiset viestiliikenne- ja ajoneuvosovellukset muun muassa kuljetusten käsittelyyn ja ohjaukseen (Lehdistötiedote 4.9.2002). Novo Group hankki 27.9.2002 omistukseensa yksityisille lääkäriasemille ja työterveyshuoltoon tietojenkäsittelypalveluja tuottavan Visiotiimi Oy:n koko osakekannan (Lehdistötiedote 27.9.2002).

16.4 Emoyhtiö ja merkittävimmät tytäryhtiöt

Novo Groupin emoyhtiö on Novo Group Oyj, jonka rekisteröity kotipaikka on Helsinki ja jonka liikevaihto vuonna 2002 oli 137 miljoonaa euroa. Tytäryhtiöitä olivat vuoden 2002 lopussa seuraavassa taulukossa esitetyt yhtiöt:

<u>Yhtiön nimi</u>	<u>Novo Groupin omistusosuus (%)</u>
Kotimaiset tytäryhtiöt	
Novoser Oy	100
Novo e-solutions Oy	100
Novobit Oy	100
Citisoft Oy	100
UST -Datateam Oy	100
Major Blue Oy	100
Novo Atuline Oy	100
Visiotiimi Oy ⁽¹⁾	100
HM & V Research Oy	60
Novo Meridian Oy	100
Novo Extend Oy	100
Novosat Oy	100
Kiinteistö Oy Novo Estate	100
Ulkomaiset tytäryhtiöt	
Beijing Novo Information Technology Co. Ltd, Kiina	65
Guangzhou Novo Information Technology Development Co. Ltd, Kiina	100
Novo Systems AS, Viro	100
Novo Cetec B.V., Alankomaat	100
Novo Group GmbH, Saksa	100
Novo Information Technology Inc, USA	100
Novo IVC Ltd, Iso-Britannia	100
Tytäryhtiöiden omistamat tytäryhtiöt	
Mertor Oy (emoyhtiö Novo Meridian Oy) ⁽¹⁾	100
Novosys Oy (emoyhtiö Novoser Oy)	100

(1) Visiotiimi Oy ja Mertor Oy fuusioitiin emoyhtiöön 31.8.2003.

Novoser Oy:n (entinen Novosys Oy) tytäryhtiö Nouveltech Oy purettiin 23.5. 2002. Novo Group Oyj:n tytäryhtiö Novotrust Oy fuusioitiin emoyhtiönsä 30.9.2002. Novosat Oy fuusioitiin Novo Astra Oy:öön 30.9.2002 ja Novo Astra Oy:n nimi muutettiin Novosat Oy:ksi. UST-Datateam Oy päätettiin purkaa ja sen emoyhtiö Unikko-Soft Oy fuusioitiin Novo Group Oyj:öön 31.12.2002. Novo Extend Oy ja Citisoft Oy päätettiin purkaa ja niiden liiketoiminnat siirrettiin Novo Group Oyj:öön liiketoimintakaupoilla joulukuussa. HMV Telecommunication Oy fuusioitiin HMV Research Oy:öön 31.12.2002. Novoser Oy muutti nimensä Novosys Oy:ksi ja Novosys Oy muutti nimensä Novoser Oy:ksi 31.12.2002.

Novo Group sopi toukokuussa 2003 hankkivansa loputkin 60 prosenttia osakkuusyhtiönsä IT Solicom Oy:n osakekannasta VR-Yhtymä Oy:ltä. Novo Groupin omistusosuus IT Solicomista oli aikaisemmin 40 prosenttia. Kilpailuvirasto hyväksyi IT

Solicom-kaupan 26.5.2003. IT Solicom siirtyi Novo Groupin omistukseen kauppakirjan mukaisesti 1.6.2003. IT Solicom on tietotekniikkayhtiö, joka on erikoistunut kuljetus- ja logistiikka-alan tietojärjestelmiin. Se tarjoaa sekä asiakaskohtaisia ohjelmistoratkaisuja että käyttö- ja verkkopalveluja. Yhtiön suurin asiakas on VR-konserni. IT Solicomin liikevaihto vuonna 2002 oli 17,6 miljoonaa euroa ja yhtiössä työskentelee 117 työntekijää Helsingissä ja Tampereella.

Tarkempia tietoja emoyhtiön ja tytäryhtiöiden omistamista tytäryhtiöistä on esitetty tämän Tarjousasiakirjan liitteessä esitetyssä Novo Groupin 31.12.2002 päivätyssä tilinpäätöksessä kohdassa "Taseen Liitetiedot, kohta 12. Osakkeet ja osuudet", sen sisältöisenä kun Novo Group on ne julkistanut vuosikertomuksessaan vuonna 2002.

16.5 Merkittävimmät sijoitukset

Novo Group -konsernin osakkuusyhtiöitä ovat eFennia Oy (40 prosenttia), Medici Data Oy (36,3 prosenttia), Komartek Oyj (34,7 prosenttia) ja Silta Oy (44,9 prosenttia).

Novo Group sopi kesäkuussa 2003 hankkivansa Keskinäinen Vakuutusyhtiö Fennialta 40 prosentin vähemmistöosuuden eFennia Oy:stä ja järjestely astui voimaan suunnitellun mukaisesti 1.8.2003. eFennia Oy tarjoaa ja ylläpitää Fennia-ryhmän vakuutuspalveluja internetissä ja toimii kehittämänsä turvataloportaalin palveluntuottajana.

Lisäksi Novo Group omistaa 12,7 prosenttia Solid Information Technology Oy:stä. Tarkempia tietoja emoyhtiön ja tytäryhtiöiden omistamista osakkuusyhtiöistä ja muista sijoituksista on esitetty tämän Tarjousasiakirjan liitteessä esitetyssä Novo Group Oyj:n 31.12.2002 päivätyssä tilinpäätöksessä kohdassa "Taseen Liitetiedot, kohta 12. Osakkeet ja osuudet".

16.6 Strategia

Seuraavassa esitetyt strategiset tavoitteet perustuvat Novo Groupin vuodelta 2002 julkistamassa vuosikertomuksessa esitettyihin tietoihin. Novo Groupin strategiset tavoitteet ovat asiakaslähtöisyys, kannattavuus, kasvu ja kansainvälistyminen.

Asiakaslähtöisyys. Kasvun, kannattavuuden ja kansainvälistymisen perusedellytys on asiakaslähtöinen toiminta. Asiakkaan toiminnan tuntemisen syventäminen on koko Novo Group -konsernin tavoite ja ponnahduslauta muiden tavoitteiden saavuttamiseksi. Novo Group haluaa rakentaa asiakkaidensa kanssa kumppanuussuhteita, joista hyötyvät molemmat osapuolet. Kotimaassa Novo Groupin tavoite on olla tietotekniikkakumppani, jonka kautta asiakas saa kaikki tietotekniikka-alan palvelut. Kansainvälisessä toiminnassa Novo Group pyrkii saavuttamaan vahvan aseman valituilla erikoisosaamisen alueilla.

Kannattavuus. Kannattavuustavoitteena on saavuttaa pitkällä aikavälillä 8 prosentin liikevoitto liikearvopoistojen jälkeen. Sijoitetun pääoman tuoton tavoite on vähintään 15 prosenttia. Osinkoa Novo Group pyrkii jakamaan vähintään 25 prosenttia tuloksesta verojen jälkeen. Toiminnan tuloksellisuus perustuu tehokkaisiin ja verkostoituneisiin prosesseihin.

Kasvu. Novo Groupin tavoitteena on kasvaa jatkuvasti alan markkinakasvua nopeammin. Kasvua pyritään nopeuttamaan myös yritysostoin. Kasvua tavoitellaan erityisesti niillä ohjelmisto- sekä käyttö- ja verkkopalvelujen alueilla, joilla Novo Groupin asema on merkittävä tai joilla on mahdollista saavuttaa markkinajohtajuus. Kasvu painottuu korkean jalostusarvon palveluihin.

Kansainvälistyminen. Kansainvälistä toimintaa pyritään kasvattamaan niillä ohjelmistoalueilla ja toimialoilla, joilla Novo Groupissa on vahvaa erityisosaamista. Näitä alueita ovat erityisesti myynnin mobiiliratkaisut, henkilöresurssien optimointijärjestelmät ja paikkatietoratkaisut.

16.7 Liiketoiminta-alueet

Novo Groupin kolme liiketoimintadivisioonaa muodostavat neljä liiketoiminta-alueita. Ohjelmistotuoteratkaisut ja asiakaskohtaiset ohjelmistoratkaisut -divisioonat muodostavat molemmat omat liiketoiminta-alueensa. Infraratkaisut-divisioonaa jakaantuu kahteen liiketoiminta-alueeseen: käyttö- ja verkkopalveluihin sekä laitepalveluihin. Novo Groupin ydinliiketoimintoja ovat ohjelmistopalvelut sekä käyttö- ja verkkopalvelut.

LIKEVAIHTO, TOIMINNAN OSUUS NOVO GROUP -KONSERNIN LIKEVAIHDOSTA SEKÄ KESKIMÄÄRÄINEN HENKILÖSTÖ LIKETOIMINTA-ALUEITTAIN

1-12/2002

(tilintarkastamaton)	Liikevaihto	Osuus liikevaihdosta	Henkilöstö
	(miljoonaa euroa)	(%)	
Ohjelmistopalvelut	138,7	44,9	1 403
tuotteet	82,2	26,6	860
asiakaskohtaiset ratkaisut	56,5	18,3	543
Käyttö- ja verkkopalvelut	67,1	21,8	555
Laittepalvelut	121,8	39,5	145
Konsernieliminoinnit	-19,1	-6,2	
Liiketoiminnot yht.	308,5		2 103
Konsernitoiminnot	0		154
Kaikki yhteensä	308,5	100,0	2 257

LIKEVOITTO ENNEN LIKEARVOPOISTOJA (EBITA)

LIKETOIMINTA-ALUEITTAIN 1-12/2002

(tilintarkastamaton)	EBITA	EBITA	Osuus EBITAsta
	(miljoonaa euroa)	(%)	(%)
Ohjelmistopalvelut	9,8	7,1	64,5
tuotteet	2,8	3,4	18,4
asiakaskohtaiset ratkaisut	7,0	12,4	46,1
Käyttö- ja verkkopalvelut	3,5	5,2	23,0
Laittepalvelut	3,1	2,5	20,4
Konsernieliminoinnit	0,0	0,0	0,0
Liiketoiminnot yht.	16,4	5,3	107,9
Konsernin kohdistamattomat kulut	-1,2		-7,9
Kaikki yhteensä	15,2	4,9	100,0

Ohjelmistotuoteratkaisut

Novo Group tarjoaa yrityksille ja julkishallinnon organisaatioille niiden keskeisiä toimintaprosesseja palvelevia ohjelmistotuotteita ja näihin liittyviä lisäarvo- ja tukipalveluja. Novo Groupin ohjelmistotuotteita ovat asiakkuudenhallinnan, talouden, henkilöstön ja toiminnanohjauksen sekä potilashallinnon, sosiaalitoimen ja paikkatietoalan ohjelmistot. Pääosa Novo Groupin tuotteista on sen itse kehittämiä, minkä lisäksi se tarjoaa kansainvälisiä ohjelmistoja. Monilla tuotealueilla Novo Groupilla on markkinajohtajan asema Suomessa.

Ohjelmistotuotteiden liikevaihto kasvoi 7,3 prosenttia vuonna 2002 ja nousi 82,2 miljoonaan euroon (76,6 miljoonaa euroa vuonna 2001). Liikevoitto ennen liikearvopoistoja (EBITA) oli 3,4 prosenttia liikevaihdosta vuonna 2002. Ohjelmistotuotteiden osuus Novo Group -konsernin liikevaihdosta vuonna 2002 oli 26,6 prosenttia (26,0 prosenttia vuonna 2001) ja liikevoitosta 18,4 prosenttia. Liiketoiminnassa työskenteli 955 henkeä vuoden 2002 lopussa (775 henkeä vuoden 2001 lopussa) 20 paikkakunnalla Suomessa, sekä Pekingissä Kiinassa.

Vuonna 2002 kasvu tuli pääosin yritys- ja liiketoimintakaupoista, joissa ohjelmistotuoteliiketoimintaan siirtyi yli 200 uutta työntekijää. Novo Group osti Major Blue Oy:n koko osakekannan ja Empower-konsernin tietojärjestelmäyhtiö Power-IT Oy:ltä sen talouden- ja henkilöstönohjauksen ohjelmistoliiketoiminnan. Näillä yritysjärjestelyillä Novo Group vahvisti asemaansa yrityssektorin ohjelmistotoimittajana. Novo Group vahvisti asemaansa sairaaloiden materiaalinohjauksen ja yksityisen terveydenhuollon ohjelmistotoimittajana hankkimalla Visiotiimi Oy:n koko osakekannan ja Oyj Liinos Abp:ltä sairaanhoidon materiaalinhallinnan liiketoiminnot. Paikkatietoratkaisut siirrettiin vuoden 2002 alusta osaksi ohjelmistotuoteratkaisuja. Liiketoimintaa vahvistettiin ostamalla turva-alan järjestelmiin erikoistunut Mertor Oy sekä loput Novo Groupin tytäryhtiön Novosat Oy:n osakekannasta.

Erityisesti perusohjelmistojen eli henkilöstön-, talouden- ja toiminnanohjauksen tuotteiden kysyntä heikkeni voimakkaasti vuoden 2002 loppua kohden. Marraskuussa vuonna 2002 aloitettujen YT-neuvottelujen tuloksena tammikuussa 2003 liiketoiminnasta vähennettiin 72 henkeä. Yhdessä muiden järjestelyjen kanssa vähennys oli 87 henkeä.

Asiakaskohtaiset ratkaisut

Asiakaskohtaiset ratkaisut -liiketoiminta on asiakkaiden tarpeisiin sovitettua tietotekniikan konsultointia ja ohjelmistoratkaisuja. Merkittävimpiä asiakkaita ovat suuryritykset, suuret kaupungit ja valtionhallinnon yksiköt.

Kotimaassa toiminta on vaativien asiakaskohtaisten järjestelmien suunnittelua ja toteutusta, tietojärjestelmäkonsultointia sekä sovellustukea ja -ylläpitoa. Kotimaan liiketoiminta on asiantuntijapalvelua, joka perustuu pitkiin asiakassuhteisiin ja vahvaan projektiosaamiseen. Keskeisiä toiminta-alueita ovat sovellusintegraatioon, sähköiseen asiointiin, asiakkuuden hallintaan, toiminnan ohjaukseen, tuote- ja toimitusketjun hallintaan sekä henkilöstön osaamisen johtamiseen liittyvät palvelut. Henkilökunta työskentelee Suomessa kahdeksalla eri paikkakunnalla.

Ulkomaiset yksiköt toimittavat myynnin ja logistiikan sekä henkilöresurssien suunnittelun ohjelmistoja matkustus-, kuljetus-, turvallisuus- ja palvelualoille. Ulkomaiset yksiköt sijaitsevat Isossa-Britanniassa, Alankomaissa, Virossa ja Yhdysvalloissa. Vuoden 2003 alusta myös Novo Groupin Kiinan tytäryhtiö Pekingissä siirtyi osaksi asiakaskohtaiset ratkaisut -liiketoimintoja.

Asiakaskohtaisten ratkaisujen liikevaihto kasvoi 56,5 prosenttia vuonna 2002 ja nousi 56,5 miljoonaan euroon (36,1 miljoonaa euroa vuonna 2001). Sekä kotimaan että ulkomaan toimintojen liikevaihto kasvoi. Liikevoitto ennen liikearvopoistoja (EBITA) oli 12,4 prosenttia liikevaihdosta vuonna 2002. Asiakaskohtaisten ratkaisujen osuus Novo Group -konsernin liikevaihdosta oli 18,3 prosenttia vuonna 2002 (12,2 prosenttia vuonna 2001) ja Novo Group -konsernin liikevoitosta 46,1 prosenttia. Liiketoiminta työllisti 578 henkeä vuoden 2002 lopussa (430 henkeä vuoden 2001 lopussa). Henkilömäärää lisäsivät merkittävästi Novo Group -konsernin sisäiset siirrot ja Stonesoft e-solutions Oy:n hankkiminen Stonesoft Oyj:lta.

Asiakaskohtaisten ratkaisujen liikevaihto kasvoi vuonna 2002 voimakkaasti. Puolet Novo Groupin asiakaskohtaisten ratkaisujen kasvusta oli yrityskauppojen mukanaan tuomaa ja puolet orgaanista kasvua. Tammikuussa hankitulla Stonesoft e-solutions Oy:llä vahvistettiin osaamista yritysten toimintaprosessien ja niitä tukevien tietojärjestelmien konsultoinnissa, kehittämisessä ja integroinnissa. Vuonna 2002 kasvu painottui valtio-, telecom- ja finanssisektoreille. Sekä valtionhallinnossa että finanssisektorilla aloitettiin useita monivuotisia hankkeita. Erityisesti monet eläkevakuutuslaitokset uusivat järjestelmiään. Kansainvälisillä markkinoilla Novo Groupin henkilöresurssien suunnittelujärjestelmien myynti vilkastui merkittävästi. Mittavin toimitus tehtiin Alankomaiden poliisilaitokselle. Lentoyhtiöiden myynnin mobiilijärjestelmien kysyntä oli odotetun laimeaa.

Valtaosa Novo Groupin uusista suurista järjestelmistä tehdään Java- ja komponenttitekniikkaa hyödyntäen. Aiempina vuosina toteutetun laajan henkilöstön kehittämisen ansiosta Novo Group on Suomen johtavia Java-pohjaisten järjestelmien toteuttajia vaativissa järjestelmähankkeissa.

Käyttö- ja verkkopalvelut

Käyttö- ja verkkopalveluliiketoiminta tarjoaa tietojärjestelmien ja sovellusten käytettävyyttä ja hallintapalveluita sekä tietotekniikka-arkkitehtuuriin liittyvää integrointi- ja asiantuntijapalvelua.

Liikevaihdosta suurin osa tulee pitkäaikaisista 3-5 vuoden käyttöpalvelu- ja hallintasopimuksista, joilla varmistetaan, että asiakkaan tietojärjestelmät ovat käytettävissä ympäri vuorokauden. Novo Group on yksi suurimmista käyttö- ja verkkopalveluiden tarjoajista Suomessa. Novo Groupin käyttö- ja palvelukeskukset vastaavat satojen suomalaisten yritysten, valtion- ja kunnallishallinnon sekä terveydenhuollon organisaatioiden tietotekniikan toimivuudesta.

Käyttö- ja verkkopalveluiden liikevaihto nousi 3,2 prosenttia vuonna 2002 ja oli 67,1 miljoonaa euroa (65,0 miljoonaa euroa vuonna 2001), mikä oli 21,8 prosenttia Novo Group -konsernin liikevaihdosta vuonna 2002 (22,0 prosenttia vuonna 2001). Käyttö- ja verkkopalveluiden liikevoitto ennen liikearvopoistoja (EBITA) oli 5,2 prosenttia liikevaihdosta vuonna 2002 ja 23,0 prosenttia koko Novo Group -konsernin liikevoitosta. Käyttö- ja verkkopalveluissa työskenteli 552 henkeä vuoden 2002 lopussa (558 henkeä vuoden 2001 lopussa). Liiketoiminnalla on palvelupisteet kotimaassa yli 20 paikkakunnalla sekä ulkomailla Saksassa ja Kiinassa.

Vuonna 2002 käyttö- ja verkkopalveluiden kysyntä oli vakaata. Kysyntä painottui ulkoistamispalveluihin. Uusien palveluntarjoajien tulo markkinoille kiristi kilpailua. Novo Group laajensi ulkoistamispalveluita lähes kaikkien pitkäaikaisten asiakkaidensa kanssa. Vuonna 2002 uudistettiin myös useita merkittäviä käyttöpalvelusopimuksia ja tehtiin sopimuksia uusien asiakkaiden kanssa. Kiinnostus monikanavaista asiointia kohtaan lisääntyi. Novo Group kehitti uuden

ratkaisun mobiilimarkkinointiin ja toteutti useita asiakkaiden suoramarkkinointikampanjoita, joissa yhdistettiin perinteisen ja mobiiliin markkinoinnin keinot. Kokonaisjärjestelmien, kuten SAP R/3:n, henkilöstö- ja taloushallinnon sovellusten ja elektronisen laskutuksen sekä päätelaitteista riippumattoman käyttö- ja hallintapalvelun kysyntä ja Novo Groupin liiketoiminta tällä alueella pysyi ennallaan. Asiantuntija- ja konsultointipalveluiden kysyntä heikkeni erityisesti vuoden 2002 loppupuoliskolla. Kysyntä keskittyi monikanavaisten sekä avointen ja langattomien järjestelmien käyttöön.

Operatiivisesta, yksittäisten toimintojen ulkoistamisesta ollaan siirtymässä toimintaprosessien ulkoistamiseen, kohti organisaation strategista kehittämistä. Novo Group kehitti vuonna 2002 ulkoistamiseen tarkoitettua Promessipalvelukokonaisuuden. Pisimmälle vietynä sen avulla uudistetaan asiakkaan toimintamalleja suorituskyvyn ja kannattavuuden nostamiseksi. Lisäksi Promessin avulla tarjotaan muun muassa palkkahallinnon, sähköisen arkistoinnin ja paikantamisen ulkoistamista.

Mediantti-palvelun tietosuoja- ja tietoturvapalveluita kehitettiin edelleen. Mediantin avulla asiakas voi käyttää operatiivisia järjestelmiään avoimen verkon kautta. Etähallintapalveluita kehitettiin lisäämällä toimintavarmuutta ja työasemien ja etäpalvelinten ylläpidon hallintaa.

Global Security Solutions -kokonaisuudeksi koottuja tietoturvaratkaisuja monipuolistettiin. Toukokuussa 2002 Novo Group solmi Symantec Finlandin kanssa kumppanuussopimuksen, jonka avulla tarjotaan entistä tehokkaampia ratkaisuja muun muassa sisällöntarkistukseen, hyökkäyksen tunnistukseen ja palomuuriratkaisuihin.

Käyttö- ja verkkopalveluiden kannattavuuden turvaamiseksi päätettiin 1.7.2003 aloittaa YT-neuvottelut, joiden tavoitteena on vähentää noin 50 työntekijää tuotannollisista ja taloudellisista syistä. YT-neuvottelut saatiin päätökseen 26.8.2003 ja niiden seurauksena käyttö- ja verkkopalveluiden henkilöstö vähenee 50 henkilöllä. Näistä 28 henkilöä irtisanottiin ja 22 henkilön työsuhde päätetään muutoin. Erityisalojen toimihenkilöliitto ERTO on julkisuudessa tiedottanut, että se aikoo riitauttaa irtisanomiset.

Laitepalvelut

Novo Groupin laitepalveluliiketoiminta tarjoaa kokonaisratkaisuja tietotekniikan työympäristön laitteiden, sovellusten ja palveluiden hankintaan, hallintaan, ylläpitoon ja kehittämiseen.

Laitepalveluiden liikevaihto laski 12,3 prosenttia vuonna 2002 ja oli 121,8 miljoonaa euroa (138,9 miljoonaa euroa vuonna 2001), mikä oli 39,5 prosenttia Novo Group -konsernin liikevaihdosta vuonna 2002 (47,1 prosenttia vuonna 2001). Laitepalveluiden liikevoitto ennen liikearvopoistoja (EBITA) oli 2,5 prosenttia liikevaihdosta vuonna 2002, mikä oli 20,4 prosenttia koko Novo Group -konsernin liikevoitosta.

Liikevaihdon vertailulukuun vaikuttavat Novo Groupin vuonna 2001 tekemät päätökset luopua kokonaan laitteiden ulkomaisesta välitystoiminnasta ja siirtyä laitekaupassa osin komissiopohjaiseen myyntiin. Liiketoiminnassa työskenteli 132 henkeä vuoden 2002 lopussa (150 henkeä vuoden 2001 lopussa). Henkilöstö työskentelee 11 paikkakunnalla Suomessa.

Vuonna 2002 laitepalveluiden markkinat supistuivat sekä Suomessa että maailmanlaajuisesti. Laitteiden hinnat laskivat edelleen ja kilpailu kiristyi. Novo Groupin kilpailuetu kiristyvässä markkinatilanteessa on kyky tarjota kokonaispalvelua, jossa asiakas saa kaikki työasemaympäristöön kuuluvat laitteet, sovellukset ja palvelut yhden kumppanin kautta ja säästää näin kustannuksissa.

Kokonaispalvelua varten Novo Group on kehittänyt Basis-konseptin. Laajimmillaan Basis on asiakkaan koko työaseman ylläpidon ulkoistamista, suppeimmillaan vakioitua hankintaa. Vuonna 2002 solmittiin noin 20 Basis-sopimusta suomalaisten suuryritysten kanssa. Tuotekehityksessä keskityttiin Basis-konseptin palveluiden lisäämiseen muun muassa kehittämällä laitteiden hankintaa helpottavaa internet-pohjaista PartnerShop-palvelua. Sen avulla asiakas voi tilata laitteet ja ohjelmistotuotteet sähköisesti. Myös asiakkaiden työasemaympäristön käytettävyyttä ja ylläpidon tehokkuutta kehitettiin. Laitepalveluiden joustavuutta parannettiin verkostoitumalla. Marraskuussa Novo Group ulkoisti laitteiden esiasennus- ja varastopalvelut GNT Finland Oy:lle. Ulkoistamisella tehostetaan varastointia, laitteisiin varastolla tehtäviä esiasennuksia sekä kuljetusta.

16.8 Kansainvälinen liiketoiminta

Vuonna 2002 ulkomaisten toimintojen osuus konsernin liikevaihdosta oli 4,8 prosenttia ja ulkomaan toiminnoissa työskenteli 118 työntekijää. Novo Groupin tavoitteena on kasvaa kannattavasti ja kansainvälistyä. Kansainvälisillä

markkinoilla tarjotaan erikoisosaamista erityisesti myynnin mobiiliratkaisuja, henkilöresurssien optimointijärjestelmiä ja paikkatietoratkaisuja.

16.9 Oikeudenkäynnit ja viranomaismenettelyt

SysOpenin tiedon mukaan Novo Groupilla tai sen tytäryhtiöillä ei ole vireillä merkittäviä oikeudenkäyntejä, välimiesmenettelyjä tai muita vastaavia prosesseja, jotka olisivat omiaan olennaisesti vaikuttamaan Novo Groupin osakkeen arvoon. SysOpenilla ei ole tietoa mistään muista merkittävistä ristiriidoista asiakkaiden, päämiesten, henkilöstön tai muiden osapuolien kanssa, lukuunottamatta Erityistoimialojen Liiton julkisuudessa esittämiä väitteitä koskien Novo Groupin 1.7.2003 alkaen toimeenpanemia yhteistoimintaneuvotteluja, joita on kuvattu tarkemmin Tarjousasiakirjan kohdassa “Novo Groupin hallitus, johto ja henkilöstö - Yhteistoimintaneuvottelut”

17. NOVO GROUPIN HALLITUS, JOHTO JA HENKILÖSTÖ

17.1 Novo Groupin hallinto

Osakeyhtiölain sekä Novo Groupin yhtiöjärjestyksen (katso Liite IV) mukaisesti Novo Groupin valvonta ja hallinto on jaettu yhtiökokouksessa edustettuina olevien osakkeenomistajien, hallituksen sekä toimitusjohtajan välillä.

Novo Groupin yhtiöjärjestyksen mukaan Novo Groupin hallituksessa tulee olla seitsemän (7) jäsentä. Hallituksella on ylin vastuu Novo Group -konsernin toiminnasta, hallintoperiaatteiden noudattamisesta ja toiminnan asianmukaisesta järjestämisestä. Hallitus päättää Novo Group -konsernin keskeisistä tavoitteista ja niiden saavuttamiseksi laadituista strategioista, toimintaa koskevista ohjeista sekä muista asioista, joilla Novo Group -konsernin toiminnan laajuus ja koko huomioon ottaen on huomattava merkitys. Tällaisia ovat muun muassa budjetit ja toimintasuunnitelmat, yritys- ja liiketoimintakaupat, henkilöstö- ja palkitsemispolitiikka, Novo Group -konsernin sisäiset seurantajärjestelmät ja tarkastus, riskienhallinta sekä Novo Group -konsernin toiminnallinen rakenne. Hallituksen jäsenistä ei ole muodostettu pysyviä komiteoita käsittelemään erikseen määriteltyjä asioita, vaan niiden käsittelyyn ja päätöksentekoon osallistuu koko hallitus. Tarpeen vaatiessa hallituksen puheenjohtaja ja toimitusjohtaja yhdessä valmistelevat tietyt asiat hallitukselle.

Hallitus valitsee Novo Groupin toimitusjohtajan. Toimitusjohtaja voidaan valita hallituksen jäseneksi. Hallitus päättää toimitusjohtajalle maksettavasta korvauksesta ja muista eduista. Toimitusjohtajan palvelussuhteen keskeiset ehdot on määritelty kirjallisesti. Toimitusjohtajan tehtävänä on johtaa ja valvoa Novo Groupin liiketoimintaa hallituksen antamien ohjeiden mukaisesti. Toimitusjohtaja toimii Novo Group -konsernin johtoryhmän puheenjohtajana.

Novo Group -konsernin johtoryhmän muodostavat toimitusjohtaja puheenjohtajana sekä toimitusjohtajan esittelystä johtoryhmään Novo Group -konsernin emoyhtiön hallituksessa nimetyt divisioona- ja konsernihallinnon johtajat sekä kaksi henkilöstön keskuudestaan valitsemaa edustajaa. Johtoryhmä kokoontuu kuukausittain. Sen tehtävänä on seurata ja valvoa Novo Group -konsernin kannalta tärkeiden strategioiden ja tavoitteiden sekä yhtenäisen henkilöstöpolitiikan ja palkitsemiskäytännön toteutumista. Johtoryhmä toimii puheenjohtajansa valtuuksin.

17.2 Hallitus

Tämän Tarjousasiakirjan päivämääränä Novo Groupin hallitukseen kuuluivat seuraavat henkilöt:

Puheenjohtaja Veikko Kasurinen, s. 1946, kauppatieteiden tohtori, dosentti

Altia Oyj:n pääjohtaja sekä Finlandia Vodka Worldwide Ltd:n hallituksen jäsen. Muita luottamustehtäviä ovat: Henki-Sampo Oy:n hallintoneuvoston jäsen, SkyCellar Oy:n hallituksen puheenjohtaja, Elintarviketeollisuusliiton hallituksen jäsen ja Kansainvälisen kauppakamarin Suomen valtuuskunnan jäsen.

Varapuheenjohtaja Ilkka Hallavo, s. 1956, ekonomi

Sampo Oyj:n johtaja ja Sampo Pankki Oyj:n toimitusjohtaja sekä johtokunnan jäsen. Muita luottamustehtäviä ovat: Suomen Pankkiyhdistyksen hallituksen ensimmäinen varapuheenjohtaja, Finpro ry:n hallintoneuvoston jäsen ja Luottokunnan hallintoneuvoston jäsen.

Tero Laaksonen, s.1946, filosofian maisteri (matematiikka)

Comptel Oyj:n toimitusjohtaja 1.9.2002 lähtien. Teleste Oyj:n hallituksen jäsen. Toiminut aikaisemmin Telia Finland Oy:n toimitusjohtajana (1998-2001) sekä muun muassa seuraavissa tehtävissä: Nokia Telecommunications Oy, Senior Vice President, Information Networks (1995-1997); ICL plc, Financial Services Business Division, johtaja (1993-1994); ICL Data Oy, toimitusjohtaja (1991-1993); Nokia Data Oy, toimitusjohtaja (1989-1991). Tätä ennen Tero Laaksonen toimi erilaisissa tehtävissä muun muassa Nokia Data Oy/Nokia Elektroniikka Oy:ssä ja Outokumpu Oyj:ssä.

Juha Voittis, s. 1949, taloustieteiden maisteri

Boardman Oy:n partner, Talent Partners Oy:n Senior Adviser. Muita luottamustehtäviä ovat: Nanso Oy:n hallituksen puheenjohtaja ja Prefere Oy:n hallituksen puheenjohtaja.

Risto Parjanne, s. 1946, yhteiskuntatieteiden maisteri

Suomen Kuntaliiton toimitusjohtaja. Muita luottamustehtäviä ovat: Kunnallistalouden ja hallinnon neuvottelukunnan varapuheenjohtaja, Talousneuvoston jäsen, Puolustustaloudellisen suunnittelukunnan jäsen sekä Kuntarahoitus Oyj:n hallituksen puheenjohtaja.

Reijo Paajanen, s. 1957, diplomi-insinööri

Minutor Oy:n toimitusjohtaja. Muita luottamustehtäviä ovat: Digia Oy:n hallituksen jäsen, Solid Information Technology Oy:n hallituksen puheenjohtaja sekä Wicom Communications Ltd:n hallituksen jäsen.

Jorma Kielessiva, s. 1945, varatuomari

Novo Groupin toimitusjohtaja ja hallituksen jäsen. Muita luottamustehtäviä ovat: eFennia Oy:n hallituksen jäsen, Silta Oy:n hallituksen jäsen, Medici Data Oy:n hallituksen jäsen, Tietoalojen liiton hallituksen puheenjohtaja, Eläke-Fennian hallintoneuvoston jäsen, Palvelutyönantajat ry:n hallituksen jäsen sekä Kansainvälisen kauppakamarin Suomen valtuuskunnan jäsen.

17.3 Konsernin johtoryhmä

Tämän Tarjousasiakirjan päivämääränä Novo Group -konsernin johtoryhmään kuuluivat seuraavat henkilöt:

- *Jorma Kielessiva, Novo Groupin toimitusjohtaja ja hallituksen jäsen.* Muut luottamustehtävät on kuvattu yllä kohdassa "Hallitus".
- *Harri Mäkitie, divisioonajohtaja, infraratkaisut*
- *Kari Kontula, divisioonajohtaja, ohjelmistotuoteratkaisut*
- *Kimmo Koivisto, divisioonajohtaja, asiakaskohtaiset ohjelmistoratkaisut*
- *Martti Ala-Härkönen, liiketoiminnan kehitys –kompetenssin johtaja*
- *Pekka Laitasalo, talous ja rahoitus –kompetenssin johtaja*
- *Tarja Virkala, henkilöstö, viestintä ja markkinointi –kompetenssin johtaja*
- *Heikki Tiihonen, myynti ja asiakashallinta –kompetenssin johtaja*
- *Raimo Anttila, johtaja*
- *Jari Nevalainen, luottamusmies*
- *Olli Ahovaara, luottamusmies*

17.4 Palkkiot ja hallituksen jäsenten sekä johtoryhmän omistususuus Novo Groupissa

Novo Groupin varsinainen yhtiökokous vahvistaa vuosittain hallituksen jäsenten palkkiot. Novo Groupin 19.3.2003 pidetyn yhtiökokouksen päätöksen mukaisesti hallituksen puheenjohtajan vuosipalkkio on 43 000 euroa, varapuheenjohtajan 33 000 euroa ja jäsenten 24 000 euroa. Hallituksen jäsenten tulee sijoittaa 40 prosenttia vuosipalkkiostaan Novo Groupin osakkeisiin. Hallituksen jäsenet eivät yhtiökokouksen asettamien ehtojen mukaan saa luovuttaa hallituksen vuosipalkkiona saamiaan osakkeitaan ennen kuin jäsenyys hallituksessa on päättynyt. Kokouspalkkiona maksetaan lisäksi 300 euroa kokoukselta.

Novo Groupin hallitusten jäsenten sekä toimitusjohtajien

	Emoyhtiö	Emoyhtiö	Konserni	Konserni
(tuhatta euroa)	2002	2001	2002	2001
- palkat	390	338	1 470	1 663
- osapalkkiot	16	26	47	96
- luontoisedut	14	11	69	95

Konsernitasolla hallituksen jäsenille maksettiin palkkioita 192 000 euroa vuonna 2002. Novo Groupin hallituksen vuosipalkkiot maksettiin 25.3.2002 pidetyn yhtiökokouksen päättämällä tavalla Novo Groupin hallussa olleilla omilla osakkeilla. Hallituksen palkkioihin käytettiin 21 650 osaketta vuonna. Novo Group -konsernin toimitusjohtajille maksetut palkat olivat 1 325 000 euroa, luontoisedut 69 000 euroa ja osapalkkiot 47 000 euroa vuonna 2002.

Seuraavassa taulukossa on esitetty Novo Groupin hallituksen jäsenten osakkeenomistukset Novo Groupissa 26.9.2003:

Novo Groupin hallituksen jäsenten osakkeenomistus

	Osakkeet	Omistusosuus
		(%)
Veikko Kasurinen	16 626	0,04
Ilkka Hallavo	13 810	0,03
Tero Laaksonen	4 465	0,01
Juha Voittis	10 079	0,02
Risto Parjanne	10 079	0,02
Reijo Paajanen	10 079	0,02
Jorma Kielelniva ⁽¹⁾	60 379	0,15

(1) Suoraan ja määräysvalta yhteisönsä kautta.

Hallituksen jäsenet ja toimitusjohtaja omistivat 25.9.2003 osakerekisterin mukaan yhteensä 125 517 Novo Groupin osaketta suoraan ja määräysvalta yhteisönsä kautta. Nämä osakkeet edustavat 0,35 prosenttia Novo Groupin osakepääomasta ja kaikkien osakkeiden tuomista äänistä. Hallituksella ja toimitusjohtajalla on yhteensä 196 836 optio-oikeutta.

Toimitusjohtajan ja kaikkien Novo Group -konsernin johtoryhmän jäsenten kokonaispalkkaus on sidottu tulokseen. Hallitus vahvistaa toimitusjohtajan ja Novo Group -konsernin johtoryhmän jäsenten palkat ja muut edut. Toimitusjohtaja ja Novo Group -konsernin johtoryhmän jäsenet ovat tällä hetkellä optiojärjestelyn piirissä. Seuraavassa taulukossa on esitetty Novo Groupin johtoryhmän jäseninä toimivien henkilöiden osakkeenomistukset Novo Groupissa 26.9.2003.

Novo Groupin johtoryhmän jäsenten osakkeenomistus

	Osakkeet	Omistusosuus
		(%)
Jorma Kielelniva ⁽¹⁾	60 379	0,15
Harri Mäkitie	250	0,00
Kari Kontula	5 000	0,01
Kimmo Koivisto	2 800	0,01
Martti Ala-Härkönen	750	0,00
Pekka Laitasalo	-	-
Tarja Virmala	1 500	0,00
Heikki Tiihonen	-	-
Raimo Anttila	1 200	0,00
Jari Nevalainen	-	-
Olli Ahovaara	120	0,00

(1) Suoraan ja määräysvalta yhteisönsä kautta.

17.5 Työntekijät

Novo Group -konsernin palveluksessa oli vuoden 2002 lopussa 2 372 henkilöä (2 090 vuoden 2001 lopussa ja 2 025 vuoden 2000 lopussa). Novo Group -konsernin henkilöstömäärä nousi vuoden 2001 lopusta 282 henkilöllä. Yritys- ja liiketoimintakauppojen yhteydessä Novo Groupiin siirtyi 417 uutta työntekijää. Henkilöstön vaihtuvuus oli 13 prosenttia vuonna 2002 (18 prosenttia vuonna 2001). Vuoden 2002 keskimääräinen henkilöstömäärä oli 2 257 (2 016 vuonna 2001 ja

2 026 vuonna 2000). Henkilöstöstä 118 työskenteli ulkomailla (136 vuonna 2001 ja 129 vuonna 2000). Emoyhtiössä työskenteli vuoden 2002 aikana keskimäärin 1 380 (1 182 vuonna 2001 ja 1 023 vuonna 2000) ja vuoden 2002 lopussa 1 632 (1 224 vuoden 2001 lopussa ja 1 099 vuoden 2000 lopussa) henkilöä.

17.6 Yhteistoimintaneuvottelut

Koska ohjelmistotuotteiden kysyntä heikkeni voimakkaasti vuoden 2002 loppua kohden, aloitettiin Novo Groupissa marraskuussa 2002 YT-neuvottelut henkilöstön vähentämiseksi. Neuvottelujen tuloksena tammikuussa 2003 ohjelmistotuoteliiketoiminnasta vähennettiin 72 henkilöä. Yhdessä muiden järjestelyjen kanssa vähennys ohjelmistotuoteliiketoiminnasta oli 87 työpaikkaa.

Novo Group ilmoitti lomautusta koskevasta YT-neuvotteluesityksestä pörssitiedotteella 26.3.2003. Novo Groupin YT-neuvottelut lomautuksista päättyivät 16.4.2003. YT-neuvottelujen tuloksena Novo Group ilmoitti lomauttavansa 1 940 henkeä. Lomautukset kestävät keskimäärin yhdestä kolmeen viikkoa. Lomautuksista suurin osa ajoittuu toukokuun alun ja elokuun lopun väliseen aikaan. Suunnitelmien mukaan toteutettavilla lomautuksilla saavutetaan reilun 3 miljoonan euron kulusäästöt. Lomautusten syynä on tietotekniikka-alan heikko markkinatilanne. Asiakkaat ovat siirtäneet jo päätettyjen hankkeiden toteuttamista ja uusia investointipäätöksiään. Vaikea markkinatilanne on myös lisännyt hintakilpailua. Novo Group ilmoitti pyrkivänsä turvaamaan lomautuksilla vuoden 2003 kannattavuustavoitteidensa saavuttamisen. Henkilöstökulujen lisäksi säästetään myös harkinnanvaraisissa kuluissa.

Käyttö- ja verkkopalveluiden kannattavuuden turvaamiseksi päätettiin 1.7.2003 aloittaa YT-neuvottelut. YT-neuvottelut saatiin päätökseen 26.8.2003 ja niiden seurauksena käyttö- ja verkkopalveluiden henkilöstö vähenee 50 henkilöllä. Näistä 28 henkilöä irtisanottiin ja 22 henkilön työsuhde päätetään muutoin. Erityisalojen toimihenkilöliitto ERTO on julkisuudessa tiedottanut, että se aikoo riitauttaa irtisanomiset.

17.7 Tilintarkastajat

Novo Group -konsernin tilintarkastuksesta vastaa kaksi tilintarkastajaa ja kaksi varatilintarkastajaa. Toisen varsinaisen tilintarkastajan ja toisen varatilintarkastajan tulee olla Keskuskauppakamarin hyväksymä tilintarkastaja (KHT). Tilintarkastajaksi voidaan valita Keskuskauppakamarin hyväksymä tilintarkastusyhteisö. Tilintarkastajien toimikausi on Novo Groupin tilikausi ja heidän tehtävänsä päättyy seuraavan varsinaisen yhtiökokouksen päättyessä. Tilintarkastajat raportoivat tarkastushavainnoistaan tarpeen mukaan hallitukselle ja osallistuvat hallituksen kokoukseen kerran vuodessa.

Novo Groupin tilintarkastajana toimivat KHT Arto Kuusiola sekä tilintarkastusyhteisö Ernst & Young Oy, päävastuullisena tilintarkastajanaan KHT Mikael Holmström. Varatilintarkastajina ovat toimineet KHT Kunto Pekkala ja KHT Anu Ojala. Tilintarkastajien osoite on c/o Ernst & Young Oy, Elielinaukio 5 B, 00100 Helsinki.

18. NOVO GROUPIN LIIKETOIMINNAN TULOS, TALOUDELLINEN ASEMA JA TULEVAISUUDEN NÄKYMÄT

18.1 Yleistä

Saadakseen tietoja Novo Groupin liiketoiminnan tuloksesta, taloudellisesta asemasta ja tulevaisuuden näkymistä sijoittajia kehoitetaan tutustumaan Novo Groupin tilinpäätökseen 31.12.2002 päättyneeltä tilikaudelta, Novo Groupin tilinpäätöstietoihin 31.12.2001 ja 31.12.2000 päättyneiltä tilikausilta sekä Novo Groupin osavuositarkastukseen 30.6.2003 päättyneeltä kuuden kuukauden jaksolta sen sisältöisenä kuin Novo Group on ne julkistanut. Tähän Tarjousasiakirjaan sisältyvät Novo Groupin vuosikertomuksessa 2002 esitetty tilinpäätös 31.12.2002 päättyneeltä tilikaudelta, Novo Groupin vuosikertomuksessa 2001 esitetyt tilinpäätöstiedot 31.12.2001 ja 31.12.2000 päättyneiltä tilikausilta sekä Novo Groupin osavuositarkastus 30.6.2003 päättyneeltä kuuden kuukauden jaksolta sen sisältöisenä kuin Novo Group on ne julkistanut. Katso "Novo Group -konsernin tilintarkastamattomia osavuositarkastustietoja vuosien 2002 ja 2003 kuudelta ensimmäiseltä kuukaudelta", "Novo Groupin tilinpäätös 31.12.2002 päättyneeltä tilikaudelta" ja "Novo Groupin tilinpäätöstietoja 31.12.2001 päättyneeltä tilikaudelta".

Tarjouksen tekijä ei vastaa millään tavalla mainituissa asiakirjoissa esitetyistä Novo Groupin tiedoista lukuun ottamatta niiden oikeaa uudelleen esittämistä tässä Tarjousasiakirjassa.

18.2 Liiketoiminnan tulos, taloudellinen asema ja tulevaisuuden näkymät

30.6.2003 päättynyt kuuden kuukauden jakso verrattuna 30.6.2002 päättyneeseen kuuden kuukauden jaksoon

Saadakseen tietoja Novo Groupin liiketoiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta 30.6.2003 päättyneeltä kuuden kuukauden jaksolta sekä tulevaisuuden näkymistä sijoittajia kehoitetaan tutustumaan Novo Groupin osavuositarkastukseen 30.6.2003 päättyneeltä kuuden kuukauden jaksolta sen sisältöisenä kuin Novo Group on sen julkistanut. Katso "Novo Group -konsernin tilintarkastamattomia osavuositarkastustietoja vuosien 2002 ja 2003 kuudelta ensimmäiseltä kuukaudelta".

Liiketoiminnan tulos 31.12. päättyneiltä tilikausilta 2000, 2001 ja 2002

Saadakseen tietoja Novo Groupin liiketoiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta 31.12. päättyneiltä tilikausilta 2000, 2001 ja 2002 sijoittajia kehoitetaan tutustumaan Novo Groupin tilinpäätökseen 31.12.2002 päättyneeltä tilikaudelta ja Novo Groupin tilinpäätöstietoihin 31.12.2001 ja 31.12.2000 päättyneiltä tilikausilta sen sisältöisenä kuin Novo Group on ne julkistanut. Katso "Novo Groupin tilinpäätös 31.12.2002 päättyneeltä tilikaudelta" ja "Novo Groupin tilinpäätöstietoja 31.12.2001 päättyneeltä tilikaudelta".

Tulevaisuuden näkymät

Saadakseen tietoja Novo Groupin liiketoiminnan loppuvuoden 2003 näkymistä sijoittajia kehoitetaan tutustumaan Novo Groupin osavuositarkastukseen 30.6.2003 päättyneeltä kuuden kuukauden jaksolta sen sisältöisenä kuin Novo Group on sen julkistanut. Katso "Novo Group -konsernin tilintarkastamattomia osavuositarkastustietoja vuosien 2002 ja 2003 kuudelta ensimmäiseltä kuukaudelta - Loppuvuoden näkymät".

Tarjouksen hyväksymistä harkitsevia kehoitetaan tutustumaan Novo Groupin päivitettyihin liiketoiminnan tulevaisuuden näkymiin Novo Groupin osavuositarkastuksessa 30.9.2003 päättyvältä yhdeksän kuukauden jaksolta, jonka Novo Group on aiemmin ilmoittanut julkistavansa 30.10.2003 (julkistuspäivämäärä voi myöhemmin vielä muuttua).

19. SYSOPENIN OSAKKEET JA OSAKEPÄÄOMA

19.1 Osakepääoma, optio-oikeudet ja omistus

SysOpenin yhtiöjärjestyksen mukaan SysOpenin vähimmäispääoma on 600 000 euroa ja enimmäispääoma 2 400 000 euroa, joissa rajoissa osakepääomaa voidaan korottaa tai alentaa yhtiöjärjestyksestä muuttamatta. Yhtiön rekisteröity osakepääoma oli tämän Tarjousasiakirjan päivämääränä 936 291,40 euroa, joka koostuu 9 362 914 osakkeesta. Osakkeiden nimellisarvo on 0,10 euroa. SysOpenilla on yksi osakelaji.

SysOpenin varsinainen yhtiökokous on 20.3.2003 valtuuttanut hallituksen päättämään yhden tai useamman vaihtovelkakirjalainan ottamisesta, optio-oikeuksien antamisesta ja/tai osakepääoman korottamisesta yhdellä tai useammalla uusmerkinnällä siten, että vaihtovelkakirjalainoja vaihdettaessa, optio-oikeuksien mukaisia osakkeita merkittäessä ja/tai uusmerkinnässä voidaan antaa enintään yhteensä 1 872 582 kappaletta yhtiön osakkeita ja siten korottaa osakepääomaa enintään 187 258,20 euroa. Tätä valtuutusta ei ole käytetty. Tämän valtuutuksen nojalla hallitus voi päättää osakepääoman korottamisesta kuitenkin vain siten, että osakepääomaa korotetaan yhteensä enintään viidesosalla hallituksen osakepääoman korotuspäätöksen ajankohtana rekisteröidystä osakepääomasta.

SysOpenin varsinainen yhtiökokous on 20.3.2003 valtuuttanut hallituksen päättämään enintään 468 145 SysOpenin osakkeen hankinnasta voitonjakoon käytettävissä olevilla varoilla. Tämän Tarjousasiakirjan päivämääränä SysOpen ja sen tytäryhtiöt omistavat yhteensä 100 000 SysOpenin osaketta. Tätä valtuutusta ei ole käytetty.

SysOpenin varsinainen yhtiökokous on 20.3.2003 valtuuttanut hallituksen päättämään SysOpenin omistamien omien osakkeiden luovutuksesta 19.3.2004 mennessä. Hallitus voi luovuttaa osakkeita enintään 468 145 kappaletta. Valtuutus sisältää oikeuden poiketa osakkeenomistajien etuoikeudesta hankkia osakkeita. Tätä valtuutusta ei ole käytetty.

Tarjouksen toteuttamisen edellyttämästä suunnatusta osakeannista tullaan päättämään viimeistään 7.11.2003 pidettävässä SysOpenin ylimääräisessä yhtiökokouksessa, joka tullaan kutsumaan koolle tätä tarkoitusta varten. SysOpenin hallituksen esitys yhtiökokouksen päätökseksi ja ylimääräisen yhtiökokouksen päätös koskien Tarjouksessa vastikkeena annettavien uusien SysOpenin osakkeiden liikkeeseenlaskua tulevat olemaan nähtävillä SysOpenin pääkonttorissa osoitteessa Hiomotie 19, 00380 Helsinki.

Kukin SysOpenin optio-oikeus oikeuttaa merkitsemään ehtojensa mukaisesti yhden SysOpenin osakkeen.

SysOpen on laskenut liikkeelle optio-oikeuksia alla kuvattujen optio-ohjelmien mukaisesti:

Optio-oikeudet	Optioiden lukumäärä⁽¹⁾	Merkintähinta/ osake euroa	Merkintäaika
1999-2004 A -optiot	23 700	6,40	1.5.2001 - 31.10.2004
1999-2004 B -optiot	10 485	9,30	1.5.2002 - 31.10.2004
1999-2004 C -optiot	7 500	6,55	1.5.2003 - 31.10.2004
1999-2004 D -optiot	7 500	4,43	1.5.2004 - 31.10.2004
2000-2005 E -optiot	19 960	8,30	1.11.2001 - 31.5.2005
2000-2005 F -optiot	850	5,36	1.11.2002 - 31.5.2005
2000-2005 G -optiot	250	3,28	1.11.2003 - 31.5.2005
2000-2005 H -optiot	0	Määräytyy 1.11. - 30.11.2003 ⁽²⁾	1.11.2004 - 31.5.2005
2003 A-optiot	210 000	3,28 ⁽³⁾	2.05.2004 - 31.10.2005
2003 B-optiot	160 000	3,19 ⁽³⁾	1.11.2004 - 31.10.2006
2003 C-optiot	150 000	Määräytyy 1.4.- 30.4.2004 ⁽³⁾⁽⁴⁾	1.11.2005 - 31.10.2007
2003 D-optiot	150 000	Määräytyy 1.4.- 30.4.2005 ⁽³⁾⁽⁵⁾	1.11.2006 - 31.10.2008
Yhteensä	740 245		

- (1) Vuoden 2003 optiojärjestelyllä tarjottiin optio-ohjelmien 1999-2004 ja 2000-2005 mukaisia optio-oikeuksia saaneille hallituksen nimeämille henkilöille ja SysOpenin hallituksen optio-oikeuksiin oikeutetuille jäsenille mahdollisuus vaihtaa omistamansa optiot optio-oikeuksiin 2003A ja 2003B. SysOpenin hallitus päätti 4.6.2003 mitätöidä SysOpenin hallussa olevia SysOpenin optio-ohjelmien 1999-2004 ja 2000-2005 mukaisia optio-oikeuksia siltä osin, kun näiden optioiden haltijat olivat vaihtaneet omistamansa vanhat optio-oikeudet vuoden 2003 optio-oikeuksiin. Tämän lisäksi päätettiin mitätöidä kaikki SysOpen Partnersin hallussa olevat vanhat optio-oikeudet. Optio-ohjelman 1999-2004 optioita mitätöitiin yhteensä 319 815 kappaletta ja optio-ohjelman 2000-2005 optioita mitätöitiin yhteensä 378 940 kappaletta. Sarakkeessa on esitetty mitätöimisten jälkeen jäljellä olevien optio-oikeuksien lukumäärä. Jäljelle jääneet optio-ohjelman 1999-2004 optiot oikeuttavat merkitsemään yhteensä enintään 49 185 SysOpenin osaketta ja jäljelle jääneet optio-ohjelman 2000-2005 optiot oikeuttavat merkitsemään yhteensä enintään 21 060 SysOpenin osaketta.
- (2) Osakkeen merkintähinta vastaa SysOpenin osakkeen kaupankäynnillä painotettua keskihintaa Helsingin Pörssissä marraskuussa 2003.
- (3) Optio-oikeuksilla merkittävän osakkeen merkintähintaa alennetaan ennen osakemerkintää osakekohtaisen osingon määrällä kunkin osingonjaon täsmäytyspäivänä edellyttäen, että (1) kyseinen osinko on yhtiökokouksessa päätetty 1.4.2003 jälkeen ja että (2) kyseinen osinko on yhtiökokouksessa päätetty kyseisen optio-oikeuden osakemerkintähinnan määräytymisjakson alkamisen jälkeen.
- (4) Osakkeen merkintähinta optio-oikeudella 2003C on SysOpenin osakkeen vaihdolla painotettu keskimurssi Helsingin Pörssissä 1.4. - 30.4.2004 pyöristettynä lähimpään senttiin.
- (5) Osakkeen merkintähinta optio-oikeudella 2003D on SysOpenin osakkeen vaihdolla painotettu keskimurssi Helsingin Pörssissä 1.4. - 30.4.2005 pyöristettynä lähimpään senttiin.

SysOpenin hallitus on kokouksessaan 4.6.2003 päättänyt yhtiökokouksen 20.3.2003 päätöksen nojalla liikkeeseen laskettujen optio-oikeuksien jakamisesta SysOpen-konsernin henkilöstölle ja optioihin oikeutetuille hallituksen jäsenille sekä SysOpenin kokonaan omistamalle tytäryhtiölle, Sysopen Partners Oy:lle ("SysOpen Partners"). Hallitus päätti myös mitätöidä SysOpenin hallussa olevia SysOpenin optio-ohjelmien 1999-2004 ja 2000-2005 mukaisia optio-oikeuksia siltä osin, kun näiden optioiden haltijat olivat vaihtaneet omistamansa vanhat optio-oikeudet vuoden 2003 optio-oikeuksiin. Tämän lisäksi päätettiin mitätöidä kaikki SysOpen Partnersin hallussa olevat vanhat optio-oikeudet.

SysOpen-konsernin henkilöstölle ja optioihin oikeutetuille hallituksen jäsenille on annettu yhteensä 208 244 kappaletta optio-oikeuksia 2003A sekä 154 380 kappaletta optio-oikeuksia 2003B yhtiökokouksen 20.3.2003 päätöksen jälkeen. SysOpen Partnersille annettiin kaikki optio-oikeudet 2003C ja 2003D. Lisäksi SysOpen Partnersille annettiin ne optio-oikeudet 2003B, joita ei annettu henkilöstölle ja optioihin oikeutetuille hallituksen jäsenille, eli yhteensä 1 756 kappaletta optio-oikeuksia 2003A ja 5 620 kappaletta optio-oikeuksia 2003B. SysOpenin hallitus päättää myöhemmin näiden SysOpen Partnersin hallussa olevien optioiden jakamisesta SysOpen-konsernin palveluksessa oleville ja palvelukseen rekrytoitaville avainhenkilöille. Yhtiökokous päättää optioiden mahdollisesta jakamisesta SysOpenin hallituksen jäsenille.

Optio-oikeuksien perusteella ei ole tehty osakemerkintöjä. Mitätöimisten jälkeen SysOpenin kaikkia optio-oikeuksia on jäljellä yhteensä 740 245 kappaletta, joten SysOpenin liikkeeseen laskemien kaikkien optio-oikeuksien perusteella merkittävien osakkeiden osuus laski enintään 7,3 prosenttiin SysOpen osakkeista ja osakkeiden tuottamista äänistä mahdollisen osakepääomankorotuksen jälkeen. Kaikista mitätöimisten jälkeen jäljellä olevista optio-oikeuksista on SysOpenin hallussa tämän Tarjousasiakirjan päivämäärällä 307 376 kappaletta, joten ulos jaettujen SysOpenin optio-oikeuksien laimennusvaikutus on tämän Tarjousasiakirjan päivämääränä enimmillään 4,4 prosenttia.

19.2 Osakassopimus ja eräät muut sopimukset

SysOpenin ja Novo Groupin välinen Yhdistymissopimus on kuvattu kohdassa "Yhteenvedo Yhdistymissopimuksesta".

SysOpen allekirjoitti 13.11.2001 osakevaihtosopimuksen Intellectech Ltd:n osakkaiden kanssa. SysOpen maksoi 51 prosentin osuudestaan Intellectechistä yhteensä 119 010 SysOpenin osaketta. Näistä osa on 22.11.2001 tehdyn luovutusrajoituksen alaisia, joka päättyy 13.11.2004. Intellectech toimii nykyisin nimellä Sysopen UK Limited, josta SysOpen omistaa tämän Tarjousasiakirjan päivämääränä 83,1 prosenttia.

SysOpenin tiedossa ei ole muita SysOpenin osakkeiden omistukseen tai äänivallan käyttöön liittyviä sopimuksia. SysOpenin keskeisten osakkeenomistajien Tarjouksen yhteydessä antamat sitoumukset on kuvattu kohdassa "Yhteenvedo – Tarjouksen tausta – Keskeisten osakkeenomistajien tuki".

19.3 Selvitys SysOpenin osakepääoman muutoksista

Seuraavassa taulukossa on esitetty selvitys kolmen viimeksi kuluneen tilikauden ja kuluvan tilikauden aikana suoritetuista toimenpiteistä, joilla on muutettu SysOpenin osakepääoman määrää tai niiden osakkeiden lukumäärää:

Toimenpide	Uusien osakkeiden lukumäärä	Osakepääoman korotus euroa⁽¹⁾	Uusi osakepääoma euroa⁽¹⁾	Rekisteröity
Suunnattu anti EP-Logistics Oy:n osakkeenomistajille	169 500	14 254	698 025	5.1.2000 ⁽²⁾
Suunnattu anti Callcom Oy:n osakkeenomistajille	9 235	777	698 801	5.4.2000
Suunnattu anti QL-Systems Oy:n osakkeenomistajille	62 500	5 256	704 057	11.4.2000
Suunnattu anti Benefect Oy:n osakkeenomistajille	324 496	27 288	731 345	19.4.2000
Suunnattu anti Sypal Oy:n osakkeenomistajille	172 140	14 476	745 821	29.6.2000
Suunnattu anti Tietovalmis Oy:n osakkeenomistajille	375 000	31 535	777 357	9.11.2000
Suunnattu anti Intellectech Ltd:n osakkeenomistajille	119 010	10 008	787 365	21.11.2001
Rahastoanti, korotuspäätös 21.3.2002	-	148 927	936 291	3.4.2002

(1) SysOpenin markkamääräiset osakepääoman korotukset sekä osakepääoma on vuosien 2000 ja 2001 osalta muutettu euromääräiseksi käyttämällä muuntokerrointa 1 euro = 5,94573 FIM. Euromääräiset luvut on pyöristetty lähimpään täyteen euroon.

(2) Yritysosto toteutettiin joulukuussa 1999, mutta osakepääoman korotus rekisteröitiin kaupparekisteriin 5.1.2000.

Tämän Tarjousasiakirjan päivämääränä SysOpenin osakepääoma on 936 291,40 euroa ja se jakaantuu 9 362 914 osakkeeseen.

20. NOVO GROUPIN OSAKKEET JA OSAKEPÄÄOMA

20.1 Osakepääoma, optio-oikeudet ja omistus

Novo Groupin yhtiöjärjestyksen mukaan vähimmäispääoma on 2 600 000 euroa ja enimmäispääoma 10 400 000 euroa, joissa rajoissa osakepääomaa voidaan korottaa tai alentaa yhtiöjärjestyksestä muuttamatta. Yhtiön rekisteröity osakepääoma oli tämän Tarjousasiakirjan päivämääränä 6 939 837 euroa, joka koostuu 40 822 571 osakkeesta. Osakkeiden kirjanpidollinen vasta-arvo on 0,17 euroa. Novo Groupilla on yksi osakelaji.

Novo Groupin varsinainen yhtiökokous on 19.3.2003 valtuuttanut hallituksen hankkimaan enintään 2 041 070 Novo Groupin osaketta voitonjakoon käytettävissä olevilla varoilla. Tätä valtuutusta ei ole käytetty. Tämän Tarjousasiakirjan päivämääränä saatavilla olevien julkisten tietojen mukaan Novo Group ja sen tytäryhtiöt omistavat yhteensä 1 084 300 Novo Groupin osaketta.

Novo Groupin varsinainen yhtiökokous on 19.3.2003 valtuuttanut hallituksen päättämään osakepääoman korottamisesta uusmerkinnällä. Valtuutukseen sisältyvien osakeantien seurauksena Novo Groupin osakepääoma saa nousta enintään 1 387 778 euroa ja uusia osakkeita voidaan antaa enintään 8 163 400 kappaletta. Tätä valtuutusta ei ole käytetty.

Novo Groupin varsinainen yhtiökokous on 19.3.2003 valtuuttanut hallituksen päättämään Novo Groupin omistamien omien osakkeiden luovutuksesta 19.3.2004 mennessä. Hallitus voi luovuttaa osakkeita enintään 2 041 070 kappaletta. Valtuutus sisältää oikeuden poiketa osakkeenomistajien etuoikeudesta hankkia osakkeita. Tätä valtuutusta ei ole käytetty.

Kukin Novo Groupin optio-oikeus oikeuttaa merkitsemään ehtojensa mukaisesti yhden Novo Groupin osakkeen.

Novo Group on laskenut liikkeelle optio-oikeuksia alla kuvattujen optio-ohjelmien mukaisesti:

Optio-oikeudet	Optioiden lukumäärä ⁽¹⁾	Merkintähinta/osake euroa ^(2,3)	Merkintäaika ⁽⁴⁾
1998 A -optiot	21 875	8,04	1.6.2000 – 30.6.2004
1998 B -optiot	21 875	8,55	1.6.2001 – 30.6.2004
1998 C -optiot	21 875	9,05	1.6.2002 – 30.6.2004
1998 D -optiot	21 875	9,55	1.6.2003 – 30.6.2004
1999 A -optiot	202 250	6,40	4.9.2001 – 4.9.2004
1999 B -optiot	192 150	6,40	14.6.2002 – 4.9.2004
2000 A -optiot	63 475	13,40	15.1.2003 – 20.9.2005
2000 B -optiot	63 475	13,40	15.1.2004 – 20.9.2005
2001 A -optiot	900 000	4,51	1.10.2002 – 31.10.2006
2001 B -optiot	900 000	4,86	1.10.2003 – 31.10.2006
2001 C -optiot	900 000	5,21	1.10.2004 – 31.10.2006
2001 D -optiot	900 000	5,56	1.10.2005 – 31.10.2006
Yhteensä	4 208 850		

(1) Vuoden 2001 optiojärjestelyllä tarjottiin vuosina 1998, 1999 sekä 2000 optioita saaneille henkilöille mahdollisuus vaihtaa omistamansa optiot optio-oikeuksiin 2001. Vaihtamisen jälkeen Novo Groupin hallussa olleet vuosina 1998, 1999 ja 2000 liikkeeseen lasketut optio-oikeudet mitätöitiin. Sarakkeessa on esitetty mitätöimisen jälkeen jäljellä olevien optio-oikeuksien lukumäärä

(2) Osakkeiden merkintähinta on vuoden 1998 A -optioilla Novo Groupin osakkeiden keskimurssi ajalta 1.5.1998 - 31.5.1998 Helsingin Pörssissä (huomioiden 20.4.2000 rekisteröity osakkeen kirjanpidollisen vasta-arvon muutos) lisättyä 0,84 eurolla, vuoden 1998 B -optioilla Novo Groupin osakkeiden keskimurssi ajalta 1.5.1998 - 31.5.1998 Helsingin Pörssissä lisättyä 1,35 eurolla, vuoden 1998 C -optioilla Novo Groupin osakkeiden keskimurssi ajalta 1.5.1998 - 31.5.1998 Helsingin Pörssissä lisättyä 1,85 eurolla ja vuoden 1998 D -optioilla Novo Groupin osakkeiden keskimurssi ajalta 1.5.1998 - 31.5.1998 Helsingin Pörssissä lisättyä 2,35 eurolla. Osakkeen merkintähintaa vähennetään 1.5.1998 jälkeen ja ennen osakemerkintää jaettavien osinkojen määrällä. Keskimurssi määritellään mainittuna aikana osakkeella tehtyjen pörssikauppojen markkamääräisen ja kappalemääräisen vaihdon osamääränä pyöristettynä lähimpään markkaan.

Osakkeiden merkintähinta on vuoden 1999 optioilla Novo Groupin osakkeiden keskimurssi ajalta 1.1.-28.2.1999. Keskimurssi määritellään mainittuna aikana osakkeella tehtyjen pörssikauppojen euromääräisen ja kappalemääräisen vaihdon osamääränä pyöristettynä lähimpään 10 senttiin. Osakkeen merkintähintaa alennetaan 14.6.1999 jälkeen ja ennen osakemerkintää jaettavien osinkojen määrällä kunkin osingonjaon täsmäytyspäivänä.

Osakkeen merkintähinta on vuoden 2000 optioilla Novo Groupin osakkeiden keskimurssi ajalta 1.1.2000 - 30.4.2000. Keskimurssi määritellään mainittuna aikana osakkeella tehtyjen pörssikauppojen euromääräisen ja kappalemääräisen vaihdon osamääränä pyöristettynä lähimpään 10 senttiin. Osakkeen merkintähintaa alennetaan 15.6.2000 jälkeen ja ennen osakemerkintää jaettavien osinkojen määrällä kunkin osingonjaon täsmäytyspäivänä.

Osakkeen merkintähinta vuoden 2001 A -optioilla on 4,75 euroa, vuoden 2001 B -optioilla 5,10 euroa, vuoden 2001 C -optioilla 5,45 euroa ja vuoden 2001 D -optioilla 5,80 euroa. Merkintähintaa alennetaan 1.6.2001 jälkeen ja ennen osakemerkintää jaettavien osinkojen määrällä.

- (3) Novo Groupin hallitus esittää ennen Tarjousajan päättymistä viimeistään 7.11.2003 pidettävälle ylimääräiselle yhtiökokoukselle enintään 0,50 euron suuruisen osakekohtaisen osingon maksamista. Mikäli Novo Group päättää maksaa osinkoa osakkeenomistajilleen, osakkeiden merkintähintaa alennetaan optio-oikeuksien ehtojen mukaisesti jaettavan osakekohtaisen osingon määrällä.
- (4) Mikäli syntyy osakeyhtiölain 14 luvun 19 §:n mukainen tilanne, jossa jollakin on yli 90 prosenttia Novo Groupin osakkeista ja äänistä ja siten lunastusoikeus ja -velvollisuus loppuja osakkeita kohtaan, varataan vuoden 1999, 2000 ja 2001 optio-oikeuden haltijoille tilaisuus käyttää merkintäoikeuttaan hallituksen asettamana määräaikana. Mikäli osakkeenomistajalle syntyy osakeyhtiölain tarkoittama lunastusoikeus muiden osakkeenomistajien osakkeisiin, tulee vuoden 1998 optio-oikeuden haltijoille antaa osakkeenomistajien kanssa yhdenvertainen mahdollisuus myydä omia optiotodistuksiaan lunastajalle.

Yllä olevasta taulukosta eivät ilmene optio-oikeuksien perusteella tehdyt osakemerkinnät. Yhteensä vuosien 1998, 1999, 2000 ja 2001 optio-ohjelmien liikkeeseen laskettu optiomäärä on 4 208 850 kappaletta, jotka oikeuttavat yhteensä 4 208 850 uuden osakkeen merkitsemiseen.

Vuoden 2001 A-optio-oikeudet ovat olleet listattuina Helsingin Pörssin päälistalla 7.10.2002 lähtien. 2001 A-optio-oikeuksia on yhteensä 900 000. Kukin optio-oikeus oikeuttaa merkitsemään yhden Novo Groupin osakkeen. Tämän Tarjousasiakirjan päivämääränä merkintähinta on 4,51 euroa/osake, josta vähennetään vuosittain maksettavat osingot. Novo Groupin hallitus on päättänyt hakea vuoden 2001 B-optio-oikeuksien ottamista Helsingin Pörssin päälistalle siten, että listaus alkaa arviolta 1.10.2003. B-optio-oikeuksia on yhteensä 900 000. Kukin optio-oikeus oikeuttaa merkitsemään yhden Novo Groupin osakkeen. Tämän Tarjousasiakirjan päivämääränä merkintähinta on 4,86 euroa/osake, josta vähennetään vuosittain maksettavat osingot.

Novo Group Oyj:n hallussa on 1 096 010 optio-oikeutta.

20.2 Osakassopimus ja eräät muut sopimukset

SysOpenin ja Novo Groupin välinen Yhdistymissopimus on kuvattu kohdassa "Yhteenvedo Yhdistymissopimuksesta".

Tarjouksen tekijän tiedossa ei ole Novo Groupin osakkeiden omistukseen liittyviä osakassopimuksia eikä muita sopimuksia, jotka vaikuttaisivat äänivallan käyttöön Novo Groupissa.

Novo Groupin keskeisten osakkeenomistajien Tarjouksen yhteydessä antamat sitoumukset on kuvattu kohdassa "Yhteenvedo – Tarjouksen tausta – Keskeisten osakkeenomistajien tuki".

20.3 Selvitys Novo Groupin osakepääoman muutoksista

Seuraavassa taulukossa on Novo Groupin vuoden 2002 vuosikertomuksessa esitetyssä tilinpäätöksessä (Katso "Novo Groupin tilinpäätös 31.12.2002 päättäneeltä tilikaudelta") esitetty selvitys kolmen viimeisen tilikauden ja kuluvan tilikauden aikana suoritetuista toimenpiteistä, joilla on muutettu Novo Groupin osakepääoman määrää tai niiden osakkeiden lukumäärää:

Toimenpide	Uusien osakkeiden lukumäärä	Osakepääoman korotus euroa ⁽²⁾	Uusi osakepääoma euroa ⁽²⁾	Rekisteröity
Suunnattu anti Profit Mediat Oy:n osakkeenomistajille	750 000 ⁽¹⁾	126 141	5 688 736	1.2.2000
Suunnattu anti Website Oy:n osakkeenomistajille	375 000 ⁽¹⁾	63 071	5 751 807	31.3.2000
Suunnattu anti Cetec B.V:n osakkeenomistajille	180 290 ⁽¹⁾	30 323	5 782 130	10.4.2000
Suunnattu anti Done Logistics Oy:n ja Done Wireless Oy:n osakkeenomistajille	720 805	121 231	5 903 360	2.10.2001
Suunnattu anti Stonesoft e-solutions Oy:n osakkeenomistajalle (Stonesoft Oyj)	4 111 111	691 439	6 594 800	1.3.2002
Rahastoanti	-	71 053	6 665 852	29.4.2002
Suunnattu anti Major Blue Oy:n osakkeenomistajalle (Resco Ab)	1 611 675	273 985	6 939 837	26.7.2002

(1) Oikaistuna Novo Groupin 20.4.2000 rekisteröidyllä osakesplitillä, jossa yksi osake jaettiin viiteen osakkeeseen ja osakkeen vasta-arvo muuttui 0,84094 eurosta 0,168188 euroon.

(2) Novo Groupin markkamääräiset osakepääoman korotukset sekä osakepääoma on vuosien 2000 ja 2001 osalta muutettu euromääräiseksi käyttämällä muuntokerrointa 1 euro = 5,94573 FIM. Euromääräiset luvut on pyöristetty lähimpään täyteen euroon.

21. OSAKKEENOMISTAJIEN OIKEUKSISTA

Yhtiökokoukset

Osakeyhtiölain mukaan osakkeenomistajat käyttävät yhtiökokouksissa päätösvaltaansa yhtiön asioissa. Varsinainen yhtiökokous on pidettävä kuuden kuukauden kuluessa tilikauden päättymisestä ja siinä on esitettävä tilinpäätös ja tilintarkastuskertomus sekä päätettävä tilinpäätöksen vahvistamisesta ja toimenpiteistä, joihin vahvistetun taseen mukainen voitto tai tappio antaa aihetta sekä päätettävä vastuuvapauden myöntämisestä hallituksen ja hallintoneuvoston jäsenille ja toimitusjohtajalle sekä päätettävä muista asioista, jotka osakeyhtiölain tai yhtiöjärjestyksen mukaan kuuluvat varsinaiselle yhtiökokoukselle. Ylimääräinen yhtiökokous on pidettävä, kun hallitus katsoo siihen olevan aihetta. Ylimääräinen yhtiökokous on osakeyhtiölain mukaan pidettävä, jos tilintarkastaja tai osakkeenomistajat, joilla on vähintään 1/10 kaikista osakkeista, kirjallisesti sitä vaativat ilmoittamansa asian käsittelyä varten. Yhtiökokouksen päätösvaltaisuus ei edellytä tietyn osaksmäärän läsnäoloa yhtiökokouksessa.

SysOpenin yhtiöjärjestyksen mukaan varsinainen yhtiökokous on pidettävä vuosittain hallituksen määräämänä päivänä kuuden kuukauden kuluessa tilikauden päättymisestä ja siinä on käsiteltävä muun muassa tilinpäätös, tilintarkastuskertomus sekä hallituksen jäsenten ja tilintarkastajien valinta sekä päätettävä toimenpiteistä, joihin konsernitaseen mukainen voitto tai tappio antaa aihetta sekä päätettävä vuosivoiton käyttämisestä ja mahdollisen osingonjaon ajasta. Kutsu yhtiökokoukseen toimitetaan osakkaille julkistamalla se vähintään yhdessä hallituksen määräämässä sanomalehdessä tai toimittamalla kutsu kullekin osakkeenomistajalle osakasluetteloon merkityllä osoitteella aikaisintaan kaksi (2) kuukautta ja viimeistään seitsemäntoista (17) päivää ennen kokousta. Yhtiökokoukseen osallistuminen ja äänioikeuden käyttäminen edellyttää, että osakkeenomistaja ilmoittaa osallistumisestaan yhtiölle viimeistään kokouskutsussa mainittuna päivänä, joka voi olla aikaisintaan kymmenen (10) päivää ennen yhtiökokousta.

Novo Groupin yhtiöjärjestyksen mukaan varsinainen yhtiökokous on pidettävä vuosittain viimeistään toukokuussa hallituksen määräämänä päivänä ja siinä on käsiteltävä muun muassa tilinpäätös, tilintarkastuskertomus sekä hallituksen jäsenten ja tilintarkastajien valinta sekä päätettävä toimenpiteistä, joihin konsernitaseen mukainen voitto tai tappio antaa aihetta sekä päätettävä vuosivoiton käyttämisestä ja mahdollisen osingonjaon ajasta. Kutsu yhtiökokoukseen toimitetaan osakkaille julkistamalla se vähintään yhdessä yhtiökokouksen määräämässä valtakunnallisessa sanomalehdessä aikaisintaan kaksi (2) kuukautta ja viimeistään seitsemäntoista (17) päivää ennen kokousta. Yhtiökokoukseen osallistuminen ja äänioikeuden käyttäminen edellyttää, että osakkeenomistaja ilmoittaa osallistumisestaan yhtiölle viimeistään kokouskutsussa mainittuna päivänä, joka voi olla aikaisintaan kymmenen (10) päivää ennen yhtiökokousta.

Yhtiökokoukseen osallistuminen ja äänioikeuttaan käyttämään ovat oikeutettuja ne osakkeenomistajat, jotka ovat arvo-osuusjärjestelmästä annetun lain mukaisesti merkitty osakkeenomistajiksi Suomen Arvopaperikeskus Oy:n ("APK") pitämään osakasluetteloon vähintään kymmenen päivää ennen yhtiökokousta. Katso "Suomen Arvopaperimarkkinat – Arvo-osuusjärjestelmä". Jos hallintarekisteröityjen osakkeiden omistaja haluaa käyttää äänioikeuttaan, hänen tulee pyytää, että hänet merkitään tilapäisesti APK:n pitämään osakasluetteloon ja merkintä on rekisteröitävä osakasluetteloon viimeistään kymmenen päivää ennen yhtiökokousta.

Äänioikeus

Osakkeenomistaja saa osallistua yhtiökokoukseen ja käyttää siinä äänioikeuttaan joko henkilökohtaisesti tai valtuuttamansa asiamiehen välityksellä. Kukin SysOpenin ja Novo Groupin osake oikeuttaa yhteen ääneen kyseessä olevan yhtiön yhtiökokouksessa. Yhtiökokouksessa päätökset tehdään yleensä yksinkertaisella äänten enemmistöllä. Kuitenkin eräät päätökset, kuten yhtiöjärjestyksen muuttaminen, osakkeenomistajan merkintätuoikeudesta poikkeaminen uusmerkinnän yhteydessä ja eräissä tapauksissa päätökset yhtiön sulautumisesta, jakautumisesta tai purkamisesta, edellyttävät vähintään kahden kolmasosan (2/3) enemmistöä annetuista äänistä sekä kokouksessa edustetuista osakkeista.

Osingot ja muut jako-osuudet

Jaettavan osingon määrä ei saa ylittää osakkeenomistajien varsinaisessa yhtiökokouksessa hyväksymän taseen osoittaman jakokelpoisen oman pääoman määrää. Jakokelpoiset varat sisältävät viimeksi kuluneelta tilikaudelta kertyneen ja edellisten tilikausien jakamatta jääneet voittovarot ja muun jakokelpoisen oman pääoman vähennettynä vahvistetuilla tappioilla ja varoilla, jotka yhtiöjärjestyksen mukaan on siirrettävä vararahastoon tai jätettävä muutoin jakamatta sekä erällä muilla jakokelvottomilla erillä. Konsernin emoyhtiön jaettavan osingon määrä ei saa ylittää emoyhtiön tilinpäätöksen tai konsernitilinpäätöksen osoittamaa jakokelpoisen pääoman määrää sen mukaan, kumpi sanotuista määristä on alhaisempi.

Osakeyhtiölain mukaan osinko ei saa ylittää hallituksen esittämää määrää, ellei sitä ole vaadittu varsinaisessa yhtiökokouksessa niiden osakkeenomistajien toimesta, jotka omistavat vähintään kymmenen (10) prosenttia kaikista yhtiön osakkeista. Mikäli kyseinen vaatimus on esitetty, jaettavan osingon määrän on oltava vähintään puolet viimeisen tilikauden voitosta vähennettynä osakeyhtiölaissa tai yhtiöjärjestyksessä kuvatuilla tietyillä erillä. Osakkeenomistajat eivät voi vaatia, että jaettava osinko ylittää kahdeksan (8) prosenttia yhtiön omasta pääomasta. Yhtiö ei saa maksaa osinkoja kuluvan tilikauden voitosta.

Osingot maksetaan niille osakkeenomistajille tai heidän nimeämilleen henkilöille, jotka on merkitty osakasluetteloon täsmäytyspäivänä. Osakasluetteloa ylläpitää APK tilinhoitajayhteisöjen avustuksella. Osakkeenomistajille, joita ei ole merkitty osakasluetteloon, ei makseta osinkoa. Osingon vanhenemisaika on viisi vuotta siitä päivästä lukien, jolloin osinko on ollut nostettavissa.

Kaikilla SysOpenin ja Novo Groupin osakkeilla on keskenään yhtäläinen oikeus kyseessä olevan yhtiön osinkoihin ja muihin jako-osuuksiin (mukaan lukien yhtiön varojen jako purkautumistilanteessa).

22. SUOMEN ARVOPAPERIMARKKINAT

Kaupankäynti ja selvitys

Kaupankäynti arvopapereilla ja kauppojen selvitys tapahtuu Helsingin Pörssissä euroissa, ja pienin mahdollinen hinnanmuutos (tikkiväli) noteerauksissa on 0,01 euroa. Hintatiedot tuotetaan ja julkistetaan ainoastaan euroissa.

Helsingin Pörssin automaattinen kaupankäyntijärjestelmä (HETI-järjestelmä) on hajautettu ja täysin automaattinen määräyspohjainen järjestelmä. Kauppaa käydään pörssierillä, jotka määrätään erikseen osakelajeittain.

Osakkeiden jatkuva kaupankäynti tapahtuu jokaisena pörssipäivänä kello 10.00 ja 18.00 välisenä aikana ja iltakaupankäynti kello 18.03 ja 19.30 välisenä aikana. Viralliset päätöskurssit vahvistetaan jatkuvan kaupankäynnin päätyttyä kello 18.00. Tarjouksia voidaan tallentaa järjestelmään päivän avauksessa ennen kaupankäynnin alkamista kello 9.00 alkaen. Tarjoukset täsmäytetään kello 9.40 ja 10.00 välisenä aikana, jolloin määrätään päivän avauskurssit. Sopimuskaupankäynti voi jatkua jälkipörssin aikana kello 18.03 ja 18.30 välisenä aikana ja 8.30 ja 9.00 välisenä aikana seuraavana aamuna jatkuvan kaupankäynnin ja iltakaupankäynnin aikana saatujen noteerausten välisillä hinnoilla.

Kaupat selvitetään APK:n automaattisessa selvitysjärjestelmässä (KATI-järjestelmä) yleensä kolmantena pankkipäivänä kaupantekopäivästä tai osapuolten sopimana muuna päivänä.

Arvopaperimarkkinoiden sääntely

Tärkein arvopaperimarkkinoita koskeva laki on arvopaperimarkkinalaki (495/1989 muutoksineen). Laki sisältää määräyksiä muun muassa yhtiöiden ja osakkeenomistajien tiedonantovelvollisuudesta, pörssilistalleottamisesta sekä noteerattujen arvopapereiden kaupasta ja julkisista ostotarjouksista. Suomen arvopaperimarkkinoita valvova viranomainen on Rahoitustarkastus, jonka tehtävänä on valvoa arvopaperimarkkinoita koskevien määräysten noudattamista.

Arvopaperimarkkinalaki määrittää tiedonantovelvollisuuden vähimmäisvaatimukset yhtiöille, jotka hakevat listautumista Helsingin Pörssiin tai jotka tarjoavat arvopapereita yleisölle. Annettavien tietojen on oltava riittäviä perustellun arvion tekemiseksi arvopapereista ja niiden liikkeeseen laskijasta. Suomalainen pörssiyhtiö on velvollinen julkistamaan kaikki sellaiset päätöksensä sekä liikkeeseen laskijaa ja sen toimintaa koskevat seikat, jotka ovat omiaan olennaisesti vaikuttamaan sen osakkeiden arvoon.

Osakkeenomistajan on annettava ilman aiheetonta viivytystä ilmoitus pörssiyhtiölle ja Rahoitustarkastukselle, kun hänen osuutensa yhtiössä saavuttaa, ylittää tai laskee alle 5, 10, 15, 20, 25, 33 $\frac{1}{3}$, 50 tai 66 $\frac{2}{3}$ prosenttia pörssiyhtiön äänimäärästä tai osakepääomasta arvopaperimarkkinalain mukaisesti laskettuna tai milloin hän on osapuolena sopimuksessa tai muussa järjestelyssä, joka toteutuessaan johtaa sanottujen ääniosuus- tai pääomarajojen saavuttamiseen, ylittymiseen tai osuuden laskemiseen niiden alle. Yhtiön saatua tiedon siitä, että osakkeenomistajan omistusosuus on saavuttanut, ylittänyt tai laskenut alle jonkun edellä mainitun rajan, yhtiön tulee ilman aiheetonta viivytystä julkistaa tieto sekä ilmoittaa se erikseen Helsingin Pörssille.

Osakkeenomistajan, jonka omistusoikeus ylittää 66 $\frac{2}{3}$ prosenttia yhtiön yhteenlasketusta äänimäärästä sen jälkeen, kun yhtiön osake on otettu julkisen kaupankäynnin kohteeksi, on arvopaperimarkkinalain mukaan tarjouduttava lunastamaan yhtiön jäljellä olevat osakkeet ja osakkeisiin oikeuttavat arvopaperit niiden käyvästä hinnasta. Osakeyhtiölain mukaan osakkeenomistaja, jonka omistusoikeus ylittää 90 prosenttia yhtiön osakkeista ja kaikkien osakkeiden tuottamasta äänimäärästä, on oikeutettu lunastamaan yhtiön loput osakkeet niiden käyvästä hinnasta. Osakkeenomistaja, jonka osakkeet voidaan edellä mainitulla tavalla lunastaa osakeyhtiölain nojalla, on oikeutettu vaatimaan lunastamiseen oikeutetulta osakkeenomistajalta osakkeidensa lunastamista käypään arvoon. Yllä mainittujen osake- ja äänimäärien laskemista koskevat yksityiskohtaiset säännökset.

Rikoslaki sisältää säännöksiä tiedonantovelvollisuuden rikkomisesta, sisäpiirintiedon väärinkäytöstä ja kurssien vääristämisestä. Näiden säännösten rikkominen on kriminalisoitu.

Hyvitysmenettely julkisissa ostotarjouksissa

Siinä tapauksessa, että julkisen ostotarjouksen seurauksena tarjouksen tekijä olisi velvollinen tekemään lunastustarjouksen ja kohdeyhtiön arvopapereista julkisen ostotarjouksen yhteydessä maksetun vastikkeen katsottaisiin olevan pienempi kuin niistä tarjottu lunastusvastike, on julkisen ostotarjouksen hyväksyneille arvopaperien haltijoille annettava arvopaperimarkkinalain 6 luvun 6 §:n 5 momentin mukaan vastikkeiden erotusta vastaava hyvitys ennen lunastusmenettelyn päättymistä. Rahoitustarkastuksen 30.9.2002 antamassa lausunnossa (diaarinumero 2/263/2002) esittämän kannan mukaan

arvopaperimarkkinalain mukaisen hyvityksen maksuvelvollisuutta koskevat säännökset soveltuisivat myös sellaisiin julkisiin ostotarjouksiin, jotka toteutetaan vaihtotarjouksina ja joita seuraavassa lunastustarjouksessa kohdeyhtiön osakkeenomistajille maksettava käteisluonastushinta on korkeampi kuin vaihtotarjouksessa tarjottu vastike.

Jotta pystyttäisiin määrittämään, onko lunastustarjouksen yhteydessä maksettava käteisluonastushinta korkeampi kuin julkisen ostotarjouksen yhteydessä vastikkeena annettu tarjouksen tekijän osakkeista ja käteisestä koostuva vastike, Rahoitustarkastuksen lausunnossa esitettyjen periaatteiden mukaan julkisessa ostotarjouksessa annetut tarjouksen tekijän osakkeet arvostettaisiin siihen korkeampaan hintaan, joka saadaan käyttämällä joko tarjousajan päättymistä edeltäneenä suhteellisen lyhyenä ajankohtana (esimerkiksi viisi kaupankäyntipäivää) vallinnutta tarjouksen tekijän osakkeiden kaupankäyntimäärillä painotettua keskihintaa tai tarjouksen tekijän osakkeiden ennen tarjouksen julkistamista vallinnutta markkinahintaa. SysOpenin osakkeen markkinahinta välittömästi ennen Tarjouksen julkistamista oli 3,47 euroa (hinta perustuu päätöskurssiin Helsingin Pörssissä 24.9.2003). Vaihtosuhteen johdosta Tarjouksessa saadun SysOpenin osakkeiden ja käteisen laskennallinen käteisarvo oli siten 3,79 euroa Novo Groupin osakkeelta välittömästi ennen Tarjouksen julkistamista. Sovellettaessa Rahoitustarkastuksen antamaa arvopaperimarkkinalain tulkintaa koskevaa lausuntoa velvollisuus maksaa hyvitys Tarjousta mahdollisesti seuraavassa lunastustarjouksessa niille Novo Groupin osakkeenomistajille, jotka hyväksyivät Tarjouksen, syntyisi siten vain tilanteessa, jossa Novo Groupin osakkeen käteisluonastushinta ylittää joko 3,79 euroa tai Tarjouksessa tarjottujen SysOpenin osakkeiden ja käteisen korkeamman laskennallisen käteisarvon määritettynä suhteellisen lyhyeltä ajanjaksolta ennen Tarjousajan päättymistä. On kuitenkin huomattava, että Rahoitustarkastuksen lausunnossa esitetyt periaatteet eivät ole tuomioistuinta sitovia.

Ilmoitus- ja hyvitysmenettely julkisissa ostotarjouksissa

Arvopaperimarkkinalain 6 luvun 5 §:n mukaan, mikäli tarjouksen sitovuuden ehdoksi on asetettu tietyn omistus- ja äänimääräosuuden saavuttaminen, tarjouksen hyväksyneellä on tarjouksen voimassaoloajan päätyttyä oikeus vetäytyä kaupasta, jollei tarjouksen tekijä saavuta tarjouksessa ilmoitettua omistus- tai äänimääräosuutta hankkimalla tarjouksen perusteella myytäväksi ilmoitetut arvopaperit. Oikeutta kaupasta vetäytymiseen ei kuitenkaan ole, jos tarjouksen tekijä sitoutuu ilmoittamaan tarjouksen hyväksyneelle sen korkeamman hinnan, jonka tarjouksen tekijä maksaa jollekulle tai saa joltakulta tarjouksen kohteena olleesta arvopaperista yhden vuoden kuluessa tarjousajan päättymisestä, sekä maksamaan sen ja ostotarjouksen mukaisen hinnan välisen erotuksen.

Rahoitustarkastus on 30.9.2002 antamassaan lausunnossaan (diaarinumero 2/263/2002) todennut, että mikäli julkisen ostotarjouksen tekijä saa tarjouksellaan yli kaksi kolmasosaa kohdeyhtiön äänimäärästä mutta alle tarjouksen toteuttamisen ehdoksi asettamansa määrän kaikista osakkeista ja äänistä ja päättää toteuttaa julkisen ostotarjouksen luopumalla vähimmäisehdosta, julkisen ostotarjouksen toteuttamista seuraavassa arvopaperimarkkinalain 6 luvun 6 §:n mukaisessa lunastustarjouksessa ei sovelleta yllä esitettyä arvopaperimarkkinalain 6 luvun 5 §:n mukaista ilmoitus- ja hyvitysmenettelyä. Lunastustarjouksen toteuttaminen ei siten tällaisessa tilanteessa aiheuta tarjouksen tekijälle ilmoitusvelvollisuutta eikä hyvityksen maksuvelvollisuutta julkisen ostotarjouksen hyväksyneille arvopapereiden haltijoille. Rahoitustarkastuksen lausunnossa esitettyjen periaatteiden mukaisesti ilmoitus- ja hyvitysvelvollisuutta ei myöskään sovelleta muihinkaan tarjouksen tekijän suorittamiin kohdeyhtiön osakkeiden ostoihin, mikäli tarjouksen tekijä tällaisten ostojen yhteydessä tarjoutuu vaihtamaan kohdeyhtiön osakkeet tarjouksen tekijän osakkeisiin samoilla ehdoilla kuin julkisessa ostotarjouksessa. Jotta pystyttäisiin määrittämään, onko lunastusmenettelyn tai muun tarjouksen tekijän suorittaman kohdeyhtiön arvopapereiden oston tai myynnin yhteydessä yhden vuoden kuluessa julkisen ostotarjouksen päättymisestä maksettava tai saatava hinta korkeampi kuin julkisessa ostotarjouksessa tarjouksen tekijän osakkeiden muodossa maksettava vastike, Rahoitustarkastuksen lausunnossa esitetyn perusteella julkisessa ostotarjouksessa annetut tarjouksen tekijän osakkeet arvostettaisiin korkeampaan joko kaupankäyntimäärillä painotetusta keskihinnasta, joka vallitsi suhteellisen lyhyen ajanjakson kuluessa ennen tarjousajan päättymistä (esimerkiksi viisi kaupankäyntipäivää), tai kaupankäyntimäärillä painotetusta keskihinnasta, joka vallitsi suhteellisen lyhyen ajanjakson kuluessa ennen tällaista ostoa tai myyntiä (esimerkiksi viisi kaupankäyntipäivää). Rahoitustarkastuksen lausunnossa esitettyjen periaatteiden mukaan mahdollisen osakeyhtiölain mukaisen lunastusmenettelyn yhteydessä tarjouksen tekijän tarjoama korkein hinta otettaisiin huomioon määritettäessä velvollisuutta tehdä ilmoitus kohdeyhtiön arvopapereiden haltijoille ja maksaa hintojen erotus. Hinnanerotuksen maksuvelvollisuutta ei kuitenkaan sovellettaisi tilanteessa, jossa hinnanerotus on vähäinen.

Arvo-osuusjärjestelmä

Yleistä

Suomessa on 1.8.1991 voimaan tulleen lainsäädännön nojalla siirretty vaiheittain arvo-osuusjärjestelmään fyysisten osakekirjojen poistuessa käytöstä. Arvo-osuusjärjestelmään liittyminen on pakollista niille yhtiöille, joiden osakkeet noteerataan Helsingin Pörssissä. SysOpenin osakkeet liitettiin arvo-osuusjärjestelmään 3.7.1999 ja Novo Groupin 9.9.1997.

Arvo-osuusjärjestelmä on keskitetty APK:een, joka tarjoaa arvopapereiden selvitys- ja rekisteröintipalveluja kansallisella tasolla. APK pitää keskitettyä arvo-osuusrekisteriä sekä oman pääoman että vieraan pääoman ehtoista arvopapereista.

APK pitää yhtiökohtaisia osakasluetteloita sekä tilejä osakkeenomistajille, jotka eivät halua käyttää kaupallisten tilinhoitajayhteisöjen palveluita. Näiden tilien perussäilytyskustannuksista vastaavat arvo-osuusjärjestelmään liittyneet yhtiöt ja tilinhoitajayhteisöt. Tilinhoitajayhteisöinä toimivat muun muassa luottolaitokset, sijoituspalveluyritykset sekä muut yhteisöt, joille APK on antanut valtuudet toimia tilinhoitajayhteisönä. APK:n lisäksi myös tilinhoitajayhteisöllä on oikeus tehdä kirjauksia arvo-osuusrekisteriin.

Rekisteröintimenettely

Kaikkien arvo-osuusjärjestelmään liittyneiden yhtiöiden osakkeenomistajien on avattava arvo-osuustili APK:ssa tai jossakin tilinhoitajayhteisössä taikka hallintarekisteröitävä osakkeet tilikirjausten toteuttamiseksi. Suomen kansalaiset eivät voi hallintarekisteröidä omistamiaan osakkeita. Kaikki arvo-osuusjärjestelmään rekisteröityjen arvopapereiden siirrot toteutetaan tilisiirtoina tietojärjestelmässä. Tilinhoitajayhteisö vahvistaa kirjaukset toimittamalla tilinhaltijalle til ilmoituksen kaikista arvo-osuustileille tehdyistä kirjauksista. Arvo-osuustilin haltijat saavat myös vuosi-ilmoituksen kalenterivuoden päättyessä voimassa olleista kirjauksista.

Jokaiselle arvo-osuustilille on merkittävä tiedot tilinomistajasta ja muista tilille kirjattuihin arvo-osuuksiin kohdistuvien oikeuksien haltijoista tai omaisuudenhoitajasta, joka hallinnoi hallintarekisteröidyn tilin varoja. Vaadittavat tiedot sisältävät tilille kirjattujen arvo-osuuksien lajin ja määrän sekä tiliin ja sille kirjattuihin arvo-osuuksiin kohdistuvat oikeudet ja rajoitukset. Mahdollisesta hallintarekisteröinnistä tehdään myös merkintä. APK ja kaikki tilinhoitajayhteisöt ovat velvolliset pitämään saamansa tiedot luottamuksellisina. Eräät omistajarekisteriin liittyvät tiedot (kunkin tilinomistajan nimi, kansalaisuus ja osoite) ovat kuitenkin julkisia, hallintarekisteriä lukuunottamatta.

Kukin tilinhoitajayhteisö on vastuussa hallinnoimissaan arvo-osuusrekisterissä esiintyvistä virheistä ja laiminlyönneistä sekä tietosuojaan rikkomisesta. Mikäli asianomainen tilinhoitajayhteisö ei pysty vastaamaan velvoitteistaan, on tilinomistaja, jolle on aiheutunut oikeuksien väärästä kirjauksesta, muutoksesta tai poistosta vahinkoa, oikeutettu saamaan korvauksen APK:lta. Tällaisten tapausten varalta APK:lla on lakisääteinen kirjausrahasto, jonka pääoman on oltava vähintään 0,000048 prosenttia arvo-osuusjärjestelmässä viiden viimeksi kuluneen vuoden aikana säilytettävänä olleiden arvo-osuuksien yhteenlasketun käyvän arvon keskiarvosta, kuitenkin vähintään 20 miljoonaa euroa. Samalle vahingonkärsijälle maksetaan kirjausrahaston varoista korvauksena vahingonkärsijän samalta tilinhoitajayhteisöltä olevan korvaussaatavan määrä, kuitenkin enintään 25 000 euroa. Kirjausrahaston korvausvelvollisuus on rajoitettu samaan vahingonkorvaukseen liittyvissä vahingoissa kuitenkin 10 miljoonaan euroon.

Osakkeiden säilyttäminen ja hallintarekisteröinti

Osakkeita voi säilyttää APK:n arvo-osuusrekisterissä. Muun kuin suomalaisen osakkeenomistajan sijasta voidaan omistajaluetteloon merkitä omistajan tilalle omaisuudenhoitaja (tai APK:n hyväksymä ulkomainen yhteisö), jonka säilytyksessä osakkeet ovat toimeksiannon nojalla. Hallintarekisteröityjen osakkeiden omistajilla on oikeus osinkoihin ja kaikkiin osakkeisiin liittyviin merkintätuo-oikeuksiin ja taloudellisiin oikeuksiin. Sen sijaan hallinnoimisoikeuksia (kuten oikeutta osallistua yhtiökokoukseen tai käyttää siellä äänioikeuttaan osakkeenomistajana) heillä ei ole. Osakkeenomistajan, joka haluaa käyttää näitä oikeuksia, on tilapäisesti rekisteröitävä osakkeet omiin nimiinsä viimeistään kymmenen päivää ennen sanottua yhtiökokousta. Hallintarekisteröityjen osakkeiden hoitajaksi valtuutettu omaisuudenhoitaja on pyydettyäessä velvollinen ilmoittamaan Rahoitustarkastukselle sekä asianomaiselle yhtiölle todellisen omistajan nimen, mikäli se on tiedossa, sekä tämän omistamien osakkeiden määrän.

Euroclearin ja Clearstream Bankingin lukuun toimivilla suomalaisilla omaisuudenhoitajilla on säilytystili arvo-osuusjärjestelmässä ja ulkomaalaiset osakkeenomistajat voivat siten säilyttää osakkeitaan Euroclearissa tai Clearstream Bankingissä olevien tiliensä kautta.

Osakkeenomistajan, joka haluaa pitää osakkeitaan arvo-osuusjärjestelmässä omissa nimissään, mutta jolla ei ole arvo-osuustiliä Suomessa, tulee avata arvo-osuustili jonkin tilinhoitajayhteisön kautta sekä euromääräinen pankkitili pankissa, jolla on konttori Suomessa.

23. VEROTUS

Tässä yhteenvedossa selvitetään yleisellä tasolla eräitä Novo Groupin osakkeiden verotukseen liittyviä kysymyksiä Suomen lainsäädännön kannalta. Yhteenvedon tarkoituksena ei ole pyrkiä selvittämään tyhjentävästi kaikkia mahdollisia Suomen soveltuvasta verolainsäädännöstä johtuvia veroseuraamuksia. Yhteenvedossa ei käsitellä erityisiä liiketoimintaa harjoittaviin yhtiöihin, verovapaisiin yhteisöihin sekä avoimiin tai kommandiittiyhtiöihin liittyviä veroseuraamuksia. Yhteenvedon tiedot perustuvat tämän Tarjousasiakirjan päivämääränä voimassaolevaan verolainsäädäntöön. Verolainsäädännön ja sen tulkinnan muutokset saattavat kuitenkin vaikuttaa yhteenvedon sisältöön myös takautuvasti.

Alla esitetyssä yhteenvedossa ei ole huomioitu eikä selvitetä muiden maiden kuin Suomen verolainsäädäntöä. Novo Groupin osakkeiden haltijoita kehoitetaan asuinmaastaan riippumatta kääntymään Tarjoukseen tai Novo Groupin osakkeisiin liittyen oman veroasiantuntijansa puoleen saadakseen tietoja Tarjoukseen ja Novo Groupin osakkeisiin liittyvistä Suomen ja mahdollisten muiden soveltuvien maiden veroseuraamuksista. Seuraavassa ei selvitetä myöskään Suomen perintö- ja lahjaveroseuraamuksia.

Yleistä

Suomessa yleisesti verovelvolliset yksityishenkilöt ja oikeushenkilöt ovat velvollisia suorittamaan veroa maailmanlaajuisesta tulostaan sekä nettovarallisuudestaan. Rajoitetusti verovelvolliset yksityishenkilöt ja oikeushenkilöt ovat velvollisia suorittamaan veroa ainoastaan Suomesta saadusta tulosta ja Suomessa sijaitsevasta nettovarallisuudesta. Lisäksi rajoitetusti verovelvollisen Suomessa sijaitsevan kiinteän toimipaikan tulo ja siihen liittyvä nettovarallisuus ovat veronalaisia Suomessa.

Tarjouksen hyväksyminen

Tähän Tarjoukseen ei sovelleta elinkeinotulon verottamisesta annetun lain osakevaihtoa koskevaa 52 f §:ää. Näin ollen Tarjousta kohdellaan verotuksessa normaalina verollisena luovutuksena.

Yksityishenkilöt

Osakkeiden luovutuksesta saatua luovutusvoittoa verotetaan Suomessa yleisesti verovelvollisen yksityishenkilön ja kuolinpesän pääomatulona. Vastaavasti luovutuksesta aiheutuva luovutustappio on pääomatuloverotuksessa vähennyskelpoista. Verovuonna 2003 luovutusvoittoja verotetaan kiinteän 29 prosentin verokannan mukaan. Luovutusvoitto tai -tappio lasketaan vähentämällä osakkeiden luovutushinnasta niiden hankintahinnan ja myyntikustannusten yhteismäärä. Novo Groupin osakkeiden luovutushinnaksi katsotaan niiden käypä arvo luovutushetkellä. Vaihtoehtoisesti yksityishenkilöt ja kuolinpesät voivat todellisen hankintamenon sijasta käyttää myös hankintameno-olettamaa. Hankintameno-olettamana luovutushinnasta vähennetään yleensä 20 prosenttia. Mikäli luovutetut osakkeet ovat olleet luovuttajalla vähintään kymmenen vuotta, hankintameno-olettaman suuruus on 50 prosenttia luovutushinnasta. Mikäli hankintameno-olettamaa sovelletaan todellisen hankintahinnan sijasta, voiton hankkimisesta aiheutuneiden kustannusten katsotaan sisältyvän hankintameno-olettamaan eikä niitä voida siten vähentää enää erikseen. Osakkeiden myynnistä aiheutuvia luovutustappioita voidaan vähentää vain omaisuuden luovutusvoitoista samana ja kolmena luovutusta seuraavana verovuotena. Luovutustappiota ei oteta huomioon alijäämähyvitystä laskettaessa.

Tarjouksessa saatujen SysOpenin osakkeiden hankintamenoiksi katsotaan Novo Groupin osakkeiden käypä arvo luovutushetkellä vähennettynä saadulla rahavastikkeella.

Yhteisöt

Osakkeiden luovutushinta luetaan yhteisöllä joko elinkeinotoiminnan tai muun toiminnan tulolähteeseen. Yhteisön verotettava tulo määritetään erikseen elinkeinotoiminnan ja muun toiminnan osalta. Yhteisöjen tuloa verotetaan kiinteän 29 prosentin verokannan mukaan verovuonna 2003. Luovutettujen osakkeiden hankintahinta on yhteisön vähennyskelpoista menoja siinä tulolähteessä, johon myytävät osakkeet kuuluvat. Elinkeinotoiminnan tulolähteeseen kuuluvien Novo Groupin osakkeiden mahdollinen luovutustappio voidaan vähentää muista elinkeinotoiminnan tuloista. Elinkeinotoiminnan tappiot voidaan vähentää tappiovuotta seuraavien kymmenen verovuoden aikana. Elinkeinotoiminnan tulolähteeseen kuulumattomat luovutustappiot ovat vähennettävissä vain tappiovuonna tai sitä seuraavien kolmen verovuoden aikana saaduista omaisuuden luovutusvoitoista.

Rajoitetusti verovelvolliset

Osakkeiden luovutusvoitto ei ole rajoitetusti verovelvollisen veronalaista tuloa Suomesta, ellei osakkeiden katsota liittyvän Suomessa sijaitsevaan kiinteään toimipaikkaan tai elleivät osakkeet ole suomalaisen kiinteistö- tai asunto-osakeyhtiön osakkeita.

Varainsiirtovero

Helsingin Pörssissä tai muussa vastaavassa julkisessa kaupankäynnissä toteutetuista osakekaupoista tai sellaisen kautta toteutetuista osakevaihtoista ei peritä Suomen varainsiirtoveroa. Julkisen markkinapaikan ulkopuolella tehdyistä osakekaupoista ja -vaihtoista peritään varainsiirtoveroa 1,6 prosenttia luovutushinnasta, mikäli ostaja, myyjä tai molemmat ovat Suomessa yleisesti verovelvollisia. Tarjouksen tekijä vastaa kaikista mahdollisista tähän osakevaihtoon liittyvistä varainsiirtoveroista.

Varallisuusverotus

Osakkeet ovat omistajansa veronalaista varallisuutta. Julkisesti noteerattujen yhtiöiden osakkeet arvostetaan varallisuusverotuksessa 70 prosenttiin niiden käyvästä arvosta.

Osinkojen verotus ja yhtiöveron hyvitys

Helsingin Pörssin päälisellä noteeratun yhtiön maksamat osingot ja yhtiöveron hyvitys ovat Suomessa yleisesti verovelvolliselle osakkeenomistajalle veronalaista pääomatuloa. Pääomatulon veroprosentti on 1.1.2000 lähtien ollut 29 prosenttia. Yhtiöveron hyvitysjärjestelmän mukaan Suomessa yleisesti verovelvolliset ovat oikeutettuja yhtiöveron hyvitykseen suomalaisen yhtiön maksamiin osinkotuloihin liittyen. Yhtiöveron hyvityksen määrä on 1.1.2000 lähtien ollut 29/71 maksettujen osinkojen määrästä. Yleisesti verovelvollisen osakkeenomistajan saaman osingon ja yhtiöveron hyvityksen yhteismäärästä suoritettava vero kuittaautuu yhtiöveron hyvityksellä ja täten osingonsaaja ei ole yleensä velvollinen maksamaan veroa suomalaiselta, Helsingin Pörssin päälisellä noteeratulta pörssiyhtiöltä saamastaan osinkotulosta.

Suomessa rajoitetusti verovelvolliset eivät ole oikeutettuja yhtiöveron hyvitykseen, ellei asianomaisessa kaksinkertaisen verotuksen poistamiseksi solmitussa verosopimuksessa toisin määrätä. Tällä hetkellä yhtiöveron hyvitys myönnetään vain Irlannin kanssa solmitun verosopimuksen nojalla, jonka mukaan tietyille irlantilaisille osakkeenomistajille myönnettävä yhtiöveron hyvitys on puolet Suomessa yleisesti verovelvolliselle myönnettävästä yhtiöveron hyvityksestä. ETA-alueelta olevan yhtiön Suomessa sijaitseva kiinteä toimipaikka on oikeutettu yhtiöveron hyvitykseen, mikäli osakkeiden katsotaan kuuluvan kiinteän toimipaikan varallisuuteen.

Valtiovarainministeriön kesäkuussa 2001 asettama yhtiöveron hyvitysjärjestelmää arvioinut työryhmä on vuoden 2002 loppupuolella julkistetussa raportissaan esittänyt, että Suomi luopuisi yhtiöveron hyvitysjärjestelmästä ja alkaisi soveltaa kahdenkertaista verotusta osinkoihin liittyen. Suomen Korkein hallinto-oikeus on lisäksi 10.9.2002 pyytänyt EY:n tuomioistuimelta ennakkoratkaisua Suomen yhtiöveron hyvityslainsäädäntöön liittyen. Raportin ja ennakkoratkaisun tuloksena on mahdollista, että nykyistä yhtiöveron hyvitysjärjestelmää muutetaan tai että se poistetaan kokonaan.

Osinkojen lähdeverotus

Rajoitetusti verovelvollinen osakkeenomistaja on velvollinen suorittamaan lähdeveroa suomalaiselta yhtiöltä saamansa osingon perusteella. Lähdevero on 29 prosenttia, ellei verosopimuksessa toisin määrätä. Suomi on solminut useiden valtioiden kanssa verosopimuksia, joissa määritellyille henkilöille maksetuista osingoista maksettavaa lähdeveroprosenttia on alennettu. Seuraavassa on esimerkinomaisesti esitetty lähdeveroprosentit, joita yleensä sovelletaan Suomen ja asianomaisten valtioiden välillä tehdyn verosopimuksen perusteella maksettavaan osinkoon: Alankomaat 0 prosenttia, Belgia 15 prosenttia, Espanja 15 prosenttia, Irlanti 15 prosenttia, Iso-Britannia 0 prosenttia, Italia 15 prosenttia, Itävalta 0 prosenttia, Japani 15 prosenttia, Kanada 15 prosenttia, Norja 15 prosenttia, Ranska 0 prosenttia, Ruotsi 15 prosenttia, Saksa 15 prosenttia, Sveitsi 5 prosenttia, Tanska 15 prosenttia, ja Yhdysvallat 15 prosenttia. Lista ei ole tyhjentävä. Oikeus ylimääräiseen vähennykseen lähdeveroprosentista on verosopimuksissa myönnetty yleensä yhtiölle, joka omistaa tietyn osuuden (vähintään 10 prosenttia osinkoa jakavan) yhtiön äänivallasta tai (vähintään 25 prosenttia osinkoa jakavan) yhtiön pääomasta. Osinkoja maksavat suomalaiset yhtiöt ovat velvollisia pidättämään lähdeveron määrän.

Verosopimuksen mukaista alennettua lähdeveroprosenttia voidaan soveltaa, mikäli osakkeenomistaja esittää maksajalle ennen osinkojen maksua lähdeverokortin tai edellytetyt tiedot (nimi, syntymäaika kotimaan henkilö- tai yhteisötunnus ja osoite). Jos lähdeverokorttia tai edellytetyjä tietoja ei ole esitetty ennen osingon maksamista, paikallinen veroviranomainen palauttaa hakemuksesta asianomaisen verosopimuksen edellyttämän määrän ylittävän osan veronpidätyksestä.

Suomen verolainsäädännön mukaan lähdeveroa ei peritä liittyen sellaisiin osinkoihin, jotka maksetaan ulkomaiselle Euroopan Unionissa sijaitsevalle yhteisölle, ja joka välittömästi omistaa vähintään 25 prosenttia osinkoja jakavan yhteisön pääomasta. Lisäksi edellytetään, ettei osingonsaajalla ole oikeutta suomalaiseen yhtiöveron hyvitykseen, ja että osingonsaaja on kotimaassaan velvollinen maksamaan yhtiöveroa kuten Euroopan yhteisöjen direktiivissä 90/435/ETY määrätään.

24. TILINTARKASTAJAT

Tässä Tarjousasiakirjassa esitetyt SysOpenin tilinpäätös 31.12.2002 päättyneeltä tilikaudelta ja tilinpäätöstiedot 31.12.2001 ja 31.12.2000 päättyneiltä tilikausilta ovat tilintarkastusyhteisö KPMG Wideri Oy Ab:n, päävastuullisena tilintarkastajanaan KHT Ari Ahti, tarkastamia siten kuin heidän kertomuksissaan, jotka ovat tämän Tarjousasiakirjan liitteenä, on kerrottu.

Tässä Tarjousasiakirjassa on esitetty Novo Groupin tilinpäätös 31.12.2002 päättyneeltä tilikaudelta ja Novo Groupin tilinpäätöstiedot 31.12.2001 ja 31.12.2000 päättyneiltä tilikausilta sen sisältöisinä kuin ne ovat sisältyneet Novo Groupin vuosikertomuksiin vuosina 2002 ja 2001. Vuosikertomuksiin sisältyvissä tilinpäätöstiedoissa markkamääräiset tilinpäätöstiedot on muunnettu euromääräisiksi ja lisäksi luvuissa esiintyy tiettyjä pyöristyseroja virallisiin tilinpäätöksiin verrattuna. Edellä kuvattujen erojen vuoksi Novo Groupin vuosikertomuksissa esitetyt tilinpäätökset eivät ole Novo Groupin virallisia tilintarkastettuja tilinpäätöksiä, jotka ovat 31.12.2002, 31.12.2001 ja 31.12.2000 päättyneiltä tilikausilta KHT Arto Kuusiolan ja tilintarkastusyhteisö Ernst & Young Oy:n, päävastuullisena tilintarkastajanaan KHT Mikael Holmström, tarkastamia siten kuin heidän tilinpäätöksiin sisältyvissä tilintarkastuskertomuksissaan on kerrottu. Tähän Tarjousasiakirjaan sisältyvät Novo Groupin tilintarkastuskertomukset on annettu Novo Groupin virallisista tilinpäätöksistä.

25. TILINPÄÄTÖSTEN SISÄLLYSLUETTELO

Tähän Tarjousasiakirjaan sisältyvät SysOpenin tilinpäätös 31.12.2002 päättyneeltä tilikaudelta ja tilinpäätöstiedot 31.12.2001 ja 31.12.2000 päättyneiltä tilikausilta, Novo Groupin tilinpäätös 31.12.2002 päättyneeltä tilikaudelta, Novo Groupin tilinpäätöstiedot 31.12.2001 ja 31.12.2000 päättyneiltä tilikausilta sekä SysOpenin ja Novo Groupin osavuosikatsaukset 30.6.2003 päättyneeltä kuuden kuukauden jaksolta sen sisältöisenä kuin SysOpen ja Novo Group ovat ne julkistaneet. Tarjouksen tekijä ei vastaa millään tavalla mainituissa asiakirjoissa esitetyistä Novo Groupin tiedoista lukuun ottamatta niiden oikeaa uudelleen esittämistä tässä Tarjousasiakirjassa.

	Sivu
SysOpen-konsernin tilintarkastamattomia osavuosikatsaustietoja vuosien 2002 ja 2003 kuudelta ensimmäiseltä kuukaudelta	111
Sysopenin tilinpäätös 31.12.2002 päättyneeltä tilikaudelta ja tilinpäätöstietoja 31.12.2001 ja 31.12.2000 päättyneiltä tilikausilta	119
Hallituksen toimintakertomus 31.12.2002 päättyneeltä tilikaudelta	119
Konsernituloslaskelma	126
Konsernitase	127
Konsernin rahoituslaskelma	129
Sysopen Oyj:n tuloslaskelma	130
Sysopen Oyj:n tase	131
Sysopen Oyj:n rahoituslaskelma	133
Tilinpäätöksen liitetiedot	134
Novo Group -konsernin tilintarkastamattomia osavuosikatsaustietoja vuosien 2002 ja 2003 kuudelta ensimmäiseltä kuukaudelta	152
Novo Groupin tilinpäätös 31.12.2002 päättyneeltä tilikaudelta⁽¹⁾	160
Hallituksen toimintakertomus 31.12.2002 päättyneeltä tilikaudelta	160
Konsernituloslaskelma	164
Konsernitase	165
Konsernin rahoituslaskelma	167
Novo Group Oyj:n tuloslaskelma	168
Novo Group Oyj:n tase	169
Novo Group Oyj:n rahoituslaskelma	171
Tilinpäätöksen liitetiedot	172
Tilinpäätöksen päiväys ja allekirjoitus	186
Tunnuslukujen laskentaperusteet	187
Tilintarkastuskertomus	188
Novo Groupin tilinpäätöstietoja 31.12.2001 päättyneeltä tilikaudelta⁽¹⁾	189
Hallituksen toimintakertomus 31.12.2001 päättyneeltä tilikaudelta	189
Konsernituloslaskelma	194
Konsernitase	195
Konsernin rahoituslaskelma	197
Novo Group Oyj:n tuloslaskelma	198
Novo Group Oyj:n tase	199
Novo Group Oyj:n rahoituslaskelma	201
Tilintarkastuskertomus	202

(1) Tiedot esitetty sen sisältöisinä kuin ne ovat sisältyneet Novo Groupin vuosikertomuksiin vuosina 2002 ja 2001. Tähän Tarjousasiakirjaan sisältyvät Novo Groupin tilintarkastuskertomukset on annettu Novo Groupin virallisista tilinpäätöksistä. Katso "Tilinpäätöksiin liittyviä ja eräitä muita tietoja".

Sysopen Oyj

Osavuositarkastus 1.1.-30.6.2003

Tilinpäätös 1.1.-31.12.2002

Tilinpäätöstietoja 31.12. päättyneiltä kausilta 2000 ja 2001

[Tämä sivu on tarkoituksella jätetty tyhjäksi.]

SYSOPEN-KONSERNIN TILINTARKASTAMATTOMIA OSAVUOSIKATSAUSTIETOJA VUOSIEN 2002 JA 2003 KUUELTA ENSIMMÄISELTÄ KUUKAUDELTA

SYSOPEN OYJ:N OSAVUOSIKATSAUS TAMMI - KESÄKUU 2003

- Konsernin toiminnallinen kannattavuus edelleen yksi tietotekniikkatoimialan parhaista
- Liikevaihto 13,6 miljoonaa euroa; laskua viime vuoden vastaavasta katsauskaudesta 10 %
- Liikevoitto ennen liikearvopoistoja (EBITA) oli 8 % liikevaihdosta eli 1,1 miljoonaa euroa; laskua 0,4 miljoonaa euroa
- Tulos ennen satunnaisia eriä ja veroja 1,0 miljoonaa euroa; kasvua 0,9 miljoonaa euroa
- Osakekohtainen tulos 0,09 euroa; kasvua 0,09 euroa
- Henkilöstön määrä kauden lopussa 294 henkilöä; laskua 8 %
- Mikäli markkinoilla ei tapahdu edelleen heikkenemistä, SysOpen odottaa vuoden 2003 voiton säilyvän vuoden 2002 tasolla, vaikka liikevaihto jäänee noin 10-15 % vuoden 2002 tasosta

MARKKINAT JA SYSOPENIN LIIKETOIMINTA

Yleinen taloudellinen ja maailmanpoliittisen tilanteen epävarmuus jatkui katsauskaudella. Yritysten investointihalukkuus pysyi matalalla tasolla. Kilpailukykyään turvatakseen useat yritykset joutuivat toteuttamaan henkilöstöleikkauksia ja etsimään säästöjä muun muassa ulkoisten tietotekniikkapalveluiden ostoista.

Katsauskaudella myös monien SysOpenin asiakasyritysten tuotteiden ja palveluiden kysyntä heikentyi. Kustannuksia karsiakseen asiakasyritykset ilmoittivat omista henkilöstöleikkauksiin johtavista YT-neuvotteluistaan ja vähensivät myös SysOpenin tietotekniikkapalveluiden ostoja. Edelleen heikentyneestä markkinatilanteesta ja liikevaihdon laskusta huolimatta SysOpen onnistui pitämään toiminnallisen kannattavuutensa ja kilpailukykyä yhtenä toimialan parhaimmista.

Vuoden 2003 toisella neljänneksellä SysOpen sopi useita jatkokehityshankkeita olemassa oleville asiakkailleen. Lisäksi vuosineljänneksen aikana solmittiin uusia asiakkuuksia ja sopimuksia muun muassa Puolustusvoimien kanssa. SysOpen vastaa Puolustusvoimien Asevelvollisuusalan ja operatiivisen johtamisen tietojärjestelmän (AVT-OPJO) teknisestä toteuttamisesta ja käytettävästä menetelmästä. Tilauksen arvo on noin 2,5 miljoonaa euroa. Puolustusvoimien ja SysOpenin yhteisen rakentamisprojektin työmäärä on yhteensä noin 5500 henkilötyöpäivää. Uusi AVT-OPJO -tietojärjestelmä otetaan käyttöön vuoden 2005 aikana.

LIIKEVAIHTO VERRATTUNA EDELLISEEN VASTAAVAAN KATSAUSKAUTEEN

Konsernin liikevaihto katsauskaudella oli 13,6 miljoonaa euroa (1-6 kk/2002: 15,1 miljoonaa euroa). Liikevaihto laski vuoden 2002 vastaavaan katsauskauteen verrattuna 10,1 prosenttia. Vuoden 2003 alussa sekä edellisenä vuonna tehdyt kannattamattomien liiketoimintojen myynnit vaikuttivat 4 prosenttia liikevaihtoa alentavasti. Muu osa liikevaihdon laskusta johtui yleisen taloudellisen epävarmuuden aiheuttamista asiakasprojektien aloitusten viivästymisistä.

Liikevaihdon lasku tapahtui pääosin tietyissä kotimaan alueyksiköissä ja ohjelmistotuotteissa. Sen sijaan pääkaupunkiseudun asiakasratkaisuihin keskittyneissä liiketoimintayksiköissä liikevaihto pysyi lähes ennallaan verrattuna edelliseen vuoteen.

Kansainvälisen liiketoiminnan osuus liikevaihdosta oli 2,3 % (1-6/2002: 3,9 %).

Liikevaihdon jakautuminen liiketoiminta-alueittain 1-6/2003:

Asiakasratkaisut	93,9 %
Ohjelmistotuotteet	6,1 %

LIIKEVAIHTO VERRATTUNA EDELLISEEN VUOSINELJÄNNEKSEEN

Liikevaihto konsernissa vuosineljänneksellä 1-3/2003 oli 7,0 miljoonaa euroa ja 4-6/2003

6,6 miljoonaa euroa, joten liikevaihto laski edellisestä vuosineljänneksestä 5,5 %. Lasku johtui yleisesti heikentyneestä tietotekniikkapalveluiden kysyntätilanteesta ja asiakasprojektien aloitusten viivästymisistä.

LIIKEVOITTO JA TULOSKEHITYS VERRATTUNA EDELLISEEN VASTAAVAAN KATSAUSKAUTEEN

Erittäin haasteellisessa markkinatilanteessa konsernin toiminnallinen kannattavuus kuului toimialan parhaimmiston, vaikka se heikkenikin hieman edellisen vuoden vastaavasta katsauskaudesta.

Konsernin liikevoitto ennen liikearvopoistoja (EBITA) oli 1,1 miljoonaa euroa (1-6/2002: 1,5 miljoonaa euroa, muutos -28 %), joka on 8,0 % katsauskauden liikevaihdosta

(1-6/2002: 10,0 %). Ilman katsauskauden lopun kertaluontoisia pääasiassa hallinto henkilöstön vähentämiseen liittyneitä 0,17 miljoonan euron irtisanomiskuluja olisi suhteellinen EBITA ollut 9,2 % eli lähes viime vuoden vastaavalla tasolla. Hieman heikentyneeseen toiminnalliseen tulokseen vaikutti pääasiassa liikevaihdon lasku.

Vaikeasta markkinatilanteesta johtuen konserni on kiinnittänyt erityistä huomiota kulurakenteeseen. Tehostuneen toiminnan avulla on saatu liiketoiminnan kulut pienemmään 8 % verrattuna viime vuoden vastaavaan katsauskauteen.

Tulos ennen satunnaisia eriä ja veroja oli 1,0 miljoonaa euroa (1-6/2002: 0,1 miljoonaa euroa) ja konsernin osakekohtainen tulos oli 0,09 euroa (1-6/2002: 0,00 euroa). Viime vuoden tulosta rasittivat kertaluontoiset tappiollisten tytäri- ja osakkuusyhtiöiden osakepääomien, pääomaehtoisten lainojen ja myyntisaamisten alaskirjaukset sekä rahoitusarvopapereista tehdyt arvonalennukset.

LIIKEVOITTO JA TULOSKEHITYS VERRATTUNA EDELLISEEN VUOSINELJÄNNEKSEEN

Konsernin liikevoitto ennen liikearvopoistoja (EBITA) edellisellä vuosineljänneksellä 1-3/2003 oli 0,8 miljoonaa euroa ja kuluneella vuosineljänneksellä 0,2 miljoonaa euroa. Lasku johtui sekä liikevaihdon pienenemisestä että kertaluontoisista henkilöstövähennyksiin liittyneistä irtisanomiskuluista.

Vuosineljänneksen 4-6/2003 liikevoitto ennen liikearvopoistoja vastasi 3,6 % vuosineljänneksen liikevaihdosta (1-3/2003: 12,1 %).

RAHOITUS JA INVESTOINNIT

Konsernin rahoitusasema säilyi hyvänä ja liiketoiminnan rahavirta oli positiivinen.

Taseen loppusumma oli 15,6 miljoonaa euroa (1-6/2002: 16,0 miljoonaa euroa) ja omavaraisuusaste oli 74 % (1-6/2002: 73 %). Nettovelat suhteessa omaan pääomaan (net gearing) oli -60 % (1-6/2002: -45 %). Konsernin likvidit varat olivat 6,5 miljoonaa euroa (1-6/2002: 5,3 miljoonaa euroa). Konsernilla ei ole korollista vierasta pääomaa.

Konsernin bruttoinvestoinnit taseen pysyviin vastaaviin olivat 88 tuhatta euroa (2002: 264 tuhatta euroa). Konserni on jatkanut panostuksia palveluiden ja omien ohjelmistokomponenttien tuotekehitykseen. Nämä kehityskulut on kirjattu kaikki suoraan kuluksi.

PÄÄOMAN TUOTTO

Sijoitetun pääoman tuotto (ROI) oli katsauskaudella 17 % (1-6/2002: 2 %). Oman pääoman tuotto (ROE) oli 14 % (1-6/2002: 0 %).

HENKILÖSTÖ JA HALLINTO

Henkilöstön määrä oli katsauskauden lopussa 294, jossa laskua 8 % edellisen vuoden vastaavaan ajankohtaan (1-6/2002: 319). Keskimäärin henkilöstöä oli katsauskaudella 302, jossa laskua 10 % edellisen vuoden vastaavaan katsauskauteen (1-6/2002: 336). Henkilöstömäärän lasku edellisen vuoden vastaavasta ajankohdasta johtuu suurelta osin kannattamattomien liiketoimintaryhmien myynnistä, SysOpenin sisäisen IT-tuen ulkoistuksesta sekä kesäkuussa 2003 YT-neuvottelujen jälkeen toteutetuista henkilöstön vähennyksistä.

Henkilöstön lähtövaihtuvuus oli katsauskaudella 7,5 % (1-6/2002: 5,6 %).

Henkilöstön jakautuminen toiminnoittain:

Asiakasratkaisut	76 %
Ohjelmistotuotteet	9 %
Hallinto ja johto	12 %
Kansainväliset toiminnot	3 %

YHTEISTOIMINTANEUVOTTELUT

SysOpen ilmoitti koko konsernia koskevista työn tilapäisestä vähenemisestä johtuvista YT-neuvotteluista 19.5.2003. Neuvottelut päättyivät 9.6.2003. Loppukevällä 2003 toteutuneen tietotekniikkapalveluiden kysynnän nopean laskun vuoksi SysOpen päätti sopeuttaa toimintansa vallitsevaan markkinatilanteeseen irtisanomalla 9 henkilöä ja lomauttamalla enintään 90 päivän määräajaksi 89 henkilöä eli 30 % henkilöstöstään.

Irtisanomiset toteutettiin kesäkuussa ja kohdistuivat pääosin hallintoon. Lomautukset toteutetaan pääosin heinä-lokakuussa 2003 ja ne kohdistuvat pääosin henkilöstöön, joka palveluiden normaalissa kysyntätilanteessa olisi laskutettavassa asiakastyössä. Lomautusten pituudet vaihtelevat yksiköstä ja lähiajan markkinanäkymistä riippuen ja ovat lyhimmillään yksi viikko ja pisimmillään 90 päivää.

Neuvottelujen tuloksena SysOpen päätti myös yhdistää Varkauden yksikön Kuopion yksikköön. Toimenpide parantaa konsernin toimintaedellytyksiä ja kustannustehokkuutta kyseisellä alueella. Neuvottelujen aikana löydettiin myös muita keinoja varmistaa kannattavuuden ja kilpailukyvyn säilyminen.

Päätettyjen toimenpiteiden avulla SysOpen arvioi saavuttavansa yhteensä noin 0,6 - 1,0 miljoonan euron kulusäästöt vuonna 2003. Lomautusten ja irtisanomisten säästövaikutukset näkyvät kolmannen ja neljännen vuosineljänneksen tuloksessa. Henkilöstövähennyksistä aiheutuneet kertaluontoiset irtisanomiskulut on jo kirjattu katsauskauden 1-6/2003 tulokseen. Rakenteellisten sopeuttamistoimien osalta kulusäästöt kohdistuvat myös tuleviin vuosiin.

Vuoden 2003 säästöjen lopullinen määrä riippuu siitä, kuinka laajoina lomautukset lopulta toteutuvat. Mikäli SysOpenin tietotekniikkapalvelujen kysyntä normalisoituu, ei lomautuksia toteuteta määrältään suunnitellun suuruisina, eikä kestoaltaan nyt arvioitun mittaisina.

YT-neuvottelujen päättymisen jälkeen on SysOpenin palveluiden kysyntä parantunut, ja toistaiseksi on lomautettu tai ollaan lomauttamassa eri pituisiksi ajoiksi 68 henkilöä eli 23 % henkilöstöstä.

KONSERNI- JA ORGANISAATORAKENNE

SysOpen-konserniin kuuluu emoyhtiö SysOpen Oyj sekä kolme toiminnallista tytäryhtiötä: SysOpen Object Team Oy (emoyhtiön omistusosuus 30.6.2003 oli 90 %), SysOpen Limited (100 %) ja SysOpen UK Limited (83 %).

SysOpen-konsernin liiketoimintayksiköt ovat: Kauppa- ja palvelut, Telekommunikaatio ja teollisuus, Finanssi, Järjestöt ja liiketoiminnan kehittäminen, Kotimaan alueet sekä SysOpen Object Team Oy.

YHTIÖKOKOUKSET

SysOpen Oyj:n varsinainen yhtiökokous pidettiin 20.3.2003.

Yhtiökokouksessa vahvistettiin tilivuoden 2002 tilinpäätös, myönnettiin tilivelvollisille vastuuvapaus ja vahvistettiin hallituksen esityksen mukaisesti vuoden 2002 voitonjako.

Yhtiökokous hyväksyi hallituksen ehdotukset:

- Yhtiökokous päätti uusien optio-oikeuksien 2003A-2003D antamisesta.
- Yhtiökokous valtuutti hallituksen päättämään yhden tai useamman vaihtovelkakirjalainan ottamisesta, optio-oikeuksien antamisesta ja/tai osakepääoman korottamisesta yhdellä tai useammalla uusmerkinnällä. Tätä valtuutusta ei toistaiseksi ole käytetty.

- Yhtiökokous valtuutti hallituksen hankkimaan omia osakkeita. Tätä valtuutusta ei toistaiseksi ole käytetty.
- Yhtiökokous valtuutti hallituksen luovuttamaan yhtiön hallussa olevat omat osakkeet. Tätä valtuutusta ei toistaiseksi ole käytetty.

Yhtiökokous päätti hallitustyöskentelystä maksettavista palkkioista sekä optioiden antamisesta uuden optio-ohjelman ehtojen mukaisesti optioihin oikeutetuille hallituksen jäsenille Risto Linturille ja Timo Tiihoselle.

Hallituksen jäseniksi valittiin yhtiökokouksessa uudelleen Kari Karvinen, Jorma Kylätie, Risto Linturi, Matti Savolainen ja Timo Tiihonen. Hallitus valitsi yhtiökokouksen jälkeen pitämässään järjestäytymiskokouksessa edelleen hallituksen päätoimiseksi puheenjohtajaksi Kari Karvisen ja varapuheenjohtajaksi Matti Savolaisen.

MUUTOS SYSOPENIN HALLITUKSESSA

Timo Tiihonen, joka toimii CapManin Senior Advisorina, erosi omasta pyynnöstään SysOpenin hallituksesta 30.5.2003. Syynä eroon oli Tiihosen muuttunut tilanne. Hänet valittiin CapManin hallinnoimien rahastojen ehdottamana henkilönä toisen pörssilistatun ja SysOpenin kanssa kilpailevaa liiketoimintaa harjoittavan tietotekniikkayhtiön hallitukseen.

SysOpenin yhtiöjärjestyksen mukaan neljän henkilön hallitus on päätösvaltainen. Hallitusta tullaan mahdollisesti täydentämään myöhemmin, mutta toistaiseksi hallitus jatkaa toimintaansa nelihenkisenä.

OSAKEPÄÄOMA JA OSAKKEET

SysOpenin osakkeen nimellisarvo on 0,1 euroa. Konsernin omistuksessa oli 30.6.2003 100.000 kappaletta omia osakkeita, joiden nimellisarvo oli yhteensä 10 000 euroa ja ne edustivat noin 1,1% yhtiön osakekannasta ja kaikista äänistä. SysOpenin osakkeiden kokonaismäärä on 9.362.914 osaketta.

Osake on noteerattu Helsingin Pörssin päälistalla Tietoliikenne ja elektroniikka -toimialaryhmässä. Kaupankäyntitunnus on "SYS1V" ja pörssierä on 50 osaketta. Alin kaupankäyntikurssi Helsingin Pörssissä katsauskaudella 1-6/2003 oli 2,83 euroa ja ylin 3,79 euroa. Osakkeen päätöskurssi kauden viimeisenä kaupankäyntipäivänä oli 2,97 euroa. Vaih dolla painotettu keskimurssi oli 3,27 euroa. Yhtiön markkina-arvo kauden päättyessä oli 27.510.855 euroa. SysOpenilla oli 30.6.2003 yhteensä 3019 osakkeenomistajaa.

OPTIO-OHJELMAT

SysOpenin hallitus on kokouksessaan 4.6.2003 päättänyt yhtiökokouksen 20.3.2003 liikkeeseen laskemien uusien optio-oikeuksien jakamisesta SysOpen-konsernin henkilöstölle ja optioihin oikeutetuille hallituksen jäsenille sekä SysOpen Oyj:n kokonaan omistamalle tytäryhtiölle, SysOpen Partners Oy:lle. Hallitus päätti samalla myös mitätöidä yhtiön hallussa olevia SysOpenin vanhojen optio-ohjelmien 1999-2004 ja 2000-2005 mukaisia optio-oikeuksia siltä osin, kun näiden optioiden haltijat ovat vaihtaneet omistamansa vanhat optio-oikeudet uusiin vuoden 2003 optio-oikeuksiin. Tämän lisäksi päätettiin mitätöidä kaikki SysOpen Partnersin hallussa olevat vanhat optio-oikeudet. Optio-ohjelmasta 1999-2004 mitätöitiin yhteensä 319.815 optio-oikeutta ja optio-ohjelmasta 2000-2005 mitätöitiin yhteensä 378.940 optio-oikeutta.

Optioiden mitätöinneillä SysOpen vähensi oleellisesti optio-ohjelmiansa yhteistä laimennusvaikutusta. Mitätöintiä jälkeen SysOpenin kaikkia liikkeeseen laskemia optio-oikeuksia on yhteensä 740.245 kappaletta. Optio-oikeuksien perusteella merkittävien osakkeiden osuus on laskenut enintään 7,3 %:iin yhtiön osakkeista ja osakkeiden tuottamista äänistä mahdollisen osakepääomakorotuksen jälkeen. Kaikista optio-oikeuksista SysOpen Partnersin hallussa on vielä 319.376 kappaletta. Ulos jaettujen optio-oikeuksien laimennusvaikutus on tällä hetkellä enimmillään 4,3 %.

Optio-ohjelman 1999-2004 mukaisia optioita on jäljellä vain 49.185 kappaletta, jotka jakaantuvat seuraavasti: 23.700 kappaletta 1999A-optioita, 10.485 kappaletta 1999B-optioita, 7.500 kappaletta 1999C-optioita ja 7.500 kappaletta 1999D-optioita. Optiot on kaikki merkitty. Osakkeiden merkintäaika näillä kaikilla optiotodistuksilla päättyy 31.10.2004. Osakkeiden merkintähinta A-optioilla on 6,40 euroa osakkeelta, B-optioilla 9,30 euroa, C-optioilla 6,55 euroa ja D-optioilla 4,43 euroa osakkeelta. Mitätöinnin jälkeen SysOpen Partnersin hallussa ei ole yhtään optio-ohjelman 1999-2004 mukaista optiota.

Optio-ohjelman 2000-2005 mukaisia optioita on jäljellä vain 21.060 kappaletta, jotka jakaantuvat seuraavasti: 19.960 kappaletta 2000E-optioita, 850 kappaletta 2000F-optioita, 250 kappaletta 2000G-optioita ja 0 kappaletta 2000H-optioita.

Optiot on kaikki merkitty. Osakkeiden merkintäaika kaikilla näillä optiotodistuksilla päättyy 31.5.2005. Osakkeiden merkintähinta E-optioilla on 8,30 euroa osakkeelta, F-optioilla 5,36 euroa ja G-optioilla 3,28 euroa osakkeelta. Mitätöinnin jälkeen SysOpen Partnersin hallussa ei ole yhtään optio-ohjelman 2000-2005 mukaista optiota.

Optio-ohjelman 2003 mukaisia optioita on 670.000 kappaletta, jotka jakaantuvat seuraavasti: 210.000 kappaletta 2003A-optioita, 160.000 kappaletta 2003B-optioita, 150.000 kappaletta 2003C-optioita ja 150.000 kappaletta 2003D-optioita. Optiot on kaikki merkitty. Osakkeiden merkintäaika optio-oikeudella 2003A on 2.5.2004-31.10.2005, optio-oikeudella 2003B 1.11.2004-31.10.2006, optio-oikeudella 2003C 1.11.2005-31.10.2007 ja optio-oikeudella 2003D 1.11.2006 - 31.10.2008. Osakkeiden merkintähinta 2003A-optioilla on 3,28 euroa osakkeelta ja 2003B-optioilla 3,19 euroa osakkeelta. Muiden optioiden osalta merkintähinta määräytyy myöhemmin tulevaisuudessa SysOpenin osakkeiden kaupankäyntihintojen perusteella. SysOpen Partnersin hallussa oli 30.6.2003 optio-ohjelman 2003 mukaista optiota yhteensä 319.376 kappaletta. SysOpen Oyj:n hallitus päättää myöhemmin näiden SysOpen Partnersin hallussa olevien optioiden jakamisesta SysOpen-konsernin palveluksessa oleville ja palvelukseen rekrytoitaville avainhenkilöille. Yhtiökokous päättää optioiden mahdollisesta jakamisesta SysOpen Oyj:n hallituksen jäsenille.

KATSAUSKAUDEN JÄLKEISET TAPAHTUMAT

Katsauskauden jälkeen ei ole ollut merkittäviä tapahtumia.

LÄHIAJAN NÄKYMÄT

Yleisen taloudellisen tilanteen epävarmuus sekä asiakkaiden omien tuotteiden ja palveluiden heikentynyt kysyntä ovat vaikuttaneet laskevasti myös SysOpenin odotuksiin tietotekniikkapalveluiden ja -tuotteiden lähiajan kysynnästä.

Erittäin haasteellisesta markkinatilanteesta huolimatta SysOpen on saanut uusia potentiaaaliltaan merkittäviä asiakkuuksia, joiden uskotaan kasvattavan SysOpenin palveluiden kysyntää loppuvuodesta ja vuonna 2004. Konsernissa jatketaan edelleen ponnisteluja myynnin kasvattamiseksi ja kiinnitetään jatkossakin erityistä huomiota kustannusten hallintaan. Strategian toteutuksessa keskitytään kannattavien ja kasvavien liiketoiminta-alueiden vahvistamiseen.

SysOpen arvioi, että mikäli markkinoilla ei tapahdu edelleen heikkenemistä, konsernin vuoden 2003 voitto säilyy vuoden 2002 tasolla. Kuluvan vuoden liikevaihto jäänee noin 10-15 % vuoden 2002 tasosta. Tämä johtuu osin tietotekniikka-alan palveluiden kysynnän heikkoudesta ja osin toteutetuista SysOpenin kannattamattomien liiketoimintojen myynnistä.

Mahdollisissa yritysosto- ja liittoumajärjestelyissä painotetaan liiketoimintojen strategista yhteensopivuutta ja omistaja-arvoon keskeisesti vaikuttavien tekijöiden edistämistä.

VIESTINTÄ

Kauden 1-9/2003 tulostiedot julkaistaan torstaina 30.10.2003.

Helsingissä 7.8.2003

Sysopen Oyj

Hallitus

Konsernin tuloslaskelma 1.1.-30.6.2003, 1000 €

1000 €	1.1.-30.6.2003	1.1.-30.6.2002	1.1.-31.12.2002
LIKEVAIHTO	13 596	15 122	28 997
Liiketoiminnan muut tuotot	116	114	166
Materiaalit ja palvelut	- 591	-465	-902
Henkilöstökulut	- 8 156	-8 976	-16 863
Poistot ja arvonalennukset	- 325	- 385	-882
Liiketoiminnan muut kulut	- 3 553	- 3 895	7 278
LIKEVOITTO ENNEN LIIKEARVOPOISTOJA	1 087	1 515	3 237
Poistot liikearvosta	- 136	- 175	-342
LIKEVOITTO	951	1 340	2 895
Rahoitustuotot ja kulut	90	-1 200	-699
Voitto ennen satunnaisia eriä ja veroja	1 041	140	2 196
Välittömät verot	-141	-123	-284
Vähemmistön osuus	-21	8	-26
TILIKAUDEN VOITTO	879	25	1886

Konsernin tase 30.6.2003, 1000 €

VASTAAVAA	30.6.2003	30.6.2002	31.12.2002
PYSYVÄT VASTAAVAT			
Kehittämismenot	0	85	37
Aineettomat oikeudet	475	529	517
Muut pitkävaikutteiset menot	114	180	147
Konserniliikearvo	443	960	620
Aineettomat hyödykkeet yhteensä	1 032	1 753	1 321
Aineelliset hyödykkeet	1 285	1 759	1 548
Sijoitukset	1 191	1 198	1 191
VAIHTUVAT VASTAAVAT			
Lyhytaikaiset saamiset	5 581	6 057	5 205
Rahoitusarvopaperit	1 581	1 613	1 524
Rahat ja pankkisaamiset	4 949	3 650	6 894
VASTAAVAA	15 619	16 031	17 683
VASTATTAVAA	30.6.2003	30.6.2002	31.12.2002
OMA PÄÄOMA			
Osakepääoma	936	936	936
Ylikurssirahasto	7 091	7 092	7 091
Edellisten tilikausien voitto	1 807	3 430	3 441
Tilikauden voitto	879	25	1 886
OMA PÄÄOMA YHTEENSÄ	10 714	11 483	13 355
VÄHEMMISTÖOSUUS	138	145	192
VIERAS PÄÄOMA			
Lyhytaikainen vieras pääoma	4 768	4 403	4 136
VASTATTAVAA	15 619	16 031	17 683

Konsernin rahavirtalaskelma 1.1.-30.6.2003 vertailutietoineen, 1000 €

	1.1. - 30.6.2003	1.1.-30.6.2002	1.1.-31.12.2002
Liiketoiminnan rahavirta	1 602	2 121	5 466
Investointien rahavirta	29	- 121	-307
Rahoituksen rahavirta:			
maksetut osingot	-3 516	-2 038	-2 038
vieraan pääoman muutos	- 3	-5	-7
Rahoituksen rahavirta	- 3 519	-2 042	- 2 045
Rahavarojen muutos	-1 888	-41	3 114
Rahavarat kauden alussa	8 418	5 305	5 305
Rahavarat kauden lopussa	6 530	5 264	8 418
Erotus	-1 888	-41	3 114

Konsernin tunnuslukujen kehitys vertailutietoiin

	1.1-30.6. 2003	1.1-30.6. 2002	2002
Toiminnan laajuus			
Liikevaihto	13 596	15 122	28 997
- muutos edelliseen vuoteen	-10%	0,8%	-6 %
Sijoitettu pääoma	10 851	11 628	13 546
Bruttoinvestoinnit taseen pysyviin vastaaviin	88	264	477
- suhteessa liikevaihtoon	1%	2%	2 %
Henkilöstön määrä	294	319	323
Henkilöstö keskimäärin	302	336	328
Kannattavuus			
Liikevoitto ennen liikearvopoistoja	1 087	1 515	3 237
- suhteessa liikevaihtoon	8%	10%	11 %
Liikevoitto	951	1 340	2 895
- suhteessa liikevaihtoon	7%	9%	10 %
Tulos ennen satunn.er ja veroja	1 041	140	2 196
- suhteessa liikevaihtoon	8%	1%	8 %
Tilikauden voitto	879	25	1 886
suhteessa liikevaihtoon	6%	0%	7 %
Oman pääoman tuotto	15%	0%	14 %
Sijoitetun pääoman tuotto	17%	2%	16 %
Rahoitus ja taloudellinen asema			
Korollinen vieras pääoma	0	6	2
Rah.om.arvopaperit+Rahat ja pankkis.	6 530	5 263	8 418
Nettovelkaantumisaste (Net Gearing)	-60%	-45%	-62 %
Omavaraisuusaste	74%	73%	77 %
Liiketoiminnan rahavirta	1 602	2 121	5 463
Tulos/osake, eur (konserni)	0,09	0,00	0,20
Oma pääoma/osake	1,16	1,24	1,44
Hinta/voitto-suhde (P/E)	31,2	3 568	17,2
Osakkeen alin kaupantekokurssi	2,83	3,50	2,52
Osakkeen ylin kaupantekokurssi	3,79	6,35	6,35
Osakkeen keskimurssi	3,27	5,24	4,51
Osakekannan markkina-arvo kauden lopussa	27 511	32 770	29 868

Konsernin tunnuslukujen kehitys vertailutietoineen

	1-6/2003	1-3/2003	1-12/2002	1-9/2002	1-6/2002
Toiminnan laajuus					
Liikevaihto	13 596	6 991	28 997	21 298	15 122
- muutos edelliseen vuoteen	-10%	-8%	-6%	-3%	0,8%
Sijoitettu pääoma	10 851	10 599	13 546	12 902	11 628
Bruttoinvestoinnit taseen pysyviin vastaaviin	88	20	477	300	264
- suhteessa liikevaihtoon	1%	0%	2%	1%	2%
Henkilöstön määrä	294	305	323	317	319
Henkilöstö keskimäärin	302	306	328	330	336
Kannattavuus					
Liikevoitto ennen liikearvopoistoja	1 087	849	3 237	2 122	1 515
- suhteessa liikevaihtoon	8%	12%	11%	10%	10%
Liikevoitto	951	781	2 895	1 865	1 340
- suhteessa liikevaihtoon	7%	11%	10%	9%	9%
Tulos ennen satunn.er ja veroja	1 041	734	2 196	1 334	1 40
- suhteessa liikevaihtoon	8%	10%	8%	6%	1%
Tilikauden voitto	879	586	1 886	1 291	25
suhteessa liikevaihtoon	6%	8%	7%	6%	0%
Oman pääoman tuotto	15%	20%	14%	13%	0%
Sijoitetun pääoman tuotto	17%	24%	16%	14%	2%
Rahoitus ja taloudellinen asema					
Korollinen vieras pääoma	0	0	2	4	6
Rah.om.arvopaperit+Rahat ja pankkis.	6 530	5 891	8 418	6 456	5 263
Nettovelkaantumisaste (Net Gearing)	-60%	-56%	-62%	-50%	-45%
Omavaraisuusaste	74%	73%	77%	80%	73%
Liiketoiminnan rahavirta	1 602	995	5 463	3 356	2 121
Tulos/osake, eur (konserni)	0,09	0,06	0,20	0,14	0,00
Oma pääoma/osake	1,16	1,13	1,44	1,38	1,24
Hinta/voitto-suhde (P/E)	31,2	46,6	17,2	28,6	3568
Osakkeen alin kaupantekokurssi	2,83	2,95	2,52	2,52	3,50
Osakkeen ylin kaupantekokurssi	3,79	3,79	6,35	6,35	6,35
Osakkeen keskimurssi	3,27	3,44	4,51	4,71	5,24
Osakekannan markkina-arvo kauden lopussa	27 511	27 326	29 868	25 280	32 770

Vuoden 2002 toisen vuosineljänneksen osavuositarkastuksessa kerroimme muuttavamme lomapalkkavarausten purkukäytäntöä vuoden 2003 alusta vastaamaan paremmin todellisia loma-aikoja. Kauden 1-6/2002 tuloslaskelma ja tunnusluvut sekä tase 6/2002 on taulukossa muutettu vastaamaan nykykäytäntöä. Taulukon muihin kausiin toimintatavan muutoksella ei ole vaikutusta.

Tulos/osake on laskettu tilikauden keskimääräisen osakeantioikaistun osakkeiden lukumäärän (9.262.914 kpl) mukaan. Ulkona olevien osakkeiden lukumäärä katsauskauden lopussa oli 9.262.914 kpl.

Oman pääoman ja sijoitetun pääoman tuotto prosentit on muutettu vastaamaan vuositasa.
Yhtiöllä oli katsauskauden lopussa hallussaan 100.000 kpl omia osakkeitaan.
Konsernilla ei ole johdannaissopimuksista johtuvia vastuita.

Osavuositarkastuksen luvut ovat tilintarkastamattomia.

Helsingissä, 7. elokuuta 2003

SysOpen Oyj
Hallitus

SYSOPENIN TILINPÄÄTÖS 31.12.2002 PÄÄTTYNEILTÄ TILIKAUDELTA JA TILINPÄÄTÖSTIETOJA 31.12.2001 JA 31.12.2000 PÄÄTTYNEILTÄ TILIKAUSILTA

HALLITUKSEN TOIMINTAKERTOMUS 31.12.2002 PÄÄTTYNEILTÄ TILIKAUDELTA

Markkinat

Vuoden 2002 markkinatilanne oli tietotekniikkatoimialalla alan historian vaikeimpia. Yleinen taloudellinen ja maailmanpoliittinen tilanne jatkui epävarmana. Vuoden 2002 jälkipuolelle ennustettua talouden piristymistä ei tapahtunut. Tietotekniikkapalveluiden kysyntä pysyi vaimeana, sillä asiakkaat keskittyivät laajalti lyhyen tähtäimen kustannussäästöihin tavoitteenaan parantaa nopeasti oman toiminnan kannattavuutta ja tehokkuutta. Tämän johdosta useiden asiakasprojektien aloitus on viivästynyt. Useissa tapauksissa asiakkaat ovat myös aloittaneet hankkeitaan itsenäisesti omin resurssein. Helsingin pörssin osakkeiden arvoa mittaava yleisindeksi laski vuonna 2002 kolmatta vuotta peräkkäin. Suurella osalla Suomessa julkisesti noteeratuissa tietotekniikka-alan yrityksissä tulokset olivat tappiollisia.

SysOpen

SysOpenin strategia on keskittyä kotimaassa liiketoiminta-alueisiin, joissa konsernin kokonaiskannattavuus ja kasvu säilyvät hyvinä ja ylittävät selvästi markkinoiden keskimääräisen tason. Strategian toteuttaminen onnistui pääosin. Tämän ja SysOpenin pitkäaikaisten ja luottamuksellisten asiakassuhteiden ansiosta toimialan heikentynyt kysyntätilanne vaikutti SysOpeniin vain vähän.

Aiempaa heikommasta markkinatilanteesta huolimatta SysOpenin vertailukelpoinen liikevaihto säilyi edellisen vuoden tasolla. Suhteellinen kannattavuus oli ennustettua parempi ja pysyi hyvällä tasolla laskien kuitenkin hieman edellisvuodesta. Liiketoiminnan kannattavuus varmisti konsernin omavaraisuusasteen ja rahoitusaseman säilymisen hyvänä koko tilikauden ajan.

Vuonna 2002 SysOpen painotti kasvun sijasta keskittymistä omaan, kannattavaan ydinliiketoimintaansa. Liiketoiminnan ytimeen kuulumattomia toimintoja myytiin, rakenteita selkeytettiin ja toimintaa tehostettiin. Tytäryhtiöiden rahoitusehtoja tiukennettiin ja kannattamattomien osakkuusyhtiöiden lisärahoitus lopetettiin. Tiukentuneella talouden ja toiminnan valvonnalla on luotu tukeva perusta uudelle kannattavalle kasvulle.

Liikevaihto

Konsernin liikevaihto tilikaudella 2002 oli 29,0 miljoonaa euroa (2001: 30,8 miljoonaa euroa). Kansainvälisen liiketoiminnan osuus liikevaihdosta kasvoi 4,0 %:iin (2001: 2,1 %), mikä aiheutui pääosin loppuvuonna 2001 ostetusta Birminghamin yksiköstä.

Konserni myi helmikuussa 25 henkilön Logistiikan konsultointipalvelu -liiketoimintaryhmän kyseisen ryhmän toimivalle johdolle. Myydyn yksikön luvuilla vähennetty vertailukelpoinen liikevaihto tilikaudelta 2001 oli sama 29,0 miljoonaa euroa kuin vuoden 2002 liikevaihto.

Kaikissa pääkaupunkiseudun asiakasratkaisuihin keskittyneissä liiketoimintayksiköissä liikevaihto kasvoi verrattuna edelliseen vuoteen. Sen sijaan heikompaa kehitystä tapahtui osassa kotimaan alueyksiköitä sekä ohjelmistotuotteissa, jossa järjestöyksikön liikevaihto laski eniten.

Liikevaihdon jakautuminen liiketoiminta-alueittain 2002:

Asiakasratkaisut	85,9 %
Ohjelmistotuotteet	14,1 %

Liikevoitto ja tuloskehitys

Tavoitteen mukaisesti konsernin kannattavuus ylitti selvästi IT-toimialan keskimääräisen tason.

Konsernin liikevoitto ennen liikearvopoistoja (EBITA) oli 3,2 miljoonaa euroa (2001: 4,1 miljoonaa euroa, muutos -21,2 %), joka vastasi 11,2 % tilikauden liikevaihdosta (2001: 13,4 %). Tilikauden 2001 lopulla SysOpen Toweriin muuton myötä kasvaneet toimitila- ja laitekulut heikensivät kannattavuutta. Lisäksi henkilöstökulut henkilöä kohden kasvoivat.

Samanaikaisesti jäätin ennustetusta liikevaihdon kasvusta, minkä johdosta kannattavuus heikkeni huolimatta muissa liiketoiminnan kuluissa aikaan saaduista säästöistä.

Konsernin rahoitustuotot ja -kulut sisältävät korko- ja osinkotuottoja yhteensä 156 tuhatta euroa (2001: 199 tuhatta euroa) ja rahoitusomaisuusarvopapereiden arvonalennuksia 289 tuhatta euroa (2001: 291 tuhatta euroa). Lisäksi rahoituskuluihin sisältyy tappiollisten tytär- ja osakkuusyhtiöiden osakepääomien, pääomaehtoisten erien ja saatavien alaskirjauksia 531 000 euroa (2001: 57 tuhatta euroa). Pääasiassa viimeksi mainituista kertaluontoisista kirjauksista johtuen konsernin rahoitustuotot ja -kulut olivat yhteensä -699 tuhatta euroa (2001: -155 tuhatta euroa) ja tulos ennen satunnaisia eriä ja veroja oli 2,2 miljoonaa euroa (2001: 3,7 miljoonaa euroa, muutos -40,0 %).

Konsernin tytäryhtiöiden purkamisesta syntyneen verotuksessa vähennyskelpoisen purkutappion johdosta konsernin maksamat verot vähenivät merkittävästi. Tilikauden voitto oli 1,9 miljoonaa euroa (2001: 2,4 miljoonaa euroa, muutos -20,7 %). Konsernin osakekohtainen tulos oli 0,20 euroa (2001: 0,26 euroa).

Konserni päätti vuoden 2003 alusta lukien muuttaa lomapalkkavarausten purkumenettelyä vastaamaan enemmän todellisia loma-aikoja. Uusi käytäntö tulee jonkin verran laskemaan toisen vuosineljänneksen tunnuslukuja ja parantamaan kolmannen vuosineljänneksen tunnuslukuja. Vuositasolla kirjauskäytännön muutoksella ei ole vaikutusta konsernin tunnuslukuihin.

Veroaste ja nettotulos

Tilikauden 2001 aikana konsernirakennetta yksinkertaistettiin keskittämällä kannattavia tytäryhtiöitä emoyhtiöön. Tällöin emoyhtiölle syntyi tytäryhtiöiden purkamiseen liittyvää verotuksessa vähennyskelpoista purkutappiota yhteensä 7,3 miljoonaa euroa.

Verottajan vahvistettua marraskuussa 2002 purkutappioiden määrän ne tulevat verottajan hyväksymänä poistoaikana vuoteen 2005 saakka vähentämään yhtiön tuloksestaan maksamien verojen määrää. Ne vaikuttavat nettotulosta parantavasti 423 tuhatta euroa/vuosi ja osakekohtaista tulosta parantavasti 0,05 euroa/vuosi nykyisellä osakelukumäärällä. Verosaatavaa purkutappioista ei ole kokonaisuudessaan kirjattu, vaan se otetaan huomioon kunkin vuoden verolaskelmassa.

Henkilöstö ja hallinto

Henkilöstön kehittämiseen ja kouluttamiseen panostettiin edelleen erityisesti olioteknologian alueella. Henkilöstötyytyväisyyden ylläpidossa olivat keskeisessä roolissa myös panostukset henkilöstön henkiseen hyvinvointiin ja työssä jaksamiseen.

Henkilöstön määrä oli tilikauden lopussa 323, jossa laskua oli 9,0 % edellisen vuoden vastaavaan ajankohtaan (2001: 355). Lasku johtui suurelta osin Logistiikan konsultointipalvelu -liiketoimintaryhmän myynnistä. Viime vuoden vastaavaan vertailukelpoiseen määrään nähden vähennystä oli 7 henkilöä (2,1 %). Keskimäärin henkilöstöä oli 328 (2001: 341).

Henkilöstön lähtövaihtuvuus vuonna 2002 oli 9,0 % (2001: 12,2 %). Kotimaan alueyksiköissä käytiin toukokuussa yhteistoimintaneuvottelut. Aktiivisen myyntityön ansiosta lomautuksilta vältyttiin kokonaan.

Henkilöstön jakautuminen toiminnoittain:

Asiakasratkaisut	66 %
Ohjelmistotuotteet	17 %
Hallinto ja johto	13 %
Kansainväliset toiminnot	4 %

SysOpen Oyj:n hallituksen puheenjohtajana toimi alkuvuoden 2002 Jorma Kylätie, mutta hän jäi vakavan sairauden vuoksi sairaalomalta huhtikuun alusta. Hallitus valitsi 27.6.2002 uudeksi puheenjohtajakseen aikaisemmin hallituksen varapuheenjohtajana toimineen Kari Karvisen ja uudeksi varapuheenjohtajakseen Matti Savolaisen.

Päätoimisena hallituksen puheenjohtajana Kari Karvinen vastaa SysOpenin yritysosto- ja liittoumajärjestelyistä sekä corporate governance -kehitystyöstä. Varapuheenjohtaja Matti Savolaisen erityisalueena on hallinto ja henkilöstö. Jorma Kylätien sairausloma päättyi lokakuun lopussa ja hallituksen jäsenenä hänellä on erityisalueenaan markkinat ja

tuotantomenetelmät. Hallituksen jäseninä toimivat myös Timo Tiihonen erityisalueenaan toimialajärjestelyt sekä Risto Linturi erityisalueenaan arvioida yhteiskunnallisten ja teknologisten muutosten vaikutuksia.

SysOpenin toimitusjohtajana on toiminut koko tilivuoden Arto Sahla. Konsernin tilintarkastajana toimi koko tilivuoden tilintarkastusyhteisö KPMG Wideri Oy Ab vastuullisena tilintarkastajana KHT Ari Ahti.

Rahoitus ja investoinnit

Konsernin rahoitusasema säilyi hyvänä koko tilikauden.

Taseen loppusumma oli 17,7 miljoonaa euroa (2001: 18,1 miljoonaa euroa) ja omavaraisuusaste oli 77 % (2001: 76 %). Nettovelat suhteessa omaan pääomaan (net gearing) oli -62 % (2001: -39 %). Konsernin likvidit varat kasvoivat merkittävästi ja olivat 8,4 miljoonaa euroa (2001: 5,3 miljoonaa euroa). Kasvu johtui pääosin myyntisaatavien kiertoajan nopeutumisesta.

Konsernin bruttoinvestoinnit taseen pysyviin vastaaviin olivat 0,5 miljoonaa euroa (2001:1,7 miljoonaa euroa). Bruttoinvestointien lisäksi konserni jatkoi panostuksia palveluiden ja omien ohjelmistokomponenttien tuotekehitykseen. Kaikki nämä kehityskulut kirjattiin suoraan kuluksi.

Osakepääoma ja osakkeet

Osakkeen nimellisarvo on 0,1 euroa. Osakkeiden lukumäärä on 9.362.914 osaketta. Tilikauden lopussa SysOpenilla oli omia, vuonna 2001 hankittuja osakkeita yhteensä 100.000 kappaletta. Osakkeiden keskimääräinen hankintahinta on ollut 6,1 euroa osakkeelta.

10 suurinta omistajaa 31.12.2002

Osakkeenomistaja	Osuus osakkeista ja äänistä
Kari Karvinen	16,9 %
Matti Savolainen	16,8 %
Jorma Kylätie	16,2 %
LEL Työeläkekassa	4,8 %
Olli Ahonen	2,0 %
Vakuutusosakeyhtiö Suomi	1,6 %
Sampo Suomi Osake	1,3 %
Seppo Sneck	1,3 %
Yrjö Toiviainen	1,2 %
Gyllenberg Small Firm Fund	1,1 %

Osakkeenomistuksen jakautuminen suuruusluokittain 31.12.2002

Osakkeiden lukumäärä	Osuus omistuksista	Osuus osakkeista ja äänistä
1 - 100	34,4 %	0,8 %
101 - 1.000	52,8 %	6,7 %
1.001 - 10.000	10,7 %	8,7 %
10.001 - 100.000	1,8 %	20,6 %
100.001 - 1.000.000	0,2 %	13,2 %
1.000.001 - 3.000.000	0,1 %	50,0 %

Omistuksia yhteensä 2.821 kpl
Osakkeita yhteensä 9.362.914 kpl

Osakkeenomistuksen sektorijakauma 31.12.2002

	Osuus omistuksista	Osuus osakkeista
Yritykset	7,5 %	4,6 %
Rahoitus- ja vakuutus	0,6 %	8,3 %
Julkisyhteisöt	0,1 %	5,3 %
Voittoa tavoittelemattomat yhteisöt	0,3 %	0,5 %
Kotitaloudet	91,0 %	81,2 %

Kaupankäynti Helsingin Pörssissä tilikaudella 2002

Alin kaupankäyntikurssi oli 2,52 euroa ja ylin 6,35 euroa. Osakkeen päätöskurssi kauden viimeisenä kaupankäyntipäivänä oli 3,19 euroa. Vaihdoilla painotettu keskikurssi oli 4,51 euroa. Yhtiön markkina-arvo kauden päättyessä oli 29.867.696 euroa.

SysOpenilla oli 31.12.2002 yhteensä 2.821 osakkeenomistajaa.

Sysopen Oyj:n osake on noteerattu Helsingin Pörssin päälistalla Tietoliikenne ja elektroniikka -toimialaryhmässä. Kaupankäyntitunnus on SYSIV ja pörssierä on 50 osaketta.

Optio-ohjelmat

Sysopen Oyj:n optio-ohjelman 1999-2004 mukaisia optioita on annettu 369.000 kappaletta, jotka kaikki on merkitty. Osakkeiden merkintäaika kaikilla optiotodistuksilla päättyy 31.10.2004. Osakkeiden merkintähinta A-optioilla on 6,40 euroa osakkeelta, B-optioilla 9,30 euroa, C-optioilla 6,55 euroa ja D-optioilla 4,43 euroa osakkeelta. Sysopen Oyj:n kokonaan omistaman tytäryhtiön, Sysopen Partners Oy:n, hallussa oli 1.11.2002 yhteensä 58.041 optio-ohjelman 1999-2004 mukaista optiota.

Sysopen Oyj:n optio-ohjelman 2000-2005 mukaisia optioita on annettu 400.000 kappaletta, jotka kaikki on merkitty. Osakkeiden merkintäaika kaikilla optiotodistuksilla päättyy 31.5.2005. Osakkeiden merkintähinta on E-optioilla 8,30 euroa, F-optioilla 5,36 euroa ja G-optioilla 3,28 euroa osakkeelta. Sysopen Oyj:n kokonaan omistaman tytäryhtiön, Sysopen Partners Oy:n, hallussa oli 1.11.2002 yhteensä 92.340 optio-ohjelman 2000-2005 mukaista optiota.

Yhtiökokoukset

SysOpen Oyj:n varsinainen yhtiökokous pidettiin 21.3.2002.

Yhtiökokouksessa vahvistettiin tilivuoden 2001 tilinpäätös ja myönnettiin tilivelvollisille vastuuvapaus. Yhtiökokous vahvisti hallituksen esityksen mukaisesti vuoden 2001 voitonjaon, jonka mukaan osinkoa maksettiin osingonjakohetkellä yhtiön ulkopuolisessa omistuksessa oleville osakkeille 0,22 euroa osaketta kohden eli yhteensä 2.037.841 euroa (85,7 % konsernin voitosta 2001). Osinko maksettiin 4.4.2002 yhtiön osakasluetteloon täsmäytyspäivänä 26.3.2002 merkityille osakkaille.

Hallituksen jäseniksi valittiin uudelleen Kari Karvinen, Jorma Kylätie, Risto Linturi, Matti Savolainen ja Timo Tiihonen.

Yhtiökokous hyväksyi yksimielisesti hallituksen ehdotukset:

- Yhtiökokous päätti osakepääoman ja osakkeen nimellisarvon korottamisesta rahastoannilla osakkeiden euromääräisen nimellisarvon pyöristämisen johdosta ja yhtiöjärjestyksen 3 ja 4§:n muuttamisesta.
- Yhtiökokous valtuutti hallituksen päättämään yhden tai useamman vaihtovelkakirjalainan ottamisesta, optio-oikeuksien antamisesta ja/tai osakepääoman korottamisesta yhdellä tai useammalla uusmerkinnällä. Tätä valtuutusta ei ole käytetty.
- Yhtiökokous valtuutti hallituksen luovuttamaan yhtiön hallussa olevat omat osakkeet. Tätä valtuutusta ei ole käytetty.

Organisaatorakenne

Loppuvuonna 2002 organisaatorakennetta päätettiin uudistaa niin, että vuoden 2003 alusta alkaen liiketoimintayksiköt ovat: Kauppa ja palvelut, Telekommunikaatio ja teollisuus, Finanssi, Järjestöt ja liiketoiminnan kehittäminen, Kotimaan alueet sekä SysOpen Object Team Oy.

Uuden organisaatorakenteen tavoitteena on hyödyntää entistä tehokkaammin asiakaslähtöisyyttä ja suunnata markkinointi ja myynti toimialapohjaisesti. Ohjelmistotuoteliiketoiminnan sulauttaminen toimialapohjaisiin liiketoimintayksiköihin tehostaa merkittävästi SysOpenin omiin tuotteisiin, tuoterunkoihin ja komponentteihin perustuvien ratkaisujen myyntiä toimialayksiköissä sekä vahvistaa Järjestöjen merkitystä toimialapohjaisen tuotteisiin perustuvan liiketoiminnan ytimenä.

Organisaatiomuutokset tukevat marraskuussa 2001 julkistettujen SysOpenin vision ja pitkän tähtäimen suunnitelman toteutumista.

Liiketoiminta

SysOpen tarjoaa asiakkailleen heidän sähköistä liiketoimintaansa tehostavia asiantuntijapalveluja ja sovellusohjelmistoja. Liiketoiminta jakaantuu asiakasratkaisuihin, ohjelmistotuotteisiin sekä näitä tukevaan konsultointiin ja teknologia-kehitykseen.

Vuonna 2002 SysOpen vahvisti asemaansa suurten ja keskisuurten asiakkaiden korkeaa lisäarvoa tuovien sähköisten liiketoimintaratkaisujen integraattorina. Asiakasratkaisuisa ja konsultointipalveluissa kysyntä jatkui pääkaupunkiseudulla vakaalla tasolla ja kannattavuus säilyi hyvänä. Ohjelmistotuotteet-liiketoiminta jäi tilivuonna 2002 tappiolliseksi, mikä johtui tulorahoituksella tehdyistä tuotekehityspanostuksista ja loppuvuonna hidastuneesta järjestösektorin myynnistä.

Vuoden 2002 lopulla julkistetun uuden konsernirakenteen mukaisesti ohjelmistotuoteliiketoiminta sulautetaan toimialapohjaisiin liiketoimintayksiköihin. Tällä tehostetaan jatkossa merkittävästi SysOpenin omiin tuotteisiin, tuoterunkoihin ja komponentteihin (OpenFrame ja OpenID) perustuvien ratkaisujen myyntiä toimialayksiköissä. Tuoterunkoja ja komponentteja käytetään asiakasratkaisuisa tuottavuusapuvälineinä. Toimialakohtaisesti niillä toteutetaan ohjelmistoratkaisuja esimerkiksi asiakkaiden sähköisen liiketoiminnan, henkilöliikenteen, aluehallinnan ja järjestösektorin tarpeisiin.

Vuonna 2002 uusia sopimuksia solmittiin muun muassa Tieto-Tapiola Oy:n/Tapiola-ryhmän, Suomen Asiakastieto Oy:n, LEL Työeläkekassan, Metso Paper Oy:n, Fennian, Stora Enson Veitsiluodon tehtaiden, Outokumpu Zinc Oy:n, Kemira Oyj:n Harjavallan tehtaiden, Kuntien Tekniset KTK ry:n sekä Opetusalan Ammattijärjestön sekä usean teollisuustoimialan yrityksen kanssa.

Yrityskauppa- ja liittoumajärjestelyt

Vuonna 2002 SysOpen ei suorittanut yhtään yritysostoa. SysOpen jatkaa kuitenkin aktiivisesti strategiansa mukaisten toimien valmistelua. Mahdollisissa yritysosto- ja liittoumajärjestelyissä painotetaan liiketoimintojen strategista yhteensopivuutta ja omistaja-arvoon keskeisesti vaikuttavien tekijöiden edistämistä.

SysOpen painotti vuonna 2002 keskittymistä omaan, kannattavaan ydinliiketoimintaansa. Liiketoiminnan ytimeen kuulumattomia toimintoja myytiin tai ulkoistettiin ja kannattamattomien osakkuusyhtiöiden lisärahoitus lopetettiin.

Helmikuussa 2002 SysOpen myi Logistiikan konsultointipalveluliiketoiminnot kyseisen yksikön toimivalle johdolle. SysOpen Oyj jäi kymmenen prosentin vähemmistöosuudella osakkaaksi uuteen yhtiöön, EP-Logistic Oy:hyn.

Kesäkuussa tehdyn Suomen Posti Oyj:n sekä syyskuussa tehdyn Kiitolinja Oy:n kaupan ansiosta SysOpen luopui kokonaisuudessaan Waybill-lähetysten käsittelyohjelmistoon liittyvästä liiketoiminnasta.

SysOpenin osakkuusyhtiössä, varkautealaisessa Visy Oy:ssä, toteutettiin elokuussa yhtiön rahoitustilanteen vakauttamiseksi suunnattu osakeanti. SysOpen ei osallistunut antiin, minkä seurauksena SysOpenin omistusosuus Visy Oy:ssä laski alle osakkuusyhtiörajan 12,5 %:iin. SysOpen kirjasi alas tilivuonna kaikki Visyyyn liittyvät saatavat ja pääomaluonteiset erät.

SysOpenin osakkuusyhtiö, kuopiolainen Ideos Oy, hakeutui lokakuussa 2002 konkurssiin. Yhtiön varat eivät enää riittäneet kattamaan velvoitteita. SysOpen omisti yhtiöstä 25 %. SysOpen hakee konkurssipesältä 53 tuhannen euron saatavia. SysOpen kirjasi alas tilivuonna kaikki Ideokseen liittyvät saatavat ja pääomaluonteiset erät.

SysOpen allekirjoitti joulukuussa sopimukset oman IT-tuen ulkoistuksesta ja palvelun hankkimisesta Novo Group Oyj:n kanssa. Vastuu tietohallintopalveluiden tuottamisesta siirtyi Novolle 1.1.2003 alkaen. IT-tuen henkilöstö (kuusi henkilöä) siirtyi NovoGroupin palvelukseen vanhoina työntekijöinä.

Tilikauden jälkeiset tapahtumat

SysOpen myi tammikuussa 2003 puhelinvaihteisiin tavoitettavuusohjelmistoja kehittävän tytäryhtiönsä CallCom Oy:n noin 85 % osake-enemmistön. Ostajina toimivat viisi kyseisen tytäryhtiön työntekijöihin ja johtoon kuuluvaa henkilöä. Kaupan jälkeen SysOpen Oyj:n omistusosuus CallCom Oy:stä on vielä 10 %, mutta kaupan ehtojen mukaan loputkin osakkeet siirtyvät ostajille vuoden 2004 loppuun mennessä. CallCom Oy:n liiketoimintojen osuus SysOpen-konsernin kokonaisliikevaihdosta vuonna 2002 oli noin 2 %. Kauppahintaa ei osapuolten sopimuksesta julkistettu. Kauppa vaikuttaa positiivisesti SysOpen-konsernin liikevoittoon ennen liikearvopoistoja.

SysOpen myi tammikuussa 2003 kymmenen prosentin vähemmistöosuutensa EP-Logistic Oy:ssä kyseisen yhtiön toimivalle johdolle.

Lähiajan näkymät

SysOpenin menestyminen perustuu konsernin kykyyn edelleen kehittää ja uudistaa palvelutarjontaansa asiakkaiden tarpeita vastaavaksi. Liiketoiminnan terävin kärki kohdistetaan alueille, joissa palveluiden kysyntä säilyy vahvana sekä alueille, joilla SysOpenin asiakkaat hakevat kilpailukykyä suhteessa oman toimialansa muihin toimijoihin. Tietojärjestelmäarkkitehtuurien konsultointi, sovelluskehitysmenetelmien konsultointi ja koulutus, sovellusten tekninen auditointi, sovellusintegraatiopalvelut sekä entisestään tehostetut sovellusten toteutustyöpalvelut ja onnistuneet projektitoimitukset ovat esimerkkejä näistä alueista. Mobile Integration -alueen palveluiden kehittämistä jatketaan teknologiavision mukaisesti.

SysOpen menestyy luottamuksellisten ja pitkäaikaisten asiakassuhteiden ansiosta. Sen ohella uusasiakashankinta on jatkossa yksi SysOpenin onnistumisen kulmakivistä. Konserni panostaa aiempaa enemmän myyntityöhön ja keskittyy vahvistamaan kannattavia ja kasvavia liiketoiminta-alueitaan, pyrkien kasvattamaan ensisijaisesti kotimaista markkinaosuutta. Suuremmat toimijat, kuten SysOpen, menestyvät ja selviävät alalla paremmin myös heikossa kysyntätilanteessa.

Asiakasratkaisut-liiketoiminnan odotetaan olevan hyvin kannattavaa. Ohjelmistotuoteliiketoiminnan painopistettä muutettiin investointi- ja kehitysvaiheesta myynti- ja toimitusvaiheeseen, ja myös tämän liiketoiminnan kannattavuuden odotetaan kehittyvän myönteisesti. Konsultointi- ja teknologiakehityksen kysyntä tulee jatkossakin olemaan korkea erityisesti vaativien olioteknologiaprojektien ja tietojärjestelmäarkkitehtuuriprojektien osalta.

Kustannustenhallintaan ja toimintojen tehostamiseen tähtäviä toimia jatketaan edelleen.

SysOpenin organisaatio on valmis toimimaan nykyistä suuremmallakin toimintavolyymillä. Investoinnit uusiin toimitiloihin, ajanmukaiseen teknologiaan, toimintaa tukeviin tietojärjestelmiin sekä osaavan tukihenkilöstön määrä ja laatu on mitoitettu vastaanottamaan niin orgaaninen kuin yritysostojen tai liittoutumien kautta tuleva kasvu.

SysOpenin tavoite on kasvattaa suoraan asiakastoimeksiantoja tekevän henkilöstön määrää, ja siten parantaa edelleen kannattavuuttaan ja tuloksenteokkykyään viime vuodesta. Yleisen markkinatilanteen ennustetusta heikkoudesta huolimatta konsernissa tunnustetaan myös mahdollisuuksia kasvattaa liiketoiminnan volyymeja viime vuodesta sekä aikaansaada myös edellisvuotta korkeampi kannattavuus.

Tilikauden 2003 ensimmäisen neljänneksen arvioidaan toteutuvan suunnitellun mukaisesti hyvällä kannattavuustasolla. Arvio perustuu SysOpenin käsitykseen markkinoiden nykytilasta, sekä alkuvuoden toteutumaan ja tilauskantaan. Myynnin lisäpanostuksen uskotaan näkyvän liiketoiminnan volyymin kasvuna syksystä 2003 alkaen.

Yleiseen markkinatilanteeseen nähden SysOpenin lähiajan näkymät ovat edelleen varovaisen myönteiset. Tulevaisuuden näkymiin on tänä vuonna syytä suhtautua kuitenkin erityisellä varovaisuudella. Mahdollinen Irakin sota tai muu kansainvälinen konflikti voi toteutuessaan heittää synkän varjon maailmantalouden elpymisen odotuksille.

Osinko

Voitonjakokelpoiset varat konsernitaseen 31.12.2002 mukaan ovat 5.326.992 euroa. Vastaavasti emoyhtiön voitonjakokelpoiset varat ovat 4.760.821 euroa. SysOpen Oyj:n hallitus esittää varsinaiselle yhtiökokoukselle, että vuodelta 2002 jaetaan osinkoa osingonjakohetkellä yhtiön ulkopuolisessa omistuksessa oleville osakkeille 0,38 euroa osaketta kohti (2001; 0,22 euroa). Helmikuun 12. päivänä 2003 yhtiön ulkopuolisessa omistuksessa on 9.262.914 osaketta, jota vastaava hallituksen esittämä osinko on noin 3,5 miljoonaa euroa (2001: 2,0). Tämä vastaa 186,7 prosenttia (2001: 85,7 %) konsernin voitosta tilikaudella 2002.

SYSOPEN OYJ

KONSERNITULOSLASKELMA	1.1.2002-31.12.2002	1.1.2001-31.12.2001	1.1.2000-31.12.2000
€			
LIKEVAIHTO	28 996 775	30 756 363	22 995 564
Liiketoiminnan muut tuotot	165 692	68 110	108 849
Materiaalit ja palvelut	-901 774	-1 682 741	-770 058
Henkilöstökulut	-16 863 032	-16 935 808	-13 064 660
Poistot ja arvonalennukset	-882 442	-780 044	-560 037
Poistot liikearvosta	-342 404	-292 128	-303 413
Liiketoiminnan muut kulut	-7 277 805	-7 317 430	-5 494 814
LIIKEVOITTO	2 895 011	3 816 322	2 911 431
Rahoitustuotot ja kulut	-698 563	-155 394	82 826
VOITTO ENNEN VEROJA	2 196 447	3 660 928	2 994 257
Välittömät verot	-284 903	-1 180 735	-988 342
Vähemmistön osuus	-25 808	-101 569	-76 870
TILIKAUDEN VOITTO	1 885 737	2 378 624	1 929 045

SYSOPEN OYJ**KONSERNITASE****31.12.2002****31.12.2001****31.12.2000**

€

VASTAAVAA**PYSYVÄT VASTAAVAT**

Aineettomat hyödykkeet

Kehittämismenot	36 691	139 364	213 867
Aineettomat oikeudet	517 507	563 750	458 374
Muut pitkävaikutteiset menot	147 162	169 631	136 584
Konserniliikearvo	619 686	1 134 826	1 100 741
Aineettomat hyödykkeet	1 321 046	2 007 571	1 909 566

Aineelliset hyödykkeet

Maa- ja vesialueet	16 819	16 819	16 819
Rakennukset ja rakennelmat	143 534	149 515	155 745
Koneet ja kalusto	1 387 302	1 750 114	1 221 338
Aineelliset hyödykkeet	1 547 655	1 916 448	1 393 901

Sijoitukset

Osuudet omistusyhteisyrityksissä	99 146	133 735	140 646
Muut sijoitukset	1 091 391	1 093 401	1 078 234
Sijoitukset	1 190 537	1 227 136	1 218 880

PYSYVÄT VASTAAVAT**4 059 238****5 151 155****4 522 347****VAIHTUVAT VASTAAVAT**

Lyhytaikaiset saamiset

Myyntisaamiset	4 442 547	6 555 942	4 399 693
Saamiset omistusyhteisyr.	0	423 575	501 893
Lainasaamiset	44 806	26 979	13 457
Muut saamiset	1 610	58 757	56 600
Siirtosaamiset	716 005	534 237	990 422
Lyhytaikaiset saamiset	5 204 969	7 599 490	5 962 066

Rahoitusarvopaperit

Rahat ja pankkisaamiset	1 524 354	1 826 946	1 968 391
Rahat ja pankkisaamiset	6 893 958	3 477 637	4 316 476

VAIHTUVAT VASTAAVAT**13 623 280****12 904 073****12 246 933****VASTAAVAA****17 682 518****18 055 228****16 769 280**

SYSOPEN OYJ

	31.12.2002	31.12.2001	31.12.2000
KONSERNITASE			
EUR			
VASTATTAVAA			
OMA PÄÄOMA			
Osakepääoma	936 291	787 365	777 357
Ylikurssirahasto	7 091 262	7 241 161	7 209 007
Edellisten tilikausien voitto	3 441 255	3 089 248	2 774 176
Tilikauden voitto	1 885 737	2 378 624	1 929 045
OMA PÄÄOMA	13 354 545	13 496 398	12 689 584
VÄHEMMISTÖOSUUS	191 552	160 584	82 166
VIERAS PÄÄOMA			
Pitkäaikainen vieras pääoma			
Lainat rahoituslaitoksilta			76 625
Lyhytaikainen vieras pääoma			
Lainat rahoituslaitoksilta	2 458	9 502	0
Saadut ennakot	57 220	120 413	71 588
Ostovelat	358 916	500 114	301 312
Muut lyhytaikaiset velat	1 304 088	1 486 867	1 333 961
Siirtovelat	2 413 738	2 281 350	2 214 045
Lyhytaikainen vieras pääoma	4 136 420	4 398 246	3 920 905
VIERAS PÄÄOMA	4 136 420	4 398 246	3 997 530
VASTATTAVAA	17 682 518	18 055 228	16 769 280

SYSOPEN OYJ

KONSERNIN RAHOITUSLASKELMA TILIKAUSILTA 2002 – 2000⁽¹⁾

€	1.1.2002-31.12.2002	1.1.2001-31.12.2001	1.1.2000-31.12.2000
Liiketoiminnan rahavirta:			
Myynnistä saadut maksut (+)	31 151 824	28 619 568	20 022 697
Liiketoiminnan muista tuotoista saadut maksut (+)	131 681	68 110	108 852
Maksut liiketoiminnan kuluista (-)	-24 795 137	-25 019 219	-17 732 394
Liiketoiminnan rahavirta ennen rahoituseriä ja veroja	6 488 368	3 668 459	2 399 155
Maksetut korot ja maksut muista liiketoiminnan rahoituskuluista (-)	-323 293	-328 762	-1 276
Saadut korot liiketoiminnasta (+)	128 215	163 172	376 486
Maksetut välittömät verot (-)	-827 783	-690 334	-854 817
Liiketoiminnan rahavirta	5 465 507	2 812 535	1 919 548
Investointien rahavirta:			
Investoinnit aineellisiin ja aineettomiin hyödykkeisiin (-)	-476 670	-1 690 204	-938 835
Aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden luovutustulot (+)	161 985	28 476	127 947
Investoinnit muihin sijoituksiin (-)	-5 000	-30 987	-241 200
Luovutustulot muista sijoituksista (+)	8 609		
Myönnetut lainat (-)	-17 827		
Ostetut tytäryhtiöosakkeet (-)		-1 044 468	-646 996
Saadut osingot investoinneista (+)	22 009	24 963	
Investointien rahavirta	-306 894	-2 712 220	-1 699 084
Rahoituksen rahavirta:			
Lyhytaikaisten lainojen takaisinmaksut	-7 044		-375 515
Pitkäaikaisten lainojen takaisinmaksut		-76 625	
Maksetut osingot ja muu voitonjako	-2 037 841	-1 003 973	-907 432
Rahoituksen rahavirta	-2 044 885	-1 080 598	-1 282 947
Rahavarojen muutos	3 113 728	-980 283	-1 062 483
Rahavarat tilikauden alussa	5 304 583	6 284 866	7 347 350
Rahavarat tilikauden lopussa	8 418 311	5 304 583	6 284 867
Erotus	3 113 728	-980 283	-1 062 483

(1) SysOpen muutti vuoden 2002 tilinpäätökseen rahoituslaskelman esitystavan vastaamaan informatiivisempaa IAS/IFRS 7 suositusta. vuoden 2001 ja 2000 rahoituslaskelmat on muutettu vastaamaan uutta esitystapaa.

SYSOPEN OYJ

TULOSLASKELMA

€

	<u>1.1.2002-31.12.2002</u>	<u>1.1.2001-31.12.2001</u>	<u>1.1.2000-31.12.2000</u>
LIKEVAIHTO	27 300 357	23 805 023	1 772 765
Liiketoiminnan muut tuotot	360 108	33 660	706
Materiaalit ja palvelut	-2 722 316	-1 592 164	-148 324
Henkilöstökulut	-14 965 931	-11 956 287	-1 088 965
Poistot ja arvonalennukset	-900 999	-656 268	-112 260
Liiketoiminnan muut kulut	-6 613 031	-6 790 412	-757 621
LIKEVOITTO	2 458 188	2 843 552	-333 697
Rahoitustuotot ja kulut	-1 283 857	1 829 536	2 323 664
VOITTO ENNEN SATUNNAISIA ERIÄ	1 174 330	4 673 088	1 989 966
Satunnaiset erät	0	233 292	404 721
VOITTO ENNEN VEROJA	1 174 330	4 906 380	2 394 687
Välittömät verot	247 475	-1 423 827	-577 938
TILIKAUDEN VOITTO	1 421 805	3 482 553	1 816 749

SYSOPEN OYJ

TASE	31.12.2002	31.12.2001	31.12.2000
€			
VASTAAVAA			
PYSYVÄT VASTAAVAT			
Aineettomat hyödykkeet			
Kehittämismenot	0	49 213	70 256
Aineettomat oikeudet	489 345	524 073	211 210
Muut pitkävaikutteiset menot	378 186	519 325	45 635
Aineettomat hyödykkeet	867 531	1 092 611	327 101
Aineelliset hyödykkeet			
Maa- ja vesialueet	16 819	16 819	16 819
Rakennukset ja rakennelmat	143 534	149 515	155 745
Koneet ja kalusto	1 306 965	1 628 230	741 672
Aineelliset hyödykkeet	1 467 318	1 794 564	914 236
Sijoitukset			
Osuudet konserniyrityksissä	726 077	842 492	2 507 450
Osuudet omistusyhteisyrityksissä	117 772	411 897	367 627
Muut sijoitukset	1 190 168	1 092 345	733 419
Sijoitukset	2 034 017	2 346 734	3 608 496
PYSYVÄT VASTAAVAT	4 368 866	5 233 909	4 849 833
VAIHTUVAT VASTAAVAT			
Lyhytaikaiset saamiset			
Myyntisaamiset	4 211 606	5 931 269	2 684 369
Saamiset saman konsernin yrityksiltä	727 900	1 553 062	1 568 953
Saamiset omistusyhteisyr.	0	482 430	51 062
Lainasaamiset	16 685	26 979	6 502
Muut saamiset	1 611	47 167	3 239
Siirtosaamiset	442 873	463 593	706 433
Lyhytaikaiset saamiset	5 400 675	8 504 500	5 020 558
Rahoitusarvopaperit	1 524 354	1 826 946	1 833 912
Rahat ja pankkisaamiset	5 432 698	2 792 239	2 486 693
VAIHTUVAT VASTAAVAT	12 357 727	13 123 685	9 341 163
VASTAAVAA	16 726 592	18 357 594	14 190 996

SYSOPEN OYJ

TASE	31.12.2002	31.12.2001	31.12.2000
€			
VASTATTAVAA			
OMA PÄÄOMA			
Osakepääoma	936 291	787 365	777 357
Ylikurssirahasto	7 092 234	7 241 161	7 209 007
Edellisten tilikausien voitto	3 339 016	1 894 304	1 691 527
Tilikauden voitto	1 421 805	3 482 553	1 816 749
OMA PÄÄOMA	12 789 347	13 405 383	11 494 640
VIERAS PÄÄOMA			
Pitkäaikainen vieras pääoma			
Lainat rahoituslaitoksilta			16 077
Lyhytaikainen vieras pääoma			
Lainat rahoituslaitoksilta	2 458	9 502	
Saadut ennakot	52 575	117 881	64 415
Ostovelat	352 554	482 021	209 260
Velat saman konsernin yritt.	369 976	577 773	499 841
Muut velat	1 091 720	1 194 147	697 468
Siirtovelat	2 067 962	2 570 887	1 209 296
Lyhytaikainen vieras pääoma	3 937 245	4 952 211	2 680 279
VIERAS PÄÄOMA	3 937 245	4 952 211	2 696 356
VASTATTAVAA	16 726 592	18 357 594	14 190 996

SYSOPEN OYJ
RAHOITUSLASKELMA TILIKAUSILTA 2002 – 2000⁽¹⁾

€	<u>1.1.2002-31.12.2002</u>	<u>1.1.2001-31.12.2001</u>	<u>1.1.2000-31.12.2000</u>
Liiketoiminnan rahavirta:			
Myynnistä saadut maksut (+)	29 007 838	21 419 522	1 586 643
Liiketoiminnan muista tuotoista saadut maksut (+)	305 131	33 660	0
Maksut liiketoiminnan kuluista (-)	-24 127 266	-19 178 100	-1 994 239
Liiketoiminnan rahavirta ennen rahoituseriä ja veroja	5 185 703	2 275 082	-407 596
Maksetut korot ja maksut muista liiketoiminnan rahoituskuluista (-)	-311 311	-288 604	-114
Saadut korot liiketoiminnasta (+)	117 106	127 839	333 532
Saadut osingot liiketoiminnasta (+)	65 232	1 405 882	0
Maksetut välittömät verot (-)	-653 435	-185 962	-199 780
Rahavirta ennen satunnaisia eriä	4 403 295	3 334 237	-273 958
Liiketoiminnan satunnaisista eristä johtuva rahavirta (netto)	0	0	0
Liiketoiminnan rahavirta	4 403 295	3 334 237	-273 958
Investointien rahavirta:			
Investoinnit aineellisiin ja aineettomiin hyödykkeisiin (-)	-472 161	-1 309 358	-476 393
Aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden luovutustulot (+)	182 497	22 100	75 953
Investoinnit muihin sijoituksiin (-)	-5 000		-646 996
Luovutustulot muista sijoituksista (+)	8 609		0
Myönnettyt lainat (-)			-57 564
Lainasaamisten takaisinmaksut (-)	243 503		
Ostetut tytäryhtiöosakkeet (-)		-1 034 210	
Saadut osingot investoinneista (+)	22 009	24 963	
Investointien rahavirta	-20 543	-2 296 505	-1 105 000
Rahoituksen rahavirta:			
Lyhytaikaisten lainojen nostot			16 077
Lyhytaikaisten lainojen takaisinmaksut	-7 044		
Maksetut osingot ja muu voitonjako	-2 037 841	-1 003 973	-907 432
Rahoituksen rahavirta	-2 044 885	-1 003 973	-891 355
Rahavarojen muutos	2 337 867	33 759	-2 270 312
Rahavarat tilikauden alussa	4 619 185	4 320 605	5 752 704
Fuusioissa ja puruissa tulleet rahoitusomaisuus arvopaperit ja pankkisaamiset		264 821	838 214
Rahavarat tilikauden lopussa	6 957 052	4 619 185	4 320 605
Erotus	2 337 867	33 759	-2 270 312

(1) SysOpen muutti vuoden 2002 tilinpäätökseen rahoituslaskelman esitystavan vastaamaan informatiivisempaa IAS 7 suositusta. vuoden 2001 ja 2000 rahoituslaskelmat on muutettu vastaamaan uutta esitystapaa.

TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT 31.12.2002 PÄÄTTYNEELTÄ TILIKAUDELTA

SYSOPEN OYJ

TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT

Konsernitilinpäätös

Konsernitilinpäätökseen kuuluvat emoyhtiö Sysopen Oyj ja kaikki ne tytäryritykset, joissa emoyhtiö suoraan tai välillisesti omistaa yli 50% kaikkien osakkeiden tuottamasta äänimäärästä. Vuoden aikana myydyt yhtiöt on yhdistelty myynti- ja hankintatieteen asti. Konserniyritysten keskinäinen osakkeenomistus on eliminoitu käyttäen hankintamenomenetelmää, jolloin tytäryritysten tuloksesta hankinta-ajankohdan jälkeen syntynyt tulos sisältyy konsernin omaan pääomaan. Osakevaihdolla hankitut tytäryrityksen hankintamenona on käytetty emoyhtiön taseeseen merkittävä osakkeen hankintamenoa.

Osakkuusyrietykset on yhdistelty konserniin pääomaosuusmenetelmällä.

Ulkomaanrahanmääräiset erät

Ulkomaanrahanmääräiset liiketapahtumat kirjataan tapahtumapäivän kurssiin. Konsernitilinpäätöksessä ulkomaisten konserniyritysten tuloslaskelmat muunnetaan euroiksi käyttäen kuukauden lopun keskikurssien perusteella laskettuja vuoden keskikursseja. Taseet muunnetaan tilinpäätöspäivän keskikurssien mukaan. Hankintamenomenetelmän soveltamisesta aiheutuvat muuntoerät käsitellään konsernin omaa pääomaa oikaisevina erinä. Syntyneet kurssivoitot ja - tappiot on kirjattu tuloslaskelmaan. Johdannaissopimuksia ei ole käytetty.

Myynnin tuloutus

Henkilötyö tuloutetaan suorituksen etenemisen mukaan sekä ylläpitomaksut sopimusajalle. Pitkäaikaiset projektit tuloutetaan valmiusasteen perusteella. Valmiusaste on laskettu toteutuneiden menojen ja kokonaiskustannusarvion perusteella. Tilikaudella 2002 ei tämän tyyppisiä projekteja ole ollut.

Eläkejärjestelyt

Suomessa eläkkeet hoidetaan eläkevakuutuksilla. Tytäryhtiöiden eläketurva on järjestetty paikallisen käytännön mukaan.

Tutkimus- ja kehitystoiminta

Tutkimus- ja kehitystoiminta on käsitelty vuosikuluina koko kuluneen tilikauden.

Leasing

Leasingmaksut on käsitelty vuosikuluina. Konsernissa ei ole merkittäviä rahoitusleasingkohteita.

Laskennalliset verovelat ja saamiset

Laskennallinen verosaaminen on laskettu verotuksen ja tilinpäätöksen välisillä väliaikaisilla eroilla käyttäen tilinpäätöshetkellä vahvistettua seuraavien vuosien verokantaa. Taseeseen sisältyy laskennallinen verosaaminen arvioidun todennäköisen saamisen suuruisena.

Vuoden 2001 aikana yhtiön rakennetta yksinkertaistettiin keskittämällä toiminnot emoyhtiöön. Osa näistä toiminnoista oli hankittu osakevaihdolla. Osakevaihdolla hankittujen yhtiöiden hankintamenona on verotuksessa pidetty niiden käypää arvoa vaihtohetkellä. Tällöin emoyhtiölle on syntynyt yhtiöiden purkamiseen liittyvää verotuksessa vähennyskelpoista purkutappiota 7.3 milj. euroa. Purkutappiot poistetaan verottajan hyväksymänä viiden vuoden poistoaikana (vuodet 2001-2005). Verosaatavaa ei ole kokonaisuudessaan kirjattu, vaan se otetaan huomioon kunkin vuoden verolaskelmassa.

Emoyhtiö on maksanut aikaisempina vuosina veroja enemmän kuin osingonjaon perusteella maksettava vähimmäisvero on ollut. Kertyneiden veroylijäämien määrä oli 1.1.2002 yhteensä 2505 tuhatta euroa. Veroylijäämiä voidaan käyttää hyväksi

tulevina vuosina, mikäli emohtiön tilikaudelta maksettavat verot ovat pienemmät kuin osingonjaon perusteella maksettava vähimmäisvero.

Satunnaiset erät

Satunnaisina erinä käsitellään konsernin liiketoimintaan kuulumattomat olennaiset erät.

Tilikaudella 2002 ei ollut satunnaisia erä.

Käyttöomaisuuden arvostus

Käyttöomaisuus on merkitty taseeseen hankintamenoa vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla. Suunnitelman mukaiset poistot on muutettu vastaamaan EVL:n sallimia maksimipoistoja. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu seuraavasti:

Rakennukset ja rakennelmat	Menojäännös	4%
Koneet	Menojäännös	25%
Kalusto	Menojäännös	25%
ATK-Ohjelmat	Tasapoisto	5v.
Muut pitkävaikutteiset menot	Tasapoisto	5v.
Konserniliiketarvo	Tasapoisto	5v.

Rahoitusomaisuusarvopaperit

Rahoitusomaisuusarvopaperit on arvostettu hankintamenoa tai sitä alempaan jälleenhankinta-arvoon.

Omat osakkeet

Yhtiön hallussa on 31.12.2002 ollut omia osakkeita 100 000 kappaletta. Nämä vastaavat noin 1.1% yhtiön osakekannasta. Yhtiön hallussa olevilla omilla osakkeilla ei ole äänioikeutta eikä niille makseta osinkoa.

Valtuudet osakepääoman korottamiseen

Hallituksella on valtuus päättää yhden tai useamman vaihtovelkakirjalainan ottamisesta, optio-oikeuksien antamisesta ja/tai osakepääoman korottamisesta yhdellä tai useammalla uusmerkinnällä. Tätä yhtiökokouksen myöntämää valtuutusta ei ole käytetty. Hallituksella on valtuus luovuttaa yhtiön hallussa olevat omat osakkeet. Tätä valtuutusta ei ole käytetty.

SYSOPEN OYJ

TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT

TULOSLASKELMAN LIITETIEDOT

1000 €

Liikevaihto markkina-alueittain

	Konserni		Emo	
	2002	2001	2002	2001
Suomi	27 851	30 117	27 181	23 805
Muut maat	1 146	639	119	
Yhteensä	28 997	30 756	27 300	23 805

Liiketoiminnan muut tuotot

	2002		2001	
	2002	2001	2002	2001
Käyttöomaisuuden myyntivoitot	34	10	55	5
Avustukset	-2	42	-2	12
Muut	134	17	307	17
Yhteensä	166	69	360	34

Materiaalit ja palvelut

	2002		2001	
	2002	2001	2002	2001
Aineet ja tarvikkeet	446	702	341	375
Ulkopuoliset palvelut	455	981	2 381	1 217
	901	1 683	2 722	1 592

Henkilöstökulut

	2002		2001	
	2002	2001	2002	2001
Hallituksen ja toimitusjohtajan palkat ja palkkiot	239	187	239	187
Muut palkat ja palkkiot	13 392	13 613	11 802	9 545
Eläkekulut	2 652	2 191	2 382	1 512
Muut henkilösivukulut	589	945	552	712
Yhteensä	16 872	16 936	14 975	11 956

Henkilöstön keskimääräinen

lukumäärä tilikauden aikana

	2002		2001	
	2002	2001	2002	2001
	328	341	296	309

Henkilöstön jakauma 31.12

	2002		2001	
	2002	2001	2002	2001
Toimiva johto	36	32	32	27
Konsultit ja asiantuntijat	262	290	237	264
Hallinto	25	30	23	31
Yhteensä	323	352	292	322

SYSOPEN OYJ

TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT

1000 €

Suunnitelman mukaiset poistot

	Konserni		Emo	
	2002	2001	2002	2001
Poistot aineellisista ja aineettomista hyödykkeistä	883	780	901	656
Konserniliiketoiminnasta	342	292		
Yhteensä	1 225	1 072	901	656

Rahoitustuotot ja kulut

	2002		2001	
	2002	2001	2002	2001
Tuotot osuuksista omistusyhteisyrityksistä	-58	-57		
Osinkotuotot:				
Saman konsernin yrityksiltä			91	1 980
Muilta	28	35	28	35
Osinkotuotot yhteensä	28	35	119	2 015
Muut korko- ja rahoitustuotot:				
Muilta	128	163	117	127
Korkokulut:				
Muilta	-10	-4	-5	-3
Muut rahoituskulut:				
Muilta	-787	-292	-1 515	-310
Rahoitustuotot ja kulut yhteensä	-699	-155	-1 284	1 829
Tuloverot				
Tilikauden ja aikaisempien tilikausien verot				
Verot tilikauden tuloksesta	248	1401	18	1 438
Verot aikaisemmilta vuosilta	-179	-5	-265	-14
Laskennalliset verot	216	-215		
Tuloverot yhteensä	285	1181	-247	1 424

SYSOPEN OYJ

TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT

TASEEN LIITETIEDOT

1000 €

Pysyvät vastaavat

Kehittämismenot	Konserni		Emo	
	2002	2001	2002	2001
Hankintameno 1.1	273	242	112	81
Lisäykset		31		31
Vähennykset				
Hankintameno 31.12	273	273	112	112
Kertyneet poistot 1.1	-134	-28	-63	-11
Tilikauden poisto	-102	-106	-49	-52
Kertyneet poistot 31.12	-236	-134	-112	-63
Tasearvo 31.12	37	139	0	49

Aineettomat oikeudet	Konserni		Emo	
	2002	2001	2002	2001
Hankintameno 1.1	769	458	654	211
Lisäykset	239	313	234	443
Vähennykset	-17	-2	-17	
Hankintameno 31.12	991	769	871	654
Kertyneet poistot 1.1	-205	-62	-130	
Tilikauden poisto	-268	-143	-252	-130
Kertyneet poistot 31.12	-473	-205	-382	-130
Tasearvo 31.12	518	564	489	524

Muut pitkävaikutteiset menot	Konserni		Emo	
	2002	2001	2002	2001
Hankintameno 1.1	306	196	629	88
Lisäykset	58	110	58	541
Vähennykset	-8		-8	
Hankintameno 31.12	356	306	679	629
Kertyneet poistot 1.1	-136	-59	-109	-42
Tilikauden poisto	-73	-77	-192	-67
Kertyneet poistot 31.12	-209	-136	-301	-109
Tasearvo 31.12	147	170	378	520

1000 €

Sijoitukset	Emo	
	2002	2001
Tytäryhtiöosakkeet		
Hankintameno 1.1	842	2 508
Lisäykset		517
Vähennykset	-116	-2 183
Tasearvo 31.12.	726	842

Osakkuusyritykset	Konserni		Emo	
	2002	2001	2002	2001
Hankintameno 1.1	134	141	412	368
Lisäykset				100
Vähennykset	-35	-7	-294	-56
Tasearvo 31.12.	99	134	118	412

Muut osakkeet ja osuudet	Konserni		Emo	
	2002	2001	2002	2001
Hankintameno 1.1	1 093	1 078	1 092	733
Lisäykset	4	25	104	369
Vähennykset	-6	-10	-6	-10
Tasearvo 31.12.	1 091	1 093	1 190	1 092

SYSOPEN OYJ

TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT

1000 €

Konsernin ja emoyhtiön omistamat osakkeet ja osuudet

	Kotipaikka	Konsernin omistus	Emon omistus
Konserniyritykset			
Callcom Oy	Espoo	85 %	85 %
SysOpen UK Limited	Warwick	51 %	51 %
Sysopen Design Oy	Helsinki	100 %	100 %
Sysopen Limited	Dardford	100 %	100 %
Sysopen Object Team Oy	Helsinki	90 %	90 %
Sysopen Partners Oy	Helsinki	100 %	100 %
Sysopen Project Oy	Helsinki	100 %	100 %
Sysopen Sweden Ab	Tukholma	100 %	100 %
Sysopen Tools Oy	Helsinki	100 %	100 %

Osakkuusyrietykset

Midecraft Oy	Espoo	50 %	50 %
Oy Ideos Ltd, konkurssissa	Kuopio	25 %	25 %

Emoyhtiön muut

osakkeet ja osuudet

Kiinteistö Oy Rukan Kuukkel	62
Oy Nord Golf Ab	12
Vierumäki Golf Oy	17
Vierumäen Loma-aika Oy	138
Vierumäen Kuntoharju Oy	270
CFI (USA)	204
Rikuniemen Huolto os nro 14	6
Yrittäjien oikeussuoja	1
Elisa Communications Oyj	1
Oy Radiolinja Ab	1
Tahko Golf Club	22
Kiinteistö Oy Alex Hänninen	347
Elisa Communications Oyj	4
Sonera Oyj	1
EP-Logistics Oy	5
Visy Oy	99

1 190

SYSOPEN OYJ

TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT

1 000 €

Rahoitusomaisuus

	Konserni		Emo	
	2002	2001	2002	2001
<u>Lyhytaikaiset saamiset</u>				
Myyntisaamiset	4443	6 556	4212	5 931
Saamiset saman konsernin yr.			728	1 553
Saamiset omistusyhteisyr.		424		483
Siirtosaamiset	716	534	443	464
Muut saamiset	46	85	18	73
Saamiset yhteensä	5 205	7 599	5 401	8 504
Siirtosaamiset				
Verovaraus			291	66
Ennakkomaksut	161	247	149	212
Laskennalliset verosaamiset	245			
Korkojaksotus	3	1	3	1
Muut erät	307	286		185
Siirtosaamiset yhteensä	716	534	443	464

Rahoitusomaisuusarvopaperit

	Konserni		Emo	
	2002	2001	2002	2001
Kirjanpitoarvo	1524	1 827	1524	1 827
Jälleenhankinta-arvo	1524	1 839	1524	1 839

SYSOPEN OYJ

TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT

1000 €

OMA PÄÄOMA

	Konserni		Emo	
	2002	2001	2002	2001
Osakepääoma 1.1.	787	777	787	777
Nimellisarvon korotus	149		149	
Uusmerkintä		10		10
Osakepääoma 31.12.	936	787	936	787
Ylikurssirahasto 1.1	7 241	7 209	7 241	7 209
Muutos	-149	32	-149	32
Muuntoero	-1			
Ylikurssirahasto 31.12.	7 091	7 241	7 092	7 241
Sidottu oma pääoma yhteensä	8 027	8 028	8 028	8 028
Voitto edellisiltä tilikausilta 1.1	5 468	4 703	5 377	3 509
Omien osakkeiden hankinta	0	-610	0	-610
Osingonjako	-2 038	-1 004	-2 038	-1 004
Tilikauden voitto	1 886	2 379	1 422	3 482
Muuntoero	11			
Vapaa oma pääoma 31.12	5 327	5 468	4 761	5 377
Oma pääoma	13 354	13 496	12 789	13 405
Jakokelpoiset varat 31.12				
Kertyneet voittovarot	3 430	3 089	3 339	1 894
Tilikauden voitto	1 886	2 379	1 422	3 483
Muuntoero	11			
Jakokelpoiset varat 31.12 yhteensä	5 327	5 468	4 761	5 377

SYSOPEN OYJ

TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT

1 000 €

VIERAS PÄÄOMA

	Konserni		Emo	
	2002	2001	2002	2001
Lyhytaikainen vieras pääoma				
Korollinen				
Lainat rahoituslaitoksilta	2	10	2	10
Koroton				
Saadut ennakot	57	120	52	118
Ostovelat	347	457	341	439
Muut velat	1 304	1 487	1 092	1 194
Siirtovelat	2 414	2 281	2 068	2 570
Ostovelat saman konsernin yrityksille			370	494
Muut velat konsernin yrityksille				84
Ostovelat omistusyhteisyriksille	12	43	12	43
Lyhytaikainen vieras pääoma yhteensä	4 136	4 398	3 937	4 952
Siirtovelat				
Palkka- ja henkilösivujaksotukset	2 068	1 975	1 903	1 818
Tuloverojaksotukset	67	165		653
Muut erät	279	141	165	99
Siirtovelat yhteensä	2 414	2 281	2 068	2 570
Vastuositoumukset				
	2002	2001	2002	2001
Annetut pantit 31.12				
Erityispantti konsernitiliin	300		300	
31.12 voimassa olevien vuokra- ja käyttöleasingsopimusten mukaiset vuokramaksut				
Leasingvuokravastuut, alle 1 v.	1 096	541	1 078	541
Leasingvuokravastuut, 2-5 v.	685	995	666	995
Muut vuokravastuut	4 702	5 400	4 702	5 400

SYSOPEN OYJ

TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT

Osakkeenomistuksen jakautuminen	31.12.2002	31.12.2001
	%	%
Yritykset	4,61	7,45
Rahoitus- ja vakuutuslaitokset	8,30	0,76
Julkisyhteisöt	5,28	0,15
Voittoa tavoittelemattomat yhteisöt	0,47	0,27
Kotitaloudet	81,15	90,95
Ulkomaat	0,19	0,42

Tiedot osakkeenomistajista

	31.12.2002	
	kpl	Osuus % osakkeista ja äänimäärästä
Karvinen Kari	1 586 309	16,9
Savolainen Matti	1 570 659	16,8
Kylätie Jorma	1 520 659	16,2
LEL Työeläkekassa	447 950	4,8
Ahonen Olli	185 550	2,0
Vakuutusosakeyhtiö Suomi	147 600	1,6
Sijoitusrahasto Sampo Suomi Osake	124 350	1,3
Sneck Seppo	120 700	1,3
Toiviainen Yrjö	110 002	1,2
Gyllenberg Small Firm Fund	101 000	1,1
Keskinäinen Henkivakuutusyhtiö Suomi	100 000	1,1
Sysopen Oyj	100 000	1,1
Rahkamaa Kimmo	97 102	1,0
Riihimäki Jukka	86 034	0,9
Nurmela Markku	84 825	0,9
Takanen Seppo	83 052	0,9
Voutilainen Kalevi	81 491	0,9
Sijoitusrahasto Mandatum Suomi kasvuosake	74 750	0,8
Jääskeläinen Arvo	65 846	0,7
Kuronen Olavi	64 450	0,7

Sysopen Oyj:n konserniyhtiöiden hallitusten jäsenet ja konsernin toimitusjohtaja omistivat 31.12.2002 yhteensä 4 681 627 osaketta. Nämä vastaavat yhteensä 50 prosenttia yhtiön osakkeista ja äänimäärästä 50,5 prosenttia, kun yhtiön hallussa olevan 100.000 oman osakkeen ääniä ei oteta huomioon.

Hallituksen riippumattomilla jäsenillä on yhtiön optiotodistuksia 50.000 kappaletta.

Yhtiössä toimivilla hallituksen jäsenillä ei ole optiotodistuksia. Toimitusjohtajalla on 100.000 kappaletta yhtiön optiotodistuksia.

SYSOPEN OYJ

Konsernin taloudellista kehitystä kuvaavat tunnusluvut

(tuhatta euroa, lukuun ottamatta tiettyjä tunnuslukuja)

	31.12.2002	31.12.2001	31.12.2000	31.12.1999	31.12.1998
Toiminnan laajuus					
Liikevaihto	28 997	30 756	22 995	10 832	7 928
- muutos edelliseen vuoteen (%)	-6	34	112	37	32
Sijoitettu pääoma 31.12.	8 028	8 028	7 986	6 442	25
Sidottu pääoma 31.12.	8 028	8 028	7 986	6 442	25
Bruttoinvestoinnit taseen pysyviin vastaaviin	477	1 690	1 117	986	283
- suhteessa liikevaihtoon (%)	2	5	5	9	4
Aktivoinnit tutkimus- ja kehitystoimintaan	0	31	214	0	0
-suhteessa liikevaihtoon (%)	0,0	0,1	1	0	0
Henkilöstön määrä 31.12.	323	355	303	194	82
Henkilöstö keskimäärin	328	341	267	117	77
Kannattavuus					
Liikevoitto ennen liikearvopoistoja	3 237	4 108	3 214	1 653	2 597
- suhteessa liikevaihtoon (%)	11	13	14	15	33
Liikevoitto	2 895	3 816	2 911	1 653	2 597
- suhteessa liikevaihtoon (%)	10	12	13	15	33
Tulos ennen satunn.er ja veroja	2 196	3 661	2 994	2 115	2 761
- suhteessa liikevaihtoon (%)	8	12	13	20	35
Tilikauden voitto	1 886	2 379	1 929	1 467	1 841
- suhteessa liikevaihtoon (%)	7	8	8	14	23
Oman pääoman tuotto (%)	14	19	18	20	50
Sijoitetun pääoman tuotto (%)	16	27	26	28	70
Rahoitus ja taloudellinen asema					
Korollinen vieras pääoma	2	10	76	209	0
Rah.om.arvopaperit+Rahat ja pankkis.	8 418	5 304	6 285	7 347	4 117
Nettovelkaantumisaste (Net Gearing) (%)	-62	-39	-49	-70	-87
Omavaraisuusaste (%)	77	76	76	77	78
Liiketoiminnan rahavirta	5 463	2 813	1 920	2 541	2 353
Osingot	2038	1 004	907	1 867	397

Konsernin osakekohtaiset tunnusluvut	31.12.2002	31.12.2001	31.12.2000	31.12.1999	31.12.1998
Tulos/osake, eur (konserni)	0,20	0,26	0,21	0,18	0,23
Oma pääoma/osake	1,44	1,46	1,37	1,22	0,55
Osinko/osake (v.02 ehdotus)	0,38	0,22	0,11	0,11	0,22
Osinko/tulos (%)	187	85	52	62	108
Efektiivinen osinkotuotto (%)	12	5	2	1	
Hinta/voitto-suhde (P/E)	17,19	18,74	25,55	113,25	
Osakkeen alin kaupankekurssi	2,52	4,1	4,85	9,1	
Osakkeen ylin kaupankekurssi	6,35	6,9	26	20,8	
Osakkeen keskikurssi	4,51	5,82	12,79	9,88	
Osakekannan markkina-arvo tk:n lopussa	29 868	44 925	53 615	162 621	
Osakevaihto, kpl	1 101 891	2 395 604	3 883 453	3 389 351	
Osakevaihto (%)	12	26	43	41	

Osakkeiden osakeantioikaistun lukumäärän painotettu keskiarvo tilikauden aikana on 9 262 914 kpl.

Ulkona olevien osakkeiden lukumäärä tilikauden lopussa on 9 262 914. Yhtiöllä on hallussaan tilikauden lopussa 100 000 kpl omia osakkeitaan.

TUNNUSLUKUJEN LASKENTAKAAVAT

Sijoitetun pääoman tuotto (ROI) (%)	=	$\frac{\text{Voitto tai tappio ennen satunnaisia eriä, varauksia ja veroja + korko- ja muut rahoituskulut}}{\text{Taseen loppusumma - korottomat velat (keskiarvo)}}$	X 100
Sidotun pääoman tuotto (ROOC) (%)	=	$\frac{\text{Liikevoitto}}{\text{Sidottu pääoma (keskiarvo)}}$	X 100
Oman pääoman tuotto (ROE) (%)	=	$\frac{\text{Voitto tai tappio ennen satunnaisia eriä, varauksia ja veroja - verot}}{\text{Oma pääoma + vähemmistöosuus, vapaaehtoiset varaukset ja poistoero laskennallisella (lykättyllä) verovelalla vähennettynä (keskiarvo)}}$	X 100
Omavaraisuusaste (%)	=	$\frac{\text{Oma pääoma + vähemmistöosuus + vapaaehtoiset varaukset ja poistoero laskennallisella (lykättyllä) verovelalla vähennettynä}}{\text{Taseen loppusumma - saadut ennakot}}$	X 100
Tulos/osake		$\frac{\text{Tulos ennen satunnaisia eriä, varauksia ja veroja - verot +/- vähemmistöosuus}}{\text{Tilikauden keskimääräinen osakeantioikaistu osakkeiden lukumäärä}}$	
Osinko/osake	=	$\frac{\text{Kokonaisosinko}}{\text{Tilikauden lopussa olevien osakkeiden osakeantioikaistu lukumäärä}}$	
Osinko/Tulos (%)	=	$\frac{\text{Osakekohtainen osinko}}{\text{Osakekohtainen tulos}}$	X 100
Nettovelkaantumisaste (Net Gearing)	=	$\frac{\text{Korollinen vieras pääoma - rahat ja pankkisaamiset}}{\text{Oma pääoma + vähemmistöosuus + vapaaehtoiset varaukset ja poistoero laskennallisella verovelalla vähennettynä}}$	
Efektiivinen osinkotuotto (%)	=	$\frac{\text{Osakekohtainen osinko}}{\text{Osakeantioikaistu tilikauden viimeinen kaupantekokurssi}}$	
Hinta/Voitto-suhde (P/E)	=	$\frac{\text{Osakeantioikaistu tilikauden viimeinen kaupantekokurssi}}{\text{Osakekohtainen tulos}}$	

(1) SysOpenilla on taseen vastattavissa lyhytaikaisessa vieraassa pääomassa jaksotettuja ylläpitomaksuja, jotka on huomioitu omavaraisuusasteessa saatuina ennakkomaksuina

[Tämä sivu on tarkoituksella jätetty tyhjäksi.]

Novo Group Oyj

Osavuositarkastus 1.1.-30.6.2003

Tilinpäätös 1.1.-31.12.2002⁽¹⁾

Tilinpäätöstietoja 31.12. päättyneeltä kaudelta 2001⁽¹⁾

(1) Tiedot esitetty sen sisältöisinä kuin ne ovat sisältyneet Novo Groupin vuosikertomuksiin vuosina 2002 ja 2001. Tähän Tarjousasiakirjaan sisältyvät Novo Groupin tilintarkastuskertomukset on annettu Novo Groupin virallisista tilinpäätöksistä. Katso "Tilinpäätöksiin liittyviä ja eräitä muita tietoja".

[Tämä sivu on tarkoituksella jätetty tyhjäksi.]

NOVO GROUP -KONSERNIN TILINTARKASTAMATTOMIA OSAVUOSIKATSAUSTIETOJA VUOSIEN 2002 JA 2003 KUUDELTA ENSIMMÄISELTÄ KUUKAUDELTA

NOVON PUOLIVUOTISTULOS VOITOLLINEN - OSAVUOSIKATSAUS 2/2003

- Novon tammi-kesäkuun liikevoitto ennen liikearvopoistoja oli 4,7 miljoonaa euroa (8,4 Me) eli 3,1 prosenttia liikevaihdosta (5,5%).
- Liikevaihto oli tammi-kesäkuussa 152,1 miljoonaa euroa (152,9 Me).
- Tulos/osake oli 0,01 e (0,12 e) ja oma pääoma/osake 1,8 e (1,9 e).
- Tulos kääntyi toisella neljänneksellä jälleen positiiviseksi, ja koko vuoden tuloksen odotetaan olevan edellisvuotista parempi.

Markkinat

Tietotekniikkamarkkinoiden kasvu on pysynyt hitaana. Investointipäätöksiä siirretään, ja hintakilpailu jatkuu voimakkaana. Tietotekniikkamarkkinoiden odotetaan kasvavan merkittävästi vasta yleisen talouskasvun myötä. Novo on sopeuttanut toimintaansa vastaamaan heikkoa markkinakysyntää karsimalla erityisesti henkilöstökuluja.

Liiketoiminnan tulos

Novon tammi-kesäkuun liikevaihto pysyi lähes ennallaan ja oli 152,1 miljoonaa euroa (152,9 Me). Liikevaihdosta 76,4 miljoonaa euroa kertyi toiselta vuosineljännekseltä (77,8 Me).

Ohjelmistopalveluiden liikevaihto kasvoi 7,4 prosenttia ja oli 69,7 miljoonaa euroa (64,9 Me). Samalla sen osuus konsernin kokonaisliikevaihdosta nousi 45,8 prosenttiin (42,5 %). Käyttö- ja verkkopalveluiden liikevaihto supistui 1,8 prosenttia ja oli 33,4 miljoonaa euroa (34,0 Me). Sen osuus konsernin kokonaisliikevaihdosta laski hieman ja oli 22,0 prosenttia (22,3 %). Laittepalvelujen liikevaihto laski 8,8 prosenttia ja oli 57,3 miljoonaa euroa (62,8 Me), mikä on 37,7 prosenttia konsernin liikevaihdosta (41,0 %).

Konsernin kannattavuus oli edellisvuotta heikompi. Erittäin heikon ensimmäisen vuosineljänneksen jälkeen kannattavuus parantui vuosipuoliskon loppua kohden. Merkittävä tekijä kannattavuuden kohentumisessa ovat henkilöstökulujen leikkaukset. Tammi-kesäkuun liikevoitto ennen liikearvopoistoja (EBITA) oli 4,7 miljoonaa euroa (8,4 Me) eli 3,1 prosenttia liikevaihdosta (5,5 %). Liiketulos oli 1,3 miljoonaa euroa (5,5 Me). Tulos ennen satunnaiseriä oli 1,5 miljoonaa euroa (6,0 Me).

Huhti-kesäkuun liikevoitto ennen liikearvopoistoja oli 3,4 miljoonaa euroa eli 4,5 prosenttia liikevaihdosta (3,9 Me ja 5,0 %). Jakson liiketulos oli 1,7 miljoonaa euroa eli 2,2 prosenttia liikevaihdosta (2,5 Me ja 3,2 %). Jakson tulos ennen satunnaiseriä oli 1,6 miljoonaa euroa eli 2,1 prosenttia liikevaihdosta (2,5 Meur ja 3,2 %).

Rahoitus ja investoinnit

Konsernin bruttoinvestoinnit olivat katsauskaudella 4,5 miljoonaa euroa (5,8 Me). Korollinen vieras pääoma oli katsauskauden lopussa 7,9 miljoonaa euroa (9,5 Me), nettovelkaantumisaste (gearing) -33,2 % (-25,7 %) ja quick ratio 1,3 (1,4). Likvidejä varoja oli katsauskauden päättyessä 31,9 miljoonaa euroa (29,0 Me). Konsernin kassavirta ennen rahoitusta oli 17,6 miljoonaa euroa (19,8 Me).

Toiminnan kehittäminen

Novon kuluvan vuoden keskeisin tavoite on parantaa tulosta vaikeasta markkinatilanteesta huolimatta. Kustannustehokkuuden lisäksi kannattavuutta pyritään parantamaan lisäämällä korkean jalostusasteen palveluiden osuutta liikevaihdosta.

Vahvistaakseen asemaansa kuljetus- ja matkustustoimialoilla Novo nosti omistusosuutensa IT Solicom Oy:stä 100 prosenttiin. Aiemmin Novo omisti osakkeista 40 prosenttia. IT Solicom Oy on erikoistunut kuljetus- ja logistiikka-alan tietojärjestelmiin. Se tarjoaa sekä asiakaskohtaisia ohjelmistoratkaisuja että käyttö- ja verkkopalveluja. Yhtiön suurin asiakas on VR-konserni. Kauppa lujittaa VR:n ja Novon asiakassuhdetta ja kumppanuutta. IT Solicomien 117 työntekijästä noin kaksi kolmasosaa siirtyi Novon asiakaskohtaiset ratkaisut -liiketoimintaan ja kolmannes käyttö- ja verkkopalveluihin.

Yhtiön liikevaihto vuonna 2002 oli 17,6 miljoonaa euroa. Sopimus osakekaupasta tehtiin VR-Yhtymä Oy:n kanssa 5.5. ja se astui voimaan Kilpailuviraston hyväksymisen jälkeen 1.6.2003.

Novo hankki 18.6. Keskinäinen Vakuutusyhtiö Fennialta 40 prosentin vähemmistöosuuden eFennia Oy:stä. eFennia Oy tarjoaa Fennia-ryhmän vakuutuspalveluja internetissä ja toimii kehittämänsä turvataloportaalin palveluntuottajana. Vuonna 2002 eFennian liikevaihto oli noin 1,9 miljoonaa euroa, ja sen palveluksessa on 22 henkilöä. eFennian asiakkaita ovat Fennia-ryhmä, Osuuspankkiryhmä ja Lähivakuutusryhmä. Järjestely vahvistaa Novon ja sen pitkäaikaisen yhteistyökumppanin Fennian kumppanuuspohjaista liiketoimintaa. Kilpailuvirasto on hyväksynyt kaupan, ja järjestely astui voimaan 1.8.2003.

Henkilöstö

Tammi-kesäkuun keskimääräinen henkilömäärä oli 2320 (2159). Kesäkuun lopussa henkilöstöä oli 2367 (2202). Lisäys johtuu pääosin yrityskaupoista.

Huhtikuussa päättyneiden YT-neuvottelujen tuloksena päätettiin lomauttaa lähes koko Suomessa työskentelevä henkilöstö eli 1940 novolaista. Lomautukset kestävät keskimäärin yhdestä kolmeen viikkoa. Lomautuksista suurin osa ajoittuu toukokuun alun ja elokuun lopun väliseen aikaan. Lomautuksilla tavoitellaan reilun kolmen miljoonan euron kulusäästöjä.

Liiketoiminta-alueiden kehitys

Ohjelmistopalvelut: Ohjelmistotuotteet

Novo tarjoaa yrityksille ja julkishallinnon organisaatioille perusohjelmistotuotteita henkilöstön, talouden ja toiminnan ohjaukseen sekä esimerkiksi sähköiseen laskukiertoon ja sähköiseen asiointiin liittyviä lisäarvotuotteiksi kutsuttuja ohjelmistoja ja niihin liittyviä palveluja.

Ohjelmistotuoteliiiketoiminnan liikevaihto kasvoi 9,4 % ja oli 41,9 miljoonaa euroa (38,3 Me). Kasvu saavutettiin yritysostoin. Liikevoitto ennen liikearvopoistoja oli 1,8 miljoonaa euroa (2,3 Me) eli 4,3 prosenttia liikevaihdosta (6,0 %). Merkittävä osa huhti-kesäkuun parantuneesta kannattavuudesta oli seurausta tammikuussa tehdyistä henkilöstövähennyksistä ja touko-kesäkuun lomautuksista. Täysimääräisesti henkilöstövähennysten vaikutukset näkyvät kolmannella neljänneksellä. Keskimääräinen henkilömäärä tammi-kesäkuussa oli 883 (789).

Perustuotteiden kysyntä oli edelleen hiljaista kaikilla toimialoilla. Lisäarvotuotteiden, erityisesti sähköisen arkistoinnin ja laskunkäsittelyjärjestelmien, kysyntä pysyi tyydyttävänä.

Ohjelmistotuotteiden markkinoiden odotetaan kääntyvän merkittävään kasvuun vasta yleisen talouskasvun mukana. Novo uskoo, että lisäarvopalveluiden kysyntä ja pitkäaikaisille asiakkaille tehtävä jatkuva kehitystyö pitävät ohjelmistotuotteiden tuloksen positiivisena yleisestä taloustilanteesta riippumatta.

Ohjelmistopalvelut: Asiakaskohtaiset ratkaisut

Novon asiakaskohtaiset ratkaisut ovat laajoja ohjelmisto- tai järjestelmäkokonaisuuksia, jotka suunnitellaan ja toteutetaan yksilöllisesti kunkin organisaation tarpeisiin. Asiakaskunta koostuu suomalaisista suuryrityksistä, eläkevakuutusyhtiöistä, suurista kaupungeista ja valtionhallinnon yksiköistä.

Asiakaskohtaisten ratkaisujen liikevaihto kasvoi yritysostojen ansiosta 4,5 prosenttia ja oli 27,8 miljoonaa euroa (26,6 Me). Liiketulos ennen liikearvopoistoja oli 1,0 miljoonaa euroa (3,8 Me) eli 3,6 prosenttia (14,3 %). Keskimääräinen henkilömäärä oli 602 (515).

Erityisesti vakuutusala ja julkisella sektorilla on käynnistetty myös kuluvana vuonna uusia hankkeita, mikä on pitänyt kysynnän näillä aloilla tasaisena. Teollisuussektorilla solmittiin useita merkittäviä sopimuksia, mutta muuten uusien ratkaisujen kysyntä on ollut yrityssektorilla vähäistä.

Asiakaskohtaisten ratkaisujen toisella neljänneksellä myönteiseksi kääntyneen tuloskehityksen odotetaan jatkuvan loppuvuonna.

Käyttö- ja verkkopalvelut

Käyttö- ja verkkopalveluiden liikevaihto pieneni 1,8 prosenttia ja oli 33,4 miljoonaa euroa (34,0 Me). Liikevoitto ennen liikearvopoistoja oli 1,4 miljoonaa euroa (2,8 Me) eli 4,2 prosenttia liikevaihdosta (8,2 %). Kauden keskimääräinen henkilömäärä oli 538 (550).

Liikevaihto laski erityisesti Saksan toiminnoissa sekä henkilötyöpohjaisissa palveluissa. Asiakkaiden kiinnostus tietotekniikkapalveluiden ulkoistamista kohtaan on säilynyt voimakkaana, mutta ulkoistamispäätöksiä syntyy hitaasti.

Käyttö- ja verkkopalveluiden kannattavuuden turvaamiseksi päätettiin 1.7. aloittaa YT-neuvottelut, joiden tavoitteena on vähentää noin 50 työntekijää tuotannollisista ja taloudellisista syistä.

Tietoturvakonsultoinnin, erityisesti käyttöoikeuksien hallintaan ja käyttäjän tunnistukseen liittyvien palveluiden kysyntä on kehittynyt tyydyttävästi.

Ulkoistamispalveluiden Promessi-kokonaisuutta on kehitetty edelleen ja Novo uskoo ulkoistamispalveluiden kysynnän johtavan investointipäätöksiin vuoden toisella puoliskolla. Loppuvuoden tuloksesta odotetaan alkuvuotta parempaa.

Laitepalvelut

Laitepalveluiden kysyntä on jatkunut heikkona. Liikevaihto pieneni edellisvuoteen verrattuna 8,8 prosenttia ja oli 57,3 miljoonaa euroa (62,8 Me). Liikevoitto ennen liikearvopoistoja oli 0,5 miljoonaa euroa (2,0 Me) eli 0,9 prosenttia liikevaihdosta (3,2 %). Toiminnan keskimääräinen henkilöstömäärä oli 142 (150).

Kysyntä on kohdistunut edelleen laiteympäristön hallintaan liittyviin tallennus- ja varmennusratkaisuihin, joilla tavoitellaan säästöjä laiteympäristön ylläpitokustannuksissa. Laitepalveluiden kysyntä riippuu voimakkaasti yleisestä talouskehityksestä.

Merkittävimmät kaupat

Jakson merkittäviä kauppvoja olivat sopimukset asiakaskohtaisten ratkaisujen toimittamisesta teollisuussektorille: Novo toimittaa tuotannonohjausjärjestelmän AvestaPolarit Stainlessin Tornion tehtaan terässulatolle ja kuumavalssaamolle. AvestaPolarit Stainless on maailman suurimpia ruostumattoman teräksen valmistajia ja Tornion tehdas alan suurin tuotantolaitos. Voimalaitoksiin ja leijukerroskattilateknologiaan erikoistunut Foster Wheeler Energia Oy on tilannut Novolta järjestelmän voimalaitoskattiloiden mitoittamiseen.

Julkishallinnolle toimitettiin useita sähköisen asioinnin järjestelmiä.

Loppuvuoden näkymät

Novon tavoitteena on liikevaihdon markkinoita nopeampi kasvu ja kannattavuuden parantaminen.

Tietotekniikkapalveluiden markkinoiden ei odoteta kasvavan kuluvan vuoden aikana. Novo uskoo kuitenkin saavuttavansa osin yrityskauppojen ansiosta vähintään edellisvuoden liikevaihtotason. Samoin vaikeasta alkuvuodesta huolimatta Novo uskoo parantavansa kannattavuuttaan liikevoitto ennen liikearvopoistoja –tasolla myös kuluvana vuonna. Merkittävä tekijä kannattavuuden parantamisessa ovat jo käynnistyneet kululeikkaukset. Kuluvan vuoden tavoitteena olevasta 10 miljoonan euron säästöstä kolme neljäsosaa saavutetaan henkilöstökulujen leikkauksilla ja loput harkinnanvaraisiin kuluihin kohdistuvilla leikkauksilla.

Novon kilpailukyky perustuu sen vahvaan teknologia-, prosessi-, integrointi- ja asiakasosaamiseen ja niiden jatkuvaan kehittämiseen.

Konsernin taloudellista kehitystä kuvaavat ja osakekohtaiset tunnusluvut*

	2003	2003	2003	2002	Muutos	2002
	1-3	4-6	1-6	1-6	%	1-12
Liikevaihto, Me	75,7	76,4	152,1	152,9	-0,5	308,5
Liikevoitto ennen liikearvo-poistoja, Me	1,3	3,4	4,7	8,4	-44,0	15,2
% liikevaihdosta	1,7	4,5	3,1	5,5		4,9
Liiketulos, Me	-0,4	1,7	1,3	5,5	-76,4	9,3
% liikevaihdosta	-	2,2	0,9	3,6		3,0
Tulos ennen satunnaiseriä, Me	-0,1	1,6	1,5	6,0	-75,0	10,5
% liikevaihdosta	-	2,1	1,0	3,9		3,4
Tulos ennen veroja, Me	-0,1	1,6	1,5	5,5	-72,7	8,1
% liikevaihdosta	-	2,1	1,0	3,6		2,6
Tilikauden tulos, Me	-0,4	0,7	0,3	4,0	-92,5	6,3
% liikevaihdosta	-	0,9	0,2	2,6		2,0
Taseen loppusumma, Me	161,7	-	148,8	152,1	-2,2	149,7
Sijoitetun pääoman tuotto-%	0,1	-	4,9	14,8		13,0
Oman pääoman tuotto-%	-2,4	-	0,7	11,9		11,4
Omavaraisuusaste %	46,2	-	49,9	51,6		54,0
Quick ratio	1,2	-	1,3	1,4	-7,1	1,4
Gearing %	-40,7	-	-33,2	-25,7		-14,8
Bruttoinv.käyttöomaisuuteen, Me	2,1	2,4	4,5	5,8	-22,4	26,0
% liikevaihdosta	2,8	3,1	3,0	3,8		8,4
Henkilöstö keskimäärin	2337	2305	2320	2159	7,5	2257
Tulos/osake, e	-0,01	0,02	0,01	0,12	-91,7	0,22
Tulos/osake ennen liikearvopoistoja, e	0,03	0,06	0,09	0,20	-55,0	0,38
Oma pääoma/osake, e	1,8	-	1,8	1,9	-5,3	1,9

*Tunnuslukuja laskettaessa omien osakkeiden lukumäärä on vähennetty kokonaisosakemäärästä ja rahastoarvo omasta pääomasta. Osavuositarkastuksen kaikki luvut ovat tilintarkastamattomia.

Tulos, 12 kuukauden liukuvat tiedot, Me

	7-9/02	10-12/02	1-3/03	4-6/03	7/02-6/03
Liikevaihto	66,8	88,8	75,7	76,4	307,7
Liiketulos	1,7	2,1	-0,4	1,7	5,1
Rahoitustuotot ja -kulut	0,3	0,5	0,3	-0,1	1,0
Tulos ennen veroja	2,0	0,6	-0,1	1,6	4,1

Konsernin tulos, Me	2003	2002	Muutos%	2002
	1-6	1-6		1-12
Liikevaihto	152,1	152,9	-0,5	308,5
Liiketoiminnan muut tuotot	0,3	0,2	50,0	0,8
Kulut	142,8	139,6	2,3	283,7
Poistot	8,3	8,0	3,8	16,3
Liiketulos	1,3	5,5	-76,4	9,3
Rahoitustuotot	0,2	0,4	-50,0	1,0
Osuus osakkuusyritysten tuloksista	0,6	0,4	50,0	0,9
Korko- ja muut rahoituskulut	-0,6	-0,3	100,0	-0,7
Tulos ennen satunnaiseriä	1,5	6,0	-75,0	10,5
Satunnaiset tuotot ja kulut	0,0	-0,5	-100,0	-2,4
Tulos ennen veroja	1,5	5,5	-72,7	8,1
Laskennallisen verovelan muutos	0,5	0,4	25,0	-0,4
Välittömät verot*	-1,8	-2,0	-10,0	-1,3
Vähemmistöosuus tuloksesta	0,1	0,1	0,0	-0,1
Tilikauden tulos	0,3	4,0	-92,5	6,3

* vastaavat katsauskauden tulosta

Konsernin tase, Me

	2003	2002	Muutos%	2002
	30.6.	30.6.		31.12
VASTAAVAA				
Pysyvät vastaavat				
Aineettomat hyödykkeet	31,2	24,8	25,8	34,9
Aineelliset hyödykkeet	18,3	21,4	-14,5	19,6
Sijoitukset				
Omat osakkeet	3,5	1,5	133,3	3,5
Muut sijoitukset	7,1	6,5	9,2	7,4
Vaihtuvat vastaavat				
Vaihto-omaisuus	4,3	6,4	-32,8	5,5
Saamiset	52,5	62,5	-16,0	58,4
Rahoitusarvopaperit	18,1	14,1	28,4	0,0
Rahat ja pankkisaamiset	13,8	14,9	-7,4	20,4
	148,8	152,1	-2,2	149,7
VASTATTAVAA				
Oma pääoma	75,4	77,1	-2,2	79,7
Vähemmistöosuus	0,3	0,4	-25,0	0,4
Pakolliset varaukset	0,9	0,2	350,0	0,7
Vieras pääoma				
Pitkäaikainen vieras pääoma	5,7	7,5	-24,0	6,9
Lyhytaikainen vieras pääoma	66,5	66,9	-0,6	62,0
	148,8	152,1	-2,2	149,7

Konsernin rahoituslaskelma, 1000 e**1-6/2003 1-6/2002**

LIKETOIMINNAN RAHAVIRTA

Tilikauden voitto	331	4 033
Oikaisut tilikauden tulokseen	9 070	9 395
Käyttöpääoman muutos	11 426	13 882
Rahoitustuotot ja -kulut	159	465
Verot	-1 606	-1 655
LIKETOIMINNAN RAHAVIRTA YHTEENSÄ	19 380	26 120

INVESTOINTIEN RAHAVIRTA

Investoinnit muihin sijoituksiin	-88	0
Investoinnit aineettomiin ja aineellisiin hyödykkeisiin	-3 388	-5 525
Luovutustuotot aineettomista ja aineellisista hyödykkeistä	1 945	280
Myönnettyt lainat	-98	-2
Lainasaamisten takaisinmaksut	74	0
Ostetut tytäryhtiöosakkeet	-250	-1 075
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA YHTEENSÄ	-1 805	-6 322

KASSAVIRTA ENNEN RAHOITUSTA

17 575 19 798

RAHOITUKSEN RAHAVIRTA

Omien osakkeiden hankkiminen	0	-1 209
Omien osakkeiden myynti	0	78
Pitkäaikaisten lainojen nostot	45	1 243
Pitkäaikaisten lainojen takaisinmaksut	-1 191	-2 449
Maksetut osingot	-4 778	-4 691
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA	-5 924	-7 028

RAHAVAROJEN MUUTOS

11 459 12 770

Rahavarat 1.1.	20 439	16 238
RAHAVARAT 30.6.	31 898	29 008
Liiketoimintasiirrossa siirtyneet rahavarat	192	

Liikevaihto liiketoiminta-alueittain

	Liikevaihto 2003			Liikevaihto 2002			Muutos 02/03	Liikevaihto 2003			Liikevaihto 2002			Muutos 02/03
	4-6		Me	4-6		Me		1-6		Me	1-6		Me	
Ohjelmistopalvelut	35,5		34,4	3,2	69,7		64,9	7,4						
- ohjelmistotuotteet	21,2		19,2	10,4	41,9		38,3	9,4						
- asiakaskohtaiset	14,3		15,2	-5,9	27,8		26,6	4,5						
Käyttö- ja verkkopalv.	16,8		17,0	-1,2	33,4		34,0	-1,8						
Laitepalvelut	28,8		31,2	-7,7	57,3		62,8	-8,8						
Konsernieliminoinnit	-4,7		-4,8	-2,1	-8,3		-8,8	-5,7						
Kaikki yhteensä	76,4		77,8	-1,8	152,1		152,9	-0,5						

Henkilöstö liiketoiminta-alueittain

	Hlöstö 2003		Muutos %	Hlöstö 2002		Muutos %
	4-6/03			1-6/03		
	4-6/02	Me		1-6/02	Me	
Ohjelmistopalvelut	1473	1347	9,4	1485	1304	13,9
- ohjelmistotuotteet	868	785	10,6	883	789	11,9
- asiakaskohtaiset	605	562	7,7	602	515	16,9
Käyttö- ja verkkopalv.	536	557	-3,8	538	550	-2,2
Laitepalvelut	140	147	-4,8	142	150	-5,3
Liiketoiminnot yhteensä	2149	2051	4,8	2165	2004	8,0
Konsernitoiminnot	156	149	4,7	155	155	0,0
Kaikki yhteensä	2305	2200	4,8	2320	2159	7,5

Liikevoitto ennen liikearvopoistoja (EBITA) liiketoiminta-alueittain

	2003		Muutos %	2002		Muutos %
	4-6			1-6		
	Me	Me		Me	Me	
Ohjelmistopalvelut	2,5	2,7	-7,4	2,8	6,1	-54,1
- ohjelmistotuotteet	1,3	0,5	160,0	1,8	2,3	-21,7
- asiakaskohtaiset	1,2	2,2	-45,5	1,0	3,8	-73,7
Käyttö- ja verkkopalv.	0,6	1,2	-50,0	1,4	2,8	-50,0
Laitepalvelut	0,3	1,4	-78,6	0,5	2,0	-75,0
Liiketoiminnot yhteensä	3,4	5,3	-35,8	4,7	10,9	-56,9
Konsernitoiminnot	0,0	-1,4	-100,0	0,0	-2,5	-100,0
Kaikki yhteensä	3,4	3,9	-12,8	4,7	8,4	-44,0

Liikevoittoprosentti ennen liikearvopoistoja (EBITA%) liiketoiminta-alueittain

	2003		Muutos %-yks.	2002		Muutos %-yks.
	4-6			1-6		
	%	%		%	%	
Ohjelmistopalvelut	7,0	7,8	-0,8	4,0	9,4	-5,4
- ohjelmistotuotteet	6,1	2,6	3,5	4,3	6,0	-1,7
- asiakaskohtaiset	8,4	14,5	-6,1	3,6	14,3	-10,7
Käyttö- ja verkkopalv.	3,6	7,1	-3,5	4,2	8,2	-4,0
Laitepalvelut	1,0	4,5	-3,5	0,9	3,2	-2,3
Liiketoiminnot yhteensä	4,5	6,8	-2,3	3,1	7,1	-4,0
Kaikki yhteensä	4,5	5,0	-0,5	3,1	5,5	-2,4

Vastuositoumukset, Me

2003	2002	2002
30.6.	30.6.	31.12.

Velat, joiden vakuudeksi on

annettu osakkeita

Rahalaitoslainat	0,3	0,0	0,3
Pantattujen osakkeiden kirjanpitoarvo	0,7	0,0	0,7

Muut annetut vakuudet

Omasta velasta ja vastuista

Pantit	0,7	0,4	0,9
Kiinnitykset	3,0	3,6	3,0

Muut omat vastuut	4,2	6,5	4,1
Leasingvastuut	9,2	8,6	10,9

Takaisinostovastuut	0,9	0,0	0,9
---------------------	-----	-----	-----

Suurimmat osakkeenomistajat 30.6.2003, % osakkeista

Etra-Invest Oy	10,3
Keskinäinen eläkevakuutusyhtiö Tapiola	4,1
Vakuutusosakeyhtiö Henki-Sampo	2,2
Sampo Rahoitus Oy	2,2
LEL Työeläkekassa	1,9
Sijoitusrahasto Aktia Secura	1,9
Tapiola keskinäinen vakuutusyhtiö	1,9
Keskinäinen vakuutusyhtiö Kaleva	1,6
Sijoitusrahasto Alfred Berg Finland	1,4
Keskinäinen henkivakuutusyhtiö Tapiola	1,3
Muut	71,2
Yhteensä	100,0

Osakkeenomistajien sektorijakauma 30.6.2003, % osakkeista *

Yritykset	21,6
Rahoitus- ja vakuutuslaitokset	44,8
Julkisyhteisöt	14,0
Voittoa tavoittelemattomat yhteisöt	4,5
Kotitaloudet	14,3
Ulkomaiset	0,6
Yhteistili ja odotusluettelo	0,2
Yhteensä	100,0

Hallintarekisteröidyt 18,7 %

* Kokonaisosakemäärästä on vähennetty omien osakkeiden lukumäärä.

NOVO GROUP OYJ
Hallitus

NOVO GROUPIN TILINPÄÄTÖS 31.12.2002 PÄÄTTYNEELTÄ TILIKAUDELTA

HALLITUKSEN TOIMINTAKERTOMUS 31.12.2002 PÄÄTTYNEELTÄ TILIKAUDELTA

Novo-konsernin päämarkkina-alue on Suomi. Novo tarjoaa Suomessa ohjelmisto-, käyttö- ja verkko- sekä laitepalveluja. Asiakaskunta koostuu yrityksistä ja julkisen hallinnon yksiköistä. Kansainvälinen toiminta keskittyy myynnin mobiiliratkaisuihin, henkilöresurssien optimointijärjestelmiin, paikkatietoratkaisuihin sekä sähköisten asiakirjojen hallintajärjestelmiin.

Novolla on pitkän aikavälin kasvutavoite, jonka mukaan konserni kasvaa jatkuvasti yli markkinakasvun. Kasvu pyritään ensisijaisesti kohdistamaan korkean jalostusarvon tuote- ja palvelualueille. Osa kasvusta muodostuu yritysostoista. Kasvun ohella kiinnitetään huomiota myös kannattavuuden parantamiseen.

Vuosi 2002 alkoi tietotekniikkamarkkinoilla myönteisesti. Loppuvuodeksi ennustettua talouskasvun piristymistä ei kuitenkaan tapahtunut, ja tietotekniikkapalveluiden markkinat hiipuivat kesän aikana. Erityisesti yritysten perusohjelmistotuotteiden kysyntä oli vuoden jälkimmäisellä puoliskolla heikkoa. Laitepalveluiden kysyntä oli heikkoa koko vuoden. Käyttö- ja verkkopalveluiden kysyntä pysyi ennallaan. Asiakaskohtaisten ratkaisujen kysyntä kasvoi.

Julkishallinnossa kysyntä säilyi tasaisena koko vuoden, mutta erityisesti kuntasektorilla ja terveydenhuollossa kilpailu kiristyi. Kuntasektorin seutukuntahankkeet keskittävät tietotekniikkahankintoja, mikä tarkoittaa toisaalta yksittäisten hankintojen lukumäärän vähenemistä, mutta toisaalta myös kokonaan uusia ratkaisumalleja. Yrityssektorilla kysyntä painottui asiakaskohtaisiin ratkaisuihin ja lisäarvotuotteisiin kuten sähköisiin laskunkäsittelyjärjestelmiin.

KONSERNIN LIIKEVAIHTO JA SEN KEHITYS

Novon liikevaihto kasvoi 4,6 prosenttia ja oli 308,5 miljoonaa euroa (295,0 Me).

Ohjelmistopalveluiden liikevaihto kasvoi 23,1 prosenttia ja oli 138,7 (112,7) miljoonaa euroa. Ohjelmistopalveluiden osuus konsernin kokonaisliikevaihdosta nousi 44,9 prosenttiin (38,2 %).

Käyttö- ja verkkopalvelujen liikevaihto kasvoi 3,2 prosenttia ja oli yhteensä 67,1 miljoonaa euroa (65,0 Me). Sen osuus konsernin kokonaisliikevaihdosta laski 21,8 prosenttiin (22,0 %). Yhteensä Novon ydinliiketoimintojen eli ohjelmistopalveluiden sekä käyttö- ja verkkopalveluiden osuus konsernin liikevaihdosta kasvoi 60,2 prosentista 66,7 prosenttiin.

Laitepalvelujen liikevaihto laski 12,3 prosenttia ja oli 121,8 miljoonaa euroa (138,9 Me).

TULOS JA VAKAVARAISUUS

Konsernin kannattavuus oli edellisvuotta parempi. Liikevoitto ennen liikearvopoistoja (EBITA) oli 15,2 miljoonaa euroa (13,5 Me) eli 4,9 prosenttia liikevaihdosta (4,6 %).

Liikevoitto oli 9,3 miljoonaa euroa (8,6 Me) eli 3,0 prosenttia liikevaihdosta (2,9 %). Voitto ennen satunnaiseriä oli 10,5 miljoonaa euroa (9,9 Me). Osakekohtainen tulos oli 0,22 euroa (0,20 euroa). Omavaraisuusaste oli 54,0 prosenttia (58,2 %) ja likvidien varojen määrä 20,4 miljoonaa euroa (16,2 Me). Nettovelkaantumisaste (gearing) oli -14,8 prosenttia (-7,5 %).

INVESTOINNIT JA TUOTEKEHITYS

Konsernin bruttoinvestoinnit olivat 26,0 miljoonaa euroa (18,2 Me), josta emoyhtiön osuus oli 25,3 miljoonaa euroa (15,4 Me). Investoinnit kohdistuivat yrityskauppoihin ja tietotekniikkahankintoihin. Osa yrityskaupoista maksettiin suunnatuilla osakeanneilla. Tuotekehitys on käsitelty vuosikuluna.

TOIMINNAN KEHITTÄMINEN

Novon keskeisimmät tavoitteet ovat asiakaslähtöisyyden kehittäminen kaikessa toiminnassa, kannattavuuden parantaminen ja kasvun jatkuminen.

Asiakaslähtöisyyden lisäämiseksi vuonna 2002 jatkettiin asiakaspalveluvalmennusta ja kehitettiin tarjontaa asiakkaiden tarpeita yhä paremmin vastaavaksi. Kannattavuuden parantamiseksi liikevaihdon kasvu pyritään ensisijaisesti keskittämään korkeamman jalostusarvon eli ohjelmisto- sekä käyttö- ja verkkopalveluihin. Niiden osuus konsernin liikevaihdosta kasvoi. Kasvu perustuu sekä orgaaniseen kasvuun että yritys- ja liiketoimintakauppoihin. Vuonna 2002 Novo vahvisti yritys- ja liiketoimintakaupoilla markkina-asemaansa erityisesti yritysten ja terveydenhuollon ohjelmistomarkkinoilla.

YRITYS- JA LIIKETOIMINTAKAUPAT

Novo Group Oyj hankki tammikuussa omistukseensa tytäryhtiönsä Novosat Oy:n koko osakekannan. Aiemmin Novo omisti yhtiöstä 60 % ja Maanmittauslaitos 40 %.

Novo Group Oyj teki tammikuussa sopimuksen Stonesoft e-solutions Oy:n koko osakekannan hankinnasta Stonesoft Oyj:ltä. Kilpailuviraston myönteisen päätöksen jälkeen kauppa toteutui 28.2.

Tammikuussa Novo hankki Oyj Liinos Ab:n terveydenhuollon ja sairaanhoidon materiaalihallinnan ohjelmistojen liiketoiminnat.

Maaliskuussa Novo hankki Empower-konsernin tietojärjestelmäpalveluyhtiö Power-IT:ltä sen talous- ja henkilöstöhallinnon järjestelmiin sekä työasema- ja työryhmäjärjestelmiin liittyvän liiketoiminnan.

Kesäkuussa Novo Group Oyj teki sopimuksen Major Blue Oy:n koko osakekannan hankinnasta ruotsalaiselta Resco Ab:ltä (publ) ja Rescon tytäryhtiöiltä. Kilpailuviraston myönteisen päätöksen jälkeen kauppa toteutui 25.7.

Syyskuussa Novo hankki turvallisuusalan tietojärjestelmiin erikoistuneen Mertor Oy:n koko osakekannan sekä yksityisille lääkäriasemille ja työterveyshuoltoon tietojenkäsittelypalveluja tuottavan Visiotiimi Oy:n koko osakekannan.

KONSERNIN RAKENNE

Novo-konsernin emoyhtiö on Novo Group Oyj. Tytäryhtiöitä olivat vuoden lopussa Novoser Oy ja sen tytäryhtiö Novosys Oy, Novo e-solutions Oy, Novobit Oy, Citisoft Oy, UST-Datateam Oy, Major Blue Oy, Novo Atuline Oy, Visiotiimi Oy, HM&V Research Oy, Novo Meridian Oy ja sen tytäryhtiö Mertor Oy, Novo Extend Oy, Novosat Oy ja Kiinteistö Oy Novo Estate.

Lisäksi konserniin kuuluivat vuoden lopussa ulkomaiset tytäryhtiöt Beijing Novo Information Technology Co., Ltd, Guangzhou Novo Information Technology Development Co., Ltd., Novo Systems AS, Novo Cetec B.V., Novo Group GmbH, Novo Information Technology Inc., sekä Novo Ive Ltd.

Novoser Oy:n (ent. Novosys Oy) tytäryhtiö Nouveltech Oy purettiin 23.5.

Novo Group Oyj:n tytäryhtiö Novotrust Oy fuusioitiin emoyhtiönsä 30.9.

Novosat Oy fuusioitiin Novo Astra Oy:öön 30.9. ja Novo Astra Oy:n nimi muutettiin Novosat Oy:ksi.

UST-Datateam Oy päätettiin purkaa ja sen emoyhtiö Unikko-Soft Oy fuusioitiin Novo Group Oyj:öön 31.12.2002.

Novo Extend Oy ja Citisoft Oy päätettiin purkaa ja niiden liiketoiminnat siirrettiin Novo Group Oyj:öön liiketoimintakaupoilla joulukuussa.

HMV Telecommunication Oy fuusioitiin HMV Research Oy:öön 31.12.2002.

Novoser Oy muutti nimensä Novosys Oy:ksi ja Novosys Oy muutti nimensä Novoser Oy:ksi 31.12.2002.

Konsernin osakkuusyhtiöitä ovat IT-Solicom Oy (40,0 %), Medici Data Oy (36,3 %), Komartek Oyj (29,5 %), Silta Oy (44,9 %).

OSAKKEET JA OSAKEPÄÄOMA

Novo Group Oyj:n varsinainen yhtiökokous 19.3.2002 päätti korottaa yhtiön osakepääomaa 71 052,58 euron rahastoannilla uusia osakkeita antamatta, jonka jälkeen osakepääoma oli 6 665 852,32 euroa. Osakepääoman korotus katettiin ylikurssirahastosta. Korotuksen jälkeen yhtiön osakkeen kirjanpidollinen vasta-arvo on tasan 0,17 euroa.

Varsinainen yhtiökokous 21.3.2001 antoi yhtiön hallitukselle valtuudet päättää osakepääoman korottamisesta uusmerkinnällä ja rahastoannilla.

Hallitus käytti tätä valtuuttaan laskea liikkeelle uusia osakkeita kerran. Stonesoft Oyj:lle suunnattiin 4.111.111 uutta osaketta vastikkeena e-solutions Oy:n kaupasta.

Osakemäärä vastasi annin jälkeen 10,48 prosenttia Novo Group Oyj:n koko osake- ja äänimäärästä.

Varsinainen yhtiökokous 19.3.2002 antoi yhtiön hallitukselle uuden valtuutuksen päättää osakepääoman korottamisesta uusmerkinnällä ja rahastoannilla.

Hallitus käytti tilikauden aikana tätä valtuuttaan laskea liikkeelle uusia osakkeita kerran. Resco Ab:lle ja sen tytäryhtiöille suunnattiin 1.611.675 uutta osaketta vastikkeena Major Blue Oy:n kaupasta. Osakemäärä vastasi annin jälkeen 3,95 prosenttia Novo Group Oyj:n osake- ja äänimäärästä. Yhteensä uudet osakkeet vastaavat 14,0 prosenttia Novon koko osakemäärästä antien jälkeen.

Yhteensä uusia osakkeita laskettiin liikkeelle tilikauden aikana 5.722.786 kappaletta.

Erittely uusista osakkeista ja merkintähinnoista esitetään tilinpäätöksen liitetiedoissa. Osakkeiden merkintähinnan perusteena on ollut yhtiölle tulleen kirjanpidollisen nettovarallisuuden arvo.

OMAT OSAKKEET

Varsinainen yhtiökokous 19.3.2002 valtuutti hallituksen hankkimaan ja luovuttamaan enintään 1.754.980 kappaletta yhtiön omia osakkeita. Omien osakkeiden osto aloitettiin 24.5.2002. Omia osakkeita hankittiin vuoden 2002 loppuun mennessä 994.300 kappaletta, ja niiden hankintahinta oli 3,1 miljoonaa euroa. Yhtiön omistuksessa oli vuoden lopussa 1.084.300 omaa osaketta. Omien osakkeiden kirjanpidollinen vasta-arvo oli 184 331 euroa ja osuus yhtiön osakepääomasta ja äänimäärästä 2,66 prosenttia.

Novon hallituksen vuosipalkkiot maksettiin yhtiökokouksen päättämällä tavalla 25.3.2002 yhtiön hallussa olleilla omilla osakkeilla. Hallituksen palkkioihin käytettiin 21 650 osaketta.

OSAKEVAIHTO JA KURSSIKEHITYS

Vuoden 2002 aikana Novon Group Oyj:n osakkeen alin kaupankäyntikurssi Helsingin Pörssissä oli 2,17 euroa ja ylin 4,25 euroa. Yhtiön osakkeita vaihdettiin vuoden aikana 33.672.295 kappaletta. Osakekannan markkina-arvo oli vuoden lopussa 92,6 miljoonaa euroa (88,2 Me).

Novo Group Oyj:n hallitus päätti 25.9. hakea vuoden 2001 A-optio-oikeuksien ottamista Helsingin Pörssin päälisalle. Listaus alkoi 7. lokakuuta. 2001A-optio-oikeuksia on yhteensä 900.000. Kukin optio-oikeus oikeuttaa merkitsemään yhden Novo Group Oyj:n osakkeen. Tämänhetkinen merkintähinta on 4,63 euroa/osake, josta vähennetään vuosittain maksettavat osingot.

HENKILÖSTÖ

Novon palveluksessa työskenteli vuoden 2002 lopussa 2 372 (2 090) henkeä. Kauden keskimääräinen henkilömäärä oli 2 257 (2 016). Henkilöstöstä 118 (136) työskenteli ulkomailla. Emoyhtiössä työskenteli vuoden aikana keskimäärin 1 380 (1182) ja vuoden 2002 lopussa 1 632 (1224) henkeä.

Noin 300 novolaista osallistui vuoden kestävään esimiesvalmennukseen, jonka tavoitteena oli yhtenäistää Novon johtamis- ja esimieskulttuuria ja antaa valmiuksia osaamisen johtamiseen. Yli 500 novolaista osallistui asiakaspalveluvalmennukseen, joka valmensi uudistettuun, novolaiseen asiakasstrategia-ajatteluun.

Muita henkilöstön kehittämisen alueita olivat projektinjohtamistaidot, myyntityö ja uusien teknologioiden hyödyntäminen sekä mentorointi ja verkko-oppiminen. Teknologiaosaamisen kehittämiseksi ja hyödyntämiseksi perustettiin teknologian huippuosaajille tarkoitettu Novo Technology Academy.

Koska ohjelmistotuotteiden kysyntä heikkeni voimakkaasti vuoden loppua kohden, aloitettiin marraskuussa YT-neuvottelut henkilöstön vähentämiseksi. Neuvottelujen tuloksena tammikuussa 2003 ohjelmistotuoteliiketoiminnasta vähennettiin 72 henkeä. Yhdessä muiden järjestelyjen kanssa vähennys ohjelmistotuoteliiketoiminnasta oli 87 työpaikkaa.

HALLINTO

Novo Group Oyj:n toimitusjohtajana on toiminut Jorma Kielelniva. Hallituksen puheenjohtajana on toiminut Veikko Kasurinen ja varapuheenjohtajana Ilkka Hallavo. Hallituksen muina jäseninä ovat toimineet Matti Packalén, Juha Voittis, Risto Parjanne, Reijo Paajanen ja Jorma Kielelniva. Hallitus kokoontui tilikauden aikana 17 kertaa.

Yhtiön tilintarkastajana on toiminut KHT Arto Kuusiola sekä Ernst & Young Oy, päävastuullisena tilintarkastajana KHT Mikael Holmström. Varatilintarkastajina ovat toimineet KHT Kunto Pekkala ja KHT Anu Ojala.

TULEVAISUUDEN NÄKYMÄT

Taloudellinen epävarmuus näyttää jatkuvan. Sen vuoksi kysynnän ennustaminen on edelleen vaikeaa. Käyttö- ja verkkopalveluiden, asiakaskohtaisten ratkaisujen ja ohjelmistotuotteiden lisäarvopalveluiden kysynnän Novo uskoo kasvavan. Perusohjelmistotuotteiden ja laitepalveluiden kysynnän odotetaan kääntyvän kasvuun vasta, kun talouskasvu nopeutuu.

VOITONJAKOEHDOTUS

Hallitus ehdottaa, että osinkoa jaetaan 0,12 euroa osakkeelta ja loppu jätetään omaan pääomaan.

NOVO-KONSERNI

TULOSLASKELMA, TEUR

	1.1.-31.12.2002	1.1.-31.12.2001
LIKEVAIHTO	308 549	295 000
Liiketoiminnan muut tuotot	841	1 664
Materiaalit ja palvelut		
Aineet, tarvikkeet ja tavarat		
Ostot tilikauden aikana	110 539	111 127
Varaston muutos	582	7 328
Ulkopuolisten palvelut	10 487	8 920
Materiaalit ja palvelut yhteensä	121 608	127 375
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	87 788	76 429
Henkilösivukulut		
Eläkekulut	13 840	11 528
Muut henkilösivukulut	7 000	6 711
Henkilöstökulut yhteensä	108 628	94 668
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	13 454	13 482
Konserniliikearvosta	2 754	2 251
Arvonalentumiset pysyvien vastaavien hyödykkeistä	118	157
	16 326	15 890
Liiketoiminnan muut kulut	53 578	50 084
LIIKEVOITTO	9 250	8 647
Rahoitustuotot ja -kulut		
Tuotot osuuksista omistusyhteisyrityksissä	868	969
Tuotot muista pysyvien vastaavien sijoituksista		
muista sijoituksista	80	211
Korko- ja rahoitustuotot		
muut korko- ja rahoitustuotot	1 010	714
Korkokulut ja muut rahoituskulut	-674	-643
Rahoitustuotot ja -kulut yhteensä	1 284	1 251
VOITTO ENNEN SATUNNAISIA ERIÄ	10 534	9 898
Satunnaiset erät		
Satunnaiset kulut	-2 483	0
VOITTO ENNEN VEROJA	8 051	9 898
Laskennallisen verovelan/-saamisen muutos	-391	-597
Tuloverot	-1 290	-2 697
VOITTO ENNEN VÄHEMMISTÖOSUUTTA	6 370	6 604
Vähemmistöosuus tilikauden tuloksesta	-45	240
TILIKAUDEN VOITTO	6 325	6 844

NOVO-KONSERNI

TASE, TEUR

VASTAAVAA	31.12.2002	31.12.2001
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat oikeudet	7 098	5 157
Liikearvo	11 169	13 359
Konserniliikearvo	15 756	6 788
Muut pitkävaikutteiset menot	841	415
Aineettomat hyödykkeet yhteensä	34 864	25 719
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	1 163	1 163
Rakennukset ja rakennelmat	5 428	5 708
Koneet ja kalusto	12 556	14 524
Muut aineelliset hyödykkeet	444	375
Aineelliset hyödykkeet yhteensä	19 591	21 770
Sijoitukset		
Osuudet omistusyhteisyrityksissä	3 843	3 986
Saamiset omistusyhteisyrityksiltä	35	130
Omat osakkeet	3 460	403
Muut osakkeet ja osuudet	2 369	1 498
Muut saamiset	1 149	1 119
Sijoitukset yhteensä	10 856	7 136
PYSYVÄT VASTAAVAT YHTEENSÄ	65 311	54 625
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Vaihto-omaisuus	5 468	6 050
Saamiset		
Laskennallinen verosaaminen	105	41
Myyntisaamiset	45 481	44 318
Saamiset omistusyhteisyrityksiltä	566	750
Lainasaamiset	199	123
Muut saamiset	524	227
Siirtosaamiset	11 557	11 311
Lyhytaikaiset saamiset yhteensä	58 432	56 770
Rahoitusarvopaperit		
Muut arvopaperit	0	227
Rahat ja pankkisaamiset	20 439	16 011
VAIHTUVAT VASTAAVAT YHTEENSÄ	84 340	79 058
	149 651	133 683

NOVO-KONSERNI

VASTATTAVAA	31.12.2002	31.12.2001
OMA PÄÄOMA		
Osakepääoma	6 940	5 903
Ylikurssirahasto	34 097	33 059
Omien osakkeiden rahasto	3 460	403
Edellisten tilikausien voitto/tappio	28 603	29 492
Muuntoero	247	131
Tilikauden voitto	6 325	6 844
OMA PÄÄOMA YHTEENSÄ	79 672	75 832
VÄHEMMISTÖOSUUS	370	429
PAKOLLISET VARAUKSET		
Muut pakolliset varaukset	665	579
VIERAS PÄÄOMA		
Pitkäaikainen		
Lainat rahoituslaitoksilta	3 391	4 555
Eläkelainat	3 432	3 882
Muut pitkäaikaiset velat	105	250
Pitkäaikainen yhteensä	6 928	8 687
Lyhytaikainen		
Lainat rahoituslaitoksilta	1 552	1 565
Eläkelainat	610	305
Saadut ennakot	4 305	3 034
Ostovelat	15 516	16 399
Velat omistusyhteisyrityksille	171	91
Muut velat	8 997	8 459
Siirtovelat	30 865	18 303
Lyhytaikainen yhteensä	62 016	48 156
VIERAS PÄÄOMA YHTEENSÄ	68 944	56 843
	149 651	133 683

NOVO-KONSERNI

RAHOITUSLASKELMA, TEUR

	1.1.-31.12.2002	1.1.-31.12.2001
Liiketoiminnan rahavirta		
Liikevoitto	9 250	8 647
Oikaisut liikevoittoon		
Poistot ja arvonalennukset	16 326	15 890
Pakollisten varausten muutos	-356	-71
Muut oikaisut	-185	-56
Käyttöpääoman muutos		
Vaihto-omaisuus (- = lisäys)	655	7 328
Lyhytaikaiset saamiset (- = lisäys)	2 046	2 916
Korottomat velat (+ = lisäys)	-1 009	-7 212
Rahoitustuotot ja kulut		
Saadut osingot	561	576
Saadut korot ja muut rah.tuotot	1 009	916
Maksetut korot	-674	-726
Verot	-748	-4 056
Liiketoiminnan rahavirta yhteensä	26 875	24 152
Investointien rahavirta		
Investoinnit muihin sijoituksiin	0	-7
Investoinnit aineettomiin ja aineellisiin hyödykkeisiin	-10 606	-16 666
Luovutustuotot muista sijoituksista	148	0
Luovutustuotot aineettomista ja aineellisista hyödykkeistä	462	2 990
Tuotot muista pysyvistä vastaavista	0	211
Myönnettyt lainat	-47	-114
Lainasaamisten takaisinmaksut	111	26
Ostetut tytäryhtiöosakkeet	-2 649	
Investointien rahavirta yhteensä	-12 581	-13 560
Kassavirta ennen rahoitusta	14 294	10 592
Rahoituksen rahavirta		
Omien osakkeiden hankkiminen	-3 058	
Pitkäaikaisten lainojen nostot	1 773	245
Pitkäaikaisten lainojen takaisinmaksut	-4 117	-7 846
Maksetut osingot	-4 691	-2 010
Rahoituksen rahavirta	-10 093	-9 611
Rahavarojen muutos	4 201	981
Rahavarat 1.1.	16 238	15 873
Rahavarat 31.12.	20 439	16 238
Liiketoimintasiirrossa siirtyneet rahavarat		616

NOVO GROUP OYJ

TULOSLASKELMA, TEUR

1.1.-31.12.2002

1.1.-31.12.2001

LIKEVAIHTO	137 045	122 295
Liiketoiminnan muut tuotot	695	469
Materiaalit ja palvelut		
Aineet, tarvikkeet ja tavarat		
Ostot tilikauden aikana	6 105	4 758
Varaston muutokset	-190	131
Ulkopuoliset palvelut	9 573	8 793
Materiaalit ja palvelut yhteensä	15 488	13 682
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	55 010	45 341
Henkilösivukulut		
Eläkekulut	9 181	7 027
Muut henkilösivukulut	4 773	4 432
Henkilöstökulut yhteensä	68 964	56 800
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	10 446	9 017
Arvonalentumiset pysyvien vastaavien hyödykkeistä	118	1 093
	10 564	10 110
Liiketoiminnan muut kulut	36 324	28 885
LIIKEVOITTO	6 400	13 287
Rahoitustuotot ja -kulut		
Tuotot osuuksista		
saman konsernin yrityksissä	181	70
omistusyhteisyrityksissä	1 609	770
Tuotot muista pysyvien vastaavien sijoituksista		
saman konsernin yrityksissä	359	401
muista sijoituksista	75	208
Korko- ja rahoitustuotot		
saman konsernin yrityksiltä	0	241
muut korko- ja rahoitustuotot	871	590
Arvonalentumiset pysyvien vastaavien sijoituksista		
saman konsernin yrityksistä	0	-936
Korkokulut ja muut rahoituskulut		
saman konsernin yrityksille	-3 127	-184
muut korko- ja rahoituskulut	-436	-519
Rahoitustuotot ja -kulut yhteensä	-468	641
VOITTO ENNEN SATUNNAISIA ERIÄ	5 932	13 928
Satunnaiset erät		
Satunnaiset tuotot	8 976	5 633
Satunnaiset kulut	-1 465	-7 900
VOITTO ENNEN TILINPÄÄTÖSSIIRTOJA JA VEROJA	13 443	11 661
Tilinpäätössiirrot		
Poistoeron muutos	987	280
Laskennallisen verosaamisen/-velan muutos	-1 164	-209
Tuloverot	-684	-3 276
TILIKAUDEN VOITTO	12 582	8 456

NOVO GROUP OYJ

TASE, TEUR

VASTAAVAA	31.12.2002	31.12.2001
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat oikeudet	6 660	4 524
Liiketarvike	14 651	11 648
Muut pitkävaikutteiset menot	249	69
Aineettomat hyödykkeet yhteensä	21 560	16 241
Aineelliset hyödykkeet		
Maa-alueet	341	341
Rakennukset ja rakennelmat	4 327	4 573
Koneet ja kalusto	10 993	12 051
Muut aineelliset hyödykkeet	420	346
Aineelliset hyödykkeet yhteensä	16 081	17 311
Sijoitukset		
Osuudet saman konsernin yrityksissä	32 240	20 080
Saamiset saman konsernin yrityksiltä	6 242	8 194
Osuudet omistusyhteisyhteisöissä	2 235	2 045
Saamiset omistusyhteisyhteisöistä	35	130
Omat osakkeet	3 460	403
Muut osakkeet ja osuudet	1 292	1 278
Muut saamiset	1 137	1 102
Sijoitukset yhteensä	46 641	33 232
PYSYVÄT VASTAAVAT YHTEENSÄ	84 282	66 784
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Vaihto-omaisuus	845	570
Saamiset		
Laskennallinen verosaaminen	0	129
Myyntisaamiset	16 500	19 980
Saamiset saman konsernin yrityksiltä	16 224	11 921
Saamiset omistusyhteisyhteisöiltä	566	750
Lainasaamiset	9	56
Muut saamiset	104	137
Siirtosaamiset	6 619	4 781
Lyhytaikaiset saamiset yhteensä	40 022	37 754
Rahoitusarvopaperit		
Muut arvopaperit	0	172
Rahat ja pankkisaamiset	14 565	12 082
VAIHTUVAT VASTAAVAT YHTEENSÄ	55 432	50 578
	139 714	117 362

NOVO GROUP OYJ**TASE, TEUR**

VASTATTAVAA	31.12.2002	31.12.2001
OMA PÄÄOMA		
Osakepääoma	6 940	5 903
Ylikurssirahasto	34 074	33 037
Omien osakkeiden rahasto	3 460	403
Edellisten tilikausien voitto/tappio	20 275	19 553
Tilikauden voitto	12 582	8 456
OMA PÄÄOMA YHTEENSÄ	77 331	67 352
TILINPÄÄTÖSSIIRTOJEN KERTYMÄ		
Poistoero	1 145	2 132
PAKOLLISET VARAUKSET		
Muut pakolliset varaukset	80	417
VIERAS PÄÄOMA		
Pitkäaikainen		
Lainat rahoituslaitoksilta	2 766	4 202
Eläkelainat	3 300	2 600
Muut pitkäaikaiset lainat	16	180
Pitkäaikainen yhteensä	6 082	6 982
Lyhytaikainen		
Laskennallinen verovelka	594	0
Lainat rahoituslaitoksilta	1 458	1 329
Eläkelainat	600	196
Saadut ennakot	687	742
Ostovelat	1 805	3 024
Velat saman konsernin yrityksille	21 857	19 378
Velat omistusyhteisyriksille	162	78
Muut velat	5 583	4 448
Siirtovelat	22 330	11 284
Lyhytaikainen yhteensä	55 076	40 479
VIERAS PÄÄOMA YHTEENSÄ	61 158	47 461
	139 714	117 362

NOVO GROUP OYJ

RAHOITUSLASKELMA, TEUR	1.1.-31.12.2002	1.1.-31.12.2001
Liiketoiminnan rahavirta		
Liikevoitto	6 400	13 287
Oikaisut liikevoittoon		
Poistot ja arvonalennukset	10 564	10 110
Pakollisten varausten muutos	-336	-196
Muut oikaisut	-104	203
Käyttöpääoman muutos		
Vaihto-omaisuus (- = lisäys)	-191	131
Lyhytaikaiset saamiset (- = lisäys)	3 470	-5 591
Korottomat velat (+ = lisäys)	2 675	6 093
Rahoitustuotot ja kulut		
Saadut osingot	1 275	600
Saadut korot ja muut rah.tuotot	1 300	1 032
Maksetut korot	-683	-785
Verot	-590	-3 882
Liiketoiminnan rahavirta yhteensä	23 780	21 002
Investointien rahavirta		
Investoinnit muihin sijoituksiin	-2 862	-2 629
Investoinnit aineettomiin ja aineellisiin hyödykkeisiin	-10 132	-13 696
Luovutustuotot aineettomista ja aineellisista hyödykkeistä	319	869
Tuotot muista pysyvistä vastaavista	0	608
Myönnettyt lainat	-1 035	-3 400
Lainasaamisten takaisinmaksut	2 762	1 130
Investointien rahavirta yhteensä	-10 948	-17 117
Kassavirta ennen rahoitusta	12 832	3 885
Rahoituksen rahavirta		
Omien osakkeiden hankkiminen	-3 057	0
Pitkäaikaisten lainojen nostot	1 124	173
Pitkäaikaisten lainojen takaisinmaksut	-2 154	-2 815
Maksetut osingot	-4 692	-2 010
Saadut konserniavustukset	5 516	1 682
Maksetut konserniavustukset	-7 257	0
Rahoituksen rahavirta	-10 520	-2 970
Rahavarojen muutos	2 312	914
Rahavarat 1.1.	12 254	11 956
Rahavarat 31.12.	14 566	12 255
Liiketoimintasiirrossa siirtyneet rahavarat		616

TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT

KONSERNITILINPÄÄTÖS

Konsernitilinpäätöksen laajuus

Konsernitilinpäätökseen on yhdistetty kaikki konserniyhtiöt ja kaikki osakkuusyhtiöt lukuunottamatta Kiinteistö Oy Rukavarria, joka ei harjoita varsinaista liiketoimintaa ja jonka merkitys konsernin tulokseen on vähäinen. Tarkemmat tiedot konserniin kuuluvista yrityksistä ja osakkuusyhteisöistä annetaan jäljempänä liitetietojen kohdassa sijoitukset.

Konsernitilinpäätöksen laskentaperiaatteet

Konsernitilinpäätös on laadittu hankintamenomenetelmällä. Tytäryhtiöiden osakkeista maksettu oman pääoman ylittävä hinta on esitetty konserniliikearvona. Sisäiset liiketapahtumat, sisäisten toimitusten realisoitumattomat katteet, sisäiset saamiset ja velat samoin kuin sisäinen voitonjako on eliminoitu. Vähemmistöosuudet on erotettu konsernin omasta pääomasta ja tuloksesta sekä esitetty omana eränään. Ulkomaisten konserniyhtiöiden tuloslaskelmat on muutettu tilikauden keskikurssiin ja taseet on muutettu euroiksi tilinpäätöspäivän kurssiin. Muuntamisessa syntyneet muuntoerot samoin kuin omien pääomien muuntoerot on esitetty omana eränään omassa pääomassa. Osakkuusyhtiöt on yhdistetty pääomaosuusmenetelmällä. Konsernin omistusoosuuden mukainen osuus osakkuusyhtiöiden tilikauden tuloksesta on esitetty rahoituserissä. Jaksotuseroista johtuvat laskennalliset verovelat ja -saamiset on merkitty omana eränään tuloslaskelmaan ja taseeseen.

Tilinpäätöksen laadintaperiaatteet

Tutkimus- ja kehitysmenot on kirjattu vuosikuluiksi niiden syntymisvuonna. Emoyhtiön henkilökunnan eläketurva on hoidettu ulkopuolisissa eläkevakuutusyhtiöissä. Eläkemenot kirjataan kuluksi kertymisvuonna. Pitkäaikaiset projektit tuloutetaan valmistusasteen perusteella. Valmistusaste on laskettu suhteuttamalla toteutuneet menot kokonaismenoarvioon. Projektien ennakoitu tappio on kirjattu kokonaan kuluksi. Satunnaisina erinä käsitellään yrityksen liiketoimintaan kuulumattomat olennaiset erät. Lisäksi satunnaisiin eriin on kirjattu konserniliikearvon takautuvan korjauksen poisto. Laskennallinen verosaaminen ja -velka on laskettu verotuksen ja tilinpäätöksen välisille väliaikaisille eroille käyttäen tilinpäätöshetkellä vahvistettua tulevien vuosien verokantaa. Taseeseen sisältyy arvioitu laskennallinen verosaaminen /-velka kokonaisuudessaan. Management fee on kirjattu muihin kiinteisiin kuluihin. Omien osakkeiden myyntitappio ja siihen kohdistuneet verot on kirjattu voittovaroihin.

Tilinpäätöstä laadittaessa noudatetut arvostusperiaatteet

Käyttöomaisuus on aktivoitu välittömään hankintamenuun. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu tasapoistoina käyttöomaisuuden taloudellisen pitoajan perusteella. Sijoitusomaisuus on arvostettu hankintamenuun tai sitä alemmaan markkinahintaan. Sijoitusomaisuuteen kuuluvat omat osakkeet on arvostettu hankintahintaan. Vaihto-omaisuus on arvostettu hankintamenuun tai sitä alemmaan todennäköiseen luovutushintaan. Vaihto-omaisuus on määritetty käyttäen keskihintaa. Rahoitusomaisuusarvopaperit on arvostettu hankintamenuun tai sitä alemmaan markkinahintaan. Ulkomaanrahan määräiset saamiset, velat ja muut sitoumukset on muutettu euroiksi tilinpäätöspäivän kurssiin.

TULOSLASKELMAN LITETIEDOT

1. Liikevaihdon ja liikevoiton jakaumat, TEUR	Emoyhtiö		Konserni	
	2002	2001	2002	2001
Liikevaihdon jakauma toiminnoittain				
Ohjelmistopalvelut	87 600	75 712	138 688	112 721
- tuotteet	54 619	52 631	82 152	76 578
- Asiakaskohtaiset	32 981	23 081	56 536	36 143
Käyttö- ja verkkopalvelut	49 445	46 583	67 107	65 023
Laittepalvelut	0	0	121 823	138 861
Konsernieliminoinnit	-	-	-19 069	-21 605
Yhteensä	137 045	122 295	308 549	295 000
Liikevaihdon maantieteellinen jakauma				
Kotimaa	136 256	121 888	290 936	274 636
Muu eurooppa	789	362	15 375	17 929
Muut maat	0	45	2 238	2 435
Yhteensä	137 045	122 295	308 549	295 000

Liiketulos vuonna 2002 kotimaa 8 849 TEUR, muu Eurooppa 913 TEUR ja muut maat -512 TEUR.
Liiketulos vuonna 2001 kotimaa 10 869 TEUR, muu Eurooppa -1 782 ja muut maat -440.

2. Osatuloutukset, TEUR	Emoyhtiö		Konserni	
	2002	2001	2002	2001
Liikevaihtoon kirjattu valmistusasteen mukaisesti tuotoksi	2 127	2 403	3 414	2 654
Luovuttamattomista pitkäaik.hank. kirj. liikevaihtoa yht.	5 902	2 719	9 243	3 054
Luovuttamattomien hankkeiden kokonaisliikevaihto	11 051	5 990	16 101	6 542

3. Liiketoiminnan muut tuotot, TEUR	Emoyhtiö		Konserni	
	2002	2001	2002	2001
Käyttöomaisuuden myyntivoitot	103	153	180	407
Vuokratuotot	71	26	255	293
Muut	520	290	406	964
Yhteensä	694	469	841	1 664

4. Konsernin tulos, 12 kk liukuvat tiedot, MEUR

	1-3/02	4-6/02	7-9/02	10-12/02	1-12/02
Liikevaihto	75,1	77,8	66,8	88,8	308,5
Liikevoitto	3,0	2,5	1,7	2,1	9,3
Rahoitustuotot ja -kulut	0,5	0,0	0,3	0,5	1,3
Voitto ennen veroja	3,0	2,5	2,0	0,6	8,1

5. Suoriteperusteiset henkilöstökulut, luontoisedut ja henkilökunnan lukumäärä keskimäärin

	Emoyhtiö	Emoyhtiö	Konserni	Konserni
	2002	2001	2002	2001
Henkilöstö tilikauden aikana keskimäärin	1 380	1 182	2 257	2 016
Henkilöstö tilikauden lopussa	1 632	1 224	2 372	2 090
Suunnitteluhenkilöstö	684	553	1 011	819
Käyttöhenkilöstö	276	279	373	520
Myynti, markkinointi ja asiakaspalvelu	335	274	524	479
Hallinto	152	88	205	142
Muut	185	30	259	130
Yhteensä	1 632	1 224	2 372	2 090
Suomi	1 628	1 221	2 254	1 954
Viro	0	0	27	26
Englanti	0	1	8	10
Kiina	1	1	32	35
Hollanti	1	1	22	21
Saksa	1	0	23	43
Ruotsi	0	0	5	0
Usa	1	0	1	1
Yhteensä	1 632	1 224	2 372	2 090
TEUR	Emoyhtiö	Emoyhtiö	Konserni	Konserni
	2002	2001	2002	2001
Hallitusten jäsenten sekä toimitusjohtajien				
- palkat	390	338	1 470	1 663
- osapalkkiot	16	26	47	96
- luontoisedut	14	11	69	95
Muut palkat	54 604	44 977	86 271	74 670
Muut luontoisedut	1 177	868	2 069	1 714
Eläkekulut	9 181	7 027	13 840	11 528
Muut henkilösivukulut	4 773	4 432	7 000	6 711
	70 155	57 679	110 766	96 477

Konsernitasolla hallituksen jäsenille on maksettu palkkiota 192 TEUR.
 Konsernin toimitusjohtajille maksetut palkat olivat tilikaudella 1 325 TEUR,
 luontoisedut 69 TEUR, osapalkkiot 47 TEUR.

6. Liiketoiminnan muut kulut, olennaiset erät, TEUR

	Emoyhtiö	Emoyhtiö	Konserni	Konserni
	2002	2001	2002	2001
Laitte- ja ohjelmistohuollot	8 358	7 650	7 863	7 246
Vuokrat	7 842	6 209	9 115	9 924
Kiinteät ulkopuoliset palvelut	6 585	4 830	3 095	4 090
Tietoliikenne	3 885	3 559	5 568	5 172
Pakollisia varauksia sis. liiketoiminnan muihin kuluihin	20	24	20	7

7. Rahoitustuotot ja -kulut, TEUR	Emoyhtiö	Emoyhtiö	Konserni	Konserni
	2002	2001	2002	2001
Saadut osinkotuotot				
Konserniyhtiöiltä				
saadut osingot	128	50	-	-
yhtiöveronhyvitys	53	20	-	-
yhteensä	181	70	-	-
Omistusyhteisyrityksiltä				
saadut osingot	1 143	547	-	-
yhtiöveronhyvitys	466	223	-	-
yhteensä	1 609	770	-	-
Muilta yrityksiltä				
saadut osingot	4	4	6	7
yhtiöveronhyvitys	1	1	2	2
yhteensä	5	5	8	9
Erään korko- ja rahoitustuotot sisältyy kurssivoittoja/tappioita (netto)	3	5	-169	-33

Emoyhtiön korko- ja muut rahoituskulut sisältää tytäryhtiöosakkeiden purkutappiota yhteensä 2 880 TEUR.

8. Satunnaiset erät, TEUR	Emoyhtiö	Emoyhtiö	Konserni	Konserni
	2002	2001	2002	2001
Konserniavustus (netto)	7 225	-2 384	-	-
Fuusio-/purkuvoitto	286	117	-	-
Konserniliiketoimen takautuvan korjauksen poisto	0	0	-1 951	0
Hankitun yhtiön kannustejärjestelmään liittyvä kulut	0	0	-532	0

9. Välittömät verot, TEUR	Emoyhtiö	Emoyhtiö	Konserni	Konserni
	2002	2001	2002	2001
Tuloverot satunnaisista eristä	-2 095	692	154	0
Laskennallinen vero omista osakkeista	15	651	0	654
Tuloverot varsinaisesta toiminnasta	1 396	-4 619	-1 443	-3 351
Laskennallisen verovelan /-saamisen muutos	-1 164	-209	-391	-597
Yhteensä	-1 848	-3 485	-1 680	-3 294

Tilikauden veroihin sisältyy tytäryhtiöosakkeiden purkutappioiden verovaikutus.

TASEEN LIITETIEDOT

10. Käyttöomaisuus ja muut pitkäaikaiset sijoitukset, TEUR

Suunnitelman mukaiset poistoajat ovat seuraavat: vuosia

AINEETTOMAT HYÖDYKKEET

Mikro-ohjelmistot	3
Ohjelmistot	5
Liikearvo	5-10
Muut pitkävaikuttiset menot	5
Konserniliikearvo	5-10

RAKENNUKSET

Rakennukset	35
Rakennusten ainesosat	15
Väestösuojat	35
Asfaltointityöt	5

KONEET JA KALUSTO

Tietokonelaitteet	5
Mikrot	3
Muu käyttöomaisuus	5
Autot	5

MUUT AINEELLISET HYÖDYKKEET

Muut aineelliset hyödykkeet	5
-----------------------------	---

Liikearvon ja konserniliikearvon hankintamenojen poistoajat päätetään tapauskohtaisesti. Jos liikearvon vaikutusaika on viittä vuotta pidempi, hankintameno poistetaan vaikutusaikanaan, tai kuitenkin 10 vuoden kuluessa.

Konserni

Aineettomat hyödykkeet, TEUR	Aineettomat oikeudet ja muut pitkävaikuttiset menot	Liikearvo	Konsernin liikearvo	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	12 943	22 866	12 371	48 180
Muuntoero	-47	-275	0	-322
Lisäykset	6 770	1 269	13 673	21 712
Vähennykset	-178	-92	0	-270
Hankintameno 31.12.	19 488	23 768	26 044	69 300
Kertyneet poistot 1.1.	-7 371	-9 507	-5 583	-22 461
Kertyneet poistot uudet yhtiöt	-1 445	-165	0	-1 610
Muuntoero	30	220	0	250
Vähennysten poistot 1.1.-31.12.	135	92	0	227
Poistot 1.1.-31.12.	-2 898	-3 121	-2 754	-8 773
Satunnaiset kulut	-	-	-1 951	-1 951
Arvonlennukset	-	-118	-	-118
Kertyneet poistot 31.12.	-11 549	-12 599	-10 288	-34 436
Kirjanpitoarvo 31.12.	7 939	11 169	15 756	34 864

Osakkuusyritysten konserniaktiivan poistamatta oleva määrä 31.12.02 **0,00**

Aineelliset hyödykkeet, TEUR

	Maa-alueet	Rakennukset	Koneet ja kalusto	Muut aineelliset hyödykkeet	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	1 163	9 025	39 264	832	50 284
Muuntoero	0	0	-47	0	-47
Lisäykset	0	0	6 866	216	7 082
Vähennykset	0	0	-972	0	-972
Hankintameno 31.12.	1 163	9 025	45 111	1 048	56 347
Kertyneet poistot 1.1.	0	-3 316	-24 740	-457	-28 513
Kertyneet poistot uudet yhtiöt	0	0	-1 588	0	-1 588
Muuntoero	0	0	26	0	26
Vähennysten poistot 1.1.-31.12.	0	0	754	0	754
Poistot 1.1.-31.12.	0	-281	-7 007	-147	-7 435
Kertyneet poistot 31.12.	0	-3 597	-32 555	-604	-36 756
Kirjanpitoarvo 31.12.	1 163	5 428	12 556	444	19 591

Koneiden ja laitteiden tasearvo 31.12.

10 379

Emoyhtiö

Aineettomat hyödykkeet

	Aineettomat oikeudet ja muut pitkävaikutteiset menot	Liikearvo	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	10 117	15 800	25 917
Lisäykset	4 846	5 237	10 083
Vähennykset	-7	0	-7
Hankintameno 31.12.	14 956	21 037	35 993
Kertyneet poistot 1.1.	-5 524	-4 152	-9 676
Kertyneet poistot uudet yhtiöt	-214	-6	-220
Vähennysten poistot 1.1.-31.12.	11	0	11
Poistot 1.1.-31.12.	-2 320	-2 110	-4 430
Arvonlennukset	-	-118	-118
Kertyneet poistot 31.12.	-8 047	-6 386	-14 433
Kirjanpitoarvo 31.12.	6 909	14 651	21 560

Aineelliset hyödykkeet

	Maa-alueet	Rakennukset	Koneet ja kalusto	Muut aineelliset hyödykkeet	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	341	7 855	28 128	791	37 115
Lisäykset	0	0	4 690	214	4 904
Vähennykset	0	0	-131	0	-131
Hankintameno 31.12.	341	7 855	32 687	1 005	41 888
Kertyneet poistot 1.1.	0	-3 282	-16 077	-445	-19 804
Kertyneet poistot uudet yhtiöt	0	0	-84	0	-84
Vähennysten poistot 1.1.-31.12.	0	0	97	0	97
Poistot 1.1.-31.12.	0	-246	-5 630	-140	-6 016
Kertyneet poistot 31.12.	0	-3 528	-21 694	-585	-25 807
Kirjanpitoarvo 31.12.	341	4 327	10 993	420	16 081

Koneiden ja laitteiden tasearvo 31.12.

9 301

Hankintamenot on esitetty käytössä olevista hyödykkeistä, joiden taloudellinen pitoaika ei ole päättynyt.

11. Sijoitukset, TEUR

Konserni

Osakkeet

	Omistusyhteisyritykset	Muut	Omat osakkeet	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	3 986	1 498	403	5 887
Lisäykset	0	873	3 135	4 008
Vähennykset	-143	-2	-78	-223
Hankintameno 31.12.	3 843	2 369	3 460	9 672

Pitkäaikaiset lainasaamiset

	Omistusyhteisyrityksiltä	Muilta	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	130	1 119	1 249
Lisäykset	0	1 149	1 149
Vähennykset	-95	-1 119	-1 214
Hankintameno 31.12.	35	1 149	1 184

Emoyhtiö

Osakkeet

	Tytäryhtiöt	Omistusyhteis- yritykset	Muut	Omat osakkeet	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	21 015	2 045	1 278	403	24 741
Lisäykset	17 249	190	14	3 135	20 588
Vähennykset	-6 024	0	0	-78	-6 102
Hankintameno 31.12.	32 240	2 235	1 292	3 460	39 227

Pitkäaikaiset lainasaamiset

	Tytäryhtiöt	Omistusyhteis- yritykset	Muut	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	8 194	130	1 102	9 426
Lisäykset	1 000	0	1 136	2 136
Vähennykset	-2 952	-95	-1 101	-4 148
Hankintameno 31.12.	6 242	35	1 137	7 414

12. Osakkeet ja osuudet 31.12.2002, TEUR

Konserniyhtiöt, Emoyhtiön omistamat	Omistus /	äänivalta	Kpl	Osuus omasta		Kirjanpitoarvo
				pääomasta	Nimellisarvo	
Novoser Oy, Helsinki	100 %		15 000	13 777	255	269
Novobit Oy, Helsinki	100 %		200	1 436	34	1 455
Novo Systems AS, Tallinna, Viro	100 %		1 500	136	EEK 1 500	190
Novo Extend Oy, Helsinki	100 %		13 492	2 433	1 135	2 433
Novo IVC Ltd, Englanti	100 %		600 000	-1 419	£ 600	918
Novo Meridian Oy, Espoo	100 %		27 510	1 539	468	3 459
HM & V Research Oy, Espoo	60,1 %		966	143	16	1 543
Citisoft Oy, Tampere	100 %		101	382	17	382
Beijing Novo Information Technology Co. Ltd Beijing, Kiina	65 %			-359	RMB 6 500	780
Novo Cetec B.V., Hollanti	100 %		440	1 910	20	10 804
Novo Group GmbH, Saksa	100 %			398	300	300
Guangzhou Novo Information Technology Development Co. Ltd, Kiina	100 %			-95	RMB 1 656	214
Novosat Oy, Helsinki	100 %		100 000	397	500	1 323
UST -Data team Oy	100 %		600		102	101
Novo Atuline Oy	100 %		100	79	30	80
Novo Information Technology Inc, USA	100 %			348	USD 400	426
Novo e-solutions Oy	100 %		1 500 000	2 929	30	2 594
Major Blue Oy	100 %		1 315 421	54	79	3 525
Visiotiimi Oy	100 %		100	690	8	1 436
Kiinteistö Oy Novo Estate, Helsinki	100 %		50	-40	9	9

Tytäryhtiöiden omistamat

Mertor Oy	100 %	350	350	9	830
Novosys Oy, Helsinki	100 %	100	10	10	10

Osakkuusyhtiöt Emoyhtiön omistamat

Medici Data Oy, Oulu	36,34 %	250	2 813	42	252
Kiinteistö Oy Rukavarri, Kuusamo	43,73 %	10	2 538	2	553
IT Solicom Oy	40 %	100	8 196	168	336
Silta Oy	44,9 %	31	11 877	5	1 093

Tytäryhtiöiden omistamat

Komartek Oy, Lappeenranta	29,5 %	2 107	1 355	24	212
---------------------------	--------	-------	-------	----	-----

Konserni- ja osakkuusyhtiöiden tilinpäätökset on laadittu 31.12.2002.

Muut osakkeet ja osuudet

Emoyhtiön omistamat

	Omistusosuus	Kpl	Nimellisarvo	Kirjanpitoarvo
Omat osakkeet	2,66%	1 084 300	184	3 460
Kiinteistö Oy Kuusankosken Ostoskeskus, Kuusankoski	6,91%	225	25	136
Solid Information Technology Oy, Helsinki	12,7%	6 818 002	23	1 041
Puhelinosaakkeet		11 319		95

Tytäryhtiöiden omistamat

Muut osakkeet				
Lupporinki Oy	17%	14	1	57
Asunto Oy Itätuulenkuja 7	1,6%	162	0	615
Puhelinosaakkeet		1 606		38

13. Pitkäaikaiset saamiset, TEUR

	Emoyhtiö 2002	Emoyhtiö 2001		
Saamiset saman konsernin yrityksiltä	6 242	536		
Saamiset muilta yrityksiltä	1 171	318		
	<u>7 413</u>	<u>854</u>		

14. Vaihto-omaisuus, TEUR

	Emoyhtiö 2002	Emoyhtiö 2001	Konserni 2002	Konserni 2001
Tavarat	96	78	4 716	5 558
Muu vaihto-omaisuus	749	492	752	492
Yhteensä	<u>845</u>	<u>570</u>	<u>5 468</u>	<u>6 050</u>

15. Lyhytaikaiset saamiset, TEUR

	Emoyhtiö 2002	Emoyhtiö 2001	Konserni 2002	Konserni 2001
Lyhytaikaiset saamiset samaan konserniin kuuluvilta yrityksiltä				
Myyntisaamiset	387	1 641		
Lainasaamiset	540	2 248		
Siirtosaamiset	15 297	8 032		
	<u>16 224</u>	<u>11 921</u>		
Lyhytaikaiset saamiset omistusyhteisyryksiltä				
Myyntisaamiset	192	727	192	727
Lainasaamiset	20	8	20	8
Muut saamiset	354	15	354	15
	<u>566</u>	<u>750</u>	<u>566</u>	<u>750</u>

16. Saamiset, jotka erääntyvät yhden vuoden tai sitä pidemmän ajan kuluttua, TEUR

	Emoyhtiö 2002	Emoyhtiö 2001	Konserni 2002	Konserni 2001
Siirtosaamiset	662	242	662	242

17. Siirtosaamisiin sisältyvät olennaiset erät, TEUR

	Emoyhtiö 2002	Emoyhtiö 2001	Konserni 2002	Konserni 2001
Ennakkomaksut	2 024	3 818	2 179	4 617
Verosaaminen	2 670	421	2 790	1 488
Laskuttamattomat myyntitulot	1 396	358	2 427	569
Muut erät	529	184	4 161	4 637
	<u>6 619</u>	<u>4 781</u>	<u>11 557</u>	<u>11 311</u>

18. Osatuloutukset, TEUR**Osatuloutukset on käsitelty taseessa nettoperiaatteella**

	Emoyhtiö 2002	Emoyhtiö 2001	Konserni 2002	Konserni 2001
Siirtosaamiset				
Laskuttamattomat saamiset	6 501	5 124	9 912	5 797
Saadut ennakot	6 223	5 440	8 925	5 908

19. Rahoitusarvopaperit, TEUR

	Emoyhtiö 2002	Emoyhtiö 2001	Konserni 2002	Konserni 2001
Markkinahinta	0	179	0	233
Kirjanpitoarvo	0	172	0	227
	<u>0</u>	<u>7</u>	<u>0</u>	<u>6</u>

20. Oman pääoman muutokset, TEUR	Emoyhtiö 2002	Emoyhtiö 2001	Konserni 2002	Konserni 2001
Osakepääoma 1.1.	5 903	5 782	5 903	5 782
Osakeanti	1 037	121	1 037	121
Osakepääoma 31.12.	6 940	5 903	6 940	5 903
Ylikurssirahasto 1.1.	33 037	32 488	33 059	32 487
Emissiovoitto	1 037	549	1 038	572
Ylikurssirahasto 31.12.	34 074	33 037	34 097	33 059
yhteensä	41 014	38 940	41 037	38 962
Omien osakkeiden rahasto 1.1.	403	2 700	403	2 709
Arvonlennuksen palautus	53	1 565	53	1 565
Ostettujen omien osakkeiden hankintahinnan siirto	3 135	0	3 135	0
Myytyjen omien osakkeiden hankintahinnan siirto	-131	-3 862	-131	-3 871
Omien osakkeiden rahasto 31.12.	3 460	403	3 460	403
Voitto edellisiltä tilikausilta 1.1.	28 009	19 211	36 467	29 277
Netto-osinko	-4 692	-1 927	-4 692	-1 927
Myytyjen omien osakkeiden hankintahinnan siirto	131	3 862	131	3 871
Ostettujen omien osakkeiden hankintahinnan siirto	-3 135	0	-3 135	0
Omien osakkeiden myyntitappio	-53	-2 244	-53	-2 267
Laskennallinen vero tappioista	15	651	15	654
Muutos muuntoerossa	0	0	117	15
Voitto edellisiltä tilikausilta 31.12.	20 275	19 553	28 850	29 623
Tilikauden tulos	12 582	8 456	6 325	6 844
Yhteensä 31.12.	32 857	28 009	35 175	36 467
yhteensä	36 317	28 412	38 635	36 870
OMA PÄÄOMA YHTEENSÄ	77 331	67 352	79 672	75 832
Laskelma jakokelpoisista varoista	Emoyhtiö 2002	Emoyhtiö 2001	Konserni 2002	Konserni 2001
Muut rahastot	0	0	0	0
Voitto edellisiltä tilikausilta	20 275	19 553	28 850	29 623
Tilikauden voitto	12 582	8 456	6 325	6 844
- kertyneestä poistoerosta	-	-	-890	-1 565
omaan pääomaan merkitty osuus	32 857	28 009	34 285	34 902

Osakepääoma koostuu 40.822.571 kappaleesta 0,17 euron arvoisia osakkeita, (1 ääni/osake).

21. Pakolliset varaukset, TEUR	Emoyhtiö 2002	Emoyhtiö 2001	Konserni 2002	Konserni 2001
Takuuvaraukset	80	403	80	403
Korvausvaraus	0	0	420	0
Muut	0	14	165	176
	80	417	665	579

22. Pitkäaikainen vieras pääoma, TEUR	Emoyhtiö 2002	Emoyhtiö 2001	Konserni 2002	Konserni 2001
Velat, jotka erääntyvät viiden vuoden tai sitä pidemmän ajan kuluttua				
Eläkelainat	900	1 945	1 006	2 926
Muut pitkäaikaiset velat	0	0	277	48
	900	1 945	1 283	2 974
Laskennalliset verovelat ja -saamiset				
	Emoyhtiö 2002	Emoyhtiö 2001	Konserni 2002	Konserni 2001
Laskennalliset verosaamiset				
Jaksotuseroista	23	108	1 085	680
Fuusiossa siirtynyt	0	21	0	0
Laskennalliset verovelat				
Tilinpäätössiiirroista	0	0	-363	-639
Jaksotuseroista	-617	0	-617	0
	-594	129	105	41

Lukuihin sisältyy tilikaudella hankittujen yhtiöiden laskennallinen verosaaminen, joka tulee ottaa huomioon laskennallisen verosaamisen muutosta tarkasteltaessa.

23. Lyhytaikainen vieras pääoma, TEUR	Emoyhtiö 2002	Emoyhtiö 2001	Konserni 2002	Konserni 2001
Velat samaan konserniin kuuluville yrityksille				
Saadut ennakot	0	0	-	-
Ostovelat	1 216	2 688	-	-
Muut velat	0	0	-	-
Siirtovelat	20 641	16 690	-	-
	21 857	19 378	-	-
Velat omistusyhteisyrityksille				
Saadut ennakot	0	0	0	0
Ostovelat	162	78	171	82
Muut velat	0	0	0	0
Siirtovelat	0	0	0	9
	162	78	171	91
Korottomat velat	53 017	38 955	59 854	46 285

24. Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät, TEUR	Emoyhtiö 2002	Emoyhtiö 2001	Konserni 2002	Konserni 2001
Lomapalkkavelka sosiaalikuluihin	9 608	6 867	13 243	10 914
Lisäkauppasummat	8 195	387	8 195	387
Palkkavaraukset sosiaalikuluihin	1 678	1 774	2 082	2 773
Muut erät	2 849	2 256	7 345	4 229
	22 330	11 284	30 865	18 303

25. Annetut vakuudet, vastuusitoumukset ja muut vastuut, TEUR

Lainat, joiden vakuudeksi on annettu kiinnityksiä kiinteistöön

	Emoyhtiö 2002	Emoyhtiö 2001	Konserni 2002	Konserni 2001
Eläkelainat	0	1 729	0	2 132
Annetut kiinnitykset	0	2 523	0	3 196

Lainat, joiden vakuudeksi on annettu osakkeita

	Emoyhtiö 2002	Emoyhtiö 2001	Konserni 2002	Konserni 2001
Rahalaitoslainat	0	0	313	0
Pantattujen osakkeiden kirjanpitoarvo	0	0	684	0

Muut annetut vakuudet	Emoyhtiö 2002	Emoyhtiö 2001	Konserni 2002	Konserni 2001
Omasta velasta ja vastuista				
Pantit	365	328	867	449
Kiinnitykset kiinteistöihin	1 177	1 177	1 177	1 177
Yrityskiinnitykset	0	0	1 817	2 716
	<u>1 542</u>	<u>1 505</u>	<u>3 861</u>	<u>4 342</u>
Konserniyhtiön velasta				
Pantit	6	0	-	-
Takaukset	5 385	4 584	-	-
Kiinnitykset kiinteistöön	0	673	-	-
Muut omat vastuut				
Muut vastuut	3 665	6 009	4 054	6 176
Leasing-vastuut				
Leasingmaksut 2003/2002	5 094	2 144	6 029	3 009
Leasingmaksut 2004/2003 tai myöhemmin	3 680	4 151	4 860	5 120
Takaisnostovastuut	0	0	917	0

Emoyhtiö on antanut kahdelle ulkomaiselle konserniyhtiölle kirjallisen sitoumuksen rahoituksellisesta tuesta.

26. Päätetyt osakeannit ja optiot

Yhtiökokous päätti 7.4.1998 antaa Novo-konsernin ja konserniyhtiöiden johtoon kuuluvien henkilöiden merkittäviksi optio-oikeuksia 1 000 000 kpl (*, jotka oikeuttavat merkitemään yhteensä 1 000 000 kpl Novo Group Oyj:n osakkeita. Novo Group Oyj:n osakepääoma voi nousta merkintöjen seurauksena enintään 168.187,93 eurolla. Optiotodistuksista merkitään 250 000 kirjaimella A, 250 000 kirjaimella B, 250 000 kirjaimella C ja 250 000 kirjaimella D. Osakkeiden merkintäaika alkaa optiotodistuksella A aikaisintaan 1.6.2000, optiotodistuksella B aikaisintaan 1.6.2001, optiotodistuksella C aikaisintaan 1.6.2002 ja optiotodistuksella D aikaisintaan 1.6.2003. Osakkeiden merkintäaika kaikilla optiotodistuksilla päättyy 30.6.2004. Osakkeiden merkintähinta on optiotodistuksella A Novo Group Oyj:n osakkeiden keskipörssi ajalta (**1.5.1998 - 31.5.1998 Helsingin Pörssissä lisätynä 0,84 eurolla, optiotodistuksella B Novo Group Oyj:n osakkeiden keskipörssi ajalta 1.5.1998 - 31.5.1998 Helsingin Pörssissä lisätynä 1,35 eurolla, optiotodistuksella C Novo Group Oyj:n osakkeiden keskipörssi ajalta 1.5.1998 - 31.5.1998 Helsingin Pörssissä lisätynä 1,85 eurolla ja optiotodistuksella D Novo Group Oyj:n osakkeiden keskipörssi ajalta 1.5.1998 - 31.5.1998 Helsingin Pörssissä lisätynä 2,35 eurolla. Osakkeen merkintähintaa vähennetään 1.5.1998 jälkeen ja ennen osakemerkintää jaettavien osinkojen määrällä. Osakkeen merkintähinta on kuitenkin aina vähintään osakkeen nimellisarvo.

Yhtiökokous päätti 8.4.1999 800.000 euron suuruisen optiolainan tarjoamisesta Novo Group Oyj:n konserniyhtiöön tai enemmistöomisteiseen yhtiöön vakinaisessa toimi- tai työsuhteessa olevien merkittäväksi. Optiolaina on tarkoitettu henkilöstön kannustusjärjestelmän osaksi. Laina laskettiin liikkeelle arvo-osuusjärjestelmässä. Laina-aika on 3 vuotta ja lainan korko 3 %. Lainasta annettiin 200 000 kpl 20 euron nimellisarvoista lainaosuutta, joihin kuhunkin liittyy 10 optio-oikeutta, joista viisi (5) merkitään kirjaimella A ja viisi (5) kirjaimella B. Kirjaimella A merkityt optio-oikeudet irtoavat itsenäisiksi arvo-osuuslajeiksi 4.9.2001 ja kirjaimella B merkityt 14.6.2002.

Hallitus käytti yhtiökokoukselta 11.4.2000 saamaansa valtuutta laskea liikkeelle optioita suuntaamalla henkilöstölle 500.000 euron suuruinen optiolaina. Optioilla saatujen osakemerkintäoikeuksien perusteella Novo Group Oyj:n osakepääoma voi nousta enintään 420.470 eurolla, mikä vastaa 2.500.000 osaketta. Optio-oikeuksilla tapahtuva merkintäaika on optiotodistuksella A 15.1.2003-20.9.2005 ja optiotodistuksella B 15.1.2004-20.9.2005.

Novo Group Oyj:n hallitus päätti yhtiökokouksen 21.3.2001 liikkeeseen laskemien optio-oikeuksien jakamisesta Novo-konsernin avainhenkilöille ja Novo Group Oyj:n kokonaan omistamalle tytäryhtiölle, Novo Extend Oy:lle. Optio-oikeudet tarjottiin vuosina 1998, 1999 ja 2000 liikkeeseen laskettujen optio-oikeuksien haltijoille. Optiojärjestelyllä tarjottiin vuosina 1998, 1999 sekä 2000 optioita saaneille henkilöille mahdollisuus vaihtaa omistamansa optiot optio-oikeuksiin 2001. Optio-oikeuksia A annettiin yhteensä 463 713 kappaletta, optio-oikeuksia B yhteensä 463 713 kappaletta, optio-oikeuksia C yhteensä 463 713 kappaletta ja optio-oikeuksia D yhteensä 463 713 kappaletta. Loput optio-oikeudet annettiin Novo Group

Oyj:n tytäryhtiölle, Novo Extend Oy:lle annettavaksi myöhemmin Novo Group Oyj:n hallituksen päätöksellä konsernin nykyisille tai tuleville avainhenkilöille. Novo Group Oyj:n hallitus ei ole optiojärjestelmän piirissä toimitusjohtajaa lukuun ottamatta. Vaihtamisen jälkeen Novo-konsernin hallussa olleet vuosina 1998, 1999 ja 2000 liikkeeseen lasketut optio-oikeudet mitätöitiin. Yhtiö mitätöi yhteensä 912.500 kpl vuoden 1998 optio-oikeutta, 1.583.700 kpl vuoden 1999 optio-oikeutta ja 2.373.050 kpl vuoden 2000 optio-oikeutta, yhteensä 4.869.250 optio-oikeutta. Mitätöinnin jälkeen optio-oikeuksia on jäljellä seuraavasti: 1998 A 21.875 kpl, 1998 B 21.875 kpl, 1998 C 21.875 kpl ja 1998 D 21.875 kpl, 1999 A 208.150 kpl, 1999 B 208.150 kpl, 2000 A 63.475 kpl, 2000 B 63.475 kpl, yhteensä 630.750 optio-oikeutta.

Optio-oikeuksilla 2001 voi merkitä yhteensä enintään 3.600.000 Novo Group Oyj:n osaketta. Osakkeen merkintähinta optio-oikeudella A on 4,75 euroa, optio-oikeudella B 5,10 euroa, optio-oikeudella C 5,45 euroa ja optio-oikeudella D 5,80 euroa. Merkintähintaa alennetaan 1.6.2001 jälkeen ja ennen osakemerkintää jaettavien osinkojen määrällä. Osakkeiden merkintäaika alkaa optio-oikeudella A 1.10.2002, optio-oikeudella B 1.10.2003, optio-oikeudella C 1.10.2004 ja optio-oikeudella D 1.10.2005. Osakkeiden merkintäaika kaikilla optio-oikeuksilla päättyy 31.10.2006.

Yhteensä vuosien 1998,1999,2000 ja 2001 optio-ohjelmien liikkeellä oleva optiomäärä on 4.230.750 kpl, jotka oikeuttavat yhteensä 4.230.750 uuden osakkeen merkitsemiseen.

Yhtiökokouksen 21.3.2001 hallitukselle antaman valtuutuksen nojalla hallitus päätti korottaa 28.2.2002 osakepääomaa 691 439,28 eurolla. Korotus toteutettiin laskemalla liikkeelle Stonesoft Oyj:lle suunnattu 4 111 111 osakkeen osakeanti. Osakkeen merkintähinta oli 0,44 euroa ja osakepääoman korotus on merkitty kaupparekisteriin 1.3.2002.

Yhtiökokous 19.3.2002 päätti korottaa Novo Group Oyj:n osakepääomaa 71 052,58 euron rahastoannilla uusia osakkeita antamatta, jonka jälkeen osakepääoma on 6 665 852,32 euroa. Varat osakepääoman korotukseen otettiin ylikurssirahastosta. Korotuksen jälkeen yhtiön osakkeen kirjanpidollinen vasta-arvo on tasan 0,17 euroa.

Yhtiökokouksen 19.3.2002 hallitukselle antaman valtuutuksen nojalla hallitus päätti korottaa 25.7.2002 osakepääomaa 273 984,75 eurolla. Korotuksen jälkeen yhtiön osakepääoma on 6 939 837,07 euroa. Korotus toteutettiin laskemalla liikkeelle Resco Ab:lle suunnattu 1 611 675 osakkeen osakeanti. Osakkeen merkintähinta oli 0,17 euroa ja osakepääoman korotus on merkitty kaupparekisteriin 26.7.2002.

Hallitus päätti hakea vuoden 2001 A-optio-oikeuksien ottamista Helsingin Pörssin päälistalle. Listaus alkoi 7.10.2002. 2001A-optio-oikeuksia on yhteensä 900 000. Kukin optio-oikeus oikeuttaa merkitsemään yhden Novo Group Oyj:n osakkeen. Tämänhetkien merkintähinta on 4,63 euroa/osake, josta vähennetään vuosittain maksettavat osingot.

* Vuosien 1998, 1999 ja 2000 optioiden ja merkittävien osakkeiden määrissä on huomioitu v.2000 toteutettu osakkeiden splittaus.

** Keskipurssien laskemisessa huomioidaan 20.4.2000 rekisteröity osakkeen kirjanpidollisen vasta-arvon muutos.

TUNNUSLUKUINFORMAATIO

27. Osakepääoman korotukset 1995 - 2002

	Merkitä- hinta, EUR 1)	Merkitäaika	Osake- pääoman korotus, TEUR	Osinko-oikeus tilivuodelta	Uudet osakkeet kpl 1)
Rahastoanti 1996		1.5. - 30.6.1996	1 573	1997	9 350 580
Suunnattu anti 1996					
Henkilöstö	2,35	18. - 20.12.1996	22	1997	130 940
Institution. sijoittajat	2,61	30.12.1996	483	1997	2 869 060
Suunnattu anti 1997		Tarjousaika			
Henkilöstö	4,88	1.9.-12.9.1997	13	1997	76 550
Insitution. sijoittajat, yleisö	4,88	1.9.-12.9.1997	626	1997	3 723 450
Suunnattu anti 1999	6,39	Merkitäaika	84	1999	500 000
Siemens Business Services Oy:lle		1.4.1999			
Suunnattu anti 1999	1,65	29.6.1999	35	1999	204 750
Citisoft Oy:n osakkeenomistajille					
Suunnattu anti 1999	1,65	29.6.1999	14	1999	84 000
Hebritt Oy:n osakkeenomistajille					
Suunnattu anti 1999	2,49	18.6.1999	42	1999	250 000
Sateenkaarisuunnittelu Oy:n osakkeenomistajille					
Suunnattu anti 1999	0,17	15.12.1999	51	1999	300 000
SuperWeb Oy:n osakkeenomistajille					
Suunnattu anti 2000	0,30	28.1.2000	126	1999	750 000
Profit Mediat Oy:n osakkeenomistajille					
Suunnattu anti 2000	0,78	30.3.2000	63	2000	375 000
Website Oy:n osakkeenomistajille					
Suunnattu anti 2000	2,32	6.4.2000	30	2000	180 290
Cetec B.V:n osakkeenomistajille					
Suunnattu anti 2001	0,16	30.9.2001	121	2001	720 805
Done Logistics Oy:n ja Done Wireless Oy:n osakkeenomistajille					
Suunnattu anti 2002	0,44	28.2.2002	691	2002	4 111 111
Stonesoft Oyj:n osakkeenomistajille					
Rahastoanti		19.3.2002	71	2002	
Suunnattu anti 2002	0,17	25.7.2002	274	2002	1 611 675
Resco Ab:n osakkeenomistajille					

1) Vuosien 1996-1999 antien merkintähinnat ja osakkeiden kpl määrät on muutettu vastaamaan 20.4.2000 tapahtunutta vasta-arvon muutosta 0,84094 eurosta 0,168188 euroon.

28. Konsernin taloudellista kehitystä kuvaavat tunnusluvut

	2002	2001	2000	1999	1998
Liikevaihto, MEUR	308,5	295,0	319,4	312,0	261,6
Liikevoitto ennen liikearvopoistoja	15,2	13,5	6,1	16,5	14,1
% liikevaihdosta	4,9	4,6	1,9	5,3	5,4
Liikevoitto, MEUR					
(sis. liikearvopoistot)	9,3	8,6	1,7	13,0	12,5
% liikevaihdosta	3,0	2,9	0,5	4,2	4,8
Voitto ennen satunnaisia eriä, MEUR	10,5	9,9	2,7	13,7	13,4
% liikevaihdosta	3,4	3,4	0,8	4,4	5,1
Voitto ennen veroja, MEUR	8,1	9,9	2,7	13,7	13,4
% liikevaihdosta	2,6	3,4	0,8	4,4	5,1
Tilikauden voitto, MEUR	6,3	6,8	1,3	9,1	9,6
% liikevaihdosta	2,0	2,3	0,4	2,9	3,7
Taseen loppusumma, MEUR	149,7	133,7	144,4	147,6	118,0
Sijoitetun pääoman tuotto-%	13,0	12,2	4,4	18,9	21,5
Oman pääoman tuotto-%	11,4	9,2	1,6	13,7	16,1
Omavaraisuusaste %	54,0	58,2	49,7	50,5	55,4
Quick ratio	1,4	1,6	1,3	1,4	1,5
Gearing %	-14,8	-7,5	3,4	-4,0	-22,3
Bruttoinvestoinnit käyttöomaisuuteen, MEUR	26,0	18,2	16,4	31,6	22,6
% liikevaihdosta	8,4	6,2	5,1	10,1	8,6
Henkilöstö keskimäärin	2257	2016	2026	1762	1279

Tunnuslukuja laskettaessa omien osakkeiden rahastoarvo on vähennetty omasta pääomasta.

29. Osakekohtaiset tunnusluvut	2002	2001	2000	1999	1998
Tulos/osake, EUR	0,22	0,20	0,04	0,29	0,30
Osinko/osake, EUR ¹⁾	0,12	0,12	0,06	0,12	0,12
Osinko/tulos-% (osakeantioikaistu)	53,8	59,3	149,3	41,6	40,0
Oma pääoma/osake	1,9	2,2	2,0	2,1	2,0
Efektiiivinen osinkotuotto-%	5,2	4,8	2,0	1,3	1,8
Hinta/voitto-suhde (P/E)	10,4	12,5	74,6	33,3	22,6

Kurssikehitys ja vaihto

- tilikauden alin, EUR	2,2	2,1	2,6	4,2	4,2
- tilikauden ylin, EUR	4,3	4,3	16,4	9,8	8,9
- tilinpäätöspäivän kurssi, EUR	2,3	2,5	3,0	9,6	6,9
- tilikauden keskimääräinen kurssi, EUR	3,2	2,9	9,9	6,0	6,7
Markkina-arvo, MEUR	92,6	88,2	100,9	310,2	215,2
Osakkeiden vaihto, 1000 kpl	33 672	15 533	54 521	8 958	14 962
- % osakekannasta	86,8 %	45,9 %	163,1 %	28,3 %	47,2 %
Osakkeiden osakeantioikaistu lkm, 1000 kpl					
- keskimäärin	38 779	33 830	33 420	31 599	31 715
- tilikauden lopussa	39 738	34 988	33 626	32 316	31 360

Tunnuslukuja laskettaessa omien osakkeiden lukumäärä on vähennetty kokonaisosakemäärästä ja rahastoarvo omasta pääomasta.

1) Osingonjakoehdotuksen mukaan

30. Osakkeenomistajien sektorijakauma 30.12.2002

	osakelkm**	%
Yritykset yhteensä	4 566 238	11,5
Rahoitus- ja vakuutuslaitokset yhteensä	20 053 259	50,5
Julkisyhteisöt yhteensä	7 011 600	17,6
Voittoa tavoittelemattomat yhteisöt	1 921 460	4,8
Kotitaloudet yhteensä	5 822 546	14,7
Ulkomaaiset	290 228	0,7
Yhteistili ja odotusluettelo	72 940	0,2
Kaikki yhteensä	39 738 271	100,0

31. Osakeomistuksen jakautuminen suuruusluokittain 31.12.2002*

Osakkeiden määrä	Omistajat		Osakemäärä**	
	lkm	%	kpl	%
1 - 100	548	10,6	40 012	0,1
101 - 1.000	2919	56,4	1 527 332	3,8
1.001 - 10.000	1453	28,1	4 539 420	11,4
10.001 - 100.000	209	4,0	6 872 413	17,3
100.001 - 1.000.000	47	0,9	15 204 488	38,3
1.000.001 -	3	0,1	11 481 666	28,9
Yhteensä	5 179	100,0	39 665 331	99,8
Odotusluettelo ja yhteistili			72 940	0,2
Kaikki yhteensä	5 179	100,0	39 738 271	100,0

* Osakkeiden lukumäärissä on mukana yhteistilillä olevat 4 800 osaketta, jotka ovat jääneet kesäkuussa 1996 toteutetussa rahastoannissa jakamatta (ns. jakojäännös).

** Kokonaisosakemäärästä on vähennetty omien osakkeiden lukumäärä, joka 30.12.2002 oli 1 084 300 osaketta.

32. Suurimmat osakkeenomistajat 30.12.2002*

Osakkaat	kpl-määrä**	%
LEL Työeläkekassa	2 343 150	5,9
Keskinäinen Eläkevakuutusyhtiö Tapiola	1 656 050	4,2
Vakuutusosakeyhtiö Henki-Sampo	910 750	2,3
Sampo Rahoitus Oy	909 185	2,3
Sijoitusrahasto Aktia Secura	779 000	2,0
Sijoitusrahasto Alfred Berg Finland	661 450	1,7
Keskinäinen vakuutusyhtiö Kaleva	654 650	1,6
OP-Delta sijoitusrahasto	605 700	1,5
Keskinäinen vakuutusyhtiö Tapiola	518 200	1,3
Suomen Kuntaliitto Ry	517 290	1,3
Muut	30 182 846	75,9
YHTEENSÄ	39 738 271	100,0
Omistajia	5 183	
Hallintarekisteröidyt ja ulkomaiset	8 558 016	21,5 %
Hallitus ja toimitusjohtaja omistivat yhteensä yhtiön osakkeista***	89 866	0,23 %
Toimitusjohtajan optiotodistusten osuus yhtiön liikkeellä olevista optioista		2,85 %

* Osakkeiden lukumäärissä ovat mukana yhteistilillä olevat 4 800 osaketta, jotka ovat jääneet kesäkuussa 1996 toteutetussa rahastoannissa jakamatta (ns. jakojäännös).

** Kokonaisuosakemäärästä on vähennetty omien osakkeiden lukumäärä, joka 30.12.2002 oli 1 084 300 osaketta.

*** Yhtiökokouksen päätöksen mukaisesti hallituksen vuosipalkkiona saatuja osakkeita ei saa myydä, ennenkuin hallituksen jäsenyys päättyy. Näitä osakkeita oli yhteensä 43.766 kpl.

33. Omien osakkeiden ostot kuukausittain

Vuosi 2002	kpl	k.a. kurssi, eur	palkkiot,		hintaa, teur
			teur	yhteensä, teur	
Tammikuu	0				
Helmikuu	0				
Maaliskuu	0				
Huhtikuu	0				
Toukokuu	148 000	4,0848	0,3	605	605
Kesäkuu	152 000	3,9753	0,5	605	604
Heinäkuu	0				
Elokuu	350 000	3,0841	1,1	1 081	1 079
Syyskuu	211 000	2,4983	0,2	527	527
Lokakuu	133 300	2,3991	0,3	320	320
Marraskuu	0				
Joulukuu	0				
	994 300		2,4	3 138	3 135

Novo Group konsernin konsernitilinpäätöksen jäljennökset ovat saatavissa konsernin pääkonttorista Valimotie 17 00380 Helsinki.

Helsingissä 12. helmikuuta 2003

Veikko Kasurinen

Ilkka Hallavo

Matti Packalén

Juha Voittis

Risto Parjanen

Reijo Paajanen

Jorma Kielenniva

Tunnuslukujen laskentaperusteet:

Oman pääoman tuotto-% (ROE)	=	$\frac{\text{Tulos ennen satunnaiseriä - verot}}{\text{Oma pääoma + vähemmistöosuus (keskimäärin)}}$	X 100
Sijoitetun pääoman tuotto-% (ROI)	=	$\frac{\text{Tulos ennen satunnaiseriä + korko - ja muut rah.kulut}}{\text{Taseen loppusumma - korottomat velat (keskimäärin)}}$	X 100
Omavaraisuusaste	=	$\frac{\text{Oma pääoma + vähemmistöosuus}}{\text{Taseen loppusumma - saadut ennakot}}$	X 100
Tulos/osake		$\frac{\text{Tulos ennen satunnaiseriä - verot - vähemmistöosuus}}{\text{Osakkeiden keskimääräinen osakeantioikaistu lukumäärä}}$	X 100
Oma pääoma/osake	=	$\frac{\text{Oma pääoma}}{\text{Osakeantioikaistu osakkeiden lukumäärä kauden lopussa}}$	X 100
Osinko/osake (osakeantioikaistu)		Tilikauden osinko osaketta kohden jaettuna asianomaisen tilikauden jälkeen tapahtuneiden osakeantien oikaisukertoimilla	
Osinko/tulos-%	=	$\frac{\text{Osinko/osake}}{\text{Tulos/osake}}$	X 100
Hinta/voitto-suhde (P/E)	=	$\frac{\text{Osakeantioikaistu tilinpäätöspäivän päätöskurssi}}{\text{Tulos/osake}}$	
Efektiivinen osinkotuotto-%	=	$\frac{\text{Osinko/osake}}{\text{tilinpäätöspäivän päätöskurssi}}$	X 100
Nettovelkaantumisaste (Gearing)	=	$\frac{\text{Korolliset velat - rahat, pankkisaamiset ja rahoitusarvopaperit}}{\text{Omapääoma + vähemmistöosuus}}$	X 100
Quick ratio	=	$\frac{\text{Rahoitusomaisuus}}{\text{Lyhytaikaiset velat - lyhytaikaiset saadut ennakot}}$	

TILINTARKASTUSKERTOMUS⁽¹⁾

Novo Group Oyj:n osakkeenomistajille

Olemme tarkastaneet Novo Group Oyj:n kirjanpidon, tilinpäätöksen ja hallinnon tilikaudelta 1.1. - 31.12.2002. Hallituksen ja toimitusjohtajan laatima tilinpäätös sisältää toimintakertomuksen sekä konsernin ja emoyhtiön tuloslaskelman, taseen ja liitetiedot. Suorittamamme tarkastuksen perusteella annamme lausunnon tilinpäätöksestä ja hallinnosta.

Tilintarkastus on suoritettu hyvän tilintarkastustavan mukaisesti. Kirjanpitoa sekä tilinpäätöksen laatimisperiaatteita, sisältöä ja esittämistapaa on tällöin tarkastettu riittävässä laajuudessa sen toteamiseksi, ettei tilinpäätös sisällä olennaisia virheitä tai puutteita. Hallinnon tarkastuksessa on selvitetty hallituksen jäsenten sekä toimitusjohtajan toiminnan lainmukaisuutta osakeyhtiölain säännösten perusteella.

Lausuntonamme esitämme, että tilinpäätös on laadittu kirjanpitolain sekä tilinpäätöksen laatimista koskevien muiden säännösten ja määräysten mukaisesti. Tilinpäätös antaa kirjanpitolaissa tarkoitetulla tavalla oikeat ja riittävät tiedot konsernin ja emoyhtiön toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta. Tilinpäätös konsernitilinpäätöksineen voidaan vahvistaa sekä vastuuvapaus myöntää hallituksen jäsenille sekä toimitusjohtajalle tarkastamaltamme tilikaudelta. Hallituksen esitys tuloksen käsittelystä on osakeyhtiölain mukainen.

Helsingissä 12. helmikuuta 2003

ERNST & YOUNG OY
KHT-yhteisö

Mikael Holmström
KHT

Arto Kuusiola
KHT

(1) Tähän Tarjousasiakirjaan sisältyvät Novo Groupin tilintarkastuskertomukset on annettu Novo Groupin virallisista tilinpäätöksistä. Katso "Tilinpäätöksiin liittyviä ja eräitä muita tietoja".

NOVO GROUPIN TILINPÄÄTÖSTIETOJA 31.12.2001 PÄÄTTYNEELTÄ TILIKAUDELTA

HALLITUKSEN TOIMINTAKERTOMUS 31.12.2001 PÄÄTTYNEELTÄ TILIKAUDELTA

Novon kannattavuus parani vuonna 2001 merkittävästi

Liikevoitto ennen liikearvopoistoja nousi 13,5 miljoonaan euroon (6,1 me) ja liikearvopoistojen jälkeen 8,6 miljoonaan euroon (1,7 me). Tulos ennen satunnaiseriä ja veroja oli 9,9 me (2,7 me) ja tulos/osake 0,20 euroa (0,04). Oma pääoma/osake oli 2,2 euroa (2,0e). Liikevaihto oli 295,0 me (319,4 me). Pro Forma -liikevaihto oli viime vuoden tasolla. Vuoden 2002 tavoitteista keskeisimpiä on asiakkaiden kanssa tehtävän yhteistyön syventäminen sen kaikilla tasoilla. Tavoitteena on myös jatkaa kasvua ja parantaa yhtiön kannattavuutta.

Vuosi 2001 oli tietotekniikka-alalla edelleen epävakaa. Talouskasvu hidastui maailmanlaajuisesti. Tutkimuslaitokset laskivat markkinoiden kasvuennusteita useita kertoja vuoden aikana. Ennakkotietojen mukaan (International Data Corporation Oy) tietotekniikka-alan markkinakasvu oli Suomessa 5,7 prosenttia ja Euroopassa 5,5 prosenttia. Luvut jäivät huomattavasti vuoden alussa annetuista ennusteista.

Novo Group Oyj -konsernin (Novo) päämarkkina-alue on Suomi. Novo tarjoaa Suomessa ohjelmistopalveluja, tietotekniikan käyttö- ja verkkopalveluja sekä laitepalveluja. Asiakkaina on sekä yrityksiä että julkishallinnon yksiköitä. Kansainvälisillä markkinoilla tarjotaan kapean alueen ohjelmistoratkaisuja valituille kohderyhmille. Näitä ratkaisuja ovat esimerkiksi matkustajaliikenteessä tapahtuvan myynnin järjestelmät, henkilöresurssien suunnittelujärjestelmät ja paikkatietoratkaisut. Kansainvälistyminen painottuu matkustaja- ja kuljetusliikenteeseen sekä teleklusteriin.

Novolla on pitkän tähtäimen kasvutavoite, jonka mukaan yhtiö kasvaa jatkuvasti yli markkinakasvun. Kasvu painottuu korkean jalostusarvon palveluihin. Kasvua tuetaan yritysostoin ja haetaan myös kansainvälisiltä markkinoilta.

Keskeisin vuoden 2001 tavoitteista oli konsernin kannattavuuden parantaminen. Kannattavuuden parantamisessa onnistuttiin vuonna 2001 markkinaolosuhteet huomioon ottaen tyydyttävästi. Kannattavuus parani selvästi edellisvuodesta, mutta jäi vielä pitkän aikavälin tavoitetasosta.

Korkean jalostusarvon ohjelmistoliiketoiminnan sekä käyttö- ja verkkopalveluiden osuus liikevaihdosta kasvoi suunnitellusti. Näiden palvelujen osuus liikevaihdosta nousi 49,7 prosentista 64,9 prosenttiin.

Konsernin liikevaihto ja sen kehitys

Konsernin liikevaihto pieneni edellisvuodesta 7,6 % ja oli 295,0 miljoonaa euroa (319,4 me). Emoyhtiön liikevaihto kasvoi edellisvuodesta 18,2 % ja nousi 122,3 miljoonaan euroon (103,5 me).

Infraratkaisujen liikevaihto oli 190,0 miljoonaa euroa (227,8 me), mikä on 64,4 % koko konsernin liikevaihdosta. Divisioonassa työskenteli vuoden lopussa 701 henkilöä. Ohjelmistotuoteratkaisujen liikevaihto oli 58,5 miljoonaa euroa (44,3 me), mikä on 19,8 % koko konsernin liikevaihdosta. Divisioonassa työskenteli vuoden lopussa 602 henkilöä. Asiakaskohtaisten ratkaisujen liikevaihto oli 32,1 miljoonaa euroa (30,9 me), mikä on 10,9 % koko konsernin liikevaihdosta. Divisioonassa työskenteli vuoden lopussa 395 henkilöä. Uusien liiketoimintaratkaisujen liikevaihto oli 14,4 miljoonaa euroa (16,7 me), mikä on 4,9 % koko konsernin liikevaihdosta. Divisioonassa työskenteli vuoden lopussa 224 henkilöä.

Tulos ja vakavaraisuus

Novon liikevoitto oli 8,6 miljoonaa euroa (1,7 me). Liikevoitto ennen liikearvopoistoja oli 13,5 miljoonaa euroa (6,1 me). Voitto ennen veroja oli 9,9 miljoonaa euroa (2,7 me). Osakekohtainen tulos oli 0,20 euroa (0,04 e). Omavaraisuusaste oli 58,2 % (49,7 %) ja likvidien varojen määrä 16,2 miljoonaa euroa (15,8 me). Nettovelkaantumisaste (gearing) oli -7,5 % (3,4%).

Emoyhtiö Novo Group Oyj:n liikevoitto oli 13,3 miljoonaa euroa (5,5 me) ja voitto ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja 11,7 miljoonaa euroa (8,0 me).

Investoinnit ja tuotekehitys

Konsernin bruttoinvestoinnit olivat 18,2 miljoonaa euroa (16,4 me), josta emoyhtiön osuus oli 15,4 miljoonaa euroa (11,4 me). Investoinnit kohdistuivat yrityskauppoihin ja tietotekniikkahankintoihin. Osa yrityskaupoista maksettiin suunnatuilla osakeanneilla. Tuotekehitys on käsitelty vuosikuluna.

Yritys- ja liiketoimintaostot sekä uudet konserniyhtiöt

Novo Information Technology Inc. aloitti toimintansa vuoden 2001 alussa Yhdysvalloissa. Yhtiö markkinoi Novon matkustaja- ja kuljetusliikenteelle suunniteltuja tietotekniikkaratkaisuja.

Novo hankki tammikuussa omistukseensa virolaisen tytäryhtiönsä Novo BCS AS:n koko osakekannan. Aiemmin Novo omisti yhtiöstä 65 % ja virolainen tietotekniikkayhtiö Baltic Computer Systems (BCS) 35 %.

Maaliskuussa Novo, Keskinäinen Eläkevakuutusyhtiö Varma-Sampo, Suomen Valtio ja Teollisuusvakuutus Oy allekirjoittivat sopimuksen henkilöstöpalveluja tarjoavan yrityksen perustamisesta. Osakkuusyhtiö Silta Oy aloitti toimintansa 1.5.2001, jolloin myös Novon tarjoamat henkilöstösektorin prosessien ulkoistamispalvelut siirrettiin uuteen yhtiöön.

Kesäkuussa Novo osti julkisen liikenteen reittisuunnitteluun ja aikataulupalveluihin erikoistuneen Dipec-Com Oy:n koko osakekannan.

Kesäkuussa solmitulla liiketoimintakaupalla Tietonauha-yhtiö Oy:n henkilöstöhallinnon ohjelmisto- ja palveluliiketoiminta sekä infraratkaisujen liiketoiminta siirtyivät Novolle. Tietonauha on tietotekniikan palvelutalo, joka kehittää sovellusohjelmistoja, toimittaa tietotekniikkaratkaisuja ja tarjoaa palvelukeskuksen hallinta- ja sovelluspalveluja. Sen asiakkaita ovat suuret ja keskisuuret kaupan, teollisuuden ja julkishallinnon yritykset.

Elokuussa Novo siirsi Atuline virtuaalisairaaloimintansa perustamalleen Noro Atuline Oy:lle. Atuline tarjoaa internetin välityksellä lääketieteellisiä asiantuntijapalveluja myös kansainvälisesti.

Syyskuussa Novo ja Digital Open Network Environment Oyj Done allekirjoittivat sopimuksen, jolla Novo hankki Donelta Unikko-Soft Jyväskylä Oy:n sekä sen tytäryhtiö UST-Datateam Oy:n osakekannat. Unikko-Soft on erikoistunut talous- ja henkilöstöhallinnon valmisohjelmistoihin sekä toiminnanohjauksen ratkaisuihin pienille ja keskisuurille yrityksille. Novo vahvisti järjestelyllä asemaansa pienten ja keskisuurten yritysten ohjelmistotuoteratkaisujen toimittajana.

Lokakuussa Novo vahvisti markkina-asemaansa Suomen perusterveydenhuollon ja erikoissairaanhoidon ratkaisujen toimittajana hankkimalla WM-Datalta sen terveydenhuollon ohjelmistopalveluja koskevat liiketoiminnat Suomessa.

Marraskuussa Novo myi Tietonauhalta hankitut palkanlaskentapalvelut ja osan henkilöstöhallinnon palveluistaan osakkuusyhtiölleen Silta Oy:lle.

Joulukuussa Novo hankki Solteq-konsernilta pienten ja keskisuurten yritysten yleisjärjestelmien sekä henkilöstön ja taloushallinnon ohjelmistojen liiketoimintoja. Kaupalla vahvistettiin edelleen markkina-asemaa korkean jalostusarvon ohjelmistotuoteratkaisujen toimittajana yrityssektorilla.

Novo myi kirjastoliiketoimintansa joulukuussa TietoEnator Oyj:lle ja osti Pietarsaaren Puhelin Oy:ltä ja Efektia Oy:ltä yhteensä 15,7 % Novotrust Oy:n osakekannasta. Järjestelyn jälkeen Novotrust Oy:stä tuli Novon 100 %:sti omistama tytäryhtiö.

Konsernin rakenne ja sen kehittäminen

Novo-konsernin emoyhtiö on Novo Group Oyj. Emoyhtiö harjoitti vuonna 2001 liiketoimintaa neljässä eri divisioonassa. Tytäryhtiöitä olivat vuoden vaihteessa Infraratkaisut-divisioonaan kuuluva Novosys Oy ja sen tytäryhtiö Nouveltech Oy, Ohjelmistotuoteratkaisut-divisioonan Novobit Oy, Citisoft Oy, Unikko-Soft Jyväskylä Oy ja sen tytäryhtiö UST-Datateam Oy, Asiakaskohtaiset ratkaisut -divisioonan HM&V Research Oy ja sen tytäryhtiö HM&V Telecommunications Oy sekä Uudet liiketoimintaratkaisut -divisioonan Novo Meridian Oy, Novo Extend Oy, Novosat Oy, Novotrust Oy ja Novo Astra Oy.

Lisäksi konserniin kuuluivat vuoden lopussa Kiinteistö Oy Novo Estate sekä ulkomaiset tytäryhtiöt Beijing Novo Information Technology Co., Ltd, Guangzhou Novo Information Technology Development Co.,Ltd., Novo BCS AS, Novo Cetec B.V., Novo Group GmbH, Novo Information Technology Inc., sekä Novo Ivc Ltd.

Karjalan Tietovalta Oy fuusioitiin 31.12.2001 emoyhtiöön ja Pohjolan Paikkatieto Oy sekä Dipec-Com Oy Novo Meridian Oy:öön. Novosys Oy:n tytäryhtiö Nouveltech Oy puretaan vuoden 2002 alussa.

Konsernin osakkuusyhtiöitä ovat IT-Solicom Oy (40,0 %), Medici Data Oy (36,3 %), Komartek Oy (29,8 %) ja Silta Oy (44,9 %).

Osakkeet ja osakepääoma

Novo Group Oyj:n varsinainen yhtiökokous antoi hallitukselle valtuudet päättää osakepääoman korottamisesta sekä omien osakkeiden hankkimisesta ja luovuttamisesta.

Hallitus käytti valtuuttaan laskea liikkeelle uusia osakkeita 19.9.2001. Osakkeita laskettiin liikkeelle 720 805 kappaletta, joka vastaa 2,05 % yhtiön osakepääomasta. Osakeanti suunnattiin Digital Open Network Environment Oyj Donelle yrityskauppaa koskevan osakevaihtosopimuksen mukaisesti.

Erittely uusista osakkeista ja merkintähinnoista esitetään tilinpäätöksen liitetiedoissa. Osakkeiden merkintähinnan perusteena on ollut yhtiölle tulleen kirjanpidollisen nettovarallisuuden arvo.

Omia osakkeita luovutettiin pörssikaupoilla 4.4.2001 hallituksen jäsenten palkkioiden maksamiseen yhtiökokouksen päättämällä tavalla yhteensä 22.116 kappaletta. 19.12.2001 osakkeita luovutettiin Solteq Oyj:lle yrityskauppaa koskevan osakevaihtosopimuksen mukaisesti 616.234 kappaletta. Tilikaudella ei hankittu lisää omia osakkeita. Yhtiön hallussa olevien omien osakkeiden lukumäärä oli tilikauden lopussa 111 650 kappaletta. Osakemäärä vastaa 0,3 % yhtiön osakkeista ja osakepääomasta.

Optio-oikeudet

Hallitus käytti yhtiökokoukselta saamaansa valtuutusta antaa optio-oikeuksia vuosina 1998, 1999 ja 2000 liikkeeseen laskettujen optio-oikeuksien haltijoille. Optio-oikeudet on tarkoitettu osaksi avainhenkilöiden kannustusjärjestelmää. Novon kaikki liikkeellä olevat optio-oikeudet oikeuttavat merkitsemään yhteensä 4 230 750 Novon osaketta. Novon osakkeen diluutio (laimennus) voi kaikkien yhtiön optiojärjestelyjen seurauksena nousta korkeintaan 10,8 %:iin.

Osakevaihto ja kurssikehitys

Vuoden 2001 aikana Novo Group Oyj:n osakkeen alin kaupankäyntikurssi Helsingin Pörssissä oli 2,05 euroa ja ylin 4,30 euroa. Yhtiön osakkeita vaihdettiin vuoden aikana 15 533 000 kappaletta, joka vastaa 45,9 % yhtiön osakkeista ja osakepääomasta.

Yhtiön osakekannan markkina-arvo oli vuoden 2001 lopussa 88,2 miljoonaa euroa (100,9 me).

Henkilöstö ja sen kehittäminen

Konsernin palveluksessa oli vuoden 2001 lopussa 2090 (2025) henkeä. Kauden keskimääräinen henkilöstömäärä oli 2016 (2026). Emoyhtiön palveluksessa oli vuoden lopussa 1224 (1099) henkeä ja keskimäärin vuoden aikana 1182 (1023) henkeä. Ulkomailla ja ulkomaisissa tytäryhtiöissä työskenteli 136 (129) henkeä.

Vuonna 2001 järjestettiin mittava valmennus, jonka tavoitteena oli ammattitaidon kehittäminen Novon valitsemilla uusilla teknologia-alueilla. Tämän lisäksi henkilöstön kehittäminen painottui projektinjohtamis-, myynti- ja asiakaspalvelutaitojen sekä kansainvälistymisvalmiuksien kehittämiseen.

Laadun ja asiakaspalvelun kehittäminen

Myynti ja asiakashallinta aloittivat vuoden 2001 uudella organisaatiolla. Uusi myyntiorganisaatio perustuu konsernin asiakasstrategian mukaisesti asiakastoimialoihin perustuviin vastuualueisiin.

Pitkäjänteinen työ laadun kehittämiseksi sai jälleen tunnustuksen, kun Novolle myönnettiin ensimmäisenä suomalaisena tietotekniikan palveluyrityksenä vuoden lopussa uuden ISO 9001:2000 standardin mukainen laatusertifikaatti.

Tilikauden jälkeiset tapahtumat

1.1.2002 Novo täydensi oppilaitoksille suunnattua tarjontaansa ostamalla Ami-säätiöltä sen tytäryhtiö Hidecode Oy:n OK2000-tuoteperheen. Tuoteperhe on tarkoitettu organisaatioiden tilojen, välineiden ja henkilöiden varaamiseen ja varausten suunnitteluun sekä oppilaitosten opiskelijahallintoon.

24.1.2002 solmittiin sopimus liiketoimintakaupasta, jolla Novo osti Oyj Liinos Abp:lta terveydenhuollon ja sairaanhoidon materiaalihallinnon Keybox-ohjelmistojärjestelmien, niiden ylläpidon ja konsultoinnin liiketoiminnat.

21.1.2002 solmittiin sopimus Stonesoft e-solutions Oy:n koko osakekannan hankinnasta Stonesoft Oyj:ltä. Stonesoft e-solutions Oy on korkean jalostusarvon asiantuntijapalveluja tarjoava konsulttitalo, jonka palveluksessa työskentelee noin 160 henkeä. Yrityskauppa toteutetaan osakevaihtona 28.2.2002. Uusia osakkeita lasketaan liikkeelle 4 111 111 – 4 316 667. Määrä vastaa 10,48 – 10,95 % Novon osakekannasta.

Uudet liiketoimintaratkaisut -divisioona päätettiin lakkauttaa 1.3.2002 alkaen. Divisioonaan kuuluneet paikkatietoratkaisuihin keskittyneet yhtiöt jatkavat toimintaansa Ohjelmistotuoteratkaisut -divisioonassa. Sähköisten ratkaisujen ja asiantuntijapalvelujen yhtiö Novo Extend Oy:n toiminnot jaetaan Ohjelmistotuoteratkaisut ja Asiakaskohtaiset ratkaisut -divisiooniin.

Hallinto

Novo Group Oyj:n toimitusjohtajana on toiminut Jorma Kielenniva. Hallituksen puheenjohtajana on toiminut Veikko Kasurinen ja varapuheenjohtajana Ilkka Hallavo. Hallituksen muina jäseninä ovat toimineet Matti Packalén, Juha Voittis, Risto Parjanne, Reijo Paajanen ja Jorma Kielenniva. Hallitus kokoontui tilikauden aikana 13 kertaa.

Yhtiön tilintarkastajana on toiminut KHT Arto Kuusiola sekä Tilintarkastajien Oy - Ernst & Young, päävastuullisena tilintarkastajana KHT Mikael Holmström. Varatilintarkastajana ovat toimineet KHT Kunto Pekkala ja KHT Anu Ojala.

Tulevaisuuden näkymät

Novon strategisena tavoitteena on olla asiakkailleen kumppani, jonka avulla asiakas löytää ja voi ottaa käyttöönsä tehokkaimmin omaa toimintaansa palvelevat ja sille lisäarvoa tuovat tietotekniikkaratkaisut. Asiakkaiden kanssa tehtävän yhteistyön syventäminen sen kaikilla tasoilla on yksi Novon tärkeimmistä tavoitteista vuonna 2002. Vuosi 2002 on yhtiön 30-vuotisjuhlavuosi.

Keskeisimpiä tulevaisuuden tavoitteita ovat kasvun jatkuminen ja kannattavuuden paraneminen. Kasvua haetaan orgaanisen kasvun lisäksi yritys- ja liiketoimintakaupoilla. Tavoitteena on edelleen kasvattaa korkean jalostusarvon palvelujen sekä ulkomaisen myynnin osuutta liikevaihdosta. Kansainvälistyminen tapahtuu kapeiden sektorien erikoistuotteilla ja asiakkaiden kautta.

Kasvua haetaan erityisesti vahvistamalla asemaa niillä ohjelmistoliiketoiminnan alueilla, joilla voidaan saavuttaa vahva asema tai markkinajohtajuus. Liiketoiminta-alueista kasvua odotetaan vuonna 2002 erityisesti kotimaan ohjelmistomarkkinoilta sekä käyttö- ja verkkopalveluista. Ohjelmistoliiketoiminnassa kasvua odotetaan sekä tuote- että asiakaskohtaisesti räätälöityvien ohjelmistojen liiketoiminnoista. Toimialoista merkittävin kasvupotentiaali on teleklusterissa, palvelualalla, teollisuusyrityksissä ja valtionhallinnossa. Paikkatietoratkaisujen kysynnän odotetaan kiihtyvän loppuvuonna.

Tietotekniikan kehittäminen on organisaatioille aina investointi, jonka toteuttamiseen vaikuttaa yleinen taloudellinen tilanne. Talouden laskusuhdanne lisää toimintaa tehostavien ratkaisujen kysyntää. Jos globaali ja kotimainen talouskasvu kääntyy vuonna 2002 positiiviseksi, se nopeuttaa myös euro- ja vuosi 2000 -hankkeiden siirtämiä investointeja.

Tulevaisuuden keskeisimpiä haasteita ovat onnistuminen kannattavan kasvun aikaansaamisessa, markkina-aseman vahvistamisessa uusilla toimialoilla ja markkina-alueilla sekä onnistuminen yhtiön kyvykkyyksien edelleen kehittämisessä.

Pitkän tähtäimen tavoitteena on saavuttaa nykyisellä liiketoimintarakenteella 8 %:n liikevoittotaso liikearvopoistojen jälkeen. Tietoyhteiskuntakehityksen vauhti sekä yleinen talouskehitys luovat perustan tavoitteiden saavuttamiselle. Ennusteiden mukaisen talouskasvun toteutuessa yhtiön tuloksen uskotaan muodostuvan edellisvuotta paremmaksi myös vuonna 2002.

Voitonjakoehdotus

Hallitus ehdottaa, että voitonjakokelpoisista varoista jaetaan osinkoa 0,12 euroa osakkeelta ja loppu jätetään omaan pääomaan.

HALLITUS

NOVO GROUP KONSERNI

TULOSLASKELMA	1.1.-31.12.2001	1.1.-31.12.2000
LIKEVAIHTO	295 000	319 389
Liiketoiminnan muut tuotot	1 664	2 592
Materiaalit ja palvelut		
Aineet, tarvikkeet ja tavarat		
Ostot tilikauden aikana	111 127	168 814
Varaston muutos	7 328	-1 631
Ulkopuoliset palvelut	8 920	5 513
Materiaalit ja palvelut yhteensä	127 375	172 696
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	76 429	69 895
Henkilösivukulut		
Eläkekulut	11 528	10 380
Muut henkilösivukulut	6 711	6 251
Henkilöstökulut yhteensä	94 668	86 526
Poistot ja arvonalennukset		
Suunnitelman mukaiset poistot	13 482	13 110
Konserniliikearvon poisto	2 251	1 959
Arvonalennukset liikearvosta	157	-
Poistot ja arvonalennukset yhteensä	15 890	15 069
Liiketoiminnan muut kulut	50 084	45 980
LIKEVOITTO	8 647	1 710
Rahoitustuotot ja -kulut		
Tuotot osuuksista omistusyhteisyrityksissä	969	1 117
Tuotot muista pysyvien vastaavien sijoituksista		
omistusyhteisyrityksiltä	-	15
muista sijoituksista	211	39
Korko- ja rahoitustuotot		
omistusyhteisyrityksiltä	-	2
muut korko- ja rahoitustuotot	714	841
Korkokulut ja muut rahoituskulut	-643	-985
Rahoitustuotot ja -kulut yhteensä	1 251	1 029
VOITTO ENNEN VEROJA	9 898	2 739
Laskennallisen verovelan/-saamisen muutos	-597	1 366
Tuloverot	-2 697	-2 992
VOITTO ENNEN VÄHEMMISTÖOSUUTTA	6 604	1 113
Vähemmistöosuus tilikauden tuloksesta	240	230
TILIKAUDEN VOITTO	6 844	1 343

NOVO GROUP KONSERNI

TASE

VASTAAVAA	31.12.2001	31.12.2000
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat oikeudet	5 157	5 198
Liikearvo	13 359	12 673
Konserniliikearvo	6 788	7 905
Muut pitkävaikutteiset menot	415	153
Aineettomat hyödykkeet yhteensä	25 719	25 929
Aineelliset hyödykkeet		
Maa-alueet	1 163	1 163
Rakennukset ja rakennelmat	5 708	5 819
Koneet ja kalusto	14 524	14 217
Muut aineelliset hyödykkeet	375	405
Aineelliset hyödykkeet yhteensä	21 770	21 604
Sijoitukset		
Osuudet omistusyhteisyrityksissä	3 986	2 518
Saamiset omistusyhteisyrityksistä	130	9
Omat osakkeet	403	2 709
Muut osakkeet ja osuudet	1 498	1 498
Muut saamiset	1 119	1 152
Sijoitukset yhteensä	7 136	7 886
PYSYVÄT VASTAAVAT YHTEENSÄ	54 625	55 419
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Vaihto-omaisuus		
Tavarat ja muu vaihto-omaisuus	6 050	13 378
Saamiset		
Laskennallinen verosaaminen	41	638
Myyntisaamiset	44 318	47 116
Saamiset omistusyhteisyrityksiltä	750	703
Lainasaamiset	123	210
Muut saamiset	227	253
Siirtosaamiset	11 311	10 860
Lyhytaikaiset saamiset yhteensä	56 770	59 780
Rahoitusarvopaperit		
Muut arvopaperit	227	2 983
Rahat ja pankkisaamiset	16 011	12 890
VAIHTUVAT VASTAAVAT YHTEENSÄ	79 058	89 031
	133 683	144 450

NOVO GROUP KONSERNI

TASE

VASTATTAVAA	31.12.2001	31.12.2000
OMA PÄÄOMA		
Osakepääoma	5 903	5 782
Ylikurssirahasto	33 059	32 511
Omien osakkeiden rahasto	403	2 709
Edellisten tilikausien voitto/tappio	29 492	27 818
Muuntoero	131	116
Tilikauden voitto	6 844	1 343
OMA PÄÄOMA YHTEENSÄ	75 832	70 279
VÄHEMMISTÖOSUUS	429	630
PAKOLLISET VARAUKSET		
Muut pakolliset varaukset	579	650
VIERAS PÄÄOMA		
Pitkäaikainen		
Lainat rahoituslaitoksilta	4 555	5 843
Eläkelainat	3 882	4 187
Muut pitkäaikaiset velat	250	1 231
Pitkäaikainen yhteensä	8 687	11 261
Lyhytaikainen		
Lainat rahoituslaitoksilta	1 565	6 576
Eläkelainat	305	322
Saadut ennakot	3 034	4 547
Ostovelat	16 399	22 937
Velat omistusyhteisyrityksille	91	543
Muut velat	8 459	7 914
Siirtovelat	18 303	18 791
Lyhytaikainen yhteensä	48 156	61 630
VIERAS PÄÄOMA YHTEENSÄ	56 843	72 891
	133 683	144 450

NOVO GROUP KONSERNI

RAHOITUSLASKELMA	1.1.-31.12.2001	1.1.-31.12.2000
Liiketoiminnan rahavirta		
Liikevoitto	8 647	1 710
Oikaisut liikevoittoon		
Poistot ja arvonalennukset	15 890	15 069
Pakollinen varaus/liiketoimintasiirto		-9
Pakollisten varausten muutos	-71	-195
Muut oikaisut	-56	-1 296
Käyttöpääoman muutos		
Vaihto-omaisuus (- = lisäys)	7 328	-1 631
Lyhytaikaiset saamiset (- = lisäys)	2 916	-337
Korottomat velat (+ = lisäys)	-7 212	-2 504
Rahoitustuotot ja kulut		
Saadut osingot	576	341
Saadut korot	916	879
Maksetut korot	-726	-886
Verot	-4 056	-3 690
Liiketoiminnan rahavirta yhteensä	24 152	7 451
Investointien rahavirta		
Investoinnit muihin sijoituksiin	-7	-523
Investoinnit aineettomiin ja aineellisiin hyödykkeisiin	-16 666	-15 861
Luovutustuotot muista sijoituksista	-	1 656
Luovutustuotot aineettomista ja aineellisista hyödykkeistä	2 990	5 137
Tuotot muista pysyvistä vastaavista	211	-
Myönnettyt lainat	-114	-560
Lainasaamisten takaisinmaksut	26	393
Investointien rahavirta yhteensä	-13 560	-9 758
Kassavirta ennen rahoitusta	10 592	-2 307
Rahoituksen rahavirta		
Pitkäaikaisten lainojen nostot	245	4 366
Pitkäaikaisten lainojen takaisinmaksut	-7 846	-381
Maksetut osingot	-2 010	-3 972
Maksullinen osakeanti emo/vähemmistöt	-	1 233
Muut satunnaiset erät	-	-
Rahoituksen rahavirta	-9 611	1 246
Rahavarojen muutos	981	-1 061
Rahavarat 1.1.	15 873	16 934
Rahavarat 31.12.	16 238	15 873
Liiketoimintasiirrossa siirtyneet	616	-

NOVO GROUP OYJ

TULOSLASKELMA

	1.1.-31.12.2001	1.1.-31.12.2000
LIKEVAIHTO	122 295	103 476
Liiketoiminnan muut tuotot	469	2 054
Materiaalit ja palvelut		
Aineet, tarvikkeet ja tavarat		
Ostot tilikauden aikana	4 758	4 344
Varaston muutokset	131	-44
Ulkopuoliset palvelut	8 793	7 160
Materiaalit ja palvelut yhteensä	13 682	11 460
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	45 341	39 914
Henkilösivukulut		
Eläkekulut	7 027	5 790
Muut henkilösivukulut	4 432	4 068
Henkilöstökulut yhteensä	56 800	49 772
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	10 110	9 667
Liiketoiminnan muut kulut	28 885	29 090
LIKEVOITTO	13 287	5 541
Rahoitustuotot ja -kulut		
Tuotot osuuksista		
saman konsernin yrityksissä	70	61
omistusyhteisyrityksissä	770	467
Tuotot muista pysyvien vastaavien sijoituksista		
saman konsernin yrityksissä	401	301
omistusyhteisyrityksissä	-	15
muista sijoituksista	208	36
Korko- ja rahoitustuotot		
saman konsernin yrityksiltä	241	271
omistusyhteisyrityksiltä	-	2
muut korko- ja rahoitustuotot	590	593
Arvonalentumiset pysyvien vastaavien sijoituksista		
saman konsernin yrityksistä	-936	-
Korkokulut ja muut rahoituskulut		
saman konsernin yrityksille	-184	-113
muut korko- ja rahoituskulut	-519	-619
Rahoitustuotot ja -kulut yhteensä	641	1 014
VOITTO ENNEN SATUNNAISIA ERIÄ	13 928	6 555
Satunnaiset erät		
Satunnaiset tuotot	5 633	1 682
Satunnaiset kulut	-7 900	-220
VOITTO ENNEN TILINPÄÄTÖSSIIRTOJA JA VEROJA	11 661	8 017
Tilinpäätössiirrot		
Poistoeron muutos	280	1 912
Laskennallisen verosaamisen muutos	-209	317
Tuloverot	-3 276	-2 543
TILIKAUDEN VOITTO	8 456	7 703

NOVO GROUP OYJ

TASE	31.12.2001	31.12.2000
VASTAAVAA		
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat oikeudet	4 524	3 983
Liikearvo	11 648	9 466
Muut pitkävaikutteiset menot	69	69
Aineettomat hyödykkeet yhteensä	16 241	13 518
Aineelliset hyödykkeet		
Maa-alueet	341	341
Rakennukset ja rakennelmat	4 573	4 650
Koneet ja kalusto	12 051	10 715
Muut aineelliset hyödykkeet	346	368
Aineelliset hyödykkeet yhteensä	17 311	16 074
Sijoitukset		
Osuudet saman konsernin yrityksissä	20 080	17 841
Saamiset saman konsernin yrityksiltä	8 194	6 004
Osuudet omistusyhteisyhteisöissä	2 045	951
Saamiset omistusyhteisyhteisöistä	130	-
Omat osakkeet	403	2 700
Muut osakkeet ja osuudet	1 278	1 271
Muut saamiset	1 102	1 152
Sijoitukset yhteensä	33 232	29 919
PYSYVÄT VASTAAVAT YHTEENSÄ	66 784	59 511
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Vaihto-omaisuus		
Tavarat	570	701
Saamiset		
Laskennallinen verosaaminen	129	317
Myyntisaamiset	19 980	13 039
Saamiset saman konsernin yrityksiltä	11 921	11 248
Saamiset omistusyhteisyhteisöiltä	750	689
Lainasaamiset	56	56
Muut saamiset	137	106
Siirtosaamiset	4 781	2 842
Lyhytaikaiset saamiset yhteensä	37 754	28 297
Rahoitusarvopaperit		
Muut arvopaperit	172	2 778
Rahat ja pankkisaamiset	12 082	9 179
VAIHTUVAT VASTAAVAT YHTEENSÄ	50 578	40 955
	117 362	100 466

NOVO GROUP OYJ

TASE	31.12.2001	31.12.2000
VASTATTAVAA		
OMA PÄÄOMA		
Osakepääoma	5 903	5 782
Ylikurssirahasto	33 037	32 488
Omien osakkeiden rahasto	403	2 700
Edellisten tilikausien voitto/tappio	19 553	11 508
Tilikauden voitto	8 456	7 703
OMA PÄÄOMA YHTEENSÄ	67 352	60 181
TILINPÄÄTÖSSIIRTOJEN KERTYMÄ		
Poistoero	2 132	2 412
PAKOLLISET VARAUKSET		
Muut pakolliset varaukset	417	613
VIERAS PÄÄOMA		
Pitkäaikainen		
Lainat rahoituslaitoksilta	4 202	5 530
Eläkelainat	2 600	2 796
Muut pitkäaikaiset lainat	180	1 198
Lainat saman konsernin yrityksille	-	100
Pitkäaikainen yhteensä	6 982	9 624
Lyhytaikainen		
Lainat rahoituslaitoksilta	1 329	6 374
Eläkelainat	196	210
Saadut ennakot	742	456
Ostovelat	3 024	2 511
Velat saman konsernin yrityksille	19 378	5 025
Velat omistusyhteisyriksille	78	526
Muut velat	4 448	3 503
Siirtovelat	11 284	9 031
Lyhytaikainen yhteensä	40 479	27 636
VIERAS PÄÄOMA YHTEENSÄ	47 461	37 260
	117 362	100 466

NOVO GROUP OYJ

RAHOITUSLASKELMA

	<u>1.1.-31.12.2001</u>	<u>1.1.-31.12.2000</u>
Liiketoiminnan rahavirta		
Liikevoitto	13 287	5 541
Oikaisut liikevoittoon		
Poistot ja arvonalennukset	10 110	9 667
Pakollisten varausten muutos	-196	-27
Muut oikaisut	203	-1 126
Käyttöpääoman muutos		
Vaihto-omaisuus (- = lisäys)	131	-44
Lyhytaikaiset saamiset (- = lisäys)	-5 591	-2 539
Korottomat velat (+ = lisäys)	6 093	680
Rahoitustuotot ja kulut		
Saadut osingot	600	383
Saadut korot	1 032	682
Maksetut korot	-785	-681
Verot	-3 882	-2 356
Liiketoiminnan rahavirta yhteensä	21 002	10 180
Investointien rahavirta		
Investoinnit muihin sijoituksiin	-2 629	-3 770
Investoinnit aineettomiin ja aineellisiin hyödykkeisiin	-13 696	-7 654
Luovutustuotot muista sijoituksista	-	1 982
Luovutustuotot aineettomista ja aineellisista hyödykkeistä	869	4 254
Tuotot muista pysyvistä vastaavista	608	352
Myönnettyt lainat	-3 400	-4 393
Lainasaamisten takaisinmaksut	1 130	1 593
Investointien rahavirta yhteensä	-17 118	-7 636
Kassavirta ennen rahoitusta	3 884	2 544
Rahoituksen rahavirta		
Pitkäaikaisten lainojen nostot	173	4 206
Pitkäaikaisten lainojen takaisinmaksut	-2 815	-226
Maksetut osingot	-2 010	-3 972
Saadut ja maksetut konserniavustukset	1 682	1 850
Maksullinen osakeanti	-	937
Muut satunnaiset erät	-	-220
Rahoituksen rahavirta	-2 970	2 575
Rahavarojen muutos	914	5 119
Rahavarat 1.1	11 956	6 837
Rahavarat 31.12	12 254	11 956
Liiketoimintasiirrossa siirtyneet	616	-

TILINTARKASTUSKERTOMUS⁽¹⁾

Novo Group Oyj:n osakkeenomistajille

Olemme tarkastaneet Novo Group Oyj:n kirjanpidon, tilinpäätöksen ja hallinnon tilikaudelta 1.1.-31.12.2001. Hallituksen ja toimitusjohtajan laatima tilinpäätös sisältää toimintakertomuksen sekä konsernin ja emoyhtiön tuloslaskelman, taseen ja liitetiedot. Suorittamamme tarkastuksen perusteella annamme lausunnon tilinpäätöksestä ja hallinnosta.

Tilintarkastus on suoritettu hyvän tilintarkastustavan mukaisesti. Kirjanpitoa sekä tilinpäätöksen laatimisperiaatteita, sisältöä ja esittämistapaa on tällöin tarkastettu riittävässä laajuudessa sen toteamiseksi, ettei tilinpäätös sisällä olennaisia virheitä tai puutteita. Hallinnon tarkastuksessa on selvitetty hallituksen jäsenten sekä toimitusjohtajan toiminnan lainmukaisuutta osakeyhtiölain säännösten perusteella.

Lausuntonamme esitämme, että tilinpäätös on laadittu kirjanpitolain sekä tilinpäätöksen laatimista koskevien muiden säännösten ja määräysten mukaisesti. Tilinpäätös antaa kirjanpitolaissa tarkoitetulla tavalla oikeat ja riittävät tiedot konsernin ja emoyhtiön toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta. Tilinpäätös konsernitalinpäätöksineen voidaan vahvistaa sekä vastuuvapaus myöntää hallituksen jäsenille sekä toimitusjohtajalle tarkastamaltamme kaudelta. Hallituksen esitys tuloksen käsittelystä on osakeyhtiölain mukainen.

Helsingissä 13.helmikuuta 2002

TILINTARKASTAJIEN OY - ERNST & YOUNG

KHT-yhteisö

Mikael Holmström Arto Kuusiola

KHT

KHT

(1) Tähän Tarjousasiakirjaan sisältyvät Novo Groupin tilintarkastuskertomukset on annettu Novo Groupin virallisista tilinpäätöksistä. Katso "Tilinpäätöksiin liittyviä ja eräitä muita tietoja".

TILINTARKASTUSKERTOMUS⁽¹⁾

Novo Group Oyj:n osakkeenomistajille

Olemme tarkastaneet Novo Group Oyj:n kirjanpidon, tilinpäätöksen ja hallinnon tilikaudelta 1.1. - 31.12.2000. Hallituksen ja toimitusjohtajan laatima tilinpäätös sisältää toimintakertomuksen sekä konsernin ja emoyhtiön tuloslaskelman, taseen ja liitetiedot. Suorittamamme tarkastuksen perusteella annamme lausunnon tilinpäätöksestä ja hallinnosta.

Tilintarkastus on suoritettu hyvän tilintarkastustavan mukaisesti. Kirjanpitoa sekä tilinpäätöksen laatimisperiaatteita, sisältöä ja esittämistapaa on tällöin tarkastettu riittävässä laajuudessa sen toteamiseksi, ettei tilinpäätös sisällä olennaisia virheitä tai puutteita. Hallinnon tarkastuksessa on selvitetty hallituksen jäsenten sekä toimitusjohtajan toiminnan lainmukaisuutta osakeyhtiölain säännösten perustella.

Lausuntonamme esitämme, että tilinpäätös on laadittu kirjanpitolaisten sekä tilinpäätöksen laatimista koskevien muiden säännösten ja määräysten mukaisesti. Tilinpäätös antaa kirjanpitolaisten tarkoitetulla tavalla oikeat ja riittävät tiedot konsernin ja emoyhtiön toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta. Tilinpäätös konsernitilinpäätöksineen voidaan vahvistaa sekä vastuuvapaus myöntää hallituksen jäsenille sekä toimitusjohtajalle tarkastamaltamme tilikaudelta. Hallituksen esitys tuloksen käsittelystä on osakeyhtiölain mukainen.

Helsingissä 14. helmikuuta 2001

TILINTARKASTAJIEN OY –

ERNST & YOUNG

KHT-yhteisö

Mikael Holmström Jorma Jäske

KHT

KHT

(1) Tähän Tarjousasiakirjaan sisältyvät Novo Groupin tilintarkastuskertomukset on annettu Novo Groupin virallisista tilinpäätöksistä. Katso "Tilinpäätöksiin liittyviä ja eräitä muita tietoja".

LIITE I TILINTARKASTAJIEN LAUSUNTO TILINPÄÄTÖKSISTÄ JA PRO FORMA –LASKELMISTA

Olemme tarkastaneet Sysopen Oyj:n tilinpäätökset vuosilta 2000, 2001 ja 2002, samoin kuin kyseisten tilikausien kirjanpidon ja hallinnon sekä antaneet niistä tilintarkastuskertomukset. Edellä mainituilta tilikausilta annetuissa tilintarkastuskertomuksissa ei ole tuotu esiin huomautettavaa.

Annamme myös lausuntonamme Sysopen Oyj:n tarjousasiakirjan sivuilla 21-23 ja 55-57 esitetystä pro forma -taloudellisesta informaatiosta, joka on tarkoitettu havainnollistamaan, miten selostettu yhdistyminen olisi voinut vaikuttaa tilinpäätösinformaatioon, mikäli yhdistyminen olisi tapahtunut pro forma -informaatiossa esitettyä ajankohtana.

Liikkeeseenlaskijan johto vastaa siitä, että pro forma -taloudellinen informaatio on laadittu Rahoitustarkastuksen kannanoton K/45/2002/PMO mukaisesti. Kannanoton mukaan tehtävänä on antaa lausunto pro forma -informaatiosta suorittamamme työn perusteella. Työmme on suoritettu KHT-yhdistyksen ohjeen "Tilintarkastajan raportointi pro forma -taloudellisesta informaatiosta" mukaisesti. Olemme tällöin verranneet pro forma -informaatiossa esitetyn oikaisemattoman informaation vastaaviin Sysopen Oyj:n ja Novo Group Oyj:n tilinpäätös- ja tilintarkastamattomiin osavuositarkastustietoihin, arvioineet pro forma -oikaisuja niihin liittyvän lähdeaineiston perusteella sekä selvittäneet esitetyn pro forma -informaation sisältöä Sysopen Oyj:n johdon kanssa. Emme ole suorittaneet pro forma -taloudellisen informaation tilintarkastusta emmekä näin ollen anna siitä tilintarkastuskertomusta.

Lausuntonamme esitämme, että:

- pro forma taloudellinen informaatio on koottu esitteessä sivuilla 21 ja 55 selostettuja periaatteita noudattaen;
- mainitut periaatteet ovat olennaisilta osin Sysopen Oyj:n laskentaperiaatteiden mukaisia. Pro forma -laskelmissa on käytetty liikearvon poistoaikana 20 vuotta, kun SysOpenin aikaisemmissa pienemmissä hankinnoissa käyttämä liikearvon poistoaika on ollut 5 vuotta; ja
- tehdyt pro forma -oikaisut ovat soveltuvia pro forma -informaation esittämiseksi yllä mainitun Rahoitustarkastuksen kannanoton mukaisesti.

Helsingissä 30.9.2003

KPMG Wideri Oy Ab

Ari Ahti, KHT

LIITE II YHDISTYMISSOPIMUS

Tämä yhdistymissopimus ("Sopimus") on solmittu 25. päivänä syyskuuta 2003 alla mainittujen osapuolten välillä:

SysOpen Oyj ("SysOpen"), suomalainen osakeyhtiö, y-tunnus 0831312-4, jonka kotipaikka on Hiomotie 19, 00380 Helsinki; ja

Novo Group Oyj ("Novo Group"), suomalainen osakeyhtiö, y-tunnus 0804371-8, jonka kotipaikka on Valimotie 17, 00380 Helsinki.

Edellä mainitut osapuolet yhdessä jäljempänä "Osapuolet" ja kumpikin erikseen "Osapuoli".

1. Taustaa

- 1.1 Osapuolet ovat julkisia osakeyhtiöitä, joiden osakkeet on noteerattu Helsingin Arvopaperi- ja johdannaispörssi, selvitysyhtiö Oy:n ("Helsingin Pörssi") päälistalla.
- 1.2 Kummankin Osapuolen hallitukset katsovat, että Osapuolten liiketoiminnat täydentävät toisiaan ja liiketoimintojen yhdistämisellä saavutetaan vahvempi ja kilpailukykyisempi kokonaisuus.
- 1.3 Kummankin Osapuolen hallitukset katsovat, että on kummankin Osapuolen ja niiden osakkeenomistajien etujen mukaista yhdistää SysOpenin ja Novo Groupin liiketoiminnat transaktiolla, joka toteutetaan tämän Sopimuksen mukaisesti.
- 1.4 SysOpen on laskenut liikkeeseen (A) 9.362.914 osaketta sekä (B) (i) 23.700 1999-2004A -sarjan optiota, jotka kaikki on luovutettu SysOpenin konsernin hallusta, (ii) 10.485 1999-2004B -sarjan optiota, jotka kaikki on luovutettu SysOpenin konsernin hallusta, (iii) 7.500 1999-2004C -sarjan optiota, jotka kaikki on luovutettu SysOpenin konsernin hallusta, (iv) 7.500 1999-2004D -sarjan optiota, jotka kaikki on luovutettu SysOpenin konsernin hallusta, (v) 19.960 2000-2005E -sarjan optiota, jotka kaikki on luovutettu SysOpenin konsernin hallusta, (vi) 850 2000-2005F -sarjan optiota, jotka kaikki on luovutettu SysOpenin konsernin hallusta, (vii) 250 2000-2005G -sarjan optiota, jotka kaikki on luovutettu SysOpenin konsernin hallusta, (viii) 210.000 2003A-sarjan optiota, joista SysOpenin konsernin hallusta on luovutettu 208.244 optiota, (ix) 160.000 2003B-sarjan optiota, joista SysOpenin konsernin hallusta on luovutettu 154.380 optiota, (x) 150.000 2003C-sarjan optiota, joista SysOpenin konsernin hallusta ei ole luovutettu yhtään optiota, ja (xi) 150.000 2003D-sarjan optiota, joista SysOpenin konsernin hallusta ei ole luovutettu yhtään optiota.
- 1.5 Novo Group on laskenut liikkeeseen (A) 40.822.571 osaketta sekä (B) (i) 21.875 1998A-sarjan optiota, jotka kaikki on luovutettu Novo Groupin konsernin hallusta, (ii) 21.875 1998B-sarjan optiota, joista Novo Groupin konsernin hallusta on luovutettu 6.000 optiota, (iii) 21.875 1998C-sarjan optiota, jotka kaikki ovat Novo Groupin konsernin hallussa tai mitätöity, (iv) 21.875 1998D-sarjan optiota, jotka kaikki ovat Novo Groupin konsernin hallussa tai mitätöity, (v) 197.200 1999A-sarjan optiota, joista Novo Groupin konsernin hallusta on luovutettu 195.550 optiota, (vi) 197.200 1999B-sarjan optiota, joista Novo Groupin konsernin hallusta on luovutettu 190.800 optiota, (vii) 64.475 2000A-sarjan optiota, joista Novo Groupin konsernin hallusta on luovutettu 39.500 optiota, (viii) 64.475 2000B-sarjan optiota, joista Novo Groupin konsernin hallusta on luovutettu 39.500 optiota, (ix) 900.000 2001A-sarjan optiota, joista Novo Groupin konsernin hallusta on luovutettu 664.243 optiota, (x) 900.000 2001B-sarjan optiota, joista Novo Groupin konsernin hallusta on luovutettu 636.462 optiota, (xi) 900.000 2001C-sarjan optiota, joista Novo Groupin konsernin hallusta on luovutettu 629.480 optiota, ja (xii) 900.000 2001D-sarjan optiota, joista Novo Groupin konsernin hallusta on luovutettu 629.430 optiota.
- 1.6 Osapuolten tarkoituksena on yhdistää liiketoiminnat siten, että SysOpen hankkii (i) Suomen arvopaperimarkkinalain (26.5.1989/495) mukaisen julkisen ostotarjouksen ("Tarjous"), (ii) arvopaperimarkkinalain mukaisen pakollisen lunastustarjouksen ("Lunastustarjous"), (iii) mikäli Novo Groupin ylimääräinen yhtiökokous ei ole kohdan 2.3 toisen kappaleen mukaisesti poistanut Novo Groupin yhtiöjärjestyksen lunastusvelvollisuutta koskevaa 16 §:ää ja SysOpen siitä huolimatta toteuttaa Tarjouksen, Novo Groupin yhtiöjärjestyksen mukaisen lunastusmenettelyn ("Yhtiöjärjestyksen Lunastusmenettely") ja (iv) osakeyhtiölain (29.9.1978/734) mukaisen lunastusmenettelyn ("Osakeyhtiölain Lunastusmenettely") kautta kaikki Novo Groupin liikkeelle laskemat osakkeet ja mahdollisuuksien mukaan kaikki Novo Groupin liikkeelle

laskemat optio-oikeudet, kaikissa tapauksissa kuten jäljempänä määritetään. Novo Groupin optio-oikeudet eivät ole Tarjouksen kohteena.

- 1.7 SysOpen on esittänyt Novo Groupin hallitukselle selvityksen Tarjouksen rahoittamisen ehdoista sekä rahoituslaitoksen sitoutumisesta Tarjouksen rahoittamiseen.
- 1.8 Osapuolten hallitukset ovat kumpikin hyväksyneet tämän Sopimuksen.
- 1.9 Seuraavat Novo Groupin osakkeenomistajat, jotka Sopimuksen allekirjoituspäivänä omistavat Novo Groupin osakkeista alla mainitun osuuden (lukuun ottamatta Novo Groupin hallussa olevia omia osakkeita), ovat ilmoittaneet SysOpenille tukevansa ehdotettua yhdistymistä tässä sopimuksessa mainituin ehdoin, edellyttäen että Novo Groupin hallitus ei ole kohdan 2.2 mukaisesti: (i) peruuttanut suositustaan; tai (ii) asettanut suositukselle sellaisia ehtoja, muuttanut suositusta siten, tai ryhtynyt suositukseen nähden sellaisiin ristiriitaisiin toimenpiteisiin, että suosituksen voidaan asiallisesti katsoa peruuntuneen: Etra-Invest Oy Ab (10,64 prosenttia), Keskinäinen Eläkevakuutusyhtiö Tapiola ja tietyt sen lähipiiriin kuuluvat yhtiöt (yhteensä 7,83 prosenttia), Vakuutusosakeyhtiö Henki-Sampo ja tietyt sen lähipiiriin kuuluvat yhtiöt (yhteensä 5,21 prosenttia), Sijoitusrahasto Alfred Berg Finland ja tietyt sen lähipiiriin kuuluvat yhtiöt (yhteensä 3,37 prosenttia), sekä Etera Keskinäinen Eläkevakuutusyhtiö (1,83 prosenttia).
- 1.10 Seuraavat SysOpenin osakkeenomistajat, jotka Sopimuksen allekirjoituspäivänä omistavat SysOpenin osakkeista alla mainitun osuuden, ovat ilmoittaneet Novo Groupille tukevansa ehdotettua yhdistymistä tässä sopimuksessa mainituin ehdoin ja äänestävänsä SysOpenin kohdan 2.3 ensimmäisessä kappaleessa mainitun yhtiökokouksen päätösten puolesta tässä sopimuksessa mainituin tavoin, edellyttäen että SysOpenin hallitus ei ole kohdan 2.2 mukaisesti: (i) peruuttanut suositustaan; tai (ii) asettanut suositukselle sellaisia ehtoja, muuttanut suositusta siten, tai ryhtynyt suositukseen nähden sellaisiin ristiriitaisiin toimenpiteisiin, että suosituksen voidaan asiallisesti katsoa peruuntuneen: Kari Karvinen (16,9 prosenttia), Jorma Kylätie (16,2 prosenttia) ja Matti Savolainen (16,8 prosenttia).

Osapuolet sopivat täten seuraavaa:

2. Yhdistyminen

2.1 Tarjous

Edellyttäen, että Sopimusta ei ole irtisanottu sen ehtojen mukaisesti, SysOpen aloittaa Tarjouksen niin pian kuin se tämän Sopimuksen allekirjoittamisen jälkeen on käytännössä mahdollista, arviolta 6.10.2003.

Tarjouksessa SysOpen tarjoutuu hankkimaan kaikki Novo Groupin liikkeelle laskemat osakkeet, jotka eivät ole Novo Groupin tai sen tytäryhtiöiden omistuksessa, ja maksaa kauppahinnan, mikäli Tarjouksen toteuttamisen ehdot täyttyvät, uusina SysOpenin osakkeina ja käteisenä. SysOpenin Tarjouksen ehdot ja vastike on keskeisiltä osin kuvattu liitteessä A.

Tämän Sopimuksen allekirjoituspäivänä Novo Group tai sen tytäryhtiöt omistavat yhteensä 1.084.300 Novo Groupin osaketta ja 1.027.424 optio-oikeutta. Nämä Novo Groupin omistamat osakkeet ja optio-oikeudet eivät ole Tarjouksen kohteena. Novo Group sitoutuu olemaan luovuttamatta sanottuja osakkeita ja optio-oikeuksia tämän Sopimuksen voimassaoloaikana ilman SysOpenin etukäteen antamaa kirjallista suostumusta. Novo Group vastaa siitä, että sen tytäryhtiöt noudattavat edellä sanottua.

2.2 Hallitusten suositukset

Novo Groupin hallitus suosittelee Novo Groupin osakkeenomistajille, että he omistamiensa osakkeiden osalta hyväksyisivät Tarjouksen tämän Sopimuksen sekä liitteessä A kuvattujen Tarjouksen keskeisten ehtojen mukaisesti ja että he äänestäisivät kohdan 2.3 toisessa kappaleessa mainittujen yhdistymisen kannalta tarpeellisten päätösehdotusten hyväksymisen puolesta Novo Groupin ylimääräisessä yhtiökokouksessa, joka tullaan kutsumaan koolle muun ohella tätä tarkoitusta varten.

Novo Groupin hallitus voi milloin tahansa ennen Tarjouksen toteuttamista muuttaa tai peruuttaa suosituksen tai asettaa suositukselle ehtoja sekä lisäksi ryhtyä ennen tarjouksen toteuttamista sellaisiin toimenpiteisiin, joka on ristiriidassa sen aikaisemmin antaman suosituksen kanssa, jos: (i) Novo Groupin hallitus katsoo, että muuttuneiden olosuhteiden johdosta Tarjouksen hyväksyminen ei olisi enää Novo Groupin ja/tai sen osakkeenomistajien edun mukaista; (ii) Novo Groupin

hallitus on saanut riippumattoman hyvämaineisen asiantuntijan lausunnon, jonka mukaan suosituksen muuttaminen tai peruuttaminen tai ehtojen asettaminen tai sen kanssa ristiriitaisiin toimenpiteisiin ryhtyminen on Novo Groupin ja/tai sen osakkeenomistajien edun mukaista; (iii) Novo Groupin hallitus on antanut SysOpenin hallitukselle kohtuullisen mahdollisuuden neuvotella Novo Groupin hallituksen kanssa tässä kappaleessa mainituista toimenpiteistä; ja (iv) mikäli tässä kappaleessa sallittu toimenpide liittyy SysOpenin Tarjouksen kanssa kilpailevaan, Novo Groupin hallituksen käsityksen mukaan parempaan tarjoukseen, Novo Groupin hallitus on antanut SysOpenille kohtuullisen mahdollisuuden parantaa tämän sopimuksen mukaista Tarjousta.

SysOpenin hallitus suosittelee SysOpenin osakkeenomistajille, että he äänestäisivät yhdistymisen kannalta tarpeellisten päätösehdotusten hyväksymisen puolesta SysOpenin ylimääräisessä yhtiökokouksessa, joka tullaan kutsumaan koolle muun ohella tätä tarkoitusta varten.

SysOpenin hallitus voi milloin tahansa ennen Tarjouksen toteuttamista muuttaa tai peruuttaa suosituksen tai asettaa suositukselle ehtoja sekä lisäksi ryhtyä ennen tarjouksen toteuttamista sellaisiin toimenpiteisiin tai antaa sellaisen lausunnon, joka on ristiriidassa sen aikaisemmin antaman suosituksen kanssa, jos: (i) SysOpenin hallitus katsoo, että muuttuneiden olosuhteiden johdosta Tarjouksen tekeminen ei enää olisi SysOpenin ja/tai sen osakkeenomistajien edun mukaista; (ii) SysOpenin hallitus on saanut riippumattoman hyvämaineisen asiantuntijan lausunnon, jonka mukaan suosituksen muuttaminen tai peruuttaminen tai ehtojen asettaminen taikka suosituksesta poikkeavan lausunnon antaminen tai sen kanssa ristiriitaisiin toimenpiteisiin ryhtyminen on SysOpenin ja/tai sen osakkeenomistajien edun mukaista; ja (iii) SysOpenin hallitus on antanut Novo Groupin hallitukselle kohtuullisen mahdollisuuden neuvotella SysOpenin hallituksen kanssa tässä kappaleessa mainituista toimenpiteistä.

2.3 Yhtiökokoukset

SysOpenin hallitus kutsuu viivytyksettä Tarjouksen julkistamisen jälkeen koolle Tarjouksen tarjousaikana pidettävän ylimääräisen yhtiökokouksen, jossa SysOpenin osakkeenomistajia pyydetään ehdollisena Tarjouksen toteuttamiselle: (i) hyväksymään osakepääoman korotus, joka on tarpeen Tarjouksen ja Lunastustarjouksen toteuttamiseksi, (ii) muuttamaan SysOpenin yhtiöjärjestystä vähimmäis- ja enimmäispääoman osalta, (iii) päättämään SysOpenin uuden hallituksen jäsenten lukumäärästä sekä (iv) valitsemaan SysOpenin hallitukseen Tarjouksen toteuttamisesta lähtien kohdan 2.7 mukaan nimetyt henkilöt.

Novo Groupin hallitus kutsuu viivytyksettä Tarjouksen julkistamisen jälkeen koolle Tarjouksen tarjousaikana pidettävän ylimääräisen yhtiökokouksen, jossa Novo Groupin osakkeenomistajia pyydetään ehdollisena Tarjouksen toteuttamiselle: (i) valitsemaan Novo Groupin hallitukseen samat henkilöt kuin edellä SysOpenin hallitukseen ja tekemään Novo Groupin yhtiöjärjestyksen tämän edellyttämät muutokset ja (ii) poistamaan Novo Groupin yhtiöjärjestyksestä lunastusvelvollisuutta koskeva 16 pykälä. Lisäksi tässä yhtiökokouksessa voidaan päättää yhteensä enintään 0,50 euron suuruisen osakekohtaisen osingon maksamisesta ennen Tarjouksen toteuttamista kuitenkin siten, että kyseisen osingonmaksun täsmäytyspäivänän tulee olla viimeistään seitsemäntenä (7) pankkipäivänä Tarjouksen tarjousajan päättymisestä lukien. Mikäli Novo Group päättää maksaa osinkoa osakkeenomistajilleen edellä mainitulla tavalla, Käteisvastiketta pienennetään osakekohtaisen osingon määrällä.

SysOpenin tulee seuraavassa Novo Groupin varsinaisessa yhtiökokouksessa äänestää Novo Groupin hallituksen jokaisen jäsenen, toimitusjohtajan ja toimitusjohtajan sijaisen täydellisen vastuuvapauden puolesta jäsenen toimikauden alusta sen päättymispäivään saakka edellyttäen, että tilintarkastajien mukaan tällainen vastuuvapaus voidaan jäsenelle myöntää.

2.4 Vähemmistöosakkeiden lunastus

SysOpenin tarkoituksena on aloittaa niin pian kuin mahdollista Tarjouksen toteuttamisen jälkeen (i) Lunastustarjous, mikäli SysOpen on hankkinut Tarjouksen kautta yli kaksi kolmasosaa (2/3) Novo Groupin osakkeiden äänimäärästä; (ii) Yhtiöjärjestyksen Lunastusmenettely, mikäli SysOpen on hankkinut Tarjouksen kautta yli 33 1/3 prosenttia tai yli 50 prosenttia kaikista Novo Groupin osakkeista ja äänivallasta eikä Novo Groupin ylimääräinen yhtiökokous ole kohdan 2.3 toisen kappaleen mukaisesti poistanut Novo Groupin yhtiöjärjestyksen lunastusvelvollisuutta koskevaa 16 pykälää ja SysOpen siitä huolimatta toteuttaa Tarjouksen; ja (iii) Osakeyhtiölain Lunastusmenettely, mikäli SysOpen on hankkinut yli 90 prosenttia kaikista silloin liikkeeseen lasketuista Novo Groupin osakkeista ja niiden tuomasta äänivallasta.

2.5 Listalta poistaminen

Mikäli Tarjous toteutuu, julkinen kaupankäynti Novo Groupin osakkeella ja muilla arvopapereilla Helsingin Pörssissä lopetetaan niin pian kuin se soveltuvien lakien ja säännösten perusteella on mahdollista.

2.6 Omistus rakenne

Yhdistymisen toteutuessa Novo Groupista tulee SysOpenin tytäryhtiö. Yhdistymisen jälkeen, mikäli kaikki Novo Groupin osakkeenomistajat hyväksyvät heille tehtävän tarjouksen, SysOpenin osakkeenomistajat tulevat omistamaan yhteensä noin 30,0 prosenttia ja Novo Groupin osakkeenomistajat yhteensä noin 70,0 prosenttia yhdistyneen konsernin emoyhtiön eli SysOpen Oyj:n osakkeista.

2.7 Hallinto

Yhdistyneen konsernin emoyhtiö tulee jatkamaan toimintaansa nimellä SysOpen Oyj. SysOpenin uusi hallitus tulee järjestämään yhdistyneen konsernin hallinnon. Osapuolten tarkoituksena on, että hallituksessa tulee SysOpen Oyj:n vuoden 2004 varsinaisen yhtiökokouksen päättymiseen saakka olla kuusi jäsentä, joista kolme (mukaan lukien hallituksen puheenjohtaja) nimeää yhdistymistä edeltävä Novo Groupin hallitus ennen tarjousasiakirjan/listalleotto-esitteen julkistamista ja kolme (mukaan lukien hallituksen varapuheenjohtaja) nimeää yhdistymistä edeltävä SysOpenin hallitus ennen tarjousasiakirjan/listalleottoesitteen julkistamista. Lisäksi Osapuolten suositus on, että SysOpenin uusi hallitus jatkaa tässä kokoonpanossa myös SysOpenin vuoden 2004 varsinaisen yhtiökokouksen päättymisen ja vuoden 2005 varsinaisen yhtiökokouksen päättymisen välisen ajan ellei olennaisella tavalla muuttuneista olosuhteista muuta johdu.

SysOpenin ja Novo Groupin toimitusjohtajaksi nimitetään Arto Sahla. Ennen vuoden 2005 varsinaisen yhtiökokouksen päättymistä SysOpenin toimitusjohtajan toimitusuhde voidaan päättää vain SysOpenin hallituksen yksimielisellä päätöksellä.

Osapuolet perustavat Tarjouksen toteuttamisen yhteydessä yhteisen integraatiotyöryhmän valmistelemaan yhdistymisen tehokasta läpiviemistä.

3. Transaktion toteuttamista koskevat sitoumukset

3.1 Myötävaikuttaminen

Osapuolet sitoutuvat parhaan kykynsä mukaan tekemään yhteistyötä toistensa kanssa sekä myötävaikuttamaan ja edistämään tässä Sopimuksessa tarkoitettujen transaktioiden toteuttamista.

Novo Group antaa parhaan kykynsä mukaan SysOpenille tämän pyynnöstä Tarjousta koskevan tarjousasiakirjan/listalleottoesitteen laatimista varten Novo Groupia koskevia tietoja. Sysopen kuitenkin vastaa tarjousasiakirjasta/listalleottoesitteestä arvopaperimarkkinalain mukaisesti. Mikäli tarjousasiakirjaan/listalleottoesitteeseen tarvittaviin tietoihin sisältyy Novo Groupia koskevia julkistamattomia tietoja, Osapuolet neuvottelevat erikseen siitä onko tieto julkistettava ja miten mahdollinen julkistaminen tapahtuu. Novo Group tulee sanotun neuvottelun jälkeen toimimaan tavalla, joka täyttää arvopaperimarkkinalain ja sen nojalla annettujen säännösten Novo Groupille asettamat velvollisuudet koskien säännöllistä ja jatkuvaa tiedonantovelvollisuutta sekä SysOpenille asettamat velvollisuudet koskien Tarjouksen edellyttämää tarjousasiakirjaa/listalleottoesitettä.

Novo Group avustaa SysOpenia kilpailuviranomaisille ja mahdollisille muille viranomaisille tehtävien yrityskauppailmoitusten ja muiden lupahakemusten laatimisessa antamalla pyydettyä tarpeellisia tietoja Novo Groupista ja sen konsernista.

Mikäli tämän kohdan 3.1 tarkoittamiin tietoihin sisältyisi liikesalaisuuksia tai tietoja, joita kilpailuoikeudellisista syistä ei voitaisi luovuttaa toiselle Osapuolelle tai sisällyttää tarjousasiakirjaan/listalleottoesitteeseen, Osapuolet pyrkivät parhaan kykynsä mukaan löytämään järjestelyn, jolla molempien Osapuolien intressit tulevat kohtuudella täytettyä.

SysOpen tulee varaamaan Novo Groupille oikeuden neuvotella SysOpenin kanssa kaikista yhdistymisen toteuttamisen kannalta tarpeellisista toimenpiteistä ja Novo Groupin arvopaperinhaltijoiden kannalta olennaisista kysymyksistä (kuten tarjousasiakirja/listalleottoesite ja eri viranomaisille jätettävät hakemukset tai lausuntopyynnöt), mikäli siihen on kohtuudella mahdollisuus eivätkä SysOpenin salassapitositukset tai muut vastaavat SysOpenia nimenomaisesti velvoittavat määräykset tai liikesalaisuuksiin liittyvät tai kilpailuoikeudelliset syyt sitä estä.

3.2 Olennaiset muutokset

Osapuolet (tytäryhtiöineen) sitoutuvat tämän Sopimuksen allekirjoittamisen ja Tarjouksen toteuttamisen välisenä aikana jatkamaan liiketoimintaansa normaalin ja aiemmin vakiintuneen liiketoimintakäytännön mukaisesti ja pidättäytyvät tekemästä tai toimeenpanemasta (i) mitään olennaista muutosta tilinpäätöksen laadintatavoissa tai -periaatteissa, (ii) mitään osakkeiden tai optioiden tai muiden osakkeisiin oikeuttavien arvopapereiden liikkeeseen laskemista tai muita osakepääomaan muutoksia tai Osapuolen konsernin hallussa olevien osakkeiden tai optioiden tai muiden osakkeisiin oikeuttavien arvopapereiden luovuttamisesta koskevia päätöksiä, (iii) mitään osakkeisiin liittyvien osinkojen jakamista, varaamista tai maksamista koskevia päätöksiä tai muita arvopapereita koskevia lunastus- tai ostopäätöksiä, lukuunottamatta tässä Sopimuksessa mainittua Novo Groupin osinkojen jakamista, (iv) mitään päätöstä koskien sitoutumista sopimukseen tai osallistumista liiketoimeen tai järjestelyyn, joka koskee olennaista omaisuuden hankintaa, olennaista omaisuudesta luopumista tai olennaisen lisävelan ottamista, (v) mitään päätöstä koskien olennaisen velan ennenaikaista takaisinmaksua tai (vi) mitään kompensatiota tai etujärjestelmiä olennaisesti parantavia päätöksiä koskien Osapuolen tai minkään sen tytäryhtiön bonus-, vakuutus-, irtisanomiskorvaus-, eläke-, voitto-osuus- ja optio-oikeusohjelmia (mukaan lukien optio-oikeuksien, osakkeiden hinnankorjaukseen sidottujen palkkioiden ja tulospalkkioiden liikkeeseen laskeminen, myöntäminen tai luovuttaminen sekä siirtorajoituksellisten osakkeiden antaminen) tai muita työntekijöiden etuja koskevia olennaisia päätöksiä tai muuta nyt tai tulevaisuudessa johtajille maksettavaa kompensatiota koskevaa olennaista päätöstä, joka ei vastaa aikaisempaa käytäntöä. Tämän kohdan 3.2 mukaiset rajoitukset eivät koske päätöksiä, jotka on tehtävä sovellettavan lain mukaan, tai Osapuolen konsernin sisäisiä järjestelyjä, joilla ei ole kielteistä vaikutusta konsernin liiketoimintaan tai taloudelliseen asemaan.

3.3 Osapuolten informointivelvollisuus

Osapuolen on ilman aiheutonta viivytystä ilmoitettava toiselle Osapuolelle, mikäli sen tietoon tulee seikka, muutos tai olosuhde, joka voi tai on omiaan vaikuttamaan olennaisen kielteisesti Osapuolen konsernin liiketoimintaan, varoihin, taloudelliseen asemaan tai liiketoiminnan tulokseen tai joka voi todennäköisesti viivyttää tai vaarantaa Osapuolen mahdollisuutta toteuttaa tässä Sopimuksessa tarkoitettuja transaktioiden toteutumista tai täyttää tämän Sopimuksen mukaiset velvoitteensa. Kaikista Tarjouksen lainarahoitukseen liittyvistä olennaisista muutoksista on tiedotettava toiselle Osapuolelle välittömästi.

3.4 Transaktioiden neuvottelukielto

Kumpikaan Osapuoli ei ennen Tarjouksen toteuttamista tule pyytämään ehdotuksia tai tarjouksia, jotka voisivat johtaa kilpailevaan tarjoukseen tai muuhun vaihtoehtoiseen transaktioon tai jotka voisivat muutoin vaikuttaa epäedullisesti tässä Sopimuksessa sovittujen transaktioiden toteuttamiseen tai ryhdy kilpailevaa tarjousta tai muuta vaihtoehtoista transaktiota koskeviin neuvotteluihin ellei jomman kumman Osapuolen hallitus ole: (A) (i) peruuttanut kohdan 2.2. mukaisesti suositustaan; tai (ii) asettanut suositukselle sellaisia ehtoja, muuttanut suositusta siten, tai ryhtynyt suositukseen nähden sellaisiin ristiriitaisiin toimenpiteisiin, että suosituksen voidaan asiallisesti katsoa peruuntuneen tai (B) ryhtynyt edellä sanottuihin neuvotteluihin selvittääkseen, onko sanotun Osapuolen hallituksella asialliset perusteet ryhtyä alakohdan (A) tarkoittamiin toimenpiteisiin. Kummankin Osapuolen tulee ilmoittaa toiselle Osapuolelle, mikäli sille tehdään ennen Tarjouksen toteuttamista jokin tarjous tai yhteydenotto koskien kilpailevaa transaktiota tai mikäli se käynnistää alakohdan (B) tarkoittamat neuvottelut.

3.5 Vakuutukset ja muu tiedonanto

Allekirjoituspäivänä Osapuolet antavat toisilleen liitteen B mukaiset vakuutukset. Osapuolet toteavat, että vakuutukset eivät ole voimassa sen jälkeen kun Tarjous on toteutettu.

Osapuolet antavat toisilleen myös muuta tietoa, jota toinen Osapuoli tarvitsee transaktioiden taloudellisen tuloksen tai liiketoiminnan riskien arvioimiseksi, huomioiden kuitenkin mahdolliset liikesalaisuuksista tai kilpailulainsäädännöstä aiheutuvat rajoitukset tiedon antamiselle. Mikäli liikesalaisuuksista tai kilpailulainsäädännöstä aiheutuvat rajoitukset sitä edellyttävät, Osapuolet pyrkivät mahdollisuuksien mukaan löytämään järjestelyn, jolla molempien Osapuolten intressit tulevat kohtuudella täytettyä.

3.6 Due Diligence

Osapuolet antavat toisilleen mahdollisuuden suorittaa due diligence -tarkastuksen muun muassa Osapuolten hallitusten velvoitteiden täyttämiseksi, sekä tässä Sopimuksessa annettujen vakuutusten, ja transaktion yhteydessä muutoin annettujen

tietojen todentamiseksi. Due diligence -tarkastuksia ei tule kohtuuttomasti laajentaa yhdistymisen kannalta epäolennaisina pidettäviin seikkoihin.

Mikäli Osapuoli salassapitositoumuksen tai muun vastaavan Osapuolta nimenomaisesti velvoittavan määräyksen tai mahdollisen liikesalaisuuksista tai kilpailulainsäädännöstä aiheutuvan rajoituksen vuoksi ei voi luovuttaa tietoa tai antaa mahdollisuutta due diligence -tarkastuksen tekemiseen halutussa laajuudessa, Osapuolet pyrkivät mahdollisuuksien mukaan löytämään järjestelyn, jolla toisen Osapuolen intressit tulevat kohtuudella täytettyä.

Osapuolet myötävaikuttavat parhaan kykynsä mukaan due diligence -tarkastusten nopeaan toteuttamiseen siten, että due diligence -tarkastukset on kohtuudella mahdollista suorittaa ennen kunkin Osapuolen yhdistymistä käsittelevän ylimääräisen yhtiökokouksen pitämistä.

3.7 Tiedottaminen

Osapuolet suunnittelevat tiedottamisen ja tiedottavat tästä Sopimuksesta sekä siinä kuvatuista transaktioista yhdessä. Mikäli Osapuoli on sitä velvoittavien lainsäädännösten tai pörssin sääntöjen perusteella velvollinen itsenäisesti tiedottamaan tästä Sopimuksesta tai siinä kuvatuista transaktioista, Osapuolen on informoitava tästä toista Osapuolta kohtuullisessa ajassa ennen tiedotteen julkistamista. Mikäli Tarjousta ei toteuteta tai tämä Sopimus irtisanoon, tiedottavat Osapuolet tästä yhdessä ja, siltä osin kuin Osapuolta velvoittavat lain säännökset tai pörssin säännöt eivät muuta vaadi, siten, että Osapuolten liiketoiminnalle tai yrityskuvalle aiheutuva haitta minimoidaan.

3.8 Kulut

Tarjouksen toteuttamisesta riippumatta kumpikin Osapuoli vastaa kaikista kuluista, jotka sille yhdistymisen tai sen valmisteluun liittyen aiheutuu.

4 Yhdistymissopimuksen irtisanominen

Tämä Sopimus voidaan irtisanoa välittömästi lakkaavaksi seuraavilla perusteilla milloin tahansa ennen Tarjouksen toteuttamista:

(i) molemminpuolisella kirjallisella suostumuksella, jonka sekä SysOpenin että Novo Groupin hallitukset ovat asianmukaisesti valtuuttaneet antamaan;

(ii) SysOpenin tai Novo Groupin toimesta, toisen Osapuolen olennaisen sopimusrikkomuksen johdosta;

(iii) SysOpenin tai Novo Groupin toimesta, jos Sopimuksen allekirjoittamisen jälkeen ilmenee muutos, tapahtuma tai tilanne, jonka voidaan kohtuudella odottaa vaikuttavan olennaisen kielteisesti toisen Osapuolen konsernin liiketoimintaan, varoihin, taloudelliseen asemaan tai liiketoiminnan tulokseen tai, jonka muutoksen, tapahtuman tai tilanteen voidaan kohtuudella olettaa estävän tai olennaisesti hidastavan tai vaikeuttavan tämän Sopimuksen täyttämistä.

(iv) joko SysOpenin tai Novo Groupin toimesta, jos Tarjousta ei ole toteutettu 31.12.2003 mennessä tai, mikäli Tarjousta ei ole voitu toteuttaa kilpailuviranomaisten puuttuvan luvan vuoksi, 27.2.2004 mennessä.

(v) Novo Groupin toimesta, jos: (a) SysOpenin omistusrakenteessa tapahtuu ennen Tarjouksen toteuttamista muutos, jonka seurauksena yli 33,3%:ia SysOpenin kaikista liikkeeseen lasketuista osakkeista on yhden osakkeenomistajan tai yhdessä toimivien osakkeenomistajien omistuksessa; (b) SysOpenin tämän sopimuksen allekirjoittamispäivänä Novo Groupille antaman Tarjouksen rahoitusta koskevan selvityksen ehdot olennaisesti muuttuvat rahoitusta koskevassa lopullisessa sopimuksessa tavalla, joka voisi vaikuttaa tai olisi omiaan vaikuttamaan olennaisen kielteisesti yhdistyvän yhtiön liiketoimintaan, varoihin, taloudelliseen asemaan tai liiketoiminnan tulokseen; tai (c) SysOpenin kohdan 2.3 ensimmäisessä kappaleessa tarkoitettu yhtiökokous ei tee kohdassa mainitun mukaisia päätöksiä.

(vi) SysOpenin toimesta, jos Novo Groupin kohdan 2.3 toisessa kappaleessa tarkoitettu yhtiökokous ei tee kohdassa mainitun mukaisia päätöksiä.

(vii) SysOpenin tai Novo Groupin toimesta, jos Osapuolen toisesta Osapuolesta tekemässä due diligence -tarkastuksessa on ilmennyt jokin seikka, muutos tai olosuhde, josta Osapuoli ei ennen Sopimuksen allekirjoitusta ole ollut tietoinen ja joka

voisi vaikuttaa tai olisi omiaan vaikuttamaan olennaisen kielteisesti Osapuolen konsernin liiketoimintaan, varoihin, taloudelliseen asemaan tai liiketoiminnan tulokseen.

(viii) SysOpenin tai Novo Groupin toimesta, jos jomman kumman Osapuolen hallitus on kohdan 2.2 mukaisesti: (a) peruuttanut suosituksensa; tai (b) asettanut suositukselleen sellaisia ehtoja, muuttanut suositustaan siten, tai ryhtynyt suositukseen nähden sellaisiin ristiriitaisiin toimenpiteisiin, että suosituksen voidaan asiallisesti katsoa peruuntuneen.

(ix) SysOpenin tai Novo Groupin toimesta, mikäli tuomioistuin tai viranomainen kieltää Tarjouksen toteuttamisen tai asettaa sen toteuttamiselle ehtoja, jotka jomman kumman Osapuolen kannalta merkitsevät olennaista epäedullista muutosta yhdistymisen taloudellisen lopputuloksen kannalta tai muutoin merkitsee yhdistymisellä tavoitellun tuloksen olennaista menettämistä.

SysOpenilla on oikeus peruuttaa Tarjous, mikäli Sopimus irtisanotaan.

5. Yhdistymissopimuksen voimassaolo

Tämän Sopimuksen voimassaolo lakkaa ilman vahingonkorvausseuraamuksia Osapuolille, mikäli: (i) Sopimus irtisanotaan kohdan 4 mukaisesti; ja/tai (ii) Tarjouksen toteuttamisen ehdot eivät toteudu ja SysOpen tästä syystä päättää olla toteuttamatta Tarjousta. Sopimuksen voimassaolon lakkaaminen ei kuitenkaan vapauta kumpaakaan Osapuolta vastuusta tahallisesta tai törkeästä huolimattomuudesta tehdystä sopimusrikkomuksesta.

6. Vakuutusten ja sopimuslausekkeiden voimassaolon lakkaaminen

Tämän Sopimuksen mukaiset vakuutukset ja sopimuslausekkeet, pois lukien kohdan 3.7 tiedottamisvelvoite, kohdan 10 salassapitovelvoite ja kohdan 11 sovellettavaa lakia ja välimiesmenettelyä koskevat määräykset, lakkaavat olemasta voimassa joko Tarjouksen toteuttamishetkellä tai kohdan 5 mukaisen Sopimuksen voimassaolon lakkaamisen johdosta.

7. Varainsiirtovero

SysOpen maksaa tässä Sopimuksessa suunnitellusta Novo Groupin osakkeiden tai optio-oikeuksien siirrosta mahdollisesti aiheutuvan varainsiirtoveron.

8. Sopimuksen osittainen pätemättömyys

Jos jokin tämän Sopimuksen ehto tai muu määräys katsotaan pätemättömäksi tai lainvastaiseksi tai sitä ei voida lainsäädännön tai viranomaiskäytännön vuoksi toimeenpanna, kaikki muut tämän Sopimuksen ehdot ja määräykset säilyvät tästä huolimatta täysin voimassa edellyttäen, että tämä ei kummankaan Osapuolen kannalta vaikuta olennaisen haitallisesti tämän Sopimuksen tarkoittamien liiketoimien taloudelliseen tai oikeudelliseen sisältöön.

9. Sopimuksen siirto ym.

Tätä Sopimusta tai siihen perustuvia oikeuksia, etuja tai velvollisuuksia ei voida siirtää Osapuolten toimesta kolmannelle.

Tämä Sopimus on voimassa vain Osapuolten välillä eikä se luo kolmansille osapuolille mitään oikeuksia.

Sikäli kuin tässä sopimuksessa puhutaan "olennaisuudesta" suhteessa Osapuoleen, arvioidaan olennaisuutta, ellei nimenomaisesti muuta todeta, erikseen suhteessa kummankin Osapuolen konsernin liiketoiminnan laajuuteen.

10. Salassapito

Osapuolet ovat 21.9.2003 allekirjoittaneet salassapitosopimuksen, jota tällä Sopimuksella ei muuteta.

11. Sovellettava laki; Välimiesmenettely

Tähän Sopimukseen sovelletaan Suomen lakia. Tästä Sopimuksesta johtuvat tai tähän Sopimukseen liittyvät erimielisyydet ratkaistaan lopullisesti välimiesmenettelyssä Suomen välimiesmenettelylain (1.12.1992/967) mukaisesti.

12. Koko sopimus

Tämä Sopimus muodostaa koko sopimuksen osapuolten välillä ja se syrjäyttää kaikki aiemmat asiaan liittyvät sopimukset ja yhteisymmärrykset osapuolten välillä. Lisäys tai muutos tämän Sopimuksen ehtoihin ei sido Osapuolia, ellei sitä tehdä kirjallisesti ja molempien Osapuolten allekirjoittamana.

Tämä Sopimus on laadittu kahtena kappaleena, yksi kummallekin osapuolelle.

SYSOPEN OYJ

NOVO GROUP OYJ

KARI KARVINEN

VEIKKO KASURINEN

Nimi: Kari Karvinen
Asema: Hallituksen puheenjohtaja

Nimi: Veikko Kasurinen
Asema: Hallituksen puheenjohtaja

ILKKA HALLAVO

Nimi: Ilkka Hallavo
Asema: Hallituksen varapuheenjohtaja

Liitteet

- A Tarjouksen toteuttamisen keskeiset ehdot ja vastike
- B Osapuolten toisilleen antamat vakuutukset

Tarjouksen toteuttamisen ehdot

Tarjouksen toteuttamisen ehdot ovat seuraavat:

- (a) Tarjous hyväksytään siinä laajuudessa, että SysOpen tulee Tarjouksen toteuduttua omistamaan yli 90 prosenttia Novo Groupin osakkeista ja kaikkien osakkeiden tuottamasta äänimäärästä, eikä hyväksymisiä ole peruutettu;
- (b) SysOpenin ylimääräinen yhtiökokous hyväksyy SysOpenin hallituksen kohdan 2.3 ensimmäisessä kappaleessa mainitut ehdotukset;
- (c) SysOpenin sopima Tarjouksen lainarahoitus on edelleen SysOpenin käytettävissä, eikä lainarahoituksen ehdoissa ole tapahtunut olennaisen kielteistä muutosta;
- (d) SysOpenin ja Novo Groupin välillä olevaa Yhdistymissopimusta ei ole irtisanottu ja se on edelleen voimassa;
- (e) SysOpen saa Tarjouksen toteuttamiseksi tarvittavat yrityskauppaluvat kilpailuviranomaisilta ja muut viranomaisluvut siten, että lupaehdoissa mahdollisesti asetetut olennaiset ehdot ovat SysOpenin ja Novo Groupin hyväksyttävissä; ja
- (f) arvopaperimarkkinalain mukaisessa lunastustarjouksessa SysOpen ei joudu Rahoitustarkastuksen lausunnon dnro 2/263/2002 periaatteiden mukaan laskettuna maksamaan arvopaperimarkkinalain 6 luvun 6 pykälän 5 momentissa tarkoitettua hyvitystä tarjouksen hyväksyneille Novo Groupin osakkeenomistajille.

SysOpen pidättää itsellään oikeuden luopua mistä tahansa Tarjouksen toteuttamisen ehdosta. Luopuminen yllämainitusta ehdoista (a), (b), (c), (e) ja (f) vaatii molempien Osapuolten hyväksynnän.

Tarjousvastike

Tarjousvastike on yhtä (1) Novo Groupin osaketta kohden 1,90 euroa käteistä ("Käteisvastike") ja 0,545 SysOpenin uutta osaketta ("Osakevastike" ja yhdessä Käteisvastikkeen kanssa "Tarjousvastike").

Mikäli Novo Group maksaa osinkoa tässä Sopimuksessa määritellyllä tavalla, Käteisvastiketta pienennetään osakekohtaisen osingon määrällä.

Novo Groupin osakkeenomistajille ei anneta Osakevastikkeena SysOpenin osakkeiden murto-osia. SysOpenin osakkeiden murto-osat yhdistellään kokonaisiksi osakkeiksi ja myydään Helsingin Pörssissä murto-osiin oikeutettujen Novo Groupin osakkeenomistajien lukuun. Murto-osien myynnistä saatavat tulot tilitetään murto-osiin oikeutetuille osakkeenomistajille keskimääräisen myyntihinnan mukaan vähennettynä välittömällä kaupankäyntikuluilla.

Vastikkeena annettavilla SysOpenin osakkeilla on sama oikeus osinkoon kuin SysOpenin muilla osakkeilla.

Vetäytyminen

Novo Groupin osakkeenomistaja voi ilman kulukorvausta kirjallisesti peruuttaa Tarjouksen hyväksymisen milloin tahansa ennen tarjousajan päättymistä, mikäli Novo Groupin hallitus on peruuttanut tai muuttanut suositustaan tai asettanut sille ehtoja. Osakkeenomistajalla on oikeus hyväksyä Tarjous uudelleen ennen tarjousajan päättymistä.

Vakuutukset

SysOpen ja Novo Group vakuuttavat täten toisilleen itseään ja tytäryhtiötään koskien tämän Sopimuksen allekirjoittamispäivänä seuraavaa:

A. *Perustaminen ja valtuudet. Tytäryhtiöt.* Osapuoli ja sen tytäryhtiöt on perustettu ja ovat olemassa soveltuvien lakien ja määräysten mukaisesti ja niillä on asianmukaiset oikeudet ja valtuudet sekä tarvittavat viranomaisten hyväksynnät omistaa ja käyttää omaisuuttaan ja harjoittaa liiketoimintaansa nykyisessä muodossaan.

B. *Sopimukseen liittyvä valtuus.* Lukuunottamatta Sopimuksen kohdan 2.3 mukaisia yhtiökokouksen päätöksiä, Osapuolella on kaikki tarvittavat valtuudet allekirjoittaa tämä Sopimus sekä täyttää sen mukaiset velvoitteensa sekä toteuttaa sen mukaiset liiketoimet. Tämän Sopimuksen allekirjoittamiselle ja Sopimuksen mukaisten velvoitteiden ja liiketoimien toteuttamiselle on saatu kaikki tarvittavat yhtiöoikeudelliset päätökset eikä muita yhtiöoikeudellisia menettelyjä tarvita ellei tässä Sopimuksessa ole toisin todettu. Tämä Sopimus on Osapuolen asianmukaisen valtuutuksen nojalla allekirjoitettu ja se sitoo Osapuolta ja on sitä vastaan täytäntöön pantavissa ehtojensa mukaisesti.

C. *Tilinpäätökset. Tiedonantovelvollisuus.*

(a) Osapuolen tilintarkastettu konsernitilinpäätös 31.12.2002 päättyneeltä tilikaudelta ja tilintarkastamaton osavuositarkastus 30.6.2003 päättyneeltä kuuden kuukauden jaksolta (yhdessä "Tilinpäätös") on laadittu kirjanpitolain ja –asetuksen sekä hyvän kirjanpitotavan mukaisesti, joita säännöksiä on sovellettu johdonmukaisesti ellei Tilinpäätöksessä tosin mainita. Tilinpäätös antaa oikean kuvan Osapuolen ja sen tytäryhtiöiden muodostaman konsernin taloudellisesta asemasta ja liiketoiminnan tuloksesta sekä varoista ja veloista Tilinpäätöksessä kuvattuina ajankohtina ja -jaksoina.

(b) Osapuoli on toimittanut (SysOpen 27.9.1999 jälkeen ja Novo Group 21.7.1997 jälkeen) Helsingin Pörssille kaikki sovellettavien Suomen lakien ja asetusten sekä Helsingin Pörssin sääntöjen ja määräysten mukaiset tiedot ja asiakirjat, jotka kaikki ovat niiden toimittamispäivänä vastanneet kaikilta olennaisilta osiltaan soveltuvien lakien, asetusten, sääntöjen ja määräysten vaatimuksia. Osapuolen 31.12.2002 päättyneeltä tilikautta koskeva vuosikertomus täydennettynä sen jälkeen julkistetuilla tiedoilla, mukaan lukien pörssitiedotteet ja lehdistötiedotteet, kokonaisuutena tarkasteltuna sisältää kaikki Osapuolta ja sen toimintaa koskevat seikat, jotka arvopaperimarkkinalain tai sen nojalla annettujen säännösten tai pörssin sääntöjen mukaan tulee julkistaa, eikä se sisällä tämän Sopimuksen allekirjoittamishetkellä vääriä tietoja koskien mitään olennaisia seikkoja, eikä siitä ole jätetty pois mitään siinä esitettäväksi vaadittavia olennaisia seikkoja tai sellaisia seikkoja, jotka siinä olisi esitettävä, jotta siinä esitetyt seikat eivät niiden esittämishetkellä vallinneissa olosuhteissa olisi harhaanjohtavia.

1 § Toiminimi ja kotipaikka

Yhtiön toiminimi on Sysopen Oyj, englanniksi Sysopen Plc. Yhtiön kotipaikka on Helsinki.

2 § Toimiala

Yhtiön toimialana on suorittaa tietotekniikka-alan, liikkeenjohdon, atk-tarkastuksen, sisäisen tarkastuksen ja riskienhallinnan konsultointia, koulutusta ja palveluksia, myydä alaan kuuluvaa kirjallisuutta, ohjelmistoja ja laitteita sekä muu näihin liittyvän liiketoiminnan harjoittaminen. Lisäksi yhtiö harjoittaa markkinointi-, myynti- ja hallintopalvelua. Yhtiö voi omistaa erilaisia arvopapereita, kiinteistöjä ja kulkuneuvoja, käydä niillä kauppaa ja vuokrata niitä.

3 § Osakepääoma

Yhtiön vähimmäispääoma on kuusisataatuhatta (600.000) euroa ja enimmäispääoma kaksimiljoonaneljäsatatuhatta (2.400.000) euroa, joissa rajoissa yhtiön osakepääomaa voidaan korottaa tai alentaa yhtiöjärjestyksestä muuttamatta.

4 § Osakkeiden nimellisarvo

Osakkeiden nimellisarvo on 0,10 euroa.

5 § Arvo-osuusjärjestelmä ja täsmäytyspäivämenettely

Yhtiön osakkeet kuuluvat yhtiön hallituksen määräämän ilmoittautumispäivän jälkeen arvo-osuusjärjestelmään. Ilmoittautumispäivän jälkeen oikeus saada yhtiöstä jaettavia varoja sekä merkintäoikeus osakepääomaa korotettaessa on vain sillä:

1. joka on täsmäytyspäivänä merkitty osakkeenomistajaksi osakasluetteloon,
2. jonka oikeus suorituksen saamiseen on täsmäytyspäivänä kirjattu osakasluetteloon merkityn osakkeenomistajan arvo-osuustilille ja merkitty osakasluetteloon, tai
3. jos osake on hallintarekisteröity, jonka arvo-osuustilille osake on täsmäytyspäivänä kirjattu ja jonka osakkeidenhoitaja on täsmäytyspäivänä merkitty osakasluetteloon osakkeidenhoitajaksi.

6 § Yhtiön hallinto

Yhtiön hallinnosta ja toiminnan asianmukaisesta järjestämisestä huolehtii hallitus, jonka valitsee yhtiökokous. Hallitukseen kuuluu vähintään kolme ja enintään seitsemän varsinaista jäsentä. Hallituksen jäsenten toimikausi päättyy vaalia seuraavan varsinaisen yhtiökokouksen päättyessä.

7 § Toimitusjohtaja

Yhtiöllä on toimitusjohtaja, jonka valitsee hallitus.

8 § Toiminimen kirjoitusoikeudet

Yhtiön toiminimen kirjoittaa hallitus. Lisäksi yhtiön toiminimen kirjoittavat toimitusjohtaja yksin sekä hallituksen puheenjohtaja yksin. Hallitus voi myös antaa toiminimen kirjoitusoikeuden yhtiön palveluksessa oleville tai muille henkilöille siten, että he kirjoittavat toiminimen kukin erikseen yksin tai siten, että he kirjoittavat yhtiön toiminimen kaksi yhdessä.

9 § Tilintarkastajat

Yhtiöllä on 1-2 varsinaista tilintarkastajaa, joista vähintään toinen on Keskuskauppakamarin hyväksymä tilintarkastusyhteisö. Lisäksi yhtiöllä on yksi varatilintarkastaja. Tilintarkastajat valitaan tehtävänsä toistaiseksi.

10 § Tilikausi

Yhtiön tilikausi on kalenterivuosi.

11 § Kutsu yhtiökokoukseen

Kutsu yhtiökokoukseen toimitetaan osakkaille aikaisintaan kaksi kuukautta ja viimeistään seitsemäntoista päivää ennen kokousta julkaisemalla se vähintään yhdessä hallituksen määräämässä sanomalehdessä tai toimittamalla kutsu kullekin osakkeenomistajalle osakasluetteloon merkityllä osoitteella kirjallisesti. Osakkeenomistajan on, saadakseen osallistua yhtiökokoukseen, ilmoittauduttava yhtiölle viimeistään kokouskutsussa mainittuna päivänä, joka voi olla aikaisintaan kymmenen päivää ennen kokousta.

12 § Varsinainen yhtiökokous

Varsinainen yhtiökokous on pidettävä vuosittain hallituksen määräämänä päivänä kuuden kuukauden kuluessa tilikauden päättymisestä. Kokouksessa on:

esitettävä

1. tilinpäätös, joka käsittää hallituksen toimintakertomuksen, tuloslaskelman ja taseen sekä konsernituloslaskelman ja konsernitaseen;
2. tilintarkastuskertomus;

päätettävä

3. tuloslaskelman ja taseen sekä konsernituloslaskelman ja konsernitaseen vahvistamisesta;
4. toimenpiteistä, joihin vahvistetun taseen ja/tai konsernitaseen mukainen voitto tai tappio antaa aihetta ja mahdollisen osingonjaon ajankohdasta;
5. vastuuvapauden myöntämisestä hallituksen jäsenille ja toimitusjohtajalle;
6. hallituksen jäsenten ja tilintarkastajien palkkioista ja kustannusten korvauserusteista;
7. hallituksen jäsenten ja varsinaisten tilintarkastajien lukumäärästä;

valittava

8. hallituksen jäsenet;
9. tarvittaessa varsinaiset tilintarkastajat ja varatilintarkastaja;

käsiteltävä

10. mahdolliset muut kokouskutsussa mainitut asiat.

LIITE IV NOVO GROUP OYJ:N YHTIÖJÄRJESTYS

1§ Yhtiön toiminimi ja kotipaikka

Yhtiön toiminimi on Novo Group Oyj ja kotipaikka Helsinki. Toiminimen ruotsinkielinen ilmaisu on Novo Group Abp ja englanninkielinen ilmaisu Novo Group Plc.

2§ Toimiala

Yhtiön toimialana on tuottaa ja markkinoida atk-ohjelmia ja laitteita sekä niihin liittyviä tietoteknisiä palveluja ja harjoittaa niiden tuontia ja vientiä.

3§ Vähimmäis- ja enimmäispääoma

Yhtiön vähimmäispääoma on kaksimiljoonaa kuusisataatuhatta (2.600.000) euroa ja enimmäispääoma kymmenen miljoonaa neljäisataatuhatta (10.400.000) euroa, joissa rajoissa osakepääomaa voidaan korottaa tai alentaa yhtiöjärjestystä muuttamatta.

4§ Osakkeiden lukumäärä

Yhtiön osakkeiden vähimmäismäärä on 3.100.000 kappaletta ja enimmäismäärä 80.000.000 kappaletta, joissa rajoissa osakkeiden lukumäärää voidaan lisätä tai vähentää osakepääomaa ja yhtiöjärjestystä muuttamatta.

5§ Osakepääoman korottaminen ja alentaminen

Yhtiökokouksen päätös osakepääoman korottamisesta tai alentamisesta edellyttää, että vähintään kaksi kolmasosaa (2/3) annetuista äänistä ja kokouksessa edustetuista osakkeista kannattaa sitä.

6§ Arvo-osuusjärjestelmä

Yhtiön osakkeet kuuluvat yhtiön hallituksen määräämän ilmoittautumispäivän jälkeen arvo-osuusjärjestelmään.

7§ Täsmäytyspäivämenettely

Ilmoittautumispäivän jälkeen oikeus saada yhtiöstä jaettavia varoja sekä merkintäoikeus osakepääomaa korotettaessa on vain sillä:

1. joka on täsmäytyspäivänä merkitty osakkeenomistajaksi osakasluetteloon,
2. jonka oikeus suorituksen saamiseen on täsmäytyspäivänä kirjattu osakasluetteloon merkityn osakkeenomistajan arvo-osuustilille ja merkitty osakasluetteloon, tai
3. jos osake on hallintarekisteröity, jonka arvo-osuustilille osake on täsmäytyspäivänä kirjattu ja jonka osakkeidenhoitaja on täsmäytyspäivänä merkitty osakasluetteloon osakkeiden hoitajaksi.

8§ Hallitus

Yhtiöllä on yhtiökokouksen valitsema hallitus, johon kuuluu seitsemän (7) jäsentä. Hallituksen jäsenten toimikausi päättyy vaalia seuraavan varsinaisen yhtiökokouksen päättyessä. Hallitus on päätösvaltainen, kun läsnä on yli puolet hallituksen jäsenistä, heidän joukossaan puheenjohtaja tai varapuheenjohtaja. Asiat ratkaistaan enemmistöpäätöksellä. Äänen jakautuessa tasan voittaa se mielipide, johon kokouksessa puheenjohtaja on yhtynyt.

9§ Toimitusjohtaja

Hallitus valitsee yhtiölle toimitusjohtajan.

10§ Toiminimen kirjoittaminen

Yhtiön toiminimen kirjoittavat toimitusjohtaja yksin, hallituksen jäsenet kaksi yhdessä tai hallituksen siihen oikeuttamat henkilöt kaksi yhdessä tai yhdessä hallituksen jäsenen kanssa.

11§ Tilintarkastajat

Yhtiössä on kaksi (2) tilintarkastajaa ja kaksi (2) varatilintarkastajaa. Toisen varsinaisen tilintarkastajan ja toisen varatilintarkastajan tulee olla Keskuskauppakamarin hyväksymä tilintarkastaja (KHT). Tilintarkastajaksi voidaan valita Keskuskauppakamarin hyväksymä tilintarkastusyhteisö. Tilintarkastajien toimikausi on yhtiön tilikausi ja heidän tehtävänsä päättyy vaalia seuraavan varsinaisen yhtiökokouksen päättyessä.

12§ Tilikausi

Yhtiön tilikausi on kalenterivuosi.

13§ Varsinainen yhtiökokous

Varsinainen yhtiökokous pidetään vuosittain viimeistään toukokuussa hallituksen määräämänä päivänä. Kokouksessa on:

- a) käsiteltävä hallituksen toimintakertomus, tuloslaskelma ja tase, konsernituloslaskelma ja konsernitase sekä tilintarkastajien tarkastuskertomus päättyneeltä tilikaudelta;
- b) päätettävä tuloslaskelman ja taseen sekä konsernituloslaskelman ja konsernitaseen vahvistamisesta;
- c) päätettävä vastuuvapauden myöntämisestä hallituksen jäsenille sekä toimitusjohtajalle;
- d) päätettävä vuosivoiton käyttämisestä ja mahdollisen osingonjaon ajasta;
- e) päätettävä toimenpiteistä, joihin konsernitaseen mukainen voitto tai tappio antaa aihetta;
- f) määrättävä hallituksen jäsenten sekä tilintarkastajien palkkiot;
- g) valittava hallituksen jäsenet;
- h) valittava tilintarkastajat ja varatilintarkastajat;
- i) käsiteltävä muut kokouskutsussa mainitut asiat.

14§ Ylimääräinen yhtiökokous

Ylimääräinen yhtiökokous on pidettävä, kun hallitus katsoo siihen olevan aihetta. Ylimääräinen yhtiökokous on pidettävä niinkään, jos tilintarkastaja tai osakkeenomistajat, joilla on vähintään 1/10 kaikista osakkeista, kirjallisesti sitä vaativat ilmoittamansa asian käsittelyä varten.

15§ Kokouskutsu

Kutsu yhtiökokoukseen toimitetaan osakkaille julkaisemalla se vähintään yhdessä yhtiökokouksen määräämässä valtakunnallisessa sanomalehdessä aikaisintaan kaksi (2) kuukautta ja viimeistään seitsemäntoista (17) päivää ennen kokousta. Osakkeenomistajan on, saadakseen osallistua kokoukseen, ilmoittauduttava yhtiölle viimeistään kokouskutsussa mainittuna päivänä, joka voi olla aikaisintaan kymmenen (10) päivää ennen kokousta.

16§ Lunastusvelvollisuus

Osakkeenomistaja, jonka osuus yhtiön kaikista osakkeista tai osakkeiden tuottamasta äänimäärästä - joko yksin tai yhdessä toisten osakkeenomistajien kanssa siten kuin jäljempänä määritellään (lunastusvelvollinen osakkeenomistaja), on velvollinen lunastamaan muiden osakkeenomistajien (lunastukseen oikeutetut osakkeenomistajat) vaatimuksesta näiden

osakkeet ja niihin osakeyhtiölain mukaan oikeuttavat arvopaperit siten kuin tässä pykälässä määrätään seuraavissa tilanteissa:

1. kun osuus saavuttaa tai ylittää 33 1/3 prosenttia (ensimmäinen raja)
2. kun osuus saavuttaa tai ylittää 50 prosenttia (toinen raja).

Mitä tässä pykälässä sanotaan osakkeista ja arvopapereista koskee vastaavasti arvo-osuuksia.

Lunastusvelvollinen osakkeenomistaja

Laskettaessa osakkeenomistajan osuutta yhtiön osakkeista ja niiden tuottamista äänistä luetaan mukaan myös ne osakkeet, jotka kuuluvat

1. yhteisölle, joka osakeyhtiölain mukaan kuuluu samaan konserniin kuin osakkeenomistaja,
2. yritykselle, joka kirjanpitolain mukaista konsernitilinpäätöstä laadittaessa luetaan kuuluvaksi samaan konserniin kuin osakkeenomistaja,
3. edellä tarkoitettujen yhteisöjen tai yritysten eläkesäätiöille tai eläkekassoille,
4. sellaiselle muulle kuin suomalaiselle yhteisölle tai yritykselle, joka jos se olisi suomalainen, kuuluisi edellä tarkoitettuun tavoin samaan konserniin kuin osakkeenomistaja,
5. sellaiselle yhteisölle, yritykselle tai yksityiselle henkilölle, joka jos vastaava omistusoikeus kuuluisi edellisten osakkeita omistavalle yhteisölle tai yritykselle, kuuluisi samaan konserniin kuin osakkeenomistaja, ja
6. osakkeenomistajille, jotka ovat osapuolina sopimuksessa tai muussa järjestelyssä, jotka toteutuessaan johtaisivat sanottujen osake- tai ääniosuusrajojen saavuttamiseen tai ylittymiseen.

Mikäli lunastusvelvollisuus syntyy yhteenlaskettavien omistusten tai äänimäärien perusteella, lunastusvelvolliset osakkeenomistajat vastaavat lunastuksen toteuttamisesta yhteisvastuullisesti lunastukseen oikeutettuihin osakkeenomistajiin nähden. Lunastusvaatimus katsotaan tällaisessa tilanteessa kohdistetuksi ilman eri vaatimustakin kaikkiin lunastusvelvollisiin osakkeenomistajiin.

Mikäli kaksi osakkeenomistajaa saavuttaa tai ylittää lunastusvelvollisuuden aikaansaavan omistus- tai äänirajan siten, että molemmat ovat lunastusvelvollisia samanaikaisesti, voi lunastukseen oikeutettu osakkeenomistaja vaatia lunastusta kummaltakin erikseen. Lunastusvelvollisuus ei koske osakkeita tai niihin oikeuttavia arvopapereita, jotka lunastusta vaativa osakkeenomistaja on hankkinut lunastusvelvollisuuden syntymisen jälkeen.

Lunastushinta

Osakkeiden lunastushinta on korkein seuraavista:

1. osakkeen kaupankäyntikurssien painotettu keskikurssi viimeisen kymmenen (10) päivän aikana Helsingin arvopaperipörssissä ennen sitä päivää, jolloin yhtiö sai lunastusvelvolliselta osakkeenomistajalta ilmoituksen edellä tarkoitetun omistus- tai äänirajan saavuttamisesta tai ylittymisestä tai, sanotun ilmoituksen puuttuessa tai jäädessä määrääjässä saapumatta, yhtiön hallitus sai siitä muutoin tiedon,
2. se osakkeiden lukumäärällä painotettu keskihinta, jonka lunastusvelvollinen osakkeenomistaja on maksanut Helsingin arvopaperipörssissä hankkimistaan osakkeista viimeisten 12 kuukauden aikana ennen edellä 1.-kohdassa tarkoitettua päivää,
3. se korkein yksittäinen hinta, jonka lunastusvelvollinen osakkeenomistaja on maksanut ostamastaan tai muuten vastikkeellisesti hankkimastaan osakkeesta viimeisen 12 kuukauden aikana ennen edellä 1.-kohdassa tarkoitettua päivää. Jos jokin hankintahintaan vaikuttava saanto on valuuttamääräinen, lasketaan sen vasta-arvo Suomen markkoissa noudattaen Suomen Pankin asianomaiselle valuutalle vahvistamaa kurssia seitsemän (7) päivää ennen sitä

päivää, jona hallitus ilmoittaa osakkeenomistajille osakkeiden lunastusmahdollisuudesta. Mitä edellä on sanottu lunastushinnan määrittämisestä osakkeille, sovelletaan myös muihin lunastettavaksi tuleviin arvopapereihin.

Lunastusmenettely

Lunastusvelvollisen osakkeenomistajan tulee seitsemän (7) päivän kuluessa siitä, kun lunastusvelvollisuus on syntynyt, kirjallisesti ilmoittaa tästä yhtiön hallitukselle yhtiön osoitteella. Ilmoituksen tulee sisältää tiedot lunastusvelvollisen osakkeenomistajan omistamien osakkeiden määrästä sekä lunastusvelvollisen viimeisten kahdentoista (12) kuukauden aikana hankkimien tai muutoin saamien osakkeiden määrästä ja hinnoista. Ilmoitukseen tulee liittää osoite, josta lunastusvelvollinen osakkeenomistaja on tavoitettavissa.

Hallituksen tulee antaa osakkeenomistajille tieto lunastusvelvollisuuden syntymisestä 45 päivän kuluessa siitä kun se on saanut edellä tarkoitetun ilmoituksen, tai sanotun ilmoituksen puuttuessa tai jäädessä määrääjässä saapumatta, se on muutoin saanut tiedon lunastusvelvollisuuden syntymisestä. Ilmoituksen tulee sisältää tiedot lunastusvelvollisuuden syntymisen ajankohdasta ja lunastushinnan määräytymisen perusteista, siltä osin kuin ne ovat hallituksen tiedossa, sekä päivämäärä, jolloin lunastusvaatimus on viimeistään tehtävä. Ilmoitus osakkeenomistajille on annettavanoudattaen, mitä kokouskutsun toimittamisesta on yhtiöjärjestyksessä määrätty.

Lunastukseen oikeutetun osakkeenomistajan tulee kirjallisesti vaatia lunastusta 30 päivän kuluessa lunastusvelvollisuutta koskevan hallituksen ilmoituksen julkaisemisesta. Lunastusvaatimuksesta, joka toimitetaan yhtiölle, tulee ilmetä niiden osakkeiden ja muiden arvopapereiden lukumäärä, joita vaatimus koskee. Lunastusta vaativan osakkeenomistajan on samalla toimitettava yhtiölle mahdolliset osakekirjat tai muut osakkeiden saamiseen oikeuttavat asiakirjat luovutettaviksi lunastusvelvolliselle lunastushintaa vastaan. Mikäli vaatimusta ei ole esitetty määrääjässä edellä mainituin tavoin, raukeaa osakkeenomistajan oikeus vaatia lunastusta kyseisen lunastustilanteen osalta. Lunastukseen oikeutetulla osakkeenomistajalla on oikeus peruuttaa vaatimuksensa niin kauan kuin lunastusta ei ole tapahtunut. Hallituksen tulee lunastukseen oikeutetuille osakkeenomistajille varatun määräjän umpeuduttua antaa lunastusvelvolliselle osakkeenomistajalle tieto esitetyistä lunastusvaatimuksista.

Lunastusvelvollisen osakkeenomistajan on 14 päivän kuluessa lunastusvaatimuksista tiedon saatuaan suoritettava lunastushinta yhtiön määräämin tavoin osakkeiden ja niihin oikeuttavien arvopapereiden luovutusta vastaan tai, mikäli lunastettavat osakkeet on merkitty asianomaisten osakkeenomistajien arvo osuustileille, yhtiön antamaa kuittia vastaan. Yhtiön on tässä tapauksessa huolehdittava siitä, että lunastaja välittömästi kirjataan lunastettujen osakkeiden omistajaksi arvo-osuustilille. Lunastushinnalle, jota ei ole suoritettu määrääjässä, lasketaan viivästyskorkoa 20 prosenttia vuodessa siitä päivästä, jolloin lunastus olisi viimeistään tullut suorittaa. Mikäli lunastusvelvollinen osakkeenomistaja on lisäksi laiminlyönyt noudattaa mitä edellä on ilmoitusvelvollisuudesta säädetty, lasketaan viivästyskorko siitä päivästä, jolloin ilmoitusvelvollisuus olisi viimeistään tullut täyttää.

Muut määräykset

Tässä pykälässä tarkoitettu lunastusvelvollisuus ei koske osakkeenomistajaa, joka osoittaa, että lunastusvelvollisuuden aikaansaava omistus- tai ääniraja on saavutettu tai ylitetty ennen kuin tämä yhtiöjärjestyksen määräys on rekisteröity kaupparekisteriin.

Lunastusvelvollisuus ei koske myöskään osakkeenomistajaa, jonka osuus saavuttaa tai ylittää mainitun omistus- tai äänirajan sen seurauksena, että yhtiö lunastaa omia osakkeitaan, jotka poistetaan osakeluettelosta ja tehdään kelpaamattomiksi. Tämän pykälän määräysten muuttamista tai poistamista tarkoittava yhtiökokouksen päätös on pätevä vain, mikäli sitä ovat kannattaneet osakkeenomistajat, joilla on vähintään kolme neljännessä annetuista äänistä ja kokouksessa edustettuina olevista osakkeista. Edellä olevaa lunastusvelvollisuutta, siihen liittyvää oikeutta vaatia lunastusta sekä lunastushinnan määrää koskevat erimielisyydet ratkaistaan välimiesmenettelyssä yhtiön kotipaikkakunnalla välimiesmenettelystä annetun lain (967/92) säännöksiä noudattaen.

Välimiesmenettelyssä noudatetaan Suomen lakia.

LIITE V YHTEENVETO ERÄISTÄ MERKITTÄVISTÄ EROISTA SUOMEN KIRJANPITOSÄÄNNÖSTEN JA IAS/IFRS:N VÄLILLÄ

SysOpenin ja Novo Groupintilinpäätökset on laadittu suomalaisen tilinpäätöskäytännön mukaisesti, ja se poikkeaa tietyissä keskeisissä kohdissa IAS/IFRS:n mukaisesta tilinpäätöksestä. Tässä esitetään yhteenveto IAS/IFRS:n ja suomalaisen normiston merkittävimmistä eroista. Tällaista yhteenvetoa ei tule pitää kattavana. Kun otetaan huomioon erot suomalaisen normiston ja IAS/IFRS:n välillä, suomalaisen normiston mukaan laaditun tilinpäätöksen ei voida katsoa kaikilta osin antavan IAS/IFRS:n mukaista oikeaa kuvaa. Tarjouksen tekijä ei ole määrittänyt näiden erojen vaikutuksia tilinpäätöslukuihin, eikä konsernitilinpäätöksessä esitetä suomalaisen käytännön mukaisen ja IAS/IFRS:n mukaisen konsernitilinpäätöksen välistä täsmäytyslaskelmaa. Jos erojen vaikutus olisi määritetty tai jos täsmäytyslaskelma olisi tehty, olisi saattanut tulla esiin myös muita merkittäviä laskentaperiaatteisiin tai tilinpäätösinformaatioon liittyviä eroja kuin tässä esitetyt. Näin ollen Tarjouksen tekijä ei pysty takaamaan, että kaikki erot suomalaisen normiston ja IAS/IFRS:n välillä on mainittu. Sellaisia normistojen välisiä eroja, joilla olisi vaikutusta tilinpäätökseen mahdollisten tulevaisuudessa toteutuvien liiketoimien ja muiden tapahtumien seurauksena, ei ole pyritty selvittämään. IAS/IFRS on myös yleisesti ottaen suomalaista normistoa rajoittavampi ja kattavampi erien luokittelun ja liitetietoinformaation suhteen. Tällaisia eroja ei käsitellä tässä.

Yritysten yhteenliittymät

Kun sovelletaan hankintamenomenetelmää, sekä suomalaisen käytännön että IAS/IFRS:n mukaan hankintameno sisältää hankinnasta johtuvat välittömät menot, ja erotus hankintameno ja käypään arvoon arvostettujen, hankittujen yksilöitävissä olevien varojen ja velkojen välillä esitetään liikearvona. Suomalaiseen normistoon ei kuitenkaan sisälly nimenomaista vaatimusta hankittujen varojen ja velkojen arvostamisesta käypiin arvoihin. Suomalainen normisto ei myöskään sisällä tarkkoja sääntöjä aineettomien oikeuksien kirjaamisesta taseeseen yrityskaupan yhteydessä. Jos aineeton hyödyke on hankittu yrityskaupan yhteydessä, sitä ei ole Suomessa yleensä kirjattu liikearvosta erillisenä eränä, paitsi sellaisissa tapauksissa, joissa se on ollut selvästi yksilöitävissä esimerkiksi aineettomana oikeutena. Uudelleenjärjestelyihin liittyviä menoja ei saa ottaa huomioon hankintamenolaskelmassa suomalaisen käytännön mukaan. Yrityskaupasta johtuva liikearvo poistetaan Suomessa viidessä vuodessa, paitsi milloin pitempi poistoaika on perusteltu. Yläraja on kaksikymmentä vuotta. IAS/IFRS:n mukaan liikearvo poistetaan sen taloudellisen vaikutusajan kuluessa. Lähtökohtaisesti vaikutusajan ei oleteta ylittävän kahtakymmentä vuotta, mutta tämä oletamus on kumottavissa. IASB on antanut 5.12.2002 luonnoksen uudeksi yritysten yhteenliittymiä koskevaksi standardiksi. Luonnoksen mukaan liikearvosta ei enää tehdä systemaattisesti poistoja, vaan niiden sijasta tehdään vähintään vuosittain arvonalentumistesti.

IAS/IFRS:n mukaan negatiivinen liikearvo, joka liittyy tulevaisuudessa syntyviin tappioihin tai kuluihin, jotka on huomioitu hankkijaosapuolen hankintamenolaskelmassa, tuloutetaan tuloslaskelmaan, kun mainittujen tappioiden/kulujen odotetaan syntyvän. Muutoin negatiivinen liikearvo, joka ei ylitä ostettujen identifioitavissa olevien aineellisten ja aineettomien varojen käypää arvoa, tulee tulouttaa tuloslaskelmaan systemaattisesti niiden taloudellisen vaikutusajan kuluessa. Jos negatiivinen liikearvo ylittää aineellisten ja aineettomien varojen käyvän arvon, se tulee tulouttaa välittömästi tuloslaskelmaan. Suomen kirjanpitolain mukaan negatiivinen liikearvo, joka liittyy tulevaisuudessa syntyviin tappioihin tai kuluihin, tulee tulouttaa tuloslaskelmassa, kun tappiot/kulut kirjataan tytäryhtiön tuloslaskelmaan tai jaksottaa se tulosvaikutteisesti, jos odotetut tappiot eivät realisoidu. Jos tappioita ei odoteta syntyvän tulevaisuudessa, negatiivinen liikearvo tuloutetaan sen arvioidun taloudellisen vaikutusajan kuluessa.

Suomalaisen käytännön mukainen hankinta-ajankohta on päivä, jona tytäryrityksen omistus siirtyy hankkijaosapuolelle. Jos hankittuun yritykseen liittyvät velvoitteet ja riskit ovat siirtyneet jonakin muuna ajankohtana, hankinta-ajankohta määritetään tämän perusteella. IAS/IFRS:n mukaan hankinta-ajankohta on päivä, jona hankkijaosapuoli saa määräysvallan hankittavaan kohteeseen.

Suomalaisen käytännön mukaan osakevaihdolla hankitun tytäryhtiön hankintamenoa ei edellytetä arvostettavan käypään arvoon IAS/IFRS:n mukaan hankkijaosapuolen liikkeeseen laskemat markkinakelpoiset arvopaperit arvostetaan hankintamenoa määritettäessä niiden käypään arvoon, joka on niiden markkinahinta kaupan toteutumisaikana edellyttäen, että kohtuuttomat vaihtelut tai markkinoiden suppeus ei tee markkinahinnasta epäluotettavaa. Silloin kun yhden tietyn päivän markkinahinta ei osoita arvoa luotettavasti, on otettava huomioon hinnanmuutokset kohtuulliselta ajalta ennen ja jälkeen hankinnan ehtojen ilmoittamista. Vastike, joka maksetaan hankinnan kohteen osakkeenomistajille rahana vaihtoehtona osakkeille, saattaa myös antaa näyttöä luovutetun vastikkeen käyvästä arvosta. Kaikki näkökohdat on otettava huomioon, mukaan lukien merkittävät neuvotteluihin vaikuttavat tekijät, ja riippumattomia arvonnäkökohtia voidaan käyttää apuna liikkeeseen laskettujen arvopapereiden käypää arvoa määritettäessä.

Suomalaisessa normistossa ei ole määritelty miten käänteisiä hankintoja tulisi käsitellä. IAS/IFRS määrittelee käänteiset hankinnat tilanteiksi, joissa yritys saa toisen yrityksen osakkeet omistukseensa, mutta osana vaihtotapahtumaa se laskee vastikkeeksi liikkeeseen niin paljon äänivaltaisia osakkeita, että yrityskokonaisuutta koskeva määräysvalta siirtyy sen yrityksen omistajille, jonka osakkeet on hankittu. Vaikka osakkeet liikkeeseen laskevaa yritystä saatetaan oikeudellisesti pitää emoyrityksenä tai jatkavana yrityksenä, se yritys, jonka osakkeenomistajilla on nyt yrityskokonaisuutta koskeva määräysvalta, on äänivaltaa käyttävä hankkijaosapuoli. Osakkeet liikkeeseen laskevan yrityksen katsotaan tulevan toisen yrityksen hankkimaksi ja viimeksi mainitun katsotaan olevan hankkijaosapuoli, ja se soveltaa hankintamenomenetelmää osakkeet liikkeeseen laskevan yrityksen varoihin ja velkoihin.

IFRS 1 Siirtymästandardin mukaan ensimmäistä kertaa IFRS-tilinpäätöksen laativan yrityksen tulee testata taseeseen sisältyvät liikearvot IAS 36 Omaisuuserien arvonalentuminen –standardin mukaisesti IFRS-siirtymäpäivänä huolimatta siitä, onko liikearvo(je)n arvonalentumisesta ollut viitteitä tai ei.

Vuokrasopimukset

Yritys saa suomalaisen normiston mukaan käsitellä vuokrasopimuksia tilinpäätöksessään rahoitusleasingsopimuksina, jos omistukselle ominaiset riskit ja edut ovat olennaisilta osin siirtyneet vuokralle ottajalle. Menettely on kuitenkin vapaaehtoinen. IAS/IFRS:n mukaan sellaista vuokrasopimusta, jonka perusteella omistukselle ominaiset riskit ja edut siirtyvät olennaisilta osin, käsitellään vuokralle ottajan kirjanpidossa hyödykkeen hankintana ja sitä vastaavana velkana (rahoitusleasing) ja vuokralle antajan kirjanpidossa myyntinä, johon liittyy rahoitus. Muunlaisia vuokrasopimuksia käsitellään tavanomaisena vuokrauksena. IAS/IFRS sisältää myös tiukemmat rajoitukset myyntivoiton kirjaamiselle, kun kyseessä on myynti ja takaisinvuokraus.

Lainoihin ja vuokrasopimuksiin liittyvät palkkiot ja välittömät menot

Suomalaisen käytännön mukaan lainoihin liittyvät palkkiot ja välittömät menot saadaan joko aktivoida tai kirjata kuluksi. Vuokrasopimuksiin liittyvät välittömät menot kirjataan aina kuluksi. IAS/IFRS:n mukaan lainanantoon, lainojen merkitsemiseen tai vuokrasopimuksiin liittyvät palkkiot, joista ei saada hyvitystä, on aktivoitava ja kirjattava kuluksi jaksotetun hankintamenon menetelmän mukaisesti sopimuksen voimassaoloaikana.

Käyttöomaisuuden arvonalentumiset

Suomalaisen normisto ja IAS/IFRS eroavat toisistaan käyttöomaisuuden – liikearvo mukaan lukien – arvonalentumisten toteamisessa ja määrittämisessä. Suomessa arvonalentuminen on kirjattava, jos hyödykkeen arvon katsotaan alentuneen pysyvästi.

IAS/IFRS:n mukaan yrityksen tulee tarkkailla aineellisen käyttöomaisuuden ja tiettyjen aineettomien hyödykkeiden mahdollista arvonalentumista aina raportointipäivänä, kun tapahtumat tai olosuhteiden muutokset viittaavat siihen, että omaisuuserän kirjanpitoarvoa vastaava määrä ei mahdollisesti olisi kerrytettävissä. Jos tällaisia viitteitä ilmenee, yrityksen on arvioitava omaisuuserästä kerrytettävissä oleva rahamäärä, joka on nettomyyntihinta tai sitä korkeampi käyttöarvo. Kirjanpitoarvon ja kerrytettävissä olevan rahamäärän välinen erotus kirjataan arvonalentumistappiona. Käyttöarvo määritetään tulevaisuuden kassavirtojen perusteella, ja ne on diskontattava tarkasteluhetkeen.

Aineettomat hyödykkeet

Suomen kirjanpitonormistossa ei vaadita sisäisesti aikaansaatuihin aineettomiin hyödykkeisiin liittyvien kustannusten kirjaamista kuluksi, mutta ei myöskään hankittujen aineettomien hyödykkeiden kirjaamista taseeseen. Suomalaisessa kirjanpitoikäntämissä omaksuttu yleinen periaate on se, että aineettomiin hyödykkeisiin liittyvät kustannukset on yleensä kirjattu kuluksi sillä tilikaudella, jolloin ne ovat syntyneet. Ne on kuitenkin mahdollista aktivoida varovaisuuden periaate huomioiden. Aktivoitu määrä ei saa olla suurempi kuin siitä tulevaisuudessa kertyväksi odotettu taloudellinen hyöty.

Muilta hankitut aineettomat hyödykkeet aktivoidaan yleensä taseeseen. Jos aineeton hyödyke on hankittu yrityskaupan yhteydessä, sitä ei ole Suomessa yleensä kirjattu liikearvosta erillisenä eränä, paitsi jos se on ollut selvästi yksilöitävissä esimerkiksi aineettomana oikeutena. Muilta hankitut suuruudeltaan epäolennaiset aineettomat hyödykkeet voidaan kirjata kuluksi kyseisellä tilikaudella.

Aineettomat hyödykkeet poistetaan vaikutusaikanaan suunnitelman mukaisesti. Poistoaika ei saa ylittää 20 vuotta. Suomalaisessa laskentanormistossa ei ole erityisiä arvonalentumissääntöjä aineettomille hyödykkeille.

Päinvastoin kuin IAS/IFRS:ssä, Suomessa tutkimusmenot voidaan aktivoida.

Suomalaisen laskentakäytännön mukaan kehitysmenot voidaan aktivoida tiettyjen kriteerien täytyessä. IAS 38 vaatii monien sisäisesti aikaansaatuisten aineettomien hyödykkeiden aktivoimista tiettyjen edellytysten täytyessä, mukaan lukien tutkimusmenot.

Suomessa aineettomien hyödykkeiden uudelleenarvostaminen ei ole sallittua.

Satunnaiset erät

Tietyt olennaiset tuotto- ja kuluerät, jotka ovat kertaluonteisia ja poikkeavat tavanomaisesta liiketoiminnasta, luokitellaan suomalaisen käytännön mukaan "satunnaisiksi eriksi", jotka esitetään tuloslaskelmassa omana ryhmänään liiketoiminnan tuloksen alapuolella joko verovaikutuksella oikaistuin tai ilman oikaisua. IAS/IFRS:n mukaan satunnaisten erien määritelmä on rajoittavampi, ja satunnaisiksi voidaan luokitella vain selvästi tavanomaisesta toiminnasta poikkeavat erät, joiden ei odoteta toistuvan.

Sijoitukset oman ja vieraan pääoman ehtoihin arvopapereihin

Suomalaisen normiston mukaan lyhytaikaiset sijoitukset merkitään taseeseen hankintamenuon tai sitä alempaan markkina-arvoon. Markkina-arvon muutoksista johtuvat oikaisut esitetään tuloslaskelmassa. Pitkäaikaiset sijoitukset kirjataan hankintamenuon tai sitä alempaan, arvopaperikohtaisesti määritettävään markkina-arvoon (jos arvon vähennys on merkittävä ja pysyvä). Merkittävät ja pysyvät arvonalentumiset kirjataan tulosvaikutteisesti. Arvonalentumiset voidaan myöhemmin peruuttaa, jos arvioitu kerrytettävissä oleva rahamäärä lisääntyy.

IAS/IFRS:n mukaan sijoitukset sellaisiin oman pääoman ehtoihin arvopapereihin, joiden käypä arvo on helposti määritettävissä, sekä sijoitukset vieraan pääoman ehtoihin arvopapereihin on luokiteltava seuraaviin ryhmiin ja käsiteltävä kirjanpidossa kullekin ryhmälle määrättyllä tavalla:

- sellaiset vieraan pääoman ehtoiset arvopaperit, jotka yritys aikoo pitää ja pystyy pitämään eräpäivään asti, luokitellaan eräpäivään asti pidettäväksi arvopapereiksi ja ne esitetään taseessa jaksotettuun hankintamenuon;
- sellaiset vieraan ja oman pääoman ehtoiset arvopaperit, jotka on hankittu ja omistetaan pääasiallisesti lähitulevaisuudessa tapahtuvaa myyntiä varten, luokitellaan kaupankäyntiarvopapereiksi ja arvostetaan taseessa käypään arvoon. Realisoitumattomat voitot ja tappiot kirjataan tuloslaskelmaan; ja
- sellaiset vieraan ja oman pääoman ehtoiset arvopaperit, joita ei luokitella eräpäivään asti pidettäväksi eikä kaupankäyntitarkoituksessa pidettäväksi, luokitellaan myytävissä oleviksi ja arvostetaan taseessa käypään arvoon. Realisoitumattomat voitot ja tappiot merkitään tuloslaskelmaan tai vaihtoehtoisesti esitetään verovaikutuksella oikaistuna omana eränään omassa pääomassa.

Ulkomaanrahan määräiset liiketapahtumat

Suomalainen normisto sallii pitkäaikaisten velkojen kurssierojen jaksottamisen. Ulkomaan rahan määräisiä johdannaissopimuksia voidaan käsitellä suojauksena ilman, että ne on erityisesti määritetty suojausinstrumenteiksi. IAS/IFRS:n mukaan kaikkien ulkomaan rahan määräisten erien realisoitumattomat kurssivoitot ja -tappiot kirjataan tulosvaikutteisesti. Kurssierot voidaan viedä omaan pääomaan ainoastaan, jos kyseessä on rahoitusinstrumentti, joka on etukäteen osoitettu suojaamaan tulevaa rahavirtaa ja täyttää suojauslaskennan soveltamisedellytykset.

Johdannaissopimukset, mukaan lukien hyödykejohdannaiset

Suomalaiseen tilinpäätösnormistoon ei sisälly säännöksiä suojauslaskennasta, eikä johdannaisia, kuten termiinisopimuksia, yleensä merkitä kirjanpitoon ennen kuin ne erääntyvät. Voitot ja tappiot valuuttatermiinisopimuksista jaksotetaan sopimuksen voimassaoloajalle. Seuraavan tilikauden aikana erääntyvät hyödykejohdannaiset ja muut johdannaissopimukset voidaan arvostaa hankintamenuon tai sitä alempaan markkina-arvoon tai vaihtoehtoisesti markkina-arvoon.

IAS/IFRS:n mukaan kaikki johdannaissopimukset arvostetaan käypään arvoon ja käyvän arvon muutokset kirjataan tulosvaikutteisesti. Poikkeuksena ovat tehokkaat rahavirran suojaukset ja nettosijoituksen suojaukset, joiden käyvän arvon muutokset kirjataan omaan pääomaan siihen asti, kunnes suojattu liiketapahtuma kirjataan tulosvaikutteisesti. Termiinisopimusten korkopisteitä ei jaksoteta, sillä johdannaiset merkitään taseeseen käypään arvoon tilinpäätöksessä.

Eläkkeet ja muut työsuhteen päättymisen jälkeiset etuudet

Suomalainen normisto ei sisällä erityisiä sääntöjä eläkkeiden ja muiden työsuhteen päättymisen jälkeisten etuuksien, esimerkiksi terveydenhoidon, kirjanpitokäsittelystä. Yleensä yritykset käsittelevät erilaisia eläkejärjestelyjä paikallisten olosuhteiden mukaisesti. Suomessa eläke-, työkyvyttömyys-, kuolemanvara- ja irtisanomisetuuksiin liittyviä järjestelyjä – sekä maksupohjaisia että etuuspohjaisia – käsitellään kirjanpidossa maksupohjaisina järjestelyinä, ja ne rahoitetaan yleensä maksusuorituksilla vakuutusyhtiöille tai eläkesäätiöille. IAS/IFRS:n mukaan eläkkeitä ja muita työsuhteen päättymisen jälkeisiä etuuksia käsitellään joko maksupohjaisina tai etuuspohjaisina järjestelyinä. Jos kyseessä on jälkimmäinen, velvoitteen määrä selvitetään erityisten vakuutusmatemaattisten laskelmien perusteella käyttäen määrättyjä menetelmiä ja olettamuksia.

Varaukset

Suomalaisessa kirjanpitokäytännössä varauksia voidaan tehdä laajemmin verrattuna IAS/IFRS-säännöksiin. Varauksia ei edellytetä diskontattaviksi, kun taas IAS/IFRS:n mukaan varaukset tulee diskontata, mikäli diskonttauksen vaikutus on olennainen.

IAS/IFRS:n mukaan uudelleenjärjestelykustannuksia ei varata tilinpäätökseen ennen kuin kyseisestä suunnitelmasta on tiedotettu niille, joihin järjestely vaikuttaa. Suomalaisessa kirjanpitonormistossa ei ole juuri uudelleenjärjestelyä koskevaa ohjeistusta ja uudelleenjärjestelyvaraus kirjataan yleensä aikaisemmassa vaiheessa kuin se IAS/IFRS:n mukaan olisi tehty.

Laskennalliset verot

Suomalaisessa kirjanpitokäytännössä sovelletaan tuloslaskelmaperusteista lähestymistapaa, jossa laskennalliset verot lasketaan kaikista jaksotuseroista jotka syntyvät, kun tuotot ja kulut kirjataan eri tilikausille laskenta- tai verotussyistä. Suomen laskentanormisto määrittelee jaksotuseron samalla tavalla kuin IAS/IFRS väliaikaisen eron. IAS 12:n mukaisen taselähtöisen velkamenetelmän soveltaminen on kuitenkin myös sallittua. Suomalaisen laskentakäytännön mukaan velkamenetelmää voidaan soveltaa seuraamalla IAS 12:n periaatteita joko keskeisiltä osin tai sellaisenaan. Molempien vaihtoehtojen tulee johtaa olennaisilta osin samansuuruisiin laskennallisten verosaamisten ja –velkojen määriin. Eroja on kuitenkin esimerkiksi liitetietojen osalta ja Suomessa on vähemmän yksityiskohtaista ohjeistusta kuin IAS/IFRS-normistossa.

Laskennalliset verovelat ja –saamiset kirjataan ajoituserojen aiheuttamista tulevaisuuden arvioituista verovaikutuksista (tai väliaikaisten erojen aiheuttamista verovaikutuksista, mikäli sovelletaan IAS 12 –standardia) ja verotuksellisista tappioista. Kuitenkin, kuten IAS/IFRS:ssä, laskennallisten verosaamisten kirjanpitoarvo on rajoitettu siihen määrään, joka voidaan hyödyntää tulevaisuudessa todennäköisesti saatavan verotettavaa tulon osalta. IAS/IFRS:n mukaan laskennallinen verosaaminen tulee kirjata, kun se on todennäköinen, kun taas Suomessa verosaamisten kirjaaminen on varovaista.

Suomalainen kirjanpitokäytäntö edellyttää yleensä laskennallisen verovelan kirjaamista kaikista verotuksellisista jaksotuseroista. Se voidaan kuitenkin jättää kirjaamatta poikkeuksellisissa olosuhteissa, joissa laskennallisen verovelan realisoituminen on hyvin epätodennäköistä.

Vaihto-omaisuus

IAS/IFRS mukaan vaihto-omaisuus arvostetaan hankintamenoon tai sitä alempaan nettorealisointiarvoon (myyntihinta vähennettynä kaikilla lisäkustannuksilla, jotka liittyvät vaihto-omaisuuden valmiiksi saattamiseen). Vaihto-omaisuudesta tehty arvonalentuminen tulee palauttaa, jos vaihto-omaisuuden arvo nousee ja siitä on aiemmin tehty arvonalennus. Suomen kirjanpitolain mukaan vaihto-omaisuus arvostetaan alhaisimpaan arvoon seuraavista: hankintameno, jälleenhankintameno tai nettorealisointiarvo. Arvonalennukset voidaan palauttaa tietyissä tilanteissa.

Laskentaperiaatteiden muutokset

IAS/IFRS:n mukaan laskentaperiaatteita saadaan muuttaa vain, jos laki tai sitova tilinpäätösnormi sitä edellyttää tai jos muutos johtaa liiketoimien ja muiden tapahtumien asianmukaisempaan esittämiseen tilinpäätöksessä. Laskentaperiaatteiden muutoksia käsitellään joko takautuvasti tai ei-takautuvasti kyseisiin standardeihin sisältyvien erityissääntöjen mukaisesti. Laskentaperiaatteen muutos toteutetaan takautuvasti, paitsi jos aikaisempiin tilikausiin liittyvä oikaisu ei ole kohtuudella määritettävissä. Muutoksesta johtuvat oikaisut esitetään kertyneiden voittovarojen alkusaldon muutoksena. Vertailuluvut muutetaan, jos se on käytännössä mahdollista.

Suomalaisen normiston mukaan laskentaperiaatteiden muutoksen kertynyt vaikutus esitetään muutoksena tilikauden tuloslaskelmassa. Muutoksen vaikutusta vertailukelpoisuuteen selostetaan liitetiedoissa.

Siirtymäsäännös esittäessä IAS/IFRS tilinpäätös ensimmäistä kertaa

IASB julkaisi kesäkuussa 2003 uuden standardin, jossa annetaan ohjeet siitä miten yhtiöiden tulee menetellä esittäessään IAS/IFRS-tilinpäätös ensimmäistä kertaa. Standardissa ei edellytetä kaikkien IAS/IFRS-säädösten täysimääräistä noudattamista takautuvasti, vaan sallitaan tietyiltä osin helpotuksia. Esimerkiksi vanhoja hankintamenolaskelmia ei tarvitse korjata vastaamaan IAS/IFRS-säädöksiä, vaan suomalaisen kirjanpitoperiaatteiden mukaisia arvoja voidaan pitää oletushankintamenoina.

